

ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
Κ.Ε.Μ.Ε.

Σήμερα, 1
ΚΕΜΕ συνεδρίασε
γεύων 396, Αγ
ει του Τμήματος

Έλαβαν με
Βώρος, Ν. Παπα
δης, Σύμβουλου
Θεοδωρακόπουλο
Δήμητρα Ζαραφού

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΜΕΣΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

1984

Τμήμα Μ.Ε. του
ολομέλειας, Μεσο-
. Κακριδή προεδρεύ-

Βαρουχάκης, Φ.
ουλος, Δ. Τομπαΐ-
Κατσιμάνης, Β.
του Τμήματος

ότητα.
αι λειτουργία της
ς. Εισηγητές Ηλ.

ΘΕΜΑ 1ο - Ο

ΘΕΜΑ 2ο -

π

Σπυρόπουλος, Β. Θεοδωρακόπουλος.

ΘΕΜΑ 3ο - Ανακοινώσεις

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία καὶ επικυρώθηκε
το πρακτικό της προηγούμενης συνεδρίασης, το Τμήμα άρχισε την εξέταση
των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Τομπαΐδης λέγει: Οι Οδηγίες διδασκαλίας Λυκείου έτους 1983-84
/στο μάθημα "Νεοελληνική γλώσσα και γραμματεία" ^{θα ισχύουν} και για το επόμενο έτος.

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει: Η θέση μου είναι γνωστή· δεν μπορώ να συμφωνήσω με το να ισχύσουν οι παλαιές οδηγίες για το μάθημα της Ψυχολογίας, γιατί δε συμφωνώ με την ανατύπωση και χρήση του αντίστοιχου παλαιού βιβλίου.

Η αιτιολόγηση της θέσης μου σχετίζεται με τα εξής: Γράφτηκε νέο βιβλίο, κατατέθηκε εμπρόθεσμα για κρίση, κρίθηκε θετικά από όλους τους ειδικούς κριτές - με καθυστέρηση ως προς τις προθεσμίες του Υπουργείου για την οποία μόνο οι συγγραφείς δεν ευθύνονταν - και είχαν γίνει οι διορθώσεις που προτάθηκαν για να χρησιμοποιηθεί το βιβλίο από την ερχόμενη χρονιά. Η πλειοψηφία έδειξε ότι δεν είχε διάθεση για αλλαγή του παλαιού βιβλίου και ευθύνεται γι' αυτό. Ακολούθησε κείνους που ισχυρίστηκαν - κατά την ανάθεση - ότι σε 4 μήνες δε γράφεται καλό βιβλίο, επιχείρημα που όμως κατέπεσε με την κρίση των ειδικών κριτών. Και ακόμη ήλθε σε αρνητική αντίθεση προς τους ειδικούς κριτές αντίθετα απ' ό,τι έκανε σε άλλες περιπτώσεις βιβλίων (πρόσφατη των μαθηματικών) που αγνόησε κατηγορηματικά απορριπτικές θέσεις όλων των ειδικών κριτών. Αγνόησε επίσης την προθεσμία των 15 ημερών που μας έδωσε για διορθώσεις και χωρίς να μας ρωτήσει πόσο χρόνο θα θέλαμε για διορθώσεις που πρότειναν μέλη του Τμήματος και ενώ είχε απόδειξη της ταχύτητας του ρυθμού εργασίας μας - σε λίγους μήνες γράψαμε το βιβλίο που επαίνεσαν πολύπλευρα οι ειδικοί κριτές - αρνήθηκε χορήγηση 10ήμερης προθεσμίας για διορθώσεις.

Μειοψηφώ λοιπόν και είμαι και ηθικά απόλυτα ενισχυμένος στην μειοψηφία μου αυτή, γιατί πέρα από τα παραπάνω, ως ένας από τους συγγραφείς του νέου βιβλίου, δεν επρόκειτο να αμειφθώ και δεν απουσίασα από τα καθήκοντά μου κατά το χρόνο της συγγραφής (με εξαίρεση 2 1/2 συνεδρίες) παρά τη δυνατότητα που έδινε ο νόμος.

Το Τμήμα απαντά, ότι τα πρακτικά του υπάρχουν, όπου εκθέτει και αιτιολογεί τις αποφάσεις του.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Τομπαζίδης ανακοίνωσε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων: α) 1253/19-3-84, β) 1628/7-5-84, γ) 1539/30-4-84

Ο κ. Κατσιμάνης το περιεχόμενο του εγγράφου 1434/17-4-84.

ο κ. Σακκάς το περιεχόμενο των εγγράφων: α) 1647/9-5-84, β)

1361/13-4-84, γ) 1590/4-5-84, δ) 1376/13-4-84.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος λέγει:

Το προσχέδιο του Νέου Νόμου για τη γενική εκπαίδευση, που θα αντικαταστήσει το Ν.186/1965, το Ν.309/1970 και το Ν.572/1977 έχει δοθεί από το Υπουργείο σε πολλούς εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, για ^{να} σημειώσουν τις παρατηρήσεις τους, με τη βοήθεια των οποίων η αρμόδια Ομάδα Εργασίας του Υπουργείου θα προχωρήσει στη σύνταξη του σχεδίου Νόμου. Στέλθηκε και στο ΚΕΜΕ αντίγραφο του προσχεδίου αυτού, χωρίς όμως έγγραφο του να καλεί το ΚΕΜΕ να διατυπώσει παρατηρήσεις. Μάλιστα, τόσο ο Πρόεδρος του ΚΕΜΕ κ. Π. Πακελλαρίδης όσο και ο Αντιπρόεδρος κ. Φ. Κακριδής έχουν τη γνώμη ότι το ΚΕΜΕ, σε ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας, θα γνωμοδοτήσει στην επόμενη φάση, όταν σταλεί το σχέδιο Νόμου.

Όμως σε πρόσφατη σύσκεψη στο γραφείο του Υφυπουργού κ. Πέτρου Μωραλή, στην οποία ήταν παρόντες και οι συνάδελφοι κ.κ. Α. Αδωνόπουλος, Στ. Παπασημαδόπουλος και Β. Θεοδοσιάδης, ο κ. Υφυπουργός εξέφρασε την επιθυμία να έχει τη γνώμη του Τμήματος για ό,τι αφορά τα θέματα που κάνουν λόγο, για το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Βέβαια το ΚΕΜΕ, ως υπεύθυνο συμβουλευτικό όργανο του Υπουργείου, έχει υποχρέωση να δει το προσχέδιο Νόμου στο σύνολό του, να γνωμοδοτήσει "έφ' όλης της ύλης", και φυσικά η γνωμοδότηση μόνο για το κεφάλαιο που αφορά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι δυνατό να κριθεί ότι προέρχεται από στενόκαρδα και ιδιοτελή κριτήρια, αφού είναι το κεφάλαιο που αμεσότερα μας ενδιαφέρει. Γι' αυτό θέλω να ειπωθεί ξεκάθαρα ότι

όλα τα μέλη του Τμήματος έχουν την πρόθεση να συζητήσουν το προσχέδιο Νόμου στο σύνολό του, για μας όλα τα άρθρα που αφορούν την ελληνική γενική εκπαίδευση στο σύνολό της. Με δεδομένα όμως: α) Τον προγραμματισμό από το Προεδρείο του ΚΕΜΕ της συζήτησης για το σύνολο του Νόμου, όταν αυτός έρθει ως σχέδιο, από την Ολομέλεια, β) την επιθυμία του κ. Υφυπουργού να έχει, σ' αυτό κλάδο το στάδιο, γνωμοδότηση για τα άρθρα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου από υπεύθυνους συμβούλους που η θητεία τους στο ΚΕΜΕ τους έχει πληρώσει με εμπειρίες που θα βοηθήσουν τη Διοίκηση ήδη στο σχέδιο Νόμου να παρουσιάζεται όσο γίνεται πληρότερο, παρύτερο και καλύτερο το κεφάλαιο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, προτείνω στο Τμήμα να ορίσουμε για την επόμενη συνεδρία τη γνωμοδότησή μας για τα άρθρα 67-77 του προσχεδίου Νόμου. Πριν όμως εισαχθεί το θέμα στην ημερήσια διάταξη, θεωρώ απαραίτητο να ακουστούν οι απόψεις όρων των συνειδήσεων και τελικά, αν χρειαστεί, χη ή ύστερα από ψηφοφορία να αποφασιστεί αν κρίνεται σκόκομη ή όχι η γνωμοδότηση του Τμήματος για το μέρος του προσχεδίου του Νόμου για την γενική εκπαίδευση που αφορά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Στη συνέχεια ο Σύμβουλος Φ. Βάρος πήρε το λόγο και είπε: Η γνώμη μου είναι ότι στο προφορικό αίτημα να διατυπώσουμε απόψεις για ένα μόνο κεφάλαιο του προσχεδίου (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο) η πιο σωστή ανταπόκριση είναι γνωμοδότηση για όλο το προσχέδιο.

Οι λόγοι:

α) Οι ασχολίες μας και τα διαφέροντά μας καλύπτουν όλη την Εκπαίδευση (πρωτο-δευτεροβάθμια) και έχουμε να πούμε μερικές παρατηρήσεις που δεν μπορούν να πουν οι διάφοροι φορείς, γιατί είμαστε "θεατές" του έργου τους και δέκτες των μηνυμάτων (με μια ειδική πέδη 8 χρόνων).

β) Δεν είναι άδυνα η στάση μας αν περιοριστούμε στο κεφάλαιο του μας αφορά. Θα μιλήσουμε κάπου εκεί και για "τακτοποίηση" των πόδων προσωπικά αδυνατεί να μετέχω για λόγους υποκειμενικούς και αντικειμενικούς. Μπορώ να παρακάνω τους υποκειμενικούς προτείνοντας λύση άλλη εκτός από "αυτόματη ένταξη των πόδων στο νέο θεσμό". Πώς να παρακάνω όμως τους αντικειμενικούς, όταν νομίζω ότι θα είναι προκαταβολικά βάρος δυσβάσταχτο για το νέο θεσμό η κατάληψή του από το σημερινό προσωπικό του ΚΕΜΕ άρθρο;

γ) Φρονώ, τέλος, ότι δεν είναι νοήτo να μιλήσουμε για το "εκτελικό δόγμα" χωρίς να ανασκευάσουμε υπό στράτευμα και την αγωγή του. Πώς να πειραχτεί ένα "εκτελικό δόγμα" χωρίς λ.χ. ανασκευή στους σκοπούς της εκπαίδευσης που πρόκειται αυτό να υπηρετήσει; Συνεπικριμένα: υποθέτω να γκολιέστε στις τo άρθρα 76 και κέρω χωρίς να περάσετε από το 1; Εγώ δηλώνω αδυναμία.

δ) Ενόητο ότι θα παρακολουθήσω τις συνεδριάσεις και θα συμβάλλω σε επιμέρους "βελτιώσεις" (κατά τη γνώμη μου), αν η πλειοψηφία κρίνει ότι μπορεί να επιληφθεί ενός μόνον κεφαλαίου του προσχεδίου ως ένας κορμός βάσης.

Ακολούθησε συζήτηση, μετά την οποία ο Προεδρεύων έθεσε σε ψηφοφορία τις παρακάτω τρεις προτάσεις:

1η: Να συζητηθεί το προσχέδιο Νόμου στο σύνολό του.

2η: Να συζητηθεί μόνο το Κεφάλαιο για το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο &

3η: Να αναβληθεί η συζήτηση και να γίνει, όταν σταλεί το Σχ.

Νόμου.

Η ψηφοφορία έχει ως εξής:

Ι. Εκκοδής:	2η πρόταση
Α. Τερκαΐδης	"
Στ. Πακαστημακόπουλος	"
Α. Αδαμόπουλος	"
Ν. Παπαδόπουλος	"
Φ. Βάρος	1η πρόταση
Α. Σακκίς	2η "
Ηλ. Σπυρόπουλος	3η "

Το Τμήμα με ψήφους 7, έναντι 1, δέχεται τη 2η πρόταση και αποφασίζει να εισαχθεί για συζήτηση το θέμα στη συνεδρίαση της Δευτέρας (7-5-1984).

Μετά από την απόφαση αυτή του Τμήματος άρχισε η συζήτηση των άρθρων του παραπάνω Προσχεδίου Νόμου στη συνεδρίαση της 7-5-84 (πρ. 46) και συνεχίστηκε στις εξής επόμενες συνεδριάσεις (πρ. 47, 48, 49 και 50) του Τμήματος.

Το αποτέλεσμα των παραπάνω συζητήσεων συνοψίζεται (όπως) ως εξής:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο κ. Βαρουχάκης λέγει: Πριν αρχίσουμε τη συζήτηση για τα άρθρα που αναφέρονται στο Π.Ι. ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας στο άρθρο 66 που αναφέρεται στα "Γνωμοδοτικά συμβούλια".

Όπως είναι διατυπωμένο το άρθρο αυτό είναι φανερό ότι η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των γνωμοδοτικών συμβουλίων συμπίπτουν με εκείνες αντίστοιχων τμημάτων του υπό ίδρυση Π.Ι. Στην ουσία λοιπόν ιδρύεται ένα δεύτερο Π.Ι. υπό τον Υπουργό με τη διαφορά ότι εδώ έχουμε ελεύθερη επιλογή μελών χωρίς ουσιαστική δέσμευση ως προς τα απαιτούμενα προσόντα. Έχουμε πικρή πείρα από την κατά καιρούς λειτουργία διαφόρων παρα-KEME ή υπερ-KEME που εμπόδιζαν ή παραμόρφωναν (για να μη πω κάτι βαρύτερο) το έργο μας. Ελπίζω να μη επαναληφθεί αυτό το λάθος με αυτά τα παρα-συμβούλια.

Ο Υπουργός ένα γνωμοδοτικό όργανο πρέπει να συμβουλευέται και αυτό το Π.Ι. του οποίου τα βασικά στελέχη, εφόσον διαθέτουν υψηλά προσόντα, εγγυώνται την κατά τεκμήριο διαμόρφωση ορθής απόφασης σε παιδαγωγικά και επιστημονικά θέματα. Άλλωστε, όπως προβλέπεται από το προσχέδιο, το Π.Ι. πλαισιώνεται και με άλλες κατηγορίες προσώπων που μπορούν να έχουν χρήσιμη γνώμη. Πάντως, ένα ξεχωριστό δεύτερο γνωμοδοτικό όργανο μόνο σύγχυση και καθυστέρηση θα μπορούσε να επιφέρει.

Άλλωστε, ο Υπουργός διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα, να διαμορφώνει κάθε φορά την πολιτική του απόφαση σ' ένα θέμα, έστω και αντίθετα από τη διατυπωμένη άποψη του γνωμοδοτικού οργάνου.

Ο κ. Φούσкас λέγει:

1.- Φρονώ ότι το κεφ. Θ' του Προσχεδίου, το οποίο αναφέρεται στην κατάργηση του KEME και την ίδρυση του Π.Ι., πρέπει να αποσπαστεί από το γενικό Νόμο για τη Γεν. Εκπ/ση και να αποτελέσει ξεχωριστό νομοθέτημα, για τους εξής λόγους:

α) Το KEME ιδρύθηκε με ξεχωριστό Νόμο (186/75). Δίκαιο και ορθό και ωφέλιμο είναι να τηρηθεί η ίδια αρχή και τώρα για το Π.Ι."

β) Η νομοθεσία για το Π.Ι. πρέπει να είναι ευέλικτη και λειτουργική, βελτιούμενη-πιθανότατα-μέ νέα νομοθετήματα. Δε χρειάζεται να αναστατώνεται κάθε φορά η Νομοθεσία για τη Γενική Εκπαίδευση, για να τροποποιηθούν π.χ. τα προσόντα των Παρέδων με θητεία του Π.Ι.

γ) Το Π.Ι. θα είναι το κορυφαίο εκπαιδευτικό όργανο της χώρας για τη Γεν. Εκπ/ση, πράγμα που δε φαίνεται στο Προσχέδιο· όχι μόνο γιατί τα νομοθετούμενα για το Π.Ι. τοποθετούνται στο θ' κεφάλαιο (άρθρα 67-79) του Προσχεδίου, αλλά και γιατί σχεδόν φαίνεται ότι το Π.Ι. θα είναι κάποιιο εξάρτημα της Γεν. Εκπ/σης.

2.- Είναι απαραίτητο να υπάρξει μια αιτιολογημένη έκθεση - ίσως στη γενική εισηγητική έκθεση του Προσχεδίου - η οποία να αναφέρεται οπωσδήποτε και στους λόγους για τους οποίους καταργείται το KEME και επανιδρύεται το Π.Ι.

3.- Λείπουν από το Προσχέδιο "μεταβατικές διατάξεις", απαραίτητες για τη ρύθμιση σοβαρών θεμάτων του KEME που καταργείται (π.χ. τακτοποίηση του προσωπικού που τώρα υπηρετεί στο KEME κτλ.).

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση διατυπώνει τις ακόλουθες γενικές παρατηρήσεις:

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος λέγει: Η πρόθεση του Υπουργείου να ιδρύσει ένα γνωμοδοτικό όργανο πιο φερέγγυο, πιο συγχρονισμένο, πιο δημοκρατικό, πιο ανοιχτό και πιο αποδοτικό είναι κατάδηλη. Όμως, για να γίνει αυτό, πρέπει το νέο Παιδ. Ινστιτούτο να λειτουργεί με μεγαλύτερη άνεση και να πιστεύει ότι ο ρόλος του είναι σημαντικότερος απ' ό,τι του Π.Ι. του 1964 και του KEME. Κάτι τέτοιο όμως δεν γίνεται φανερό από τα άρθρα 67-75 του προσχεδίου Νόμου, αντίθετα δημιουργείται η εντύπωση ότι ακριβώς σε σύγκριση με το Π.Ι. του 1964 και το KEME το νέο Π.Ι. είναι υποβιβασμένο, εφόσον:

1.- Οι θέσεις με αυξημένη ευθύνη ουσιαστικά αφαιρούνται από τα μέλη του Π.Ι. και με απλές υπουργικές αποφάσεις, δίνονται σε επιστήμονες των Α.Ε.Ι. (βλ. παρακάτω, τις προτάσεις για το άρθρο 72, παρ. 1).

2.- Ο βαθμός και οι αποδοχές των καθηγητών ΑΕΙ δεν δίνεται στους Συμβούλους του Π.Ι., ενώ ήδη το 1964 είχαν δοθεί στους Συμβούλους του Π.Ι. και το 1975 στους Συμβούλους Α του ΚΕΜΕ. Έχουμε, δυστυχώς, εξίσωση προς τα κάτω.

3.- Αφαιρείται από το Π.Ι. η βασική αρμοδιότητα τόσο του Π.Ι. όσο και του ΚΕΜΕ; η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

4.- Με τις διατάξεις του άρθρου 66 του σχεδίου Νόμου τα έργα του Π.Ι. ουσιαστικά δίνονται και σε άλλα συλλογικά όργανα.

5.- Ενώ ανάμεσα στον Υπουργό και το Π.Ι. παρεμβάλλονται σημαντικά συλλογικά όργανα, που συγκροτούνται από εκπροσώπους φορέων που δεν έχουν σχέση με τη γενική εκπαίδευση, το Π.Ι. δεν εκπροσωπείται ούτε στο γνωμοδοτικό Συμβούλιο για τα ΑΕΙ (ΕΣΑΠ) ούτε στο Σ.Τ.Ε., ούτε και στο ΕΣΥΠ (άρθρο 117).

6.- Σε πολλά άρθρα του προσχεδίου Νόμου αναγράφεται "σύνδέεται με το Π.Ι.", χωρίς να καθορίζεται η ακριβής σημασία του "συνδέεται".

Ο κ. Βώρος διατυπώνει τις εξής προσωπικές απόψεις: Νομίζω ότι σωστά η πολιτική ηγεσία εκδήλωσε το ενδιαφέρον της να διατυπώσουμε κι εμείς γνώμη ειδικά για ένα κεφάλαιο του προσχεδίου, αυτό που αφορά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (όπως μας βεβαίωσαν εδώ οι συνάδελφοι Σπυρόπουλος, Παπασημακόπουλος, Θεοδωρακόπουλος).

Και θεωρώ ότι ήταν πολύ εύλογη η άμεση εκ μέρους της αποδοχή της πρόσκλησης αυτής, γιατί και το δικό μας διαφέρον για τον διάδοχο θεσμό είναι εκπαιδευτικά επιβεβλημένο (και ίσως και ανθρώπινα θεμιτό).

Για μένα όμως, που πληροφορήθηκα αργότερα αυτή την προφορική πρόσκληση και μάλιστα αφού είχα πληροφορηθεί και άλλες γενικότερες συζητήσεις για το προσχέδιο του νόμου για τη Γενική Εκπαίδευση, προκύπτουν μερικοί ενδοιασμοί που θεωρώ σκόπιμο να τους προστάξω πριν εκθέσω ειδικές παρατηρήσεις.

Νομίζω λοιπόν τα ακόλουθα:

1.- Ορθό είναι να διατυπώσουμε γνώμη για ολόκληρο το προσχέδιο, γιατί αυτή είναι η αποστολή μας· ενώ, αν περιοριστούμε στο κεφάλαιο που αφορά το διάδοχο θεσμό του ΚΕΜΕ, είναι πολύ πιθανό από κάποιους να κριθούμε - δικαιολογημένα - ότι φροντίζουμε κυρίως για τον Οίκο Θεού, όχι για το λαό του.

2.- Γενικές σκέψεις για ένα νέο επιτελικό εκπαιδευτικό θεσμό είχα εκφράσει σε χρόνο ανύποπτο με ενυπόγραφο άρθρο μου στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ (επισυνάπτω αντίγραφο). Και δε βλέπω λόγους να αναθεωρήσω τις απόψεις μου σήμερα.

3.- Εξάλλου, νιώθω βαριά την ευθύνη να αναφερθώ τουλάχιστο σε μια ρήτρα του προσχεδίου, όπου ο λόγος για τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Ο λόγος είναι ευνόητος: τους σκοπούς της εκπαίδευσης οφείλει να υπηρετήσει ο διάδοχος του ΚΕΜΕ θεσμός του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

4.- Πάγια αρχή μου είναι ότι οι σκοποί της εκπαίδευσης εκφράζουν μια φιλοσοφία για τον άνθρωπο, για την κοινωνία και την πολιτεία' ό,τι, ακόμη, τα μέσα και οι μέθοδοι εκπαίδευσης είναι ζητήματα παιδαγωγικής επιλογής που εμπνέεται από τους σκοπούς' ότι, τέλος, σκοποί, μέσα και μέθοδοι είναι στοιχεία σαφώς ενδιάκριτα σε κάθε κείμενο που αφορά την εκπαίδευση. Τυχόν σύγχυση ή επικάλυψη των εννοιών αυτών δημιουργεί προβλήματα ερμηνείας. (Αναλυτικότερη διατύπωση αυτών των σκέψεων περιέχεται στο συνημμένο κείμενο) (που έχει τον τίτλο Κριτήρια Παιδείας).

5.- Ένα δείγμα σχολιασμού που θα έκανα για το προσχέδιο ως προς τους σκοπούς προσφέρεται σε τούτη την παράγραφο. Το άρθρο 1 του προσχεδίου ορίζει ως ένα σκοπό της εκπαίδευσης ο νέος άνθρωπος να γίνει ελεύθερος και να "διακατέχεται από βαθιά πίστη προς....τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης παράδοσης".

Η διατύπωση αυτή:

α) Περιέχει μια αντίφαση: δε συμβιβάζεται το κατηγορήμα ελεύθερος προς το να "διακατέχεται από βαθιά πίστη" κλπ., για το λόγο που ακολουθεί (εδάφιο β). Ο ελεύθερος άνθρωπος μπορεί να τροποποιήσει τις απόψεις του για ιδέες και θεσμούς, ιδιαίτερα στους τομείς που νοούνται με την έκφραση ελευθερία της συνείδησης.

β) Αντιβαίνει - νομίζω - προς το χριστιανικό πνεύμα, γιατί ζητάει επιτακτικά την υποταγή της συνείδησης σε ορισμένο δόγμα, ενώ ο Χριστός κήρυξε: όστις βούλεται οπίσω μου ελθείν....

γ) Περιέχει μια επικίνδυνη ασάφεια: "τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης παράδοσης". Δεν αποκλείεται διαφωνία για το χαρακτηρισμό γνήσια. Η απάντηση δεν μπορεί παρά να είναι δογματική και να βασίζεται

στο αξίωμα ότι: η "παράδοση είναι συμπλήρωμα της Γραφής", αξίωμα που αμφισβητούν πολλές θρησκευόμενες συνειδήσεις (πιο θρησκευόμενες από τις κραυγαλέες).

δ) Δεν αποκλείεται (από την υφή και τη φύση της διατύπωσης του προσχεδίου) αυτός ο σκοπός να λειτουργήσει κάποια στιγμή - με πρωτοβουλία ζηλωτών της πίστης - όπως λειτουργήσει σε πολιτικό επίπεδο το νομοθέτημα του 1929 που έγινε περιώνυμο ως "ιδιώνυμο". Δεν είναι σπάνιες στην ιστορία οι περιπτώσεις που η Εκκλησία ως θεσμός έγινε αδελφή της εξουσίας και ακούσια συμμερίστηκε ή επωμίστηκε ανομίες της πρωτότοκης αδελφής.

ε) Αντιβαίνει - νομίζω - (η διατύπωση που σχολιάζω) προς το πνεύμα του Συντάγματος, όπου (άρθρο 16) γίνεται λόγος για "καλλιέργεια θρησκευτικής συνείδησης". Αυτή η φιλοσοφημένη διατύπωση σέβεται την ελευθερία της συνείδησης. Θεωρώ αναγκαίο να θυμίσω ότι "των ζηλωτών ο ζήλος είναι ζηλευτός, όταν δεν παραβλέπει των άλλων ανθρώπων το ζήλο για τις δικές τους πεποιθήσεις και ιδέες, όταν δε συγχέει τα όρια ανάμεσα στην ελευθερία και την ανελευθερία, την επιστήμη και την άρνηση επιστήμης".

6.- Αν επρόκειτο να επιχειρήσω νομική διατύπωση των σκοπών της εκπαίδευσης θα περιοριζόμουν στην ακόλουθη παράγραφο: "Να βοηθήσει το νέο άνθρωπο να γίνει ελεύθερος στη σκέψη, δημιουργικός στην πράξη, συνεργάσιμος και υπεύθυνος και γενναίος μέσα στην κοινωνία (με τα μέσα που προσφέρει ο ελληνικός πολιτισμός και ο πανανθρώπινος) για σκοπούς που εξυπηρετούν την κοινωνία, το άτομο και την ανθρωπότητα όλη".

7.- Η ανασύσταση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εκφράζει - συμφωνώ σ' αυτό - ιστορική ευλάβεια και νοσταλγία' τη σέβομαι. Αμφιβάλλω όμως αν ο θεσμός αυτός δημιουργεί ζητούμενο σήμερα επιτελικό όργανο εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης, που χρειάζεται γενική θέαση της εκπαίδευσης. Τις σκέψεις μου τις έγραφα προγενέστερα σε άρθρο που προμνημόνευσα (κι επισυνάπτω).

8.- Ένα τελευταίο σημείο: δε βλέπω στο προσχέδιο ρήτρα που να ρυθμίζει την υπηρεσιακή κατάσταση του σημερινού προσωπικού του ΚΕΜΕ. Εικάζω - επειδή πολλοί δεν έχουν ούτε το βασικό συντάξιμο χρόνο - ότι κάποια τροπολογία θα προστεθεί που θα μας εντάσσει DE JURE στο νέο σχήμα.

Κι επειδή το κριτήριο, που πάντα προβάλλω, είναι η εκπαίδευση, δε διστάζω να πω: δεν είναι για την εκπαίδευση η ευτυχέστερη λύση. Οι ιδέες μας και οι αρετές μας εκδηλώθηκαν όλες στα 8 χρόνια που θητεύσαμε εδώ. Τι απομένει να προσφέρουμε; την εμπιστοσύνη μας, την πείρα μας και τα μειονεκτήματά μας. Τα δύο πρώτα τα θετικά στοιχεία μπορούμε να τα προσφέρουμε με οποιαδήποτε υπηρεσιακή κατάσταση που θα περιγράφεται με απόφαση του Υπουργού (π.χ. αναθέτουμε στον κ. Χ. το τάδε έργο για τη χρονική περίοδο 4). Ενώ το τρίτο στοιχείο - τα μειονεκτήματα - υπάρχει κίνδυνος να νοθέψει το νέο θεσμό από το ξεκίνημά του.

9.- Για δύο σημεία του προσχεδίου επιθυμώ να κάνω δύο συγκεκριμένες προτάσεις:

α) Οι ρήτορες περί προσόντων (άρθρα 72, 1-73,1) να γίνουν σαφέστερες και οπωσδήποτε να περιλάβουν τον όρο της πραγματικής υπηρεσίας σε σχολεία και τον όρο σπουδών όχι κατώτερων από εκείνες που απαιτούσε ο νόμος 186/1975. Οι διατυπώσεις που βλέπω τώρα αφήνουν πολλά σημεία ολισθηρότητας, προς τα κάτω βέβαια.

β) Οι διατυπώσεις του νέου νόμου να προβλέψουν ώστε να μη δημιουργείται για τους "εισηγητές" μας προσδοκία κατώτερη από αυτή που τους υποσχέθηκε ο νόμος 186/1975. Επισυνάπτω χωριστό σημείωμα.

Και μία ευχή: το τελικό σχέδιο να αναδιατυπωθεί από άτομα με δύο αρετές: να έχουν την αναγκαία πείρα και γνώση και αγάπη για την εκπαίδευση και να γνωρίζουν ότι οι ίδιοι δεν έχουν θέη μέσα στο νέο θεσμό.

Για την υπηρεσιακή κατάσταση του σημερινού προσωπικού του ΚΕΜΕ η πρότασή μου είναι:

1.- Να μπει στο νέο νόμο ρήτρα για την υπηρεσιακή κατάσταση των συμβούλων και εισηγητών του ΚΕΜΕ.

2.- Η ρήτρα αυτή δεν είναι ανάγκη να σημαίνει αυτόματη ένταξη στο νέο θεσμό.

3.- Σε συνάρτηση με τις προηγούμενες δύο παράγραφες να γίνει ρύθμιση για τους εισηγητές τέτοια ώστε ο νέος νόμος να αποδίδει σ' αυτούς ανάλογα προς τις προσδοκίες που τους δημιουργούσε ο προηγούμενος νόμος.

Άρθρο 67, παρ. 2:

Για να μην υπάρξει κενό γνωμοδοτικό όργανο, πράγμα που θα δυσχεράνει τις ενέργειες του Υπουργού, σε οποιαδήποτε περίπτωση, η παρ. 2 διατυπώνεται ως εξής:

"Το ΚΕΜΕ... μεταγενέστερα, καταργείται ύστερα από τη συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας του Παιδασγωγικού Ινστιτούτου, με Π.Δ/μα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Παιδείας.

Άρθρο 68

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Νομίζω ότι το Π.Ι. δεν πρέπει να περιορίζεται "σε συμβολή στο σχεδιασμό της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών". Πρέπει να έχει ολόκληρη την ευθύνη της επιμόρφωσης αυτής, όπως προέβλεπε και το Ν.Δ. 4379/64, αλλά και ο Ν.186/75.

Για το λόγο αυτό δε συμφωνώ καθόλου με την ίδρυση "Συμβουλίου Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών" (άρθρο 82 του προσχεδίου), αφού μάλιστα δε θα είναι στελεχωμένο με μόνιμα μέλη ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια και η συνέπεια στην επιμόρφωση. (Περισσότερα θα εκθέσω όταν θα συζητηθεί το κεφάλαιο Ι', για την επιμόρφωση).

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 68, παρ. 1 παρατήρηση: Η παρ. αυτή του Προσχεδίου χαρακτηρίζει το Π.Ι. ως "δημόσια υπηρεσία".

Πρόταση: Το Π.Ι. να ονομαστεί "Εκπαιδευτική υπηρεσία" και να χαρακτηριστεί "ερευνητικό επιτελικό εκπαιδευτικό όργανο".

Παρ. 2. Παρατήρηση: Γίνεται λόγος για "σκοπό" του Π.Ι., αλλά αριθμούνται περισσότεροι από έναν σκοπούς.

Πρόταση: Να γίνει: "Σκοποί του Π.Ι. είναι". Να απαλειφθεί το "ιδιαίτερα".

Αιτιολόγηση: Εμφανής

Παρ. 2δ. Παρατήρηση. Η διατύπωση του Προσχεδίου μεταφέρει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε άλλα συμβούλια (άρθρο 66).

Πρόταση: Η παρ. να αναδιατυπωθεί: "Ο σχεδιασμός της ε...".

Αιτιολόγηση: Το Π.Ι. πρέπει να έχει αποφασιστική γνώμη για το τεράστιο θέμα της επιμορφώσεως των εν ενεργεία εκπ/κών.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση:

αποφαίνεται ομόφωνα

α) Άρθρο 68, παρ. 2: Αντί "Σκοπός του Π.Ι. είναι..." να γραφεί "Σκοποί του Π.Ι. είναι....".

β) Άρθρο 68, παρ. 2δ: Αντί "Η συμβολή στο σχεδιασμό της επιμόρφωσης" να γραφεί "Ο σχεδιασμός της επιμόρφωσης".

Άρθρο 69

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει:

Άρθρο 69, παρ. 1: Από τις αρμοδιότητες του Π.Ι. λείπει η κρίση βιβλίων που προέβλεπε ο Ν.186/75. Πολύ σωστά. Αλλά νομίζω ότι σε κάποιο σημείο του προσχεδίου πρέπει να μπει διάταξη που να ορίζει αρμόδια όργανα για την κρίση των βιβλίων αυτών, ίσως τους Συλλόγους των διδασκόντων.

Άρθρο 69, παρ. 2: Η διατύπωση ότι στο Π.Ι. "κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του δέχεται οδηγίες και κατευθύνσεις από τον Υπουργό ΕΠΘ" νομίζω ότι θίγει την ανεξαρτησία και την αυτοτέλεια του θεσμού. Πρέπει να αναδιατυπωθεί κατά τρόπο που να εξουδετερώνει παρεξηγήσεις και να αποκλείει κατάχρηση εξουσίας.

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 69, παρ. 1. Παρατήρηση: Οι "αρμοδιότητες" του Π.Ι. αναγράφονται χωρίς ιεράρχηση.

Πρόταση: Να ιεραρχηθούν και να γραφούν πρώτες οι σπουδαιότερες.

Αιτιολόγηση: Για να γίνει σαφές ποια έργα του Π.Ι. πρέπει να εκτελούνται κατά προτεραιότητα.

Παρ. 1δ. Παρατήρηση. Η φράση "εισηγείται. .,την τελική έγκριση" των βιβλίων είναι ελλιπής.

Πρόταση: Να προστεθεί: Η ομόφωνη απόφαση του Π.Ι. ή Τμήματός του για τα διδακτικά βιβλία είναι υποχρεωτική για τον Υπουργό.

Αιτιολόγηση: Αλλιώς το Π.Ι. μένει απλά "γνωμοδοτικό" όργανο και σε έργα που είναι η αποκλειστικότητά του.

Παρ. 1θ. Παρατήρηση: Μνημονεύεται προνομιακά ο ΣΕΠ, ενώ για την Εκπ/ση ο ΣΕΠ είναι ένα από τα πολλά μαθήματα.

Πρόταση: Να απαλειφθεί το εδάφιο.

Αιτιολόγηση: Δε μνημονεύονται άλλα μαθήματα. Δε χρειάζονται τέτοιες διακρίσεις σε ένα βασικό Νόμο. Το ότι και άλλοι φορείς ασχολούνται με επαγγελματικό προσανατολισμό δεν είναι λόγος για να μνημονευθεί ο ΣΕΠ προνομιακά.

Παρ. 1ι. Η διάταξη σχεδόν περιέχεται στην παρ. 1β του ίδιου άρθρου.

Πρόταση: Να απαλειφθεί ως ξεχωριστή διάταξη. Το πολύ-πολύ να συμπληρωθεί η διάταξη της παρ. 1β.

Αιτιολόγηση: Εμφανής

Παρ. 1ια. Παρατήρηση: Η διατύπωση γνώμης του Π.Ι. εδώ γίνεται δυνητική.

Πρόταση: Η γνωμοδότηση του Π.Ι. για τα θέματα που αναφέρει η διάταξη να είναι υποχρεωτική τόσο για τον Υπουργό, όσο και για το Π.Ι.

Αιτιολόγηση: Αλλιώς ενδέχεται ο εκάστοτε Υπουργός να καταργεί στην πράξη το Π.Ι. για τόσο σοβαρά θέματα ή το Π.Ι. να καταστεί όργανο πολυτελείας για "μικροδουλειές".

Παρ. 1ιβ. Επαναλαμβάνω όσα είπα και για την παρ. 1ια.

Παρ. 2. Παρατήρηση: Αφίνει ασαφή την έννοια της φράσεως "δέχεται οδηγίες και κατευθύνσεις".

Πρόταση: Να αναδιατυπωθεί η διάταξη, ώστε να επιτρέπει στο Π.Ι. ακώλυτη την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Αιτιολόγηση: Το Π.Ι. πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο ανεξάρτητο. Και ο Υπουργός ακόμη έχει περισσότερη ανάγκη από μια ανεξάρτητη γνώμη Συμβούλων παρά από μια δεσμευμένη ή κατευθυνόμενη γνωμάτευσή τους.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφασίζεται ομόφωνα

α) Άρθρο 69, παρ. 1 ια': Να διαγραφεί η τελευταία πρόταση "εφόσον παραπέπονται...".

β) Άρθρο 69, παρ. 1 ιβ': Να διαγραφεί η πρόταση: "που αναφέρεται στη δομή, τη διάρθρωση, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης".

γ) Άρθρο 69, παρ. 2: (ι) Να αναδιατυπωθεί η παρ. 2 έτσι, ώστε να μη δίνεται η εντύπωση ότι θίγεται η ανεξαρτησία της γνώμης του επισημονικού συλλογικού οργάνου. (ιι) Ολόκληρη η παρ. 2 να μεταφερθεί στο άρθρο 68.

Άρθρο 70

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 70, παρ. 1. Παρατήρηση: Η σύνταξη και υποβολή από το Π.Ι. "έκθεσης αξιολόγησης..." και "έκθεσης πεπραγμένων..." παραμένει στο σχέδιο πράξη εμπιστευτική μεταξύ Π.Ι. και Υπουργού.

Πρόταση: και οι δύο "εκθέσεις" να δημοσιεύονται.

Αιτιολόγηση: Η δημοσίευση θα κάνει τις "εκθέσεις" πιο αντικειμενικές και θα βοηθήσει την εκπαίδευση περισσότερο από όσο θα βοηθούσε η εμπιστευτική αναφορά.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Να παραμείνει το άρθρο 70 όπως είναι στο προσχέδιο.

Άρθρο 71

Ο κ. Φούσκας λέγει για το άρθρο 71 γενικά:

Άρθρο 71 παρ. 3. Παρατήρηση: Η κατανομή των θέσεων Συμβούλων είναι άνιση.

Πρόταση: Να θεσμοθετηθούν θέσεις Συμβούλων για τις ειδικότητες: Εκπαιδ. Τεχνολογίας, Μουσικής και Οικ. Οικονομίας. Να αφαιρεθεί η θέση Συμβούλου ειδικότητας γεωπόνου.

Αιτιολόγηση: Καλό είναι κάθε μάθημα να έχει ένα τουλάχιστον Σύμβουλο. Το Προσχέδιο (άρθρο 68 παρ. 2γ και 69 παρ. 1η) σωστά δίνει έμφαση στην Εκπ. Τεχνολογία. Η σημερινή πρακτική στο τωρινό Όργανο (το ΚΕΜΕ) πιστοποιεί ότι άνθρωποι με τέτοια ειδικευση είναι απαραίτητοι. Τουλάχιστον ένας επιστήμονας με ειδικές σπουδές σε θέματα εκπ. τεχνολογίας και με εμπειρία από τη Γεν. Εκπ/ση είναι απαραίτητος. Θα είναι πολυτέλεια να έχουμε Σύμβουλο γεωπόνο για τα ελάχιστα Γεωργικά Σχολεία ή για τα ευάριθμα γεωπονικά μαθήματα.

Παρ. 4. Παρατήρηση: Και των μόνιμων Παρέδρων οι θέσεις είναι άνισα μοιρασμένες.

Πρόταση: Οι θέσεις των μόνιμων Παρέδρων να είναι διπλάσιες από τις θέσεις των Συμβούλων και όχι οι μισές που προβλέπει το Προσχέδιο. Η ειδικότητα των Παρέδρων να καθοριστεί τώρα για τις περιπτώσεις όπου προβλέπονται περισσότερες από μια θέσεις για κάποια ειδικότητα.

Αιτιολόγηση: Η βάση είναι πάντα μεγαλύτερη από την κορυφή, γιατί αυτό είναι το σωστό και ωφέλιμο για: ουσιαστική προσφορά υπηρεσιών, για πλήρωση των ανώτερων θέσεων με δοκιμασμένα στελέχη, για εξυπηρέτηση της Υπηρεσίας.

Παρ. 6. Παρατήρηση: Γίνεται διάκριση ανώφελη και αναιτιολόγητη.

Πρόταση: Οι Σύμβουλοι και μόνιμοι Πάρεδροι να μετέχουν με αποφασιστική ψήφο στην Ολομέλεια και τα Τμήματα. Οι Πάρεδροι με θητεία μόνο στα Τμήματα.

Αιτιολόγηση: Αφού Σύμβουλοι και μόνιμοι Πάρεδροι έχουν τα ίδια τυπικά προσόντα και τις ίδιες εμπειρίες στην Εκπ/ση και το Π.Ι., θα είναι άδικο για τους Παρέδρους να μη μετέχουν παντού. Προπάντων θα είναι ζημία της Υπηρεσίας να στερείται νομοθετικά μέρος της προσφοράς των Παρέδρων.

Γενική παρατήρηση στο άρθρο 71

Το Τμήμα ύστερα από πρόταση του κ. Βώρου και συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Να υπάρξει μεταβατική διάταξη για την τύχη του κύριου προσωπικού του ΚΕΜΕ. Ιδιαίτερα: Να οριστεί ότι "οι Εισηγητές του ΚΕΜΕ καταλαμβάνουν θέσεις Συμβούλου του Π.Ι. οι οποίες καταργούνται μετά την αποχώρηση των κατόχων τους από την υπηρεσία για οποιοδήποτε λόγο".

Άρθρο 71 παρ. 2

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει:

Επισημαίνεται ότι στην παρ. 2 θα έπρεπε να ορίζεται τι βαθμό (όχι μόνο αποδοχές) έχουν οι Σύμβουλοι και οι Πάρεδροι του Π.Ι.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 71 παρ. 2 : Παρατηρεί ότι στους Συμβούλους του Π.Ι. δε δίνονται ο βαθμός και οι αποδοχές καθηγητή ΑΕΙ, όπως ήδη ο Ν. 4379/64 είχε δώσει στους Συμβούλους του τότε Π.Ι. και προτείνει:

- Να οριστεί ότι οι Σύμβουλοι του Π.Ι. έχουν το βαθμό και τις αποδοχές καθηγητή Α.Ε.Ι., οι μόνιμοι πάρεδροι το βαθμό και τις αποδοχές αναπληρωτή καθηγητή ΑΕΙ και οι πάρεδροι με θητεία το βαθμό και τις αποδοχές Επίκουρου καθηγητή ΑΕΙ.

Άρθρο 71 παρ. 3 :

Ο κ. Βώρος λέγει:

Για την τελική επάνδρωση του νέου θεσμού φαίνεται ότι είναι σκόπιμο να ληφθεί υπόψη η εσωτερική συμπληρωματικότητα των ειδικοτήτων.

Παραδείγματα:

1. Φιλόλογος : κλασικός, νεοελληνιστής, ιστορικός, γλωσσολόγος, ιστορικός της τέχνης, φιλόσοφος, παιδαγωγός.
2. Χημικός : ανόργανος, οργανικός.
3. Βιολόγος : γενικής βιολογίας, γενετικής, αγροβιολογίας, βιοχημείας κλπ.

Με την παραπάνω πρόταση νοούνται συμπληρωματικά ενιαίες και οι θέσεις των 30 παρέδρων με τριετή θητεία.

Ο κ. Σακκάς λέγει ότι συμφωνεί με την προσθήκη θέσης βιολόγου, γιατί η Βιολογία έχει λάβει τεράστια ανάπτυξη στην εποχή μας, προκαλεί έντονο ενδιαφέρον και παίρνει όλο και μεγαλύτερη θέση στα σχολικά προγράμματα των προηγούμενων χωρών και προπαντός γιατί καλύπτει μαθήματα του Γυμνα-

σίου και του Αντικείμενου για τα οποία οι ειδικοί στα μαθήματα της Φυσικής και της Χημείας δεν μπορούν να εκφέρουν έγκυρη γνώμη.

Ο κ. Αδαμόπουλος λέγει:

Δεν συμφωνώ με τη δημιουργία θέσεως βιολόγου συμβούλου επιπλέον των δύο θέσεων συμβούλου του κλάδου Α4, που προβλέπονται από το προσχέδιο, χωρίς την ταυτόχρονη αύξηση των θέσεων συμβούλου του κλάδου Α3, για τους εξής λόγους:

1. Οι θέσεις του κλάδου Α4 στη Μέση Εκπαίδευση είναι ενιαίες.
2. Η αναλογία θέσεων συμβούλων και παρέδρων που προτείνεται από το παρόν προσχέδιο για τους κλάδους Α3 και Α4 ανταποκρίνεται στα ωρολόγια προγράμματα των σχετικών μαθημάτων καθώς και τον αριθμό των αντίστοιχων οργανικών θέσεων.

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει:

Διαφωνώ με τις προτάσεις των άλλων συναδέλφων του Τμήματος, γιατί θεωρώ απόλυτα ορθές τις θέσεις όπως προτείνονται στο προσχέδιο. Οι νέες θέσεις Συμβούλων που προτείνονται είναι απόλυτα και άμεσα απαραίτητες, όπως έδειξε η μέχρι τώρα λειτουργία του ΚΕΜΕ. Δεν μπορεί ο μαθηματικός ή ο θεολόγος να έχει γνώμη για τα Καλλιτεχνικά μαθήματα και να είναι υπεύθυνος εισηγητής, ούτε ο κλασικός φιλόλογος για τις Ξένες Γλώσσες και αν ακόμη έχει σπουδές σε αντίστοιχη ξένη χώρα.

Σύγχρονα προτείνω αύξηση των θέσεων 1) με την προσθήκη θέσης Συμβούλου ειδικού στην Εκπ/κή Τεχνολογία και 2) με την προσθήκη 1 - 2 θέσεων Παιδαγωγών με πλήρεις σπουδές στην Παιδαγωγική (πτυχιούχους δηλ. των Παιδαγωγικών Τμημάτων δικών μας ή ξένων παν/μίων). Το σκεπτικό της πρότασής μου αυτής είναι: χρειαζόμαστε νέες επιστημονικές ειδικότητες και ειδικούς στη διεπιστημονική θεώρηση της Παιδείας, δηλ. ειδικούς στην Παιδαγωγική επιστήμη και τη Διδακτική. Θα ήταν βέβαια ευχής έργο αν μπορούσε να θεσπιστεί 3) μια θέση Συμβούλου πτυχιούχου καθηγητικής Σχολής των φυσικών ή μαθηματικών ή κοινωνικών επιστημών και πτυχιούχου Παιδαγωγικής - Διδακτικής.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει:

1. Τρεις θέσεις φιλολόγων Συμβούλων δεν είναι αρκετές. Απαιτούνται τουλάχιστον τέσσερις (4), γιατί χρειαζόμαστε : 1 τουλάχιστον για τα κλασικά, 1 για τα ΝΕ, 1 για την ιστορία, 1 για τα φιλοσοφικά - παιδαγωγικά.

2. Με τις προσθήκες αυτές οι τριάντα θέσεις Συμβούλων του προσχέδιου αυξάνονται σε 31, κατά μία λιγότερες από τις θέσεις των Συμβούλων Α' και Β' του ΚΕΜΕ. Οφείλουμε όμως να παρατηρήσουμε ότι με το προσχέδιο γίνεται πιο σωστή κατανομή των θέσεων κατά ειδικότητες. Γιατί προβλέπονται θέσεις Χημικού (1), Γαλλικής (1), Αγγλικής (1), Καλλιτεχνικών μαθημάτων (1), Προσχολικής Αγωγής (1), Ειδικής Αγωγής (1), νομικού ή πολιτικού επιστήμονα (1), ΣΕΠ (1), πόν νομίζω ότι είναι απαραίτητες.

3. Για τις θέσεις των μόνιμων Παρέδρων νομίζω ότι πρέπει να απαιτηθεί η θέση Φυσικής Αγωγής, αν βέβαια γίνει δεκτή η παραπάνω πρότασή μου για θέση Συμβούλου, και να αντικατασταθεί με θέση ιατρού, που κρίνεται απαραίτητος, ιδίως για το Τμήμα Τ.Ε.Ε. (Σύνολο θέσεων 15, όπως προέβλεπε και το προσχέδιο).

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται κατά πλειοψηφία

Άρθρο 71 παρ. 3

- Να οριστεί ότι οι θέσεις των φιλόλογων Συμβούλων είναι τέσσερις (4), να προστεθεί μία θέση Συμβούλου Βιολόγου και μία Συμβούλου Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας. Οι δύο θέσεις Συμβούλων Ξένων Γλωσσών να περιοριστούν σε μία : ή Γαλλικής ή Αγγλικής.

Συμπληρωματικό :

Οι φιλόλογοι, εκτός από την ευχέρεια που παρέχουν στην υπηρεσία να επωμιστούν γενικότερα καθήκοντα, πρέπει να καλύψουν τις εξής ανάγκες της Παιδείας, που χρειάζονται όλες ειδικές μεταπτυχιακές σπουδές:

1. Κλασική φιλολογία
2. Νεοελληνική Φιλολογία
3. Γλωσσολογία - Ειδικότερα : ελληνική γλώσσα

4. Φιλοσοφία

5. Ιστορία

Αντίθετα, ιδιαίτερα με τις σημερινές συνθήκες, κρίνεται αρκετή η εκπροσώπηση των ξένων γλωσσών, αν υπάρχει 1 Σύμβουλος (Γαλλικής ή Αγγλικής και 1 Μόνιμος Πάρεδρος (Αγγλικής ή Γαλλικής).

Άρθρο 71 παρ. 4

Ο κ. Παπαδόπουλος λέγει:

Προτείνω η θέση του παρέδρου Βιολόγου να μην είναι διαζευκτική, αλλά επιπλέον, χωριστή. Η βιολογία αποτελεί βάση πολλών άλλων επιστημών (Φυσιολογίας, Ανατομικής, Ψυχολογίας, Περιβαλλοντολογίας, Κοινωνιολογίας, Ανθρωπολογίας κτλ.) και είναι γνωστή στην εκπαίδευσή μας θεωρητική, και κατά συνέπεια συχνά αντιεπιστημονική, αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με τομείς των παραπάνω επιστημών. Αν η Πολιτεία δεν έχει τη δυνατότητα να θεσπίσει μια επιπλέον θέση, τότε είναι προτιμότερο να μειωθεί η μια θέση των φιλολόγων υπέρ του Βιολόγου ή να δοθεί η θέση που προβλέπεται για το θεολόγο πάρεδρο.

Προτείνω ακόμη να θεσπιστούν 2 θέσεις παρέδρου Κοινωνιολόγου και Ψυχολόγου, ώστε να υπάρχει κάποια εμφανής εκπροσώπηση των κοινωνικών επιστημών στο όργανο αυτό, γιατί είναι γνωστό ότι τόσο το παλαιό Π.Ι. - και δικαιολογημένα κάπως τότε - όσο και το ΚΕΜΕ είχαν απόλυτα αγνοήσει τις κοινωνικές επιστήμες και οι επιπτώσεις στην εκπαίδευσή μας είναι φανερές και κραυγαλέες. Σύγχρονη εκπαίδευση και παιδεία δεν μπορεί να γίνει, αν συνεχιστεί η τακτική αυτή και αν δεν αξιοποιηθούν οι γνώσεις στους κοινωνικούς τομείς της επιστήμης.

Ο κ. Αδαμόπουλος λέγει:

Με τη θεσμοθέτηση μιας θέσεως συμβούλου της ειδικότητας βιολόγου οι θέσεις του κλάδου Α4 αυξάνονται από 2 σε 3 ενώ οι θέσεις των συμβούλων του κλάδου Α3 παραμένουν 2. Για να αποκατασταθεί η ισορροπία ανάμεσα στις θέσεις του Π.Ι. που διατίθενται στους δύο κλάδους Α3 και Α4 προτείνεται να αυξηθούν οι θέσεις παρέδρων μαθηματικών σε δύο.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση αποφαινεται ομόφωνα

Άρθρο 71 παρ. 4

Να διαγραφεί η θέση μόνιμου παρέδρου Γεωπόνου και να αντικατασταθεί με μία Ξένης γλώσσας.

Ο κ. Σπυρόπουλος προτείνει να προστεθεί μία θέση μόνιμου παρέδρου για την περιβαλλοντολογική εκπαίδευση και ο κ. Αδαμόπουλος μία θέση μόνιμου παρέδρου Μαθηματικού.

Άρθρο 71 παρ. 5

Ο κ. Βώρος λέγει : Στο τέλος της παρ. 5 να προστεθεί η φράση :
" ύστερα από πρόταση του Π.Ι."

Ο λόγος : Το σώμα, όταν θα έχει συγκροτηθεί με συγκεκριμένα άτομα και όταν θα γνωρίζει τα συγκεκριμένα προσδόντα και τις δυνατότητες του προσωπικού του και θα εντοπίζει της συγκεκριμένες κάθε φορά ανάγκες της εκπαίδευσης, θα μπορεί με αιτιολόγηση ουσιαστική να εισηγείται την υλοποίηση της § 71,5 του προσχεδίου.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαινεται ομόφωνα

Άρθρο 71, παρ. 5 : Στο τέλος της παρ. 5 να προστεθεί η φράση :

" ύστερα από πρόταση του Π.Ι."

Άρθρο 72

Ο κ. Φούσικας λέγει :

Άρθρο 72 § 1 . Πρόταση : Η θητεία των αντιπροέδρων, οι οποίοι θα προέρχονται από το Π.Ι. να είναι ενός έτους. Όσοι ασκούν καθήκοντα προέδρου και αντιπροέδρων του Π.Ι. να παίρνουν επίδομα αυξημένων ευθυνών όσο διαρκεί η θητεία τους.

Αιτιολόγηση : Έτσι θα γίνεται ευκολότερα η αντικατάστασή τους, αν αποδειχτούν ανεπαρκείς. Θα παρέχεται η ευκαιρία να δοκιμάζονται περισσότερα στελέχη και θα δίνεται η ευκαιρία σε όλα τα μέλη, μια φορά στην καριέρα τους, να έχουν τη χαρά να προσφέρουν τις ειδικές αυτές υπηρεσίες τους. - Οι αυξημένες ευθύνες και η αυξημένη προσφορά δικαιολογούν την αυξημένη αμοιβή.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαινεται κατά πλειοψηφία

Άρθρο 72 § 1 :

(α) Να διαγραφεί η φράση " καθηγητές ΑΕΙ ή προσωπικότητες με ανεγνωρισμένη ειδικευση και προσφορά στην εκπαίδευση".

Μειοψηφεί ο κ. Ν. Παπαδόπουλος.

(β) Η θητεία του προέδρου να είναι 3ετής και των αντιπροέδρων 2ετής.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ :

Η αναπόφευκτη ηγετική θέση (και μόνο) σε " καθηγητές ΑΕΙ ή ..." υπονομεύει ουσιαστικά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, γι' αυτό πρέπει οπωσδήποτε να αφαιρεθεί η σχετική διάταξη.

Οι λόγοι είναι οι εξής :

1. Πλήττειται αθεράπευτα το κύρος της Γενικής Επιπαιδείσεως, όταν, ενώ διαθέτει περίπου 80.000 επιστήμονες, απ' τους οποίους ήδη εκατοντάδες έχουν ουσιαστικά και τυπικά προσόντα καθόλου κατώτερα από όσα απαιτούνται για ένταξη στο ΔΕΠ των ΑΕΙ, ο πρώτος λόγος για θέματα γενικής επιπαιδείσεως δίνεται σε επιστήμονες που θ' αποτελούν ξένο σώμα, καθώς προέρχονται απ' άλλη περιοχή.
2. Γιατί δεν θεσμοθετείται και το αντίστροφο; Δηλ. λειτουργοί της Γεν. Επιπαιδείσεως, εφόσον έχουν τα νόμιμα προσόντα να αναλαμβάνουν, με υπουργική απόφαση, καίριες θέσεις στα ΑΕΙ, π.χ. Πρυτάνεις, Πρόεδροι Τμημάτων κτλ.
3. Καταδικάζονται σε μαρασμό τα μόνιμα μέλη του Παιδ. Ινστιτούτου, αφού, όσο κι αν η απόδοσή τους είναι ικανοποιητική, η πρόσβαση σε ευγενέστερες θέσεις του Π.Ι. θα είναι, πρακτικά, αδύνατη.
4. Παρακμάζει, ειδικά και μόνο για το Π.Ι., η αρχή ότι κάθε Σώμα βγάζει από τα μέλη του την ηγεσία του.
5. Αμφισβητείται η απαραίτητη αξιοκρατία, καθώς, ενώ για τα μέλη του Π.Ι. προδιαγράφονται προσόντα και Συμβούλια κρίσης, εδώ δεν χρειάζεται παρά μια υπουργική απόφαση.
6. Αποδυναμώνονται ορισμένες ειδικότητες στα ΑΕΙ και μάλιστα φεύγουν καθηγητές με κάποια απόδοση, την ώρα που είναι γνωστό ότι στα ΑΕΙ τα πράγματα δεν είναι ιδιαίτερα καλά.
7. Στην πράξη, οι Υπουργοί ^{θα} επηρεάζονται στις αποφάσεις τους για θέματα γενικής παιδείας, πολύ περισσότερο όπως γίνεται εδώ και 5 χρόνια από καθηγητές ΑΕΙ, που αποτελούν το Προεδρείο του ΚΕΜΕ, παρά από επιστήμονες που υπηρέτησαν επί δεκαετίες στη γενική επιπαιδείση και προέρχονται απ' αυτήν.
8. Τέλος θυμίζουμε τα εξής :

(α) Ούτε για το Π.Ι. του 1964 ούτε για το ΚΕΜΕ του 1976 προβλέπονταν, στις διατάξεις τις μόνιμες των Νόμων, αιμοληψία της γενικής

εκπαίδευσης απ' τα ΑΕΙ. Στο Π.Ι. το 1964 και για λόγους εκείνης της περιόδου, προβλέφθηκε κάτι σχετικό μόνο για την πρώτη εφαρμογή, στις μεταβατικές διατάξεις.

- (β) Για το ΚΕΜΕ κάτι ανάλογο νομοθετήθηκε με τροποποίηση στο σχετικό Νόμο τρία χρόνια ύστερα από τη λειτουργία του, όταν διαπιστώθηκε ότι το τότε Υπουργείο δεν ήταν δυνατό να εκμαιεύσει με άλλο τρόπο γνωμοδοτήσεις "σκοπιμότητας" και ότι, αν ίσχυαν οι διαδικασίες του Ν. 186/75, η ηγεσία του ΚΕΜΕ ήταν ενδεχόμενο να περιέλθει σε πρόσωπα, όχι ιδιαίτερα προσφιλή στη Διοίκηση. Για του λόγου το αληθές παραπέμπουμε στα Πρακτικά της Βουλής τα οποία επισυνάπτουμε - όταν οι εκπρόσωποι του ΠΑΣΟΚ με ευστοχία στηλάντευσαν ιδιαίτερα την προσθήκη άρθρων, με τα οποία έγινεν δυνατή η κατάληψη της ηγεσίας της γενικής εκπαίδευσης από καθηγητές ΑΕΙ.

Μειοψηφεί ο κ. Παπαδόπουλος και λέγει:

Τάσσομαι υπέρ του προσχεδίου για τη συμμετοχή καθηγητών ΑΕΙ στα μέλη - Συμβούλους του ΚΕΜΕ. Ο Υπουργός πρέπει να έχει τη δυνατότητα αυτή και τα στεγανά κατά την άποψή μου δεν έχουν θέση στην Παιδεία και την επιστήμη. Διαφοροποιώ όμως τη θέση μου ως προς το θέμα του προσορισμού των καθηγητών για τις θέσεις των αντιπροσέδρων. Αυτό, όπως θα δηλώσω και στο αντίστοιχο άρθρο, να είναι θέμα της Ολομέλειας και ο Υπουργός να αποφασίζει για τους αντιπροσέδρους από πρόταση δυο (ατόμων-μελών του Π.Ι. Το Π.Ι. θα είναι, όπως και ήταν, ίδρυμα Παν/κού επιπέδου και θα πρέπει να ισχύουν και σ' αυτό τα ίδια ή έστω περίπου τα ίδια δημοκρατικά διοικητικά και δομικά πλαίσια".

Άρθρο 73 παρ. 1

Ο κ. Βώρος λέγει:

Δε θεωρώ σκόπιμη τη μείωση των προσόντων - σε καμία περίπτωση - σε σχέση με όσα ζητούσε ο νόμος 186/1975 για το λόγο ότι σήμερα υπάρχουν υποψήφιοι προσοντούχοι περισσότεροι από όσους υπήρχαν το 1975.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει :

Νομίζω ότι οι σπουδές στο εξωτερικό, για μια διετία τουλάχιστον που θα αποδεικνύονται με τίτλο, είναι απαραίτητες για την κατάληψη θέσης στο Π.Ι., του οποίου τα μέλη πρέπει να γνωρίζουν τι συμβαίνει στην εκπαίδευση των άλλων χωρών.

Ο κ. Φούσας λέγει :

Άρθρο 73 :

§ 1 αι. Να γίνει "Πτυχίο Σχολής ή Τμήματος Σχολής".

§ 1 δδ, 1εε, 1 στ, 1ζζ, 1 ηη. Παρατήρηση : Καθορίζεται ελάχιστος χρόνος εκπ. υπηρεσίας διαφορετικής και άνισος.

Πρόταση : Σε όλες τις περιπτώσεις ο απαιτούμενος ελάχιστος χρόνος εκπ. υπηρεσίας να είναι ο ίδιος (15ετής).

Αιτιολόγηση: Αν παραμείνει η διατύπωση του Προσχεδίου θα δημιουργούνται προβλήματα συνεργασίας και αλληλοσεβασμού μεταξύ των Συμβούλων.
- Είναι όλο και όσοι τοποθετούνται στο ίδιο βάθρο να έχουν τις ίδιες επιδόσεις.

§ § 2 - 3. Παρατήρηση: Και εδώ παρατηρούνται άνισες απαιτήσεις χρόνου υπηρεσίας για τις αυτές βαθμίδες.

Πρόταση : - Η υπηρεσία των Παρέδρων, μόνιμων και με πρότετα, να είναι 10ετής τουλάχιστον για όλες τις ειδικότητες.

- Να αποσαφηνιστεί εδώ ποια είναι εκπαιδ. υπηρεσία.

§ 4. Παρατήρηση : Εισάγεται επικίνδυνη για το θεσμό εξαίρεση.

Πρόταση : Να διαγραφεί η παράγραφος.

Αιτιολόγηση : Η παραμονή της § στο Σχέδιο θα είναι μόνιμη πηγή καταστρατηγήσεως του Νόμου και, άρα, σοβαρών ανωμαλιών.

Ο κ. Παπαδόπουλος λέγει :

Επισημαίνω, και ασφαλώς μειοψηφώ για την ειδική αυτή περίπτωση, τη δυσκολία που θα υπάρξει στην πλήρωση της θέσης του Κοινωνιολόγου, αν δε γίνει κάποια εξαίρεση τουλάχιστον στην πρώτη εφαρμογή του νόμου ως προς την προϋπηρεσία του στην εκπαίδευση και στο συνολικό χρόνο της. Γι' αυτό προτείνω να μειωθεί η υπηρεσία του σε πέντε χρόνια στην εκπ/ση ή σε επιστημονικό οργανισμό (ερευνητικά κέντρα, Παν/μια κτλ.). Διαφορετικά η πλήρωση της θέσης αυτής θα γίνει πολύ πιθανό μετά από 10-12 και 1/2 χρόνια, αφού ακόμη δεν υπάρχουν Κοινωνιολόγοι στην εκπ/ση. Βέβαια όσοι είναι υπέρ των στεγανών στην επιστήμη και την εκπαίδευση δε θα συμφωνήσουν, αλλά δεν είναι σωστό να αφήσουμε κενή τη θέση ενός τόσο απαραίτητου στο σύγχρονο αυτό όργανο, το Παιδαγ. Ινστιτούτο, επιστήμονα. Η παραπάνω ρύθμιση είναι αναγκαία, αν λάβουμε υπόψη και το ότι το μάθημα μπήκε πρόσφατα με τόσες λειτουργικές δυσκολίες στο πρόγραμμα των Σχολείων μας.-

,Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφάνεται κατά πλειοψηφία

Άρθρο 73, παρ. 1

- (α) Ως ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στις θέσεις συμβούλων να οριστούν : α) διδακτορικό δίπλωμα της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, β) μεταπτυχιακές σπουδές στην αλλοδαπή τουλάχιστον δύο ετών βεβαιούμενες με τίτλο, γ) δημοσιευμένες αξιόλογες επιστημονικές εργασίες σχετικές με θέματα της εκπαίδευσης ή της ειδικότητας του υποψηφίου, και δ) ηλικία όχι ανώτερη των 50 ετών και για την πρώτη εφαρμογή 55 ετών.
- (β) Στις ειδικότητες του στοιχείου (αα) να προστεθεί η ειδικότητα Βιολόγου.
- (γ) Στο στοιχείο αα) - ι) να γραφεί "πτυχίο σχολής ή τμήματος ΑΕΙ".
- (δ) Στο στοιχείο αα) - ιι) να γραφεί "15ετής τουλάχιστον υπηρεσία πλήρους απασχόλησης σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης". Το ίδιο να γραφεί και στο στοιχείο γγ) - ιι) προκειμένου για τις θέσεις της δημοτικής εκπαίδευσης, της προσχολικής αγωγής και της ειδικής αγωγής.
- (ε) Να διευκρινιστεί ότι ως πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση, λογίζεται για κάθε περίπτωση η υπηρεσία σε σχολεία ή στο ΚΕΜΕ ή στο Π.Ι.
- (στ) Στο στοιχείο δδ) να προστεθεί ειδικότητα εκπαιδευτικής τεχνολογίας.

Στο τελευταίο εδάφιο μειοψηφεί ο κ. Παπαδόπουλος.

Άρθρο 73, παρ. 2.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφάνεται ομόφωνα

Άρθρο 73 παρ. 2

- Από τα τυπικά προσόντα των μόνιμων παρέδρων να εξαιρεθεί το όριο ηλικίας, αν για την πρώτη εφαρμογή δια οριστεί σε 55 χρόνια, όπως προτείνει το Τμήμα στην παρατήρησή του στο άρθρο 73 παρ. 1.

Άρθρο 73 παρ. 3

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφάνεται ομόφωνα

Άρθρο 73 παρ. 3 :

- (α) Τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις παρέδρων με θητεία
./.

να είναι : α) πτυχίο (όπως στο προσχέδιο), β) 7ετής τουλάχιστον ευδόκιμη πραγματική υπηρεσία στην εκπαίδευση, γ) μεταπτυχιακές σπουδές στην ημεδαπή ή αλλοδαπή βεβαιούμενες με τίτλο ή αξιολογητική συγγραφική εργασία και δ) διαπιστωμένη γνώση μιας ξένης γλώσσας.

(β) Το τελευταίο εδάφιο "Για την αξιολόγησή τους κτλ." διαγράφεται.

Άρθρο 73, παρ. 4

Ο κ. Βώρος λέγει: Φρονώ ότι είναι δικαιότερη η διαγραφή της παραγράφου και αντικατάστασή της με την ακόλουθη:

Για τις διάφορες θέσεις συμβούλων και μόνιμων παρέδρων κρίνονται κατά προτεραιότητα οι υποψήφιοι, που διατέλεσαν 3 χρόνια ως πάρεδροι με θητεία ή 4 χρόνια ως σχολικοί σύμβουλοι, εφόσον έχουν τα λοιπά προβλεπόμενα προσόντα.

Σκεπτικό: Αφού υπάρχουν υποψήφιοι πολλοί με όλα τα προηγούμενα, ποιος ο λόγος μείωσης των προσόντων;

Ο κ. Σπυρόπουλος λέγει: Είμαστε υποχρεωμένοι να θυμίσουμε το γνωστό "Η γυναίκα του Καίσαρα δεν πρέπει μόνο να είναι, αλλά και να φαίνεται ενάρετη". Είναι εξάλλου τόσο εύκολο να χαρακτηριστεί η υπηρεσία ενός υπαλλήλου "ευδόκιμη" (καλύτερα: τόσο δύσκολο να μη χαρακτηριστεί "ευδόκιμη"), ώστε μόνο αυτό δεν μπορεί να ξεχωρίσει ένα Σχολικό Σύμβουλο από τους λοιπούς συναδέλφους του.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφάινεται κατά πλειοψηφία

Άρθρο 73, παρ. 4:

α) Αντι "και β" να γραφεί "ή β".

β) Να προστεθεί "εφόσον έχουν όλα τα προβλεπόμενα από την παρ. 2 προσόντα, εκτός από τις πανεπιστημιακές μεταπτυχιακές σπουδές".

Μειοψηφεί ο κ. Βώρος.

Άρθρο 74, παρ. 1

Ο κ. Βώρος λέγει: Δε θεωρώ δίκαιο με το νέο νόμο να μειωθούν ως προς τους εισηγητές μας οι προσδοκίες που τους παρείχε ο προηγούμενος νόμος τον καιρό της πρώτης υποψηφιότητάς τους.

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 74 παρ. 1. Πρόταση: Η προκήρυξη για την πλήρωση των κενών θέσεων Συμβούλων και Παρέδρων να γίνεται από τον Υπουργό μέσα σε ορισμένη προθεσμία (π.χ. 2 μηνών), από την ημέρα που κενώθηκαν με οποιοδήποτε τρόπο οι θέσεις.

Αιτιολόγηση: Η πλήρωση των κενών θέσεων του Π.Ι. είναι τόσο σοβαρή υπόθεση για την ομαλή λειτουργία του, ώστε ο εκάστοτε Υπουργός οφείλει χωρίς αμέλεια να ασκεί την προνομία της προκηρύξεως. Για το λόγο αυτό πρέπει με το Νόμο αυτό να δεσμευτεί ο Υπουργός.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 74 παρ. 1:

α) Στις μεταβατικές διατάξεις να οριστεί ότι όσοι υπηρετούν τώρα σε θέσεις Εισηγητών του ΚΕΜΕ θα καταλαμβάνουν θέσεις Συμβούλων του Π.Ι. με προαγωγή, εφόσον έχουν τα προσόντα πλην των ετών εκπαιδευτικής υπηρεσίας και του ορίου ηλικίας.

Σκεπτικό: Ο Ν. 186/75 (άρθρο 8, παρ. 2) προέβλεπε ακώλυτη προώθηση των εισηγητών σε αντίστοιχες κενές θέσεις συμβούλων. Με την υπάρχουσα ρύθμιση στο προσχέδιο νόμου, οι σημερινοί εισηγητές του ΚΕΜΕ, εντασσόμενοι στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ως μόνιμοι πάρεδροι, θα κριθούν αργότερα από κοινού με τους Π.Ι. υποψηφίους για την κατάληψη κενής θέσης συμβούλων, άρα χάνουν κεκτημένο δικαίωμά τους οχτώ, τουλάχιστον, χρόνια μετά το διορισμό μου και κινδυνεύουν να παραμείνουν υπηρεσιακά ανεξέλικτοι.

β) Η προκήρυξη να εκδίδεται μέσα σε καθορισμένη προθεσμία από την κένωση των θέσεων.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 74, παρ. 2:

Στο Ειδικό Συλλογικό Όργανο να μετέχουν τα μέλη του Σ.Σ. και από τα οικεία τμήματα μόνο οι Σύμβουλοι, όταν επιλέγονται Σύμβουλοι, Σύμβουλοι και μόνιμοι Πάρεδροι, όταν επιλέγονται μόνιμοι Πάρεδροι, και Σύμβουλοι και Πάρεδροι, μόνιμοι και με θητεία, όταν επιλέγονται Πάρεδροι με θητεία.

Άρθρο 75, παρ. 1

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 75, παρ. 4. Πρόταση: Υπηρεσιακό συμβούλιο για τα μέλη του Π.Ι. να είναι η Ολομέλεια του Π.Ι.

Αιτιολόγηση: Γιατί θα είναι πρακτικά αδύνατο π.χ. για μια αναγνώριση προϋπηρεσίας μέλους του Π.Ι. να ασχολείται το υπηρεσιακό συμβούλιο το προβλεπόμενο για τους υπαλλήλους της κατηγορίας ειδικών θέσεων.

Παρ. 5. Πρόταση: Στις περιπτώσεις ταυτόχρονου διορισμού η ημερομηνία λήψεως του διδακτορικού διπλώματος να προηγείται του κριτηρίου της συνολικής υπηρεσίας.

Αιτιολόγηση: Το διδακτορικό δίπλωμα είναι αυτό που κυρίως διακρίνει τα μέλη του Π.Ι. από τους υπόλοιπους υπαλλήλους.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 75, παρ. 1:

Ύστερα από τα όσα πρότεινε το Τμήμα Μ.Ε. στην παρ. 2 του άρθρου 71, η παρ. 1 του άρθρου 75 να διαγραφεί. Αν δε διαγραφεί, τότε να οριστεί ότι και οι πάρεδροι μετά από μία 5ετία θα παίρνουν αποδοχές αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι.

Άρθρο 75, παρ. 2

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 75, παρ. 2:

Οι λέξεις "προέδρου, αντιπροέδρου" να διαγραφούν, ύστερα από τα όσα επισήμανε το Τμήμα στην 1 του άρθρου 72.

Άρθρο 75, παρ. 4

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 75 παρ. 4:

Να οριστεί ότι υπηρεσιακό συμβούλιο για όλους είναι η Ολομέλεια, ενώ πειθαρχικό συμβούλιο για τους συμβούλους είναι του Υ.Κ. και για τους παρέδρους, μόνιμους και με θητεία, η Ολομέλεια του Π.Ι.

Άρθρο 75, παρ. 5

Ο κ. Βώρος λέγει: Θυμίζω πρώτα ότι δε θεωρώ αναγκαία για το νέο θεσμό την αυτόματη ένταξη του προσωπικού του ΚΕΜΕ.

Υπογραμμίζω έπειτα ότι για θέσεις ακαδημαϊκές-ισότιμες προς καθη-
γρσία σε Α.Ε.Ι. - εΐθισται να ισχύουν κριτήρια ακαδημαϊκά κατά πρώτο λόγο

Τέλος η παράγραφος ετούτη δικαιώνει την αρχική μου επιφύλαξη ότι έπρεπε κατά κύριο λόγο να ασχοληθούμε με το προσχέδιο νόμου για την Εκ-
παίδευση, όχι με το ειδικό κεφάλαιο της αφεντιάς μας ή της αυθεντίας μας.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται κατά πλειοψηφία

Η παρ. 5 του άρθρου 75 να παραμείνει όπως την έχει το προσχέδιο.

Άρθρο 76

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 76, παρ. 2. Πρόταση: Στην Ολομέλεια του Π.Ι. να μετέχουν και οι
μόνιμοι Πάρεδροι με αποφασιστική ψήφο, για τους λόγους που εξέθεσα πιο
πάνω.

Παρ. 8. Πρόταση: Το "χωρίς αναφορά" να γίνει "με αναφορά".

Αιτιολόγηση: Έτσι διασφαλίζεται καλύτερα η μειοψηφία και η κρίση
για τη σοβαρότητα της αποφάσεως είναι ευχερέστερη για τον Υπουργό.

Ο κ. Βώρος λέγει: Φρονώ ότι είναι ανάγκη να διατηρηθεί η διατύπωση
του προσχεδίου, ώστε να υπάρχει περισσότερη ευελιξία. Η πείρα μας έμα-
θε ότι η Ολομέλεια είναι σώμα δυσκίνητο, δύσκαμπτο και κάποτε "δυσεύρετο"

Για να διευκολυνθεί μέγιστα η εκπαιδευτική πολιτική κάθε ηγεσίας-
χωρίς αναμέτρηση με το θεσμό, αφού γνωμοδοτική είναι αρμοδιότητά του -
προτείνω οι επί θητεία πάρεδροι να μετέχουν σε όλα τα Τμήματα και στην
Ολομέλεια και με ισότητα, ώστε η πολιτική ηγεσία να έχει ευχέρεια πα-
ρουσίας χωρίς να συγκρούεται με το θεσμό.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται ομόφωνα

Η παρ. 2 του άρθρου 76 να παραμείνει όπως είναι στο προσχέδιο.

Άρθρο 76, παρ. 3 και 4

Ο κ. Παπαδόπουλος λέγει: Να ληφθεί πρόνοια ώστε στο Σ.Σ. να υπάρχει αντιπροσώπευση τουλάχιστο από 1 άτομο των γενικών τομέων των διαφόρων ειδικοτήτων που **να** καθορίζονται ως εξής: 1) Φιλολογικοϊστορικός τομέας, 2) Φυσιοκομμαθηματικός τομέας και 3) Τομέας των Κοινωνικών επιστημών (Ψυχολ., Κοινωνιολ., Αγωγής Πολίτη, Οικονομίας). Έτσι μόνο θα εξασφαλιστεί η ορθή και ενιαία επιστημονική αντιμετώπιση των βασικών τομέων της επιστήμης και του πολιτισμού και ακόμη θα υπάρξει δυνατότητα σωστής επιστημονικά αντιμετώπισης θεμάτων που φτάνουν σε πόλωση από θέσεις που παίρνονται σε ορισμένες περιπτώσεις στα επιμέρους Τμήματα, π.χ. κρίσεις βιβλίων κτλ.

Διαφορετικά να προβλεφεί στα επιμέρους Τμήματα, και σε θέματα, όπως η κρίση βιβλίων, να γίνεται με τη συμμετοχή μόνο των Συμβούλων εκείνων που ανήκουν στον αντίστοιχο τομέα. Η πείρα έδειξε ότι δεν μπορεί ο μαθηματικός να κρίνει και να έχει γνώμη με ψήφο για το βιβλίο ιστορίας και το αντίθετο.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση

αποφαίνεται κατά πλειοψηφία

Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 76 να παραμείνουν όπως είναι στο προσχέδιο.

Άρθρο 76 παρ. 8

Ο κ. Παπαδόπουλος λέγει: Τα πρακτικά να μονογράφονται στο τέλος κάθε συνεδρίας από όλα τα μέλη στη βασική τους μορφή και να κρατούνται στα βασικά τους σημεία κατά την ώρα της συνεδρίας οι απόψεις των μελών. Αυτό γίνεται σε κάθε συλλογικό σώμα. Άλλωστε αυτό συνέβαινε και στο Π.Ι. και ο σχετικός νόμος ήταν και τότε αντίστοιχος προς την πρότασή μου.

Επιφυλάσσομαι να κάνω και άλλες προτάσεις, αλλά και για τις παραπάνω ως προς κάποιες (μικρές ασφαλώς) τροποποιήσεις ότα y το Σχέδιο έλθει επίσημα για γνωμοδότηση στο ΚΕΜΕ.

Το Τμήμα ύστερα από πρόταση του κ. Σπυρόπουλου και συζήτηση

αποφαίνεται κατά πλειοψηφία

Άρθρο 76 παρ. 8:

Η φράση "χωρίς αναφορά αυτών..." να γραφεί "με αναφορά αυτών...".

Άρθρο 76, παρ. 10

Το Τμήμα ύστερα από πρόταση του κ. Σπυρόπουλου και συζήτηση
αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 76 παρ. 10:

Η παρ. 10 να ορίζει ότι το έγγραφο του Υπουργείου θέτει προθεσμία ανάλογα με τη σημασία του θέματος και ότι, αν το Π.Ι. αδυνατεί να γνωμοδοτήσει μέσα στην προθεσμία αυτή ζητεί την παράτασή της με αιτιολογημένη πράξη του.

Άρθρο 77

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 77 παρ. 4. Πρόταση: Το τελευταίο εδάφιο "Μεταξύ των... ΣΕΠ" να απαλειφθεί. Αιτιολόγηση: Το θέμα θα λύνεται από τον Κανονισμό λειτουργίας του Π.Ι.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση
αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 77 παρ. 1β:

α) Να οριστεί ότι οι γραμματείς-φιλόλογοι είναι:

- ι) Τρεις με Μ.Κ. 3-7
- ιι) Ένας με Μ.Κ. 8-9

β) Να οριστεί ότι οι φιλόλογοι γραμματείς εξελίσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς Μ.Ε. και ότι υπηρεσιακό και πειθαρχικό τους Συμβούλιο είναι το Συντονιστικό Συμβούλιο του Π.Ι.

Άρθρο 77, παρ. 3

Το Τμήμα ύστερα από πρόταση του κ. Σπυρόπουλου και σχετική συζήτηση
αποφαίνεται ομόφωνα

Να διαγραφεί το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 77.

Άρθρο 78 παρ. 3

Το Τμήμα ύστερα από σχετική συζήτηση
αποφαίνεται ομόφωνα

Προτείνει οι αποφάσεις του Υπουργού για αποσπάσεις εκπαιδευτικών στο Π.Ι. να εκδίδονται μετά γνώμη του οικείου Τμήματος του Π.Ι. και όχι του Σ.Σ.

Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση
αποφαίνεται ομόφωνα

Άρθρο 78, παρ. 4:

Να προστεθεί νέα παράγραφος 4 με το εξής περιεχόμενο:

"4. Στα έργα του Π.Ι. μπορούν να βοηθούν μέλη του διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., εκπαιδευτικού λειτουργού της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των Τ.Ε.Ι., καθηγητές σχολών εκπαίδευσης διδακτικού προσωπικού καθώς και δημόσιοι υπάλληλοι άλλων υπηρεσιών και προσωπικό του πνευματικού κόσμου. Η ανάθεση εργασίας στους παραπάνω γίνεται για ορισμένο χρόνο με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από πρόταση των οικείων τμημάτων και εισήγηση του Σ.Σ. Η αμοιβή τους ορίζεται με κοινή απόφαση του ίδιου Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών".

Άρθρο 79

Ο κ. Φούσκας λέγει:

Άρθρο 79 παρ. 4. Πρόταση: Ο Κανονισμός του Π.Ι. να καταρτίζεται από την Ολομέλεια του Π.Ι. Αιτιολόγηση: Το Σ.Σ. ή άλλο "αφανές" όργανο δεν είναι αρμόδια γι' αυτό το έργο.

Το Τμήμα ύστερα από πρόταση του κ. Σπυρόπουλου και σχετική συζήτηση
αποφαίνεται ομόφωνα

Ο κανονισμός λειτουργίας του Π.Ι. να καταρτίζεται ύστερα από γνώμη της ολομέλειας του Π.Ι. και όχι του Σ.Σ.

Τελικές παρατηρήσεις

Ο κ. Βώρος λέγει: Μειοψηφώ για το σύνολο των άρθρων 67-79 του προ-σχεδίου για πολλούς λόγους, που ανέπτυξα κατά τη συζήτηση και που συνο-φίζονται στα ακόλουθα:

1.- Το νέο επιτελικό σώμα δεν είναι επαρκές, για να υπηρετήσει τη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα για τον πρόσθετο λόγο ότι πολλές

παιδαγωγικές αρμοδιότητες αφαιρούνται από το νέο Π.Ι. (άρθρα 66, 80 κ.ε.)

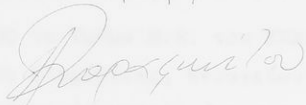
2.- Σε διάφορα σημεία του προσχεδίου (π.χ. άρθρο 73, άρθρο 75,5) διαφαίνεται μείωση των προσόντων γενικά ή και παραμερισμός των ακαδημαϊκών προσόντων ειδικά.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώνεται η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδριών

Η Γραμματέας

Η Α. ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΟΣ

Δ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ.

ΣΗΜΑΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- ΘΕΜΑ 10 - Επιστήμη εκπαίδευσης: Επιστήμη της παιδείας και της UNESCO. Εισηγητής Ηλ. Σπυριδούλος.
- ΘΕΜΑ 11 - Οδηγίες διδασκαλίας. Εισηγητής Ηλ. Σπυριδούλος.
- ΘΕΜΑ 12 - Επιστηνική λειτουργία εκπαιδευτικών: Επιστήμη της παιδείας και της UNESCO. Εισηγητής Ηλ. Σπυριδούλος.
- ΘΕΜΑ 13 - Ανασφάλισμος.
- ΘΕΜΑ 14 - Επιστήμη συγγραφής και διδ. βιβλίου παιδείας: Επιστήμη της παιδείας και της UNESCO. Εισηγητής Στ. Παπαδημητρίου.
- ΘΕΜΑ 15 - Γνωσιολογία για τη γλωσσολογία και διδασκαλία της γλώσσας: Επιστήμη της παιδείας και της UNESCO. Εισηγητής Στ. Παπαδημητρίου.

Την κατά της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απουσία του Προεδριού, το πρόεδρο της συνεδρίας ενημερώθηκε, το θέμα της συνεδρίας της συνεδρίας της συνεδρίας διατάχθηκε.

Η συζήτηση για το θέμα συνεχίζεται.

ΠΡΑΞΗ 52/1984

Σήμερα, 21-5-84, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα Ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκοροδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφονίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβε μέρος στη συνεδρίαση ο κ. Κ. Φούσας γιατί απουσίαζε.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Κριτήρια επιλογής Σχολικών Συμβούλων για σεμινάριο της UNESCO. Εισηγητής Ηλ. Σπυρόπουλος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Οδηγίες διδασκαλίας. Εισηγητές κατά ειδικότητα.
- ΘΕΜΑ 3ο - Εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής εκπ/σης στο λ.δ. όχθ-
λείο Μωραΐτη. Εισηγητής Ηλ. Σπυρόπουλος
- ΘΕΜΑ 4ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 5ο - Ανάθεση συγγραφής του διδ. βιβλίου Φυσική Β' Γυμνασίου. Ει-
σηγητής Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 6ο - Γνωμοδότηση για τη χρησιμότητα του βιβλίου "Ο Κόσμος σήμερα"
της μορφωτικής εταιρείας. Εισηγητής Στ. Παπασημακόπουλος.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως.

Η συζήτηση για το πρώτο θέμα αναβάλλεται.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Φ. Βώρος καταθέτει τις παρακάτω οδηγίες διδασκαλίας για την Ιστορία Γυμνασίου, Λυκείου, Αγωγή του Πολίτη και Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη.

1.- Έχοντας υπόψη τις οδηγίες που στάλθηκαν πέρυσι (όσες επιδοκιμάστηκαν στην πράξη), τα νέα βιβλία που προωθήθηκαν για το νέο σχολικό έτος και τις εισηγήσεις των συγγραφέων, εισηγούμαι τις συνημμένες Οδηγίες καταναεμημένες σε τέσσερις ενότητες:

- α) Ιστορία Γυμνασίου και Αγωγή Πολίτη για την γ' Γυμνασίου.
- β) Ιστορία α' και β' Λυκείου και Ιστορία Γενική της γ' Λυκείου.
- γ) Ιστορία "δέσμης" "γ" και "δέσμης" "δ" για την γ' του Λυκείου.
- δ) Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη γ' Λυκείου.

2.- Από τις παραπάνω τέσσερις ενότητες θα καταθέσω στη γραμματεία πλήρη αντίγραφα των δύο μόνο (των α και β) ενοτήτων. Τα σχετικά γραπτά κείμενα των άλλων ενοτήτων (γ και δ) θα κατατεθούν αύριο ή μεθαύριο.

3.- Για όλη την προεργασία πολύτιμη ήταν η βοήθεια που πρόσφερε ο αποσπασμένος στο ΚΕΜΕ φιλόλογος Ανδρέας Παπαευθυμίου. Σε μία από τις συνεδριάσεις μας προσκλήθηκε και ο κ. Χαρ. Ελευθεριάδης (μεταφραστής των βιβλίων Σταυριανού) ειδικά για τις Οδηγίες ιστορίας α' λυκείου.

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει: Στο μάθημα της "Νέας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας" του γυμνασίου θα γίνουν στο ερχόμενο διδακτικό έτος οι ακόλουθες αλλαγές στις οδηγίες διδασκαλίας:

α) Δεν ισχύουν όσα αφορούν τη γλωσσική διδασκαλία των τάξεων Α' και Β'. Επομένως δε θα συμπεριληφθούν στο τεύχος οι παλιές οδηγίες για τη διδασκία ύλη των τάξεων Α' και Β' καθώς και οι μεθοδολογικές οδηγίες για τη Γραμματική.

β) Θα παραμείνουν οι οδηγίες (α) για τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και για τις τρεις τάξεις, (β) για την Επιτομή της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας, (γ) για το Συντακτικό της νέας ελληνικής (σε ότι αφορά τη Γ' τάξη), (δ) για τις Εκθέσεις (σε ό,τι αφορά τη Γ' τάξη), (ε) για τη διδασκία ύλη της Γ' τάξης και (στ) για τους Σκοπούς του μαθήματος (σε ό,τι αφορά τη Γ' τάξη).

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος λέγει: Με βάση τις οδηγίες που εκδόθηκαν πέρσι και τις εγκυκλίους που ακολούθησαν, ύστερα από συνεργασία με τους αποσπασμένους στο ΚΕΜΕ φιλολόγους κ.κ. Δ. Πλατανίτη και Δ. Αντωνίου καταρτίσαμε τις οδηγίες για τη διδακτέα ύλη και τη διδασκαλία του μαθήματος της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στο Λύκειο για το σχ. έτος 1984-5, αφού ~~ή~~ λάβαμε υπόψη:

α) Το αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος, όπως αυτό καταρτίστηκε από το Τμήμα Μ.Ε, του ΚΕΜΕ.

β) Τα διδακτικά βιβλία που στην πλειονότητά τους θα φτάσουν στα χέρια των μαθητών ριζικά ανανεωμένα.

γ) Τις παρατηρήσεις του διδακτικού και εποπτικού προσωπικού Μ.Ε., που κατά διάφορους τρόπους έφτασαν στο ΚΕΜΕ.

Οφείλω να προσθέσω ότι στην κατάρτιση των οδηγιών για την Α' Λυκείου συνεργάστηκε ο συνάδελφος Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ κ. Δημ. Τομπαΐδης, ενώ ο Εισηγητής του ΚΕΜΕ κ. Β. Θεοδωρακόπουλος είδε τις οδηγίες στο σύνολό τους πριν αυτές έρθουν στο Τμήμα.

Ο κ. Ι. Σκορδίλης λέγει: Για το σχολικό έτος 1984-85 στη Φυσική Αγωγή του Γυμνασίου και του Λυκείου θα ισχύσουν οι ίδιες οδηγίες του προηγούμενου έτους, με περιορισμένες ανακατατάξεις που επιβάλλονται από τη συνένωση των δύο φυλλαδίων.

Με την ευκαιρία αυτή πληροφορώ το Τμήμα πως εντός του έτους θα αναεώσουμε το αναλυτικό πρόγραμμα του Λυκείου.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος λέγει: Η Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας με το έγγραφό της αρ. Γ2/1114/10-4-1984 μας παρακαλεί να γνωμοδοτήσουμε για την εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο Γυμνάσιο της Σχολής Μωραΐτη, ύστερα από αίτηση του Διευθυντή του Γυμνασίου αυτού, που υποβλήθηκε στις 10-4-1984.

Ύστερα από μελέτη του προγράμματος της Σχολής Μωραΐτη, εισηγούμαι τα εξής:

- α) Να εγκρίνουμε το πρόγραμμα στο σύνολό του,
- β) Οι 2 ώρες του προγράμματος Π.Ε. να προστεθούν στο ωρολόγιο πρόγραμμα των τάξεων του Γυμνασίου, εφόσον το Σχολείο εξασφαλίζει τις απαραίτητες προϋποθέσεις υπέρβασης του εξαώρου την ημέρα, δηλ. σχολικούς χώρους στη διάθεση των παιδιών και δυνατότητας να εξακολουθήσει η σχολική εργασία τις μεταμεσημβρινές ώρες (π.χ. να γευματίζουν κατά κάποιο τρόπο τα παιδιά στο σχολείο κτλ.). Σε αντίθετη περίπτωση, οι ώρες από το 3οωρο πρόγραμμα που θα περικοπούν θα οριστούν από το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ όταν κληθεί να γνωμοδοτήσει για το ίδιο θέμα για το σύνολο των Σχολείων που θα εφαρμόσουν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης το σχ. έτος 1984-85.

Ακολουθήσε συζήτηση.

Ο κ. Σακκάς λέγει: Δύο είναι τα ερωτήματά μου:

1.- Ένα ιδιωτικό σχολείο, από τα καλύτερα και τα πιο διαφημισμένα, αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Διερωτώμαι μήπως αυτό σημαίνει ότι η προσπάθεια που έχει αναληφτεί για να προωθηθεί η περιβαλλοντική εκπαίδευση στα δημόσια σχολεία έχει ατονήσει ή έχει εγκαταλειφτεί.

2.- Πάγια τακτική του Τμήματος είναι να μην εγκρίνει υπέρβαση από το πρόγραμμα, εφόσον το σχολείο δεν παρέχει στους μαθητές γεύμα και μεσολαβεί μεσημβρινός χρόνος για ανάπαυση. Αυτό το θέμα το είχαμε συ-

ζητήσει διεξοδικά και αποφασίσαμε σωστά. Παράκλησή μου είναι να μην παραβούμε αυτή μας την αρχή.

Ο κ. Παπαδόπουλος λέγει: Δεν μπορώ παρά να εκφράσω τις επιφυλάξεις μου για την έγκριση του παραπάνω θέματος μέ βάση τα δεδομένα που έχω υπόψη μου. Και συγκεκριμένα: Ήλθαν στα χέρια μου ορισμένα στοιχεία περιβαλλοντικής εκπ/σης από καθηγητή που διδάσκει σε κάποιο Λύκειο των Αθηνών και μάλιστα πειραματικό. Αυτά αποτελούσαν βάση της δουλειάς του στα μαθήματα που έκανε πέρυσι σχετικά με την περιβαλλοντική κεπαίδευση. Ομολογώ ότι δεν μπόρεσα να καταλάβω τι ήθελαν τα κείμενα εκείνα να πουν. Ασάφειες, γενικότητες και κακή μετάφραση (προφανώς) από κάποια εισήγηση σε κάποιο σεμινάριο σε χώρα της ΕΟΚ.

Έπειτα, νομίζω, ότι παρά τις πληροφορίες που δόθηκαν από τον κ. Σπυρόπουλο, η Περιβαλλοντική Εκπ/ση δεν έχει πάρει το σωστό δρόμο της. Δεν έχω αντίρρηση να είναι και ένας φιλόλογος μέλος της υπεύθυνης επιτροπής, αλλά θα πρέπει να το καταλάβουμε ότι ο τομέας αυτός είναι θέμα βιολόγου, φυσικού, φυσιολγώστη, παιδαγωγού, κοινωνιολόγου κτλ. Και νομίζω ότι γίνεται και εδώ ό,τι και σε άλλους τομείς: οποιοσδήποτε άσχετος έχει, νομίζω, λόγο.

Η εισήγηση του κ. Σπυρόπουλου γίνεται αποδεκτή κατά πλειοψηφία.

ΘΕΜΑ 4ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων: 1735/16-5-84 και 1746/16-5-84.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος ανακοινώνει το περιεχόμενο του εγγράφου 1633/7-5-84 και εισηγείται να διαβιβαστεί στους συγγραφείς του βιβλίου, Λατινικά ΛΥΚΕΙΟΥ κ.κ. Γ. Σαββαντίδη και Μ. Πασχάλη στα Γιάννενα για να λάβουν υπόψη τους τις παρατηρήσεις.

Απόσπασμα της πράξης του Τμήματος να σταλεί στην Δ/ση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Β., Τμήμα Β'.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την πρόταση του κ. Θεοδωρακόπουλου.

ΘΕΜΑ 5ο

Ο κ. Στ. Παπασημακόπουλος λέγει: Επειδή το υπάρχον βιβλίο Φυσικής του Γυμνασίου είναι γραμμένο με το παλιό πρόγραμμα και το νέο πρόγραμμα που έχει εγκρίνει το Τμήμα λαβαίνει υπόψη την αναδιάρθρωση της ύλης, αφού η εκπαίδευση στη Φυσική πρέπει να ολοκληρώνεται στη Β' Λυκείου, εισηγούμαι τη συγγραφή νέου διδακτικού βιβλίου Φυσικής για τη Β' Γυμνασίου από την ακόλουθη ομάδα:

- 1.- Νικολαΐδη Νικόλαο, Σχολικό Σύμβουλο Ανατολικής Αττικής
- 2.- Μάνο Γεώργιο, Γυμνασιάρχη Γυμν. Αγ. Αναργύρων
- 3.- Αντωνίου Σωτήριο, Καθηγ. 10ου Λυκείου Αθηνών
- 4.- Σωτηρίου Αλέξανδρο, ^{καθηγ.} Σχολής Αναβρύτων

Το βιβλίο θα πρέπει να συγγραφεί μέχρι τις 30 Μαρτίου 1985 από τους παραπάνω καθηγητές οι οποίοι θα είναι αποσπασμένοι εξ' ολοκλήρου στο ΚΕΜΕ, εκτός από το Σχολικό Σύμβουλο κ. Ν. Νικολαΐδη.

Το βιβλίο θα μπορεί να δοκιμαστεί κατά την συγγραφή του, διδασκόμενο σε δύο τουλάχιστον τμήματα Γυμνασίου τα οποία θα καθοριστούν αργότερα. Την εποπτεία των δοκιμών θα έχουν ο Σύμβουλος Β' του ΚΕΜΕ κ. Στ. Παπασημακόπουλος και ο Σχ. Σύμβουλος Ν. Νικολαΐδης.

Κατά τη συγγραφή θα ακολουθηθεί το πρόγραμμα που εγκρίθηκε από το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ αλλά θα μπορούν να επιφερθούν και τροποποιήσεις. Σκοπός του βιβλίου πέρα από τους σκοπούς του αναλυτικού προγράμματος θα είναι η ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής εργασίας εξ' ολοκλήρου στα σχολεία χωρίς συμπληρώσεις στο σπίτι. Αυτό το τελευταίο θα μελετηθεί με τις δοκιμές διδασκαλίας κατά τη συγγραφή.

Ο αριθμός των σελίδων και η εικονογράφηση θα είναι σε συνάρτηση των προβλεπόμενων διδακτικών ωρών που κατά τη γνώμη του εισηγητή δεν ξεπερνά τις 42 διδακτικές ώρες ολόκληρο το διδακτικό έτος. Με βάση τον υπολογισμό αυτό το κείμενο μέσα στο οποίο θα περιλαμβάνονται και οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι 80 σελίδες $\pm$ 20%. Η εικονογράφηση και το παντός είδους σχέδιο και πίνακες μπορούν να φθάνουν το 100% του καθαρού κειμένου.

Ακολουθεί διευκρινιστική συζήτηση και το Τμήμα αποφάισε να αναβάλει το θέμα την Τετάρτη 28-5-84.

./.

Εισηγητής	για τις συζητήσεις
Παρατηρητές	συζήτησε
Διαμεσολαβητής	για τις συζητήσεις
Παρατηρητές	"
Σύνοδος	"
Προσυνήσεις	κατόλου
Συνεδρία	αυτή
Συνεδριάζοντες	κατόλου

ΘΕΜΑ 6ο

Ο κ. Παπασημακόπουλος λέγει: Το σχ. βιβλίο της Μορφωτικής Εταιρείας "Ο Κόσμος σήμερα" είναι μια πρωτότυπη εργασία στην ελληνική βιβλιογραφία παρμένη από μετάφραση και διασκευή από την αντίστοιχη Γαλλική "LE MONDE D'AUJOURD'HUI" του PIERRE SERRYH.

Η μελέτη του τόσο από καθηγητές όσο και από μαθητές θα έχει ως αποτέλεσμα την καλλίτερη ενημέρωσή του για καλλίτερη κατανόηση μαθημάτων όπως η οικονομική γεωγραφία στη Β' και Γ' Γυμνασίου αλλά και άλλων κοινωνικών οικονομικών μαθημάτων όπως είναι η κοινωνιολογία και η πολιτική οικονομία.

Το βιβλίο περιέχει πολύτιμες γεωγραφικές πληροφορίες. Πληροφόρηση σχετικά με τους μεγάλους παγκόσμιους οικονομικούς πολιτικούς και πολεμικούς οργανισμούς. Στατιστικές και πληροφορίες για θέματα μεταναστεύσεως, πληθυσμών, παραγωγή, εμπορικών ανταλλαγών κτλ. Μερικές από τις πληροφορίες αυτές που είναι τελείως πρόσφατες (1980) έχουν χρησιμοποιηθεί και στην υπό έκδοση Γεωγραφία της Ευρώπης που το Τμήμα πρόσφατα ενέκρινε.

Για τους παραπάνω λόγους εισηγούμαι στο Τμήμα να χαρακτηριστεί το βιβλίο αυτό από το Τμήμα "κατάλληλο" ελεύθερο βοήθημα για μαθητές όλων των τάξεων Γυμνασίου ή Λυκείου.

Μετά από διευκρινιστική συζήτηση ακολουθεί ψηφοφορία στις 3 προτάσεις που διατυπώθηκαν (εισήγηση, για βιβλιοθήκες, καθόλου).

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	για τις βιβλιοθήκες
Παπασημακόπουλος	εισήγηση
Αδαμόπουλος	για τις βιβλιοθήκες
Παπαδόπουλος	"
Βώρος	"
Βαρουχάκης	καθόλου
Σακκάς	Λευκή
Σπυρόπουλος	καθόλου

- 1 ψήφος με την εισήγηση
2 ψήφους για τις βιβλιοθήκες
2 ψήφοι καθόλου

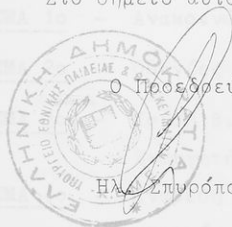
Μπαίνουν σε ψηφοφορία οι 2 προτάσεις (γιατις βιβλιοθήκες και καθόλου).

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	για βιβλιοθήκες
Παπασημακόπουλος	"
Αδαμόπουλος	"
Παπαδόπουλος	"
Βαρουχάκης	"
Σακκάς	λευκή
Σπυρόπουλος	καθόλου

Το Τμήμα με ψήφους 5 + 1 προς 1 θεωρεί το βιβλίο κατάλληλο για τις βιβλιοθήκες.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Πρόεδρος των

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 53/1984

Σήμερα 23 Μαΐου 1984, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10 πρωινή, το Τμήμα Μέσης Εκπαίδευσης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής) με προεδρεύοντα το Σύμβουλο Β' Ηλ. Σπυρόπουλο, ο οποίος προεδρεύει με εντολή του προέδρου του Τμήματος Φ. Κακριδή.

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι: Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωροκόπουλος και Κ. Φούσκας, Εισηγητές.

Χρέη γραμματέα έκανε η Φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου, Φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 2ο - Οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων για το σχολικό έτος 1984-85.
- ΘΕΜΑ 3ο - Κρίση βιβλίου Φυσικής Α' τάξεως Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 4ο - Ανάθεση βιβλίου Φυσικής Β' Γυμνασίου. Εισηγητής Στ. Παπασημακόπουλος.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε η προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Θ Ε Μ Α 1ο : Ανακοινώσεις.

Ανακοινώθηκε στο Τμήμα το περιεχόμενο των παρακάτω εγγράφων με αριθμό πρωτ. ΚΕΜΕ:

1) 1577/24-4-84	2) 1762/18-5-84
3) 1776/21-5-84	4) 1781/21-5-84
5) 1782/21-5-84	6) 1784/21-5-84
7) 1790/21-5-84	8) 1792/21-5-84

Επίσης ανακοινώθηκε από το Σύμβουλο Δ. Σακκά το περιεχόμενο του εγγράφου Γ2/1500/15-5-84 της Δ/σης Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. που αφορά τα σεμινάρια βαθμολογητών Γενικών εξετάσεων.

Θ Ε Μ Α 2ο : Οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων για το σχολικό έτος 1984 - 1985.

Ο Σύμβουλος Στ. Παπασημακόπουλος παρουσίασε στο Τμήμα τις οδηγίες για τα μαθήματα του Κλάδου Α4, τις οποίες και παρέδωσε στο Σύμβουλο Α. Αδαμόπουλο, αρμόδιο για τη συγκέντρωση και αποστολή τους στη Δ/ση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο εισηγητής του θέματος Στ. Παπασημακόπουλος έθεσε υπόψη των μελών του Τμήματος την εισήγησή του που έχει ως εξής:

Σχ. Φ.211.17/69/Γ2/1260/26-4-1984.

Το βιβλίο Φυσικής των Ε. Σκιαθίτη, Ν. Δαπόντε, Ε. Μουρίκη, Α. Κασέτα γράφτηκε με την αριθ. Φ.211.12/13/Γ2/820/22-3-84 απόφαση του ΥΠΕΠΘ με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 30 του Ν.1304/82. Υποβλήθηκε στους κριτές Δ. Μαρίνο, Γ. Σπάθη και Ι. Κυρτάτο, οι οποίοι έκαναν πολλές παρατηρήσεις ύστερα από τις οποίες οι συγγραφείς μας παρέδωσαν το προσαρτημένο κείμενο με την απόλυτη συμφωνία των κριτών. Παρόλο που επίσημα το βιβλίο μου παραδόθηκε χθες, ανεπίσημα είχα τον καιρό να το μελετήσω, διότι μου δινόταν τμηματικά, για να λάβω μια σαφή γνώση του κειμένου. Πιστεύω ότι πολλά από τα κείμενα που αναφέρονται σε ιστορικές περιγραφές των επιστημονικών εξελίξεων της Φυσικής στο κεφάλαιο που πραγματεύεται το βιβλίο, θα μπορούσαν να γραφούν με ιδιαίτερο τυπογραφικό στοιχείο.

Επίσης στις σελίδες 165 και 166 οι μάρκες αυτοκινήτων να αντικατασταθούν από τη λέξη "όχημα" διαφορετικά θα γεννηθεί το ερώτημα, γιατί αυτή η μάρκα και όχι η άλλη (FIAT - CITROEN).

Κατά τα άλλα το βιβλίο παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον και αν εξαιρέσουμε την μη εφαρμογή του μονοτονικού σε μερικές σελίδες του, που πρέπει να διορθωθεί από φιλόλογο, εισηγούμαι την έγκρισή του από το Τμήμα και την αποστολή του στον ΟΕΔΒ για εκτύπωση ως διδακτικού βιβλίου για την Α' τάξη ΕΠΑ πειραματικά. Επειδή θα είναι λίγα τα αντίτυπα, πιστεύω ότι η εκτύπωσή του θα πρέπει να γίνει με δακτυλογραφημένη οφσέτ.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση, αποφαινεται ομόφωνα: Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Στ. Παπασημακόπουλου και κρίνει το βιβλίο "Φυσική Α' τάξης Πολυκλαδικού Λυκείου" κατάλληλο για να καλύψει τις ανάγκες της πρώτης πειραματικής εφαρμογής του Πολυκλαδικού Λυκείου (σχ. έτος 1984-85). Ακριβώς για το λόγο αυτό και για τον περιορισμένο αριθμό μαθητών που θα το χρησιμοποιήσουν προτείνει να τυπωθεί, ύστερα από δακτυλογράφηση, με σύστημα όφσετ (δακτυλογραφημένο όφσετ).

Θ Ε Μ Α 4ο : Ανάθεση βιβλίου Φυσικής Β' Γυμνασίου.

Συνεχίστηκε η συζήτηση για το θέμα αυτό, η οποία είχε διακοπεί στην προηγούμενη συνεδρίαση.

Τελικά το Τμήμα ανέβαλε τη λήψη απόφασης.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και λύθηκε η συνεδρίαση του Τμήματος.

Ο Προεδρεύων

ΗΛ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η Γραμματέας

ΠΑΡ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΡΑΞΗ 54/1984

Σήμερα, 25-5-84, ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή, προεδρεύει του Τμήματος ο Σύμβουλος Β' κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Διαδικασία κρίσης βιβλίου Αρχαίων Ελληνικών Α' τάξης Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Φ. Κακριδής, Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 2ο - Διαδικασία κρίσης βιβλίου Χριστιανικής Ηθικής Γ' Λυκείου. Εισηγητής Κ. Φούσας.
- ΘΕΜΑ 3ο - Σεμινάρια βαθμολογητών Γενικών εξετάσεων. Εισηγητής Δ. Σακκάς

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Στη συζήτηση του θέματος παραβρέθηκε ο κ. Φ. Κακριδής, ο οποίος είναι και εισηγητής. Επίσης έλαβαν μέρος οι συγγραφείς κ.κ. Καραμπάγια και Τόγια και οι κριτές κ.κ. Ευαγγελινός, Αντωνίου και Ζαφειρόπουλος.

Εκ των κριτών ο κ. Ευαγγελινός λέγει:

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

για το βιβλίο « Αρχαία Ελληνικά της Α' τάξης του ΕΠΛ » των φιλολόγων Καραμαζιώτη - Παράσχου Μελασμένους και Τόγια - Κορμαροπούλου Φοίβου (1ο τόμος)

I

Το βιβλίο είναι κατά τη γνώμη μας σύμφωνο με το προτεινόμενο από την « Ομάδα Εργασίας για το Ενιαίο Πόλυγραμμα Λύκειο » σχέδιο αναλυτικού προγράμματος.

Οι δύο συγγραφείς αξιοποιώντας τη γνώση τους και την πείρα της παρουσίας των εργασιών που μόνο με τα καλύτερα σχολικά εγχειρίδια των τελευταίων χρόνων μπορεί να συζητηθεί. Η εκτίμησή μας αυτή οφείλεται στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

1) Από επιστημονική άποψη. — Το προτεινόμενο βιβλίο το βρίσκουμε επιστημονικά έγκυρο. Δεν περιέχει ορθογραφικά, γραμματικά ή ανακρίβειες.

2) Από παιδαγωγική άποψη. — Το βιβλίο ασπάζεται μια εξαιρετικά ωφέλιμη έκκληση: συνδυάζει τη μεθοδικότητα με την καινοτομία. Με αφετηρία μια μαροδιαλεγμένη θεωρία οι συγγραφείς οργανώνουν την ολόκληρη διδασκαλία ενόψει μεθοδικά και με σαφή τέχνη, ώστε όλο το σχήμα της παιδαγωγικά χτισμένο να απορροφώνεται άνετα και εύκολα από το ενδιαφέρον και κίνητρο των μαθητών του γυμνασίου. Τόσο στο Α όσο και στο Β μέρος όλα τα στοιχεία της ενότητας (αποτεχόμενο της θεωρίας, γρήγορο, διαγράμματα, φράσεις, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, ερωτήσεις, ασκήσεις, συζητητικοί αρχαίοι και νέα, γλώσσα) καθιστούν τη διδασκαλία από τους συγγραφείς ολόκληρη γοργά εύκολη. Για αυτήν γοργά απορίσματα της μεθοδικότητας.

επίσης και τις χειμερινές γραμματικές αξιοποιούνται
σε σχηματικό εγχειρίδιο της κοχλιάς ελληνικής γλώσσας.

3) Από χρωματική άποψη. — Γραμμένο με σκούρο μπλε
και με σαφήνεια το βιβλίο είναι χρωματικά άριστο.

II.

Είναι ανάγκη οι συγγραφείς να προσδέσουν στο πρώ-
το από τα δύο προλογικά επιμύθια, σύντομα περιεχόμενα
και σύντομα συνομογραφικά και συμβόλων.

Αθήνα 23-5-1984

Δ. Αντωνίου . Οικονομική
Ν. Ευαγγελινός . Γεωργική
Γ. Ζαμπερόπουλος . Γεωργική

Ακολούθησε διευκρινιστική συζήτηση και το Τμήμα αποφάσισε
να φέρει το θέμα για συζήτηση το συντομότερο δυνατόν.

Στη συζήτηση του θέματος παραβρέθηκαν μόνον οι κριτές του βιβλίου κ.κ. Γ. Διλιμπόης και Χρ. Γκότσης. Πρώτος πήρε το λόγο ο κ. Διλιμπόης ο οποίος λέγει:

ΚΡΙΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Γ' ΑΥΓΕΙΟΥ από τον ΓΕΩΡ. ΔΙΛΙΜΠΟΗ

ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ

των Γεωργίου Μαντζαρίδη

Βασιλίου Γιούχτου

Ιωάννου Πέτρου

Νικολάου Τζουριάκα

Η κρίση μου για το βιβλίο, παρ' όλο

α) που γράφτηκε σε έντονο χρονικό διάστημα (2 μήνες)

β) ήταν δύσκολη η συλλογή στις συγγραφές μέρους της έμπειρης που συντάζει το Αναλυτικό Προγράμμα

γ) Οι συγγραφείς δεν είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή και ανταλλάξουν απόψεις με μέρη της έμπειρης του Αναλ. Προγράμ.

Είναι ΑΡΝΗΤΙΚΗ

για τις παρακάτω παρατηρήσεις.

Α'. Γενικές Παρατηρήσεις.

1 — Στις ειδικές οδηγίες του Αναλυτικού Προγράμματος αριθμοί 1-2-3 και 4, δίνεται το σκεπτικό, του, πως πρέπει να διαπραγματευτούν τα θέματα της Χριστιανικής Ηθικής, αφού είναι γνωστό πια ότι "οι μαθητές θήματα έχουν τις αιδύσεις τους (από οπίτι, ταχόραση, κτηνία, ευρασία, κόρη) και χιαντό ηρίνη να δίνονται χωρίς φοβία, πόρνη, απηροβόνα τοχρό, δόχνην και υπορογία, αλλά με δειασμό στον άνθρωπο.

— Έχω να παρατηρήσω ότι το βιβλίο γράφτηκε

α) για χριστιανούς που ζουν χηραινότητα και σπουδάζουν πιστεύουν και

β) με την ανάληψη, πως έχω θα πω ή έχω καθήκον να πω τις χριστιανικές διέσεις και αν εσείς αρθρουν ή όχι, δεν με ενδιαφέρει. Είστε εναντίον το καθήκον (ε) μας.

— Όπως είπαμε είναι πως τα παιδιά δεν έρχονται σε μας, δεν είναι καταχνησάτοια, αλλά εμείς δια νόμον μηχανήμεν προς εμένα, και το αν έχω ή όχι δική μας τη θήκη τους, εμείς είναι αμειψιγώμενο.

Έτσι ο Συγγραφέας θα πρέπει να έχει υπό όψη του ότι αυτά που θα εκδίδει οι παιδικές δεν είναι διδασκαλίες ότι θα τα αποδεχτούν. Γι' αυτό ανάλογη πρέπει να είναι η οργάνωση. Αλλιώς είναι σαν να γινέσουμε προσπάθεια για παιδιά ότι Σαχάρα. Και εδώ έχω τη γνώμη ότι οι συγγραφείς αποχρηστών.

2 — Σεις ειδικές διηγήσεις αρ. 5 από δίνονται η οποία λέει "οσπιδιστική συνείδηση και αν φαίνεται η πραγματικότητα ορισμένων θρησκειών, το υπόθετο της θα είναι πάντως η Ερμηνεία Χριστιανική Παράδοση", δεν τηρήθηκε από υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους, με αποσιγήματα, όπως θα εκτίθεται παρακάτω, τα βιβλία να "καταχρησθούν" αντιστάσεις από μεταγενέστερες διέσεις (σωστικές χριστιανικές και ερμηνευτικές) ή μονόδρομους υπαξιακές αντιλήψεις για τη ζωή, τον κόσμο και τον άνθρωπο, με αποσιγήματα έως των 15 αρχών αντιθέτως επιβεβαιώνω μαθητών ή και του γνήσιου (ας μη ξεχνάμε τον αριθμό των 15 και 18 χρόνων) που με τη επιθυμία βαβελική αντανάκλαση και αντανάκλαση που κατέχει τους νέους στο να ευημερούν και κρίνουν το καλό τι, το κακό τι δυσκολεύει να χηραινότητα κρησναικά.

— Γνώμη μου, το βιβλίο έχει έντονο διανοητικό χαρα-

χώρα. Η θρησκευτική διαπαιδαγγωγή γίνεται σχετικά, αλλά
λίγη ή κίνηση προς τη ζωή και το ευτυχερότερο. Παρά-
δειγμα Κτηρ. 6., έχοντας με την ΕΥΤΥΧΙΑ, δεν κάνει λόγο για
όσα ο άνθρωπος και ο Άσος μας χρόνια και χρόνια δοκίμασε
και κράτησε και βρήκε μέσα τους την ευτυχία (τον έρωτα,
το γέλιο, το κέφι, την οικογένεια, τη ψυχία κ.α.) αντίθετα
στα αδιέξοδα των ηδονιστών και προσέχων, απορρίπτοντας
ακόμη να κάνει λόγο για "Το λίγο ή το πολύ: ποιο κάνει
την ευτυχία;". Αν μιλάει δια πολλών "Η ευτυχία, η προσέ-
χηση του Θεού - Πνευματικό περιεχόμενο - Τα χαρίσματα του Πνεύ-
ματος". Μερικές φορές, αλλά δεν νιώθω τόσο εύκολα ευχο-
φραγών στις συνειδήσεις και διακρίσεις των νέων μας σήμερα.

Νομίζω για να μην είναι άχρηστη ή και μόνον ωφέλιμα για
"Εκκλησία Χριστιανικής Ηθικής Αιδεσιμότητας", δεν πρέπει να απο-
φεύγουμε να εστιάσουμε το δόγμα και όχι την πράξη στον "τυ-
πο των ήλων" αφού και ο Θεός τρέφεται. Δηλαδή, δεν θα
αποφεύγουμε να εστιάσουμε, όπως έκαναν οι Σοφιστές ότι "Η
Αυτοκρατία είναι το μοναδικό πολιτικό που ταυτίζεται στον
άνθρωπο, Κτηρ. 22" στην αντιληπτή ανάγκη μας, ή να κά-
νουμε λόγο *για "Θεογενές Προγραμματισμό", Κτηρ. 21" αφού
ήδη πολλοί μαθητές μας είναι κίβωτος αβελωνιστές, ή
που είναι καθήκον η "Διαφύλαξη και ευημετοχή σε τι-
μωρικές εκδηλώσεις, συνθήκες κ.α., Κτηρ. 23" των νέων που
σε σύγκριση του ελπίου βρίσκονται στο "πύρ".

— Άλλως αν φοβόμαστε να μιλήσουμε για ήρωα από φόβο
μήπως μας πουν μαρξίστες, ή θειοσεύνη μη μας πουν κο-
μμουνίστες, ή για βιογραφικά και κοινωνικά θέματα μήπως
μας κατηγορήσουν εαρκικούς, τα παιδιά που ζουν στον
σημερινό κυκλώνα της σύγχρονης και των αντιθέσεων ή των
εραυχάτων συνθημάτων, και συζητούντες ποιοι ότι από στιγμή

στ' επιτηρή προσηή να τα δύνουν ελαχίστρια ε' ένα ντό πώ-
λθο, ελαττωσύνουν τ' ας που δοξάζοιτ' τη θεωρία και κρατά-
ριτ' ε' αν κομμοσκόινι το ευχολόγιο και αρκαθούν άλλους.

— Γιαυτό ανάγκη η διατύπωση να γίν'ται με άριστο
και ξεκάθαρο τρόπο: π.χ. Ο χριστιανισμός είναι υπέρ ή εναντίον
των ηρώτων κτγ. 14. τι κ' αν χρ' θρησκεία; Μπορείς ευημερήσεις
κτγ 3, ώστε ο προβληματισμός και η αντίφωτισή των
καταστάσεων που εξετάζονται νάναι άριστος, πράγμα που χάνει
από το ντό βιβλίο.

3 — Οι Συγγραφείς στ' επιβήνα κ' αρχικά εντάως και
στ' άλλα κατά το μέγ ή λιγότερο ζήτημα τ' ήως από το
Αναγκαστικό πρόγραμμα. Ίσως παρασημάνθηκαν ή δ' εν ερήνικους
ένωτα στις ίδιες οδηγίες των άρθρ 6. "Δ' εν ισχύς όπως
το ίδιο με τα στοιχεία που βρίσκονται μέσα στ' παρίοντες.
Αυτά για κανένα λόγο δ' εν πρέπει να θεωρούν' ως υποχρ-
ωτικοί τίτλοι των παραγράφων των εντύπων, αλλά ως κύ-
ρια προαναταξιδιικά περιγράφηματα των περιχρημένων,
όπως τα αντιλαμβάνεται και τα προσέχει η επιτροπή". Δ' εν
και Δ' εν παραδέρχεται το κτγ. 22. Το Αναγκαστικό Πρόγραμμα
μέσα στ' εν παρίοντες δηλώνει, πως στο όθ' εν ΚΡΑΤΟΣ πρέπει
να διαπραγματευτούν τα εξής. "ΚΡΑΤΟΣ, τύραννος ή ευημερα-
στάτης; — Άντρο δ' αν ή μοναδικό πεδίο ευημερίας για
πρόδο και ευημερία; — Η Δημοκρατία μοναδικό πολιτεύμα
που ταπεινάζει στ' αν άνθρωπο. — Η ανήφιξη στ' αν κοινά και
την πολιτική — Πολιτικοποίηση, Κοινοκρατικοποίηση — Γιατί αν-
χονται οι ανήφιοι; Ο μέσος των δ' αντων από το βιβλίο των
Ερτών του Π. Δ. — Η αγάπη προς τ' αν πατρίδα".

— Εν οι Συγγραφείς διαπραγματευτούν τα ακόλουθα:
"ΚΡΑΤΟΣ, προχένον και σκοπός — Απόχλη αποστάτης — Αν-

φορά στο Θεό — Η εβραϊκή διακονία — Η χαρισματική του χριστιανού — Χριστιανός και ποικιλία — Εβραϊσμός και εβραϊσμός. Η εβραϊστική ενοποίηση δύναμη".

Από τη σύγκριση φαίνεται η μεγάλη απόσταση του βιβλίου από το Αναγνωστό Προβλεπόμενα, η διαμετρική του θέση, ακόμα και η πόρνη ή η εβραϊκή μάλιστα διέγει ορισμένα θέματα που εβραϊκά είναι, παρά το που οι εβραϊστές μας βρίσκονται πίσω ε'αυτο το κομμάτι.

Ακόμα αυτή η τετραπλή του από το Α.Π. έχει δύο κινδύνους.

α) την παραγωγή των ίδιων εννοιών σε άλλα κείμενα (εβραϊκή ανάγνωση στην εβραϊκή και Πνευματικότητα και Αγάπη).

β) τις παραγωγές ή την παραγωγή θρησκειών από τα άλλα βιβλία (αποκρίσεις ή γέννηση των Α.Π. από τις τάξεις).

Έτσι όπως το βιβλίο θα προέρχεται να χαρακτηριστεί, σαν το βιβλίο με τους εβραϊσμούς τέτοιους ^{με} αδιαφορία ορισμένους, με αυτά είναι ότι και το έργο με τις εβραϊκές ή εβραϊκές παραγωγές προσεγγίζεται.

Β' Ειδικές Παρατηρήσεις.

1 — Δίνονται έντονα παρατηρήσεις για κάθε κείμενο σε σχέση με την εβραϊκή Αναγνωστό Προβλεπόμενα και Βιβλίο.

Κεφ. 1. — Πρώτη διαμετρική θέση κατά Α.Π. — Πρώτη για την εβραϊκή και Παράδοξη. Δεν είναι άρα για όλα ζώη και λογική του ανθρώπου, με εβραϊσμούς διαμετρικής ηθικότητας. και εβραϊκή χρ. θέματα με Φυσικότητα.

Κεφ. 2. — Καθή και η εβραϊκή διαμετρική. Όπως διαμετρικά να χηλαί μετέπειτα για την αξία του ανθρώπου, όπως το προσέχει η εβραϊκή μας στο πρόσωπο του Ισραήλ Χριστού.

ταύτην δίδωμεν με υποβολή, χωρίς καταχρηστικά στοιχεία ισχυ-
ρυν κ.α.". Αποδέχεται όλα τα μέτρα οι συγγραφείς για τη "Βο-
λοχία της συνειδήσεως".

Επ. 25.— Γίνεται παραπομπή των όρων. Απαι για συντηρή-
σιν των εδών της πατρίδος, η ζωή της, ήτοι στο
χώρα της ελευθερίας, οι συγγραφείς πηρούν για ιδιοκτησία.

2. Άλλες παρατηρήσεις.

— Η γραφή γίνεται με μεγάλη γρήγορα και ο χρόνος όσον δίν-
εται υποβληθεί η διαπραγματεύσει είναι κατανοητή.

— Γίνεται εντός η χρήση ορισμένων όρων π.χ. γαλήνη
που αποδίδεται διακριτή ελπίδα γνών. Και έτσι όποι να
επιδοθείται εξ αρχής ενόψει π.χ. "κόπος". Είναι η απορριπ-
τική; Είναι οι άνθρωποι και η γέννη; Είναι η αμεταβλήτη κατά-
σταση...

— Ο διοικητικός μηχανισμός σε σχέση με την π.χ. τα αρ-
χικά του, η γαλήνη της

— Οι ερωτήσεις, στο τέλος των παραγράφων αν δίνονται
διαπραγματεύσει με διακριτή οργάνωσή τους, να αναζητηθούν.

— Σε κάθε παράγραφο να δοθεί ελάχιστο Αρχειογραφικό
επίπεδο.

— Σε κάθε παράγραφο εκτός από τα παραπάνω να δο-
θούν και εύχρηστα επιβήματα: Αποφάσεις διαφόρων Οργάνω-
σεων, Συνεδριάσεις Διόδων, Αποφάσεις των Περιόχων.

— Για τις διορθώσεις των επιβημάτων κάθε παραγράφου, ήτοι
πρώ να καταλάβω το γλωσσικό περιεχόμενο των βιβλίων πάνω
στο οποίο ήταν.

Με την
Ρ.Α.ΛΗΜΟΝΗΣ

Ο κ. Γκότσης λέγει:

Αθήνα 23-4-84

Π ρ ό ς

Τό 'Υπουργείο 'Εθν. Παιδείας καί
Θρησκευμάτων-Δ/νση 'Εφαρμογής Προ-
γραμμάτων Μ.Ε.

Έ ν τ α ῦ θ α

"Υστερα από τή Φ.211.12/5/Γ2/192/231-84 απόφαση τοῦ 'Υφυπουργοῦ
κ. Π. Μώραλη, μέ τήν ὁποία ὀρίστηκε κριτής τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου
"ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΗΘΙΚΗΣ" τῆς Γ' Λυκείου, μελέτησα μέ τή δέουσα
προσοχή τό ἀνωτέρω βιβλίο καί κάνω τίς ἐξῆς παρατηρήσεις:

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ: Οἱ συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου ἔχοντας ὑπόψη τίς ἀπαιτήσεις
τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος καί τίς σχετικές ὁδηγίες κατόρθωσαν νά
συγγράψουν διδακτικό βιβλίο Χριστιανικῆς 'Ηθικῆς πού θά ικανοποιή-
σει βαθύτατα διδάσκοντες καί διδασκόμενους. Χωρίς θεολογικό φόρτο,
δογματισμούς καί προκαταλήψεις, ἀλλά μέ σύγχρονο προβληματισμό, σω-
στή τεκμηρίωση, χριστιανική παρησία καί ἐπαγωγό τρόπο προσφοράς οἱ
σελίδες τοῦ βιβλίου θά ἀνοίξουν γόνιμο διάλογο στήν τάξη καί θά βο-
ηθήσουν τά παιδιά γιά ἓνα σωστό προσανατολισμό καί μιά ἔντιμη καί
χριστιανική βιοτή. Διαβάζοντας το ὁ ἀπροκατάληπτος μαθητής, δύσκο-
λα θά ἀρνηθεῖ τήν ὀρθόδοξη χριστιανική θέση στά διάφορα θέματα. Καί
τοῦτο γιατί ἡ θέση αὐτή σ' ὅλα τά κεφάλαια προσφέρεται μέ ὠραίο καί
πειστικό τρόπο. "Αν τό βιβλίο ἔχει τήν τύχη νά τυπωθεῖ καλαίσθητα
καί ἐπιμελημένα, τότε μπορῶ νά πῶ ὅτι τίποτε δέν ἔχει νά ζηλέψει ἀπό
τά ξένα διδακτικά βιβλία πού, λόγω παιδαγωγικῆς ἐμπειρίας καί πλού-
σιων τεχνικῶν μέσων, εἶναι σέ πλεονεκτικότερη θέση ἀπό τά δικά μας.

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Α' Ἀγιογραφικά κείμενα: Μερικά χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι
κατά τό κριτικό κείμενο. Αὐτό ὅμως θά δημιουργήσει δυσκολίες γιά κα-
θηγητές καί μαθητές, πού χρησιμοποιοῦν τό "παραδεδομένο κείμενο".
"Εἰς, πρέπει γά δοορθωθῶν τά χωρία στίς σελ. 31, 39, 42, 43 καί
121 (κείμ. I)

Β' Ἀρλεπτήματα:

Σελ.-Σειρά

- 9, 28 Καλύτερη διατύπωση: τό ἐμποδίζει τή χάρη νά γίνει ἐμποδίζου-
ζουν τή χάρη.
- 15, 15 παρωμένη, παρωμένος ἀντί παρωμένη, παρωμένος.
- 16, 20 ΚΕΙΜΕΝΑ ἀντί ΚΕΙΜΕΝΟ.
- 17, 10 πρᾶγμα ἀντί πράγμα.
- 17, 22 πώρωση ἀντί πόρωση.
- 18, 12 ἕναν ὀργανισμό ἀντί ἕνα ὀργανισμό.
- 19, 12 κατεξοχήν ἀντί κατ'ἐξοχήν
- 20, 17 δέν ζοῦν ἀντί δέ ζοῦν
- 22, 9 πιστοί, οἱ φόβω... ἀντί πιστοί οἱ φόβω...
- 22, 17 ὠφέλιμη ἀντί ὀφέλιμη.
- 25, 22 δέν ζεῖ ἀντί δέ ζεῖ.
- 30, 17 ὀφέλη ἀντί ὠφέλη.
- 31, 3 εὐδαιμονισμοῦ ἀντί εὐδαινισμού.
- 32, 17 ἀνατέλλει ἀντί ἀνατέλει.
- 36, 23 νά φύγει τό ἕνα "τους".
- 37, 17 κόμμα μετά τό "ὕστεριες".
- 39, 9 ἐρωτηματικό μετά "τῶν δολοφόνων".
- 42, 28 πῖντε αὐτοῦ τό αἷμα ἀντί πῖντε τό αἶμα.
- 57, 17 καρδιά μου ἀντί καρδιά μου.
- 57, 25 ξενιτιᾶς ἀντί ξενητειᾶς.
- 58, 8 συμβιβάστηκε ἀντί συμβιβάστηκε.
- 60, 12 νομίζετε ἀντί νομίζεται.
- 61, 18 κόμμα μετά τό "ἀρχική".
- 67, 10 δέ δοθεῖ ἀντί δέν δοθεῖ.
- 69, 4 τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀντί τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
- 76, 32 ὀρφάνια ἀντί ὀργάνια.
- 82, 16 κόμμα μετά τό "ὄρχ".
- 84, 32 νά μήν ὀργίζεται ἀντί μή ὀργίζεται.
- 92, 24 τοῦ Ἀββᾶ Ποιμένα ἀντί Δωροθέου
- 97, 11 βιαστικό δόσιμο ἀντί διαστικό δόσιμο.
- 100, 33 γυναῖκα ἀντί γυναίκα.
- 104, 11 τό Ματθ. 9, 35 νά γίνει Μάρκ. 9, 35.
- 107, ἐρωτηματικό στήν ἐρώτ. 4.
- 120, 12 ἀναλωθῶν ἀντί ἀναλλωθῶν.

Γ' Παραλήψεις:

1) Γ λ ω σ σ ά ρ ι ο. Έκτός του ότι τό ζητούν οι όδηγίες, θά έξυπηρετήσει καθηγητές καί μαθητές. Φράσεις, όπως "μονολογική προσευχή", "άναφορά θείας Λειτουργίας", "άποφατικό καί καταφατικό στοίχητο" κ. ά., θέλουν μιά σύντομη επεξήγηση, πού θά βοηθήσει στην καλύτερη κατανόησή τους.

2) Σελ. 83, έρώτ. 1η. Κάτι πρέπει νά προστεθεῖ, όπως π.χ. Τί κινδύνους βλέπεις, αν ή ζωή θεωρηθεῖ διαφορετικά;

Σελ. 112, έρώτ. 1η. Καλύτερη διατύπωση: Ποιά είναι...

" " " 3η. θά είναι καλύτερα νά προστεθεῖ: Συμβιβάζονται; Δικαιολόγησε τήν άπάντησή σου.

Σελ. 112, έρώτ. 4η. Προσθετέα: 'Υπάρχει σχέση; Έξήγησε.

3) Τά πατερικά κείμενα του βιβλίου έπρεπε νά 'χουν καί τήν παράλληλη μετάφραση. "Αν προσφερθούν άμετάφραστα, θά δημιουργήσουν δυσκολίες α) για τους μαθητές πού στην Γ' Λυκείου παρακολουθούν διάφορες δέσμες μαθημάτων καί β) για τους καθηγητές πού δέν έχουν τήν εύκολία νά άνατρέξουν στην πηγή για νά λύσουν τυχόν άπορία τους. "Αν αυτό δέν μπορεί νά γίνει για όλα-μερικά είναι κατανοητά- τουλάχιστο πρέπει νά μεταφραστούν τά κείμενα των αγίων Γρηγορίου Νύσσης, Μάξιμου του Όμολογητή καί Νικολάου Καβάσιλα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

1) Μιά πρώτη διαπίστωση εκείνου πού θά διαβάσει όλόκληρο τό υπό κρίση βιβλίο είναι τούτη: Όλα τά μαθήματα προσφέρονται όμοιόμορφα. Έχουμε ένα κείμενο πού χωρίζεται σε 2-4 τμήματα, ακολουθούν γραφικά, πατερικά κ. ά. κείμενα καί τέλος οι έρωτήσεις.

Τό μειονέκτημα αυτό θά μπορούσε νά μετριαστεῖ μέ μιά προσεγμένη καί καλαίσθητη έκτύπωση. Μεγάλα κείμενα, όπως π.χ. του Ντοστογιέφσκυ τής σελ. 28, του Ρίλκε τής σελ. 97 καί μερικά άλλα καλό θά ήταν νά μπουν σε όλόκληρες έγχρωμες σελίδες, πού θά παρεμβληθούν σε κείνες των σχετικών μαθημάτων. Τό ίδιο πρέπει νά γίνει, κατά τή γνώμη μου, καί για τά κείμενα πού θά συνοδεύονται από μετάφραση.

2) Οι έρωτήσεις, όπως είναι στό τέλος κάθε μαθήματος, συνεχίζουν μιά συνήθεια πού έχει καθιερωθεῖ τά τελευταία χρόνια στα διδακτικά βιβλία των θρησκευτικών. Οι περισσότερες από αυτές άνακεφαλαιώνουν κύρια σημεία του κειμένου καί βοηθούν στην άφομολώση τής ύλης.

Έπειδή ή σύγχρονη διδακτική πράξη έχει καθιερώσει άνάγνωση στην

τάξη μεγάλων τμημάτων του κειμένου-αυτό που ενδιαφέρει είναι ή κατανοήση, ή λύση άποριών, ό προβληματισμός, όχι ή άποστήθιση-, ή τοποθέτηση I-2 επί πλέον έρωτήσεων στο τέλος κάθε τμήματος (α, β, γ) του μαθήματος θά είχε πολλά πλεονεκτήματα. Οί έρωτήσεις έτοι είναι πιό κοντά στο κείμενο, αναφέρονται σέ συγκεκριμένο τμήμα για τό όποιο γίνεται λόγος, προβληματίζουν άμεσα καί δημιουργούν μιá άνεση στη διδακτική έργασία.

3) 'Η εικονογράφηση, άν χρησιμοποιήσει αποκλειστικά βυζαντινές εικόνες, θά 'χει διακοσμητικό χαρακτήρα. Άντίθετα, άν τό βιβλίο έχει καί φωτογραφίες από σκηνές τής καθημερινής καί σχολικής ζωής, θά διδάσκει καλύτερα καί θά παρουσιάζει τά θέματά του έποπτικότερα. Δυό άνθρωποι πού λογομαχούν ή ένας πού κάθε τι σκεπτικός είναι ό,τι πρέπει για νά άντιληφθεϊ ό μαθητής π.χ. τό ρόλο πού παίζει ή συνείδηση στη ζωή του. Τά κεφάλαια του βιβλίου, πού τόσο έπιτυχημένα διάλεξε τό αναλυτικό πρόγραμμα, προσφέρονται για τέτοιες έπιλογές.

Βιότση

(Χρ. Γκότσης)

Τ. Διευτάρχης

Τηλ. 2014200

Στη συνέχεια ο κ. Γ. Διλιπόης θέτει υπόψη του Τμήματος το πρακτικό της Επιτροπής κρίσεως:

Στην Αθήνα, επίθετα 17 Μαΐου 1984, συνήλθε η Επιτροπή που συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. Φ.211.12/5/Γ2/192/23-1-84 Υπουργική Απόφαση, για την κρίση των Αιδακτικών Βιβλίων "Θέματα Χριστιανικής Ηθικής" του Γ' Λυκείου, των Συγγραφέων κ.κ. Γ. Μανδαρίδη, Βασ. Γιουζατζ, Γιώργ. Πέτρου και Νικ. Τζουμπάκη.

Η Επιτροπή έχει κατά σχετική υπ' όψη τις εργασίες των μελών της Χρ. Γκότση και Γ. Διλητόνη, καθώς και όσα περιγραφικά αντίκρισε το ίδιο μέλος της Δ. Παπαδέρης.

Υπόψη από διτθολογική οφειλή και επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα

κρίνει το παραπάνω βιβλίο ως καταλληλό για χρήση στην Γ' τάξη του Λυκείου, υπό τον όρο, ότι θα γίνουν οι παρακάτω διορθώσεις:

1. Συμπλήρωση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα (Α.Π) στα επίθετα είναι, στα οποία δεν συμβαίνει το ίδιο (πχ πτγ. 22). Να αγιαστούν γραφίς κωλύσεις για το όμοιο, ξίφες όμοιο και αδιάφορο για το μάθημα. Είναι επίσης η προέλευση των Συγγραφέων, να ξεκαθαρίσουν το σχολαστικό τρόπο σκέψης και έκφρασης. Η Επιτροπή εύχεται να επιβληθούν ακόμη περισσότερα προς την κατεύθυνση αυτή, ώστε να γίνει πιο σαφές ο λόγος και να επεξεργαστεί εντονότερα και πιο αυθεντικά το ύφος και

2. Όπου δεν είναι εφικτή η παραπάνω ευημερότητα
πρ το Α.Π. — με αναδιάρθρωση της ύλης και αναδιάρθρωση
παραγράφων — να επιδιωχθεί ευεργετική φανέρωση
των οντήτων του Α.Π. ιδίως:

α) Με αναδιάρθρωση των ερωτήσεων η απάντα-
σταση απλοϊκών από αυτές με όλη, που δεν είναι α-
νάγκη να αναφέρονται αναγκαστικά στο κείμενο που
προηγείται.

β) Με προσθήκη Βιβλικών κειμένων (κυρίως από
των κ.Δ), που θα διευκρινίζουν το διόλο στην τάξη, πρ-
τω σε κύρια προβλήματα της σύγχρονης ζωής και
της αίτησης ερημίας των μαθητών.

γ) Με προσέτιχη επιλογή των στοιχείων της ηχο-
νογραφίας και της βαθύς αιδεσιμίας του Βιβλίου.
Η επιτροπή πρέπει ότι, εκτός από την συζωνική
εconoμαρική παράδοση, πρέπει να γίνει ευρεία χρι-
ση παραστάσεων από τη σύγχρονη ζωή και αγνοία
των κόπων. Χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα η ανάγκη, να
συνοδεύονται οι διόλτες και παραστάσεις πρ ευη-
μερία (αξίοντες) δυναμικοί περιτομήν, που να
προκαλούν ουδατικό προβληματικό και διόλο.
Ένα σύγχρονο βιβλίο χριστιανικής θρησκείας πρέπει και
εconoμαρικά να γίνει τη ζωή καταστάσεις και να
μην υποκινεί στους ανατολίτες φιαδ όθροναυτος
υποκρίλας.

3. Ως προς τα πατερικά και άλλα κείμενα:

α) Να συνοδεύονται οπωδήποτε από μετώραση
ή — αν πρέπει να αποφευχθεί η διόλωση των βλν —
να προηγηθεί μύνη μετώραση, (εκτός από Αποστο-
λικά κείμενα στα οποία πρέπει να υποχρη και

τα ηρωότατοι).

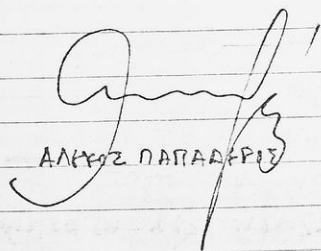
β) Κρίθνα με διάφορο νοσηφατικό περιχρήνο να αντικατασταθούν με άλλα πιο ηρωότα.

γ) Να υπάρξει ευρύτερη επιλογή κριτών (όχι επαναληψη των αυτών Πατέρων ή Συγγραφέων) επισημαίνεται η ανάγκη να χρησιμοποιούνται και νέες — σύγχρονα κριτήρια (Διηθών Οργανισμών, Σύγχρονων ορθόδοξων Ομάδων και άλλων Συγγραφέων, του Πατριστίου Συμβουλίου Εκκλησίας κ.α.)

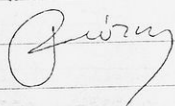
4. Να προστεθεί και άλλος βασικών όρων (Ομάδων, Συλλογικών κ.α.).

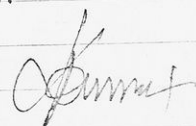
5. Να ληφθούν υπ όψη οι παρατηρήσεις του Χρ. Γρότση ως αναφορά στα Αποφασιστικά κριτήρια και στα αξιολογήματα.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΛΕΞΟΣ ΠΑΠΑΔΙΜΗΤΡΙΟΥ

ΧΡΗΣ. ΓΡΟΣΤΗΣ

ΓΕΩΡΓ. ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

Συμμετέχοντες:

α) Γρότσης Χρ. Γρότση

β) Γρότσης Γεω. Διαμάντι

Ακολούθησε διευκρινιστική συζήτηση και το Τμήμα αποφάσισε να φέρει το θέμα για συζήτηση το ταχύτερο δυνατόν

Η συζήτηση για το 3ο θέμα ανσβλήθηκε

Στο σημείο αυτό τελείωσε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων
Ηλ. Απυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)

Πράξη 55 /1984

Σήμερα, 28-5-1984, ημέρα Δευτέρα και ώρα 09.00' το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ, συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή, προεδρεύει ο Σύμβουλος Β' κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι, Β' Γ. Σκορόδης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφώνιτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς και Φ. Βώρος γιατί βρίσκονται εκτός Αθηνών για άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Αναλυτικό Πρόγραμμα αρχαίων Ελληνικών της Α' Πολυκαδικού Λυκείου.
Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
2. Κρίση του διδ. βιβλίου, " Χριστιανική Ηθική" της Γ' Λυκείου.
Εισηγητής : Κ. Φούσκας.
3. Γνωμοδότηση για την καταλληλότητα του βιβλίου, Φυσική Ι - Μηχανική Ι των Γ. Γεωργίου, Ε. Τσιυνάκου και Χρ. Απογένη. Εισηγητές : Στ. Παπασημακόπουλος
4. Ανακοινώσεις.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η. Δ.

ΘΕΜΑ 2ο : " Κρίση του διδ. βιβλίου, " Χριστιανική Ηθική" της Γ. Λυκείου.

Ο κ. Φούσικας είπε :

Α. Ιστορικό του θέματος

1. Η ανάγκη συγγραφής νέου διδ. βιβλίου των Θρησκευτικών για τη Γ' τάξη Γεν. Λυκείου προήλθε από το γεγονός, ότι το χρησιμοποιούμενο σήμερα ως διδ. βιβλίο του κ. Κων. Γρηγοριάδη " Χριστιανική Ηθική" γράφτηκε το 1974 με άλλες προοπτικές και με άλλο Α.Π., το οποίο έπαυσε να ισχύει εδώ και πολύ καιρό. Στην αντικατάσταση του σημερινού βιβλίου βάρυνε περισσότερο το ότι στην τάξη αυτή το μάθημα έγινε μονόδρομο και το ότι απόφαση του Τμήματος και της Ηγεσίας του ΥΠΕΠΘ ήταν η βαθμιαία αντικατάσταση όλων των βιβλίων των Θρησκευτικών με βάση νέο Α.Π.

2. Έτσι σήμερα έχουμε τη διαδικασία της τελικής κρίσεως του νέου διδ. βιβλίου των Θρησκευτικών της Γ' Λυκείου με τίτλο " Θέματα Χριστιανικής Ηθικής", το οποίο έγραψαν με ανάθεση (στηριζόμενης στην πρότασή μας 8/20-1-1984) οι επιστήμονες του Τομέα Ηθικής και Κοινωνιολογίας του Τμήματος Θεολογίας του Παν/μίου Θεσ/νίκης κ.κ. Γεώργ. Μαντζαρίδης, Καθηγητής, Βασ. Γιούλτσης, Καθηγητής, Ιωάν. Πέτρου, Δέκτορας, και ο καθηγητής Μ.Ε. Νικ. Τζουμάκας.

3. Η πρώτη φάση κρίσεως του διδακτικού αυτού βιβλίου έγινε στο Τμήμα μας κατά την προηγούμενη συνεδρία (54/25-5-84), κατά την οποία παραβρέθηκαν τα μέλη της επιτροπής κρίσεως κ.κ. Γ. Διλιμπής, Σχολ. Σύμβουλος και Χρ. Γκότσης, τ. Λυκειάρχης και διάβασαν στο Τμήμα τις ατομικές τους απόψεις καθώς και την κοινή πρόταση, την οποία υπέγραψαν οι ίδιοι και ο Σύμβουλος του ΥΠΕΠΘ, κ. Α. Παπαδόπουλος.

4. Το βιβλίο γράφτηκε με βάση το νέο Α.Π. του μαθήματος, το οποίο επικύρωσε ειδική 10μελής επιτροπή ύστερα από υπουργική απόφαση (αρ. 6047/8-12-1983).

5. Οι τυπικές απαιτήσεις της ανάθεσης (χρόνος συγγραφής, παράδοση δοκιμίων, χρόνος κρίσεως, έκταση βιβλίου κτλ.) εκπληρώθηκαν στο ακέραιο και άρα το βιβλίο εισάγεται για κρίση νομότυπα.

Β. Το ουσιαστικό περιεχόμενο του κρινόμενου βιβλίου

1. Μελέτησα με πολλή προσοχή και ιδιαίτερη ευαισθησία όλο το βιβλίο και σχημάτισα σαφή αντίληψη γι' αυτό. Επίσης μελέτησα προσεκτικά και τις απόψεις των μελών της επιτροπής κρίσεως.

2. Κατά την άποψή μου το κρινόμενο βιβλίο έχει πολλά σε αριθμό μ ε ι ο ν ε κ τ ή μ α τ α, τα οποία ποσοτικά εντυπωσιάζουν. Συγκεκριμένα τα μειονεκτήματα αυτά είναι :

(α) Λείπουν η εικονογράφηση και το γλωσσάριο του βιβλίου, που ήταν απαιτήση της ανάθεσης.

(β) Μερικά μαθήματα ξεπερνούν την έκταση που ζητήθηκε.

(γ) Ένας αριθμός μαθημάτων ή τμημάτων τους, περίπου το 1/5 του συνόλου, έχει έντονο θεωρητικό χαρακτήρα.

(δ) Οι περισσότερες ερωτήσεις που υπάρχουν στο τέλος κάθε μαθήματος παίζουν ρόλο επαναληπτικό της ύλης που εκτέθηκε, ενώ έπρεπε να είναι ερεθίσματα προβληματισμού των μαθητών.

(ε) Μερικά κείμενα από την Κ. Διαθήκη που χρησιμοποιούνται στο τέλος των μαθημάτων ως επιπλέον κείμενα για αναφορά, αναγράφονται σύμφωνα με κριτικές εκδόσεις, άγνωστες στους μαθητές.

(στ) Σε μερικά μαθήματα φαινομενικά υπάρχει μικρή μέχρι σοβαρή απόκλιση από τις απαιτήσεις του Α.Π. στις επιμέρους παραγράφους των μαθημάτων.

(ζ) Άρκετά αβλεπτήματα γλωσσικής φύσεως (γραμματικά, νοητικά, συντακτικά).

Όμως τα μειονεκτήματα αυτά δ ε ν είναι απαγορευτικά για την τελική κρίση του βιβλίου, αν λάβουμε υπόψη μας ότι : α) οι συγγραφείς είχαν ουσιαστικά μόνο δυό μήνες για να συγγράψουν το βιβλίο. β) Πολλά από τα μειονεκτήματα διορθώνονται σε ελάχιστο χρόνο. γ) Οι συγγραφείς μου δήλωσαν ότι είναι πρόθυμοι να συμβάλουν ουσιαστικά στη διόρθωση του κειμένου τους σύμφωνα με τις υποδείξεις μας, όπως πρόθυμα ανέλαβαν και τη συγγραφή του βιβλίου στον ελάχιστο χρόνο που τους δόθηκε, και δ) μερικά από τα μειονεκτήματα (εικονογράφηση, γλωσσάριο, ερωτήσεις, ευρύτερες αναδομήσεις μαθημάτων) θα μπορούσαν να διορθωθούν αμέσως μετά την α' έκδοση του βιβλίου.

3. Εκείνα όμως που μετρούν ιδιαίτερα για την αξία του κρινόμενου βιβλίου είναι τα π λ ε ο ν ε κ τ ή μ α τ ά του, τα οποία και ποσοτικά και ποιοτικά είναι πολλά και αξιόλογα :

(α) Έχουμε μπροστά μας ένα εντελώς νέο γραφίμο, πολύ διαφορετικό από τα συνηθισμένα μοτίβα. Η σκέψη εκτυλίσσεται ομαλά, χωρίς κενά ή χάσματα. Οι συγγραφείς εκθέτουν με τέτοιο τρόπο τις απόψεις τους, ώστε είναι βέβαιο ότι οι μαθητές όχι μόνο δε θα αντιδράσουν, αλλά θα δεχτούν πρόθυμα το νέο τρόπο προσφοράς. Στη σχολική πράξη το βιβλίο θα αποδειχθεί χρήσιμο εργαλείο.

(β) Η θεματολογία του βιβλίου είναι βέβαια γνώρισμα πρώτ'απ'όλα του νέου Α.Π., αλλά και οι συγγραφείς συνέβαλαν στο να παρουσιάσουν τα σύγχρο-

να καυτά θέματα με τρόπο ελυστινικό, πλήρη και σύμφωνο με τη σύγχρονη διαι-
λεκτική και προβληματολογία.

(γ) Δεν υπάρχει πουθενά στο βιβλίο η αξιωματική τοποθέτηση των χρι-
στιανικών απόψεων, ένα είδος δογματισμού, που διεκρίνε κανείς σε μερικά
από τα παλιότερα βιβλία. Οι συγγραφείς εκθέτουν για κάθε θέμα όλες τις δι-
ονυσίες, πιθανές ή υπαρκτές απόψεις, και φυσικά και τη χριστιανική άποψη,
σε μια μορφή διαλόγου. Δεν υπάρχει ψυχολογική πίεση για αποδοχή των χρι-
στιανικών απόψεων, αν και το μάθημα είναι διδασκαλία της χριστιανικής ηθι-
κής και επιθυμία των θεολόγων είναι ο ενστερνισμός των χριστ. απόψεων από
τους μαθητές. Ο σεβασμός στην ελευθερία και την προσωπικότητα του "κατηχού-
μενου" εφήβου είναι από τα μεγάλα προτερήματα του κρινόμενου βιβλίου.

(δ) Οι γνώμες των συγγραφέων, στις περιπτώσεις που εκθέτουν τη
χριστιανική άποψη, είναι ορθόδοξες, καλά θεμελιωμένες, με πληρότητα στην
ανάπτυξή τους. Εντυπωσιακή είναι η αγιογραφική και αγιοπατερική στήριξη
των απόψεων, η οποία προσδίδει ένα ακόμα καλό γνώρισμα στη συγγραφή: Ότι
είναι μέσα στην Παράδοση της Εκκλησίας μας.

(ε) Το βιβλίο δίνει άπειρα ερεθίσματα για την ανάπτυξη ενός γόνιμου
διαλόγου μεταξύ καθηγητή και μαθητών μέσα στην τάξη ή και έξω από αυτήν.
Δηλαδή το βιβλίο όχι μόνο δε θα είναι "βάρος", αλλά - αντίθετα - θα είναι
ευχάριστο, ευχάριστο και χρήσιμο.

Γ. Τελική πρότασή μου

1. Το κρινόμενο βιβλίο "Θέματα Χριστ. Ηθικής" προτείνω να ε γ κ ρ ι-
θ ε ί από το Τμήμα μας, να προωθηθεί στον ΟΕΔΒ για εκτύπωση, και να χρη-
σιμοποιηθεί ως διδακτικό βιβλίο των Θρησκευτικών για τη Γ' τάξη Λυκείου κα-
τά το σχολ. έτος 1984-85, αφού όμως :

2. γ ί ν ο υ ν α μ έ σ ω ς από τους συγγραφείς όλες οι παρ. 1 ο ρ θ ω-
σ ε ι ς που αναφέρονται :

- σε γλωσσικά ζητήματα,
- σε έκταση επιμέρους μαθημάτων
- στον πρακτικό χαρακτήρα μερικών μαθημάτων που λείπει,
- στα αγιογραφικά κείμενα, τα οποία να συμφωνούν με το TEXTUS RECEPTUS,
- στον υπομνηματισμό μερικών δύσκολων φράσεων πατερικών κειμένων, και
- στη συμπλήρωση μερικών παραγράφων κατά το Α.Π.

Όλα τα παραπάνω τα σημειώνω ευκρινώς στο χειρόγραφο.

3. Να παραλειφθούν τώρα - για να προλάβουμε την έκδοση του βιβλίου
για το 1984-85 - αλλά να διορθωθούν ή να προσκομισθούν αμέσως μετά την
πρώτη εκτύπωση του βιβλίου :

- η εικονογράφηση και το γλωσσάριο,
- οι ερωτήσεις, για να αναδιατυπωθούν ώστε να προβληματίζουν
- ευρύτερη συμπλήρωση και αναδόμηση μερικών μαθημάτων, όπως φαίνεται από τις παρατηρήσεις που σημειώνω στο κείμενο που διδρθωσα.

4. Σημειώνω, τέλος, ότι η πρότασή μου, συνολικά εξεταζόμενη, δε διαφέρει ή διαφέρει ελάχιστα από τις απόψεις των μελών της επιτροπής κρίσεως.

Μετά από διευκρινιστική συζήτηση το Τμήμα ομόφωνα αποφασίζεται να σταλεί το βιβλίο στον ΟΕΔΒ για εκτύπωση αφού γίνουν όλες οι διορθώσεις που πρότεινε η επιτροπή κρίσης και τα μέλη του Τμήματος, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τους μαθητές της Γ' Λυκείου, σχ. έτους 1984-85.

ΘΕΜΑ 3ο : " Γνωμοδότηση για την καταλληλότητα του βιβλίου, Φυσική Ι - Μηχανική Ι".

Ο κ. Στ. Παπασημακόπουλος λέγει :

Το βιβλίο των Γ.Ε. Τσιμνάνου και Χ.Δ. Απογένη Φυσική Ι - Μηχανική Ι αποτελεί μία αξιόλογη προσπάθεια των καθηγητών Φυσικής, Γ.Ε. Τσιμνάνου και Χιλ. Απογένη.

Για να εισάγουν τον αναγνώστη στη μηχανική παραθέτουν μια πολύ ικανοποιητική εισαγωγή στα διανύσματα και στην Τριγωνομετρία. Επίσης αναπτύσσουν τα φυσικά μεγέθη του μήκους, επιφάνειας, όγκου, μάζας, βάρους, χρόνου κατά τρόπον παιδαγωγικό και επιστημονικά άρτιον. Οι υποδειγματικές ασκήσεις που ακολουθούν συμπληρώνουν τη θεωρία. Επίσης το θέμα των διαστάσεων είναι διατυπωμένο κατά τρόπο εύληπτο.

Το κεφάλαιο της στατιστικής είναι ιδιαίτερα προσεγμένο με πολλά παραδείγματα. Οι συγγραφείς κάνουν μια σε βάθος μελέτη πολλών περιπτώσεων που σιγουρά διευκρινίζουν στον μαθητή στην κατανόηση της μηχανικής όχι μόνο σε θεωρητικά θέματα, αλλά και στην πράξη.

Με ανάλογη δεξιοτεχνία διεξέρχονται και το άλλο κεφάλαιο : Κινητική δυναμική, Τριβή, πράγμα που θα αποδεικνύει την πείρα τους στο διδακτικό τομέα.

Γενικά το πόνημά τους είναι ένα εγκεκριμένο βοήθημα για το μαθητή της Α' Λυκείου και ιδιαίτερα εκείνων που σκέπτονται να ακολουθήσουν την Α' και Β' δέσμη αργότερα.

Για το λόγο αυτό εισηγούμαι το χαρακτηρισμό του βιβλίου ως "κατάλληλον" και "χρήσιμον" για να χρησιμοποιηθεί σαν ελεύθερο βοήθημα από τους μαθητές.

Η... ..

Δεν είμαι απόλυτα σύμφωνος με την άποψη του εισηγητή, ότι το βιβλίο είναι "επιστημονικά άρτιον".

Ενδεικτικά αναφέρω τα εξής :

1. Στην σελίδα 231 σειρά 14 γράφει :
"- ... Οι συναρτήσεις αυτής της μορφής, δίνουν γραφική παράσταση καμπύλη", ενώ το σωστό είναι : Η γραφική παράσταση της συνάρτησης αυτής είναι υπερβολή.
2. Στη σελίδα 235 δίνεται ο ορισμός της κεντρομόλου επιτάχυνσης και ακολουθεί η απόδειξη του ορισμού.

Γι' αυτό και επειδή υπάρχει εγκεκριμένο διδακτικό βιβλίο Φυσικής της Α' Λυκείου γραμμένο σύμφωνα με το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα, δεν

μπορεί να χαρακτηριστεί το κρινόμενο βιβλίο ως χρήσιμο
κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ 5 του νότου 186175.

Ο Πρ. κ. Σπυρόπουλος λέγει : Εφόσον έχουμε υπόψη μας συγγραφείς που
δίνουν άρτια βοηθήματα, γιατί τα ονδματά τους δεν προτείνονται για τη
συγγραφή σχολικών βιβλίων;

Ακολούθησε ψηφοφορία για τις 2 προτάσεις που διαμορφώθηκαν κατά τη
συζήτηση. (1 της εισήγησης που είναι θετική και η άλλη που είναι αρνητι-
κή).

Ψηφοφορία

Σκορόδης	Σκορόδης	B
	Τομαζίδης	B
	Παπασημανδπουλος	A
	Αδαμόπουλος	B
	Παπαδόπουλος	A
	Βαρουχάκης	B
	Σπυρόπουλος	B

Το Τμήμα με ψήφους 5/2 δεν θεωρεί χρήσιμο το βιβλίο Φυσική Ι -
Μηχανική Ι των Γ. Γεωργίου, Ε. Τσιρινάκου και Χρ. Απογένη για να χρησιμο-
ποιηθεί σαν ελεύθερο βοήθημα από τους μαθητές

Η συζήτηση για το 1ο θέμα αναβάλλεται γιατί απουσίαζαν 2 φιλόλογοι
μέλη του Τμήματος, (κκ. Φ. Βάρος και Δ. Δωκίς).

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΗΛ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Α. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΟΥ

ΠΡΑΞΗ 56/84

Σήμερα, 30-5-84, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογειών 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή, προεδρεύει του Τμήματος ο Σύμβουλος Β' κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Α.Π. Αρχαίων Ελληνικών Α' Πολυκλαδικού Λυκείου, Εισηγητές: Φ. Κακριδής, Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 2ο - Κρίση του διδ. βιβλίου, Αρχαία Ελληνικά Α' Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 3ο - Οργάνωση σεμιναρίων βαθμολογητών. Εισηγητής Δ. Σακκάς.
- ΘΕΜΑ 4ο - Διαδικασία κρίσης του βιβλίου, Γεωργία και ανάπτυξη της Α' Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής: Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 5ο - Αναλυτικό πρόγραμμα Ελληνικού Τμήματος του Ευρωπαϊκού σχολείου Βρυξελλών στο μάθημα της μητρικής γλώσσας. Εισηγητής: Δ. Τομπαΐδης.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε παρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Στη συζήτηση αυτού του θέματος έλαβε μέρος ο κ. Φ. Κακριδής ως εισηγητής. Ο κ. Κακριδής λέγει:

./.

Εισήγηση για το ΑΠ των ΑΕ στο Πολυκλαδικό Λύκειο — ιδιαίτερα στην Α΄

Το πρόγραμμα κατασκευάστηκε από την ΟΕ Πολυκλαδικού, που συγκροτήθηκε και λειτουργεί στο ΥΠΕΠΘ.

Στο Τμήμα μας το μάθημα το χειρίζεται ο κ. Σπυρόπουλος, παλιός, έμπειρος και δοκιμασμένος Σύμβουλος, Εκπαιδευτικός της Μ.Ε. για χρόνια, και επιστημονικά καταξιωμένος κλασικός φιλόλογος, και, επικουρικά μόνο, εγώ. Το Τμήμα έχει πέντε ακόμα γνώσιους φιλολόγους, ανάμεσά τους και τον κ. Τομπαΐδη, ειδικευμένο στη γλωσσολογία.

Πριν από μερικούς μήνες έρχεται, με δική μου πρωτοβουλία, μια συγκεκριμένη πρόταση για την ανανέωση της διδασκαλίας των ΑΕ στο Γενικό Λύκειο. Οι κκ. Σπυρόπουλος και Τομπαΐδης, ως ειδικότεροι, και το Τμήμα συμφωνούν με τη μέθοδο που προτείνεται· ο κ. Σακκάς, που την εποχή εκείνη συμμετέχει στην ΟΕ-Πολυκλαδικού, υποβάλλει γραπτά και υποστηρίζει προφορικά μια διαφορετική μέθοδο προσέγγισης — αυτή που τώρα βλέπουμε να υλοποιείται στο Πολυκλαδικό. Αν θυμούμαι καλά, ο λόγος που συμφωνεί μαζί του είναι ο κ. Βώρος.

Από τη δική της μεριά η ΟΕ του Πολυκλαδικού ολοκληρώνει ένα ΑΠ, ή τουλάχιστο τις κατευθυντήριες γραμμές του, και προτείνει ανάθεση. Η ανάθεση έρχεται στο ΚΕΜΕ, γιατί το επιβάλλει ο Νόμος. Με προσωπικό μου έγγραφο υποστηρίζω ότι η ανάθεση είναι περιττή, γιατί οι συγγραφείς υπηρετούν αποσπασμένοι στο ΚΕΜΕ, αλλά το Υπουργείο επιμένει, και το Τμήμα, υπογραμμίζοντας για πολλοστή φορά την επιφύλαξή του, εγκρίνει τυπικά την ανάθεση για να διευκολύνει, όπως και θέλει και οφείλει, το Υπουργείο.

Όμως και το ΑΠ χρειάζεται την έγκριση του Τμήματος, και το βιβλίο που μας έχει τώρα υποβληθεί· και αυτή τη φορά οι αποφάσεις είναι εκτελεστές (τα πιεστήρια περιμένουν!) και τώρα δεν μπορούμε, ούτε θέλουμε, να αποφύγουμε την εξέταση της ουσίας και την επιστημονική ευθύνη για τη γνώμη μας — ουσία και ευθύνη που δεν αφορούν μόνο το Υπουργείο, αλλά πολύ περισσότερο την ίδια την εκπαίδευση.

Προσωπικά θα εισηγηθώ σήμερα για το Α.Π., αλλά δε θα πάω μέρος στην έγκριση ή απόρριψη του βιβλίου — για λόγους προσωπικής ευθιξίας — Όσα είχα να πω γι' αυτό το βιβλίο, που άλλωστε δεν το μελέτησα σε βάθος, τα ακούσατε σε προηγούμενη συνεδρία, ή θα τα ακούσετε σήμερα, έμμεσα, με αφορμή το ΑΠ.

Πρώτα πρώτα σημειώνω, ότι η εξέταση του ΑΠ μιας τάξης, χωρίς να συνεξετάζονται τα ΑΠ των υπολοίπων, δε γίνεται. Και γι' αυτό θα μιλήσω πρώτα για τη γενική πορεία του μαθήματος στο νέο Λύκειο, όπως τη δίνει η εξίσωση

$$4 \alpha + 7 \chi + 8 \gamma = \text{ύλη εξετάσεων Γ' δέσμης}$$

Όπως κάποια στιγμή το είπε και ο κ. Σπυρόπουλος σε προηγούμενη συνεδρία, δε βλέπω και εγώ να υπάρχουν πραγματικές τιμές του χ που να λύνουν την εξίσωση. Μόνο με φανταστικές τιμές του χ μπορούμε να φανταστούμε ότι οι μαθητές, που τον πρώτο χρόνο επισκόπησαν ανάστροφα ολόκληρη την ελληνική γραμματεία, από την καθαρεύουσα ως τον Όμηρο, θα μπορέσουν τελικά να συμβαδίσουν με τους άλλους υποψήφιους της Γ' δέσμης. Ανάλογα προβλήματα είμαι βέβαιος ότι θα παρουσιάζουν και τα άλλα μαθήματα (ακούσαμε μερικά σχετικά σε παλαιότερη εισήγηση του κ. Παπασημακόπουλου για τα ΑΠ της Φυσικής και της Χημείας), και είναι ένας από τους λόγους που με κάνουν να κρίνω ότι η γενική σύλληψη του Πολυκλαδικού δεν είναι ακόμα αυτή που πρέπει.

Έρχομαι τώρα στο ΑΠ που προτείνεται για την Α' Λυκείου, αυτό καθαυτό. Σκοπός, Περιεχόμενο και Μέθοδο δίνονται σε μιάμιση σελίδα που την έχετε όλοι στα χέρια σας.

Π ρ ο σ έ χ ω :

1. Ότι το μάθημα ονομάζεται "Αρχαία ελληνική γλώσσα", και με συνέπεια οι τέσσερεις στόχοι είναι και αυτοί γλωσσικοί: (α) λεξιλόγιο· (β) γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα· (γ) γλωσσική κατάρτιση — συνέχεια και εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας — και (δ) μόνο για τους "μαθητές που θα εκδηλώσουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον... οι βάσεις για να καταστούν αργότερα ικανοί να επικοινωνούν στο πρωτότυπο με αρχαίους συγγραφείς".

Δ η λ α δ ή

Το μάθημα που ήταν ως τώρα 'γλώσσα και κείμενα', ή τουλάχιστο 'γλώσσα για τα κείμενα', και που το Τμήμα, με εισήγησή μου, θέλησε να του δώσει τη μορφή 'γλώσσα μέσα από τα κείμενα', γίνεται τώρα τον πρώτο, και για τους περισσότερους μοναδικό, χρόνο 'γλώσσα για τη γλώσσα'. Γι' αυτό και το βιβλίο γέμισε γλωσσική και γλωσσολογική θεωρία, και αποτελεί ουσιαστικά μian αναλυτικότερη μορφή Ιστορίας της Ελληνικής γλώσσας — δοσμένης ανάστροφα.

Π ρ ο σ έ χ ω

2. Ότι αντίστοιχα και τα κείμενα επιλέγονται ως γλωσσικά μνημεία διαφόρων εποχών. Περιγράφονται ως "κατάλληλα κείμενα, δηλαδή μικρές περικοπές με νοηματική αυτοτέλεια". Ούτε λόγος για τη λογοτεχνική υπόσταση των κειμένων αυτών, που αρκεί "να κεντρίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών και να έχουν αξιόλογο περιεχόμενο" — και ενδιαφέρον και αξιόλογο περιεχόμενο είναι π.χ. το ποιος καλοπερνά και ποιος κακοπαθαίνει στο μοναστήρι του.

Π ρ ο σ έ χ ω

3. Την κεντρική ιδέα και, κατά τη γνώμη μου, τον αποχρώντα λόγο της ακαταλληλότητας της μεθόδου (τμήμα "Περιεχόμενο"): "Η παρουσίαση των κειμένων θα γίνει με αναδρομική πορεία, από τα μεταγενέστερα προς τα αρχαιότερα! Γιατί; Επειδή οι συντάκτες του ΑΠ πιστεύουν ότι τα χρονικά πλησιέστερα κείμενα είναι πιο βατά, και τα παλαιότερα πιο δύσκολα. Αυτό μπορεί να ισχύει για την πορεία από το σήμερα ως τον 4ο π.Χ. αιώνα, αν αγνοήσουμε τον αττικισμό, τη λόγια βυζαντινή, τους Φαναριώτες και την καθαρεύουσα, δηλαδή το 80 ο/ο των κειμένων (αντίστοιχα και της πνευματικής ιστορίας). Όμως οι φιλόλογοι το ξέρουν, ότι η γλώσσα της πρώιμης ποίησης είναι πιο 'εύκολη' (μια και αυτό προβάλλεται ως κριτήριο) από τη γλώσσα της πεζογραφίας, ότι η γλώσσα της πρώιμης πεζογραφίας (Φερεκύδης, Ηρόδοτος) είναι ασύγκριτα πιο 'εύκολη' από τη γλώσσα του Θουκυδίδη, ότι η γλώσσα του Λυσία είναι πιο 'εύκολη' από τη γλώσσα του Δημοσθένη, ότι η γλώσσα του Πλάτωνα είναι πιο 'εύκολη' από τη γλώσσα του Αριστοτέλη, ότι ο Αρριανός είναι πιο 'εύκολος' από τους

αττικιστές, ότι τα κλασικά κείμενα, και τα πρώιμα αττικιστικά είναι όλα πιο 'εύκολα' από τα λόγια βυζαντινά, και θα μπορούσα να συνεχίσω — αλλά γιατί να σας παραπλανώ; Δεν είναι η ευκολία και η δυσκολία κριτήριο, ή έστω αιτία τόσο αποφασιστική, ώστε για χάρη της να αντιστρέψω την πορεία ενός διαχρονικού αντικειμένου και να προχωρώ πίσωπλάτα στο σκοτάδι.

Δε θα μιλήσω για την ιστορία των λογοτεχνικών ειδών ή για την ιστορία του πνεύματος και του πολιτισμού, που βέβαια, όπως κάθε ιστορία, δε γίνεται να διδαχτούν ανάστροφα. Δε θα μιλήσω γι' αυτά, γιατί οι συντάκτες του ΔΠ δεν τα περιλαμβάνουν στους στόχους του μαθήματος — κρίμα, αλλά δικαίωμά τους. Θα μιλήσω και εγώ για γλώσσα, λεξιλόγιο, συντακτικά φαινόμενα και γραμματικούς τύπους.

Σε κάθε φάση της η γλώσσα, για να μελετηθεί, προϋποθέτει την προηγούμενη φάση.

Η σημασιολογική εξέλιξη μιας λέξης δε διδάσκεται ανάστροφα, γιατί η ίδια η έννοια της εξέλιξης είναι 'ανυσματική', δηλαδή έχει φορά από το πιο παλιό στο πιο καινούριο.

Το θα του μέλλοντα αποτελεί συνέχεια του θέλω να — έθελω ήνα — έθελω + τελικό απαρέμφατο.

Οι εμπρόθετοι προσδιορισμοί της Κοινής και αργότερα της βυζαντινής γλώσσας αντικαθιστούν βαθμιαία τους πτωτικούς προσδιορισμούς των ΑΕ, και αυτό ξεκίνησε όταν το κλιτικό σύστημα άρχισε να χάνει έδαφος.

Η αναλυτική μορφή των ΝΕ άρχισε να δημιουργείται όταν ^{είχα είχα} ατόνησε η χρήση των ΑΕ εγκλίσεων, που αυτές στήριζαν τον υποτακτικό σύνθετο λόγο με τις πολλές δευτερεύουσες.

Το ΝΕ παιδί προϋποθέτει το βυζαντινό παιδίν, αυτό προϋποθέτει το παιδίον της Κοινής, και πάλι αυτό είναι το υποκοριστικό των ΑΕ, που κάποια στιγμή προτιμήθηκε από το ανώμαλο ουσιαστικό παῖς.

Και ξέρουμε πολύ καλά γιατί έγιναν όλα αυτά. Οι λόγοι είναι ιστορικοί, η εξέλιξη είναι διαχρονική, και την αιτιώδη αλληλουχία δε γίνεται να την παρουσιάσουμε προτάσσοντας, συστηματικά, τα αποτελέσματα και προειμένοντας αργότερα να συναντήσουμε τις πρωιμότερες μορφές των φαινομένων και τα αίτια που προκάλεσαν την αλλαγή.

Π ρ ο σ έ χ ω ακόμα — και θα μου έφτανε και μόνο αυτό για να μη συμφωνήσω με το σύστημα

4. Ότι το μάθημα έχει κέντρο βάρους τη γλώσσα, την εξέλιξή της, τη συνέχεια από τα ΑΕ στα ΝΕ, την προετοιμασία της ανάγνωσης ΑΕ συγγραφέων κλπ. χωρίς να γίνεται πουθενά λόγος για μετάφραση. Όπως μας είπαν και οι συγγραφείς προχτές: "δεν τους ζητάμε μετάφραση".

Δ η λ α δ ή

(α) Κάνουμε ιστορία της ελληνικής γλώσσας, αλλά την κάνουμε ανάποδα.
(β) Διδάσκουμε γλώσσα, αλλά δηλώνουμε παραίτηση από τό ύψιστο μέσο γλωσσικής κατανόησης και διδασκαλίας, τη μετάφραση.

Κύριοι Σύμβουλοι,

Κατά τη γνώμη μου το ΑΠ που μας προτείνεται είναι πέρα για πέρα λαθεμένο, και θεωρώ επιστημονικό και παιδαγωγικό καθήκον μας να το απορρίψουμε.

Λίγα ακόμα και τελειώνω.

Προβλέπω ότι θα ακουστεί το ακόλουθο επιχείρημα: Είναι αργά να απορρίψουμε το ΑΠ, γιατί έμμεσα αλλά ξεκάθαρα το έχουμε εγκρίνει, όταν εγκρίναμε την ανάθεση. Απαντώ: (α) η ανάθεση έγινε με κάθε επιφύλαξη και δεν κόστισε χρήματα στο Δημόσιο, αλλά (β) και αν είχε πλανηθεί το Τμήμα, και είχαν πληρωθεί εκατομύρια, πάλι η ζημιά σε κύρος και δραχμές θα ήταν μικρότερη από τη ζημιά μιας σφαλερής διδασκαλίας των ΑΕ σε ένα καινούριο σχολείο, και μάλιστα ύστερα από το θόρυβο που έχει ξεσηκωθεί τον τελευταίο καιρό γύρω από αυτό το μάθημα — εκτός βέβαια αν ο τελικός στόχος μας είναι να το οδηγήσουμε σε αδιέξοδο το μάθημα, να το δυσφημίσουμε και να το καταργήσουμε — (γ) Το Τμήμα δεν πλανήθηκε: με την ευκαιρία της δικής μου πρότασης το Τμήμα είχε πάρει θέση απέναντι στην "οπισθοδρομική" διδακτική μέθοδο, θέση αρνητική.

Έχουμε, αλήθεια, μιαν ακόμα δυσκολία: το συγκεκριμένο βιβλίο που, χάρη στις ικανότητες των συγγραφέων, βγήκε πολύ καλύτερο από όσο, εγώ τουλάχιστον περίμενα. Προσοχή: "πολύ καλύτερο" δε σημαίνει υποχρεωτικά και "καλό" ή έστω "κατάλληλο για διδασκαλία". Όπως είπα, δε θα λάβω μέρος στη διαδικασία, αλλά παρακαλώ (α) να μή βασιστεί το

Τμήμα αποκλειστικά στους κριτές, που δε νομίζω (προσωπική μου γνώμη)
ότι έκαναν σωστά τη δουλειά τους· να μην κριθεί το βιβλίο αν δεν το
δείτε όλοι σας, οι φιλόλογοι προσεκτικά, οι άλλοι με παιδαγωγικό μάτι·
(γ) ο εισηγητής κ. Τομπαΐδης να δουλέψει με αυξημένη υπευθυνότητα και
εγρήγορση — και όλοι να το ξέρετε, ότι οι παρατηρήσεις που θα έχουν
γίνει, αν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας είναι θετικό, είναι ζήτημα αν
θα προλάβουν τα πιεστήρια, που για μιαν ακόμα φορά θα σφραγίσουν με το
όνομά τους ολόκληρη τη διαδικασία μας: π ι ε σ τ ή ρ ι α :

Ο κ. Δ. Σακκάς για το Αναλυτικό Πρόγραμμα των Αρχαίων Ελληνικών της Α' Λυκείου του Πολυκλαδικού, λέγει:

Για τη θέση του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στο σημερινό σχολείο και ιδιαίτερα στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο καθώς και για το αναλυτικό πρόγραμμα και το διδακτικό εγχειρίδιο διδασκαλίας του μαθήματος στην Α' τάξη του ΕΠΑ διαβάζω στο Τμήμα κείμενο που συντάξαμε εγώ και ο κ. Ν. Ευαγγελινός, και οι δύο μέλη της Ομάδας Εργασίας για το ΕΠΑ. Νομίζω ότι το κείμενο αυτό θέτει το πρόβλημα των Αρχαίων Ελληνικών σ' όλες τις διαστάσεις του και αιτιολογεί επαρκώς το προτεινόμενο πρόγραμμα, ώστε να μην κρίνω απαραίτητο να προσθέσω σ' αυτό τίποτε άλλο.

./.

Σκέψεις για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών
και προτάσεις για το αναλυτικό πρόγραμμα και
το διδακτικό εγχειρίδιο διδασκαλίας του στην
Α° τάξη του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου.

Α°

Οι συντάκτες του κειμένου αυτού έχουμε εκθέσει διεξοδικά και επανειλημμένα στην Ομάδα Εργασίας για το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (στο εξής συντομογραφικά ΕΠΑ) τις σκέψεις μας σχετικά με τη γενικότερη θέση του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στο Λύκειο και ειδικότερα στο ΕΠΑ, καθώς και με το αναλυτικό πρόγραμμα και το διδακτικό εγχειρίδιο διδασκαλίας του μαθήματος στην Α° τάξη του νέου σχολείου. Όμως κρίνουμε σκόπιμο να εκφράσουμε τις απόψεις μας και γραπτώς, για να βοηθήσουμε στη σύνταξη του καλύτερου δυνατού αναλυτικού προγράμματος για το μάθημα και τη συγγραφή του κατάλληλου διδακτικού βιβλίου. Κι ακόμη, για να χρησιμεύσει το κείμενο και για ενημερωτικούς σκοπούς. Γιατί πολλοί θα έχουν εύλογα ερωτήματα για τη θέση του μαθήματος στο πρόγραμμα του ΕΠΑ και θα χρειάζονται μια απάντηση.

Πρώτα πρώτα θα θέλαμε να παρακαλέσουμε να μη μας αμφισβητηθούν η αγάπη και το ενδιαφέρον για το μάθημα. Φιλολογικά σπουδάσαμε, το έργο του φιλόλογου ασκήσαμε στα σχολεία για δεκαετίες, με τα αρχαία κείμενα έχουμε ανατράφει μια ολόκληρη ζωή, δεν είναι δυνατόν να μην αντικρίζουμε το μάθημα με πολλή συμπάθεια. Όμως αυτή η συμπάθεια δε μας εμποδίζει να βλέπουμε τη σκληρή πραγματικότητα, η οποία αντιμάχεται το μάθημα και ζητεί να το αποβάλει από το πρόγραμμα, έτσι όπως διδάσκεται τώρα στο Λύκειο. Γιατί το σχολείο δεν μπορεί να λειτουργεί αποκομμένο από τη ζωή και να μην υπηρετεί τις ανάγκες της.

Β°

Από την πλειση των νέων αναγκών που δημιουργήσε η κοινωνική και οικονομική εξέλιξη έχει διαμορφωθεί μια άλλη πραγματικότητα που επιβάλλει να αναθεωρήσουμε τις αντιλήψεις μας για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών και να τοποθετήσουμε τη διδασκαλία του σε διαφορετική βάση. Σημειώνουμε ιδιαίτερα τα ακόλουθα στοιχεία που υποχρεώνουν σ' αυτή την αναποδοθέτηση:

1. Η χωρίς εξετάσεις εγγραφή στο λύκειο και η τάση να συνεχίζουν τις σπουδές τους σ' αυτό όλοι σχεδόν οι απόφοιτοι του γυμνασίου δυσχεραίνουν εξαιρετικά τη συνέχιση της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο. Ήπαφε τώρα η εκπαίδευση να είναι εκπαίδευση για τους λίγους και να προσφέρει μορφωτικά αγαθά που ενδιαφέρουν τους λίγους. Η εκπαίδευση απλώθηκε, έγινε λαϊκή και επομένως είναι υποχρεωμένη να προσφέρει γνώσεις που υπηρετούν τους πολλούς. Και τους πολλούς δεν τους υπηρετεί η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο. Γιατί οι πολλοί τελικά στρέφονται - και είναι ανάγκη να στρέφονται - προς επαγγέλματα τεχνικής-πρακτικής φύσεως, για τα οποία το μάθημα (και μάλιστα

στη μορφή με την οποία διδάσκεται ως τώρα) δεν προσφέρει σχεδόν τίποτα. Άλλωστε, (βλ. ως να υποχρεώσεις τους μαθητές που προσανατολίζονται και ετοιμάζονται για τέτοια επαγγέλματα να διδάσκονται ένα μάθημα που δεν τους βοηθάει για τις σπουδές και το μελλοντικό τους επάγγελμα και εύλογο είναι να μην τους ενδιαφέρει;

2. Η ανάγκη να μπούν στο πρόγραμμα νέα μαθήματα και να προσφερθούν στους μαθητές σύγχρονα και απαραίτητα για τη ζωή τους μορφωτικά αγαθά δεν αφήνει κανένα σχεδόν περιθώριο για τη διδασκαλία του μαθήματος σε αριθμό ωρών που θα επέτρεπε να αποδώσει η διδασκαλία από το πρωτότυπο κάποιους καρπούς. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο για το ΕΠΑ, που φιλοδοξεί να αποτελέσει το αναγκαίο άνοιγμα της εκπαίδευσης προς τη σημερινή πολιτιστική, οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα, και γι' αυτό ένα πλήθος αντικειμένων που υπηρετούν αυτό το άνοιγμα και αυτή την ανάγκη είναι απαραίτητο να έχουν στο πρόγραμμα προτεραιότητα έναντι των Αρχαίων Ελληνικών. Η διδασκαλία του μαθήματος στο ΕΠΑ δε δυσχεραίνεται μόνο από την αδυναμία εξεύρεσης των απαιτούμενων ωρών, αλλά και από το γεγονός ότι για τους μαθητές που θα ακολουθούσαν το Τεχνικό-Επαγγελματικό Λύκειο και θα φοιτήσουν στο ΕΠΑ θα σημάνει πισογύρισμα, αφού θα υποχρεωθούν να διδάσκονται μάθημα που δε θα διδάσκονταν, αν φοιτούσαν στα Τεχνικά-Επαγγελματικά Λύκεια.

3. Ήδη από την αδήριτη πραγματικότητα η Πολιτεία αναγκάστηκε να επιφέρει δραστηκές αλλαγές στη διδασκαλία του μαθήματος. Το 1976 εισήγαγε τη διδασκαλία του από μετάφραση σ' όλες τις τάξεις του Γυμνασίου και από πέρυσιν περιόρισε τη διδασκαλία του από το πρωτότυπο για το σύνολο των μαθητών μόνο στην Α' και Β' του γενικού λυκείου και σε χρόνο που μόλις επαρκεί για την πρόσβαση στα πιο απλά αρχαιοελληνικά κείμενα. Το μάθημα διδάσκεται βέβαια και στη Γ' Λυκείου, αλλά μόνο σε όσους μαθητές ακολουθούν τη λεγόμενη Γ' δέσμη, δηλαδή στο 1/4 περίπου του μαθητικού πληθυσμού αυτής της τάξης. Αν επομένως η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στο Γενικό Λύκειο μόνο σε δυο τάξεις, επί 6 ώρες στην Α' τάξη και επί 5 στη Β', δεν επαρκεί για την αποτελεσματική διδασκαλία του μαθήματος, πολύ περισσότερο δεν μπορούν να επαρκέσουν οι πολύ λιγότερες ώρες που στην καλύτερη περίπτωση μπορούν να διατεθούν για τη διδασκαλία του στην Α' τάξη του ΕΠΑ.

Γ°

Η μόνη λύση του προβλήματος, στην οποία από την ανάγκη των πραγμάτων θα φτάσουμε κάποτε, είναι να διδάσκονται και στο Λύκειο (ανεξάρτητα από κατεύθυνση) ορισμένα αρχαία κείμενα με σημαντικό περιεχόμενο από μετάφραση, και μόνο σε όσους μαθητές επιθυμούν ή εξυπηρετούνται στις σπουδές τους να διδάσκεται το μάθημα από το πρωτότυπο. Η πραγματικότητα θα μας αναγκάσει να πορευτούμε προς μια τέτοια κατεύθυνση. Άλλωστε αυτή η επιλογή δε θα είναι καταστροφική. Έτσι κι αλλιώς ο σκοπός του μαθήματος δεν είναι η λέξη, η φόρμα· είναι το περιεχόμενο. Γιατί, το περιεχόμενο θα μιλήσει καλύτερα και θα ασκήσει βαθύτερη επίδραση, όταν διδαχτεί απαλλαγμένο από το απροσπέλαστο για τη συντριπτική πλειονότητα των μαθητών γλωσσικό εμπόδιο. Πρέπει κάποτε σ' αυτόν τον τόπο να

καταλάβουμε ότι δεν έχουμε το δικαίωμα να ζητάμε απ' όλα τα παιδιά να μάθουν την αρχαία γλώσσα με την ίδια λογική με την οποία τους ζητάμε να μάθουν την ιστορία και τον πολιτισμό της ελληνικής αρχαιότητας. Το δεύτερο είναι παιδαγωγικά εφικτό - το πρώτο είναι ακατόρθωτο.

Προς το παρόν όμως τα πράγματα έχουν όπως τα γνωρίζουμε. Το μάθημα διδάσκεται από το πρωτότυπο σε όλους τους μαθητές των τάξεων Α' και Β' του γενικού λυκείου για 11 ώρες την εβδομάδα. Τα προσφερόμενα κείμενα προέρχονται από την αρχαϊκή και την κλασική περίοδο της αρχαίας γλώσσας, και η έμφαση βέβαια δίνεται στην αττική διάλεκτο. (Πολύ συντακτικό, πολλή γραμματική, σταθερή επιμονή στη γλωσσική επιφάνεια, ένας περιεργός αττικισμός στα τέλη του εικοστού αιώνα. Στις δυο αυτές τάξεις όλα γίνονται σαν να έχασαν τη φωνή τους οι Έλληνες λίγο πριν απ' τα 300 π.Χ. και σαν να μην υπήρξε από 'κει και πέρα καμιά γλωσσική εξέλιξη και συνέχεια). Κανένας, εννοείται, δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι εκπληρώνονται οι φιλόδοξοι σκοποί τους οποίους επιδιώκει το αναλυτικό πρόγραμμα. Στη Γ' τάξη (3η δέσμη) το μάθημα έχει, βέβαια, άλλον προορισμό.

Τι μπορεί λοιπόν να γίνει, για την ώρα, με τα Αρχαία Ελληνικά στο ΕΠΛ; Για τη διδασκαλία τους από το πρωτότυπο ως υποχρεωτικού μαθήματος στην Α' τάξη συνηγορούν λόγοι εκπαιδευτικοί και προσανατολιστικοί: α) Όσοι μαθητές θα αποφασίσουν, τελειώνοντας την Α' τάξη, να κατευθυνθούν από την εδωμένη προς σπουδές που προϋποθέτουν γνώση της αρχαίας ελληνικής (φιλολογία, νομική κτλ.) επιβάλλεται να έχουν κάνει την πρώτη τους γνωριμία μ' αυτή, έστω και στοιχειώδη β) για ν' αποφασίσουν όμως και να προσανατολίσουν προς τα εκεί τα ενδιαφέροντά τους, πρέπει να έρθουν σε επαφή κατά τη φοίτησή τους στην Α' τάξη με κάποια αρχαιοελληνικά κείμενα και με κάποιες βασικές τους ιδιομορφίες, κείμενα εύκολα, εννοείται, και που να ξυπνούν ενδιαφέροντα. Οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας αυτού του μαθήματος στην Α' τάξη θα περιοριστούν αναγκαστικά στις τρεις. Για υποχρεωτική διδασκαλία του μαθήματος σε όλους τους μαθητές και της Β' τάξης δεν μπορεί να γίνει καμιά συζήτηση. Εκεί, καθώς και στη Γ' τάξη, θα διδάσκονται αρχαία ελληνικά απ' το πρωτότυπο εκείνοι μόνο που θα ακολουθούν κύκλο και κλάδο σπουδών αντίστοιχο προς τη 3η δέσμη του γενικού λυκείου. Έξω στον οικείο κύκλο (Β' τάξη) όσο και στον οικείο κλάδο (Γ' τάξη) η εβδομαδιαία διδασκαλία του μαθήματος θα είναι δωρη (ή ίσως 7 και 9 αντίστοιχα), και επομένως οι συνολικές ώρες διδασκαλίας του στο ΕΠΛ 19 (=3+8+8), όσες ακριβώς και στο γενικό λύκειο (6+5+8).

Δ°

Στο χρόνο λοιπόν που διδάσκεται το μάθημα στο Γενικό Λύκειο και πιο πολύ στο χρόνο που θα διδάσκεται στην Α' τάξη του ΕΠΛ ο μαθητής δεν μπορεί να αποκτήσει ουσιαστική γνώση της αρχαίας γλώσσας που θα του επιτρέψει να επικοινωνήσει με τις ιδέες και την καλλιτεχνική αξία των κειμένων. Προκύπτει λοιπόν η επιτακτική ανάγκη για αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας του μαθήματος και στο Γενικό Λύκειο και πιο πολύ στο ΕΠΛ. Και χρειάζεται βέβαια ένα άλλο αναλυτικό πρόγραμμα κι' ένα καινούργιο βιβλίο για την Α' τάξη του ΕΠΛ (που μας ενδιαφέρει εδώ) γραμμένο σε άλλη βάση, με άλλους στόχους και άλλες αρχές.

Κατά τη γνώμη μας οι στόχοι του νέου βιβλίου Αρχαίων Ελληνικών για την Α' Λυκείου του ΕΠΑ - αυτοί θα είναι και στόχοι του αντίστοιχου αναλυτικού προγράμματος που θα τους υλοποιεί το βιβλίο - είναι οι ακόλουθοι:

1. Με τον περιορισμένο χρόνο που από την ανάγκη των πραγμάτων διατίθεται για τη διδασκαλία του μαθήματος και στη διάρκεια μόνο ενός διδακτικού έτους δεν μπορεί να γίνει λόγος για δυνατότητα ουσιαστικής πρόσβασης στο περιεχόμενο των αρχαίων κειμένων. Το πολύ πολύ μπορεί να τεθεί ως εφικτός στόχος η ικανότητα του μαθητή να κατανοεί πολύ απλά αρχαιοελληνικά κείμενα. Αν υπολογιστεί αυτό το στοιχείο καθώς και η ηλικία των μαθητών, το βιβλίο θα πρέπει να προσφέρει όσο γίνεται εύκολα στη γλωσσική προσπέλαση κείμενα με σημαντικό ιδεολογικό περιεχόμενο.

2. Αναγκαστικά το βιβλίο θα υπηρετεί κατά κύριο λόγο το γλωσσικό σκοπό. Οι μαθητές για πρώτη φορά έρχονται σε ουσιαστική επαφή με τον αρχαίο λόγο. Χρειάζεται να τον γνωρίσουν όσο είναι δυνατόν. Χωρίς στοιχειώδη γνώση της γλώσσας δεν μπορείς να αντιληφτείς το περιεχόμενο. Όμως το βιβλίο δε θα σταματάει στη γλώσσα του Ξενοφώντα. Γιατί η γλώσσα μας έχει διάρκεια αιώνων και συνέχεια από τον Όμηρο (και πιο πριν) ως σήμερα. Το βιβλίο πρέπει να βοηθήσει το παιδί να δει και να κατανοήσει αυτή τη συνέχεια κι αυτό το δεσμό της νεοελληνικής με τις παλαιότερες γλωσσικές μορφές, ιδιαίτερα με την ελληνιστική κοινή και την αττική διάλεκτο.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων το βιβλίο που θα γραφεί για τη διδασκαλία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στην Α' τάξη του ΕΠΑ πρέπει να βασίζεται στις ακόλουθες διδακτικές και λοιπές αρχές:

1. Να περιέχει κείμενα (συνοδευόμενα με τα απαραίτητα σημειώματα, σχόλια κτλ.) με περιεχόμενο αξιόλογο και ανταποκρινόμενο, κατά το δυνατόν, στα ενδιαφέροντα των μαθητών και από γλωσσική άποψη ευκολοληψίστατα.

2. Τα κείμενα να είναι έτσι τοποθετημένα στο Ανθολόγιο ώστε να παρέχουν την εικόνα της εξέλιξης της αρχαίας ελληνικής και να βοηθούν τους μαθητές να αποκτήσουν το πιο βασικό και εύρηστο λεξιλόγιο.

3. Να μην είναι το βιβλίο φορτωμένο με γραμματική και συντακτικό, αλλά να προσφέρει κατά τον προφορότερο και διδακτικότερο τρόπο τα πιο απαραίτητα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα.

4. Η παρουσίαση των κειμένων να γίνει με πορεία αναδρομική. Όχι από τον Όμηρο προς τα μεταγενέστερα, αλλά από λίγα κείμενα της καθαρεύουσας σε κείμενα βυζαντινά, έπειτα της ελληνιστικής κοινής (εδώ και κείμενα από την Καινή Διαθήκη) κ.ο.κ. - Αυτή τη μεθόδευση τη θεωρούμε απολύτως απαραίτητη, για να τηρηθούν βασικές διδακτικές αρχές: πορεία από τα εύκολα στα δύσκολα, από τα κοντινά στα μακρινά, από τα πιο γνωστά στα πιο άγνωστα κτλ., αρχές που θα κάνουν εύκολη την προσέγγιση των κειμένων και θα επιτρέψουν να ανθολογηθούν περιкопές με αξιόλογο περιεχόμενο και αποτελεσματικές από άποψη γλωσσικής διδασκαλίας. (Ευκαιριακά σημειώνουμε εδώ ότι θα ήταν εξαιρετικά χρήσιμο να προσεχτεί περισσότερο το μάθημα της Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας στη Γ' τάξη του Γυμνασίου, να γίνει συστηματικότερη η διδασκαλία του και να αναθεωρηθεί το αντίστοιχο εγχειρίδιο προσφέροντας την ύλη με την ίδια αναδρομική πορεία.

θα γινόνταν έτσι πολύ αποδοτικότερο το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών στην Α' Λυκείου).

Με την τοποθέτηση του μαθήματος σ' αυτή τη βάση και με τη συγγραφή κατάλληλου βιβλίου μ' αυτούς τους στόχους και αυτές τις αρχές πιστεύουμε ότι το μάθημα μπορεί να λειτουργήσει αποδοτικά.

Νίκος Ευαγγελινός

Δημ. Σακκάς

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 1983

Ο κ. Κακριδής απαντά :

Η αγόρευση του κ. Σακκιά, που ελπίζω να τη δώσει ολόκληρη (και με αυτά που με αφορούν) στα πρακτικά, είναι τόσο αντιφατική και στο βάθος και στην επιφάνεια, ώστε λυπούμαι, δεν καταλαβαίνω και δεν μπορώ να απαντήσω.

Στη συνέχεια παίρνει το λόγο ο κ. Τομαζίδης, ο οποίος λέγει :

Ο σκοπός του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στην Α' τάξη του ΕΠΛ ορίζεται αποκλειστικά γλωσσικός. Αμέσως βέβαια μπορεί να παρατηρήσει κανείς ότι εγκαταλείπονται σκοποί όπως η βίωση των αξιών που περιέχονται στα αρχαία κείμενα και η ανθρωπιστική μόρφωση των μαθητών. Η έκπτωση αυτή στη σκοποθεσία των αρχαίων ελληνικών προφανώς είναι συνέπεια του περιορισμού των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος. Έτσι οι συντάκτες του ΑΠ εντάσσουν τους σκοπούς της διδασκαλίας του μαθήματος στις δυνατότητες των μαθητών και του ωρολόγιου προγράμματος.

Κοιτάζοντας το θέμα του γλωσσικού στόχου στη διδασκαλία των αρχαίων από τη μεριά του Νεοέλληνα, θα σημειώνα πόσο χρήσιμη θα μπορούσε τελικά να αποδειχτεί για την καλλιέργεια και τον πλουτισμό της γλώσσας του. Όλοι τον τελευταίο καιρό, ορθόδοξοι και ανορθόδοξοι δημοτικιστές και καθαρευουσιάνοι, συζητούν για την ανάγκη να πλουτίσουμε τη νέα ελληνική με στοιχεία της αρχαίας γλώσσας. Αυτό είναι ένα αίτημα που κανείς δημοτικιστής - με πρώτο τον Ψυχάρη - δεν το απορρέπτει. Η αρχαία γλώσσα έχει πολλές δυνατότητες - λέξικες και παραγωγικές - και για το Νεοέλληνα, ο οποίος μπορεί να επωφελεστεί από τον πλούτο της. Το ΑΠ έχει και αυτή τη μέριμνα (να πλουτίσει τη γλωσσική κατάρτιση των μαθητών κτλ.) - που αποτελεί ευγενική και συγκινητική φιλοδοξία του.

Ως προς τη "Διδασκτέα ύλη" (αυτό που το σχέδιο ονομάζει "Περιεχόμενο" γίνεταί σαφές ότι θα χρησιμοποιηθούν "μικρές περικοπές με νοηματική αυτοτέλεια" από κείμενα (με τη σειρά) "μεταβυζαντινά, βυζαντινά, ελληνιστικά, κλασικά, αρχαϊκά, με ιδιαίτερη έμφαση στα κλασικά κείμενα". Οι συντάκτες του προγράμματος εφαρμόζουν την αρχή (και το δηλώνουν) "από τα απλούστερα στα συνθετότερα" ή από τα πιο γνωστά στα άγνωστα, από τα πιο κοντινά στα πιο μακρινά - μια πορεία σωστή, αναμφισβήτητη, στο σύνολό της, που μπορεί όμως σε κάποιες πτυχές να παρουσιάσει ορισμένες δυσκολίες.

Ειδικότερα, για τον τρόπο παρουσίασης του υλικού το σχέδιο Α.Π. μας πληροφορεί ότι τα γλωσσικά στοιχεία (λέξεις, μορφολογικά, συντακτικά), θα εξετάζονται "με τρόπο που να κινεί το ενδιαφέρον και την αυτενέργεια των μαθητών και να καταλήγει σε ουσιαστική μάθηση". Αν αυτό το τελευταίο σημαίνει ότι θα εφαρμοστούν νεότερες γλωσσολογικές αντιλήψεις για τη διδασκαλία της γλώσσας (αναζήτηση δομικών χαρακτηριστικών, λειτουργική παρουσία γλωσσικών στοιχείων κτλ.) θα είναι μια ευχάριστη έκπληξη για τη
./.

διδασκαλία της αρχαίας γλώσσας στο σημερινό σχολείο.

Πιστεύω ότι το συζητούμενο Αναλυτικό Πρόγραμμα εισάγει πραγματικά το σημερινό μαθητή του ΕΠΛ στον αρχαίο λόγο με τα κατάλληλα κείμενα και τον απαραίτητο υπομνηματισμό τους, με την εκσυγχρονισμένη και συνολική-όχι κατακεραμιτισμένη - παρουσίαση των γλωσσικών στοιχείων, με τις ποικίλες ασκήσεις, εφαρμογές, συζητήσεις. Γι' αυτό προτείνω την αποδοχή του.

Ο κ. Σπυρόπουλος λέγει :

(1). Ως κλασικός φιλόλογος, που ο κύριος τομέας απασχόλησής μου στο ΚΕΜΕ είναι τα αρχαία ελληνικά στη Μέση Εκπαίδευση, συνυπογράφω το κείμενο της εισήγησης του Προέδρου του τμήματος καθηγητή Φ. Κακριδή σε ό,τι αφορά το αναλυτικό πρόγραμμα αρχαίων ελληνικών της Α' τάξης του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, που παρουσίασε η Ομάδα εργασίας. Σε αυτή μου την συμπάρταξη με οδηγούν οι αδυναμίες του προγράμματος όπως και η βεβαιότητα για το ότι είναι αδύνατο να επιτευχθούν οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει, για τους παρακάτω λόγους:

- Η Ομάδα Εργασίας καταρτίζει πρόγραμμα μόνο για την Α' Λυκείου. Όμως είναι δυσχερέστατο να κρίνουμε ένα πρόγραμμα, που μας λείπουν τα 2/3 (Β' και Γ' τάξη), που δεν έχουμε δεδομένα για προοπτική. Βέβαια το Τμήμα δέχτηκε προγράμματα άλλων μαθημάτων, αλλά είναι γνωστό ότι έχουμε δύο ειδών μαθήματα : εκείνα που η διδασκαλία τους μπορεί να περιοριστεί σε ένα σχ. έτος (π.χ. Κοσμογραφία, Ψυχολογία) και εκείνα που απαιτούν συνέχιση διδασκαλίας και στα επόμενα (π.χ. Μαθηματικά, Φυσική, Νέα Ελληνικά, Αρχαία Ελληνικά). Εκτός αν η Ομάδα Εργασίας αποφάσισε να περιορίσει τα Αρχαία Ελληνικά, ως κοινό μάθημα, στη Α' τάξη του Πολυκλαδικού.
- Η απογοητευτική φτώχεια των σκοπών του μαθήματος. Για να γίνει αντιληπτή αυτή η φτώχεια, επισημαίνω μια αντίφαση: Ενώ οι συνήγοροι του προτεινόμενου αναλυτικού προγράμματος συνάδελφοι κ.κ. Φ. Βάρος και Δ. Σακκάς εργάστηκαν μαζί μας για να γίνουν τα αρχαία ελληνικά "μάθημα ζωής", να παύσει να είναι "γλωσσική ταλαιπωρία" και να πλουτίσει το σχολικό πρόγραμμα με γνώση και βίωση αξιών, να προβληθεί το ανθρωπιστικό περιεχόμενο και η αισθητική αρτιότητα των κειμένων, τώρα εκθειάζουν το νέο πρόγραμμα που αποκλειστικό σχεδόν σκοπό έχει την ενίσχυση της γλωσσικής τάρτισης των ελληνοπαίδων. Επανερχόμαστε, με αντίθετη βέβαια μέθοδο διδασκαλίας, στις ωραιότερες στιγμές της διδασκαλίας της γλώσσας ως αυτοσκοπού.
- Αλλά μήπως και ο πενιχρός αυτός σκοπός μπορεί να επιτευχθεί με το τετράωρο της Α' τάξης του Πολυκλαδικού; Ημιμάθεια θα είναι το αποτέλεσμα, στην καλύτερη περίπτωση. Θα δώσουμε στα παιδιά την εντύπωση ότι έχουν "εισαχθεί στον αρχαίο λόγο", ότι "έμαθαν να κατανοούν παλαιότερες μορφές

της ελληνικής γλώσσας μέσα από βατά κείμενα", κι έτσι θα τους δώσουμε το δικαίωμα να κρίνουν ποια στοιχεία και πώς μπορούν να ενταχθούν από την αρχαία στη νεοελληνική γλώσσα και ποιά όχι.

Οπωσδήποτε αυτό δεν είναι "Αρχαία Ελληνικά". Καλύπτεται ένα μέρος μόνο του ~~σκοπού~~ και του περιεχομένου του μαθήματος - ας ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα: παράρτημα της "Ιστορίας της Ελληνικής Γλώσσας" είναι το μάθημα και όχι ο επιστημονικός και παιδαγωγικός πλούτος που καλύπτει ο όρος "Αρχαία Ελληνικά". Και το Υπουργείο φέτος με αλληπάλληλες επίσημες δηλώσεις έδειξε ότι επιθυμεί να είναι τα "Αρχαία Ελληνικά" να κρατήσουν τη θέση τους στα προγράμματα του Λυκείου.

(2). Πού στηρίζουν οι εισηγητές του προγράμματος τις ελπίδες για επιτυχία και αποθέτουν στους ώμους του Υπουργείου την ευθύνη για τα αποτελέσματα αυτού του "πειραματισμού"; Από ό,τι άκουσα, και τα δύο "σημεία στηρίξεως" είναι αμφίβολης αποδοτικότητας, δηλαδή: α) τα αποτελέσματα της διδασκαλίας της "Σύντομης Επισκόπησης της Ιστορίας Ελληνικής Γλώσσας" στη Γ' Γυμνασίου. Αλλά το μάθημα αυτό διδάσκεται τόσο λίγες ώρες (μόνο 12-13), που είμαστε ικανοποιημένοι αν έστω και απλώς τα παιδιά συγκρατούν ένα αδόμερες σχεδιάγραμμα των σταδίων εξέλιξης της γλώσσας. Βέβαιου δεν είναι πια μυστικό ποια είναι η κατάσταση στη Γ' Γυμνασίου, εφόσον η απόκτηση απολυτηρίων γίνεται ακορότατα β) Σε επιμορφωτικά σεμινάρια φιλολόγων που θα διδάξουν το μάθημα. Όμως το Τμήμα έχει την εμπειρία και ξέρει ότι τα ολιγοήμερα σεμινάρια, όσο καλά κι αν οργανωθούν, δεν είναι πανάκεια. Χρειάζεται δουλειά σε βάθος, όταν τόσα πράγματα αλλάζουν - σκοπός και περιεχόμενο, όπως και διδακτική μεθοδολογία. Βέβαια θα μας πουν ότι είναι πειραματική η εφαρμογή, αλλά οφείλουμε να θυμήσουμε ότι ο όποιος πειραματισμός σε ~~υπαρκτούς~~ νέους ανθρώπους είναι κι αυτή σοβαρή παιδαγωγική ενέργεια, που δεν γίνεται με ταχύρρυθμη σύνταξη αναλυτικού προγράμματος, ταχύρρυθμη συγγραφή νέων βιβλίων, ταχύρρυθμες διαδικασίες έγκρισης των βιβλίων αυτών.

Βέβαια δεν αποκλείεται, αν τελικά γίνει ο "πειραματισμός" αυτός, τον Ιούνιο του 1985 να ακούσουμε ότι η επιτυχία του νέου συστήματος ξεπέρασε κάθε προσδοκία και ότι διδάσκοντες και διδασκόμενοι είναι ενθουσιασμένοι, αφού κάποια έρευνα θα αποδείξει ότι τα 90% των ερωτηθέντων εκφράστηκαν με ενθουσιασμό. Έχουμε υποστεί και στο παρελθόν τέτοιες "έρευνες", αλλά μόνο βραχυπρόθεσμα επενεργεί η αποδεικτική τους ισχύς.

(3) Δυστυχώς, δεν με εκπλήττει η στάση των συναδέλφων συμβούλων φιλολόγων του Τμήματος κ.κ. Φ. Βώρου, Δ. Σακκά και Δ. Τομπαζόδη, όπως βγαίνει από το σημείωμα που καταθέτει ο πρώτος και τις παρεμβάσεις των άλλων δύο. Και πώς να εκπλαγώ, όταν ξέρω ότι στα οκτώ χρόνια που είμαστε υπεύθυνοι σύμβουλοι της πολιτείας, τόσο ο κ. Βώρος, όσο και ο κ. Σακκάς, φιλόλογοι, σε κάθε

ευκαιρία σύνταξης νέου προγράμματος ή αναθεώρησής του με αξιόπεινη συνέπεια συνηγορούσαν για την περικοπή ~~ωρών~~ των μαθημάτων Αρχαίων Ελληνικών στο Λύκειο, πιστεύοντας ότι η ανανέωση των ωρολογίων προγραμμάτων είναι το απλούστερο ~~πράγμα~~, εφόσον αρκεί να ~~κόψεις~~ ώρες από τα Αρχαία Ελληνικά, να επινοήσεις ~~αμέσως~~ μαθήματα που θα πάρουν αυτές τις ώρες και ... το πρόβλημα λύθηκε. Ίσως βέβαια υπεραπλουστεύω τα πράγματα, αλλά ~~κατά βάση~~ έτσι είναι.

Ο κ. Σακκάς μας διάβασε και το σκεπτικό των φιλολόγων της Ομάδας Εργασίας, στο οποίο αναφέρεται ότι η θέση φτωχού συγγενή που δόθηκε στα Αρχαία Ελληνικά στο πρόγραμμα των Πολυκλαδικών ~~αιτιογραφείται~~ ως εξής : στο Λύκειο αυτό θα μπουν και παιδιά που προορίζονται για το Επαγγ.-Τεχνικό Λύκειο, δηλ. δεν θα είχαν καθόλου αρχαία ελληνικά - άρα για τα παιδιά αυτά είναι ~~η~~ "πισωγύρισμα" η διδασκαλία αρχαίων ελληνικών. Συγκινητική πράγματι η μέριμνα για τα παιδιά αυτά, που όμως σε καμιά περιοχή δεν ξεπερνούν τα 15%. Για τα άλλα όμως, για το 85%, που κατευθύνονται για το Γενικό Λύκειο, μπορούμε να αδιαφορούμε και ως ποιό σημείο; Προσωπικά πιστεύω ότι η (ομολογούμενη ή όχι) αποτυχία του Τεχν.-Επαγγ. Λυκείου να προσελκύσει τους νέους ήταν αποτέλεσμα και του περιεχομένου του προγράμματός τους, από το οποίο απουσίαζαν τα αρχαία ελληνικά.

Ο συνάδελφος κ. Αδαμόπουλος, μαθηματικός, χρησιμοποίησε το πιο συχνά ακουόμενο επιχείρημα "μα δεν απότυχαν τα αρχαία ελληνικά όπως διδάσκονται στο γενικό Λύκειο; γιατί να μην επιχειρήσουμε έναν άλλο τρόπο διδασκαλίας;" Βέβαια δεν μπορεί να μην ξέρει ο κ. Αδαμόπουλος γιατί απότυχαν τα αρχαία ελληνικά στο Γενικό Λύκειο, αλλά εγώ μπορώ να τον βεβαιώσω υπεύθυνα ότι με τα ίδια κριτήρια παραγωγότερη είναι η αποτυχία Μαθηματικών και Φυσικών της Α' και Β' Λυκείου. Λοιπόν, να τα καταργήσουμε και αυτά, ή, όπως επιχειρείται στα αρχαία, αναλογικά, να τα αντικαταστήσουμε με πρακτική αριθμητική και με φυσική πειραματική.

(4) Το Τμήμα όμως ~~σε~~ θα πρέπει να αναλογισθεί τις ευθύνες του, πριν γνωμοδοτήσει. Γιατί όλοι μας ~~κατανοούσε~~ τις επιδιώξεις του Υπουργείου και τη φιλοδοξία του να εκσυγχρονίσει τη σχολική πράξη και να συνδέσει το σχολείο με τη ζωή, αλλά εκείνο που οφείλουμε να πούμε είναι κατά πόσο πετυχαίνονται αυτοί οι σκοποί με την τακτική "πονάει μάτι, κόβει μάτι". Εξάλλου πρόσφατα η ηγεσία του Υπουργείου επανειλημμένα διαβεβαίωσε το λαό ότι, όχι μόνο δεν έχει πρόθεση να καταργήσει τα αρχαία ελληνικά από την ανώτερη βαθμίδα της Μέσης Εκπαίδευσης (Λύκειο), αλλά ούτε τη συρρίκνωσή τους με κανένα τρόπο δεν επιδιώκει. Με αυτά τα δεδομένα, δεν γνωρίζω ότι η αποδοχή ~~των~~ προτεινόμενων προγράμματος εξυπηρετεί αυτή την βούληση του Υπουργείου, εφόσον :

(α) Αν το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο λειτουργήσει για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα παράλληλα με τους δυο άλλους τύπους Λυκείων τότε κάθε χρόνο θα έχουμε δυσεπλήρικτα προβλήματα - ας μη μας πείσουν οι τα πάντα απλοποιούντες - με τους μαθητές που, ξεκινώντας από το Πολυκλαδικό, θα προσέρχονται στις γενικές εξετάσεις της γ'όδεσης. Με οποιαδήποτε "ενίσχυση" των αρχαίων ελληνικών στο πρόγραμμα μαθημάτων επιλογής της Β' Πολυκλαδικού Λυκείου το πρόβλημα δεν λύνεται. Και οι άλλοι, που η αναστροφή τους με τα αρχαία θα τελειώνει στην Α' Λυκείου, θα διαπιστώνουν ότι σχεδόν εντελώς χωρίς αντίκρισμα παρακολούθησαν ένα τετράωρο μάθημα, που η παιδευτική του σημασία αρχίζει ακριβώς εκεί που τελειώνει το πρόγραμμα. Γι'αυτό, στην περίπτωση αυτή προτείνω :

(α) Στην Α' Πολυκλαδικού να διδάσκονται τα αρχαία ελληνικά από το ίδιο βιβλίο και με τον ίδιο τρόπο όπως στην Α' γενικού. Έτσι οι μετεγγραφές των μαθητών από τον ένα στον άλλο τύπο Λυκείου θα είναι πιο ανώδυνες (π.χ. ο μετεγγραφόμενος στο γενικό θα έχει ένα κενό 2/6 στα αρχαία, που δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολο να αναπληρώσει).

(β) Στο πρόγραμμα της Β' Πολυκλαδικού το κοινό να διατεθούν τουλάχιστον 3 ώρες αρχαίων ελληνικών, όπως γίνεται και με τα Μαθηματικά και τη Φυσική.

(γ) Αν δεν γίνουν αυτά τότε να αλλάξει ο τίτλος του μαθήματος, ώστε να μην είναι, όπως με το προτεινόμενο πρόγραμμα, παραχρηματικός. Όχι βέβαια Αρχαία Ελληνικά, αλλά " Γλωσσική Αγωγή", συνέχεια του γλωσσικού μαθήματος του Γυμνασίου. Δεν έχουμε δικαίωμα σε ισχυρότερο περιεχόμενο να δίνουμε τον τίτλο ενός καταχωρημένου στην ελληνική παιδεία μαθήματος, όποια κι αν ήταν τα σφάλματα του παρελθόντος. Δεν έφταιγε το μάθημα, έφταιγαν όσοι χάραζαν την εκπαιδευτική πολιτική και όσοι προγραμματίζαν τη σχολική πράξη.

Σε περίπτωση όμως που η Πολιτεία προτίθεται μέσα σε λίγα χρόνια το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο να καταστεί ο μοναδικός τύπος Λυκείου, τότε προτείνω την κατάργηση του μαθήματος και, όπως έγινε με το Επαγγ.-Τεχν. Λύκειο, την απόδοση των ωρών του σε άλλα "χρήσιμα" μαθήματα, εφόσον δεν προγραμματιστεί η διδασκαλία του, συνολικά 11 ώρες, και στις τρεις τάξεις του Πολυκλαδικού, ως μαθήματος κορμού. Αν είναι να πεθάνουν τα αρχαία ελληνικά από το πρωτότυπο στο ελληνικό λύκειο, καλύτερη είναι η ευθανασία με την κατάργησή τους παρά η επώδυνη πολύχρονη διαδικασία κατάργησης ύστερα από υποβιβασμό της σημασίας τους και έμπρακτη απόδειξη της "αχρηστίας" τους, στην οποία οδηγούν το μάθημα οι συνάδελφοι κ.κ. Φ. Βώρος, Δ. Σακκάς και Δ. Τομαζίδης με την συνηγορία τους στο προτεινόμενο πρόγραμμα. Όσο για τα "παρήγορα λόγια", ότι στη Β' Λυκείου θα υπάρχουν αρχαία ελληνικά από μετάφραση, εδώ είναι κι ας έχουμε "πισωγύρισμα", όταν αφήνουμε τα

αρχαία από μετάφραση στη Γ' Γυμνασίου, κάνουμε "αρχαία" στην Α' Λυκείου, ξαναγυρίζουμε στη μετάφραση στη Β' Λυκείου. Περιορίζομαι, για το θέμα διδασκαλίας αρχαίων από μετάφραση στο Λύκειο, σ' αυτές τις ελάχιστες γραμμές, γιατί πρέπει, όταν έρθει το θέμα, να ειπωθούν πολύ περισσότερα.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει:

Γενικά συμφωνώ με το Α.Π. της Α' τάξης του ΕΠΟΛΥ που επιδιώκει γλωσσική διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών, γιατί πηγαίνει από τα γνωστά (= εύκολα) στα άγνωστα (=δύσκολα) και πιστεύω πως θα πετύχει. Θα ήθελα όμως να υπογραμμίσω μια προϋπόθεση στην οποία στηρίζω την παραπάνω συγκατάθεσή μου : ότι θα δοθούν ώρες στις δύο επόμενες τάξεις για τη διδασκαλία ΑΕ κειμένων, ώστε να υλοποιηθούν δύο άλλοι στόχοι του μαθήματος : η βίωση των αξιών και η απόλαυση των κειμένων από το πρωτότυπο. Αν η προϋπόθεση αυτή δεν εξασφαλιστεί, τότε στην Α' τάξη του ΕΠΟΛΥ, όπου θα διδαχτούν το μάθημα όλα τα παιδιά, δεν πρέπει να περιοριστούμε στη γλωσσική διδασκαλία και να τελειώσουμε εκεί για τους περισσότερους μαθητές που δε θα ακούσουν ΑΕ στη Β' και στη Γ' τάξη του ΕΠΟΛΥ. Θα πρέπει να βάλουμε και ερμηνεία ΑΕ κειμένων.

Ο κ. Σ. Θ. Παπασημακόπουλος λέγει:

Το κρινόμενο πρόγραμμα για τα Αρχαία Ελληνικά το θεωρώ κατάλληλο ως το "μη χειρόν". Διότι πιστεύω ένα τέτοιο πρόγραμμα θα έπρεπε να αναπτυχθεί σε όλη τη Μέση Εκπαίδευση των μαθητών και μάλιστα από τη ΣΤ' Δημοτικού ως την Β' Λυκείου.

Έτσι οι μαθητές θα έχουν την δυνατότητα να μελετήσουν την ελληνική γλώσσα με το σύστημα του προγράμματος, που προτείνεται, στη διάρκεια 6 ετών. Βέβαια το ισχύον πρόγραμμα Αρχ. Ελληνικών στο Γεν. Λύκειο είναι πολύ χειρότερο από το προτεινόμενο και για το λόγο αυτό θεωρώ το προτεινόμενο για το Πολυκλαδικό προτιμότερο και έτσι το ψηφίζω.

Ο κ. Σπυρόπουλος σημειώνει ότι ο Σύμβουλος θεωρεί ένα πρόγραμμα ανεφάρμοστο, ταυτόχρονα όμως εισηγείται την έγκρισή του, αδιαφορώντας για το κόστος που θα έχει αυτό στην σχολική πράξη και για όποιες άλλες συνέπειες.

Ο κ. Κακριδής στο σημείο αυτό, απευθύνεται στον κ. Παπασημακόπουλο, και λέει :

Στέφανε. Γράφ' το αυτό που είπες, πως το θεωρείς ανεφάρμοστο το Πρόγραμμα αυτό, γιατί ο Σπυρόπουλος απαντά και το πρακτικό μας φαίνεται παράλογο.

Ο κ. Α. Αδαμόπουλος λέγει :

Επειδή δεν είμαι ειδικός δεν μπορώ να πάρω θέση επί της ουσίας του θέματος. Όμως το αναλυτικό πρόγραμμα που συζητάμε το βλέπω σαν έναν καινούριο δρόμο για τη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών, που ενδέχεται να οδηγήσει σε σωστά αποτελέσματα. Γι' αυτό έχω τη γνώμη ότι πρέπει να δοκιμαστεί η άποψη διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών που πρότείνεται από το νέο αναλυτικό πρόγραμμα.

Ο κ. Κακριδής παρατηρεί ότι τα ουσιαστικά επιχειρήματα που έφερε στην εισήγησή του δεν συζητήθηκαν, και οπωσδήποτε δεν αναιρέθηκαν - ίσως γιατί δεν ήταν αξιόλογα.

Μπορεί να υπάρχει αντίλογος στα όσα υποστήριξαν ο κ. Κακριδής και ο κ. Σπυρόπουλος. Για να απαντήσουμε όμως χρειάζεται να έχουμε το χειρόγραφο τους για να το μελετήσουμε. Και θα θέλαμε κι εμείς να έχουμε μια απάντηση στα επιχειρήματα που εκθέτουμε στο κείμενο που καταθέσαμε, είπε ο κ. Δ. Σακκάς. Ακολούθησε ψηφοφορία στην πρόταση αναβολής του κ. Σακκά.

Ψηφοφορία

Σκορόδλης	OXI
Τομπαζίδης	OXI
Παπασημακόπουλος	OXI
Αδαμόπουλος	OXI
Παπαδόπουλος	ΔΕΥΚΗ
Σπυρόπουλος	OXI (δίδει λόγω απουσίας των κ.κ. Βάρου και Σακκά είχαμε αναβολές).
Βαρουχάκης	OXI
Σακκάς	OXI
Κακριδής	NAI

Το Τμήμα με ψήφους 7 + 1 : 1 απορρίπτει την πρόταση αναβολής του κ. Δ. Σακκά.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο κ. Φ. Βάρος, ο οποίος δηλώνει ότι έχει γνώση του θέματος και επιθυμεί να λάβει μέρος στην ψηφοφορία.

Ψηφοφορία (NAI ή OXI στο Α.Π. των Αρχαίων Ελληνικών για το ΕΠΑ).

Σκορόδλης	OXI
Τομπαζίδης	NAI
Παπασημακόπουλος	NAI (ως μη χείρον)
Αδαμόπουλος	NAI
Παπαδόπουλος	ΔΕΥΚΗ

Βώρος	ΝΑΙ (ναι, κατά το νόημα του σημειώματος που άφησα τη Δευτέρα (28-5-1984 φεύγοντας για υπηρεσιακή αποστολή) και καταχωρίστηκε στην προηγούμενη πράξη.
Σπυροπουλος	ΟΧΙ
Βαρουχάκης	ΟΧΙ
Σακκάς	ΝΑΙ
Κακριδής	ΟΧΙ

Το Τμήμα με ψήφους 5 + 1 : 4 εγκρίνει το Α.Π. των Αρχαίων Ελληνικών του ΕΠΛ.

Προτάσσεται το 4ο θέμα.

Ο κ. Στ. Παπασημακόπουλος λέγει: Το βιβλίο με τον τίτλο "Γεωργία και Ανάπτυξη" που έγραψαν οι α) Χριστοδούλου Δημ., β) Μαλλίδης Κων/νος γ) Ντελής Δημ. δ) Ζαχαριουδάκης Ιωάν. ε) Ματσούκας Ιωάν. στ) Σταυρόπουλος Παντ. και Σταθόπουλος Νικ. είναι μισοτελειωμένο. Περιέχει μόνο 4 κεφάλαια.

Συμφωνώ με τις παρατηρήσεις της κριτικής παραγωγής (κ.κ. Ο. Νταβίδη, Ε. Σταυρακάκη, Κ. Τσίτσια) και αφού μελέτησα το κείμενο (μέχρι τη σελ. 86 είναι γραμμένο), κάλεσα τους συγγραφείς το απόγευμα τις 29-5-1984 με τους οποίους και συνεργάστηκα. Συμφώνησα λοιπόν να μείνει η εισαγωγή όπως έχει γιατί, σαν εισαγωγή, δεν θα καταπονήσει τον μαθητή αφού σκοπό έχει την απλή ανάγνωση. Αντίθετα το μέρος 1.5 θα ξαναγραφεί περισσότερο εκτεταμένα και συγκεκριμένα. Επίσης θα γίνουν οι δέουσες συντμήσεις στα υποδεικνυόμενα σημεία.

Με την προϋπόθεση λοιπόν ότι όσα συμφωνήθηκαν από τους συγγραφείς θα διορθωθούν εισηγούμενι στο Τμήμα την έγκριση για εκτύπωση αφού προηγουμένως ένας φιλόλογος επιμεληθεί των ορθογραφικών και άλλων σφαλμάτων του βιβλίου.

Το Τμήμα ομόφωνα εγκρίνει το βιβλίο για την πρώτη πειραματική εφαρμογή στην Α' Λυκείου ΕΠΑ και συνιστά στον ΟΕΔΒ να εκτυπωθεί δακτυλογραφημένο με την μορφή φωτοοφέτ, αφού οι συγγραφείς αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις των κριτών και του Εισηγητή.

ΘΕΜΑ 5ο

Ο κ. Τομπαΐδης λέγει: Σχετικά με τα δύο (2) σχέδια αναλυτικού προγράμματος για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας στο ελληνικό τμήμα του ευρωπαϊκού σχολείου των Βρυξελλών, που συνέταξαν διδασκόντες καθηγητές στο σχολείο αυτό και τα οποία μας διαβιβάστηκαν από το ΥΠΕΠΘ με αριθ. πρωτ. Φ.816.6/ΖΙ/287/3-5-84 για γνωμάτευση, εισηγούμαι τα ακόλουθα:

1.- Όσο αφορά το μέρος της καθαρώς γλωσσικής διδασκαλίας και της έκφρασης-έκθεσης το πρόγραμμα του ελληνικού τμήματος του ευρωπαϊκού σχολείου των Βρυξελλών κρίνεται σύμφερο να ακολουθήσει το αντίστοιχο πρόγραμμα που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το ερχόμενο σχολικό έτος (1984-1985) στις δύο πρώτες γυμνασιακές τάξεις των ελλαδικών σχολείων. Για την εφαρμογή του νέου αυτού προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας έχει συγγραφεί από ειδική ομάδα εργασίας και ύστερα από ανάθεση του αρμόδιου τμήματος του ΚΕΜΕ νέο σχολικό βιβλίο σε δύο (2) τεύχη, καθώς και αντίστοιχο βιβλίο για τον καθηγητή. Μέ το νέο βιβλίο γίνεται ριζική αναθεώρηση και του προσφερόμενου υλικού και της μεθόδου διδασκαλίας της γλώσσας σύμφωνα με τα σύγχρονα δεδομένα της γλωσσολογικής επιστήμης. Κύριοι στόχοι του είναι η εξοικείωση των μαθητών με τη δομή και λειτουργία της νεοελληνικής γλώσσας, ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου τους και η ορθή έκφραση στο γραπτό και προφορικό λόγο. Πιστεύουμε ότι οι στόχοι αυτοί καλύπτουν ικανοποιητικά και τους στόχους που διαλαμβάνονται στα σχέδια προγράμματος που μας στάλθηκαν.

2.- Επειδή η περίπτωση του ελληνικού τμήματος του ευρωπ. σχολείου των Βρυξελλών παρουσιάζει κάποιες ιδιομορφίες συγκριτικά με τις αντίστοιχες τάξεις των ~~πρω~~ σχολείων του ελλαδικού χώρου (ανεπάρκεια ακόμα και στη στοιχειώδη γνώση της μητρικής γλώσσας, ελλειπστάτο λεξιλόγιο, ποικιλία επιπέδων γνώσης της γλώσσας μεταξύ των μαθητών της ίδιας τάξης κτλ.), σκόπιμο είναι να γίνουν οι παρακάτω προσαρμογές στην κατανομή της ύλης του νέου βιβλίου:

1.- Η διδασκαλία και των δύο τευχών πρέπει να ~~πρ~~ ολοκληρωθεί στις τέσσερις (4) πρώτες τάξεις (Α'-Δ'). Επομένως κάθε τεύχος θα ολοκληρωθεί σε δύο τάξεις.

2.- Παράλληλα με τη διδασκαλία του νέου βιβλίου μπορεί να γίνονται παραπομπές στη σχολική Γραμματική και το Συντακτικό, σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις αυτό επιβάλλεται. Σε καμιά περίπτωση όμως δε θα στηρίζεται η διδασκαλία κατά κύριο λόγο σ' αυτά, τα τελευταία, βιβλία.

III.- Οδηγίες για την εφαρμογή του νέου προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας περιέχονται στο βιβλίο του καθηγητή.

IV.- Από την ύλη των άλλων τμημάτων των προγραμμάτων (Αρχαία ελληνική γραμματεία από μετάφραση, κείμενα νεοελλ. λογοτεχνίας) μπορούν να διαχτούν όσα και όποια αντικείμενα κρίνουν οι διδάσκοντες πρόσφορα για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

V.- Κατά τα άλλα, τα δύο προγράμματα (της κ. Ε. Δανάλη-Παναγιώτου και του κ. Τούλα) κρίνονται μάλλον ισότιμα. Μόνο επειδή το πρόγραμμα του κ. Τούλα είναι περισσότερο αναλυτικό, θα μπορούσε να προτιμηθεί στην εφαρμογή.

VI.- Στις τρεις (3) τελευταίες τάξεις (Ε'- Ζ') μπορεί να εφαρμοστεί το πρόγραμμα του κ. Τούλα. Οποσδήποτε όμως η γνωμάτευσή μας γίνεται με επιφύλαξη, αφού δεν έχουμε προσωπική αντίληψη ούτε των μορφωτικού επιπέδου των μαθητών του εν λόγω σχολείου ούτε των άλλων συνθηκών λειτουργίας του.

Το Τμήμα ομόφωνα δέχεται την εισήγηση του κ. Δ. Τομπαΐδη.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

[Handwritten signature]
Δ. Ζαραφωνίτου

1. 1859/25.3.84

2. 1860/25.3.84

3. 1816/25.3.84

Πράξη 57/84

Σήμερα, 1.6.84 ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών της (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή, προεδρεύει ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφονίτου, φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

1. Διαδικασία κρίσης για τα Μαθηματικά Α' Πολυκλαδικού Λυκείου.
Εισηγητής : Ν. Βαρουχάκης.
2. Κρίση του βιβλίου, Βιολογία - Στοιχεία Βιοτεχνολογίας της Α' ΕΠΛ.
Εισηγητής : Στ. Παπασημακόπουλος.
3. Ανακοινώσεις.
4. Σεμινάρια επιμορφωτών βαθμολογητών γενικών εξετάσεων.
Εισηγητής : Δ. Σακκάς.
5. Σεμινάριο Σχ. Συμβούλων θέρους 1984.
Εισηγητής : Ηλ. Σπυρόπουλος.

Στην αρχή της συνεδρίας αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

Προτάσσεται το 3ο θέμα

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

1. 1859/25.5.84
2. 1860/25.5.84
3. 1816/23.5.84

Ο κ. Παπασημακόπουλος λέγει:

Το βιβλίο Βιολογία - Στοιχεία Βιοτεχνολογίας που γράφτηκε, με ανάθεση από τους Σ. Κουγιάνου, Α. Κομητοπούλου, Ι. Παπασιδέρη, Ν. Μοσχονά, ~~Τ. Λεγάκη~~ και Μ. Λεγάκη υποβλήθηκε στο ΚΕΜΕ και στους κριτές πριν από μερικές εβδομάδες. Οι κριτές Η. Κουβελάς και Φ. Καφάτος έχουν την γνώμη ότι, μετά από τις διορθώσεις που υποδέχτηκαν και έγιναν, το βιβλίο είναι κατάλληλο για εκτύπωση και χρήση από τους μαθητές της Α' Ε.Π.Α.

Μελέτησα το βιβλίο και εγώ και έχω να παρατηρήσω τα ακόλουθα:

- α) Το βιβλίο σε πολλά σημεία δεν λαμβάνει υπόψη τις γνώσεις που έχουν οι μαθητές από τη Γ' Γυμνασίου.
- β) Η έκταση του πρώτου μέρους του δεν ελπίζω να μπορεί να περατωθεί στο τέλος του Α' τετράμηνου με 2 ώρες εβδομαδιαία. Αυτό θα έχει ως συνέπεια ή να σμικρυνθεί το β' μέρος (Βιοτεχνολογία) ή να μη προλαβαίνει πάντα να διδαχτεί.

Όμως παρόλο αυτά βρίσκω ότι το βιβλίο για πρώτη χρονιά είναι κατάλληλο να δοθεί στους μαθητές πειραματικά και επομένως εισηγούμαι στο Τμήμα την έγκρισή του και την αποστολή ^{του} στον ΟΕΔΒ για εκτύπωση.

Το Τμήμα ομόφωνα εγκρίνει το βιβλίο για την πρώτη πειραματική εφαρμογή στην Α' Λυκείου και συνιστά στον ΟΕΔΒ να εκτυπωθεί δακτυλογραφημένο με τη μορφή φωτο ΘFSET, αφού οι συγγραφείς αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις των κριτών και του εισηγητή.

ΘΕΜΑ 1ο : Στη συζήτηση του θέματος έλαβαν μέρος οι κριτές κ.κ. Εξαρχάκος Θ. και Κατσουλάκης Α.

Παραβρέθηκαν επίσης και οι συγγραφείς κ.κ. Λάμπρου, Πατεράκης και Μαράκης.

Πρώτος έλαβε το λόγο ο κ. Εξαρχάκος Θ. ο οποίος είπε:

Το βιβλίο αυτό είναι γραμμένο με την ίδια φιλοσοφία με την οποία έχει γραφτεί το βιβλίο της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου. Η ύλη που περιέχει κατά κεφάλαιο είναι η ίδια. Εκεί που διαφέρουν τα δυο βιβλία είναι στην παρουσίαση της ύλης.

Οι σημαντικότερες διαφορές είναι:

- 1) Το πρώτο κεφάλαιο της Λογικής παρουσιάζεται πιο απλά και δίνει όσες πληροφορίες είναι εντελώς απαραίτητες για τα επόμενα. Αυτό κατά τη γνώμη μας είναι θετικό στοιχείο για το βιβλίο.
- 2) Στο κεφάλαιο Ι έχει περιληφθεί και βασική θεωρία από τα σύνολα, η οποία είναι χρήσιμη στα επόμενα κεφάλαια και ιδιαίτερα στο κεφάλαιο των συναρτήσεων.
- 3) Στο κεφάλαιο 2 έχει ελαττωθεί αρκετά το θεωρητικό μέρος και υπάρχουν πολλά παραδείγματα κι αρκετές εφαρμογές, που κατά τη γνώμη μας είναι πολύ χρήσιμα στους μαθητές.

Στα επόμενα κεφάλαια ακολουθείται ανάλογη διάταξη της ύλης. Έχει απλοποιηθεί σημαντικά το κεφάλαιο των συναρτήσεων.

Γενικά το βιβλίο αυτό είναι καλογραμμένο και δεν παρουσιάζει επιστημονικά σφάλματα και ασάφειες. Μικροατέλειες και παροράματα που παρατηρήσαμε, τα συζητήσαμε με τους συγγραφείς και θα τα διορθώσουν στο τελικό κείμενο.

Εκείνο όμως που πρέπει να προσεχτεί είναι το γλωσσικό μέρος. Παρουσιάζονται μερικές ασυνταξίες και κάποια άλλα γλωσσικά μικροσφάλματα. Επίσης άλλες ελλείψεις είναι γραμμένες με πολυτονικό σύστημα κι άλλες με μονοτονικό. Φυσικά, πρέπει να γραφτεί όλο το βιβλίο με μονοτονικό σύστημα, όπως προβλέπεται από την απόφαση.

Γενικά νομίζουμε ότι το βιβλίο αυτό εξυπηρετεί τους σκοπούς για τους οποίους γράφτηκε.

Βέβαια εμείς θα επιθυμούσαμε ένα άλλο βιβλίο, γραμμένο με μια άλλη φιλοσοφία, κάτω από ένα νέο κι ανανεωμένο Αναλυτικό Πρόγραμμα, τόσο για το Γυμνάσιο, όσο και για το Λύκειο. Αυτό όμως δεν είναι θέμα συζήτησης αυτής της στιγμής.

Τό βιβλίο αυτό γράφτηκε με δεδομένο Αναλυτικό Πρόγραμμα και δεδομένη την παράλληλη λειτουργία του Γενικού καθώς και του Τεχνικού κι Επαγγελματικού Λυκείου, που όλα οδηγούν σε κοινές Πανελλαδικές εξετάσεις. Έτσι ήταν πρακτικά αδύνατο να γραφτεί βιβλίο για την Α' τάξη του Ε.Π.Λ., που θα είχε ύλη και φιλοσοφία εντελώς διαφορετική από εκείνη του αντίστοιχου βιβλίου του Γενικού Λυκείου.

Αθήνα Ι-6-1984

Θ. Εξαρχάκης

Ν. Μαμαρίδης

Α. Κατσουλάκης

Στο σημείο αυτό (ώρα 10.15) αποχωρεί ο κ. Δ. Σακκάς γιατί το Τμήμα του ανέθεσε την οργάνωση σεμιναρίου βαθμολογητών και πρέπει να τακτοποιήσει επείγοντα θέματα του σεμιναρίου.

Η συζήτηση συνεχίζεται με ερωτήσεις προς τους συγγραφείς του κ. Ν. Βαρουχάκη.

ΘΕΜΑ 5ο

Ο εισηγητής του θέματος κ. Ηλ. Σπυρόπουλος ενημερώνει τα μέλη του Τμήματος για το περιεχόμενο του εγγράφου Γ2/1703/23-5-84 που αναφέρεται στη σύσκεψη Σχ. Συμβούλων Μ.Γ.Ε. και Μ.Τ.Ε.Ε. που πρόκειται να γίνει το πρώτο 15νθήμερο Ιουλίου του 1984.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Η Γραμματέας

Ηλ. Σπυρόπουλος

Δ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 58/1984

Σήμερα, 6-6-84 ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογειών 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο Σύμβουλος Β' κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Τομπαΐδης, Ι. Σκορδίλης.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Κρίση για το βιβλίο, Μαθηματικά Α' ΕΠΛ. Εισηγητής Ν. Βαρουχάκης.
- ΘΕΜΑ 2ο - Βιβλία ξένων γλωσσών από το ελεύθερο εμπόριο. Εισηγητής: Τρ. Τριανταφύλλου και Ευθ. Γκούμα.
- ΘΕΜΑ 3ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 4ο - Σεμινάριο Οδυσσειακών σπουδών. Εισηγητής Ηλ. Σπυρόπουλος.
- ΘΕΜΑ 5ο - Πρόταση για ίδρυση σχολείων έρευνας στη Δ. Γερμανία. Εισηγητής: Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 6ο - Γνωμοδότηση για το σχ. Π.Δ/τος για την "Ίδρυση δημοτικού σχολείου, γυμνασίου θηλέων και λυκείου θηλέων αποδήμων ελληνόπουλων, οργάνωση και σύσταση θέσεων". Εισηγητής Δ. Σακκάς.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

Προτάσσεται το 6ο θέμα.

Ο κ. Δ. Σακκάς λέγει: Η Διεύθυνση Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με το έγγραφό της Ζ2/276/16-5-84 αποστέλλει στο ΚΕΜΕ ΣΧΕΔΙΟ Π.Δ/τος μαζί με εισηγητική έκθεση με αντικείμενο την ίδρυση στην Αθήνα ενός δωδεκαθέσιου δημοτικού σχολείου, ενός γυμνασίου και ενός λυκείου για τη φοίτηση σ' αυτά αποδήμων ελληνοπαίδων, τη σύσταση θέσεων προσωπικού για τα σχολεία αυτά, την πλήρωσή τους κτλ. Σημειώνω ως πολύ θετικό στοιχείο ότι το σχέδιο του Π.Δ/τος συνοδεύεται και από αναλυτική και πειστική εισήγηση, μολονότι το Δ/μα δεν έχει προβλήματα και η αναγκαιότητά του είναι φανερή.

Σε ό,τι αφορά την ίδρυση του Γυμνασίου και του Λυκείου και τα συναφή προς αυτά θέματα, για τα οποία το Τμήμα είναι αρμόδιο να γνωμοδοτήσει, εισηγούμαι να γίνει δεκτό το Π.Δ/μα με τη μόνη παρατήρηση ο όρος "Τριτάξιο θηλέων" να γίνει "γυμνάσιο" και ο όρος "τριτάξιο λύκειο θηλέων γενικής κατευθύνσεως" να γίνει "λύκειο γενικής κατευθύνσεως", γιατί ο όρος "τριτάξιο" είναι περιττός (ο νόμος 309/76 ορίζει σαφώς ότι τα γυμνάσια και τα λύκεια είναι τριτάξια) και ο όρος θηλέων είναι εξωπραγματικός αφού σήμερα δεν υπάρχουν γυμνάσια και λύκεια θηλέων.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Μελέτησα το σχέδιο Π.Δ/τος και με τη βοήθεια του εισηγητικού σημειώματος που επισυνάπτει ο αρμόδιος διευθυντής κ. Κεχαγιόπουλος - αυτό, επισημαίνω, γίνεται, ατυχώς, σπάνια - κατέληξα στη γνώμη να συνηγορήσω στο τμήμα για την έγκριση του σχεδίου, συντασσόμενος απόλυτα με την εισήγηση του κ. Δ. Σακκά και μάλιστα με την πρότασή του να διαγραφούν οι όροι "τριτάξιο" και "θηλέων" από την επωνυμία των Γυμνασίων και Λυκείων.

Τέλος το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του:

α) Το έγγραφο Ζ2/276/16-5-84 της Διευθ. Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων, το συνημμένο σ' αυτό σχέδιο Π.Δ/τος για την ίδρυση σχολείων υποδοχής αποδήμων ελληνοπαίδων και την αιτιολογική έκθεση που το συνοδεύει,

β) Τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν.186/75 και των άρθρων 27, 30, 32-34 και 77 του Ν.309/76,

γ) Την εισήγηση του κ. Δ. Σακκά και

δ) Τη συζήτηση που ακολούθησε,

αποφάινεται

κάνει δεκτή την εισήγηση όπως έχει.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Ν. Βαρουχάκης λέγει: Από τις παρατηρήσεις και επιφυλάξεις που διατύπωσα στην προηγούμενη συνεδρίαση, στην οποία ήταν παρόντες κριτές και συγγραφείς, έγινε φανερό ότι δε θα συμφωνήσω με το περιεχόμενο της έκθεσης που υπογραφούν οι δύο από τους κριτές.

Επισημαίνω εδώ τις κυριότερες παρατηρήσεις μου πάνω στο κρινόμενο κείμενο, μερικές από τις οποίες αναφέρονται σε σοβαρά λάθη.

A.- Πρώτα δύο γενικές παρατηρήσεις

1.- Είναι εντελώς απαραίτητο να περάσει η όλη συγγραφή από φιλολογικό έλεγχο για να απαλειφθούν ορισμένες αδόκιμες εκφράσεις και άλλες αδυναμίες του κειμένου ("καθημερινή και λογική", "Ποιος σας φαίνεται ένας λογικός ορισμός", "ανάλογα αν" κ.α.ο.).

2.- Η ορολογία και ο συμβολισμός δεν πρέπει να διαφοροποιούνται από τα καθιερωμένα. Εδώ χρησιμοποιούνται ορισμένες ξεπερασμένες εκφράσεις ή όροι, π.χ. "τότε και μόνο τότε όταν"μ, περιφέρεια κύκλου, λόγος (αντι άρτιος) ενώ παραλείπεται η κλασική έκφραση ρ συνεπάγεται q".

B.- Ειδικότερα σε ότι αφορά το 1ο κεφάλαιο:

1.- Η δικαιολόγηση του πίνακα αλήθεια της συνεπαγωγής δεν είναι πειστική.

2.- Η έκφραση "αναγκαία συνθήκη", "ικανή συνθήκη" χρησιμοποιούνται σε συνεπαγωγές όχι προτάσεων αλλά προτασιακών τύπων (οι οποίοι είναι συνθήκες).

3.- Όπως ορίζεται η ταυτολογία δημιουργεί σύγχυση γιατί δεν πρόκειται για "σύνθετη πρόταση" (που έχει συγκεκριμένη τιμή αλήθειας) αλλά για λογικό τύπο του οποίου η τιμή αλήθειας εξαρτάται από τις τιμές αλήθειας των γραμμάτων (μεταβλητών) που περιέχει.

4.- Όλη η παράγραφος για την απόδειξη είναι απαράδεκτα χαμηλής στάθμης. Αποτελεί οπισθοδρόμηση ακόμα και ως προς ό,τι αναγράφεται σχετικά στο βιβλίο της Γ' Γυμνασίου.

5.- Πλήρη σύγχυση παρουσιάζει το κείμενο ανάμεσα στις έννοιες "κανόνα αποσπάσεως" και "ευθεία απόδειξης". "Ό,τι αναγράφεται σχετικά παραποιεί τα πράγματα αφού, ενώ ο στόχος είναι η απόδειξη της συνεπαγωγής $p \Rightarrow q$, η τελευταία παρουσιάζεται ως μέσο για την απόδειξη της q .

6.- Η μέθοδος της διάκρισης των περιπτώσεων παρουσιάζεται επίσης λανθασμένα. Δεν πρόκειται δηλαδή για την απόδειξη της $\rho_1 \nu \rho_2 \nu \dots \nu \rho_\nu \Rightarrow q$ αλλά απλά της q με δεδομένο θεώρημα το $\rho_1 \nu \rho_2 \nu \dots \nu \rho_\nu$.

7.- Στον ορισμό της αντιστοιχίας ως υποσύνολο του $A \times B$ παρουσιάζεται η πρωτοφανής σε μαθηματικό κείμενο να ορίζεται το ίδιο πράγμα ως α αντιστοιχία και ταυτόχρονα ως το γράφημα αυτής της αντιστοιχίας.

8.- Η συνάρτηση, εκτός από αντιστοιχία, παρουσιάζεται αργότερα και ως "κανόνας" με βάση τον οποίο πραγματώνεται αυτή η αντιστοιχία. Αλλά γιατί αυτές οι ασάφειες; Από διδακτική άποψη. Και αν ακόμα δεν προσφέρεται ο επιστημονικά άφογος ορισμός της τριάδας (A, B, G) δεν είναι δυνατό να μην εμφανιστούν και προβληθούν τα τρία συστατικά της: το πεδίο ορισμού A το σύνολο αφίξεως B και το ~~χρονικό~~^{χρονικό} G , που θα διδαχτεί οπωσδήποτε για να κατανοηθεί η γραφική παράσταση της συνάρτησης.

Στην προσπάθεια τους να απλοποιήσουν τα πράγματα, οι συγγραφείς απέφυγαν τις έννοιες του προτασιακού τύπου (συνθήκης) - ενώ χρησιμοποιείται π.χ. η έκφραση "ικανοποιεί τη συνθήκη $\psi = \chi^2$ " καθώς και των προσοδεικτών που χρησιμεύουν τόσο πολύ στην ακριβολογημένη διατύπωση ορισμών και θεωρημάτων, όπως θα έχει την ευκαιρία να διαπιστώσει ο μαθητής αργότερα.

Τι αποκομίζει λοιπόν ο μαθητής από το κεφάλαιο αυτό με τις τόσες αδυναμίες και παραλείψεις; Μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι πρόκειται για προσπάθεια "μαθηματικό ποίησης" έστω και απλών φαινομένων της κοινής λογικής; ότι πρόκειται για έλεγχο και συνειδητοποίηση του πώς συλλογιζόμαστε; όχι προς θεού. Η διδασκαλία του κεφαλαίου αυτού μόνο σύγχυση μπορεί να επιφέρει και τη θεωρώ επικίνδυνη.

Τα άλλα τρία κεφάλαια δεν παρουσιάζουν τέτοιες αδυναμίες. Αντίθετα σε πολλές περιπτώσεις έχουν καλή επιλογή, διάταξη και ανάπτυξη ύλης. Σημειώνω τα ενδιαφέροντα ιστορικά σημειώματα, την επιτυχή επιλογή αξιωματικών διάταξης και την επανάληψη και συμπλήρωση στοιχείων από τη θεωρία συνόλων. Σε μερικές βέβαια περιπτώσεις ο πειρασμός της απλούστευσης οδηγεί στο φαινόμενο να επανερχόμαστε σε αυτούσια τμήματα ύλης της Γ' Γυμνασίου. Πάντως και τα κεφάλαια αυτά θέλουν ένα τελευταίο "χτένισμα" πριν δοθούν για εκτύπωση.

Ύστερα από τα παραπάνω εισηγούμαι να ~~ε~~εγκριθεί η συγγραφή και να προωθηθεί για εκτύπωση, χωρίς το πρώτο κεφάλαιο, το οποίο πρέπει να ξαναγραφεί. Ας διδαχτεί αργότερα ή και καθόλου. Η ζημιά θα είναι λιγότερη από το να διδαχτεί όπως είναι τώρα.

Πιστεύω εξάλλου ότι η εισήγηση μου αυτή που διαμορώθηκε με γνώμονα το καλό της παιδείας εξυπηρετεί και το "καλώς νοούμενο" συμφέρον των συγγραφέων μερικοί από τους οποίους υπήρξαν παλαιαί συνεργάτες μου και τους τιμώ ιδιαίτερα.

Ο κ. Α. Αδαμόπουλος λέγει: Με την αρ. Φ.211.12/26/Γ2/1224/7-5-84 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, ύστερα από δική μας εισήγηση (αρ. πρ. 40/1984) εγκρίθηκε η ανάθεση συγγραφής διδακτικού βιβλίου 'Αλγεβρας για την Α' τάξη του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου (ΕΠΟΛΥ) στους:

- 1.- Πατεράκη Ανδρέα, Σχολικό Σύμβουλο
- 2.- Λάμπρου Μιχαήλ, Ειδικό Επιστήμονα
- 3.- Σταυρουλάκη Γεώργιο, τ. Επόπτη και
- 4.- Μαράκη Γεώργιο, Β' Γυμνασιάρχη

Σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση το βιβλίο αυτό θα περιλαμβάνει τις τέσσερις πρώτες ενότητες του αναλυτικού προγράμματος 'Αλγεβρας της Α' Λυκείου, δηλαδή: Τη μαθηματική λογική, το σύνολο των πραγματικών αριθμών ως αντιμεταθετικό σώμα, το σύνολο των πραγματικών αριθμών ως αντιμεταθετικό σώμα, το σύνολο των πραγματικών αριθμών ως διατεταγμένο σώμα και τις πραγματικές συναρτήσεις. Οι υπόλοιπες ενότητες του αναλυτικού προγράμματος προβλέπεται να διδαχτούν από το βιβλίο 'Αλγεβρας της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου.

Γιατί όμως χρειάστηκε η συγγραφή νέου βιβλίου Αλγέβρας για την Α' τάξη του ΕΠΟΛΥ τη στιγμή που το αναλυτικό πρόγραμμα μαθηματικών παρεмνει το ίδιο και για τα δύο Λύκεια; Η συγγραφή αυτή κρίθηκε απαραίτητη γιατί θεωρήθηκε από την ομάδα εργασίας του ΕΠΟΛΥ ότι το βιβλίο 'Αλγεβρας της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου είναι τουλάχιστον ως προς το α' μέρος του, θεωρητικότερο από ότι χρειάζεται για τις ανάγκες του ΕΠΟΛΥ,

Χωρίς να μπαίνω στην κρίση του βιβλίου Αλγέβρας της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου θα ήθελα και εγώ να επισημάνω ότι το βιβλίο αυτό που γράφτηκε το 1978-79, μολονότι κατά γενική ομολογία είναι άρτιο από

επιστημονική άποψη, όμως παρουσίασε ορισμένα προβλήματα από διδακτικής πλευράς λόγω της υψηλής του θεωρητικής στάθμης. Γι' αυτό και εγώ συμφωνώ ότι η ανάρτηση συγγραφής βιβλίου Αλγέβρας για το ΕΠΟΛΥ ήταν επιβεβλημένη.

Ύστερα από τα παραπάνω εισαγωγικά ας δούμε κατά πόσον έχει πετύχει ο στόχος της συγγραφής του νέου βιβλίου για το ΕΠΟΛΥ. Θα αρχίζω τονίζοντας ότι διαφωνώ με τη γνώμη του κ. Βαρουχάκη σχετικά με το κεφάλαιο της μαθηματικής λογικής. Κατά τη δική μου γνώμη το κεφάλαιο αυτό έχει βελτιωθεί από διδακτικής πλευράς, σε σχέση με το αντίστοιχο κεφάλαιο της Άλγεβρας του Γενικού Λυκείου, χωρίς όμως η βελτίωση αυτή να αποβαίνει σε βάρος της επιστημονικής ακρίβειας. Στη συνέχεια της εισήγησης μου θα επανέλθω στο κεφάλαιο της Λογικής με συγκεκριμένες προτάσεις για την περαιτέρω απλοποίηση του. Ακόμη τα διάφορα κεφάλαια είναι εμπλουτισμένα με κατάλληλες εφαρμογές οι οποίες θα βοηθήσουν στην πληρέστερη άσκηση των μαθητών στον αλγεβρικό λογισμό και θα δείξουν τη σύνδεση της Άλγεβρας με τα άλλα μαθήματα (Γεωμετρία, Φυσική κτλ.) και την καθημερινή ζωή. Ακόμη η προσθήκη στο κεφ. 1 της ενότητας για τα σύνολα συμπληρώνει οπωσδήποτε ένα κενό που υπήρχε στη διδασκαλία της Άλγεβρας στο Λύκειο. Τέλος ο ορισμός της διμελούς σχέσης και της συνάρτησης, μολονότι υστερεί σε επιστημονική αυστηρότητα, όμως από διδακτικής πλευράς είναι καταλληλότερος από αυτόν που χρησιμοποιείται στο βιβλίο Αλγέβρας της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου.

Τα κεφάλαια όμως 2 και 3 εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από την αυστηρή αξιωματική θεμελίωση, όπως άλλωστε συμβαίνει και με το βιβλίο Αλγέβρας της Α' τάξης του Γενικού Λυκείου. Για να βελτιωθεί λοιπόν το κρινόμενο βιβλίο ακόμη περισσότερο από διδακτικής πλευράς εισηγούμαι τα εξής κατά κεφάλαιο:

Κεφάλαιο 1

α) Η έννοια της ταυτολογίας (παρ. 1.8) δεν χρησιμοποιείται πούθενά στα επόμενα. Η παράλειψη της θα απλοποιήσει το κείμενο χωρίς να δημιουργήσει κανένα πρόβλημα. Αρκεί στον πίνακα της σελίδας 15 να προστεθεί και μια στήλη με τις τιμές αλήθειας της πρότασης $\tilde{q} \implies \tilde{p}$.

β) Να προστεθεί στην ευθεία απόδειξη και η μέθοδος που στηρίζεται στη μεταβατική ιδιότητα της συνεπαγωγής.

γ) Να συμπεριληφθεί στο κεφάλαιο της Λογικής και η έννοια της ανοιχτής πρότασης. Πρέπει να σημειωθεί ότι η έννοια αυτή έχει εισαχθεί από την Α' Γυμνασίου και έχει χρησιμοποιηθεί για τον ορισμό της εξίσωσης.

δ) Να παραλειφθεί ο ορισμός της απεικόνισης $f : A \rightarrow B$ ως υποσύνολου του καρτεσιανού γινομένου γιατί έτσι η απεικόνιση συγχέεται με το γράφημα της, Να μείνει μόνο ο ορισμός με τον "κανόνα".

Κεφάλαιο 2

α) Να παραλειφθεί η παρ. 2.4 που αναφέρεται στη δομή των $\mathbb{Z}$ και $\mathbb{Q}$.

β) Στην παρ. 2.7 αφού οριστούν οι βασικές πράξεις πρόσθεση και πολλαπλασιασμός στο R , ως απεικονίσεις του $R \times R$ στο R να δοθούν με τη μορφή του παρακάτω πίνακα οι βασικές ιδιότητες του σώματος των πραγματικών αριθμών.

Ιδιότητα	Πρόσθεση	Πολλαπλασιασμός
Αντιμεταθετική	$x + \psi = \psi + x$	$x \cdot \psi = \psi \cdot x$
Προσεταιριστική	$(x + \psi) + \chi = x + (\psi + \chi)$	$(x \cdot \psi) \cdot \chi = x \cdot (\psi \cdot \chi)$
Ουδέτερου στοιχείου	$x + 0 = 0 + x = x$	$x \cdot 1 = 1 \cdot x = x$
Συμμετρικού στοιχείου	$x + (-x) = (-x) + x = 0$	$x \cdot \frac{1}{x} = \frac{1}{x} \cdot x = 1$
Επιμεριστική	$x(\psi + \chi) = x\psi + x\chi$	$\text{αν } x \neq 0$

Στη συνέχεια να οριστούν οι πράξεις αφαίρεση και διαίρεση καθώς και το άθροισμα και το γινόμενο τριών ή περισσότερων αριθμών. Μετά τους ορισμούς αυτούς να αποδειχθούν ενδεικτικά μερικές μόνο από τις βασικές προτάσεις του αλγεβρικού λογισμού στο R που είναι άμεση συνέπεια των παραπάνω ιδιοτήτων και οι υπόλοιπες προτάσεις να μουν ως ασκήσεις για λύση.

γ) Στην παρ. 2.8 αντί της φράσης "... ικανοποιούν την εξίσωση" να γραφεί "... επαληθεύετε την εξίσωση". Επίσης στην παράγραφο αυτή δεν καθορίζεται με σαφήνεια ο όρος "ισοδύναμες εξισώσεις".

δ) Να παραλειφθεί το πρόβλημα 4 της Α' ομάδας γιατί η διατύπωση του δεν ανταποκρίνεται στα πραγματικά δεδομένα.

Κεφάλαιο 3

Είναι απαραίτητο να λάβουμε υπόψη την υποδομή των μαθητών από τις τάξεις του Γυμνασίου. Έχουν λοιπόν οι μαθητές μάθει ότι η σχέση διάταξης " $>$ " και στα τρία σύνολα Z , Q , R ορίζεται ως: $\alpha > \beta \iff (\alpha - \beta) \in R^+$. Πρέπει λοιπόν η πρόταση αυτή να παραμείνει ως ορισμός και όχι ως αξίωμα. Γι' αυτό προτείνω να αναπτυχθεί το κεφάλαιο αυτό σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα:

1.- Γνωρίζουμε ότι το σύνολο των πραγματικών αριθμών περιέχει ως υποσύνολο το σύνολο R^+ των θετικών πραγματικών αριθμών. Στο υποσύνολο αυτό ισχύουν οι εξής ιδιότητες:

- Το άθροισμα δύο θετικών αριθμών είναι θετικοί αριθμοί.
- Τι γινόμενο δύο θετικών αριθμών είναι θετικοί αριθμοί και
- Για κάθε πραγματικό αριθμό α μια από τις παρακάτω τρεις δυνατότητες ισχύει: $0 < \alpha$ είναι θετικός ή $0 = \alpha$ ή $-\alpha$ είναι θετικός.

2.- Με βάση τις τρεις αυτές ιδιότητες ορίζουμε την ανισότητα όπως είναι γνωστή στους μαθητές δηλαδή:

$$\alpha > \beta \iff (\alpha - \beta) \in R^+$$

$$\alpha < \beta \iff \beta > \alpha$$

(Το σύμβολο $\alpha \leq \beta$ σημαίνει $\alpha > \beta$ ή $\alpha = \beta$)

Ύστερα από τα παραπάνω μπορούμε να διατυπώσουμε και να αποδείξουμε:

- Την ιδιότητα της τριχοτομίας
- Τη μεταβατική ιδιότητα
- Τη συμβιβαστότητα της ανισότητας ως προς την πρόσθεση και τον πολλαπλασιασμό.
- Τα σχετικά με τη διάταξη και τις δυνάμεις.

Φυσικά, όπως και στο κεφ. 2, έτσι και εδώ δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθούν όλες οι παραπάνω προτάσεις.

3.- Το κεφάλαιο θα κλείσει με τα σχετικά για τις απόλυτες τιμές και τις ανισώσεις, όπως είναι στο βιβλίο.

Κεφάλαιο 4

α) Το κεφάλαιο πρέπει να συμπληρωθεί με μια εισαγωγή στα διανύσματα και το καρτεσιανό διάγραμμα μιας πραγματικής συνάρτησης.

β) Να παραλειφθεί ο όρος "πεδίο τιμών" που δεν χρησιμοποιείται στα άλλα εγκεκριμένα σχολικά διδακτικά βιβλία.

γ) Να εμπλουτισθεί το κεφάλαιο με τον λογισμό των πολωνύμων και ρητών συναρτήσεων. Είναι καλύτερα τα σχετικά με την παραγοντοποίηση αλγεβρικής παράστασης να μεταφερθούν από το κεφάλαιο 2 στο κεφάλαιο αυτό.

Δεν αναφέρθηκαν σε παροράματα και γλωσσικές ατέλειες που φυσικό είναι να υπάρχουν σε μια συγγραφή που έγινε σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Είναι βέβαιο ότι οι συγγραφείς και οι κριτές που διακρίνονται για την ευσυνειδησία και άρτια επιστημονική τους κατάρτιση θα έχουν ήδη εντοπίσει τις παραλείψεις αυτές και θα τις διορθώσουν. Γι' αυτό και περιοριζόμαστε στις παραπάνω γενικές παρατηρήσεις που αποσκοπούν στην βελτίωση της λειτουργικότητας του βιβλίου. Οι αλλαγές που προτείνω είναι εύκολοι να υλοποιηθούν και μάλιστα σε σύντομο διάστημα. Έχω τη γνώμη ότι αν γίνουν οι αλλαγές αυτές το βιβλίο θα βελτιωθεί σημαντικά και θα αποτελέσει μια πολύ καλή βάση για τη συγγραφή ενός νέου βιβλίου κατάλληλου για την α' τάξη και των δύο Λυκείων.

Εισηγούμαι λοιπόν την έγκριση του βιβλίου με την πεποίθηση ότι ένα δεύτερο βιβλίο μαθηματικών για την Α' λυκείου, όπως το κρινόμενο, με τα πολλά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει, θα είναι παράγοντας για την καλύτερη διδασκαλία των μαθηματικών στο Λύκειο.

Ακολούθησε διευκρινιστική συζήτηση.

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει: Οφείλω ευχαριστίες στους συνομιλητές της προηγούμενης συνεδρίασης για το ίδιο θέμα (προδικασία τότε, τελική κρίση σήμερα). Με το να είναι αναλυτικοί και εμφαντικά συνεπείς στις "θέσεις" τους με βοήθησαν να παρακολουθήσω και ουσιαστικά το ζήτημα, αφού μάλιστα το κύριο πεδίο διαλόγου ήταν το πρώτο κεφάλαιο: Δογική, που σε κάποιο βαθμό μου είναι οικείο από τις δικές μου σπουδές.

Ειδικότερα επιθυμώ να παρατηρήσω τα ακόλουθα:

1.- Διέκρινα με αρκετή σαφήνεια ότι η διάσταση απόψεων ανάμεσα στους συγγραφείς και τον κ. Βαρουχάκη είναι διάσταση παιδαγωγική κυρίως που οδηγεί σε ανάλογο επιστημονικό χειρισμό. Και νομίζω ότι είναι παιδαγωγικά -διδακτικά πιο σωστή η άποψη των συγγραφέων. Αυτό το νόημα είχε η παρέμβασή μου, όταν ρώτησα τον κ. Βαρουχάκη: "Τι λόγο θα είχε να σταματήσουμε ένα παιδί που παίζει ποδόσφαιρο στο γήπεδο και να του μάθουμε εργοφυ-

σιολογία για να του επιτρέψουμε να συνεχίζει το παιγνίδι του;" Άλλο ζήτημα τι θα διδάξουμε στον καθηγητή της Φυσικής Αγωγής ή τον αθλητικό ατρο.

2.- Για τους ίδιους λόγους φρονώ ότι οι απόψεις που διατύπωσε ο κ. Κατσουλάκης για τη δομή του αναλυτικού προγράμματος των μαθηματικών (για το δέον γενέσθαι δηλαδή) με βρίσκουν σύμφωνο.

Η συζήτηση αυτή μου θύμισε τις κρίσεις που άκουσα από σχολικό σύμβουλο μαθηματικών στην Πάτρα πρόσφατα: "Έχετε κάνει τα μαθηματικά δύσκολα σε βαθμό που να απογοητεύουν τους μαθητές και να τους αποτρέπουν από τη μάθηση. Προγράμματα και βιβλία λειτουργούν αντιπαιδαγωγικά, εκφράζουν αντίληψη αυταρχική, αδιάφορο αν η αυταρχικότητα είναι συνειδητή ή όχι· ως αποτέλεσμα υπάρχει".

3.- Καθώς η τελευταία συζήτηση διεξαγόταν έντονη και σε πεδίο οικείο (ποσοδείκτες, προτασιακός λογισμός) είχα την ευκαιρία να πειστώ για κάτι που το διαισθανόμουν και από παλαιότερες συναφείς συζητήσεις: ότι ως προς τα προγράμματα και τα βιβλία των μαθηματικών, ειδικά του λυκείου, ακολουθήσαμε, ειδικά του λυκείου, ακολουθήσαμε - από καλή θέληση, αλλά από πλανημένη διδακτική αντίληψη - δρόμους δύσβατους για τους μαθητές.

4.- Αυτό είναι νομίζω και το σημείο αντιδικίας στην προκείμενη περίπτωση: καλόπιστη διαφορά αντίληψης. Μου φαίνεται ότι έχουν δίκιο οι συγγραφείς για το δρόμο που συνειδητά επέλεξαν.

5.- Και είμαι βέβαιος ότι και ο κ. Βαρουχάκης με την εντιμότητα που τον διακρίνει θα αναγνωρίσει ότι τα πλεονεκτήματα της νέας συγγραφής πρέπει να περάσουν και στο βιβλίο της α' γενικού λυκείου, ότι δηλαδή είναι δίκιο τούτο το βιβλίο να υιοθετηθεί με πρώτη ευκαιρία και για τους μαθητές του γενικού λυκείου. Άλλωστε αυτό το συμπέρασμα έβγαине και από τα δικά του λόγια σε μια στιγμή που τον διέκοφα για να τον επισημάνω ότι αυτός με το συλλογισμό του οδηγούσε σ' αυτό το δίκαιο συμπέρασμα.

6.- Ύστερα από την ακρόαση των δύο εισηγήσεων σήμερα (που είναι εγκριτικές σε ποσοστό 7/8) συμφωνώ να εγκρίνουμε τη νέα συγγραφή με την ευχή οι συγγραφείς να αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις και το βιβλίο να διαπεμφθεί στο τυπογραφείο.

Ο κ. Βαρουχάκης τονίζει ότι η διάσταση απόψεων σ' ότι αφορά το 1ο κεφάλαιο δεν είναι παιδαγωγικά όπως ισχυρίζεται ότι "διέκρινε" ο κ. Βώρος αλλά καθαρά επιστημονική. Επίσης επισημαίνει ότι θα ήταν χρησιμότερο, αντί ο κ. Βώρος να ασχολείται με την ποιότητα των Μαθηματικών και να διατυπώνει συμπεράσματα, να ερευνήσει συστηματικά το θέμα της ποιότητας, έκτασης και στάθμης βιβλίων για τα οποία έχει την απαιτούμενη γνώση, αρμοδιότητα αλλά και ευθύνη.

Ακολουθεί ψηφοφορία στις προτάσεις:

Να εκτυπωθεί από τον ΟΕΔΒ, όπως είναι, αφού γίνουν οι διορθώσεις που προτείνουν οι κριτές και οι **Εισηγητές (Α)**.

Να προωθηθούν στον ΟΕΔΒ τα 3 κεφάλαια του βιβλίου, 2ο, 3ο και 4ο με τις διορθώσεις που έχουν επισημανθεί, ενώ το 1ο κεφάλαιο να ξαναγραφεί και να επανακριθεί (**Β**).

Ψηφοφορία

Παπασημακόπουλος	Α
Αδαμόπουλος	Α
Παπαδόπουλος	Α
Βώρος	Α
Βαρουχάκης	Β
Σαγκάς	Α
Σπυρόπουλος	Β

Το Τμήμα με ψήφους 5:2 εγκρίνει την Α' πρόταση.

Το 5ο θέμα αναβάλλεται.

ΘΕΜΑ 3ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

1963/1-6-1984

1980/4-6-1984

1958/1-6-1984

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος λέγει: Η Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε., με το έγγραφό της αρ. Γ2/1812/31-5-1984 μας διαβιβάζει επιστολή του Κέντρου Οδυσσειακών Μελετών Ιθάκης. Στην επιστολή αυτή το Κέντρο Οδυσσειακών Μελετών προτείνει την λειτουργία σεμιναρίου για 50 φιλολόγους Μ.Ε. στην Ιθάκη με κεντρικό θέμα τις ομηρικές σπουδές, όπως έγινε και πέρσι. Το Κέντρο, σε συνεργασία με το Δήμο Ιθάκης, μπορεί να προσφέρει αίθουσα διαλέξεων και στέγαση στο Οικοτροφείο Ιθάκης και προτείνει τις ημερομηνίες 7-13 Σεπτεμβρίου, ώστε οι καθηγητές να μπορέσουν παράλληλα με τις εργασίες του ειδικού γι' αυτούς σεμιναρίου, να παρακολουθήσουν και τις εργασίες Διεθνούς Συνεδρίου Ομηρολόγων, που θα αρχίσει στις 9 Σεπτεμβρίου.

Ύστερα από αυτό, και με δεδομένη την εξαιρετική επιτυχία που είχε το σεμινάριο του προηγούμενου έτους, εισηγούμαι τα εξής:

- 1.- Να αποδεχούμε την πρόταση του Κέντρου Οδυσσειακών Ερευνών.
- 2.- Το σεμινάριο το ειδικό για τους καθηγητές Μ.Ε. να γίνει από τις 6-8 Σεπτεμβρίου και η Διοίκηση να αποφασίσει, ανάλογα με τις ανάγκες των σχολείων στα οποία ανήκουν οι καθηγητές, ως ποια μέρα θα μπορούν αυτοί να παραμείνουν στην Ιθάκη, για να παρακολουθήσουν και τις εργασίες τους Διεθνούς Συνεδρίου (9-13 Σεπτεμβρίου).
- 3.- Να κληθούν από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ να υποβάλουν ή/και αίτηση συμμετοχής φιλόλογοι που υπηρετούν σε σχολεία Μ.Ε. των Ιονίων Νήσων και των νομών της Ηπείρου.
- 4.- Να κληθούν όλοι οι Φιλόλογοι-Σχολικοί Σύμβουλοι των αντίστοιχων νομών.
- 5.- Αφού από τον αριθμό 50 αφαιρεθεί ο αριθμός των Σχ. Συμβούλων της προηγούμενης παραγράφου, οι υπόλοιπες θέσεις να διατεθούν στις Διευθύνσεις Μ.Ε. των Ιονίων νήσων και της Ηπείρου, ανάλογα με το δυναμικό τους σε φιλολόγους. Στη συνέχεια, αν για κάποια διεύθυνση Μ.Ε., οι αιτήσεις υπερβαίνουν τον αριθμό αυτό, να γίνει κλήρωση με φροντίδα της Διεύθυνσης Εφαρμ. Προγραμμάτων Μ.Ε. Αν ο αριθμός είναι μικρότερος, τότε συμπληρώνεται από φιλολόγους νομαύ που έχει μεγάλο αριθμό αιτήσεων.

6.- Στους καθηγητές που τελικά θα κληθούν να χορηγηθούν έξοδα κινήσεως και τρεις μέρες αποδοχών εκτός έδρας.

7.- Το συντονισμό του σεμιναρίου, τον καταρτισμό προγράμματος, τον ορισμό γραμματέα του σεμιναρίου, καθώς και βοηθού-συντονιστού και τον ορισμό εισηγητών, όπως και πέρσι δέχομαι να αναλάβω, σε συνεργασία με τη Διευθ. Εφαρμ. Προγραμμάτων Μ.Ε.

Ακολούθησε διευκρινιστική συζήτηση, ύστερα από την οποία το Τμήμα γνωμοδοτεί ομόφωνα,

Δέχεται στο σύνολό της την εισήγηση και προτείνει ο συντονισμός του σεμιναρίου και οι λοιπές διαδικασίες να ανατεθούν στον Σύμβουλο Β' ΚΕΜΕ Ηλ. Σπυρόπουλο.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει: "Εισηγούμαι να γίνει δεκτή ως έχει η πράξη της επιτροπής κρίσης και επιλογής των βιβλίων γερμανικής γλώσσας και συγκεκριμένα οι προτάσεις της, γιατί και κατά τη γνώμη μου όσο ως γνώστης της γερμανικής μπορώ να εκτιμήσω τα βιβλία (σειρές) που προτείνονται είναι τα καλύτερα. Ως προς τα βοηθητικά βιβλία που προτείνει η επιτροπή έχω τη γνώμη ότι και αυτά αποτελούν βασικά όργανα μάθησής τους και εισηγούμαι επίσης την έγκρισή τους. Σημειώνω ότι θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε η κάθε σειρά να συνεχίζεται και στις τρεις τάξεις. Αυτό αυτονόητα ισχύει και για τις σειρές που χρησιμοποιούνται ως τώρα".

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Ν. Παπαδόπουλου.

Ύστερα από την έγκριση της πράξης επιτροπής κρίσης ελεύθερων βοηθημάτων της γερμανικής γλώσσας, το Τμήμα προχωρεί στη διαδικασία έγκρισης της πράξης επιτροπής των ελεύθερων βοηθημάτων της γαλλικής και αγγλικής γλώσσας.

Οι ειδικοί Επιστήμονες του Τμήματος κ.κ. Τρ. Τριανταφύλλου και Ευθ. Γκούμα λένουν: Επειδή σύμφωνα με την Υπουργική απόφαση Γ2/3651/22-11-1983, η Επιτροπή Ξένων Γλωσσών (Αγγλικής και Γαλλικής) κατέθεσε στο ΚΕΜΕ νέα αναλυτικά προγράμματα Αγγλικής και Γαλλικής προτείνεται στο Τμήμα ολιγοήμερη αναβολή της συζήτησης για τα διδακτικά βοηθήματα προκειμένου

τα μέλη του Τμήματος να ενημερωθούν και να αποφανθούν για τα νέα αναλυτικά προγράμματα των δύο γλωσσών.

Η προτεινόμενη διαδικασία κρίνεται σκόπιμη προκειμένου να επισημανθεί τόσο στο Τμήμα όσο και στη Διοίκηση το νέο δεδομένο (Αναλυτ. πρόγραμμα) σε σχέση με τα διδακτικά βοηθήματα.

Ακολουθεί συζήτηση μετά την οποία αποφασίζεται να αναβληθεί η έγκριση της πράξεως της Επιτροπής κρίσης και παρακαλεί τον Πρόεδρο του Τμήματος κ. Φ. Κακριδή σε συνεργασία με τους Ειδ. Επιστήμονες να προσδιορίσουν την διαδικασία και τη προθεσμία κατά την οποία είναι δυνατόν να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για να επανέλθουμε στο θέμα της σημερινής συνεδρίας.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Πρόεδρος

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 59/1984

Σήμερα, 8-6-1984 ημέρα Παρασκευή και ώρα 9.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ν. Βαρουχάκης.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Φ. Βώρος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφονίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, Ι. Σκορδίλης, γιατί απουσίαζαν σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Α.Π. ξένων γλωσσών. Εισηγητής Φ. Κακριδής.
- ΘΕΜΑ 2ο - Διαδικασία κρίσης για το βιβλίο, Στοιχεία Δικαίου της Α' ΕΠΛ, Εισηγητές: Φ. Βώρος και Β. Θεοδωρακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο - Διαδικασία κρίσης για το βιβλίο, Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία της Α' ΕΠΛ. Εισηγητής: Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 4ο - Διαδικασία κρίσης για το βιβλίο, Οργανισμός του Ανθρώπου της Α' ΕΠΛ. Εισηγητής Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 5ο - Πρόταση για ίδρυση σχολείων έρευνας στη Δ. Γερμανία. Εισηγητής Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 6ο - Εκτύπωση από τον ΟΕΔΒ Οδηγιών διδ/λίας (τεύχη Α' και Γ')

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Φ. Κακριδής διαβάζει την/ αριθμ. Γ2/3651/22-11-83 απόφαση του Υπουργού για την συγκρότηση Ο.Ε. για τις Ε.Γ. Η κ. Ε. Γκούμα λέγει:

Προς το Τμήμα Μ.Ε.
Κ.Ε.Μ.Ε.

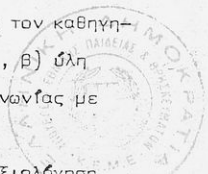
Ευθυμία Γκαόμα
ε.ε.Γαλλικής γλώσσας

8 - 6 - 1984

Θέμα: Αναλυτικό πρόγραμμα για το Γυμνάσιο και Λύκειο
από την επιτροπή Ξ.Γ. (Υπουργική απόφαση 5351/24.11.83)

Με το αναλυτικό πρόγραμμα για το Γυμνάσιο και το Λύκειο η επιτροπή ξένης γλώσσας (Γαλλικά) επιχειρεί να δώσει στον καθηγητή ένα παιδαγωγικό μέσο όπου δεν περιγράφονται οι νέες διδακτικές αρχές αλλά εφαρμόζονται μέσα από το ίδιο το περιεχόμενο του προγράμματος. Παράλληλα ο καθηγητής δε δεσμεύεται: α) σχετικά με τα βιβλία που θα χρησιμοποιήσει, β) τα άλλα κείμενα ή ανάλογο υλικό που θα κρίνει απαραίτητο. Για κάθε τάξη υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός στόχων (λεκτικών πράξεων) που ιεραρχείται σύμφωνα με την κρίση του καθηγητή, το βιβλίο που χρησιμοποιεί, τις ανάγκες της τάξης του· δηλαδή η ομάδα εργασίας απέφυγε να περιγράψει την ύλη αλλά θέλησε να την παραθέσει ώστε να αποτελεί ένα βοήθημα για τον καθηγητή. Με το διαχωρισμό του περιεχομένου σε δύο σκέλη: α) στόχοι, β) ύλη ο καθηγητής διδάσκει οποιαδήποτε καθημερινή περίπτωση επικοινωνίας με βάση το πρόγραμμα.

Στο τέλος κάθε τάξης υπάρχει το υλικό, οι τεχνικές και η αξιολόγηση που συνοδεύουν τη διδασκαλία των παραπάνω πράξεων. Η σύνταξη της ύλης του προγράμματος καθορίστηκε με βάση: α) την ανέκδοτη εργασία (σχετική έρευνα) με τίτλο "προδιαγραφές συγγραφής διδακτικών βιβλίων Γαλλικής για τους Έλληνες μαθητές", β) τις έγκυρες διδακτικές σειρές που κυκλοφορούν στο εμπόριο, γ) τη γενική καταγραφή των γλωσσικών αναγκών των μαθητών που διδάσκονται ξένη γλώσσα (Συμβούλιο της Ευρώπης), δ) τη συλλογική εργασία του Συμβουλίου της Ευρώπης όπου δίνεται το σύνολο των απαραίτητων για

την επικρινομένη γλωσσικών αναγκών και η ανάλυσή τους στο αντίστοιχο γλωσσικό υλικό.

Οι πρώτες σελίδες του προγράμματος με τους υπότιτλους: α) σκοπός, β) ειδικοί στόχοι, γ) θέματα, δ) λεξιλόγιο, ε) γραμματική είναι ενημερωτικές σχετικά με τη φιλοσοφία του προγράμματος και παράλληλα αποτελούν έναν οδηγό για το περιεχόμενό του.

Με αυτή τη μορφή του προγράμματος: α) ο καθηγητής γνωρίζει από την εισαγωγή τους παιδαγωγικούς στόχους και προβαίνει στο δεύτερο μέρος όπου υπάρχουν οι στόχοι και η ύλη για την εφαρμογή τους.

Ειδικά για το Λύκειο, όπως αναφέρεται στον πρόλογο (σελ.2Ε) οι ίδιες λεκτικές πράξεις - εκτός από ορισμένες πιο περίπλοκες - εμφανίζονται ξανά με διαφορετικές επιλογές και απαιτητικότερες γλωσσικές δομές. Γι'αυτό το λόγο προτείνεται διαχωρισμός της ύλης σύμφωνα με τις τάξεις του Λυκείου στο δεξιό μέρος της σελίδας. Έτσι ο καθηγητής που διδάσκει στο Λύκειο έχει όλο το γλωσσικό υλικό μαζί και ανάλογα με το επίπεδο των παιδιών του διδάσκει τις σχετικές δομές (STRUCTURES). Εκτός από την ευκολία του καθηγητή που διδάσκει στο Λύκειο η ομάδα εργασίας απέφυγε τον απόλυτο διαχωρισμό των πράξεων κατά τάξεις γιατί μετά την ηλικία των 16 ετών οι βασικές λεκτικές πράξεις που εμπεδώνονται στο Γυμνάσιο αξιοποιούνται κατά κανόνα στο Λύκειο (IDENTIFICATION OF BESINS DES ADULTES):

Με την ευθύνη της συμμετοχής στη συντακτική ομάδα εργασίας και κυρίως την έγκυρη γνώμη των ειδικών επιστημόνων της ομάδας, αλλά και των καθηγητών Μ.Ε., που συμμετέχουν σ'αυτή, προτείνω την αποδοχή του παραπάνω αναλυτικού προγράμματος στο τμήμα Μ.Ε.

Με εκτίμηση

[Handwritten signature]

Ο κ. Κατσιμάνης λέγει: Χαιρετίζω το καινούριο πρόγραμμα ξένων γλωσσών και ειδικότερα της γαλλικής, όπου υποτίθεται ότι έχω κάποια αρμοδιότητα. Λέω "υποτίθεται", γιατί πιστεύω ότι με την οριστική αντιμετώπιση του όλου προβλήματος του προγράμματος και των βιβλίων θα σταματήσει η ερμαφρόδιτη κατάσταση να αναμειγνυόμαστε, με εντολή του τμήματος, σε αυτά τα θέματα και να χαρακτηριζόμαστε στη συνέχεια αναρμόδιοι από τους εκπροσώπους των καθηγητών της γαλλικής. Πέρα από αυτό, θα προκύψει ένα γενικότερο νοικοκύρεμα στα βιβλία και τα προγράμματα και οι συνέπειες από κάτι τέτοιο δεν μπορεί να είναι θετικές.

Η εισήγησή μου συμπυκνώνεται σε ένα ναι στο καινούριο πρόγραμμα, όποιες και αν είναι οι επιφυλάξεις μου που θα αναπτύξω στη συνέχεια. Γίνεται ένα σοβαρό και αποφασιστικό βήμα και από τη θέση του ο καθένας πρέπει να βοηθήσει όσο μπορεί.

Το πρόγραμμα οργανώνεται και εξαντλείται γύρω από την έννοιά των "γλωσσικών πράξεων" (ACTES DE PAROLE), όποια και αν είναι η προέλευση αυτού του νεολογισμού, πιστεύω ότι αυτοί δε σημαίνει στην ουσία τίποτα. Η γλώσσα δεν είναι πράξη, είναι όργανο σκέψης και έκφρασης. "Δρα" όμως και με τη γλώσσα του ο άνθρωπος, αφού, μιλώντας, ρυθμίζει και τροποποιεί τις σχέσεις του με τους συνανθρώπους του και την αντικειμενική πραγματικότητα. Την έννοια της "δράσης" με τη γλώσσα την αποδίδει παραστατικά ο λαός λέγοντας "η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει". Στην περίπτωση όμως αυτή "γλωσσική πράξη" είναι κάθε γλωσσική έκφραση και όχι μόνο αυτό που εννοούσι συντάκτες του προγράμματος. Γιατί δεν μπορώ να καταλάβω γιατί είναι γλωσσική πράξη λ.χ. η έκφραση "JE NE ME FELICITE PAS DE ..." και γιατί δεν είναι η περιγραφή ενός ατυχήματος. Αυτό που οι συντάκτες του προγράμματος αποκαλούν "γλωσσικές πράξεις" θα ήταν σωστότερο να ονομαστεί "σύντομες τρέχουσες εκφράσεις για την ικανοποίηση άμεσων και πρακτικών αναγκών". Βέβαια ένας παρόμοιος σχολιοτενής όρος απορρίπτεται ως δύσχρηστος, αυτό δε σημαίνει όμως ότι ο όρος "γλωσσικές πράξεις" και, κυρίως, το περιεχόμενο που του δίνουν οι συντάκτες του Α.Π. πρέπει να θεωρηθεί κάτι το απόλυτο. Αν τα γαλλικά των μαθητών εξακολουθήσουν να περιστρέφονται γύρω από τις "γλωσσικές πράξεις", μήπως τελικά ο απόφοιτος του Λυκείου θα είναι ικανός να προφέρει απλώς φράσεις των 3-4 λέξεων, απαντώντας σε κάποιον που τον ρωτά με

φράσεις ισαριθμών λέξεων; Μήπως η γαλλική γλώσσα θα γίνει γλώσσα λαχανιασμένων ομιλητών; Θέλω να πιστεύω ότι στις προθέσεις των συντακτών του Α.Π. περιλαμβάνεται και η χρησιμοποίηση συνθετότερων μορφών του γαλλικού πεζού και προφορικού λόγου.

Σχετικά με τη γραμματική τώρα. Μήπως από το ένα άκρο περνάμε στο άλλο, από τις κλίσεις και τις αντικαταστάσεις στην τέλεια κατάργηση της γραμματικής; Στη ρύμη του λόγου π.χ. ο μαθητής μαθαίνει πολύ αποτελεσματικά το "IL FAUT QUE JE M'EN AILLE", όταν θέλει να χρησιμοποιήσει όμως το β' πληθυντικό, πώς θα το κάνει αν αγνοεί την κλίση του αντωνυμιακού αυτού ρήματος; Να περιμένει πρώτα να έρθει το πλήρωμα του χρόνου, ώστε να γνωρίσει το συγκεκριμένο πρόσωπο και μετά να εκφραστεί; Το σωστότερο θα ήταν, επαγωγικά και μέσα από συγκεκριμένες καταστάσεις, να οδηγηθεί αργά ή γρήγορα ο μαθητής στη συστηματοποίηση των γραμματικών τύπων. Κάτι τέτοιο θα είναι ασφαλώς στις προθέσεις των συντακτών του Α.Π., αλλά δε φαίνεται στο κείμενό τους.

Τέλος υπάρχει μια σειρά από επιμέρους ασυνέπειες, ανακολουθίες, παραλείψεις και γλωσσικά σφάλματα τόσο στον τομέα της ελληνικής όσο και στον τομέα της γαλλικής. Τα έχω όλα επισημάνει στο αντίτυπο που μου δόθηκε και θα τα θέσω υπόψη των συντακτών του Α.Π., εφόσον μου τα ζητήσουν.

Ο κ. Τριανταφύλλου λέγει:

ΝΕΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΤΙΡΟΤΡΑΜΜΑ
ΑΓΓΛΙΚΗΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΥΚΕΙΑ

AB

8 Ιουνίου, 1984

ΚΕΜΕ

ΓΡ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Ε.Ε. ΑΓΓΛΙΚΗΣ

Προς

Το Τμήμα Μέσης

ΚΕΜΕ

Θέμα: Νέο Αναλυτικό

Πρόγραμμα Αγγλικής

Σύμφωνα με τη Γ2/3652/22-11-83 απόφαση του ΥΠΕΠΘ και των 99/83 σχετική απόφαση του ΚΕΜΕ, η Ομάδα Αγγλικής της Επιτροπής Σέντων Γλωσσών, παραδεχόμενη να με την εισηγή που είχε, το σχέδιο του νέου αναλυτικού Προγράμματος Γυμνασίου και Λυκείου στον Αντιπρόεδρο του ΚΕΜΕ κ. Φ. Καυσιδής στις 29 Μαΐου.

Ως μέλος της Επιτροπής αυτή και ως συνάδελφος της Αγγλικής Ομάδας με το ΚΕΜΕ, δεν συμφωνώ με τις προτάσεις του Τμήματος πάνω στο νέο αναλυτικό πρόγραμμα. Ως μέλος, παρακολουθώντας, να προβλέπω και τα εξής:

Διατρέχοντας παντός το χώρο της διδασκαλίας μας ως μεθοδολογίας δεν διδάσκει κανείς στην ξένη γλώσσα την ελληνική γραμματική διευκολύνει την εξεργασία των ποικίλων γλωσσών από αξιόλογα στοιχεία και βελτιώσεις.

Η ανάγκη για την επιμάθηση ξένης γλώσσας από όλο και περισσότερους ανθρώπους, ο προγραμματισμός των νυν μεθόδων για καλύτερη και ταχύτερη μέθοδο επιμάθησης μιας ξένης γλώσσας σε συνδυασμό με την

αξιοποιούν των νέων περιβάλλοντων της γλωσσολογίας, προβάλλουν κριτικά και συνεχώς αναπτύσσονται και περαιρώνουν τον μεθόδων διδασκαλίας, αλλά και των παρατηρήσεων και αξιολόγησης διδασκόντων και μαθητών. Συνεπώς ενδεώς είναι να μην είναι συνεχώς επιμέρους και επιμόρφωσης των μαθητών είναι γλωσσική.

Συμπερασματικά λοιπόν, φαίνεται ότι υπάρχει ένας νέος τρόπος που έδειξε οι καλύτερες διδασκαλίες μεθόδους όπως, η φερόμενη μεταφραστική μέθοδος, η άμεση (direct) ή ακουστικό-γλωσσική (audio-lingual) και η γνωστική (cognitive) διαδεχόμενες η μία την άλλη και συνεπώς ουσιαστικά να μην είναι πλέον άμεση. Όπως, ο παλιός στόχος ήταν να είναι ένας μεθόδων, οι οποίες είχαν εξελισθεί εξελισσόμενες να χρησιμοποιούνται και σήμερα, παρέχεται ο ίδιος: να μάθει ο σπουδαστής ή ο μαθητής να χρησιμοποιεί και να επικοινωνήσει στην γλώσσα ή να έχει κάποιο βαθμό κατανόησης. Το συνδυασμένο είναι που είναι αυτό και σήμερα σε σχέση με την εκπαίδευση, ο μαθητής να μαθαίνει την γλώσσα και όχι αυτή μαθαίνει να γλώσσα.

Συνεπώς, ένας από τους μεθόδους αναπτύσσεται η μέθοδος που προέβλεπε να γλώσσα μέσα από παραβλέποντας και δείχνει πως παρουσιάζει ή τις φωνές και δραστηριοποιείται. Η μέθοδος αυτή, πρώτα ως situational έχει να κάνει με να ενοποιήσει με το αυτιστικό ότι η μάθηση της γλώσσας, μέσα από ορισμένα κοινωνικά περιβάλλοντα, περιόριζε έντονα τη δυνατότητα της γλωσσικής κατανόησης. Έτσι το σύστημα διαφέρει και το ισχύον σύστημα εκπαίδευσης, ή το πρόγραμμα.

Οπωσδήποτε η προσφορά ήταν κοινό και μεθόδοι
και διδασκαλίας των ξένων γλωσσών υπήρξε τεράστια.
Ενθαρρύνει τον προσηλυτισμό και την εκφώνηση που
επικρατούσε μεθόδων και η νέα, σύμφωνα με
την δεν έρχεται να φανεί. Με παλιό πρόθετο
τη μέθοδο situational, ακολουθούμε η μεθόδου
"εμπειρική μέθοδος" των οποίων και βασίζεται το
νέο διδακτικό πρόγραμμα.

Η νέα μέθοδος, γνωστή με τον όρο "Communicative
Approach" απαντάει σε δύο πολύ βασικά ερωτήματα
τα οποία είναι και ο στόχος της:

1. Πως χρησιμοποιούν οι άνθρωποι τη γλώσσα;
2. Τι κάνουν οι άνθρωποι με τη γλώσσα;

Αυτά, μάλιστα για τη γλώσσα και τη χρησιμοποίησή
της γλώσσας ως μέσο επικοινωνίας των ανθρώπων.
Συμπληρωματικά, δε φέρει ότι η νέα μέθοδος
έχει ένα άμεσο χαρακτηριστικό. Δίνει περισσότερο
στο είδος του διδακτικού υλικού που θα χρησιμοποιη-
θεί για την εκμάθησή της. Το διδακτικό υλικό
υπόκειται να είναι αυθεντικό προφορικό
ή γραπτό υλικό και όχι τεχνητά παρασκευασμέ-
νο για να σπουδαστούν οι λέξεις και τη μορφή-
τα και του συλλαβισμού όπως γινόταν μέχρι
πλέον. Αλλά ο όρος "αυθεντικό υλικό" δεν
από τον γράφει ή εκτυπώνει δεν έχει στόχο
τη διδασκαλία (π.χ. Χρόνος επιμέλειας, λήψη, α,
έναντι λέξεων κ.τ.λ.).

Σαν περφόρμα της διδασκαλίας, έτσι και

νέου αναδυόμενοι προεδρικής διακρίνει ναυτίς
δω βελονί βελονίς.

1. Ο μαθητής πρέπει να μάθει να παρανοεί γενική
και ειδική έννοιες (Notions) όπως έννοιες χώρου,
χρόνου, ποσού, ποιότητας κ.τ.λ.
2. Ο μαθητής πρέπει να μάθει να εμπεριέχει το
παραπάνω έννοιες προαφίνον να προβεί
σε συνημιπριμένες γενικές πράξεις (functions)
π.χ. να φυλάει και να δέχεται πληροφορίες,
να εμπεριέχει συνδυαστικές μεταβλητές κ.τ.λ.

Και για να μη γίνει η άσκηση, "τι κλέβει η
γραφική και το βωταυμώ" επείδω να προβεί
ω όη για να μπορεί ο μαθητής να σπορεί σε
συνημιπριμένες γενικές πράξεις θα πρέπει να
χρησιμοποιήσει συνημιπριμένες γραμμικές δομές
στοιχείων και θα δίδεται. Με άλλα λόγια, οι χημικές
και βιολογικές δομές προδιαρίζουν τη γραμ-
μική δομή.

Έτσι, με τον τρόπο αυτό, μπορεί να γίνει να
οργάνωση που να εφευρίσκει ένα συνημιπριμένο
και ολικό υπόστροφικό δομικό λειτουργία
συγχρόνως με κριτική και στο ποιο βελονί
επιτέλεια:

- Τι δέλει η ποικιλία να ξέρει ο μαθητής σε δομική
και χρονική συστή ή ο κόσμος του τυχαίου και
των λωκίων;
- Τι συνδέεται σε ξ. γραμμά έχει ο χώρος του
παρακρίτης, της ηλκείας, των τυχαίων κ.τ.λ.;
- Έτσι για το τυχαίο η δομή της είναι:

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ

(ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΕΘ Γ2/3651/22-11-83)

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της διδασκαλίας της Αγγλικής στο γυμνάσιο είναι να αναπτύξει στον μαθητή την ικανότητα να αντιλαμβάνεται και να παράγει αυθεντικό προφορικό και γραπτό λόγο προκειμένου να μετέχει επικοινωνικά σε καθημερινές καταστάσεις επικοινωνίας με άλλα άτομα που μιλάνε την ξένη γλώσσα - κυρίως στο δικό του κοινωνικό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, όταν βρεθεί σε πραγματική κατάσταση επικοινωνίας, ο μαθητής πρέπει (α) να αντιλαμβάνεται τα μηνύματα που του μεταδίδονται γραπτά ή προφορικά, (β) να παράγει τα μηνύματα αυτά που εξυπηρετούν όσο το δυνατό περισσότερες ανάγκες επικοινωνίας στο κοινωνικό χώρο. Επειδή όμως, η επικοινωνιακή ικανότητα απαιτεί γνώσεις χρήσης (usage) της γλώσσας και χρησιμοποίησης της (use), η διδασκαλία στο γυμνάσιο στοχεύει και στα δύο. Το αποτέλεσμα θα είναι να παράγει ο μαθητής γλωσσικές πράξεις (speech acts) που είναι κατάλληλες για την κάθε κοινωνική περίπτωση και που είναι αρκετά σωστές από άποψη γραμματικοσυντακτική ώστε να μην παρεμποδίζεται η επικοινωνία.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η διδασκαλία της Αγγλικής στο γυμνάσιο κύριο στόχο έχει να αναπτύξει στον μαθητή κάποιες πνευματικές και κοινωνιογλωσσικές δεξιότητες, έτσι ώστε σταδιακά να αποκτήσει τη δυνατότητα να καταλαβαίνει:

Α. Μικρά, απλά αυθεντικά κείμενα όπως είναι οι αγγελίες, τα προσπέκτους, τα σημειώματα, προσωπικές επιστολές, στήλες εφημερίδων (ειδικά στήλες ευχαγωγίας, κόμικς, μικρές αγγελίες), γραπτή είδηση, ετικέτες προϊόντων, διαφημίσεις, αφίσσες, οδηγίες χρήσης, καταλόγους κλπ.

Β. Απλό προφορικό λόγο όπως εύκολους διαπροσωπικούς διαλόγους, ειδήσεις, το δελτίο καιρού, διαφημίσεις, ανακοινώσεις, αγγελίες, οδηγίες χρήσης, κατασκευής και λειτουργίας, παταγγέλματα, τραγούδια κλπ.

Εξίσου σημαντικός στόχος της διδασκαλίας στο γυμνάσιο είναι να αποκτήσει ο μαθητής, σταδιακά, την ικανότητα να παράγει:

Α. Προφορικό λόγο με τη μορφή διαλόγου (σε θέματα που τον ενδιαφέρουν), ανταλλαγής συγκεκριμένων πληροφοριών, διατύπωσης επιθυμιών ή αναγκών του, οδηγιών, ανακοινώσεων κλπ.

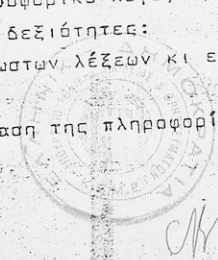
Β. Γραπτό λόγο για να μπορεί να συμπληρώσει ένα έντυπο, να γράψει ένα σημείωμα ή ένα σύντομο φιλικό γράμμα, να κάνει μια λίστα, να σηματοδοτήσει, να δώσει τίτλους σε εικόνες, να κάνει κάποιο πρόγραμμα, να δώσει οδηγίες χρήσης, λειτουργίας και κατασκευής κλπ.

Πιο συγκεκριμένα:

Για να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, ο μαθητής του γυμνασίου πρέπει να αναπτύξει τις παρακάτω δεξιότητες:

- 1) Να καταλαβαίνει την πληροφορία που μεταδίδεται άμεσα, χωρίς περιρράσεις και να μπορεί κι ο ίδιος να εκφραστεί με τον τρόπο αυτόν.
- 2) Να καταλαβαίνει την πληροφορία που μεταδίδεται έμμεσα, με κάποια υπονοούμενα, κάνοντας υποθέσεις και βγάζοντας κάποια συμπεράσματα από τα συμπραζόμενα αλλά να μπορεί κι ο ίδιος να εκφραστεί με τον τρόπο αυτόν.
- 3) Να καταλαβαίνει και να εκφράζει αφηρημένες έννοιες, δηλαδή: ποσότητα και ποσόν, οριστικότητα και αοριστία, σύγκριση και βαθμό, χρόνο (ειδικά ποσόν και ποίον ενεργείας), θέση και τόπο κατεύθυνση, μέσα, όργανο, αιτία, αποτέλεσμα, σκοπό, κατάσταση, αντιδιαστολή.
- 4) Να καταλαβαίνει και να εκφράζει την επικοινωνιακή αξία των φράσεων (language functions).
- 5) Να καταλαβαίνει και να εκφράζει τις σχέσεις που υποδηλώνονται μέσα σε μια φράση και ανάμεσα σε φράσεις με λεξιλογικά συνεκτικά στοιχεία (cohesion devices).
- 6) Να αναγνωρίζει και να μπορεί να σημειώνει την ουσιαστικότερη πληροφορία, ή τα πιο σημαντικά σημεία ενός κειμένου, ομιλίας, διαλόγου.
- 7) Να αναγνωρίζει τα λεκτικά/φωνητικά σήματα που υποδηλώνουν την αρχή, τη διάρκεια και το τέλος μιας συζήτησης αλλά να μπορεί και να τα χρησιμοποιήσει.
2. Ειδικά για να μπορεί να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, ο μαθητής του γυμνασίου πρέπει ακόμα να αναπτύξει τις εξής δεξιότητες:
- 8) Να λέει ή να γράφει την πληροφορία που του μεταδίδεται με άλλα λόγια, αποδίδοντας τον ίδιο ή διαφορετικό τόνο.
- 9) Να αναμεταδίδει την πληροφορία που του μεταδίδεται, είτε ευθέως κάνοντας μια απλή αναφορά (σε ευθεία ή πλάγιο λόγο) είτε έμμεσα κάνοντας κάποιο σχόλιο.
- 10) να σχεδιάζει και να οργανώνει τις πληροφορίες που θέλει να μεταδώσει και να μπορεί να τις συνδέει με μια λογική σειρά έτσι ώστε να έχουν συνοχή μεταξύ τους.
3. Ειδικά για να μπορεί να κατανοεί γραπτό και προφορικό λόγο, ο μαθητής του γυμνασίου πρέπει ακόμα να αναπτύξει τις εξής δεξιότητες:
- 11) Να συμπεραίνει το νόημα παρόλη την ύπαρξη άγνωστων λέξεων κι εκφράσεων.
- 12) Να κάνει μετακωδικοποίηση έτσι ώστε η παρουσίαση της πληροφορίας

μεταδίδεται γραπτά ή προφορικά να γίνεται σε μορφή διαγράμματος, οπτική, σχεδίου, πίνακα, γραφήματος κλπ.

Να κάνει προβλέψεις και να βγάζει συμπεράσματα στα οποία τον οδηγούν πληροφορίες και τα σήματα που του μεταδίδονται έμμεσα ή άμεσα.

Να ερμηνεύει τα όσα του μεταδίδονται χρησιμοποιώντας και τις γενικότερες πληροφορίες που έχει από το κοινωνικό χώρο. — — —

Ειδικά για να κατανοεί γραπτό λόγο, ο μαθητής πρέπει να αναπτύξει ακόμη και τις πιο κάτω δεξιότητες:

Να ανατρέχει σε κάποια στοιχεία που θα του μεταδώσουν πληροφορηση α το κείμενο χωρίς να διαβάσει το ίδιο το κείμενο (reference skills). λαδή, να επιδιώκει πληροφορηση από τις επικεφαλίδες και τίτλους ή υπότιτλους, σειρά κι αριθμηση, πίνακα περιεχομένων κλπ.

Να κάνει μια σύντομη ανίχνευση ή αναφορά στο κείμενο (skimming), ώστε επισημάνει τι είδους κείμενο είναι, ή να αποκτήσει τη γενική εικόνα του περιεχομένου.

Να διαβάζει προσεκτικά ώστε να εντοπίζει, με μια απλή διερεύνηση, συγκεκριμένες ζητούμενες πληροφορίες (scanning).

Ειδικά για να μπορεί να κατανοεί και να παράγει προφορικό λόγο, ο μαθητής πρέπει να αναπτύξει ακόμη και τις εξής δεξιότητες:

Να διακρίνει και να μπορεί να παράγει τους διάφορους φθόγγους (sounds) και τονισμούς (stress) σε μεμονωμένες λέξεις ή και σε φράσεις.

Να διακρίνει τη διάθεση του συνομιλητή του ανάλογα με τα παραγλωσσικά στοιχεία που εκείνος χρησιμοποιεί, δηλ. χειρονομίες, μορφασμούς, λειτουργικό τονισμό (intonation), αλλά να μπορεί κι ο ίδιος να χρησιμοποιήσει τα κατάλληλα παραγλωσσικά στοιχεία.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

1. Παρουσίαση καινούργιου γλωσσικού υλικού

Το καινούργιο γλωσσικό υλικό που παρουσιάζεται στο μαθητή, συχνά με τη βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων, είναι σε αυθεντικό λόγο κι όχι φτιαγμένο για να εξυπηρετήσει (ή να επεξηγήσει) κάποιο γραμματικό φαινόμενο, ενώ είναι δωσμένο μέσα στα πλαίσια αυθεντικών κοινωνικών περιστάσεων.

Το καινούργιο υλικό σκόπιμο είναι να ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και τις κοινωνικές ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών. Έτσι, για την επιλογή των διδακτικών εγχειριδίων πρέπει να λαβαίνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα κι οι ανάγκες αυτές. Όμως, συχνά, θα πρέπει ο καθηγητής να προσαρμόζει το υλικό του εγχειριδίου, ή και να κατασκευάζει δικό του με βάση το αυθεντικό υλικό που έχει στη διάθεσή του. Ακόμη, πολλές φορές,

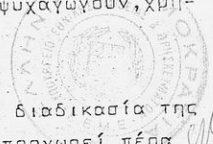
πορεί να παρουσιάσει αυτούσια το αυθεντικό γλωσσικό υλικό χωρίς να παιτήσει την πλήρη κατανόησή του κι αναπαραγωγή, αλλά για να ανταποκριθεί σε άλλους ειδικούς στόχους όπως αναφέρονται πάρα πάνω. Τούτο σημαίνει πως το διδακτικό εγχειρίδιο χρησιμοποιείται ως βοήθημα.

Άσκηση με το καινούργιο γλωσσικό υλικό

Οι ασκήσεις που επιβάλλεται να κάνει ο μαθητής, παρουσιάζουν το γλωσσικό υλικό πάντοτε μέσα σε ένα συγκεκριμένο κοινωνιογλωσσικό και πολιτιστικό πλαίσιο ενώ στη κάθε περίπτωση είναι καθορισμένο από ποιον, σε ποιον και για ποιο σκοπό παράγεται ο λόγος. Πολλές φορές ο μαθητής είναι απαραίτητο να ασκηθεί μηχανικά (drilling) για να μάθει τις καινούργιες γλωσσικές πράξεις, αλλά είναι σκόπιμο να οδηγείται συστηματικά (guided practice) στη κατανόηση και την παραγωγή λόγου κυρίως μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες και ερωταπαντήσεις στις οποίες υπάρχουν άποια κενά πληροφόρησης (information gaps). Γενικά προτιμούνται οι ασκήσεις που είναι οργανωμένες έτσι ώστε να απαιτούν από τον μαθητή να πράξει κάτι (task-based exercises) όπως άλλωστε κάνει και στη καθημερινή του ζωή, κι όχι μονάχα να ρωτήσει και να απαντήσει, να επιλέξει από δοσμένες απαντήσεις ή να αναπαραγάγει συντακτικές δομές κλπ. Τούτο σημαίνει πως ο μαθητής δεν εκτίθεται μόνο σε αυθεντικό λόγο, αλλά του δίνεται επίσης η ευκαιρία να προβαίνει σε αυθεντικές ενέργειες (authentic tasks). Οι τεχνικές δε που χρησιμοποιούνται πρέπει να του κινούν το ενδιαφέρον, να του παρέχουν κίνητρα. Έτσι, ο καθηγητής, και στο στάδιο της άσκησης, οργανώνει (όπως και αργότερα, στο στάδιο της ελεύθερης επικοινωνιακής δραστηριότητας) παιχνίδια και συναγωνισμούς, διάφορες δραστηριότητες που τον διασκεδάζουν και τον ψυχαγωγούν, χρησιμοποιεί τραγούδια κλπ.

3. Ελεύθερη επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή προσέγγιση της γλώσσας απαιτεί η διαδικασία της μάθησης να μη σταματά στο στάδιο της άσκησης, αλλά να προχωρεί πέρα από αυτήν. Έτσι, σκόπιμο είναι να διοργανώνονται κατάλληλες για τις γνώσεις του δραστηριότητες που να επιτρέπουν στον μαθητή να επικοινωνεί ελεύθερα. Οι δραστηριότητες δεν έχουν στόχο μονάχα να χρησιμοποιήσει ο μαθητής τα καινούργια γλωσσικά και κοινωνιογλωσσικά στοιχεία αλλά και να εμπεδώσει τα προηγούμενα. Ιδιαίτερα εποικοδομητικές στο στάδιο αυτό είναι οι δραστηριότητες που ζητούν από τον μαθητή να παίζει κάποιο ρόλο, να υποκριθεί ή να προσποιηθεί ότι βρίσκεται σε κάποια κατάσταση η οποία απαιτεί κάποιες λύσεις, οργάνωση, σχεδιασμό κλπ. Γενικά, οι δραστηριότητες που η εκτέλεσή τους απαιτεί από τον μαθητή να βρει τη λύση σε κάποιο πρόβλημα (problem-solving activities) όχι μονάχα του δίνουν κίνητρα για ελεύθερη επικοινωνιακή παρα-

υγή χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες στρατηγικές, αλλά του αναπτύσσουν κόμα περισσότερο τις διανοητικές του ικανότητες.

Όταν διεξάγονται οι δραστηριότητες αυτές, δεν πρέπει να θεωρούνται αν μια ευκαιρία ελέγχου γνώσεων αλλά να δίνουν τη δυνατότητα στον μαθητή για αυτόελεγχο και να παρέχουν ευκαιρίες εξατομίκευσης στην μάθηση. Η διόρθωση λαθών από τον καθηγητή και από τα άλλα μέλη της τάξης γίνεται κυρίως όταν τα λάθη αυτά παρεμποδίζουν την επικοινωνία. Προκειμένου δε να διεξαχθούν, σκόπιμο είναι να δημιουργείται το κατάλληλο διδακτικό κλίμα, να οργανώνεται η δουλειά έτσι που οι μαθητές να δουλεύουν σέ ζεύγη ή ομάδες, ενώ ο καθηγητής να παίζει το ρόλο του οργανωτή και συντονιστή της τάξης.

Δ. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Α. ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Ο μαθητής της Α' γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες προκειμένου να μπορεί να προβεί στις γλωσσικές πράξεις που αναφέρονται πιο κάτω.
- 1.1 Έννοιες υπαρκτικές, όπως την ύπαρξη ή απουσία ατόμων, αντικειμένων, ποσοτήτων κλπ., οι οποίες εκφράζονται με το ρήμα to be, there is/ are + Noun Phrase (NP) ή και Adverbial Expression (Adv. expression)
- 1.2 Έννοιες χώρου, όπως τη θέση ατόμων, αντικειμένων, κτιρίων, την προέλευσή τους και τη σχέση τους στο χώρο. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με επιρρήματα και επιρρηματικούς προσδιορισμούς, σημεία του ορίζοντα και επίθετα που δηλώνουν μέγεθος.
- 1.3 Έννοιες χρονικές, όπως την χρονική διάρκεια, τη χρονική στιγμή, ώρα, χρόνο και τη συχνότητα των γεγονότων και καταστάσεων επίσης χρονικές έννοιες που δηλώνουν το παρόν και το μέλλον. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με τη χρήση του simple present, του present progressive και του 'going to' future, με επιρρήματα συχνότητας, ωρολογιακή ώρα, ημερομηνίες, χρονονολγίες και με τα ερωτηματικά επιρρήματα
- 1.4 Έννοιες ποσοτικές, όπως την αρίθμηση αντικειμένων, ατόμων, ποσοτήτων, τη διαφοροποίηση μεταξύ ενός, δύο ή και πολλών μονάδων, καθώς και τον μερισμό της ύλης. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με απόλυτους και τακτικούς αριθμούς, με το much / many, some / any / no, part / glass / bar of + Mass Noun, και με τις ερωτηματικές εκφράσεις how much / many, both, neither.
- 1.5 Έννοιες ποιοτικές, όπως το σχήμα και τα χρώματα αντικειμένων, την

- ηλικία και τη φυσική κατάσταση ατόμων και αντικειμένων. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με επίθετα όπως hungry / thirsty / tired / sleepy / hot / cold / wrong / pleasant και με ερωτηματικές εκφράσεις με το how + Adjective (adj.).
6. Έννοιες ρηματικών συσχετισμών, όπως η μεταβατικότητα ή μη των πράξεων, η ενέργεια και η δυνατότητα ή η υποχρέωση. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με μεταβατικά και αμετάβατα ρήματα στην ενεργητική φωνή - σε μορφή ερωτηματική, καταφατική και αρνητική, καθώς επίσης και με την προστακτική και τα βοηθητικά.
7. Έννοιες κτητικές όπως ο συσχετισμός κτήτορα και κτήματος και η κατάσταση ιδιοκτησίας που εκφράζονται με κτητικά επίθετα και αντωνυμίες, το ρήμα have (got), την πρόθεση with, τη γενική κτητική και την ερωτηματική αντωνυμία whose.
- 1.8 Έννοιες δείξης (δείξις), όπως η οριστική και αόριστη δήλωση αντικειμένων ή προσώπων. Οι έννοιες αυτές εκφράζονται με τις δεικτικές αντωνυμίες, τα άρθρα, τις προσωπικές αντωνυμίες, τα κτητικά επίθετα, τις ερωτηματικές αντωνυμίες who / whom.
- 1.9 Έννοιες λογικές όπως η σύζευξη και η διάζευξη, οι οποίες εκφράζονται με τους συνδέσμους and, but, or.
- Ο μαθητής της Α' γυμνασίου πρέπει να μπορεί να εκφράζει τις πιο πάνω έννοιες προκειμένου να προβεί στις παρακάτω λεκτικές πράξεις.
- 2.1 Να ζητάει και να δέχεται πληροφορίες σχετικά με το άτομο του και σχετικά με άλλα άτομα και αντικείμενα του περιβάλλοντός του, υπηρεσίες, ιδρύματα.
- 2.2 Να εκφράζει διανοητικές διεργασίες και να μπορεί να τις αντιληφθεί όταν τις εκφράζουν άλλοι και ιδιαίτερα να μπορεί:
- (i) να προσφερθεί να κάνει κάτι
 - (ii) να διατυπώσει - ή να ρωτήσει - αν κάτι είναι δυνατόν ή αδύνατο να γίνει
 - (iii) να ζητήσει άδεια να κάνει κάτι
 - (iv) να διατυπώσει - ή να ρωτήσει - αν κάποιος είναι υπόχρεωμένος να κάνει κάτι.
- 2.3 Να εκφράζει συναισθηματικές καταστάσεις και ιδιαίτερα να διατυπώνει την αρέσκεια ή απarέσκεια του για άλλα άτομα, αντικείμενα, δραστηριότητες και γενικότερα τα ενδιαφέροντά του.

CB

4. Να προτρέπει ή να αποτρέπει άλλα άτομα από το να κάνουν κάτι, να προτείνει κάτι σε άλλους και να αποδεχθεί ή να απορρίψει προτάσεις άλλων.

5. να αυτοπροσυσταστεί και να παρουσιάζει άλλους στον κοινωνικό χώρο, να χαιρετάει, να αποχαιρετάει και να δέχεται ευχαριστίες, να ζητάει και να δέχεται συγγνώμη, να συγχαίρει.

Η σύζευξη των παραπάνω εννοιών (που εκφράζονται με γραμμακασυντακτικά αινώμενα) και των συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων μπορεί να γίνει με τους τρόπους που αναφέρονται παρακάτω ενδεικτικά: Ο μαθητής της Α' Γυμνασίου μπορεί να χρησιμοποιεί το ρήμα to be και το simple present των μεταβάτιων και αμετάβατων ρημάτων με τις προσωπικές αντωνυμίες προκειμένου να δώσει πληροφορίες για το άτομό του και να ζητήσει πληροφορίες για άλλα άτομα. Το βοηθητικό ρήμα can για να διατυπώσει ή να ρωτήσει αν κάτι είναι δυνατό να γίνει ή για να προσφερθεί να κάνει κάτι. Το ρήμα like + gerund για να εκφράσει αρέσκεια ή απαρέσκεια για κάτι. Την προστακτική των ρημάτων για να προτρέψει ή να αποτρέψει κάποιον από το να κάνει κάτι. Τις δεικτικές αντωνυμίες με τα κύρια ονόματα με ή χωρίς τίτλους για να παρουσιάζει φίλους του στον κοινωνικό χώρο, κλπ.

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1. Ο μαθητής της Β' Γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες προκειμένου να μπορεί να προβεί στις γλωσσικές πράξεις που αναφέρονται πιο κάτω.

1.1 Έννοιες υπορκτικές, δηλ. την ύπαρξη γεγονότων ή καταστάσεων που εκφράζεται με το ρήμα happen, την ταυτότητα προσώπων και αντικειμένων που εκφράζεται με αναφορικές αντωνυμίες που εισάγουν αναφορικές προτάσεις.

1.2 Έννοιες χώρου, δηλ. την απόσταση σημείου από σημείο, που εκφράζεται με τα επιρρηματικά στοιχεία (not) far from / away from, as far as, as close as και ρήματα κίνησης, την κατεύθυνση της κίνησης που εκφράζεται με τα επιρρηματικά στοιχεία down / up + NP.

1.3 Έννοιες χρονικές, δηλ. η χρονική διάρκεια και η χρονική στιγμή κατά το παρελθόν και το μέλλον, που εκφράζονται με το simple past, past continuous τον τύπο used to, to present perfect και to shall / will future των ρημάτων με επιρρηματικούς προσδιορισμούς που δηλώνουν παρελθόντα ή μέλλοντα χρόνα.

- 1.4 Έννοιες ποσοτικές που εκφράζονται με determiners όπως hardly, any, each, every.
- 1.5 Έννοιες ποιοτικές, δηλ. την μεταλλαγή καταστάσεων που εκφράζονται με το ρήμα become + noun phrase και τον βαθμό στον οποίο υπάρχει μια ιδιότητα που εκφράζεται με τους συγκριτικούς βαθμούς των επιθέτων.
- 1.6 Έννοιες νοητικής διεργασίας (intellectual attitude) , όπως η γνώμη ή άποψη, που εκφράζονται με συμπληρωματικές στο κυρίως ρήμα προτάσεις όπως (don't) think that + clause, be sure that + clause, learn + infinitive.
- 1.7 Έννοιες ρηματικών συσχετισμών, όπως η θεματοποίηση του αντικειμένου που εκφράζεται με την Παθητική Φωνή των προτάσεων.
- 1.8 Έννοιες λογικές, όπως η σύνδεση αιτίας και αποτελέσματος που εκφράζεται με το ζεύγος why / because , , η έκφραση σκοπού με τον σύνδεσμο in order (not) to καί η έκφραση απλού υποθετικού συλλογισμού με if + Simple Present και απόδοση σε imperative mood / Simple future.
- 2.0 Μαθητής της Β' Γυμνασίου πρέπει να μπορεί να εκφράζει τις πιο πάνω έννοιες προκειμένου να προβεί στις παρακάτω λεκτικές πράξεις.
- 2.1 Να ζητάει και να δέχεται πληροφορίες σχετικά με γεγονότα ή καταστάσεις που συνέβησαν στο παρελθόν ή θα συμβούν στο μέλλον, αλλά επίσης σχετικά με τη λειτουργία και χρήση αντικειμένων, την τιμή, την ποσότητα και την ποιότητα αντικειμένων.
- 2.2 Να εκφράζει γνώμη για κάτι, να συμφωνεί, να διαφωνεί με απόψεις άλλων, και να κάνει απλούς συλλογισμούς, να προειδοποιεί, να δηλώνει γενικές αλήθειες.
- 2.3 Να εκφράζει συναισθηματικές διαθέσεις και ιδιαίτερα να εκφράζει τις προθέσεις του και τα σχέδιά του για το μέλλον και να κάνει προβλέψεις για το μέλλον και να ρωτάει για τις προθέσεις και τα σχέδια των άλλων.
- 2.4 Να κατευθύνει άλλα άτομα να εκτελέσουν οδηγίες ή να εκτελέσει ο ίδιος μια σειρά οδηγιών.
3. Η σύζευξη των παραπάνω εννοιών, που εκφράζονται με γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα, και των συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων μπορεί να γίνει με τους τρόπους που αναφέρονται παρακάτω ενδεικτικά: Ο μαθητής της Β' Γυμνασίου μπορεί να χρησιμοποιεί το simple past για να ζητάει και

ίνει πληροφορίας για γεγονότα του παρελθόντος το ' going to ' για να ανακοινώσει μελλοντικά του σχέδια την passive voice ρημάτων για να περιγράψει τη λειτουργία χρησίων συσκευών τις κές συμπληρωματικές προτάσεις μετά από δοξαστικά ρήματα για να άσουν άποψη, να συμφωνήσουν ή να διαφωνήσουν με άποψη φίλου τους κλπ.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ορθότης της Γ' Γυμνασίου πρέπει να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό προφορικό λόγο σύμφωνα με τις ακόλουθες έννοιες προκειμένου να μπο- να προβεί στις λεκτικές πράξεις που αναφέρονται πιο κάτω.

Έννοιες υπορκτικές, δηλ. τη δυνατότητα ή πιθανότητα ύπαρξης αντικει- μένων στο χώρο, καταστάσεων ή γεγονότων, που εκφράζονται με τα επίθε- τα (in)possible / (un)likely + that clause.

Έννοιες χώρου, δηλ. τον συσχετισμό αντικειμένων με το χώρο, που εκφρά- ζεται με επίθετα και φράσεις που δηλώνουν μήκος, πλάτος, ύψος, όγκο, θερμοκρασία.

Έννοιες χρονικές, δηλ. την αλληλουχία γεγονότων στο χρόνο, σχέσεις προτεραιότητας, ακολουθίας και διαρκείας στο παρελθόν, που εκφρά- ζονται με χρονικές προτάσεις που εισάγονται με τους συνδέσμους before, after, while, as, as soon as, when, until, since, και με τη χρήση του present perfect (simple and progressive) / future perfect.

Έννοιες ποσοτικές που εκφράζονται με τα fairly + adj., quite + adj., Adv. / Adj. + enough

Έννοιες ποιοτικές που εκφράζονται με so + Adj. + that clause, too + Adj. + infinitive.

Έννοιες αξιολόγησης, δηλ. αποδοχή ή μη καταστάσεων, επάρκεια ή ανε- πάρκεια, ευκολία ή δυσκολία, που εκφράζονται με τις φράσεις accept + NP/ clause, be against + NP, that will(not)do, easy/difficult + infinitive.

Έννοιες νοητικής διεργασίας, (intellectual attitude), όπως η κατά- σταση μνήμης - λήθης που εκφράζεται με τα ρήματα remember / for- get + inf. / ger. / that-clause και έννοιες λεκτικές που εκφράζονται με ρήματα όπως τα say, tell, answer, ask, wonder, forbid, recommend, suggest και την πλάγια εκφορά προτάσεων.

εννοιες λογικών συσχετισμών που εκφράζονται με υποθετικές προτάσεις διαφόρων τύπων ανάλογα με το βαθμό πιθανότητας ή απιθανότητας των λογικών συνεπειών.

1.9 Εννοιες ρημοτικών συσχετισμών υπαιτιότητας που εκφράζονται με causative form των ρημάτων.

1.10 Εννοιες δεικτικές που εκφράζονται με τις επιτακτικές αντωνυμίες my / your / etc. self και αναφορικές προτάσεις που εισάγονται με τις αντίστοιχες αναφορικές αντωνυμίες.

2.0 μαθητής της Γ' Γυμνασίου πρέπει να μπορεί να καταλαβαίνει και να εκφράζει τις πιο πάνω έννοιες προκειμένου να προβεί στις παρακάτω λεκτικές πράξεις.

2.1 Να αναμεταδίδει πληροφορίες που άκουσε ή διάβασε, να διορθώνει και να ανασκευάζει πληροφορίες που του μετadίδουν άλλοι.

2.2 Να εκφράζει διάφορους βαθμούς πιθανότητας και δυνατότητας για γεγονότα του παρελθόντος και του μέλλοντος, λογικούς συσχετισμούς αναγκαιότητας και διάφορους βαθμούς αναγκαιότητας.

2.3 Να εκφράζει συναισθηματικές καταστάσεις όπως η έκπληξη για ένα γεγονός, ελπίδα για κάτι, απογοήτευση, φόβος ή ανησυχία, επιθυμία, και να πληροφορείται για αντίστοιχες συναισθηματικές καταστάσεις άλλων ατόμων του περιβάλλοντός του.

2.4 Να εκφράζει επιδοκιμασία και αποδοκιμασία για πράξεις άλλων ή στάση αδιαφορίας απέναντι στα γεγονότα ή καταστάσεις του περιβάλλοντος του.

2.5 Να πείθει τον συνομιλητή του για κάτι, να συμβουλεύει, να προτείνει, να προειδοποιεί, να απειλεί, να προσφέρεται να βοηθήσει άλλους και να ζητήσει τη βοήθεια άλλων προκειμένου να επιτύχει κάτι.

2.6 Να παρουσιάζει άτομα στον κοινωνικό περίγυρο με τρόπο κατάλληλο για ποικίλες αυθεντικές περιστάσεις όπως αυτές καθορίζονται από διάφορες κοινωνικές παραμέτρους και να εισάγει θέματα συζητήσεων σε διαπροσωπικές επικοινωνιακές καταστάσεις και να εστιάζει την προσοχή του συνομιλητού του προκειμένου να εισάγει θέματα συζητήσεων.

3. Η σύζευξη των παραπάνω εννοιών, που εκφράζονται με γραμματικώς συντακτικά φαινόμενα, και των συγκεκριμένων λεκτικών πράξεων μπορεί να γίνει με τους τρόπους που αναφέρονται παρακάτω ενδεικτικά: Ο μαθητής της

Γυμνασίου μπορεί να χρησιμοποιεί την αλληλεσχία των ρηματικών χρόνων
στε να αναμεταδίδει πληροφορίες που άκουσε ή διάβασε, τα βοηθητικά ρή-
ματα (modals) για να εκφράζει βαθμούς πιθανότητας και/ή αποδοκιμα-
σία για πράξεις άλλων, για να συμβουλεύει και να προτείνει, όλα τα εί-
δη των υποθετικών λόγων για να αξιολογεί λογικά συμπεράσματα, τις χρονικές
ροτίσεις για να δώσει πληροφορίες κλπ.

ΚΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας της Αγγλικής στο λύκειο είναι να μπορέσει ο μαθητής να καταλαβαίνει και να παράγει αυθεντικό προφορικό και γραπτό λόγο έτσι ώστε να καλύψει τις βασικές επαγγελματικές και προσωπικές του ανάγκες στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, η διδασκαλία στο λύκειο στοχεύει στην εμπέδωση των γνώσεων χρήσης (use) της γλώσσας, που έχουν ήδη αποκτηθεί στο γυμνάσιο, αλλά και στην εκμάθηση των πιο συνθέτων λεκτικών πράξεων (speech acts). Οι ουσιαστικές διαφορές της διδασκαλίας στο λύκειο από τη διδασκαλία στο γυμνάσιο είναι ότι ο μαθητής του λυκείου πρέπει (α) να προετοιμαστεί για τη κατανόηση και παραγωγή συνεχούς συνεκτικού λόγου (cohesive discourse at a macro - rather than micro - level) και (β) να μπορεί να καταλαβαίνει και να αποδίδει διάφορες αποχρώσεις διάθεσης, τόνου, ύφους ανάλογα με τις συγκεκριμένες γλωσσικές περιστάσεις και κοινωνικές καταστάσεις.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Ο μαθητής του λυκείου πρέπει να ασκηθεί ώστε σταδιακά να μπορεί να καταλαβαίνει:

α) Αυθεντικά γραπτά κείμενα όπως είναι άρθρα, συνεντεύξεις και στήλες με ειδήσεις, σχόλια, κριτικές κλπ. σε εφημερίδες και περιοδικά, προσωπικά γράμματα ή πιο επίσημες επιστολές γραμμένες σε τόνο φιλικό, επαγγελματικό κλπ. *μυθοσώφεις, ή οδηγίες χρήσης, κατασκευής, λειτουργίας συσκευών, μηχανημάτων κλπ. *συνταγές φαρμάκων* προκυρήξεις, διαφημιστικά έντυπα κλπ.

β) Αυθεντικό προφορικό λόγο όπως είναι μια διαπροσωπική (επίσημη ή ανεπίσημη) συζήτηση μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων για θέματα κοινωνικά, προσωπικά, επαγγελματικά ή μια τηλεφωνική συνδιάλεξη*εξαγγελία μέτρων, ανακοινώσεις, ειδήσεις από μαζικά μέσα ενημέρωσης* ανέκδοτα και τραγούδια* μια σύντομη διάλεξη ή αφήγηση ιστορίας κλπ.

Ο μαθητής πρέπει να ασκηθεί επίσης ώστε να μπορεί σταδιακά να παράγει:

α) Αυθεντικό προφορικό λόγο με σκοπό τη συμμετοχή σε μια φιλική ή επαγγελματική συζήτηση ή τηλεφωνική συνδιάλεξη, τη διεξαγωγή μιας επαγγελματικής συνέντευξης κλπ.

β) Αυθεντικό γραπτό λόγο ώστε να κάνει μια αίτηση ή μια ανακοίνωση να ζητάει ένα ενημερωτικό φυλλάδιο ή ένα μικρό άρθρο να γράψει μια

προσωπική ή επίσημη επιστολή σε τόνο φιλικό ή επαγγελματικό να δώσει γραπτές οδηγίες χρήσης, κατασκευής, λειτουργίας συσκευών, μηχανημάτων κλπ.

Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να καταλαβαίνει και να παράγει γραπτό και προφορικό λόγο, με τις μορφές που αναφέρονται πιο πάνω, πρέπει να αναπτύξει περισσότερο και μέσα από πιο σύνθετες διαδικασίες τις δεξιότητες που ήδη έχει από το γυμνάσιο. Ακόμα, χρειάζεται να αποκτήσει κι άλλες δεξιότητες, όπως αυτές που ακολουθούν:

1. Να ακούει ή και να διαβάζει προσεκτικά (scanning) , ώστε να εντοπίζει τα πιο σημαντικά σημεία της πληροφόρησης που του μεταδίδονται και να μπορεί να συναγάγει το θέμα ή να αποδώσει περιληπτικά ολόκληρο το περιεχόμενο με ή χωρίς δικά του σχόλια.

2. Να επιλέγει συγκεκριμένα στοιχεία από πληροφόρηση που του μεταδίδεται γραπτά ή προφορικά προκειμένου να

2.1 κάνει κάποια κατάταξη ή ανακατάταξη των στοιχείων αυτών σύμφωνα με κάποιους συγκεκριμένους σκοπούς

2.2 συσχετίζει τα στοιχεία αυτά με απόψεις δικές του ή των άλλων

3. Να εκφράζει την ουσία της πληροφόρησης που του δίνεται γραπτά ή προφορικά στη δική του γλώσσα ή και αντίστροφα.

4. να μετακωδικοποιεί το γραπτό ή προφορικό λόγο, που του μεταδίδεται, σε διαφορετικό ύφος, τόνο ή μορφή, όπως στις εξής περιπτώσεις: μια συνέντευξη να αποδοθεί σε μορφή κειμένου, ένα μήνυμα σε τόνο αυστηρό να μεταδοθεί πάλι σε τόνο ήπιο και φιλικό, ένα κείμενο που σχολιάζει ένα γεγονός σε ύφος ειρωνικό να αποδοθεί σε ύφος ουδέτερο.

Για να μπορεί όμως, ο μαθητής του λυκείου να κάνει αυτή τη μετακωδικοποίηση τόνου και ύφους και γενικότερα για να μπορεί να αποδώσει το σωστό τόνο και ύφος στα λόγια που παράγει, πρέπει να μπορεί να διακρίνει και να παράγει

5. Συναισθηματική έκφραση στον προφορικό λόγο με στοιχεία όπως τις επιφωνηματικές εκφράσεις, επαναλήψεις στοιχείων που δηλώνουν επιτακτικό βαθμό, τονισμό στο βοηθητικό ρήμα, επιτακτικά επιρρήματα και επίβετα, επιτακτική χρήση ερωτηματικών και αρνητικών τύπων προτάσεων, επιφωνηματικές και ρητορικές ερωτήσεις κλπ.

6. Γλωσσικές λειτουργίες που δηλώνουν συναισθηματική κατάσταση όπως την απογοήτευση και λύπη, αποδοκιμασία και αποδοχή, έκπληξη κι ανησυχία, προθυμία κι απροθυμία κλπ

Ακόμα, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να συμμετέχει

οικονομικά σε μια συζήτηση πρέπει να μπορεί:
να εισάγει ένα θέμα συζήτησης χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα γλωσσικά/νητικά στοιχεία.

Να συμβάλει στη διεξαγωγή της συζήτησης με τους εξής τρόπους:

1. Να δίνει τα κατάλληλα λεκτικά/φωνητικά σήματα που δείχνουν ότι προσέχει τον συνομηλητή του.
2. να συνεχίζει τη συζήτηση με το να προσθέτει, να αξιολογεί, να δίνει παραδείγματα κλπ., ή να μπορεί να αλλάζει θέμα χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως *by the way, incidentally*, κλπ.
3. Να τελειώνει ένα θέμα στη συζήτηση ή τη συζήτηση ολόκληρη, με τα κατάλληλα σήματα και γλωσσικές λειτουργίες.
- Τέλος, προκειμένου να μπορεί ο μαθητής του λυκείου να παράγει συνε-

ή συνεκτικό λόγο πρέπει να μπορεί:

1. Να χρησιμοποιεί λογικά-συνδετικά στοιχεία (*the topic devices*) όπως συνδέσμους (αντιθετικούς, συμπερασματικούς, υποθετικούς, προσθετικούς, ναλλακτικούς), αναφορικές προτάσεις, μετοχές (*present and past participle constructions*), προτάσεις κατά παράθεση κλπ.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Η επίτευξη των στόχων στα λύκεια γίνεται με τις ίδιες τεχνικές και μέσα που γίνεται και στο γυμνάσιο, με μεγαλύτερη έμφαση όμως στο στάδιο της ελεύθερης επικοινωνίας.

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ο μαθητής της Α' λυκείου πρέπει να μπορεί:

1. Να αναφέρει γεγονότα με σκοπό να πληροφρήσει.
2. Να διηγείται επεισόδια ή ιστορίες εκφράζοντας και την ψυχολογική του στάση απέναντι στα γεγονότα.
3. Να εκφράζει περιέργεια για κάτι, ελπίδα ή προσμονή για ένα ευχάριστο γεγονός.
4. Να εκφράζει αφορές του επιθυμίες.
5. Να εκφράζει προθυμία ή απροθυμία να εκτελέσει εντολές.
6. Να δέχεται ή να απορρίπτει προτάσεις άλλων και να αντιπροτείνει.
7. Να δίνει ευχές γενικά, και ειδικότερα σε διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις και περιστάσεις.
8. Να δίνει και να δέχεται συλλυπητήρια.
9. Να προσκαλεί, να δέχεται και να απορρίπτει προσκλήσεις δίνοντας κατάλληλες δικαιολογίες.

10. Να προσφέρει κάτι και να δέχεται ή να απορρίπτει προσφορά κάποιου αντικειμένου ή τη βοήθεια κάποιου.
11. Να κάνει και να δέχεται φιλοφρονήσεις.

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ο μαθητής της Β' λυκείου πρέπει να μπορεί:

1. Να εκφράζει γενικεύσεις και να εντάσσει σε αυτές και ειδικότερες περιπτώσεις.
2. Να εκφράζει υποθέσεις και να παρουσιάζει αποδείξεις προκειμένου να λύσει κάποιο πρόβλημα.
3. Να εκφράζει τις προβλέψεις του για μελλοντικά γεγονότα και να τις υποστηρίζει με βάση γεγονότα και καταστάσεις του παρελθόντος και του παρόντος.
4. Να μεταφέρει συζητήσεις και να σχολιάζει το περιεχόμενό τους εκφράζοντας και τη δική του άποψη.
5. Να εκφράζει πώς αισθάνεται αυτός ή άλλος, πριν ή αφού συμβεί ένα σημαντικό γεγονός.
6. Να εκφράζει αισιοδοξία ή απαισιοδοξία, ανακούφιση, ανησυχία, φόβο ή στενοχώρια για διάφορα γεγονότα της προσωπικής του ζωής ή του κοινωνικού συνόλου.
7. Να εκφράζει ανυπομονησία, δυσαρέσκεια ή θυμό για διάφορα γεγονότα ή καταστάσεις.
8. Να παραπονέιται και να κατηγορεί άλλους για κάτι εξηγώντας τους λόγους και να υπερασπίζεται τον εαυτό του όταν κατηγορείται.
9. Να εκφράζει το θαυμασμό του για πρόσωπα, γεγονότα ή αντικείμενα και να τον αιτιολογεί.
10. Να εκφράζει την απογοήτευσή του για καταστάσεις και γεγονότα που δεν εξελίχθηκαν σύμφωνα με τις προσδοκίες του.

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ο μαθητής της Γ' λυκείου πρέπει να μπορεί:

1. Να εκφράζει τις απόψεις του για ένα ζήτημα και να τις ενισχύει με επιχειρήματα.
2. Να διατυπώνει τις αιτίες και τις συνέπειες γεγονότων.
3. Να πραγματεύεται και να συγκρίνει διαφορετικές λύσεις σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Να εκφράζει τις επιφυλάξεις του για ένα ζήτημα και να τις αιτιολογεί.
Να πληροφορεί για σοβαρά ζητήματα ή γεγονότα αναλύοντάς τα.
Να συμφωνεί και να ενισχύει ή να διαφωνεί με τις απόψεις άλλων.
Να δέχεται ή να ανασκευάζει κριτική άλλων στις απόψεις ή στα έργα
άλλων.

Επιπλέον η υποστήριξη ή εφαρμογή ενός νέου Α. Προγράμματος με διαφορετικούς στόχους από το προηγούμενο δεν μπορεί να λειτουργήσει κανονικά και χωρίς επιπλοκές ή προειδοίσεις στο όλο σύστημα της επιδιόρθωσης της ξένης γλώσσας, επιβαρύνοντας τον το εξής σχέδιό:

1. Διδαγοποίηση του προτάθηκες επιμόρφωσης: Η Επιτροπή, συντάσσοντας προς την Επιτροπή που τιμεί, ναρίδετε επίσης νέο αναλυτικό πρόγραμμα για τη ΣΕΛΜΕ διδασκόμενα με το ίδιο πνεύμα του Αναλυτικού για τα Γενικά και Λύσει.
2. Θέματα εξαγωγικής για ΑΕΙ : Ήδη από το 1983 κηρύξε το Γίδος και τη δομή των θεμάτων για να συζητήσουν με τη νέα αντίληψη.
3. Επιμορφωτικά Σεμινάρια : Τα Σεμινάρια των ξέων μορφωτικής Ιεραρχίας (Βρετ. Συμφορτίου). Τόσο το 1983 όσο και κατά που είναι προταφικητέρετα για το 1984 έχουν περιεχόμενο και μεθοδολογία της επικοινωνιακής προέγερσης.
4. Τα διδακτικά βιβλία: Γύρω στο 7 από τις ερευνητικές ομάδες είναι αραιότερες με την επικοινωνιακή μέθοδο (Αυτά απεικονίζουν ότι η νέα διδακτική αντίληψη δεν είναι άρνηση με έναν τρόπο μαθησιακό).
5. Επιμόρφωση απαραίτητης Ομάδας μαθητών : Η Επιτροπή συμφορώντας με ενδεώς 40000 σεμινάριο οφείλει

2ο κωδικισμό (με τον όρο που και κωδικοποιεί με
 τη Γαλλική) που θα εφαρμόσει το πρώτο περα-
 ριστικό υμνό από το Σεπτέμβριο του 1984
 με κωδικοποιεί θαφεία με όφες εν τέρει του βόρην-
 βίου. Το περικόπτις κωδ υμνό βλκίφει στο
 νέο κωδικισμό πρόγραμμα.

6. Ειδιός κωδικισμό βιβλίο μεθοδικών οδών:

Εντός η βουροπία επεξεργάσει ειδιός μεθο-
 δικές οδούς με πφίει κώδικις του νέου κωδικι-
 σμού προγράμματος, τόβο του θεωρητικού όδο που
 του προκωπτις βέρους (με κωδικοποιεί η.2.2.).

7. Ειδιός βιβλίο: Εντός η βουροπία στο τέρει
 του θα έχει κωδικοποιεί το βιβλίο του
 θεωρητικού ομάδος κωδικισμίν, κωδικοποιεί
 όη θα έχει έτοιμος 25 εφφορπώις με πφί-
 ρη πφίει του νέου κωδικισμού κφίει και εν
 κωδικοποιεί κωδικοποιεί κωδικοποιεί υμνό. Εντός
 κωδ 1-7 Σεπτέμβριος θα είναι σε όφει επόδο
 εν πφίει να κώις κωδικοποιεί 25 μονοί-
 φει η διαφέρει βιβλίο σε όφει του κωδικισμού
 όρο εν πφίει. Ένι η κωδικοποιεί του
 νέου κωδικισμού προγράμματος κωδ 10
 Σεπτέμβριος θα είναι προκωπτις κωδικοποιεί.
 Μετα τα κωδικοποιεί κωδικοποιεί στο τέρει εν
 έτοιμος του νέου Α.Π. Δε τέρει

[Signature]

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Τομπαΐδης λέγει: Χαιρετίζω την προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών. Τον τελευταίο καιρό ήταν κάτι περισσότερο από φανερό πως οι ξένες γλώσσες είχαν βαλτώσει σε απαρχαιωμένα διδακτικά σχήματα (βιβλία, μέθοδοι, διδακτικές αντιλήψεις). Τώρα γίνεται ένα πρώτο βήμα (θα ακολουθήσουν ασφαλώς και άλλα), για να ξεπεραστούν δυσκολίες πολλών χρόνων και για να περπατήσουμε κι εμείς διδακτικά μαζί με τους προηγμένους λαούς στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών.

Έπρεπε ίσως να περάσουμε όλη αυτή τη "γραμματική" περίοδο, κατά την οποία προσπαθούσαμε να μάθουμε την ξένη γλώσσα μέσ' από τη γραμματική, για να καταλάβουμε ότι αυτό ήταν αδύνατο, ότι η γλώσσα είναι πράξη και μαθαίνεται με τη χρήση και την άσκηση με γλωσσικές δομές και όχι άσκηση πάνω σε γραμματικούς τύπους. Είμαι βέβαιος ότι η νέα διδακτική κατεύθυνση, εφόσον υποστηριχθεί με τα κατάλληλα μέσα (διδασκικά βιβλία, ενημερωμένο προσωπικό κτλ.), θα μας βγάλει από το αδιέξοδο στο οποίο είχαμε φτάσει με τις ξένες γλώσσες.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Όπως τόνισε και ο Ειδικός κ. Τριανταφύλλου, το κρινόμενο πρόγραμμα είναι συντεταγμένο σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Γι' αυτό, σαν άνθρωπος που πονάει για την παιδεία του τόπου, οφείλω να εκφράσω τη χαρά μου που επιτέλους το πρόβλημα παίρνει τη σωστή του λύση. Βέβαια, για να υλοποιηθεί το πρόγραμμα, θα χρειαστεί να επιμορφωθεί το διδακτικό προσωπικό και να εφοδιαστεί με τα ανάλογα βοηθήματα. Θα θεωρήσω τους σχεδιασμούς της Ο.Ε. μια καλή αρχή, αλλά θα ζητήσω και από τη διοίκηση να μη φειστεί χρημάτων και προσπάθειών. Ένα άλλο θέμα στο οποίο πρέπει να σταθώ είναι ότι στο πρόγραμμα χρειάζεται να τονιστεί ότι η ύλη κάθε τάξης προϋποθέτει την αφομοίωση της ύλης της προηγούμενης τάξης. Ακόμη επισημαίνω ότι τα ελληνικά του προγράμματος σε ορισμένα σημεία πρέπει να βελτιωθούν-κυρίως χρειάζεται να λείψουν οι νεολογισμοί.

Με αυτές τις ελπίδες και αυτές τις παρατηρήσεις εισηγούμαι να γίνει δεκτό το Α.Π. της Αγγλικής για το Γυμνάσιο και το Λύκειο όπως το προτείνει η Ο.Ε.

Το Τμήμα ομόφωνα αποδέχεται την εισήγηση των κ.κ. Ευθ. Γκούμα και Τρ. Τριανταφύλλου.

ΘΕΜΑ 4ο

Ο κ. Στ. Παπασημακόπουλος λέγει: Το βιβλίο "Οργανισμός του Ανθρώπου" που γράφτηκε ύστερα από ανάθεση (υπ. απόφαση Φ.211.12/14/Γ2/821/22-3-83) από τον κ. Μ. Μυλωνάκη για την Α' τάξη Ε.Π.Α.

Το έκριναν οι Τρίβολας Παρασκευάς, διδ. Παν. Αθηνών, Χειρουργός και Μιχαηλάκης Μανώλης, διδ. Παν. Αθηνών, Παθολόγος και την κρίση τους σας την επισυνάπτω.

Μελέτησα το βιβλίο και έβγαλα το συμπέρασμα ότι, μέχρι το σημείο που γράφτηκε, είναι εύληπτο. Ο συγγραφέας προσπάθησε και το κατάφερε σε μεγάλο ποσοστό, να μην έχει επικαλύψεις με το βιβλίο της Β' Γυμνασίου. Η προσπάθεια του συγγραφέα να αναπτύξει μερικά θέματα υγιεινής που απουσιάζουν από την ύλη του βιβλίου της Β' Γυμνασίου καθώς και μερικούς μηχανισμούς στα διάφορα συστήματα με απλό τρόπο κάνει το βιβλίο ενδιαφέρον και θα προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών.

Για τους λόγους αυτούς εισηγούμαι την έγκρισή του ως διδακτικού και την αποστολή του στον ΟΕΔΒ για εκτύπωση (με την επιφύλαξη ότι θα πρέπει να το ελέγξει ένας φιλόλογος).

Το Τμήμα δέχεται ομόφωνα να προωθηθεί το βιβλίο στον ΟΕΔΒ για έκδοσηση προκειμένου να εφαρμοστεί πειραματικά για τους μαθητές της Α' ΕΠΛ.

Η συζήτηση για τα θέματα 3 και 5 αναβάλλεται.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει:

1.- Διαπιστώνεται ότι παρευρίσκονται στη συνεδρίαση: από τους συγγραφείς ο κ. Καλαβρός, από τους κριτές ο κ. Γεωργόπουλος και οι δύο εισηγητές που έχει ορίσει το Τμήμα: Φ.Κ. Βώρος και Β. Θεοδωρακόπουλος.

2.- Ο κ. Γεωργόπουλος είπε:

- α) η συγγραφή γενικά είναι συνοπτική
- β) ως προς το Τμήμα της δικής του αρμοδιότητας διαπιστώνει ότι όσα γράφονται είναι σωστά αλλά θεωρεί ότι μερικές λεπτομέρειες μπορούν να διαγραφούν γιατί θα κουράζουν άσκοπα τους μαθητές. (θα καταθέσει αναλυτικό σημείωμα με τις παρατηρήσεις του).

3.- Ο κ. Καλαβρός εξήγησε ότι:

α) τα τρία κεφάλαια του βιβλίου γράφτηκαν χωριστά από τους 3 συγγραφείς·

β) όμως συνεργάστηκαν πρώτα ώστε να υπάρχει ενότητα γραφής·

γ) είναι ευπρόσδεκτες πάντα και θα αξιοποιηθούν οι παρατηρήσεις των κριτών.

4.- Ο κ. Γεωργόπουλος πρόσθεσε ότι γνωρίζει του β' κριτή τη γνώμη και είναι καταφατική (είχε ήδη προωθήσει ένα αντίγραφο της συγγραφής με τις παρατηρήσεις του), αλλά δεν είχε συνεργασία με τον γ' κριτή.

5.- Ο κ. Βώρος:

α)θύμισε ότι οι μαθητές της α' του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου έχουν ήδη κάποια γεύση δικαίου από την γ' τάξη του γυμνασίου (σύνταγμα, λειτουργία δικαστηρίων κλπ.)·

β) ρώτησε τον κ. Γεωργόπουλο αν νομίζει ότι κάποια λεπτομερειακά στοιχεία μπορούν να γραφτούν με μικρότερα γράμματα με την ένδειξη ότι καταχωρίζονται για λόγους πληρότητας αλλά δε διδάσκονται αναλυτικά (απάντηση καταφατική)·

γ) ρώτησε τον κ. Καλαβρό και τον κ. Γεωργόπουλο αν είναι εύκολο κάποια στοιχεία, π.χ. διαίρεσης του δικαίου, να συνοδεύονται από σχεδιαγράμματα και άλλα, π.χ. αξιόγραφα, από εικόνες για διευκόλυνση των μαθητών (απάντηση καταφατική).

6.- Οι κύριοι Βώρος και Θεοδωρακόπουλος δήλωσαν ότι:

α) όντας φιλόλογοι είδαν τα κείμενα κυρίως από σκοπιά γλωσσική-διδασκική·

β) θα δώσουν στους συγγραφείς τα αντίγραφα που έχουν με επισημειωμένες τις παρατηρήσεις τους, ώστε να τις αξιοποιήσουν οι συγγραφείς.

7.- Το Τμήμα αποφαινεται: να οριστεί άλλη συνεδρίαση για την έγκριση, αφού πρώτα οι τρεις κριτές καταθέσουν στην υπηρεσία γραπτές τις παρατηρήσεις τους και οι συγγραφείς στο μεταξύ προχωρήσουν στην αξιοποίηση αυτών των παρατηρήσεων.

Το Τμήμα μετά από διευκρινιστική συζήτηση αποφασίζει ομόφωνα να φέρει το θέμα για τελική κρίση το ταχύτερο δυνατόν.

ΠΡΑΞΗ 60/1984

Σήμερα, 5-6-84, ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή προεδρεύει ο Σύμβουλος Β' κ. Ν. Βαρουχάκης.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Εκορδής, Ειδ. Σύμβουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητής και η γραμματέας του Τμήματος Δ. Ζαραφωνίτου.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Δ. Σακκάς, γιατί ήσαν απασχολημένοι σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση και οι κ.κ. Κυρ. Κατσιμάνης και Β. Θεοδωρακόπουλος για προσωπικούς λόγους.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Διαδικασία κρίσης και κρίση για το βιβλίο Τεχνολογία και Παραγωγή της Α' Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Στ. Παλαιοκρασσάς.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση του θέματος της Η.Δ.

Από τους κριτές παραβρέθηκε ο κ. Βακαλιός για την καθιερωμένη ενημέρωση του Τμήματος από τους κριτές.

Ο κ. Βακαλιός παίρνει το λόγο και λέγει:

./.

Θ. Βακαλιός
Κριτής

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ*

Α* Τεύχος

Το κείμενο κρίνεται σύμφωνα με την πρόταση αναλυτικού προγράμματος του μαθήματος που έχει αποδεχτεί η Ομάδα του ΕΠΛ (απ'ό,τι γνωρίζω και το ΚΕΜΕ), το γενικό και τους ειδικούς στόχους του μαθήματος που αναφέρονται στο αναλυτικό πρόγραμμα.

Έχοντας αυτά υπόψη κρίνω ότι:

1. Το κείμενο είναι κατάλληλο να πεί στο ΚΕΜΕ για συζήτηση.

2. Η συζήτηση αυτή πρέπει να γίνει το γρηγορότερο για να μπορέσουν να αναδειχτούν - με τη συλλογική συνδρομή εκπαιδευτών του ΚΕΜΕ και των κριτών - οι ελλείψεις του και να υποδειχθούν τρόποι βελτίωσής τους.

Οι ελλείψεις του κειμένου θα μπορούσαν να εντοπιστούν στα εξής:

Υπάρχει μια δυσαρμονία ανάμεσα στους σκοπούς του μαθήματος και το ειδικό βέρος που δίνεται σε διάφορα κεφάλαια του βιβλίου.

- Οι συγγραφείς του βιβλίου επικεντρώνουν περισσότερο από όσο χρειάζεται σ'αυτό το ιστορικό κατά βάση μέρος του βιβλίου στην περιγραφή των διάφορων εργαλείων και μηχανών και δεν δίνουν παντού την απαιτούμενη προσοχή στο παραγωγικό, το τεχνολογικό και το πολιτιστικό περιβάλλον μέσα στο οποίο εμφανίζονται, διαδίδονται και λειτουργούν οι διάφορες τεχνολογικές ανακαλύψεις ή κατασκευές.

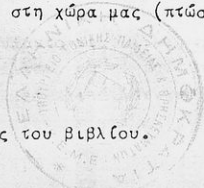
- Οι ελλείψεις αφορούν σ'αυτό το σημείο την περίοδο της Αναγέννησης και της βιομηχανικής επανάστασης. Η προηγούμενη και η επόμενη περίοδος παρουσιάζει μια καλύτερη εικόνα.

- Το βιβλίο γράφτηκε σε μια αντίληψη που ταυτίζει την τεχνολογία με την τεχνική. Γι αυτό δεν κάνει λόγο για τα τεχνολογικά συστήματα, ούτε για τα παραγωγικά συστήματα. (Για την έννοια της τεχνολογίας, της τεχνικής, τα τεχνολογικά συστήματα κτλ. δες κείμενό μου για το μάθημα της Τεχνολογίας. Θα βγει στο προσεχές τεύχος του "Λόγος και πράξη").

Αυτή την έλλειψη την "παλεύει" το κείμενο όσο μπορεί, επιχειρώντας να δώσει το ευρύτερο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο της τεχνολογίας. Αυτό είναι στο ενεργητικό του. Από αυτή την άποψη είναι πολύ πετυχημένες οι αντι-παραθέσεις, που κάνει ανάμεσα στη ρωμαλία πορεία ανάπτυξης στη Δυτική Ευρώπη από την Αναγέννηση και μετά και την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα μας (πτώση Βυζαντίου, Τουρκοκρατία, κτλ.).

* Η κριτική αναφέρεται στο Α* και Β* μέρος του Α* τεύχους του βιβλίου.

CH

- Στο βιβλίο όπως είπα και πιο πάνω, υπερέχει η περιγραφή της τεχνολογικής ανάπτυξης, συγχρόνωσης και λειτουργίας των μηχανών, γενικά της τεχνολογίας. Δεν τίθεται το ερώτημα πώς έγιναν οι διάφορες τεχνολογικές ανακαλύψεις, μέσα από ποιές γνωστικές και διανοητικές διαδικασίες, ποιές εμπειρίες και γνώσεις χρησιμοποιήθηκαν, γιατί αυτές και όχι άλλες κτλ. Αυτή η πλευρά του ζητήματος είναι υποβαθμισμένη στο βιβλίο τουλάχιστον όσον αφορά την περίοδο μετά την αρχαιότητα. Πρόκειται για το πρόβλημα της δημιουργικότητας στη σχέση των ανθρώπων με την τεχνολογία και την ανάπτυξη της.

Από μια τέτοια έκθεση θα φαινόταν καλύτερα η διαφορά ανάμεσα στην τεχνολογία της εποχής μας με τις τεχνολογίες των προηγούμενων εποχών, ότι δηλαδή το στοιχείο της δημιουργικότητας είναι πολύ περισσότερο ανεπτυγμένο σήμερα* είναι αποφασιστικός συντελεστής όχι μόνο για την ανάπτυξη της τεχνολογίας, αλλά και για τη λειτουργία της στο κοινωνικό επίπεδο και ακριβώς για το λόγο αυτό η ανάπτυξη της δημιουργικότητας στο σπουδαστή είναι ένας από τους κύριους παιδαγωγικούς στόχους της εκπαίδευσης.

- Δεν τονίζεται επίσης στο βιβλίο ότι στη μέχρι τώρα ιστορία το απόθεμα της ανθρωπίνης δημιουργικότητας και η εκφρασμένη ανθρωπίνη δημιουργικότητα σε ατομικό επίπεδο ήταν πάντα πολύ μεγαλύτερη από εκείνη που αξιοποιούνταν κοινωνικά (εκτός από περιόδους πολέμων, θεομηνιών και άλλων απειλών και κινδύνων εναντίον μιας κοινότητας, μιας φυλής ή χώρας). Αυτή η παρατήρηση επιτρέπει να τονιστεί το πρόβλημα της κοινωνικής ζήτησης. Ότι δηλαδή, για να αναπτυχθεί η τεχνολογία χρειάζεται να υπάρχει ανάμεσα στα άλλα, και κοινωνική ζήτηση. Αν λοιπόν στην εποχή μας αναπτύσσεται η τεχνολογία είναι και γιατί υπάρχει ζήτηση. Εξάλλου υπάρχουν μηχανισμοί που υπηρετούν την αύξηση της ζήτησης (καταναλωτική κοινωνία, υποδαύιση πολέμων και εντάσεων μεταξύ των χωρών που ευνοούν ανάπτυξη πολεμικής τεχνολογίας κτλ.).

- Δεν δίνει το βιβλίο την απαιτούμενη έμφαση σε μερικές περιόδους της ιστορίας που από την άποψη της τεχνολογικής ανάπτυξης και της δημιουργικότητας, αλλά και του κοινωνικού κλίματος θα έπρεπε να εξαρθούν. Θα μπορούσε νομίζω να δοθεί καλύτερα το δημιουργικό κλίμα της Αναγέννησης: δηλαδή, η προσπάθεια για συνολική ανάπτυξη της ανθρωπίνης δημιουργικότητας σε τεχνολογικό, επιστημονικό, οικονομικό, πολιτιστικό αλλά και επίπεδο της δημοσίας ζωής. Αυτό είναι σημαντικό να το γνωρίζουν οι μαθητές και να το τονίσουμε κι εμείς για πολλούς λόγους. Για λόγους ιστορικής αντίληψης, αλλά ίσως περισσότερο για να γίνουν καλύτερα αντιληπτά τα προβλήματα που δημιουργεί ο τεχνοκρατικός τρόπος ανάπτυξης στην εποχή μας και σε σχέση με αυτό η άποψη για συνολική ανάπτυξη που αποτελεί, σύμφωνα με το πενταετές, βασικό αναπτυξιακό στόχο της χώρας μας, μαζί με την ιδέα της αυτοδύναμης ανάπτυξης που επίσης επιτρέπει να τονιστεί το στοιχείο της δημιουργικότητας, της εφευρετικότητας, της πρωτοβουλίας κτλ.

- Επίσης θα μπορούσε, για τους ίδιους λόγους, να δοθεί έμφαση στο ρόλο που έχουν παίζει ορισμένοι επιστήμονες στην ιστορία της τεχνολογίας και της επιστήμης. Τέτοιοι θα μπορούσαν να είναι ο Αρχιμήδης, ο Διονύσιος ο Βίτσι, ο Κοπέρνικος, ο Γαλιλαίος, ο Νεύτωνας και δεν ξέρω ποιοι άλλοι, οπωσδήποτε ο Λένιν, ο Βένερ (ίσως), ο Βάτσον και Κρίκερ στην εποχή μας και άλλοι, παράλληλα και μαζί με τους "καθαρά" τεχνολόγους και μηχανικούς που εφεύραν και ανέπτυξαν διάφορες μηχανές.

- Δεν αναφέρεται καθόλου το κείμενο στα συστήματα οργάνωσης που εφαρμόστηκαν σε διάφορες εποχές ή σε σχέση με διάφορες τεχνολογίες, ως πλαίσιο και ως όρος ανάπτυξης και λειτουργίας της τεχνολογίας ή ως ανασταλτικός παράγοντας. Θα χρειαζόταν, αν υπήρχε χρόνος, να γραφεί ένα ειδικό κεφάλαιο πάνω στο θέμα, με τον τίτλο Τεχνολογία και οργάνωση, στο οποίο θα μπορούσε να γίνει μια αναδρομική έκθεση του προβλήματος. Από μια τέτοια έκθεση θα φαινόταν ο τεράστιος ρόλος της οργάνωσης στην εποχή μας και οι δικές μας αδυναμίες στον τομέα αυτό. Επίσης μια τέτοια έκθεση θα επέτρεπε να δούμε το ρόλο διαφόρων συστημάτων οργάνωσης σε σχέση με το πρόβλημα της αλλοτρίωσης στην εργασία και με το πρόβλημα της δημιουργικότητας των εργαζομένων και της αυτοπραγμάτωσής τους μέσα από την εργασία. Δες π.χ. αρνητικά από αυτή την άποψη συστήματα Ταϊλhor και ως ένα βαθμό το σύστημα Φορντ και ως ένα βαθμό πάλι σε αντιδιαστολή με αυτά το σύστημα των "Ανθρωπίνων σχέσεων" κτλ., μαζί με τις νεότερες προσπάθειες και τις νέες δυνατότητες με τη σύγχρονη τεχνική-ηλεκτρονική, πληροφορική- που όμως η έκθεσή τους στο κείμενο είναι αρκετά καλή.

Το θέμα αυτό μας ενδιαφέρει και σε σχέση με το μεγάλο θέμα μεταφοράς και αξιοποίησης ξένης τεχνολογίας από τη χώρα μας, δηλαδή το πρόβλημα της υποδοχής της ξένης τεχνολογίας.

- Δεν αναφέρεται καθόλου το κείμενο στην ελληνική πραγματικότητα και στους αναπτυξιακούς στόχους της χώρας μας. Αυτή η έλλειψη θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί στην Εισαγωγή του βιβλίου που δεν έχω υπόψη μου. Θα μπορούσαμε όμως να κάνουμε κάποιες νύξεις στο συνοπτικό 3ο κεφάλαιο ("Επίπεδα τεχνολογικής ανάπτυξης") που θεωρώ ότι είναι από τα πιο πετυχημένα. Θα μπορούσε δηλαδή εδώ να ειπωθεί ότι στη χώρα μας υπάρχουν και τα τρία είδη της τεχνολογίας (χειρωνακτική, μηχανική, σύγχρονη), με τους αντίστοιχους τρόπους παραγωγής ή παραγωγικά συστήματα και νοοτροπίες κτλ., σε συνθήκες όπου η χώρα μας θέλει να κάνει το άλμα προς τη σύγχρονη τεχνολογία, την τεχνολογική επανάσταση.

- Δεν φαίνεται αρκετά από το κείμενο η οργανική σχέση έρευνας (επιστήμης) - παιδείας - παραγωγής ως πλαίσιο και ως βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία και η ανάπτυξη της σύγχρονης τεχνολογίας, τουλάχιστον από τις αρχές του αιώνα μας και ιδιαίτερα μετά το 1945. Έτσι δεν φαίνεται από το κείμενο ο ρόλος της παιδείας σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία - τη λειτουργία, ανάπτυξη και διάδοσή της -, δεν φαίνεται επίσης με πλήρη σαφήνεια το γεγονός ότι στην εποχή μας η επιστήμη είναι άμεση παραγωγική δύναμη και ότι η μόρφωση και η πολιτιστική ανάπτυξη του λαού είναι εθνική περιουσία, κρίσιμη όχι μόνο με όρους ακαδημαϊκούς και πολιτιστικούς αλλά και οικονομικούς.

- Διαφωνώ με τον τρόπο που παρουσιάζεται στο κείμενο ο κίνδυνος του πυρηνικού ολοκαυτώματος, οι αιτίες που προβάλλονται ως κύριες αυτού του κινδύνου (σελ.121...)

Το δημογραφικό πρόβλημα, το πρόβλημα του επισιτισμού, της διατροφής του τρίτου κόσμου αλλά και το πρόβλημα των πρώτων υλών, της αύξησης των ενεργειακών αναγκών κτλ. είναι συμπτώματα και όχι αιτίες βαθύτερων αιτιών που εξηγούν τον αυξανόμενο κίνδυνο και έχουν σχέση με το μοντέλο ανάπτυξης που έχει εφαρμόσει ο καπιταλισμός. Πρόκειται για αιτίες που σχετίζονται με τη φύση, τον ταξικό χαρακτήρα του καπιταλισμού-ιμπεριαλισμού, και κανένας προγραμματισμός πάνω σε αυτή τη βάση δεν θα μπορέσει να αλλάξει τη ροή των πραγμάτων. Ως συμπτώματα βαθύτερων αιτιών όμως τα φαινόμενα που αναφέρονται στο κείμενο λειτουργούν και

OK

ως αιτίες από τη στιγμή που ορισμένα από αυτά έχουν δομηθεί στο σύστημα της παγκόσμιας οικονομίας του σύγχρονου καπιταλισμού και σε σχέση με τους κινδύνους ενός πυρηνικού πολέμου, επιδεινώνουν την ήδη πολύ οξυμένη κατάσταση. Δεν νομίζω ότι η εξομολογητική χρήση του όρου υπερδυνάμεις βοηθά να φωτιστούν οι συνάψεις που έχουν σχέση με το πρόβλημα, αλλά δεν είμαι και ενάντια στη χρήση του όρου.

- Τέλος θεωρώ ότι το πρώτο και δεύτερο κεφάλαιο του Πρώτου μέρους είναι πολύ αναλυτικά. Θα μπορούσαν τα δυο αυτά κεφάλαια να αντικατασταθούν από μια Εισαγωγή που θα αναφέρονταν συνοπτικά στα θέματα που θίγουν. Ωστόσο επιφυλάσσομαι να αποφανθώ τελικά για τα δυο αυτά κεφάλαια αφού πρώτα ακούσω το σκεπτικό του συγγραφέα ή συντάκτη τους για την ανάγκη εκτεταμένης παρουσίας αυτής της θεματικής στο βιβλίο.

Το κείμενο πρέπει να δουλευτεί από φιλόλογο, μολονότι έχω σχηματίσει την εντύπωση ότι δεν έχει σοβαρά προβλήματα αυτού του είδους.

Σημείωση: Οι παρατηρήσεις μου δεν ανατρέπουν τη γενική εκτίμησή μου για το κείμενο που διατυπώνω στην αρχή, ότι δηλαδή είναι ένα καλό κείμενο, αρκετά πλούσιο σε υλικό, καλά επεξεργασμένο στις περισσότερες περιπτώσεις. Για να μπορέσει όμως να σταλεί στο τυπογραφείο για έκδοση θα χρειαστεί να γίνει αρκετή δουλειά πάνω σ' αυτό, που δεν θα πρέπει να πάρει περισσότερο από μια εβδομάδα.

Προτείνω λοιπόν το κείμενο αυτό για συζήτηση από το ΚΕΜΕ καθώς επίσης και την κατά βάση έγκρισή του, με την επιφύλαξη της βελτίωσής του ύστερα από τη συζήτηση.

Αθήνα, 4-6-84

Θ. Βακαλίδης /

Βακαλίδης

Ο άλλος κριτής κ. Α. Δημαρόγκωνας απέστειλε τηλεγραφικώς την
άποψή του η οποία έχει ως εξής:

✚
16059.ΥΡΤΗ GR
82112 ΜΕΤΧ GR

12/6/84

SNR:1735/84

ΑΔ/ΜΓ

EX HRS: 12.00

ΥΠ ΡΩΙΝ ΚΟΥ ΤΣΑΡΟΥΧΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΙΑΙΟΥ ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ.

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΦΙΛΟΙ
ΜΕΛΕΤΗΣΑ ΤΟ Α΄ ΤΕΥΧΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ Κ.Κ.
ΤΣΙΑΝΤΗ Κ.Α.Π.
ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΚΑΝΕΙ ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΨΗΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ ΑΡΕΤΑ ΚΑΛΑ ΔΟΥΛΕΜΕΝΟ.
ΚΡΙΝΩ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΥΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΟΠΟ ΤΟΥ.
ΣΑΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΩ ΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΣ ΜΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΩ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΝΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΓΙΑ ΝΑ
ΛΑΒΟΥΝ ΥΠΩΣΗ ΤΟΥΣ ΟΣΕΣ ΘΕΛΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙ-
ΜΕΝΟΥ. ΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΛΟΦΕΙ ΜΕΓΑΛΥ-
ΤΕΡΗ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΙΟ ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΙΧΜΗΣ ΠΟΥ ΘΑ ΚΕΝΤΡΙΖΑΝ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ. ΟΜΩΣ
ΑΥΤΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ.
ΑΚΟΜΗ ΘΕΛΩ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΩ ΟΤΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΕΠΛΗΝ ΔΟΥ-
ΛΕΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΕΤΕ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΔΙΚΗΘΗ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΑΣΥΝΗ ΤΗΣ ΑΜΕΣΩΣ ΕΦΑΡΜΟ-
ΓΗΣ ΤΗΣ.
ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΠΕΡΩ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΣΑΣ.

ΜΕ ΦΙΛΙΚΟΥΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜΑΡΟΓΚΩΝΑΣ

✚
216059.ΥΡΤΗ GR
282112 ΜΕΤΧ GR

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Βώρος λέγει: Κύριε Βακαλιέ, Παρακαλώ να με βοηθήσετε να βεβαιωθώ αν είναι σωστή η εντύπωση που έχω αποκομίζει από:

α) το γραπτό σημείωμά μας και την προφορική ανάλυση που μας δώσατε,

β) το φωτοτυπημένο αντίγραφο της συγγραφής που έχω στα χέρια μου.

Η εντύπωσή μου είναι ότι επιχειρείται με τη συγγραφή αυτή να φανεύει μια αλυσίδα σχέσεων:

- οι ανάγκες του ανθρώπου οδηγούν σε επινοήσεις,
- οι επινοήσεις παράγουν τεχνολογία
- η τεχνολογία βελτιώνει την παραγωγή αγαθών κι επηρεάζει τις εργασιακές σχέσεις
- οι εργασιακές σχέσεις και ιδέες και συμπεριφορές και συνειδησιακές καταστάσεις.

Άρα, η τεχνολογία είναι προϊόν του κοινωνικού βίου και επηρεάζει ύστερα την κοινωνία και την επιστήμη και την οργάνωση της κοινωνίας.

Είναι σωστή η εντύπωσή μου;

Ο κ. Θ. Βακαλιός απαντά: Ναι

Στη συνέχεια ο κ. Βακαλιός παρέχει ορισμένες διευκρινίσεις πάνω στις απόψεις που εξέφρασε.

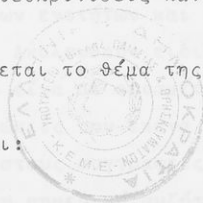
Μετά από αυτά αποχωρεί ο κ. Βακαλιός και εισάγεται το θέμα της καθαυτού κρίσης του βιβλίου.

Ο αρμόδιος εισηγητής κ. Στ. Παλαιοκρασσάς λέγει:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πρέπει να διευκρινιστεί από την αρχή ότι η μορφή του βιβλίου που μου παραδόθηκε είναι πολύ πρόχειρη. Το κείμενο που φαίνεται ότι συρράφηκε βιαστικά έχει πολλές ελλείψεις γλωσσικές, εικονογραφικές, οργανωτικές και διαρθρωτικές που οπωσδήποτε κάνει προβληματική την κρίση του. Όλα αυτά αποδίδονται στη βιασύνη που διακατέχει τους αρμόδιους ώστε να προλάβουν ορισμένες κρίσιμες ημερομηνίες για την έκδοση του βιβλίου. Με αυτά τα δεδομένα παραμερίζω τις επιφυλάξεις που έχω (ορισμένες σοβαρές) και στην ουσία εισηγούμαι να προχωρήσει η έκδοση του βιβλίου

Στ. Παλαιοκρασσάς

με τις εξής προϋποθέσεις:

1.- Ότι στο εγγύς μέλλον η αρμόδια ομάδα προγραμματισμού θα επανεξετάσει την σκοπιμότητα ύπαρξης σχολικού βιβλίου για το ιδιόρρυθμο αυτό μάθημα (υποστηρίζουμε ότι δεν πρέπει να διδάσκεται με βιβλίο η Τεχνολογία).

2.- Ότι εφ' όσον αποφασιστεί να υπάρχει σχολικό βιβλίο να εκδοθούν στο μέλλον τα διάφορα μέρη της παρούσας εργασίας ως ξεχωριστά βιβλία και

3.- Ότι και κατά την πρώτη εφαρμογή και στις επόμενες χρονιές το περιεχόμενο του βιβλίου δε θα αντιμετωπιστεί από το διδάσκοντα σαν "διδασκτέα ύλη", που αυτόματα θα του επιβάλει το συμβατικό τρόπο διδασκαλίας και θα υποβαθμίζει το μάθημα, αλλά σαν μία πηγή στην οποία θα καταφεύγουν οι μαθητές περιοδικά και ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύπτουν κατά την ατομική ή συλλογική μελέτη των διάφορων στοιχείων της τεχνολογίας.

4.- Ότι θα δημιουργηθεί παράλληλα μια στοιχειώδης τεχνική βιβλιοθήκη σε κάθε πολυκλαδικό Λύκειο.

Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν είναι τριών ειδών. Γενικές, που αναφέρονται στη γενική εντύπωση που μου έκανε το βιβλίο σαν σύνολο από παιδαγωγική σκοπιά, από τη σκοπιά της ομαλής ροής των εννοτήτων και από την σκοπιά της τεχνολογικής σχετικότητας της ύλης. Ακολουθούν ειδικές παρατηρήσεις που αναφέρονται σε προβληματισμούς που είχα σε ορισμένα σημεία του κειμένου και, τέλος, οι διορθώσεις-σημειώσεις που έκανα πάνω στο τυπογραφημένο κείμενο που αποτελούν υποδείξεις στους συγγραφείς και στις οποίες δε κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ κατά τη σημερινή συζήτηση επειδή αφορούν λεπτομέρειες. Πάντως παραδίδω το κείμενο που μου δόθηκε, για να επιστραφεί στους συγγραφείς και έτσι να λάβουν γνώση των σημειώσεών μου αυτών.

I.- ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.- Παιδαγωγική σκοπιά: Το βιβλίο δυστυχώς είναι γραμμένο κατά το γνωστό αφηγηματικό τρόπο. Έτσι αναπόφευκτα επιβάλλει στο διδάσκοντα το συμβατικό τρόπο διδασκαλίας που, οπωσδήποτε δεν εντάσσεται στην "παιδαγωγική του νέου σχολείου" η οποία υπερθεματίζεται σαν στόχος του Πολυκλαδικού Λυκείου, και που δεν προσφέρεται σαν ο καταλληλότερος τρόπος

1012

για την εισαγωγή των μαθητών σε ένα καινούργιο και ιδιόρρυθμο αντικείμενο διδασκαλίας. Η τεχνολογία λόγω της ποικιλομορφίας της ως προς τις εφαρμογές της και της ιδιομορφίας της ως προς τον τρόπο που σκέπτονται, που προσεγγίζουν τη λύση του προβλήματος και που εκτιμούν το τελικό αποτέλεσμα αυτοί που τη δημιουργούν, δεν είναι δυνατό να διδαχθεί περιγραφικά όπως η ιστορία, η κοινωνιολογία κτλ. Εκείνο που προέχει εδώ είναι να κατανοήσει ο μαθητής ότι τεχνολογία είναι μια σύνθετη κοινωνικοοικονομική διεργασία που έχει σαν τελικό προϊόν μια συσκευή ή ένα σύστημα ή μία προαγωγική μέθοδο που συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του ανθρώπου. Η απλή περιγραφή της μηχανής με ιστορικές, ~~ανθρωπολογικές~~, κοινωνιολογικές και φιλοσοφικές αναφορές δίνει λανθασμένη εικόνα για το τι είναι τεχνολογία. Δυστυχώς όμως η δεύτερη αυτή προσέγγιση του αντικειμένου είναι πολύ πιο εύκολα διαπραγματεύσιμη για ένα συγγραφέα. Σε τελική ανάλυση διερωτάται κανείς αν η τεχνολογία είναι δυνατό να διδάσκεται με ένα σχολικό βιβλίο. Η απάντηση μάλλον είναι αρνητική. Ο παιδαγωγικός στόχος που θέσαμε προηγουμένως μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς βιβλίο, όπως απέδειξε η πειραματική εφαρμογή που κάναμε στο Γυμνάσιο.

2.- Ροή ενότητων: Το βιβλίο έχει πρόβλημα και ως προς τη μη ομαλή ροή των ενότητων. Μερικώς αυτό οφείλεται στο ότι συγγράφεται από πολλούς που δουλεύουν ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον με αποτέλεσμα στο τέλος να γίνεται μια απλή συρραφή. Υπάρχει όμως πρόβλημα σύνδεσης παραγράφων και μέσα σε κείμενα γραμμένα από τον ίδιο συγγραφέα π.χ. η παράγραφος στο τέλος του 2ου κεφαλαίου του δευτέρου μέρους. Ξαφνικά από ιστορική αφήγηση της ηλεκτρονικής και διαστημικής εποχής εισέρχεται στην ανάπτυξη του γεωπολιτικού θέματος των ανταγωνισμών των δύο υπερδυνάμεων σε σχέση με την πολεμική τεχνολογία (SIC), που παρ' όλο που δε φαίνεται να παύρνει θέση και καλά κάνει) τη διακόπτει απότομα και εισέρχεται σε ένα φιλόδοξο και πολύ ενδιαφέρον κεφάλαιο, ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, που κατά τη γνώμη μας θα έπρεπε να είναι το πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου. Πάντως ο βαθμός δυσκολίας του κεφαλαίου αυτού και του κεφαλαίου που ακολουθεί είναι υψηλός και για το διδάσκοντα και για το μαθητή κυρίως επειδή παρουσιάζεται εκτός ορθολογικής σειράς, χωρίς να έχουν προηγηθεί άλλες ενότητες που να αναλύουν ορισμένες βασικές έννοιες όπως της πληροφορικής, της κυβερνητικής, της ρομποτικής,

της τηλεματικής κ.ά. Ειδικά το κεφάλαιο που ακολουθεί, ΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, από μόνο του σαν άρθρο ας πούμε είναι πολύ ενδιαφέρον. Εδώ όμως, εκτός ορθολογικής σειράς δημιουργεί πρόβλημα και λόγω του υψηλού επιπέδου του και λόγω του ότι γίνεται μία σχετικά μονόπλευρη εκτίμηση των αρνητικών κυρίως επιδράσεων της τεχνολογίας που αναπόφευκτα θα προδιαθέσει τους μαθητές κατά της τεχνολογίας πριν ακόμα του δοθεί η ευκαιρία να μελετήσουν τα επιτεύγματά της και τις θετικές όψεις της. Χρειάζεται δηλαδή μια πιο ισορροπη διαπραγμάτευση αυτού του θέματος για να μη δοθεί λανθασμένη εικόνα. Δεν ισχυριζόμαστε ότι το κείμενο δε λέει την αλήθεια. Απλά νομίζουμε ότι δε λέει όλη την αλήθεια. Τέλος πάντων, το κεφάλαιο αυτό ακολουθείται από μία ορολογία τεχνολογικών όρων αμφίβολης σκοπιμότητας και ενδεικτική της εκτός ορθολογικής σειράς τοποθετήσεως του κεφαλαίου. Αμέσως μετά αρχίζει το κεφάλαιο " ΠΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΤΟ ΞΥΛΟ". Άλλα παραδείγματα μη ομαλής ροής ενοτήτων υπάρχουν στην τελευταία παράγραφο της σελ. 119 και στο τέλος της σελ. 108.

3.- Δομή. Το βιβλίο χωρίς μια εισαγωγή για το τι είναι τεχνολογία (σχετικά σύγχρονος όρος), πώς κατανέμεται σε τομείς, πώς παρουσιάζεται σαν κοινωνικό φαινόμενο και γιατί πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διδασκαλίας στο σχολείο αρχίζει με μια ανθρωπολογική, κοινωνιολογική, φιλοσοφική και κυρίως ιστορική θεώρηση της εξέλιξης της τεχνολογίας στις πρώτες 110 σελίδες. Ακολουθούν δύο υψηλού επιπέδου (σχετικά δύσκολα) κεφάλαια γεμάτα προβληματισμούς και μετά μπαίνει στις τεχνολογίες ξύλου, μετάλλου, ηλεκτρολογίας και ηλεκτρονικής. Πιστεύω ότι η στρατηγική αυτή "συρραφής" ενοτήτων (την ίδια παρατήρηση έκανα και στη συζήτηση του αναλυτικού προγράμματος) είναι λανθασμένη. Η πρώτη εντύπωση του μαθητή θα είναι αρνητική. Τον ~~βο~~βαρδίζουμε με μια μεγάλη ποσότητα "διδακτέας ύλης" που την παίρνει ήδη σε μεγάλες δόσεις στα άλλα μαθήματα. Αντί να ξεκινήσουμε με τη λειτουργία του ηλεκτρονικού υπολογιστή, ένα θέμα επίκαιρο και ενδιαφέρον για όλα τα παιδιά, και στα πλαίσια της μελέτη αυτού του τεχνολογικού επιτεύγματος να αναζητηθεί από όλη την τάξη η ιστορική εξέλιξη των υπολογιστικών μηχανών, οι κοινωνικές επιπτώσεις καλής και κακής χρήσης τους και ακόμα και η φιλοσοφική θεώρηση της σχέσης ανθρώπου και υπολογιστή στις διάφορες εφαρμογές. Μετά μπορεί να ακολουθήσει η ίδια προσέγγιση με θέμα το αυτοκίνητο, τα λιπάσματα κτλ.

CB

4.- Τεχνολογική σχετικότητα : Όπως ήδη είπαμε δε ξεκαθαρίζεται από την αρχή του βιβλίου τι εννοούμε με τον όρο τεχνολογία. Έτσι δίνεται η λανθασμένη εντύπωση ότι το ξύλο ή το μέταλλο ή έστω η μελέτη των ιδιοτήτων τους είναι τεχνολογία, Τεχνολογία είναι τα ξυλουργικά και μηχανουργικά εργαλεία. Τεχνολογία είναι η κατεργασία του ξύλου και του μετάλλου για την κατασκευή χρήσιμων αντικειμένων. Η αναφορά επίσης στην τεχνολογία πολέμου είναι ανεπιτυχής. Η τεχνολογία είναι και κοινωνικό φαινόμενο. Σε κάθε εξελικτική της φάση δεν παρουσιάζεται ούτε απρόοπτα ούτε αυτόνομα, αλλά αναπτύσσεται βαθμιαία και σε αρμονία με κοινωνικο-οικονομικούς στόχους. Υπάρχει δηλαδή μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ των εκάστοτε τεχνολογικών επιτευγμάτων και εφαρμογών και των κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών που δημιουργούν τις σχετικές προκλήσεις. Δε δεχόμαστε επομένως ότι οι προκλήσεις που προέρχονται από τα διάφορα πεντάγωνα για πολεμικά συστήματα και η ικανοποίησή τους από μια μερίδα του επιστημονικού κόσμου έχουν σχέση με αυτό που λέμε τεχνολογία. Άλλωστε σύμφωνα με τη τεχνολογική διαδικασία, ένα από τα πιο κύρια κριτήρια που επηρεάζουν τη τεχνολογική εφικτότητα ενός τεχνολογικού συστήματος είναι ο οικονομικός παράγων ο οποίος ποτέ δεν αποτέλεσε περιοριστικό στοιχείο για τη λήψη αποφάσεως σχετικά με την ανάπτυξη οπλικών συστημάτων είτε στην Ανατολή είτε στη Δύση.

II. ΒΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Οι πρώτες 16 σελίδες μπορούν να αφαιρεθούν χωρίς καμιά ζημιά.
2. Σελίδα 75. Πρόβλημα συνέπειας. Αλλού διαβάζουμε WATT και αλλού BATT.
3. Σελίδα 78 Καλύτερα : "διαφορά δυναμικού με αποτέλεσμα τη ροή ηλεκτρικού ρεύματος ..."
4. Σελίδα 83. Συνέπεια. Μονάδες KGR και ΣΑΛ αντί RPM.
5. Σελίδα 84. Η λέξη που λείπει είναι σχάση. Επίσης στη σύντηξη έχουμε σύντηξη πυρήνων ισοτόπων. του υδρογόνου.
6. Λείπει η σελίδα 92.
7. Σελίδα 95. Εδώ φαίνεται η δυσκολία να κάνεις ιστορική ανασκόπηση χωρίς να έχεις αναπτύξει πρώτα το αντικείμενο. Σε σχέση με την μαζική παραγωγή δεν είναι σωστό να διακόπτεις την ιστορική αναδρομή για να περιγρά-

φεις τι είναι :

8. Σελίδα 98. Πρώτη εμφάνιση του ελληνικού όρου με τον αγγλικό να ακολουθεί σε παρένθεση. Καλή ιδέα. Πρέπει όμως να γίνεται παντού ή καθόλου. Επίσης ελλειπής η σύνδεση σχημάτων και εικόνων με το κείμενο
9. Σελίδα 100. Επισκευής τεχνολογίας;
10. Σελίδα 101 Στο τύπο της σχάσεως να λεχθεί ότι είναι μία από τις πολλές πιθανές αντιδράσεις.
Σελίδα 102. Ανεπιτυχής επιλογή αντίδρασης σύντηξης. Καλύτερη θα ήταν:
$${}_1^2\text{D} - {}_1^3\text{T} \rightarrow {}_2^4\text{H} - {}_0^1\text{n} - 17,6 \text{ MEV.}$$
11. Σελίδα 103 Δίνεται λανθασμένη εικόνα για τις δυνατότητες της ηλιακής ενέργειας στη χώρα μας με το επίθετο τεράστιας.
12. Σελίδα 104 Η περιγραφή του H/Y βιαστική και λίγο επιπόλαια.
13. Σελίδα 105 Ο Αλεξόπουλος σαν πηγή για ηλεκτρονικούς υπολογιστές είναι ανεπιτυχής επιλογή.
14. Σελίδα 107 CHIP = περίκομμα ημιαγωγού
15. Σελίδα 108 Η τελευταία παράγραφος δε συνδέεται με το κείμενο και είναι αμφίβολης σκοπιμότητας χωρίς να αναπτύσσεται ισότιμα. Εδώ δίνεται μόνο η νεομαρξιστική πλευρά.
Σελίδα 109
16. Η WANKEL δεν εκτόπισε ποτέ τη συμβατική μηχανή γιατί είχε πολλά προβλήματα. Επίσης και η WANKEL είναι μηχανή εσωτερικής καύσεως.
17. Σελίδα 116 Υπάρχουν 4 επίπεδα αυτοματισμού. Ο ορισμός που δίνεται αφορά μόνο τοένα.
18. Σελίδα 125 Η ανάπτυξη ήπιων μορφών ενέργειας δυστυχώς δεν αποτελεί λύση στο ενεργειακό πρόβλημα. Δίνεται λανθασμένη εντύπωση.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1. Σελίδα 1 Χρειάζεται εισαγωγή για τη σχέση ξύλου και τεχνολογίας. Η αναφορά στο σύγχρονο τρόπο κοψίματος κορμού (φωτογραφία) στη μέση της περιγραφής για την πρωτόγονη χρήση δημιουργεί προβλήματα.
2. Σελίδα 2 Ελλ(ι)πής μετάφραση.
3. Σελίδα 3 Κακή επιλογή. Σπάνια τα σπύτια στην Ελλάδα κατασκευάζονται από ξύλο.

./.

4. Σελίδα 4 Ορισμένα προϊόντα ξύλου παράγονται από πετρέλαιο;
- 5.- Σελίδα 7 Συντακτικό λάθος. Χρειάζεται επεξήγηση της εικόνας 1.2.γ στο κείμενο.
6. Σελίδα 10 Χρειάζεται επεξήγηση σε ορισμένους νέους όρους.
7. Σελίδα 12 Μετάφραση

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Καλή ιδέα ο αγγλικός όρος στην παρένθεση. Αυτό να γίνει σε όλο το βιβλίο.

Η περιγραφή των σιδηροπρίονων αναφέρεται σε αριθμό δοντιών ανά ίντσα. Επειδή στην ίδια παράγραφο γίνεται αναφορά και σε MM μήπως θα ήταν σκόπιμο να γίνει μετατροπή ώστε τα δόντια να δίνονται ανά CM;

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Μετά τα δίκτυα διανομής το κείμενο σταματάει απότομα και παρουσιάζονται μόνο πίνακες για τα διάφορα εργαλεία, τα καλώδια, υλικά, διακόπτες κτλ. χωρίς κείμενο. Μήπως θα ήταν προτιμότερο να γραφτεί κείμενο και να ενταχθούν τα σχήματα σ' αυτό, όπως γίνεται στα προηγούμενα μέρη του βιβλίου.

ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΕΝΕΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ.

Στη συνέχεια ο κ. Βώρος λέγει:

1.- Είναι χρήσιμο να θυμίσουμε τη φυσιογνωμία του Ενιάου Πολυκλαδικού Λυκείου: προσφέρει γενική παιδεία και ειδική καπάρτιση και διευρύνει την έννοια (το νόημα) της γενικής παιδείας, ώστε να περιλάβει τις σύγχρονες μαθήσεις, π.χ. οικονομία και τεχνολογία.

2.- Η τεχνολογία δεν είναι μόνο αποτέλεσμα, είναι πρώτα αναζήτηση κατάγεται από την ανάγκη και την προσπάθεια του ανθρώπου να ζήσει, παράγεται μέσα από τη συνεργασία κι επηρεάζει έπειτα την κοινωνία (ως προς την παραγωγή και διανομή αγαθών, ως προς την κατανομή-καταμερισμό της εργασίας, ως προς τις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις, ως προς τη διαμόρφωση συμφερόντων, ιδεολογίας, συμπεριφοράς και συνείδησης).

./.

3.- Έχουμε ωρολόγιο πρόγραμμα με 5 ώρες τεχνολογίας την εβδομάδα και προβλέπονται 15 ώρες για τη θεωρητική προσέγγιση στην τεχνολογία.

4.- Ύστερα απ' αυτή την προσέγγιση ακολουθεί το εργαστήριο και

5.- Τα κύρια θέματα της τεχνολογίας:

- εργαλεία και μηχανές
- πηγές ενέργειας και ισχύς
- μεταφορές και επικοινωνίες

6.- Σε όσους βλέπουν διαφορετικά το συγκεκριμένο κείμενο επιθυμώ να διατυπώσω μια σειρά από ερωτήσεις:

α) Αναγνωρίζεται ή όχι στενή συνάφεια ανάμεσα στην τεχνολογία και την επινοητικότητα του ανθρώπου; ανάμεσα στην επινοητικότητα και τις ανάγκες;

β) Υπάρχει ή όχι στενή σχέση ανάμεσα στην τεχνολογία και τις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις;

γ) Υπάρχει ή όχι σχέση διαλεκτική ανάμεσα στην τεχνολογία, την οικονομία και την κοινωνική οργάνωση και την επιστήμη;

δ) Είναι ή όχι δεκτό ότι αυτή η αλυσίδα σχέσεων: ανάγκη-επινοήση-τεχνολογία-επιστήμη-κοινωνική οργάνωση αποτελεί μορφωτικό αγαθό;

ε) Αν ναι, τότε μπορεί αυτό το μορφωτικό αγαθό να δοθεί διαφορετικά παρά μέσα από την ιστορική εξέλιξη της τεχνολογίας;

στ) Η καθαρή τεχνολογία είναι ή όχι καθαρή τεχνική παιδεία;

ζ) Η τεχνολογία και οι προηγούμενες διερευνήσεις μήπως αποτελούν και γενικώς και τεχνική παιδεία;

ή Για το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (που φιλοδοξεί να προσφέρει και γενική και ειδική εκπαίδευση) ποια διδασκαλία ταιριάζει; αυτή που νοείται με την παράγραφο στ' ή την παράγραφο ζ';

Ως εκπαιδευτικός που ασχολούμαι και με το ιδιαίτερο μάθημα της ιστορίας, ευελπίστώ ότι τούτη η εισαγωγή στην ιστορία της τεχνολογίας θα μας βοηθήσει να κατανοούμε καλύτερα την ιστορική εξέλιξη.

Τελικά νομίζω ότι:

α) Είναι αναγκαίος ένας συνεκτικός πρόλογος που θα ενημερώνει για όσα ακολουθούν και θα συνδέει τα επιμέρους σε ενότητα.

β) Η αναφορά στην ανθρωπολογική και κοινωνιολογική διάσταση της τεχνολογίας είναι επιστημονικά σωστή και παιδαγωγικά χρήσιμη, καθώς και η προέκταση στις διεθνείς επιπτώσεις που έχει η τεχνολογία.

γ) Ορισμός της τεχνολογίας υπάρχει: προκύπτει μέσα από τη συγγραφή· αν είναι ανάγκη να προστεθεί κι ένας λεκτικός ορισμός, μπορεί να περιληφθεί στον Πρόλογο.

δ) Να προωθηθεί η συγγραφή αφού οι συγγραφείς αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από τον κ. Βακαλιό, τον κ. Παλαιοκρασσά και την ταπεινότητά μου.

Το Τμήμα μετά από διευκρινιστική συζήτηση αποφαινεται ομόφωνα:
Εγκρίνει το βιβλίο για την πρώτη πειραματική εφαρμογή στην Α΄ πολυκλαδικού Λυκείου και συνιστά στον ΟΕΔΒ να εκτυπωθεί δακτυλογραφημένο με τη μορφή φωτοOFFSET, αφού οι συγγραφείς ~~παρατηρήσεις~~ αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις των κριτών και του Εισηγητή.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση του θέματος της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

N. Βαρουχάκης

Η Γραμματέας

Δ. Ζαρωωνίτου

ΠΡΑΞΗ 61/1984
=====

Σήμερα, 20-6-84, ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή προεδρεύει ο Σύμβουλος Β' κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδ. Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Φ. Βώρος, Δ. Τομπατζής γιατί ήσαν απασχολημένοι σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση. Ο κ. Θεοδορακόπουλος για λόγους οικογενειακούς.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

- ΘΕΜΑ 1ο - Κρίση βιβλίου Λατινικών του Καθηγητή. Εισηγητής Β. Θεοδορακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Πρόταση για ίδρυση σχολείων έρευνας στη Δ. Γερμανία. Εισηγητής Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο - Διαφοροποίηση τρόπου εισαγωγής υποψηφίων στις Θεολογικές Σχολές. Εισηγητής Κ. Φούσκας.
- ΘΕΜΑ 4ο - Κρίση βιβλίου "Μουσική" του κ. Γ. Ιωαννίδη. Εισηγητής Φούσκας
- ΘΕΜΑ 5ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 6ο - Επανάκριση του περιοδικού Υγεία του Λαού. Εισηγητής Ι. Σκορδίλης.
- ΘΕΜΑ 7ο - Οδηγίες διδ/λίας φυσικομαθηματικών μαθημάτων. Εισηγητής Λ. Αδαμόπουλος.
- ΘΕΜΑ 8ο - Α.Π. Κοσμογραφίας και προκήρυξη του αντίστοιχου βιβλίου. Εισηγητής Λ. Αδαμόπουλος.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Στη συζήτηση του θέματος παραβρέθηκε ο κ. Φ. Κακριδής ως κριτής του βιβλίου Λατινικών του Καθηγητή.

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος λέγει: Σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη, εισηγητής του θέματος είναι ο συνάδελφος κ. Β. Θεοδωρακόπουλος. Επειδή όμως ο ίδιος δικαιολογημένα απουσιάζει, το θέμα είναι επείγον και ιδιαίτερα προβλήματα δεν υπάρχουν, θα αντικαταστήσω εγώ τον κ. Θεοδωρακόπουλο παρουσιάζοντας αυτή τη συντομοδότητη εισήγηση. Προτείνω λοιπόν το Τμήμα να εγκρίνει την τελική πράξη της Επιτροπής κρίσεως του εγχειριδίου "Βιβλίο του Καθηγητή για το μάθημα των Λατινικών", αφού:

α) Έχει συγγραφεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές της σχετικής υπουργικής απόφασης, που εκδόθηκε ύστερα από γνωμοδότηση του Τμήματος,

β) θεωρείται κατάλληλο από την Επιτροπή κρίσης, της οποίας μάλιστα πρόεδρος είναι ο Πρόεδρος του Τμήματος Καθηγητής Φ. Κακριδής,

γ) Ο εισηγητής του Τμήματος κ. Β. Θεοδωρακόπουλος, τον οποίο ρώτησα σχετικά, δηλώνει ότι συμφωνεί με την κρίση της Επιτροπής,

δ) Προωθείται με το βιβλίο αυτό η πρόθεση του Τμήματος να εφοδιάσει τους καθηγητές μας με εγχειρίδια που συντελούν ουσιαστικά στην επιτυχία του έργου τους.

Το Τμήμα ομόφωνα αποδέχεται την εισήγηση του κ. Σπυρόπουλου και προτείνει να προωθηθεί το βιβλίο για εκτύπωση για το σχ. έτος 1984-85.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος έχει ετοιμάσει εισήγηση αλλά κρίνει ότι το θέμα πρέπει να συζητηθεί στο Τμήμα Δημοτικής και ενδεχομένως στο Τμήμα Ερευνών στις συνεδριάσεις των οποίων δέχεται, εφόσον προσκληθεί, να κάνει την εισήγησή του.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο Προεδρεύων θέτει σε ψηφοφορία την πρόταση του κ. Βώρου με την οποία ζητεί αναβολή.

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	ΟΧΙ
Παπασημακόπουλος	ΟΧΙ
Αδαμόπουλος	ΝΑΙ
Παπαδόπουλος	ΟΧΙ
Βαρουχάκης	ΝΑΙ
Σακκάς	ΝΑΙ
Σπυρόπουλος	ΝΑΙ

Το Τμήμα με ψήφους 4:3 αποφασίζει την αναβολή του θέματος για Δευτέρα.

./.

Προτάσσεται το 6ο θέμα.

Ο κ. Σκορδύλης λέγει: Η Δ/ση Οικονομικών υποθέσεων του ΥΠΕΠΘ με το έγγραφό της αριθμ. ΙΒ/5982/28-5-84 μας επαναφέρει, για δεύτερη φορά, το θέμα του περιοδικού "Υγεία του Λαού" που εκδίδει η ΕΜΕ "Νέοι καιροί Ελλάδας", εκδοτική εμπορική, Μαγνησίας 10 Ν. Σμύρνη και μας παρακαλεί να γνωμοδοτήσουμε για την καταλληλότητα και τη χρησιμότητά του, προκειμένου να αποστέλεται στις βιβλιοθήκες των σχολείων της Γενικής Εκπαίδευσης του εσωτερικού της χώρας.

Σχετικώς σας αναφέρω πως το έγγραφο αυτό συνοδεύεται από υπηρεσιακό σημείωμα, με επισημείωση του κ. Γεν. Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ για ευνοϊκή εξέταση του θέματος και από δύο ακόμη έγγραφα με επαινετική κρίση, ένα του καθηγητή κ. Μάριου Νικολινάκου και ένα του Δ/ντή της Δ/σης Δημόσιας Υγιεινής του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας κκ κ. Θ. Στεφάνου.

Ειδικότερα για το θέμα σας αναφέρω και σας υπενθυμίζω πως το Τμήμα απασχολήθηκε και γνωμάτευσε στην πράξη του 39 στις 11-4-84. Η απόφαση αυτή του Τμήματος πάρθηκε με εισήγησή μου, ήταν ομόφωνη και έκρινε πως το περιοδικό "Υγεία του λαού" δεν είναι κατάλληλο για τις βιβλιοθήκες των σχολείων της Γενικής Εκπαίδευσης.

Επειδή οι βασικοί λόγοι που αναφέρθηκαν στην εισήγησή μου της συνεδρίας 39 της 11-4-84, εκτός από την έκδοση δύο νέων περιοδικών, δεν άλλαξαν, εισηγούμαι και πάλι στο Τμήμα να παραμείνει στην αρχική του απόφαση, την οποία και να κοινοποιήσει στη Δ/ση Οικονομικών υποθέσεων του ΥΠΕΠΘ.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Ι. Σκορδύλη.

ΘΕΜΑ 7ο

Μετά από εισήγηση του κ. Α. Αδαμόπουλου το Τμήμα ομόφωνα αποδέχεται να προωθηθεί για εκτύπωση από τον ΟΕΔΒ το τεύχος των οδηγιών που αναφέρεται στα Φυσικομαθηματικά μαθήματα.

ΘΕΜΑ 8ο

Ο κ. Αδαμόπουλος λέγει: Σε προηγούμενη εισήγησή μας (πρ. 37/84) είχαμε προτείνει για το σχολ. έτος 1985-86 νέο αναλυτικό πρόγραμμα για το μάθημα της Κοσμογραφίας και την προκήρυξη συγγραφής του αντίστοιχου διδακτικού βιβλίου. Όμως από τη Δ/νση Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ κρίθηκε ως μη εφικτή η συγγραφή νέου διδακτικού βιβλίου Κοσμογραφίας με τη διαδικασία της προκήρυξης στα διαθέσιμα χρονικά όρια. Στο μεταξύ έχει ακδηλωθεί ενδιαφέρον από διαφορετικές πηγές για τη συγγραφή του βιβλίου της Κοσμογραφίας. Επειδή λοιπόν με τη διαδικασία της προκήρυξης δεν είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη όλοι όσοι εξεδήλωσαν ενδιαφέρον για τη συγγραφή του βιβλίου και ακόμη επειδή το χρησιμοποιούμενο βιβλίο της Κοσμογραφίας είναι ενημερωμένο με τις καινούριες κατακτήσεις της Κοσμογραφίας, εισηγούμαστε το νέο αναλυτικό πρόγραμμα της Κοσμογραφίας (πρ. 37/1984) να ισχύσει από το σχολ. έτος 1986-87 και η συγγραφή του αντίστοιχου νέου διδακτικού βιβλίου να γίνει με τη διαδικασία της προκήρυξης.

Το Τμήμα αποδέχεται κατά πλειοψηφία την εισήγηση του κ. Α. Αδαμόπουλου.

Μειοψηφεί ο κ. Παπασημανόπουλος, ο οποίος ζητά ανάθεση.

./.

ΘΕΜΑ 4ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Με το έγγραφο αρ. πρωτ. Φ.211.17/13/Γ2/210/24-1-84 της Δ/νσεως Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ το βιβλίο του κ. Γ. Ιωαννίδη "Μουσική", για να κριθεί και, αν χαρακτηριστεί "κατάλληλο" ως βοήθημα για τη βασική πληροφόρηση ως προς τη Μουσική, σε διδάσκοντες και διδασκόμενους, να εκδοθεί από τον ΟΕΔΒ προς εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών όλων των σχολείων Μ.Ε. και Σ.Ε."

Πληροφορώ το Τμήμα ότι το παραπάνω βιβλίο κρίθηκε από το Τμήμα μας και χαρακτηρίστηκε "χρήσιμο" για τους διδάσκοντες (πράξη 19/25-2-83) και διατυπώθηκε η άποψή μας ότι το βιβλίο θα μπορούσε να εκδοθεί από τον ΟΕΔΒ μόνο για τους διδάσκοντες, αφού θα γίνονταν ορισμένες διορθώσεις. Την ίδια άποψη εκφράζω και σήμερα.

Στο θέμα αν το βιβλίο του κ. Γ. Ιωαννίδη πρέπει να χορηγηθεί και στους μαθητές είμαι αρνητικός. Η άποψή μου στηρίζεται στα εξής: α) Έχουμε ήδη σε χρήση από τους μαθητές βιβλία εγκεκριμένα του ΟΕΔΒ. β) Ετοιμάζεται νέο Α.Π. του μαθήματος, που βρίσκεται στην τελική του φάση. γ) Γνώμη της Ο.Ε. που καταρτίζει το νέο Α.Π. είναι να χρησιμοποιηθεί και ο κ. Γ. Ιωαννίδης στη συγγραφή των νέων βιβλίων. δ) Την ίδια γνώμη με τη δική μου έχει και ο αποσπασμένος στο ΚΕΜΕ μουσικός κ. Αθ. Παπαζαρής, του οποίου σημείωμα καταθέτω για τα Πρακτικά.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα.

ΘΕΜΑ 5ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο του εγγράφου αριθμ. 2048/8-6-84.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

Π Ρ Α Ξ Η 62/1984

Σήμερα, 22-6-1984 ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.30 'το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπάζης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Παπαδόπουλος, γιατί είναι απασχολημένοι σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση, Α. Αδαμόπουλος, γιατί βρίσκεται σε κανονική άδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

1. Βιβλία ξένων γλωσσών από το ελεύθερο εμπόριο. Εισηγητές :
Ευθ. Γκούμα, Τρ. Τριανταφύλλου.
2. Ανακοινώσεις.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το Πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης.

Προτάσσεται το 2ο θέμα . Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο του εγγράφου αριθμ. 2162/20-6-1984.

ΘΕΜΑ 1ο :

Ο Προεδρεύων του Τμήματος Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ Ηλίας Σπυρόπουλος παίρνει το λόγο πριν ^{και} οι ειδικοί επιστήμονες του ΚΕΜΕ κ.κ. Τρ. Τριανταφύλλου και Ευθ. Γκούμα και λέει:

./.

Οι ειδικοί επιστήμονες για το μάθημα Ξένων Γλωσσών υπέβαλαν στο Τμήμα εισήγηση για το αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος στις ΣΕΛΑΜΕ. Βέβαια το πρόγραμμα αυτό είναι καρπός της εργασίας της Ομάδας που συνέστησε ο Υπουργός Παιδείας για την ανανέωση της διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών. Όμως δεν νομίζω ότι το Τμήμα πρέπει να συζητήσει το πρόγραμμα αυτό, γιατί θα έρθει σε αντίθεση με το θεσμικό πλαίσιο των ΣΕΛΑΜΕ, όπως αυτό καθορίζεται με το Π.Δ. 1978/1983, όπου αναφέρεται ρητά :

" Στην αρχή κάθε διδακτικού έτους, ο διδάσκων καταρτίζει το αναλυτικό πρόγραμμα της διδασκτέας ύλης του μαθήματος, που πρόκειται να διδάξει" (Άρθρο 8, παρ. 9). Έστερα από αυτά προτείνω, για να αξιοποιηθεί η προσφορά αυτή της Ομάδας Εργασίας, να φροντίσει η γραμματεία του Τμήματος το κείμενο του αναλυτικού αυτού προγράμματος να αποσταλεί στους Διευθυντές των ΣΕΛΑΜΕ, στις οποίες διδάσκονται Ξένες Γλώσσες, για να δοθεί με ευθύνη τους στους αρμόδιους καθηγητές των ΣΕΛΑΜΕ.

Ακολούθησε συζήτηση:

Ο κ. Δ. Τομπαζόης λέγει :

Δεν έχω δει το νέο αναλυτικό πρόγραμμα ξένων γλωσσών για τις ΣΕΛΑΜΕ. Και δε νομίζω ότι είναι σκόπιμη οποιαδήποτε ενέργεια πριν το δούμε. Αν περιέχει χρήσιμα πράγματα, εναρμονισμένα με το νέο αναλυτικό πρόγραμμα των ξένων γλωσσών στα σχολεία, καλό είναι να πάει σε όλες τις ΣΕΛΑΜΕ και να αξιοποιηθεί από τους διδάσκοντες σ' αυτές. Γι' αυτό δε συμφωνώ με την πρόταση να σταλεί απλώς στις ΣΕΛΑΜΕ για να χρησιμοποιηθεί κατά τη βούληση των διδασκόντων. Πρώτα να το δούμε (γιατί φαίνεται πως δεν το είδε κανείς) και μετά να αποφασίσουμε για την τύχη του.

Ο κ. Σπυρόπουλος επαναλαμβάνει ότι το θέμα μόνο κατά προσεχή αναδιάρθρωση του σχετικού με τη ΣΕΛΑΜΕ Προεδρικού Διατάγματος μπορεί να ρυθμιστεί. Για την ώρα, το μόνο που μπορεί να γίνει είναι η κοινοποίηση του αναλυτικού προγράμματος στις ΣΕΛΑΜΕ.

Η κ. Ευθ. Γκούμα λέγει:

Могъ то
бъра ч.с
ЖЕНС

Θέμα: Κρίση αγοράς βαμβακιών στα τα Γαλλικά εδάφη
(1944-25)

A. Αισιότατος Βασιλεύων

Ηλεκτρονική μορφή του βιβλίου, φανερώνεται φάσμα, ηβόνα
μετα την υποβολή απόδοσης φ 211 22/2/12, 1397/5-8-82.
Μετα την εκτέλεση υποχρεώσεων στο Δ/νση Εδαφικών Προσώπων
ΓΑΤΑ Η.Ε (7-3-24) έλκει: Κυρίως:

το να συνάγαγε τον υποστηρικτή του. Επομένως
πρέπει να τον δω έχω υποστηρίξει για υπέρ. Δεν είναι
διδασκαλία βιβλίου, γρήγορα, επισημαίνονται αναφορές στο
το ημερολόγιο έχω ήδη -

το προσφασμένο έκαστο της -
αύτως με την υπογραφή των απόφαση & συστάσεων &
Επιτροπών ότι έρχεται να κριθεί:

1. δι' ιδιαιτερούς λόγους να επιβληθούν σε οποιαδήποτε
πραγματογ. κρισιμ. Τηλεφωνητ. πιν. κτλ. να ελθ. να
γιν. η απόφαση και η επίσημη πράξη της (13/1932).
σε ημερήσιον βιβλίον γράφ. επιβεβαιών. να ελθ. να γιν. η
πρ. επιτροπής να είναι πιά ελαττωμένη η αρμοσύνη της
πρ. δε θα έχ. επισημ. στο Β' ή Γ' τάξη π/δ. α. γ.
Μητρώου (για το διδουμ. της να ελθ. να γιν. η πρ. η
πράξη στο Μητρώο).

2. Βιβλία Γραττανιώ (ημερ. 13/1982) του ΕΤΗΕ εφόσον
 η διατύπωση υποχρεώνει προσηλωμένα τον υπέρμαχο

8. Αριθμός βιβλιοθήκης προέγγραφο. επιθεώρησης μαθήτων.

Διόρθωση της προηγούμενης (021125/3/82/1497) γέννησης
ή προέγγραφου:

1. Έγγραφο προέγγραφου των διδασκόντων στην ΑΡΧΗΡΕΛΗ,
CARTHAGE TABLE, προέγγραφο γέννησης από την
πίνακα χρονιά.

2. Έντα (9) αρχικά, από το οποίο το δικό του είναι
το δικό του και οι αντιστοιχίες.

3. Διόρθωση (18) βιβλία αντιστοιχίας. βιβλίων για
το δικό του

4. Έντα (20) από βιβλία για την αντιστοιχία
(αντιστοιχία, αντιστοιχία δικό του)

Διόρθωση της προηγούμενης αντιστοιχίας της 7-3-84, στην
ή υποβολή για την αντιστοιχία βιβλίων αντιστοιχίας.
εάν δεν είναι από την αρχή της αντιστοιχίας. αντιστοιχίας,
ή αντιστοιχίας βιβλίων στην αντιστοιχία, ή αντιστοιχίας.
αντιστοιχίας τέσσερα (4) βιβλία αντιστοιχίας χρονιά
και στην αντιστοιχία (10) αντιστοιχίας αντιστοιχίας για
την αντιστοιχία διδασκόντων στην αντιστοιχία.

Αντιστοιχία για την αντιστοιχία χρονιά 1984-85 υποβολή για την
αντιστοιχία τέσσερα (64) αντιστοιχίας βιβλίων.

- 3 -

Γ. Εξέταση προόδου επιτροπής υψίστης.

Το ενδιαφέρον παιδαγωγικού τέχνης για τη κομψότητα
(δηλαδή το κ.κ.κ. το 1983, πρόσθετο διατάγμα &
επιτελική μελέτη για τη διερεύνηση ε.γ. από τη σχολική
χρονιά 1983-84) καταγράφουν τις διαδικασίες αρχής για την
επιστημονική προσέγγιση στη ε.γ. τη διερεύνηση & όχι
μικροσκοπική ανάλυση των ερευνών για την ανάλυση των
μεθόδων προσέγγισης & ερευνών. Τότε
επιβεβαιώνεται για τη σχολική χρονιά 84-85, αλλά, γόνιμα
εργαστήρια παιδαγωγικού τέχνης από το 83-84, οδηγούνται
καθιερώνοντας ένα νέο τρόπο ανάλυσης των ε.γ., επιβεβαιώνεται
από διερευνητική έρευνα ότι θα επιφέρει, ταχύτητα για
την Α' Γ/νση να βγάλει τον καθιερώνον προσηγορία να
επιδοθεί η έρευνα & τις αρχές τόσο πώς οδηγούν τον
κ.κ.κ., όσο και των τελικών ερευνών -
Η διερευνητική έρευνα ^{ΚΥΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑ} ^{ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ} ερευνών στις αρχές της
οργανωτικής διαδικασίας (μικροσκοπική ανάλυση -
ερευνών, διερευνητική έρευνα για τη συσχέτιση των ερευνών
των ερευνών) είναι οι διαδικασίες διερεύνησης & τις αρχές
που έχουν επιφέρει & καθιερώνονται από τις οδηγίες των
κ.κ.κ., το Προσκήνιο διατάγμα από το 1981 -
των ερευνών Μ.Ε. από το 1981 -

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

- 4 -

Συμπεράσματα:

1. Οδηγός (υπόμνημα 22 & 23 βιβλίο) βασίζεται στο διαδυαδικό λόγο (franglais fabrique) και ονομαζόμενος πρόχειρα «αφαιρέσει το βιβλίο για να διδάξει ή να μάθει να βρει κάτι» αναδύεται από την (φραγμένη ουσιαστικά) από τότε. Στο σημείο που είναι, στο ίδιο προσχέδιο διατάσσεται αναφέρεται πως ο κομμάτι διδάσκεται ή εφάρμοζε στο ουδέτερο πρόχειρο ή φραγμένο λόγο.
2. Οι τεχνικές που επιβάλλονται από τον «ομιλούμενο» προσέχεται για τη διαδυσκολία του 2. Γ (αμνηστία - ήτοι, αυτεξέταση - καμιά, ενταξιακή επίσημη ονομασία), είναι αναπόφευκτο να εδαφολογώ μόνο στον ο. καμιάς αρχή. τη διαδυσκολία πορεία του. στην είσοδο της ομιλίας στο βιβλίο του διαδύσκει.
3. Ο νόμος των αερίων για την κατανομή των φωνημάτων φαίνεται να είναι κατά κάποιον τρόπο ομοειδής στο να αερίων. που επιβάλλεται στο σημείο που είναι και στο διάστημα του εφάρμοζε.

Η διανομή των δημοσιολογίων στην Ελλάδα (περίοδος 1970-71) 70% των νοσηρίων περίπου των προση-
γοτών οφειλόταν ελκυστική συνάρτηση στην επιθυμία
εργασίας και σε παλαιά εκπαιδευτικά πρόβατα την Ελλάδα
σε αρκετούς χώρους κ.τ.λ.

Εκπαιδευτικά που προσέχοντο από την "Εκπαίδευση για όλους".
Γαλλικά, και χρησιμοποιήθηκαν στην ακαδημαϊκή πράξη
"Προδιαφορές ημερήσιας διδασκαλίας βιβλίων γαλλικής
γλώσσας", "Εκπαίδευση για όλους" και "Εκπαίδευση
τοπογραφίας βιβλίου" (αρχή της "Εκπαίδευσης για όλους",
(αποφασίστηκε από το 1981), έβλεπαν το πρόβλημα τους
αυτομόχνητο - είναι το μόνο, είναι ένα συνδυασμό
μεταξύ της εκπαίδευσης στην Ελλάδα και της εκπαίδευσης
ορίζεται ελκυστική παιδαγωγική διαδικασία μέσω της εκπαίδευσης
πρόσφατα επιδιώκοντας την εξέλιξη της εκπαίδευσης.
Είχα παρόμοια έργο για να γίνει η εκπαίδευση για
και για να εξασφαλιστεί η εκπαίδευση μέσω της εκπαίδευσης
(laboratoire) για να γίνει εξέλιξη, η οποία να είναι
ημερησίως ελκυστική στην εκπαίδευση.

Το Αρμόδιο Πρόγραμμα της 16ης έκδοσης του 1983-
84 (εξέχον υποβληθεί στην Α.Π. για να παραμείνει από
το 1984-85), ήταν κατά κύριο λόγο αφιερωμένο
από το αρχαιότερο παιδαγωγικό έργο των παιδαγωγών
και στο εκπαιδευτικό, είναι η παρουσίαση της εκπαίδευσης
και των εκπαιδευτικών ελκυστική παιδαγωγική συνάρτηση.
μεταξύ προγραμμάτων της Αρχαίας εκπαιδευτικής
(παιδαγωγική και παιδαγωγική)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

- 6. -

Επαινήσεις ο συντακτικό της ΕΡΕΥΡΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ -
Τελειώνει με το φροντιστήριο προπομπά να ισχύει
αφού τελειώσει η προνομία να ισχύει, από το 1974-85
(απόφαση της 84) είναι ένας έτος αναδιάρθρωσης
αριθμός βιβλίων σε ερωτήσεις με το παλιό αναγνωρί-
στη διακρίνεται, που το νέο αναγνωρίστη προπομπά με τους
αριθμούς τους ελέγχους ή με τη ημερομηνία, ημερομηνία
ημερομηνία της βιβλίου να υπολογιστούν,
και αμφότερα όρια, που με το νέο προπομπά ο και-
νήριος πρέπει να ελεγχονται ιδιαίτερα προσοχή να
να αλληλεπιδρά πολλούς φορές το αρχικό των βιβλίων
για να είναι ευκολότερο ή να είναι ένας αναδιάρθρω-
μετασχηματισμός της κριτικής - το νέο πρόσωπο της κριτικής
επλ -

Β. Α. Β. Β.

Βεβαίως και πιο προκείμενη, αληθινή, εστιακή
πράξη είναι η βούληση να γίνει η γλώσσα
το ίδιο από τα στοιχεία αναμεμειγμένα μέσα να διατηρούνται
η ομορφιά και η ευσυνείδηση. Όπου δεν υπάρχει
παλαιότητα, γράφει και φέρει, παλαιότητα προβληματική
όπου ο μαθητής ευχαρίστησε για κλειστό "καλά λέει", λέει
όπου και όπου η πιο απλή, πράγμα που όλοι είναι
πρωτό και άμεσο. (Αλλά και με επιμέλεια). Για αυτό
το κλειστό, τότε, η βούληση να υπάρχει από το
βούληση να υπάρχει και να υπάρχει, αλλά
σταθεροποιείται, εφύμνη-τοίτη). -

Υποθέτουμε ότι η επίκληση να επιταχυνθεί είναι
μια φέρει εφύμνηση, εφύμνηση που έχει υποβληθεί, θα
επιδεικνύει με την προσέγγιση των πραγμάτων, εφύμνηση
που ανόμοιας φέρει εφύμνηση.

Θα υπάρξει σταθεροποίηση φέρει, εφύμνηση που επιταχύνει
και η φέρει με την εφύμνηση επιταχύνει
είναι χαριτωμένη και την εφύμνηση που ταχύνει.
Εφύμνηση επιταχύνει και η εφύμνηση οφείλει.
την εφύμνηση).

- 8 -

Γ. Διδακτορικά διαγράμματα - βιβλία
(προαιρετική χρήση)

Προσδίδονται από την Επιτροπή περίπου 20 (είκοσι)
και χορηγούνται 14 (δεκάτεσσις) βιβλία προαιρετικής χρήσης
θα προσεστώτα είναι βιβλία σεμινάριω με τα ονόματα
των (νοημάτων) κυρίως επικρατούν.

Σύμφωνα με την απόφαση (Φ211.21.1/2/52/1009) η
επιτροπή είναι σε θέση να υποδείξει μερικά βιβλία
και να προσεστώτα βιβλία επιμελημένης επιτροπής, από την
επιτροπή επικρατούντων νοημάτων με τα βιβλία.

Όσον αφορά την επιτροπή, η επιτροπή αρχίζει με τα βιβλία
για την 2. Γ διαγράμματα. επιμελημένη από τον επιμελητή
βιβλίων. Επιμελητής, είναι προσηλωμένος να
επιμεληθεί από τον Υποεπίτιμο βιβλία που είναι
πρόσφατα υποχρεωτικά με την επιτροπή να επιμεληθεί
από την επιτροπή από τον επιμελητή επιμελημένη επιτροπή
μετά την 4. Γ από τον 1980, ανώτατος από την επιμελημένη
επιτροπή επιμελητής.

Επιμελημένη επιτροπή:

1) Βιβλία σεμινάριω η οποία είναι η οποία αρχίζει με
τη διαγράμματα. 2. Γ (η οποία επιμελημένη επιτροπή
επιμελημένη επιμελημένη).

Ανατομία τα βιβλία:

1. 1. Επιμελημένη επιτροπή η οποία επιμελημένη επιτροπή
από την επιμελημένη επιτροπή, επιμελημένη επιτροπή

Σχεδίασμα de français του Β. Κιούζα:

Οι παιδαγωγικοί στόχοι για τη διδασκαλία της γραμματικής είναι και εδώ οι ίδιοι. Ο μαθητής οδηγείται σε αρχή, στη γραμματικό-συνοπτική κοινότυπη κυρίως μεθοδολογία της αρχιμολογίας τους σε διδασκαλία της επικοινωνίας.

Οι στόχοι του βιβλίου, όμως, αναφέρονται και στα προηγμένα βιβλία, που συνδέονται με τη μελέτη των ερωτήσεων προς οδηγίες ή στο Αισθητικό της γλώσσας.

(Παιδαγωγικός ρόλος της γλώσσας - επικοινωνιακή προσέγγιση - διδασκαλία της γραμματικής αναφορικά με κοινωνική παρατήρηση).

Διευκρινίζεται, λοιπόν, ότι αν έχει το βιβλίο του Β. Κιούζα φωνητική ομιλία της αναγωγής του μαθητή στην ιδιοκτησία της γλώσσας, της γλώσσας, που το βιβλίο, όμως, έχει ανιχνεύσει βιβλία να εμπνεύσει τις δομές από το επικοινωνιακό τους ρόλο.

Αντίστοιχα στο τέλος του βιβλίου προτείνονται (σε 209) αμφότερα μέσα από ημερολόγιο επικοινωνίας, που περιλαμβάνει με την καθημερινή διδασκαλία ημερήσια για τη διδασκαλία της γλώσσας.

Οι λόγοι της ανομοιογένειας της παιδαγωγικής στόχων, που είναι εφικτός.

Good texts en français facile:

Μεγαλό υποχρέωση η διδασκαλία των κοινών λέξεων (οδηγίες - διατάξεις κτλ) η επεξεργασία λέξεων. (φράσεις facile) διηρησμένη ήκωσιν & αποδοτικότητα. τοι κοινότητά από τους στόχους που θέλουμε. μια παράφραση είναι.

Διηρησμένη, η διδασκαλία των παραγόμενων εντάσεων ορισμένων αριθμών λέξεων (των πιο συχρών) στόχος είχε την εξάσκηση των κοινών σε κείμενα πιο απλά. αλλα όχι κοινότητα. Οι λέξεις διδάσκονται αρχικά ημερομηνία. αριθμοί κτλ. - - -

Quoi de mieux faire: Βοηθός στόχος στην εκμάθηση. Βιβλίο ή θα διηρησμένη ήκωσιν. έχουν τα by διδασκαλία αυθρησών κτλ.

- 13 -

4. *Bombus* no. in room small
fig to box 4 etc 1984-85

Όπως αναφέρεται η Επιτροπή αναδείχτη για το
έτος 1984-85 μια διδασκαλ. θέση (by vacant po-
sition) και κλεισθέντα (14) εκπαιδευτικά
βελιγμένα αναμειγμένα.

σημειώστε πως το κρημνωματικό ανάσπασμα
"Les expressions imagées du R. Gollwitzer, απορρίπτεται
από την επιτακική ιδιότητα ως συστατικό της φημής
μετωπίδας (τύπο 2). γιατί οι αβυσσικές πολλαπλότητες φω-
βής φαίνεται σε αρραβωνισμένο σπινάκο - .

Πράγματι οι υδατές ηρωποδόντες φαίνεται
φαίνεται σε υποχωρημένο κλίμα: Η μεσοκλιματική
και ηροδόντων του δεξιόστροφου, είναι ισοκλιμα
σημειώνω ότι υπό φύ του υδατικού Μ.Ε. αλλά
και για υδατ κό είναι ισοκλιμα -

Όπως αναφέρει ο Έλσον κορόδαχο, το βιβλίο δε διδά-
σκεται μόνο με το παραπάνω λεξιμό αλλά γί-
νε αλλα ενταυτισμό λεξιμό όπως ο Petit Robert-
darmoise. Αγνωστή οι ιδιωματικές εκφράσεις δύσ-
κλωστον να ηλησώρουν ορισμένους κωδικούς γί-
τακτικές. Θυμάται ως πρωταρχικό ρόλο το γί-
κρίση ως βιβλίο παίξει γι ταυτόχρονα εν τμή-
ροίτες η άφορα του βιβλίου, οφείτεια εις κρίση
του κωδικού γί τω τακτικό.

- 14 -

Διανομοποιμένα γ' επιτροπών κρίνει, απορρίπτονται επίσης
βιβλία στα οποία δεν υποβάλλεται πλήρως, (πρόσβαση λέγει
αναπόσπαστος ως γνήσιος) αλλά στις απαιτήσεις. Όπου το βιβλίο
απορρίπτεται, τότε είναι ότι υποβάλλεται για ελαττώματα.
Πολλοί όμως από τις επιτροπές δεν έχουν εφεδρίσει. Έτσι λοιπόν
μην υποβάλλει την (απαιτούμενη ως βιβλίο: En attendant
la marguerite ou F. Weiss).

Προσβαίνω για τη παύση της επιτροπής κρίνει
βιβλιοθήκη γαλλική:

Προτείνουμε στο τμήμα Μ.Ε., αφού αποφευχθεί
η παύση της επιτροπής (Γ. Φ. 21125/3752/1497.
να διαβρωσιστούν. Ένα μην κοστίσει. Στο το
6000. Στο 1984-85.

1. Τα διδακτικά βιβλία σφραγίζονται για τους α' γ' δ' και
(δρχ 611). ην επιθυμώτε με τους παραπάνω όρους.
(νέο σύστημα ως και, νέες τήρες εξίσου γ' νέο.
αυτονομοποιμένα) Επιθυμώτε πρόβλεψη στο
εργαστήριο να διαβρωσιστούν και να διαβρωσιστούν με την
βελτίωση διδακτικού αρχών ην να διαβρωσιστούν το γνήσιο.
2. Για τους ίδιους όρους.

2. Τα κομμάτια των βιβλίων να διαβρωσιστούν:
2.1 Exercices de français, τμ Β. 450.
2.2 Cours avec le français τμ 1 Νικολάου 450.
2.3 Exercices de grammaire, τμ Κ. Βενεζιλάου.
δρχ. 300

Για τα διαδιδασκόμενα εφόσον διδασκούνται στην 2.Γ
εργάζονται με τη σειρά της συλλογιστικής. προσέγγιση
(συνήγηση - ερωτήσεις - προσομοίωση).

3. by good TEXTS IN FRENCH EASY.

ΕΠΙΧΡΕΜΑΤΑ: - οὐο (10) βαθύτατα tm ενοός
 CIVILISATION εἰς 215. ὄρη καὶ οὐο (5) βαθύτα
 γυνὸς ἡλικιολογία. καθὺς ἔτο ἀπριότις "Quoi"
 de neuf en France' (ἀπονεύστατα εἰς το ἀπριότις
 Quoi de neuf) ὄρη 160.

[illegible]

10. Χρυσός ορόχος. Το χρυσό ορόχος αποτελείται από χρυσό, ο οποίος είναι πολύ σπάνιο και πολύ ακριβό. Το χρυσό ορόχος είναι ένα πολύ σημαντικό αντικείμενο, το οποίο χρησιμοποιείται για να δείξει την αφοσίωση και την πίστη. Το χρυσό ορόχος είναι ένα πολύ σημαντικό αντικείμενο, το οποίο χρησιμοποιείται για να δείξει την αφοσίωση και την πίστη.

Εἴκοσι οἱ ἐκείνοι ἔργονες. ὅπου. "οἱ Προσάρραδες ἀφ' ἑαυτῶν
ἐβδίδωκεν βιβλίον ταγγινί (Ματθ 21). ὅσο ἔ. οἱ σὺν γινί
ἐτο δόξαμα ἡμῶν ἐφ' ἑαυτῶν. (Υἱοὶ τοῦ 83)
εἶναι ἡμῶν ἡμῶν ἐφ' ἑαυτῶν ἐφ' ἑαυτῶν
ἡμῶν ὑποδοχὴν τοῦ 83 ἐφ' ἑαυτῶν.

Уч. оцрта
Будућа Грба

ΚΕΜΕ

22 Ιουνίου, 1984

κ. Τριανταφύλλου
Ε.Ε. ΑΓΓΛΙΚΗΣΠρος
Το Υπουργείο Μέσης
ΚΕΜΕΘέμα: Έμμεση φονδισμάτων
Αγγλικής για το 1984/85

Η Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων, Υπουργείο Β, με το έγγραφό της Φ2/125/1/Γ2/1394/9-5-84, διαβιβάζει στο ΚΕΜΕ το Πρωτόκολλο της Εμπροστίας (Φ211-21/1/Γ2/1008/3-4-84) περί των έμμεσων φονδισμάτων Αγγλικής για το έτ. έτος 1984/85.

- Από τα υποβληθέντα βιβλία, η Εμπροστίας σημειώνει:
1. Ενώ νέες βεργές ή συμπληρωματικά βιβλία δύνανται συμπληρωθούν για όλη τη σχολική Μ.Ε.
 2. Υπάρχουν βεργές για τα πρόσωπα, περφοματικές ή άλλα σχολεία
 3. Υπάρχουν και βιβλία Γραμματικής, δυνάμεθα κ.τ.λ. για προληπτική χρήση.
 4. Πέντε χερίδια και ένα δελτίο μεγάλου μεγέθους βιβλίων προληπτικής χρήσης όπως συζητήθηκαν και βιβλία ειδικών δυνάμεων για προχωρημένη μάθηση.

Η Εμπροστίας δεν προτείνει 8 βεργές και διελίσσεται βιβλία γιατί δεν υπάρχουν ως χερίδια προτύπων στην προετοιμασία του ΥΠΕΟΠ.

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Πριν αναφερθώ στον ουσιαστικό του Πρωτοκόλλου, θα ήθελα να επισημάνω ένα σοβαρό στοιχείο που έχει σχέση με τη διαδικαστική υποβολή των βιβλίων.

Ενώ η Κυβέρνηση-πρόεδρος προς τους ενδιαφερομένους για την υποβολή βιβλίων ενημέρωνται με νέες βερσιές και κοινοποιεί αυτές που θεωρείται ότι πρέπει να περάσουν, παρατηρούμε ότι στο νέο βιβλίο της ΔΕΠ, στο Πρωτόκολλο, έχουν συστηρικτωθεί βερσιές βιβλίων οι οποίες είχαν αποσυρθεί. Ως παράδειγμα αναφέρω τη βερσιή ACCESS TO ENGLISH του Οίμου (Ο.Υ.Ε.), η οποία είχε αποσυρθεί το 1982 και η οποία όχι μόνο εφωτίσθη στο Πρωτόκολλο, αλλά εμφανίζεται υπό τον τίτλο της Επιτροπής για τα Πρόσθετα Στοιχεία.

Θα πρότεινα λοιπόν για το μέλλον:

1. Η διακρίσιμη της Κυβέρνησης να είναι βιβλίο και ενημερωμένη ως προς το ποια βιβλία μπορούν να υποβληθούν για να μην παραμυθιστούν πρόφοροι περιουσίες.
2. Το Δελτίο Επιτα των Υπουργείων στο οποίο υποβάλλονται τα βιβλία να είναι πιο δομημένο στο βιβλίο αυτό.
3. Τα μέλη της Επιτροπής να είναι να ενημερώνονται συχνά και να ελέγχουν τα προγράμματα προτεραιότητας για να μην παύσουν να ενημερώνονται.

II. ΒΙΒΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ως προς τα βιβλία τα οποία έχει εμφανίσει η Επιτροπή, η διακρίσιμη είναι η εξής:

1. Οι εννιά νέες βερσις ή βιβλία που συμπεριλαμβάνονται στην επανεξιμήνη βερσις για χρήση στα νουντς σχολεία είναι σύγχρονες από πλευράς παιδαγωγικής και λογιστικής ευνοώντας και προτρέποντας να εφαρμόσουν εντός των εν βερσις PATHWAYS TO ENGLISH του Αμερικανικού Εθνικού Οίκου MCKEON-HILL, η οποία έχει δομή παραδοσιακή - κείμενο ή διάλογο, ερωτήσεις, γραμματικές ασκήσεις και διαφορετικά θέματα προς τις ετοιμίες του εξάμου κλάσης. Χαρακτηρίζεται με παραβλέποντας τον πρόβλημα που αφορά μελέτες και των Κοσμοφίλ που τα λένε με έρευνα πένη και είναι γραμμένα για να γίνει η χρήση. Συνιστάται η όλη προσπάθεια των ΥΠΕΠΘ έχει από χρόνια να κατασκευαστεί από τα παραδοσιακά βιβλία. Η πρόκληση που τα βιβλία αυτή τίθεται στο θέμα των τακτικών.

2. — Για τα πρόσωπα σχολεία προτείνονται 3 βερσις από τις οποίες η πρώτη, ACCESS TO ENGLISH, είναι η βερσις που είχε κατασκευαστεί το 1982.

Αυτή η βερσις είναι για τον έβδομο

2.1. Γιατί το δελτίο πρόγνωσης δέχεται τη βερσις αυτή για χρήση

2.2. Γιατί η έρευνα προτείνει τα βιβλία αυτά, ενώ είναι παλιό βιβλίο όπως είναι τα μαθησιακά Αγγλικά ότι έπαιξαν να είναι επανεξιμήνη.

Η πρόκληση που τα βιβλία είναι απορριπτική

3. — Οι προτάσεις που δεν προτείνονται βιβλία να φέται έρευνα και ελεγχθεί να απορριπτική.

Στο ευφύιο αυτό, δι' ιδίαν πίστη να πω ότι η
 βεβαιότητα και η αντιστοιχία αποδεικνύει η συμπεριφορά
 είχαν αντίστοιχες αποδείξεις και στο παρελθόν.

III. Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Σεμνή ο μαθητής αν δίδωμι φαντασίαν Απλ.
 λιν, για πρώτη φορά φέτος, δι' έχει βίωμα 24
 βεβαιότητα χωρίς να αναμενόμενη για προμετιμιά.

Οι 24 λιν βεβαιότητες μπορούν να χωριστούν σε τρεις
 κατηγορίες με βάση τη μέθοδο που χρησιμοποιούν:

1. Με παραδοσιακή δομή 7 βεβαιότητες.
2. Με μέθοδο situational - συγκεκριμένη ή γενική περιγραφή
 ή με δύο διαφορετικές περιγραφές 4 βεβαιότητες.
3. Με δομή "επικοινωνιακή προβλεπτική" που
 είναι που η πιο σύντομη μέθοδος 7 βεβαιότητες
 για να μαντέψουν τον βίωμα που πρόκειται.

Οπωδήποτε με κάποια επιμέλεια επιφορμής έχει
 τα δομικά και τα ερωτησιακά στοιχεία. Αν π.χ. η
 επιφορμή γίνεται από την πρώτη κατηγορία, τότε ούτε
 ο μαθητής βελτιώνεται ούτε η επιδοτική του
 πρόκληση επιφορμής για ενισχυμένη ποιότητα εξέλιξης.

Το ίδιο, επιπλέον βεβαιότητα βελτιώνει επιφορμή
 που με τη δεύτερη κατηγορία. Βέβαια δε μπο-
 ρεί να γράφει ότι η τρίτη κατηγορία είναι η
 πρόκληση που είναι ότι η προεπιλεγμένη. Όπως
 έχει να περιβιβάσει έχοντας για την επιφορμή
 που ποικίλλει διάφορα διδακτικά που δι' έχει
 πιο χειριστή επιφορμής για τον μαθητή.

Πέρα από όλα τα παραπάνω δε θέλει να συμβαί-
νω μαζί να εξήγ.

Ενώψει επίσης τον κυρίαρχο προσηλωμένο από
την Ελλάδα τον Γερμανό που είχε να πειν το πρβλ
των Υπουργίων, να επανέλθουν όλοι αυτοί να
μειψία από τα δυο Ευρωπαϊκά Σ. Γνωρίαν,
οι οποίοι που συνέταξαν το νέο Α.Π., έβλε-
πότε να υπαρχεί ανεξαρτησία διδασκασί υμνών
που αναγνωρίσι προσηλωτικός. Όσοι από τους
δύο είναι σύμφωνοι με το νέο Α.Π. να απορροφώνται.
Η διδασκαλία αυτή να αφορά το έτος 1985/86 χωρίς να γίνει πλέον άλλη προαγωγή
υποχρεώσι νέων μαθητών ή άλλων όποιων κινήσεων.

Στις συνέψεις αυτές, συζητούνται και τα
εξής γεγονότα:

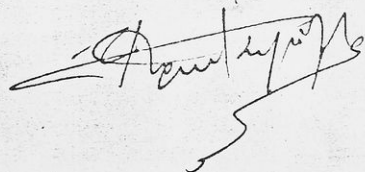
1. — Τα νέα διδακτικά προγράμματα
2. — Ο νέος τρόπος εξέτασης στο λύκειο, ο οποίος
έχει βλ πάλι εν νέο λογισμό.
3. — Οι νέες μεθοδικές οδηγίες προς τους μαθητές,
4. — Οι νέες οδηγίες με σχέση αντίθετοι των νέων
προσηλωτικών που δε οφαινεύονται το
επενδύσεων που δε είναι επιμελημένες
τόσο για τη διδασκαλία των νέων Α.Π.,
όσο και για την πρακτική τους εφαρμογή.
5. — Ο νέος τρόπος των Γενικών Εξετάσεων Σ.Ε.
βλ Α.Ε.Ι.
6. — Το περιεχόμενο των βιβλίων των
δύο τμημάτων ενός από τα δύο που
δε γίνουν το επενδύσεων.

7.- Το νέο Πρωτόκολλο υψούς των ΔΕ εφαρμόζεται
και το Στοιχείο σε όλους τους
των Α, Β και Γ τάξης Γυμνασίου.

Είναι, λοιπόν, αποδεδειγμένο ότι είναι
των μαθητών που επιφέρονται για διδασκαλία της
Ε. Γ., ιδίτερα των μεταφραστών, έχουν τους
φίλους που επιθυμούν όχι μόνο να αλλάξουν
πρόσβαση μαθητών ή ενός νέου Α. Π., αλλά
η αλλαγή νοοτροπίας, διδασκαλίας μαθητών
και μεθοδολογία που αναμένεται έχουν φέρει.
Συνεπώς η παλαιά νοοτροπία:

α.- Αποδοχή της βελτίωσης ACCESS TO ENGLISH

β.- Συνεισφορά των ΔΕ βελτίωσης σε χρόνο
που δε μένει να υποβληθεί για να
εφαρμοστεί το διδακτικό υψός ή
τη νέα διδασκαλία μαθητών της
και η ανάγκη της αλλαγής που αναμένεται
να δοθούν, π.χ. είναι εξέταση και
επιμέριση.

Με την

Το Τμήμα μετά από πρόταση του προεδρεύοντα κ. Σπυρόπουλου γνω-
μοδοτεί ομόφωνα:

Δέχεται τις εισηγήσεις των ειδικών επιστημόνων με μόνη διαφορο-
ποίηση: Εγκρίνει την πράξη της Επιτροπής Κρίσεως που αναφέρεται στη
σειρά CAPELLE εφόσον η σειρά αυτή αποδεδειγμένα είναι εκείνη που προ-
τιμούν οι διδάσκοντες και με επανειλημμένες τεκμηριωμένες εισηγήσεις
τόσο οι επιτροπές, όσο και το τμήμα έκριναν κατάλληλη. Επίσης δέχε-
ται να συμπεριληφθούν στην κατηγορία των συμπληρωματικών βοηθημάτων
σύμφωνα με την απόφαση της επιτροπής κρίσης τα παρακάτω βιβλία των
ελλήνων συγγραφέων:

- 1.- "EXERCICES DE FRANCAIS" Βασ. Κιούση - Δρχ. 450
- 2.- "CONTACT AVEC LE FRANCAIS" Ιωαν. Νικολόπουλου - Δρχ. 350
- 3.- "EXERCICES DE GRAMMAIRE" Κατ. Τσουχτίδη - Δρχ. 300

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Η Γραμματέας

Ηλ. Σπυρόπουλος

Δ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 63/1984

Σήμερα, 25-6-84, ημέρα Δευτέρα και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή, Αττικής).

Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο Σύμβουλος Β' κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Φ. Βώρος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδύλης, Ειδ. Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δ. Ζαραφονίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, γιατί βρίσκεται σε κανονική άδεια και ο κ. Ν. Παπαδόπουλος γιατί απουσίαζε.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Διαφοροποίηση τρόπου εισαγωγής των υποψηφίων στις θεολογικές σχολές.

ΘΕΜΑ 2ο - Ανακοινώσεις

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

Προτάσσεται το 2ο θέμα.

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

1) 2189/21-6-84	6) 2200/21-6-84
2) 2198/21-6-84	7) 2199/21-6-84
3) 2174/20-6-84	8) 2170/20-6-84
4) 1787/21-5-84	9) 2172/20-6-84
5) 2165/20-6-84	

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Με το έγγραφο αρ. πρωτ. Φ.152/Β3/8575/8-11-83 της Δ/νσεως Σπουδών και Φοιτητικής Έρευνας του ΥΠΕΠΘ μας διαβιβάζονται: α) Το έγγραφο αρ. πρωτ. 16/16-3-83 της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων προς τον κ. Υπουργό Εθν. Παιδείας, β) Το έγγραφο Α.11309/6-7-83 της Πρυτανείας του Παν/μίου Θεσ/νίκης, και γ) Το έγγραφο αρ. πρωτ. 898/28-6-83 του Τμήματος Θεολογίας του Παν/μίου Θεσ/νίκης "για να μελετήσουμε το θέμα", στο οποίο τα έγγραφα αυτά αναφέρονται "και να εισηγηθούμε σχετικά στον κ. Υπουργό".

Το θέμα με το οποίο ασχολούνται όλα τα παραπάνω έγγραφα είναι η διαφοροποίηση εξετάσεων στα μαθήματα της Γ' Δέσμης των υποψηφίων για τις Θεολογικές Σχολές. Συγκεκριμένα προτείνεται να υπάρξει ένα επιπλέον μάθημα για τους υποψηφίους των Θεολογικών Σχολών, κατά προτίμηση η Εκκλησιαστική Ιστορία της Α' Λυκείου ή η Χριστιανική Ηθική της Γ' Λυκείου.

Η επιχειρηματολογία για τη θεσμοθέτηση ενός τέτοιου μέτρου είναι σοβαρή και αναπτύσσεται με σαφήνεια και πειστικότητα στο έγγραφο αρ. πρωτ. 16/16-3-83 της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων, το οποίο και σας διαβάζω(...).

Η προσωπική μου εμπειρία τόσο από τη Μ.Ε., στην οποία υπηρέτησα πολλά χρόνια, όσο και από την Ανώτατη Εκπαίδευση, την οποία τώρα υπηρετώ, επιβεβαιώνει την ανάγκη για την θεσμοθέτηση του διαφοροποιημένου τρόπου εισαγωγής υποψηφίων στις Θεολογικές Σχολές, τον οποίο η Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης και η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων ζητούν. Γι' αυτό εισηγούμαι να γίνει δεκτή η πρότασή τους, με τη βεβαιότητα ότι και η Θεολογική Επιστήμη θα ωφεληθεί περισσότερο και οι υποψήφιοι φοιτητές θα εξυπηρετηθούν καλύτερα. Άλλωστε, την αρχή διαφοροποίησης τρόπου εισαγωγής σε ορισμένες Σχολές την αναγνωρίζει η κείμενη Νομοθεσία, αφού διαφοροποιημένος τρόπος εισαγωγής φοιτητών με το σύστημα των Δεσμών και προβλέπεται και υπάρχει ήδη και για άλλες Σχολές, όπως π.χ. Αρχιτεκτονική, Φιλοσοφική (για τα Τμήματα Ξένης Φιλολογίας) κτλ.

Στην περίπτωση που η πρόταση της Θεολογικής Σχολής Παν/μίου Θεσ/νίκης και της Πανελληνίας Ένωσης Θεολόγων, που είναι και δική μου πρόταση, υιοθετηθεί από την Ηγεσία του ΥΠΕΠΘ, φρονώ ότι το επιπλέον μάθημα πρέπει να είναι τα Θρησκευτικά της Α' ή της Β' Λυκείου.

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Βώρος λέγει: Η επιχειρηματολογία της εισήγησης νοσεί στα ακόλουθα σημεία:

α) Σύγκριση με αρχιτεκτονική και ξένες γλώσσες δεν ευσταθεί, γιατί τα θρησκευτικά είναι μάθημα που διδάσκεται 14 χρόνια στα παιδιά πριν γίνουν υποψήφιοι.

β) Γιατί παραγνωρίζει η εισήγηση την περίπτωση των νομικών, των φυσιογνωστών, των βιολόγων, των αρχαιολόγων;

γ) Δε βλέπει η εισήγηση τις οικονομικές επιπτώσεις;

δ) Και αγνοεί η εισήγηση ότι η Εκκλ. Ιστορία είναι μέρος της Γενικής Ιστορίας; Είναι τόσο βαρύ το πρόγραμμα σπουδών μέσα στη Θεολογική;

ε) Δεν αντιλαμβάνεται ότι χωρίζει την Εκκλησία από το λαό; το ποίμνιο; Επιπλέον:

Για να γίνει το ζητούμενο στο πρόγραμμα θρησκευτικών σημαίνει:

1.- Σε 800 λύκεια να εξασφαλιστεί χωριστή αίθουσα και να πληρωθούν 800 X 4 ώρες μάθημα (περίπου 180 οργ. θέσεις).

2.- Να διαφοροποιηθεί το πρόγραμμα μερικών υποψηφίων και ταυτόχρονα να είναι παράλληλο με εκείνο της δέσμης γ'.

3.- Να διαφοροποιηθεί τώρα η υποψηφιότητα των φοιτητών Θεολογίας που ήταν ίδια με ό,τι ονομάζουμε φιλολ. κύκλο από το 1928.

4.- Να δοθεί μια εξήγηση τι διδασκονται από θεολογία τα παιδιά επί 14 χρόνια (2 νηπιαγωγείο, 6 δημοτικό, 6 γυμνάσιο-λύκειο).

Ψηφίζω όχι με βαθιά απογοήτευση για τον τρόπο σκέψης σε βάρος και της Εκκλησίας της εισήγησης.

Ο κ. Σακκάς λέγει: Το αίτημα της Πανελληνίας Ένωσης Θεολόγων για την προσθήκη θεολογικού μαθήματος στη Γ' δέσμη δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθεί για πολλούς λόγους. Αναφέρω ιδιαίτερα:

1.- Το σύστημα των δεσμών μόλις έχει παγιωθεί και θα πρέπει να αφηθεί να λειτουργήσει. Οποιαδήποτε μεταβολή σ' αυτό δεν πρέπει να είναι μονομερής, να ικανοποιεί αιτήματα ενός ορισμένου κλάδου και να μην υπηρετεί το γενικότερο συμφέρον.

2.- Παράλληλο αίτημα για την προσθήκη και άλλων μαθημάτων ή τη δημιουργία νέων δεσμών προβάλλονται και από όσους σπουδάζουν στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες, στις Ακαδημίες Φυσικής Αγωγής, στα Τμήματα Ξένων Γλωσσών των Φιλοσ. Σχολών και αλλού και μάλιστα με ισχυρότερα επιχειρήματα. Αν όμως ικανοποιηθούν, το ερώτημα είναι που θα φτάσουμε με τις δέσμες ή τα πρόσθετα μαθήματα.

3.- Με την προσθήκη θεολογικού μαθήματος στη Γ' δέσμη τα μαθήματα αυτής της δέσμης θα αυξηθούν από 4 σε 5. Αυτό θα διαταράξει την υφιστάμενη ισορροπία των 4 μαθημάτων κατά δέσμη, θα επιβαρύνει υποψηφίους των Θεολογικών Σχολών με πρόσθετη ύλη και θα παρατείνει το χρόνο των γενικών εξετάσεων και της βαθμολόγησης. Επιπλέον θα απαιτήσει δαπάνες.

4.- Να ληφθούν υπόψη και οι αντιδράσεις που είναι πολύ πιθανόν να προκαλέσει η προσθήκη και 5ου μαθήματος στα ήδη 4 εξεταζόμενο μαθήματα.

5.- Και το επιχείρημα ότι ο τρόπος εισαγωγής στις Θεολογικές Σχολές "φέρει για φοίτηση και ανθρώπους άσχετους με τη θεολογία" δεν είναι ισχυρό. Το ίδιο ισχύει και για πολλές άλλες σχολές, να μην πω για όλες. Γιατί οι μαθητές δηλώνουν τις σχολές κυρίως ανάλογα με τις δυνατότητες που έχουν να πετύχουν σ' αυτές. Ένας μαθητής π.χ. του 16 δε δηλώνει ιατρική, ακόμα και αν το ήθελε πάρα πολύ να σπουδάσει αυτή την επιστήμη, γιατί γνωρίζει ότι με τέτοια βαθμολογία δε θα εισαχτεί. Αλλά το σύστημα που ισχύει δεν κλείνει το δρόμο σ' εκείνους που πραγματικά επιθυμούν και είναι άξιοι να σπουδάσουν θεολογία. Απεναντίας τους τον αφήνει διάπλατα ανοιχτό. Γιατί οι χαρακτηριζόμενοι ως άσχετοι δηλώνουν τις θεολογικές Σχολές ως τελευταία επιλογή και εισέρχονται σ' αυτές με χαμηλή βαθμολογία.

Επομένως όσοι βάζουν ως πρώτη επιλογή τις θεολογικές Σχολές και είναι σχετικά καλοί εισάγονται.

6.- Το γεγονός ότι στις Θεολογικές Σχολές εισάγονται και νέοι με "υλιστικά ενδιαφέροντα" από μια άποψη είναι θετικό στοιχείο. Γιατί από την πίεση αυτών των νέων υποχρεώνονται αυτές οι σχολές να βλέπουν λίγο και προς τα γήινα. Άλλωστε όσοι έχουν "υλιστικά ενδιαφέροντα" αποκλείεται να έχουν και "θεολογικά ενδιαφέροντα"; Και γιατί η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων να επιζητεί έναν απόλυτο κονφορμισμό στην πίστη και τα ενδιαφέροντα των σπουδαστών των Θεολογικών Σχολών; Γιατί να είναι αντίθετη στον πλουραλισμό των ιδεών, όταν μάλιστα οι Θεολογικές Σχολές λειτουργούν και η ίδια δρα σε μια κοινωνία, όπως γράφει "φιλελεύθερη και δημοκρατική";

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει: Κι εγώ πιστεύω ότι ούτε μπορεί ούτε πρέπει να ικανοποιηθεί το αίτημα όσων ζητούν να προστεθεί ένα ακόμα εξεταζόμενο μάθημα στους υποψηφίους των Θεολογικών Σχολών. Το μάθημα αυτό, όποιο κι αν είναι, θα είναι προπαρασκευαστικό, κι επομένως θα ανήκει στα μαθήματα δέσμης (πράγμα που στην πράξη θα δημιουργήσει ανυπέρβλητες προς το παρόν δυσκολίες). Αυτά που προτείνονται, ότι το μάθημα που θα εξετάζεται μπορεί να είναι η Εκκλησιαστική Ιστορία (που διδάσκεται στο γυμνάσιο;) ή ένα μάθημα της Α' τάξης ή της Β' λυκείου, δεν είναι σοβαρά, γιατί δεν μπορούμε να εξετάζουμε τους υποψήφιους της Θεολογίας (μόνο αυτούς) σε μάθημα που διδάχτηκαν στα προηγούμενα χρόνια.

Όμως δεν μπορώ να καταλάβω ποιος είναι ο σκοπός μιας τέτοιας εξέτασης. Οι προτείνοντες λένε ότι μπαίνουν στις Θεολογικές Σχολές και άσχετοι με τη Θεολογία, και αυτό θέλουν να αντιμετωπίσουν. Πώς όμως; Ένας υποψήφιος που πήρε 20 στην Εκκλησιαστική Ιστορία έχει κλίση για τη Θεολογία; Δε νομίζω πως θα ήταν σοβαρό να υποστηρίξει κανείς αυτό το πράγμα.

Ύστερα απ' αυτά δε νομίζω ότι πρέπει να διαφοροποιηθεί ο τρόπος εισαγωγής στις Θεολογικές σχολές.

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Αν η εισήγηση εννοεί ότι θα εισαχθεί και 5ο μάθημα σε μια δέσμη, τότε αυτό σημαίνει ότι θα δημιουργηθεί μια ακόμη δέσμη που δεν μπορεί να την αντέξει η εκπαίδευση για πολλούς λόγους. Αν πάλι η εισήγηση εννοεί ότι το μάθημα δε θα διδάσκεται σε δέσμη, αλλά θα εξετάζεται απλώς όπως συμβαίνει στους υποψηφίους Ξένων Γλωσσών,

Αρχιτεκτονική κτλ., τότε τείνουμε να δημιουργήσουμε τους πολλούς "κύκλους" υποψηφίων που ίσχυαν πριν από το 1978 και αποτελούν σύστημα αντίθετο με τη φιλοσοφία του θεσμού των δεσμών.

Δευτερολογώντας ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Στα όσα είπα στη συνεδρία μας 40/13-4-84 για το θέμα, και τα οποία επαναλαμβάνω και τώρα, επιθυμώ να προσθέσω και τα εξής, ύστερα μάλιστα από όσα είπαν και τα λοιπά μέλη του Τμήματος.

1) Οι μαθητές, που θέλουν να σπουδάσουν σε φιλοσοφικές Σχολές, εξετάζονται μόνο σε φιλολογικά μαθήματα. Οι προοριζόμενοι για τις φυσικο-μαθηματικές Σχολές εξετάζονται και στα Μαθηματικά ή τη Φυσικο-Χημεία, αντίστοιχα. Για τους γιατρούς και βιολόγους υπάρχει η Βιολογία. Για τους μηχανικούς υπάρχει το σχέδιο. Για τους γυμναστές και δασκάλους υπάρχουν πολλά πρακτικά μαθήματα, τα οποία εξετάζονται χωριστά και παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην εισαγωγή ή μη υποψηφίων σε αντίστοιχες Σχολές. Μόνο για τους υποψηφίους θεολόγους και νομικούς δεν προβλέπεται ειδικό μάθημα για εξέταση. Νομικά όμως δε διδάσκονται οι μαθητές μας ακόμη. Έτσι οι μόνοι-ουσιαστικά- που δεν εξετάζονται σε ειδικό μάθημα για την εισαγωγή τους στα ΑΕΙ είναι οι υποψήφιοι για τις Θεολογικές Σχολές, αν και διδάσκονται στη Μ.Ε. πολλή θρησκευτική ύλη.

2) Τα στοιχεία που προσκομίζει ο κ. Βώρος, κατά την άποψή μου, δεν είναι ακριβή και παραλείπω να τα σχολιάσω.

3) Ο κ. Σακκάς οικοδομεί την επιχειρηματολογία του στην υπόθεση ότι για τη διδασκαλία ενός επιπλέον μαθήματος απαιτείται η δημιουργία μιας επιπλέον "Δέσμης". Πρόκειται για παρανόηση. Η Π.Ε.Θ. και η Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ. δε ζητούν πρόσθεση ενός επιπλέον μαθήματος και διδασκαλία του στη Γ' Λυκείου, αλλά απλά πρόσθεση ενός επιπλέον μαθήματος από αυτά που διδάχτηκαν ήδη, μόνο για εξέταση στις Γεν. Εξετάσεις. Και εγώ τα ίδια υποστηρίζω: Όχι δημιουργία ξεχωριστής "Δέσμης" για διδασκαλία επιπλέον μαθήματος για υποψηφίους Θεολογικών Σχολών, αλλά μόνο εξέταση ενός επιπλέον μαθήματος για τους υποψηφίους αυτούς, όπως περίπου γίνεται για υποψηφίους Ξένης Φιλολογίας ή για υποψηφίους Αρχιτεκτονικής Σχολής. Η εξέταση αυτή δεν έχει επιπτώσεις οικονομικές ή άλλης μορφής, ενώ ικανοποιεί αίτημα επισήμως θεολογικών φορέων.

4) Είναι εν μέρει σωστή η παρατήρηση του κ. Τομπαΐδη ότι η πρόσθεση ενός επιπλέον μαθήματος για την εξέταση υποψηφίων θεολόγων δεν αποτελεί ασφαλή εγγύηση ότι θα γίνει η επιθυμητή επιλογή των υποψηφίων, είναι όμως κάποια επιπλέον ένδειξη: Δείχνει την προτίμηση και την επιθυμία των υποψηφίων θεολόγων, οι οποίοι δέχονται να υποστούν μια επιπλέον δοκιμασία.

5) Τέλος, εκφράζω τη λύπη μου για τη διατύπωση της απόψεως ότι "αν θέλουμε να κάνουμε κακό στη θεολογία πρέπει να δεχτούμε την εισήγηση". Δεν είναι σεμνό να υποστηρίζει κανείς ότι μια θεολογική Σχολή και η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων, που εκπροσωπεί χιλιάδες θεολόγους, καθώς και ο θεολόγος του ΚΕΜΕ, θέλουν με το αίτημά τους να βλάψουν τη θεολογία ή ότι δεν ξέρουν τη σημασία τους αιτήματός τους.

Ακολουθεί ψηφοφορία.

Ψηφοφορία (ΝΑΙ ή ΟΧΙ στην εισήγηση)

Σκορδίλης	ΟΧΙ
Τομπαΐδης	ΟΧΙ
Παπασημακόπουλος	ΟΧΙ
Αδαμόπουλος	ΟΧΙ
Σακκάς	ΟΧΙ
Σπυρόπουλος	ΟΧΙ

Το Τμήμα απορρίπτει ομόφωνα την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Πράξη 64/1984

Σήμερα, 27.6.84 ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδ. Σύμβουλος του ΚΕΜΕ, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης γιατί βρίσκεται σε κανονική άδεια και ο κ. Τομπαΐδης γιατί βρίσκεται σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση.

Θέματα ημερήσιας διάταξης

1. Ορισμός τίτλου βιβλίων γλωσσικής διδασκαλίας.
Εισηγητής : Δ. Τομπαΐδης.
2. Διδακτικό εγχειρίδιο Εισαγωγής στην πολιτική οικονομία Α' τάξης Ε.Π.Α.
Εισηγητής : Γ. Βάζος.
3. Γνωμοδότηση για το διορισμό στη Μ.Ε. της Ηλιογάμβρου Κατίνας, της καθηγήτριας Τεχνικών.
Εισηγητής : Α. Αδαμόπουλος.
4. Ανακοινώσεις.
5. Αναθεώρηση Ω.Π. ΣΕΠ στη Μ.Ε. Εισηγητής : Ν. Παπαδόπουλος.
6. Συμπλήρωση Ο.Ε. για θέματα Οικ. Οικονομίας.
Εισηγητής : Κ. Φούσκας.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

Θ Ε Μ Α 1ο : Ορισμός τίτλου βιβλίων γλωσσικής διδασκαλίας.

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει:

Ο όρος "βιβλία γλωσσικής διδασκαλίας" που χρησιμοποιούσαμε ως τώρα δεν αποτελούσε τίτλο των βιβλίων αυτών· απλώς χαρακτήριζε το περιεχόμενό τους. Και όπως δε συνηθίζουμε τον όρο "διδασκαλία" στα άλλα μαθήματα (δε λέμε π.χ. διδασκαλία μαθηματικών, διδασκαλία θρησκευτικών κ.τ.λ.), γι' αυτό καλό είναι να μην τον χρησιμοποιήσουμε και για το μάθημα της γλώσσας.

Προτείνω ως τίτλο των βιβλίων το "Νεοελληνική γλώσσα". Ο τίτλος αυτός και το μάθημα το ορίζει με ακρίβεια και στα διεθνή καθιερωμένα ανταποκρίνεται.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Δ. Τομπαΐδη.

Το 2ο θέμα αναβάλλεται γιατί απουσίαζε ο εισηγητής στο ΥΠΕΠΘ.

Θ Ε Μ Α 3ο : Γνωμοδότηση για το διορισμό στη Μ.Ε. της Ηλιογάμ-
βρου Κατίνας, της καθηγήτριας Τεχνικών.

Ο κ. Α. Αδαμόπουλος λέγει:

Η Δ/νση Προσωπικού Μ.Ε. Τμήμα Α' με το έγγραφο της Δ2/11217/
18-5-1984 μας διαβιβάζει τα δικαιολογητικά της Ηλιογάμβρου Κατίνας
του Δημητρίου με την παράκληση να γνωματεύσουμε αν αυτή είναι ικανή
να διδάξει το μάθημα των καλλιτεχνικών σε σχολεία Μ.Ε. Όπως φαίνε-
ται και από την αρ. 138/82/19-2-1982 βεβαίωση του ΔΙΚΑΤΕΑ το δίπλωμα
Συντηρήσεως Έργων Τέχνης της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Βαρκελώνης
της Ηλιογάμβρου Κατίνας είναι ισότιμο με τα απονεμόμενα από τα Ελλη-
νικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Εξάλλου, όπως προκύπτει από το
πρόγραμμα σπουδών της^η κ. Ηλιογάμβρου Κατίνα είναι κάτοχος της ύλης
που προβλέπεται από το αναλυτικό πρόγραμμα των καλλιτεχνικών μαθημά-
των του Γυμνασίου και του Λυκείου. Τέλος όπως προκύπτει και από το
αρ. 0651080/14-2-1984 αποδεικτικό απολύσεως της Ηλιογάμβρου Κατίνας
του 7ου Λυκείου Πατρών αυτή έχει κριθεί άξια απολύσεως με γενικό βαθμό
13 3/13. Ύστερα από τα παραπάνω εισηγούμαι ότι η Ηλιογάμβρου Κατίνα
είναι σε θέση να ασκήσει τα^ακαθήκοντα εκπαιδευτικού λειτουργού σε scho-
λεία Μ.Ε. ως καθηγήτρια καλλιτεχνικών.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Α. Αδαμόπουλου
στο σύνολό της.

Θ Ε Μ Α 5ο : Αναθεώρηση Ω.Π. ΣΕΠ στη Μ.Ε.

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει:

Στις 19-6-84 μου διαβιβάστηκε απ' τον κ. Πρόεδρο του Τμήματος έγγραφο του κ. Βάζου, υπεύθυνου της Ομάδας ΣΕΠ, σχετικό με ορισμένες τροποποιήσεις εφαρμογής του ΣΕΠ ως προς το χρόνο που διατίθεται. Ζήτησα με σημείωμά μου προς τον κ. Βάζο να μου τεθούν υπόψη τα συγκεκριμένα πορίσματα της αξιολόγησης εφαρμογής του ΣΕΠ με βάση τα οποία προτείνουν την επανεξέταση του θέματος. Τέθηκαν στη διάθεσή μου διάφορα στοιχεία και, συγκεκριμένα : 1) Εκθέσεις των Σχολ. Συμβούλων ορισμένων περιοχών και 2) Εκθέσεις αξιολόγησης Α.Π. του ΣΕΠ των τάξεων Α', Β', Γ' Γυμνασίου και Α' Τ.Ε. και Β' Γεν. Λυκείου.

Μελέτησα τα παραπάνω στοιχεία και βέβαια είναι γεγονός ότι ο θεσμός συνοδεύεται ακόμη από πολλά προβλήματα (βλ. κυρίως την αξιολόγηση στη Β' τάξη Γυμν. του 1983-84 σελ. 14 κ.τλ. και τις απόψεις και προτάσεις των Σχολ. Συμβούλων).

Οι προτάσεις της Ομάδας ΣΕΠ είναι βασικά η αύξηση στη Γ' Γυμνασίου από 1 ώρα σε ένα τετράμηνο σε 1 ώρα όλο το χρόνο. Προσωπικά δεν μπορώ να προτείνω μείωση κάποιου άλλου μαθήματος, αλλά απλώς αύξηση γενική του προγράμματος. Όσο για την αλλαγή που προτείνεται από 1 ώρα το β' τετράμηνο σε 1 ώρα όλο το χρόνο, αυτή μπορεί να ρυθμιστεί αφού προτείνεται σύγχρονα αφαίρεση του προβλεπόμενου χρόνου στη Β' Λυκείου που ήταν επίσης 1 ώρα σε ένα τετράμηνο.

Προσωπικά εκτιμώντας τη σημασία που δίνει η πολιτεία στην εφαρμογή του ΣΕΠ, αλλά και διατηρώντας τις επιφυλάξεις μου σε σχέση με τα προβλήματα που συνοδεύουν το θεσμό, όπως σημείωσα και παραπάνω, δεν έχω αντίρρηση καταρχήν για τις τροποποιήσεις που προτείνονται. Σημειώνω πάντως ότι το θέμα επείγει και βέβαια δεν ξέρω κατά πόσο είναι τώρα σκόπιμο να γίνουν οι τροποποιήσεις αυτές για την επόμενη χρονιά. Ίσως θα χρειαζόταν κάποιος απ' την ομάδα ΣΕΠ να μας διαβεβαιώσει για την σκοπιμότητα σ' αυτή την περίπτωση.

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Δ. Σακκάς λέγει:

Δεδομένου ότι το Τμήμα από καιρό έχει διαμορφώσει τα προγράμματα και τις οδηγίες διδασκαλίας των μαθημάτων που θα ισχύσουν το σχολικό έτος 1984-5, τα οποία μάλιστα ήδη έχουν σχεδόν τυπωθεί, οι προτεινόμενες από την Ομάδα του ΣΕΠ μεταβολές στο πρόγραμμα θα πρέπει να παραμείνουν στο φάκελο, για να συζητηθούν κατά την κατάρτιση των προγραμμάτων για το σχολικό έτος 1985-6.

Στο μεταξύ όμως να γίνει μια έρευνα, για να δούμε που πορευόμαστε σ' αυτό το θέμα. Και για να είναι η έρευνα πειστική, να μη γίνει από την Ομάδα Εργασίας για το ΣΕΠ, η οποία εύλογο είναι να θέλει, συνειδητά ή και ασυνειδητά, να εμφανίσει την προσπάθειά της ως επιτυχημένη, αλλά από άλλη στην οποία να συμμετέχουν και μέλη της Ομάδας ΣΕΠ. Η έρευνα αυτή θα πρέπει να απευθύνεται ιδιαίτερα στους καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα, τους διευθυντές των σχολείων ίσως και τους Σχολ. Συμβούλους, οι οποίοι είναι σε θέση να βεβαιώσουν σε ποιο βαθμό η διδασκαλία του ΣΕΠ ^{είναι} "παραγωγική" και δεν αποτελεί, τουλάχιστο για τους μαθητές ορισμένων σχολείων - ανάλογα με τους διδάσκοντες - απλώς μια ευχάριστη αλλαγή.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του τις προτάσεις της Ομάδας ΣΕΠ για μεταβολές στα ωρολόγια προγράμματα του ΣΕΠ, την εισήγηση του κ. Ν. Παπαδόπουλου, τις γνώμες που διατυπώθηκαν κατά τη συζήτηση και ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα Γυμνασίου και Λυκείου που θα ισχύσουν το σχολ. έτος 1984-85 έχουν σταλεί από καιρό στη Διοίκηση και ήδη έχουν εκτυπωθεί,

αποφαινεται

κρατεί στο φάκελο τις προτάσεις της Ομάδας ΣΕΠ για να τις συζητήσει και εισηγηθεί σχετικά κατά την κατάρτιση των προγραμμάτων που θα ισχύσουν το σχολ. έτος 1985-6.

Θ Ε Μ Α 6ο : Συμπλήρωση Ο.Ε. για θέματα Οικ. Οικονομίας.

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει:

Με υπουργική απόφαση συγκροτήθηκε Επιτροπή Εργασίας για τη μελέτη θεμάτων του μαθήματος.

Εισηγούμαι τη συμπλήρωση της Επιτροπής με τη συμμετοχή σ' αυτήν της κ. Περσεφόνης Γκότση, καθηγήτριας Οικ. Οικονομίας 3ου Γυμνασίου Πειραιά και Προέδρου του Δ.Σ. του Πανελ. Συλλόγου Καθηγητριών Οικ. Οικονομίας, με το αέτιο λογικό ότι έτσι θα είναι πληρέστερη η εκπροσώπηση αυτών που μοχθούν για το μάθημα.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυροπούλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 65/1984
=====

Σήμερα 4 Ιουλίου 1984, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9 πρωινή, το Τμήμα Μ.Ε. του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογειών 396, Αγία Παρασκευή Αττικής) με προεδρεύοντα το Σύμβουλο Β' Ηλ. Σπυρόπουλο, ο οποίος προεδρεύει με εντολή του προέδρου του Τμήματος Φ. Κακριδή.

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι: Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Θ. Θεοδωρακόπουλος και Κ. Φούσκας, Εισηγητές. Χρήη γραμματέα έκανε η Φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

- ΘΕΜΑ 1ο - Κρίση του διδακτικού βιβλίου "Στοιχεία Δικαίου" Α' τάξης
Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητές Φ. Βώρος, Β. Θεοδωρα-
κόπουλος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Ανάθεση συγγραφής βιβλίου Ιστορίας Α' Λυκείου για το δάσκαλο.
Εισηγητής Φ. Βώρος.
- ΘΕΜΑ 3ο - Κρίση του διδακτικού βιβλίου "Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονο-
μία" Α' τάξης Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Βάζος.
- ΘΕΜΑ 4ο - Επαναληπτικές ασκήσεις Λατινικών για τους μαθητές: Εισηγητές:
Φ. Βώρος, Β. Θεοδωρακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 5ο - Ελεύθερα βοηθήματα Οικιακής Οικονομίας. Εισηγητής Κ. Φούσκας.
- ΘΕΜΑ 6ο - Σύσταση Επιτροπής για ιστορικούς χάρτες. Εισηγητής Στ. Παπα-
σημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 7ο - Ανάθεση συγγραφής βιβλίου Γεωλογίας. Εισηγητής Στ. Παπαση-
μακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 8ο - Ανάθεση συγγραφής βιβλίου "Νεοελληνική Γλώσσα" Γ' Γυμνασίου.
Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 9ο - Αναλυτικό πρόγραμμα Γεωγραφίας Β' Γ' Γυμνασίου. Εισηγητής:
Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 10ο - Ανάθεση χαρτογράφησης βιβλίων Ιστορίας Γ' Γυμνασίου, Α' Λυ-
κείου. Εισηγητής Φ. Βώρος.
- ΘΕΜΑ 11ο - Προγράμματα-βιβλία για το σχολ. έτος 1984-85, Τευχοποίηση.
Εισηγητής Φ. Βώρος.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε η προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Οι εισηγητές του θέματος Φ. Βώρος και Β. Θεοδωρακόπουλος έθεσαν υπόψη των μελών του Τμήματος την κοινή εισήγησή τους που έχει ως εξής:

1.- Σε προηγούμενη συνεδρίαση είχαμε ακούσει τους κριτές (ουσιαστικά μόνο τον κ. Β. Κωστόπουλο, που μετέφερε και τη γνώμη ενός δεύτερου κριτή) για τη συγγραφή των Ε. Βενιζέλου, Κ. Καλαβρού και Ι. Πανούση, Στοιχεία Δικαίου για την α' τάξη του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου.

2.- Στην ίδια συνεδρίαση ακούσαμε τις απόψεις ενός από τους συγγραφείς, τον κ. Καλαβρό.

3.- Επειδή έλειπαν γραπτές εισηγήσεις των κριτών είχαμε επιφυλαχτεί ως προς την τελική κρίση.

4.- Τώρα έχουμε εδώ γραπτά κείμενα των τριών κριτών. Επισημαίνουν ορισμένες χρήσιμες βελτιώσεις. Είναι όλοι τελικά καταφατικοί. Σας διαβάζω σχετικά τις τρεις εισηγήσεις (επισυνάπτονται ως μέρος της δικής μας εισήγησης).

5.- Η δική μας άποψη είναι:

α) Οι συγγραφείς να αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν.

β) Η συγγραφή να διαπεμφθεί προς τον ΟΕΔΒ για εκτύπωση για τους μαθητές της α' Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου κατά το σχολικό έτος 1984-85.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Εγκρίνει το βιβλίο "Στοιχεία Δικαίου" για την πρώτη πειραματική εφαρμογή στην Α' τάξη του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, κατά το σχολικό έτος 1984-85 και συνιστά στον ΟΕΔΒ να εκτυπωθεί δακτυλογραφημένο με τη μορφή φωτοοφέτ.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο εισηγητής του θέματος Φ.Κ. Βώρος είπε:

1.- Όπως είναι γνωστό έχουμε από καιρό προωθήσει νέο βιβλίο ιστορίας α' λυκείου: Λ. Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους.

2.- Ο ίδιος συγγραφέας είχε υποσχεθεί ότι αυτός ή η γυναίκα του και συνεργάτισσά του κ. Αριέλ Σταυριανού θα ετοίμαζε και βιβλίο για το δάσκαλο.

3.- Εμείς, η Ομάδα Ιστορίας, είχαμε αναμείνει να δούμε το βιβλίο αυτό, να εξετάσουμε αν ανταποκρίνεται στις δικές μας εκπαιδευτικές συνθήκες και προσδοκίες και μετά να προωθήσουμε τη γραφειοκρατική πλευρά του θέματος.

4.- Τώρα έχουμε το κείμενο, γραμμένο από την κ. Αριέλ Σταυριανού, μεταφρασμένο από τον κ. Χαράλαμπο Ελευθεριάδη, καθηγητή Αγγλικής και διαβασμένο και γλωσσικά βελτιωμένο από τον κ. Παπαεθυμίου. Το βιβλίο έχει έκταση 6-7 τυπογραφικών. Η γνώμη μας είναι θετική.

5.- Προτείνουμε:

α) Η διοίκηση να κάνει αναδρομική ανάθεση (με το αιτιολογικό ότι θέλαμε πρώτα να δούμε την εργασία πριν δεσμεύσουμε την υπηρεσία) στην κ. Αριέλ Σταυριανού να μας δώσει το βιβλίο του δασκάλου για το βιβλίο του Λευτέρη Σταυριανού Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους.

β) Η έκταση του βιβλίου να είναι 6-7 τυπογραφικά φύλλα.

γ) Να δοθεί αμοιβή 100.000 δραχμές στη συγγραφέα.

δ) Να μεταγράψει το κείμενο αυτό στα ελληνικά ο κ. Χ. Ελευθεριάδης.

ε) Να συγκροτηθεί Επιτροπή Κρίσης από τους Κ. Σταύρου, Ανδρέα Παπαεθυμίου, Χ. Ελευθεριάδη (που έχουμε κιόλας δει το βιβλίο) η οποία στην επόμενη συνεδρίαση θα εισηγηθεί την έγκριση του βιβλίου της Αριέλ Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους: το βιβλίο του δασκάλου (α' λυκείου).

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Φ. Βώρου στο σύνολό της.

ΘΕΜΑ 3ο

Η εισήγηση του κ. Γ. Βάζου παρουσιάστηκε στο Τμήμα από τον κ. Στ. Παπασημακόπουλο, γιατί ο κ. Βάζος απουσίαζε με κανονική άδεια. Η εισήγηση έχει ως εξής:

Έπειτα από την αρνητική γνωμοδότηση των κριτών για το βιβλίο "Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία" και τη διαπίστωση εκ μέρους των συγγραφέων ότι αποκλείεται να γίνουν οι διορθώσεις μέχρι τον μήνα Οκτώβρη 1984 (ίσως να μην έχουν γίνει και μέχρι τον Δεκέμβριο 84) κρίθηκε απαραίτητο να βρεθεί μία άλλη λύση για να έχουν οι μαθητές έγκαιρα ένα ανάλογο βιβλίο. Επιλέχτηκε το βιβλίο "Εφαρμοσμένα Οικονομικά" που έχει γραφεί για την Γ' Δέσμη (Γ' Λυκείου). Το βιβλίο αυτό δεν πρόκειται να το διδαχτούν ποτέ οι μαθητές του Πολυκλαδικού Λυκείου και είναι γραμμένο με αρκετά απλοποιημένο τρόπο, ώστε να είναι κατανοητό και για τους μαθητές της Α' Πολυκλαδικού Λυκείου. Βέβαια έγινε μια επιλογή των κεφαλαίων που ανταποκρίνονται στο αναλυτικό πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από το Τμήμα και η επιλογή αυτή έγινε με τη συνεργασία των συγγραφέων τόσο του βιβλίου "Εφαρμοσμένα Οικονομικά" όσο και του βιβλίου "Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία".

Τα κεφάλαια που επιλέχτηκαν είναι:

Κεφάλαιο 1: Βασικές έννοιες της οικονομικής επιστήμης.

" 2: Ανάγκες - αγαθά - οικονομικό πρόβλημα.

" 3: Οικονομικά Συστήματα.

" 4: Ζήτηση και προσφορά αγαθών.

" 5: Επιχείρηση (μόνο οι παράγραφοι 5.1 μέχρι και 5.3 όπως και 5.13 Ερωτήσεις-~~απαντήσεις~~ Ασκήσεις).

" 6: Συνεταιρισμοί (όλοι οι παράγραφοι εκτός της παρ. 6.3).

" 11: Δημόσια Έσοδα, Δημόσιες Δαπάνες (όλοι οι παράγραφοι εκτός από τη παραγρ. 11.7).

" 12: Διεθνείς συναλλαγές.

Η σχετική προσαρμογή θα γίνει από τον κ. Αντ. Βορλόδου, ο οποίος ανέλαβε να έρθει σε επαφή με τον ΟΕΔΒ.

Η ύλη που επιλέχτηκε καλύπτει το αναλυτικό πρόγραμμα (με πολύ μικρές αποκλίσεις) για όλο το διδακτικό έτος.

Προτάθηκε από την ομάδα των συγγραφέων που έκαναν με τη δική μου συνεργασία την επιλογή της ύλης ο τίτλος του μαθήματος να γίνει: Στοιχεία Οικονομικών, διότι αυτός θεωρείται καταλληλότερος τόσο για το περιεχόμενο του βιβλίου, όσο και για την ηλικία των μαθητών 15-16 ετών.

Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία διατυπώθηκαν διάφορες γνώμες. Ειδικότερα ο Σύμβουλος Φ. Βώρος είπε:

Επειδή η εισήγηση οδηγεί σε αδιέξοδο ή σε λύση "εμβαλωματική", προτείνω να εξεταστεί από τους αρμόδιους και η ακόλουθη λύση: να χρησιμοποιηθεί το βιβλίο Στοιχεία Οικονομικών για τη Δ' τάξη (του Λυκείου Επιλογής Μαθημάτων, ΑΕΜ, της Κύπρου) μόνο για το σχολικό έτος 1984-85. Αντίτυπο του βιβλίου αυτού επισυνάπτω με την παράκληση να μου επιστραφεί

Τελικά το Τμήμα εγκρίνει ομόφωνα την εισήγηση και την κρίση της Επιτροπής με την οποία το βιβλίο δε θεωρείται κατάλληλο για τη χρησιμοποίησή του στην Α' Πολυκλαδικού Λυκείου.

Ύστερα από αυτό το Τμήμα, με δεδομένο ότι πρέπει επειγόντως να βρεθεί εναλλακτική λύση, αναθέτει στο Σύμβουλο Στ. Παπασημακόπουλο να μελετήσει, με βάση το αντίστοιχο αναλυτικό πρόγραμμα, και να προτείνει στο Τμήμα είτε τη λύση που εισηγείται ο κ. Βάζος, είτε τη λύση που προτείνει ο κ. Φ. Βώρος.

ΘΕΜΑ 4ο

Οι εισηγητές του θέματος Φ. Βώρος και Β. Θεοδοωρακόπουλος με κοινή εισήγησή τους λένουν τα ακόλουθα:

1.- Οι συγγραφείς του διδακτικού βιβλίου ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΛΥΚΕΙΟΥ κ.κ. Μ. Πασχάλης και Γ. Σαββαντίδης μας στέλνουν μέσω της Δ/νσεως Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. ένα δακτυλογραφημένο 16σέλιδο που περιλαμβάνει 11 "Επαναληπτικές Ασκήσεις για τους μαθητές" και παρακαλούν να εκδοθεί από τον ΟΕΔΒ και να διανεμηθεί στους μαθητές μαζί με το αντίστοιχο διδακτικό εγχειρίδιο, είτε ενσωματωμένο σ' αυτό το βιβλίο είτε ως ανεξάρτητο φυλλάδιο.

2.- Επειδή κρίνουμε ότι οι ασκήσεις αυτές θα βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα και να εμπεδώσουν ευκολότερα την ύλη που προσφέρει το αντίστοιχο διδακτικό εγχειρίδιο, εισηγούμαστε να προωθηθεί το παραπάνω 16σέλιδο στον ΟΕΔΒ για να εκδοθεί έγκαιρα σε ανεξάρτητο φυλλάδιο για χρήση των μαθητών.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την κοινή εισήγηση των Φ. Βώρου και Β. Θεοδοωρακόπουλου και προτείνει να προωθηθεί το παραπάνω 16σέλιδο στον ΟΕΔΒ για να εκδοθεί έγκαιρα σε ανεξάρτητο φυλλάδιο για χρήση των μαθητών.

ΘΕΜΑ 5ο

Ο εισηγητής του θέματος Κ. Φούσκας είπε: Η επιτροπή κρίσεως ελεύθερων βοηθημάτων Οικ. Οικονομίας, η οποία συγκροτήθηκε με την υπουργική απόφαση αρ. πρωτ. Φ.211.21/5/Γ2/1012/3-4-84, γνωματεύει σαφώς για την καταλληλότητα των βιβλίων της Ασπασίας Παπαγεωργίου και των συγγραφέων Ε. Σδριν-Γρ. Σφακιανού. Επίσης αναφέρει και τα άλλα βιβλία, που εγκρίθηκαν για το σχολ. έτος 1983-84, σημειώνοντας και τις τιμές τους, χωρίς όμως να λέγει σαφώς αν τα εγκρίνει ή όχι (Διαβάζει το Πρακτικό της Επιτροπής).

Επειδή από τη διατύπωση του Πρακτικού δεν προκύπτει καθαρά ποια βιβλία εγκρίνει η Επιτροπή, συνεργάστηκα με την Πρόεδρό της κ. Αθανασία Ζαφειροπούλου, σχολ. Σύμβουλο, η οποία με βεβαίωσε ότι η έννοια του Πρακτικού είναι ότι εγκρίνονται όλα τα ελεύθερα βοηθήματα που εγκρίθηκαν και πέρυσι. Αυτό την παρακάλεσα να το βεβαιώσει και γραπτά, πράγμα που έκαμε πάνω στο αντίγραφο του Πρακτικού, το οποίο καταθέτω.

Ύστερα από αυτά εισηγούμαι: Να θεωρηθούν κατάλληλα με επιείκεια ως ελεύθερα βοηθήματα του μαθήματος Οικ. Οικονομίας για τις τάξεις Β' και Γ' Γυμνασίου όλα όσα εγκρίθηκαν από την αρμόδια επιτροπή και από το ΚΕΜΕ κατά το σχολ. έτος 1983-84 και να χρησιμοποιηθούν και κατά το σχολ. έτος 1984-85. Η ελεύθερη επιλογή για κάθε σχολείο θα γίνεται με την ευθύνη της διδάσκουσας το μάθημα, αλλά χωρίς τη συμμετοχή της στη διακίνηση των βιβλίων.

Συγκεκριμένα τα ελεύθερα βοηθήματα που εισηγούμαι να εγκριθούν είναι:

1) Αριάδνης Γαρδελέα: α) Διατροφή-Νοσηλευτική-Κοιν. Αγωγή (για τη Β' τάξη) δρχ. 250. β) Οικογένεια-Βρεφοκομία-Αγωγή του Παιδιού (για τη Γ' τάξη) δρχ. 250.

2) Ν. και Δ. Βλαχάκη: α) Διατροφή-Νοσηλευτική-Κοιν. Αγωγή (για τη Β' τάξη) δρχ. 200. β) Οικογένεια-Βρεφοκομία-Αγωγή του Παιδιού (για τη Γ' τάξη) δρχ. 200.

3) Ελ. Σδρίν-Γρ. Σφακιανού: α) Οικ. Οικονομία, τεύχος Β', (για τη Β' τάξη) δρχ. 250. β) Οικ. Οικονομία, τεύχος Γ' (για τη Γ' τάξη) δρχ. 250.

4) Βαρβ. Τρομπέτα: α) Οικ. Οικονομία, τεύχος β' (για τη Β' τάξη) δρχ. 250. β) Οικ. Οικονομία, τεύχος Γ' (για τη Γ' τάξη) δρχ. 250.

5) Στέλ. Πετράκη: α) Διατροφή με στοιχεία Νοσηλευτικής (για τη Β' τάξη) δρχ. 200, β) Οικογένεια-Παιδοκομία (για τη Γ' τάξη) δρχ. 200.

6) Ασπ. Παπαγεωργίου: α) Στοιχεία Διαιτολογίας-Τροφογνωσίας-Νοσηλευτικής (για τη Β' τάξη) δρχ. 250. β) Οικογένεια-Παιδοκομία (για τη Γ' τάξη) δρχ. 250.

Αυτά, με την ελπίδα ότι το σύστημα των "ελεύθερων βοηθημάτων" θα ισχύσει για τελευταία χρονιά.

Ακολούθησε συζήτηση ύστερα από την οποία το Τμήμα αποφαινεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Κ. Φούσκα στο σύνολό της.

ΘΕΜΑ 6ο

Ο εισηγητής του θέματος Στ. Παπασημακόπουλος είπε: Ύστερα από παράκληση του Δ/ντή του ΟΣΚ εισηγούμαι τα ακόλουθα: Το Τμήμα να συστήσει νέα επιτροπή αξιολόγησης των Ιστορικών Χαρτών του Γεωγραφικού Ινστιτούτου Σ. Αγγελέτου και ΣΙΑ.

Διευκρινιστικά έχω να πληροφορήσω το Τμήμα τα ακόλουθα: Το 1981 το Τμήμα είχε συστήσει επιτροπή αξιολόγησης η οποία μετά την έγκρισή της από τον κ. Υπουργό το Φθινόπωρο του 1982 συνεργάστηκε με τον κατασκευαστή για την πραγματοποίηση των Ιστορικών Χαρτών χωρίς όμως να έχει ολοκληρώσει την εργασία της για διάφορους λόγους.

Ήδη ύστερα από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου του ΥΠΕΠΘ κ. Α. Βουδούρη υποχρεούμεθα να συστήσουμε νέα επιτροπή για συμπλήρωση του έργου της πρώτης.

Για την σύσταση της επιτροπής προτείνω τα ακόλουθα πρόσωπα:

- α) Φ. Βώρο
- 2) Στ. Παπασημακόπουλο
- 3) Κύρου ή Νικολάου
- 4) Κονδή Σωτήριο
- 5) Κατσουλάκο Θ.Θ.Θ.
- 6) Μελά Διονύσιο

Η Επιτροπή θα εργάζεται σε ώρες γραφείου.

Το Τμήμα, αφού συζήτησε το θέμα,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Στ. Παπασημακόπουλου.

ΘΕΜΑ 7ο

Ο εισηγητής του θέματος Στ. Παπασημακόπουλος είπε τα εξής: Το βιβλίο της Α' τάξης του Λυκείου των Γ. Γεωργαλά-Α. Μάλλιαρη-Πατέρα είναι ξεπερασμένο παρόλες τις βελτιώσεις που κατά καιρούς έγιναν από τους συγγραφείς.

Εισηγούμαι λοιπόν στο Τμήμα τα ακόλουθα: Να συγγραφεί νέο βιβλίο από τους κ.κ. Σιδέρη Χρήστο και Παπανικολάου Δημήτριο, Δέκτορες του Παν. Αθηνών στο Γεωλογικό Τμήμα. Το βιβλίο θα γραφεί με βάση το συνημμένο αναλυτικό πρόγραμμα που δεν είναι οριστικό και θα διαμορφωθεί με την πρόοδο της συγγραφής. Επειδή το μάθημα είναι μονόωρο αλλά σε ικανό τμήμα του περιγραφικό, το καθαρό κείμενο θα πρέπει να έχει 80 σελίδες $\pm$ 20%. Το εικαστικό υλικό (φωτογραφίες, σχέδια κτλ.) καθώς και οι ερωτήσεις του βιβλίου μπορούν να φτάσουν το 100% του κειμένου. Η παράδοση του βιβλίου θα γίνει μέχρι της 28 Φεβρουαρίου από τους συγγραφείς.

Θα βοηθήσουν το Τμήμα Μ.Ε. με την κρίση του οι καθηγητές Μ.Ε. κ.κ. Δημήτριος Πατζήρης του Λυκείου Δάφνης, Μπάτζου Βασιλική του Γυμν. Ν. Ερυθραίας και Κλωνάρη-Καμπούρου Αικ.

Αμοιβή για τους συγγραφείς θα είναι 250.000 ισόποσα διανεμημένο. Αμοιβή για τους καθηγητές που θα κρίνουν το βιβλίο 30.000 δρχ. ο καθένας.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Δέχεται την εισήγηση του Συμβούλου Στ. Παπασημακόπουλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. ΓΗ: Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΜΑΣ (ιστορία κτλ.)

- Σύσταση και δομή της Γής

II. ΗΠΕΙΡΟΙ - ΩΚΕΑΝΟΙ - ΛΙΘΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ

- Όξινα και βασικά πυριγενή πετρώματα
- Ηφαιστειακή δράση
- Σεισμοί

III. ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

- Αποσάθρωση - διάβρωση ιζημάτα (κλαστικά)
- Ιζηματογένεση (Χημική - Βιοχημική) Ιζηματογενή πετρώματα
- Απολιθώματα - Φάσεις (λιθο-βιο-χρονο-) στρωματογραφία
- Παραμόρφωση (ρηξιγενής-πτυχωσιγενής) Τεκτονική
- Μεταμόρφωση Μεταμορφωμένα πετρώματα, Ανάπτυξη (γρανίτες)
- Ορογένεση - νέο ανάγλυφο (ορογενετικά τόξα)

IV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

- Το επάγγελμα του γεωλόγου
- Χάρτες
- Μεταλλεύματα
- Τεχνικά έργα
- Νερό
- Ενέργεια
- Περιβάλλον - χωροταξικός σχεδιασμός

ΘΕΜΑ 8ο

Ο εισηγητής του θέματος Δ. Τομπαΐδης λέγει: Τα δύο βιβλία γλωσσικής διδασκαλίας με τίτλο "Νεοελληνική γλώσσα" καλύπτουν τις ανάγκες των μαθητών Α' και Β' γυμνασίου. Τα βιβλία αυτά μαζί με το "βιβλίο του καθηγητή" βρίσκονται τώρα στο στάδιο της εκτύπωσης και θα είναι στα σχολεία το Σεπτέμβρη.

Τώρα πρέπει να μεριμνήσουμε για τη συγγραφή του βιβλίου για την Γ' τάξη που θα χρειαστεί από το σχολικό έτος 1985-86. Η σκέψη μου είναι βέβαια να ανατεθεί η συγγραφή του στους φιλολόγους της Θεσσαλονίκης που έγραψαν και τα προηγούμενα βιβλία. Επειδή μερικοί απ' αυτούς τοποθετήθηκαν στο μεταξύ ως σχολικοί σύμβουλοι μακριά από τη Θεσσαλονίκη, είναι από τα πράγματα δύσκολη, αν όχι αδύνατη, η συμμετοχή τους στη νέα συγγραφή. Γι' αυτό προτείνω να ανατεθεί η συγγραφή του βιβλίου "Νεοελληνική γλώσσα" για την Γ' γυμνασίου (μαθητή και καθηγητή) στους εξής φιλολόγους: α) Χρίστο Τσολάκη, σχολικό σύμβουλο, 2) Διονύσιο Ζάνη, σχολικό σύμβουλο, 3) Αδαλόγλου Κυριακή, καθηγήτρια 3ου γυμνασίου Αμπελοκήπων, 4) Αυδή Αύρα, καθηγήτρια Λυκείου Δενδροποταμού και 5) Λόπα Ελένη, καθηγήτρια Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Το βιβλίο αυτό θα είναι μικρότερο από τα προηγούμενα σε έκταση. Θα καλύπτει τη γλωσσική διδασκαλία της τάξης αυτής ως τον Ιανουάριο (ύστερα θα διδάσκεται η "Επιτομή" και βέβαια θα συνεχίζεται η έκθεση). Το έργο θα είναι συνέχεια του προηγούμενου (των Α' και Β' τάξεων) και θα ολοκληρώνει τη γλωσσική διδασκαλία στο επίπεδο του γυμνασίου. Δεν πιστεύω ότι θα δυσκολέψει τους συναδέλφους που θα το αναλάβουν, επειδή υπάρχει η εμπειρία από την προηγούμενη δουλειά.

Προθεσμία για την παράδοση του έργου ορίζεται η 1η Μαρτίου 1985.

Αμοιβή των συγγραφέων: το ποσό των 300.000 δραχμών, ισόποσα κατανεμημένο (*βλ. συνημμένο έντυπο*).

Η διαδικασία της κρίσης θα καθοριστεί αργότερα.

Το Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση, αποφαινεται ομόφωνα: Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Δ. Τομπαΐδης στο σύνολό της.

Προτείνεται την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
στη τ.δ. άρθρο 33 του Ν.1143/81

88) Λόγια Εξένυ, καλλιγραφία 91X. Περιγραφή. Σχολίου Πατριάρχου

Διάρκεια περατώσεως του έργου συγγραφής μετά την Υπουργική Από-

Όροι σύγκρισης - Όδηγες.

Ψυχολογικές - Παιδαγωγικές απαιτήσεις:
Τα κείμενα, η γραμμή στίχων και οι σημειώσεις θα είναι αναγκαία με την αλληλεγγύη μαθη-
τή. Τα κείμενα θα είναι με τη μορφή της F. ημερίδας.

α) Προβλεπόμενη υποβολής: 01.09.2023. να ληφθούν τα έσοδα της αγ-
γλης 1η Μαρτίου 1995 και να υποβληθούν στο ΥΠ.Ε.Π.Θ. (Επ. 6) τα κωδικοποιημένα αντίγραφα της α-
β) Έκδοση (Αρ. φύλλων, στίχων, διαιρημάτων κ.ά.): 32. να υποβ-
λάνται. έως 15.09.2023. σε 2. μετρί. με λιν. υπολογιστή.

γ) "Εκτακτά εἰρηνογραφηθεὶς.

Επιτροπή κρίσεως

Επιτροπή κρίσεως ορίζεται από τους

Επώνυμο , Όνομα , Ιδιότητα , Δ/ση
.....
.....

Διάρκεια παρατάσεως του έργου.....

~~Ο οριστικός σκοπός του έργου είναι ο Ν.Α. 749/70~~

πληρωματικές οδηγίες για την κρίση
.....

- 1) Αμοιβή συγγραφέων (τρόπος) : ^{166.000 ιταλιάνικα} 2.5 αμ. στ. επί 11 αι. 10.000.000 300.000 στ.
- 2) Αμοιβή μελών της Επιτροπής κρίσεως (τρόπος)
- 3) Στοιχέτα με τα όποια η Δ/ση Εφαρμ. Προγρ. φερίζει να εφοδιάσει τους συγγραφείς και τα μέλη της Επιτροπής κρίσεως.

παλλαγή από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα των

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

που ανήκουν στη Δημόσια Έκπ/ση

Τ. Άλλες λεπτομέρειες

Μελοφύησαν οι

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως τελεώσω συνεδρίαση.

Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΘΕΜΑ 9ο

Ο εισηγητής για το θέμα αυτό Στ. Παπασημακόπουλος είπε: Ύστερα από τη διαμόρφωση του βιβλίου της Γεωγραφίας της Ευρώπης στο οποίο αναφέρονται γνώσεις που οι μαθητές πρέπει να έχουν από το βιβλίο της Γεωγραφίας της Ελλάδας των Μαριολάκου-Σιδέρη εισηγούμαι τα ακόλουθα:

Να τροποποιηθούν οριστικά το αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα της Β' και Γ' Γυμνασίου ώστε α) στη Β' Γυμνασίου να διδάσκεται Γεωγραφία της Ελλάδας 1 ώρα την εβδομάδα και β) στη Γ' Γυμνασίου να διδάσκεται Γεωγραφία της Ευρώπης 1 ώρα την εβδομάδα. Για την καλύτερη διδασκαλία του μαθήματος θα πρέπει να διδάσκεται αντί 1 ώρα την εβδομάδα όλο το έτος 2 ώρες την εβδομάδα το ένα τετράμηνο που θα καθορίζεται κάθε φορά από τις οδηγίες και από σχετική εγκύκλιο.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Στ. Παπασημακόπουλου.

ΘΕΜΑ 10^ο

Ο εισηγητής του θέματος κ. Φ. Βώρος είπε:

1.- Τα βιβλία: Β. Κρεμμυδά, Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, Ελληνική-Ευρωπαϊκή Παγκόσμια για την γ' γυμνασίου και Λευτέρη Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους για την α' λυκείου, αυτή την ώρα είναι στο τυπογραφείο.

2.- Και οι δύο αυτές συγγραφές συνοδεύονται από μία σειρά χάρτες και σχεδιαγράμματα, που χρειάζονται ειδικό χαρτογράφο-σχεδιαστή.

3.- Τα έργα αυτά προτείνω να ανατεθούν στον κ. Δημήτρη Παπαγιαννούλη που ασχολείται ειδικά με χάρτες και σχέδια (γραφείο του: Ευρωπαϊδου, Αθήνα).

4.- Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιοι του ΟΕΔΒ θα προβούν στις νόμιμες διαδικασίες: (α) προσδιορισμό της αμοιβής με βάση τις τρέχουσες τιμές αποζημίωσης (β) συγκρότηση επιτροπής για το παραπάνω έργο (αν χρειάζεται) και για την παραλαβή των χαρτών και σχεδίων.

5.- Η Επιτροπή (αν είναι αναγκαία ειδική συγκρότηση) να απαρτιστεί από αρμόδιους του ΟΕΔΒ και να περιλάβει (αν χρειαστεί) τον κ. Α. Παπαευθυμίου, φιλόλογο, αποσπασμένο στο ΚΕΜΕ για θέματα βιβλίων Ιστορίας.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαινεται ομόφωνα

Αποδέχεται την εισήγηση του Συμβούλου Φ. Βώρου.

ΘΕΜΑ 110

Ο εισηγητής του θέματος κ. Φ. Βώρος είπε:

1.- Επειδή σε προηγούμενες εισηγήσεις μας υπήρχαν κάποια σημεία κενά για βιβλία που η προώθησή τους εκκρεμούσε, συμπληρωματικά προσθέτω σήμερα:

α) Για την γ' τάξη του γυμνασίου ισχύει το δημοσιευμένο πρόγραμμα αλλά με νέο βιβλίο, του Β. Κρεμμυδά, Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, Ελληνική, Ευρωπαϊκή, Παγκόσμια.

β) Ο τίτλος του βιβλίου του Λευτέρη Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους οριστικοποιείται τελικά για την ιστορία της α' λυκείου (α' τετράμηνο).

γ) Τέλος, από 8-1-1985 το αναλυτικό πρόγραμμα Ιστορίας Β' Λυκείου θα είναι αυτό που έχει καταχωριστεί στην πράξη μας (ΚΕΜΕ, Τμήμα Μ.Ε.) 60/1983.

2.- Με την ευκαιρία αυτή σημειώνουμε ότι για τα δύο αυτά βιβλία, ειδικά για το πρώτο, εξουσιοδοτούνται οι αρμόδιοι του ΟΕΔΒ να προβούν σε τευχοποίηση, αν τα κρίνουν αναγκαίο, ανάλογα με την πορεία στοιχειοθεσίας και λοιπής εκδοτικής εργασίας. Ο τίτλος διατηρείται ο ίδιος και προστίθεται η ένδειξη: τεύχος α', τεύχος β'. Αυτονόητο ότι τα δύο τεύχη θα ενοποιηθούν στην επόμενη έκδοση.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαινεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Φ. Βώρου, όπως έχει.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως και λύθηκε η συνεδρίαση του Τμήματος.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Μ. Παπαδημητρίου
Παρ. Παπαδημητρίου

ΠΡΑΞΗ 66/1984

Σήμερα, 6 Ιουλίου 1984, ημέρα Παρασκευή και ώρα 9 πρωινή, το Τμήμα Μέσης Εκπαιδεύσεως του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμόρφωσης (ΚΕΜΕ) συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεων του (Μεσογειών 396, Αγία Παρασκευή Αττικής) με προεδρεύοντα το Σύμβουλο Β' Ηλ. Σπυρδουλο, ο οποίος προεδρεύει με εντολή του προέδρου του Τμήματος Φ. Κακριδής.

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι: Δ. Σακκάς, Ν. Βαρσυχάκης, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Δ. Τομπαζδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδής, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος και Κ. Φούσας, Εισηγητές. Χρέη γραμματέα έκανε η Φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου.

Απουσίαζαν από τη συνεδρίαση οι Σύμβουλοι Β' Φ. Βώρος και Στ. Παπασημακόπουλος, γιατί είχαν άλλη υπηρεσιακή απασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Κρίση μουσικών συνθέσεων Σωκράτη Βενάρδου. Εισηγητής Κων. Φούσας.

ΘΕΜΑ 2ο - Πρόταση για συγκρότηση "Ομάδας εργασίας γλωσσικής διδασκαλίας". Εισηγητής Δ. Τομπαζδης.

ΘΕΜΑ 3ο - Ανακοινώσεις

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε η προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 10

Ο εισηγητής του θέματος Κ. Φούσκας είπε: Με το έγγραφο αρ. πρωτ. Γ2/2284/11-11-82 της Δ/νσεως Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. του ΥΠΕΠΘ διαβιβάζεται στο ΚΕΜΕ αίτηση του καθηγητή της Βυζαντινής Μουσικής Σωκράτη Κ. Βενάρδου "για να κρίνουμε τη χρησιμότητα για μαθητές της μουσικής που περιέχεται σε δίσκους και κασέτες". Με την αίτηση υποβλήθηκαν στο ΚΕΜΕ και τρεις σειρές δίσκων και κασετών. Μια από αυτές παραδόθηκε σε μένα.

Τα έργα Σ. Βενάρδου, για τα οποία ζητείται η γνώμη μας, είναι τα εξής:

- 1.- "Ο Βασιλεύς των Ουρανών", ορατόριο, σε στίχους Ν. Γκάτσου,
- 2.- "Ο ύμνος της αγάπης", συμφωνική παραλλαγή, ποίηση Μ. Κάσδαγλη κλπ.
- 3.- "Προσδομία", συμφωνική οκτάηχος, ποίηση Ν. Βρεττάκου κλπ.,
- 4.- "Δοξολογία", συμφωνική παραλλαγή, ποίηση Α. Ιακωβίδη κλπ.,
- 5.- "Κασσιανή",
- 6.- "Πόσα νάταν τα παιδιά", κείμενα Χρ. Κατσιγιάννη,
- 7.- "Ηλιοτρόπια", ποίηση Γ. Βερίτη-Αρχιεπ. Κρήτης Τιμοθέου κλπ.,
- 8.- "Ταξιάρχες", Βυζαντινή συμφωνία,
- 9.- "Εθνεγερσία, ορατόριο, κείμενο Δημ. Φωτιάδη,
- 10.- "Κοσμάς ο Αιτωλός", Βυζαντινή ραψωδία, ποίηση Κ. Χωρεάνθη.

Κατά τη γνώμη μου όλες οι συνθέσεις του Σ. Βενάρδου είναι από μουσική άποψη εξαίρετες, γιατί ο συνθέτης πετυχαίνει να συνδυάσει και να συζεύξει αρμονικά τα δυναμικά στοιχεία της Βυζαντινής Μουσικής με τον πλούτο της Δυτικής και με άλλα στοιχεία της γνήσιας Ελληνικής Μουσικής, χωρίς να αλλοιώνεται το ήθος μελωδίας της παραδοσιακής μας Μουσικής. Θα ευχόμουν να υπήρχε τρόπος όλος αυτός ο μουσικός πλούτος να γίνει κτήμα των καθηγητών της Μουσικής και των μαθητών Γυμνασίου.

Ο αποσπασμένος στο ΚΕΜΕ Μουσικός κ. Αθ. Παπαζαρής, του οποίου γραπτή γνωμάτευση επισυνάπτω, θεωρεί όλη τη μουσική παραγωγή του Σ. Βενάρδου πολύ αξιόλογη, αλλά ότι πολλά από τα έργα του είναι "ειδικού

ενδιαφέροντος και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις διδακτικές ανάγκες του μαθήματος της Μουσικής". Κατά τη γνώμη του, μόνο τρία έργα του Βενάρδου εξυπηρετούν άμεσα το μάθημα της Μουσικής, τα οποία και "μπορούν να διατεθούν στα σχολεία". Αυτά - κατά την κρίση του - είναι: α) Κοσμάς ο Αιτωλός, β) Εθνεγερσία και γ) Ο ύμνος της αγάπης.

Ύστερα από τα παραπάνω εισηγούμαι: Να θεωρηθούν "χρήσιμα" για σχολική χρήση τα εξής μουσικά έργα του συνθέτη Σ. Βενάρδου:

α) "Κοσμάς ο αιτωλός", Βυζαντινή ραφωδία. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διδακτική ενότητα, η οποία αναφέρεται στα παραδοσιακά όργανα και τη Βυζαντινή Μουσική.

β) "Εθνεγερσία", ορατόριο. Εξυπηρετεί τη μορφολογία της Μουσικής και την εθνική εορτή της 25ης Μαρτίου.

γ) "Ο ύμνος της αγάπης", συμφωνική παραλλαγή. Εξυπηρετεί τη μορφολογία της Μουσικής.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

ότι οι σχολικές εφορείες μπορούν να προμηθευτούν, ύστερα από εισήγηση του καθηγητή τους της Μουσικής, τα εξής έργα του συνθέτη Σ. Βενάρδου: α) "Κοσμάς ο Αιτωλός", β) "Εθνεγερσία" και γ) "Ο ύμνος της αγάπης".

ΘΕΜΑ 2ο

Ο εισηγητής του θέματος Σύμβουλος Δ. Τομπαΐδης είπε: Θυμίζω ότι το Τμήμα Μ.Ε. έχει ασχοληθεί και στο παρελθόν με το θέμα αυτό. Στην πράξη 27/14-3-84 είχε συζητηθεί (κι έγινε ομόφωνα δεκτό) η ανάγκη για τη συγκρότηση "Ομάδας εργασίας γλωσσικής διδασκαλίας" από το νέο σχολικό έτος 1984-85. Ο απώτερος σκοπός για τη συγκρότηση της ομάδας είναι να ετοιμαστούν σιγά-σιγά **οι** εκπαιδευτικοί που θα ευαισθητοποιηθούν στα γλωσσικά θέματα και θα απασχολούνται ειδικά με τη γλωσσική διδασκαλία.

Πρόταση

Συγκρότηση "Ομάδας εργασίας γλωσσικής διδασκαλίας" από τους εξής φιλολόγους, που θα αποσπαστούν στο ΚΕΜΕ από την 1η Σεπτεμβρίου 1984:

1) Πλατανίτη Δημήτριο, καθηγητή 1ου Γυμνασίου Χαλανδρίου, 2) Χαψιάδου Σταματία, καθηγήτρια Γυμνασίου Βριλησσιών, 3) Μαριδλή Πέτρο, καθηγήτη της Ιωνιδείου Σχ. Πειραιά.

Έργο της ομάδας θα είναι η παρακολούθηση της πορείας του γλωσσικού μαθήματος και η εισήγηση κάθε πρόσφορου μέτρου για την ομαλή πορεία και την ενίσχυσή του.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση, δέχεται ομόφωνα την εισήγηση του Συμβούλου Δ. Τομπαΐδη.

ΘΕΜΑ 3ο

Ανακοινώθηκε στο Τμήμα το περιεχόμενο των παρακάτω εγγράφων με αριθμ. πρωτ. ΚΕΜΕ:

1) 2232/26-6-84	8) 2301/2-7-84
2) 2261/28-6-84	9) 2336/3-7-84
3) 2262/28-6-84	10) 2353/3-7-84
4) 2279/29-6-84	11) 2360/4-7-84
5) 2296/2-7-84	12) 2366/4-7-84
6) 2328/2-7-84	13) 2367/4-7-84
7) 2330/2-7-84	

Επίσης ο εισηγητής του ΚΕΜΕ Βασ. Θεοδωρακόπουλος είπε: Έχω στα χέρια μου παρατηρήσεις συναδέλφων στο βιβλίο των ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ. Μου τις έδωσε προ ημερών ο συνάδελφος κ. Κ. Κατσιμάνης και προέρχονται από 1) 4ο Λύκειο Χανίων, 2) Δ/νση Μ.Ε. Αργολίδας, 3) Λύκειο (;) Χανίων, 4) Λύκειο Καντάνου, 5) Κλασικό Λύκειο Αγ. Νικολάου, 6) Καθηγητή Κ. Κουρδάκη, Λασιθί, 7) Λύκειο Σητείας, και 8) Λύκειο Νεάπολης Κρήτης.

Επειδή οι παρατηρήσεις αυτές θα είναι χρήσιμες στους συγγραφείς του βιβλίου όταν, λίαν προσεχώς νομίζω, επιχειρήσουν μια βελτιωμένη έκδοσή του, εισηγούμαι να τις διαβιβάσει το Τμήμα στους κ.κ. Πασχάλη και Σαββαντίδη, του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Το Τμήμα δέχεται την εισήγηση του Β. Θεοδωρακόπουλου να διαβαστούν οι παραπάνω παρατηρήσεις στους κυρίους Πασχάλη και Σαββαντίδη.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και λύθηκε η συνεδρίαση του Τμήματος.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Παρ. Παπαδημητρίου

Προς το
Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών
και Επιμορφώσεως
Τμήμα Μέσης Εκπαίδευσης
(δία του εισηγητή π.Κων. Φούσα)

ΑΥ. Παρασκευή - Αττικής

Μετά από παράκληση του εισηγητή του ΚΕΜΕ π.Κων. Φούσα, ο οποίος μου ζήτησε να εκφέρω την γνώμη μου για την αλίτση του συνθέτη Σωκράτη Βενάρδου που αφορά την διάθεση για σχολική χρήση δίσκων ή κασσετών από το έργο του, έχω να σας γνωρίσω τα παρακάτω:

Το έργο του Σωκράτη Βενάρδου έχει επανειλημμένα αποσπάσει ευνοϊκές κριτικές από το σύνολο των μουσικοκριτικών και αυτών που ασχολούνται με την μουσική. Η προσφορά του ως συνθέτη και ποιητή είναι μεγάλη. Συγκρατάλεγειται μεταξύ των καλύτερων συγχρόνων συνθετών.

Το υλικό που χρησιμοποιεί στα έργα του έχουν θρησκευτικό, κοινωνικό και πατριωτικό περιεχόμενο.

Μερικά από τα έργα του έχουν παρουσιαστεί από την Τηλεόραση και από μεγάλα Ελλαδικά θέατρα.

Στις συνθέσεις του έχει πετύχει τον καλύτερο δυνατό συνδυασμό της παραδοσιακής μουσικής με την δυτική, χωρίς να αλλοιώνεται, όσο είναι δυνατό, το ήθος της μελωδίας της παραδοσιακής μουσικής.

Μερικά από τα έργα του μπορούν να διατεθούν στα σχολεία σαν υλικό για να χρησιμοποιηθούν σε διάφορες εκδηλώσεις όπως μουσικά απογευματινά, μουσικές ακροάσεις κλπ.

Τα έργα που μπορούν να διατεθούν στα σχολεία είναι:

- α) ΚΟΣΜΑΣ ο ΑΙΤΩΛΟΣ. Βυζαντινή Ραψωδία. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην διδακτική ενότητα που αναφέρεται στα παραδοσιακά όργανα και την Βυζαντινή Μουσική.
- β) ΘΕΝΕΓΕΡΣΙΑ. Ορατόριο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην διδακτική ενότητα που αναφέρεται στην μορφολογία της μουσικής και στη γιορτή της Εθνικής παλληγγενεσίας.
- γ) Ο ΥΜΝΟΣ της ΑΓΑΠΗΣ. Συμφωνική Παραλλαγή. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην διδακτική ενότητα που αναφέρεται στην μορφολογία της μουσικής.

Τα υπόλοιπα έργα είναι ειδικού ενδιαφέροντος και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις διδακτικές ανάγκες του μαθήματος της μουσικής.

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 1983

 ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΖΑΦΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΠΡΑΞΗ 67/1984
=====

Σήμερα 9 Ιουλίου 1984, ημέρα Δευτέρα και ώρα 9 πρωινή, το Τμήμα Μέσης Εκπ/σης του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμόρφωσης συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογειών 396, Αγία Παρασκευή Αττικής) με προεδρεύοντα το Σύμβουλο Β' Ηλία Σπυρόπουλο, ο οποίος προεδρεύει με εντολή του προέδρου του Τμήματος Φ. Κακριδή.

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι: Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδύλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος και Κ. Φούσκας, Εισηγητές. Χρήη γραμματέα έκανε η Φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

- ΘΕΜΑ 1ο - Κρίση του διδ. βιβλίου "Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία" Α' τάξης Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Γ. Βάζος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Αίτηση Χρίστου Χασιώτη, βοηθού Μαθηματικού Τμήματος της Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για μετάταξή του στο ΚΕΜΕ. Εισηγητές Ν. Βαρουχάκης, Α. Αδαμόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο - Πρόταση για έκδοση γραμματοσήμων. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 4ο - Πρόγραμμα διδασκαλίας μητρικής γλώσσας στα Ελληνικά Τμήματα Μ.Εκπ/σης των Ευρωπαϊκών Σχολείων για έγκριση. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 5ο - Σεμινάρια για τη γλωσσική διδασκαλία. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 6ο - Αναλυτικό πρόγραμμα ξένης γλώσσας. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 7ο - Κρίση λογοτεχνικών βιβλίων Γιώτας Φωτιάδου-Μπαλαφούτη. Εισηγητής Κυρ. Κατσιμάνης.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε η προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

ΘΕΜΑ 1ο

Για τη συζήτηση του θέματος αυτού προσήλθε στη συνεδρίαση και ο Σ. Γεωργουδάκης.

Στην αρχή πήρε το λόγο ο εισηγητής του θέματος Σύμβουλος Γ. Βάζος, ο οποίος ανέπτυξε τα όσα εκθέτει στην εισήγησή του που διαβάστηκε στη συνεδρίαση του Τμήματος της 4-7-1984 (πρ. 65/84).

Μετά τον κ. Βάζο ο Σύμβουλος Στ. Παπασημακόπουλος στον οποίο το Τμήμα είχε αναθέσει να μελετήσει, με βάση το αντίστοιχο αναλυτικό πρόγραμμα, τις δύο προτάσεις, που έγιναν, των: Γ. Βάζου και Φ. Βώρου, και να προτείνει στο Τμήμα την καταλληλότερη, κατά τη γνώμη του, είπε τα εξής:

Το βιβλίο που πρότεινε με την εισήγησή του ο κ. Βάζος δεν είναι σίγουρο ότι θα είναι καλό με συρραφές, προσθέσεις και αφαιρέσεις από το βιβλίο της 5ης δέσμης.

Παρόλα αυτά επειδή η εισαγωγή του κυπριακού αντίστοιχου στα σχολεία θα χρειαζόταν αρκετές μετατροπές που θα παρουσίαζαν καθυστέρηση συμφωνώ να εισαχθεί στην Α' τάξη του ΕΠΛ το προτεινόμενο από τον κ. Βάζο.

Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία οι Σύμβουλοι Φ. Βώρος και Ν. Παπαδόπουλος είπαν: Φ. Βώρος:

1.- Αφού άκουσα σήμερα και τις απόψεις των ειδικών οικονομολόγων που βεβαιώνουν ότι:

- η επιλογή κεφαλαίων από το βιβλίο Οικονομικών της Ε' δέσμης είναι πρόσφορη για την α' τάξη του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου,
- ότι τα κεφάλαια αυτά αποτελούν ένα άρτιο σύνολο διδασκαλίας- με συνοχή και συνέχεια,

- ότι η πρότασή τους αφορά μόνο το σχολικό έτος 1984-85,

2.- Αφού άκουσα για το κυπριακό βιβλίο - που είχα προτείνει να εξεταστεί η δυνατότητα αξιοποίησης του - ότι:

- Περιέχει στοιχεία προσιδιάζοντα στην κυπριακή οικονομία,
- χρησιμοποιεί μονάδα νομίσματος άλλη από την ελλαδική,
- ότι ακόμη θα χρειαζόταν και γλωσσική-τονική προσαρμογή που θα απαντούσε και κάποιο εύλογο χρόνο,

Περίσθηκα ότι για την παρούσα περίπτωση είναι προσφορότερη η πρόταση των κ.κ. Βάζου και Γεωργιουδάκη και ανακαλώ την πρότασή μου, ευχαριστώντας και τον κ. Παπασημακόπουλο που την υπερασπίστηκε ως την ώρα αυτή.

Ο κ. Παπαδόπουλος είπε: Η πρόταση που έγινε να εξεταστεί και το βιβλίο "Στοιχεία Οικονομικών" των Κυπρίων (πρόταση του κ. Βώρου) με ξενίζει. Θα ήμουν αοπωσδήποτε πολύ επιφυλακτικός στη χρήση και άλλου βιβλίου απ' την Κύπρο, γιατί έχουμε ήδη (με την Κοινωνιολογία), πρόταση που προσωπικά δεν είχα ακολουθήσει, πολύ άσχημες εμπειρίες. Τα βιβλία αυτά είναι γεγονός ότι με την πρώτη ματιά γοητεύουν διδακτικά με τις ερωτήσεις, τους στόχους κτλ., πράγματα πρωτότυπα για τα δικά μας διδακτικά εγχειρίδια. Όμως χρειάζονται πολύ προσοχή στο περιεχόμενο. Έχουν όχι μόνο λάθη επιστημονικά, αλλά και γενικεύουν εύκολα. Παράδειγμα αναφέρω τα όσα γράφονται στη σελ. 2 για τις "κοινωνικές επιστήμες". Αναφέρεται η θεολογία σαν κοινωνική επιστήμη και λίγο πιο κάτω σε άλλη συνάφεια η Ψυχολογία κατά κάποιο τρόπο συμπληρωματικά. Κανένας λόγος πούθενά για τη φιλοσοφία τη στιγμή που η θεολογία μνημονεύεται συγκεκριμένα. Αυτά είναι τουλάχιστο προχειρότητες. Λίγο πιο κάτω στις πρώτες ερωτήσεις (σελ. 9) γράφεται ότι η λέξη "ικανοποίηση" αναγκών σε ορισμένα εγχειρίδια αντικαθίσταται από διάφορες λέξεις· μεταξύ των άλλων λέξεων αναφέρεται και ο όρος "επιβολή". Όλα αυτά γράφονται χωρίς να γίνεται ^{μια}σχόλιο, τι απ' όλα είναι σωστό ή σωστότερο κτλ. Ενδεικτικά αναφέρω τα παραπάνω και βέβαια δεν μπορώ να έχω θετική γνώμη για το βιβλίο αυτό.

Έπειτα από τα παραπάνω το Τμήμα, αποφαινεται ομόφωνα:

1) απορρίπτει το βιβλίο "Στοιχεία Πολιτικής Οικονομίας" με την παρούσα μορφή, για την α' τάξη Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, του οποίου η συγγραφή είχε ανατεθεί στους: Στρ. Γεωργουδάκη-Κ. Ζαφειρόπουλο, Κ. Παπαντωνίου και Σπ. Σκαλκώτα.

2) Δέχεται την εισήγηση του Συμβούλου Γ. Βάζου και κρίνει κατάλληλο για την πειραματική εφαρμογή, κατά το σχολ. έτος 1984-85, το διδακτικό εγχειρίδιο "Στοιχεία Οικονομικών" για την Α' τάξη του ΕΠΛ των: Α. Βορλόδου, Σ. Γεωργουδάκη, Κ. Γλυκοφρύδη, Γ. Δρυμούση και Γ. Μελίδη και συνιστά στον ΟΕΔΒ να εκτυπωθεί το κείμενο του βιβλίου σε δακτυλογραφημένο φωτοόφсет.

3) Εγκρίνει το πλήρες αναλυτικό πρόγραμμα, το οποίο επισυνάπτεται στην πράξη.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Του μαθήματος " Στοιχεία Οικονομικών " Α΄ τάξης

Πολυκλαδικού Λυκείου

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

- 1.1. Ορισμός και σημασία της οικονομικής επιστήμης
- 1.2. Στόχοι και αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης
- 1.3. Ερωτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΝΑΓΚΕΣ - ΑΓΑΘΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

- 2.1. Ανάγκες
- 2.2. Αγαθά
- 2.3. Το οικονομικό πρόβλημα και τα αίτια της ύπαρξής του
- 2.4. Ερωτήσεις
- 2.5. Παραγωγή
 - 2.5. 1. Έννοια παραγωγής ή παραγωγικής διαδικασίας
 - 2.5. 2. Βασικά χαρακτηριστικά της παραγωγικής διαδικασίας
 - 2.5. 3. Βασικές κατηγορίες παραγωγικών δραστηριοτήτων
 - 2.5. 4. Πρωτογενής παραγωγή ή πρωτογενής τομέας παραγωγικής δραστηριότητας
 - 2.5. 5. Δευτερογενής παραγωγή ή δευτερογενής τομέας παραγωγικής δραστηριότητας
 - 2.5. 6. Τριτογενής παραγωγή ή τριτογενής τομέας παραγωγικής δραστηριότητας
 - 2.5. 7. Διαδικασία Οικονομικής Ανάπτυξης και τομείς παραγωγικής δραστηριότητας
- 2.5. 3. Ερωτήσεις
- 2.6. Πόροι της οικονομίας ή συντελεστές παραγωγής

- 2.6. 1. Έδαφος (γύση) ή φυσικοί πόροι
- 2.6. 2. Εργασία ή ανθρώπινοι πόροι
Κύρια είδη εργασίας
Καταμερισμός εργασίας
- 2.6. 3. Κεφάλαιο ή κεφαλαιουχικός εξοπλισμός
- 2.6. 4. Ερωτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

- 3.1. Γενικά
- 3.2. Το σύστημα της ελεύθερης αγοράς
- 3.3. Το σύστημα του κεντρικού οικονομικού προγραμματισμού
- 3.4. Το σύστημα της μεικτής οικονομίας με ή χωρίς ενδεικτικό προγραμματισμό
- 3.5. Το σύστημα της μεικτής οικονομίας με ενεργό προγραμματισμό
- 3.6. Ερωτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΓΑΘΩΝ

- 4.1. Ευκλιμή ροή της οικονομίας
- 4.2. Έννοια της αγοράς
- 4.3. Μορφές της αγοράς
- 4.4. Η ζήτηση των αγαθών
- 4.5. Η προσφορά των αγαθών
- 4.6. Η τιμή ισορροπίας, όταν στην αγορά επικρατούν συνθήκες τέλει ανταγωνισμού
- 4.7. Ερωτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

- 5.1. Έννοια της επιχείρησης
- 5.2. Διακρίσεις των επιχειρήσεων
- 5.3. Ατομικές και εταιρικές επιχειρήσεις - Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- 5.4. Ειδικότερα για τις εταιρικές επιχειρήσεις - Μορφές εταιρικών επιχειρήσεων.

5.5. Χρηματοδότηση των εταιρικών επιχειρήσεων.

5.6. Ερωτήσεις - Ασκήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

- 6.1. Έννοια και σκοποί των συνεταιρισμών
- 6.2. Ιστορική εξέλιξη του συνεταιριστικού κινήματος
- 6.3. Βαθμίδες, διοικητική και λειτουργική δομή των συνεταιριστικών οργανώσεων στην Ελλάδα.
- 6.4. Είδη και αντικείμενο εργασιών των συνεταιρισμών
- 6.5. Ρόλος των αγροτικών και αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας.
- 6.6. Ερωτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΨΕΦΑ. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- 7.1. Ο ρόλος του κράτους στην οικονομία και η ιστορική του εξέλιξη
- 7.2. Η παρέμβαση του κράτους στην οικονομία
- 7.3. Φόροι
- 7.4. Επιχειρηματικές πρωτοβουλίες του κράτους
- 7.5. Έννοια δημόσιου χρέους
- 7.6. Δημόσιες Δαπάνες
- 7.7. Ερωτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

- 8.1. Λόγοι για τους οποίους αναπτύσσονται οι διεθνείς συναλλαγές
- 8.2. Ιστορική εξέλιξη και δημιουργία της ΕΟΚ
- 8.3. Η οικονομική ενοποίηση στα πλαίσια της ΕΟΚ
- 8.4. Όργανα της ΕΟΚ
- 8.5. Πολιτική των ευρωπαϊκών κοινοτήτων
- 8.6. Προϋπολογισμός των ευρωπαϊκών κοινοτήτων

8.7. Ελλάδα και ευρωπαϊκές κοινότητες

8.8. Το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας

8.9. Ερωτήσεις

ΘΕΜΑ 2ο

Οι εισηγητές του θέματος Ν. Βαρουχάκης και Α. Αδαμόπουλος με κοινή εισηγησή τους είπαν ταξής:

Η Δ/ση Μελετών Στατιστικής και Οργάνωσης ΑΕΙ με το έγγραφο της Β1/543/12-6-1984 μας διαβιβάζει την αίτηση και τα σχετικά δικαιολογητικά του Χρήστου Χασιώτη, βοηθού του Τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με την παράκληση να γνωματεύσουμε για τη δυνατότητα μετάταξης του Χ. Χασιώτη στο ΚΕΜΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν.1268/82 "για τη δομή και λειτουργία των ΑΕΙ" όσοι μη διδάκτορες, βοηθοί κλπ. των ΑΕΙ δεν επιθυμούν να παραμείνουν στα Ιδρύματα αυτά για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής μπορούν να ζητήσουν την μετάταξή τους με το βαθμό που κατέχουν σε ειδική προσωρινή θέση του Δημοσίου και ΝΠΔΔ στην οποία μετατρέπεται υποχρεωτικά η θέση που κατέχουν στο ΑΕΙ που υπηρέτουν.

Ο Χ. Χασιώτης με την αίτηση του επιθυμεί να μεταταγεί σε "θέση επιστημονικού στελέχους στο Υπουργείο Παιδείας για έρευνα ή μελέτη σχετικά με το πρόγραμμα και την διδασκαλία των Μαθηματικών στην Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση".

Σχετικά με την παραπάνω έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

1.- Βασική προϋπόθεση για όσους υπηρετούν στο ΚΕΜΕ είναι η ευδόκιμη υπηρεσία στη Γενική ή Τεχνική Εκπαίδευση. Από τα δικαιολογητικά που υποβάλλει μαζί με την αίτησή του ο Χ. Χασιώτης δεν προκύπτει ότι έχει υπηρετήσει στη μέση ή δημοτική εκπαίδευση.

2.- Ήδη από την πολιτεία έχει αποφασιστεί η κατάργηση του ΚΕΜΕ και η υποκατάστασή του από το υπό ίδρυση Π.Ι. Κατά τη γνώμη μας δεν πρέπει να δημιουργηθούν νέες θέσεις, έστω και προσωρινές, σε ένα σώμα που είναι υπό κατάργηση.

Ύστερα από τα παραπάνω εισηγούμαστε ότι δεν πρέπει να γίνει η μετάταξη του Χ. Χασιώτη στο ΚΕΜΕ.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαίνεται ομόφωνα:

Δέχεται την εισήγηση ότι δεν πρέπει να γίνει η μετάταξη στο ΚΕΜΕ του Χ. Χασιώτη, επειδή θεωρεί, κατά κύριο λόγο, απαραίτητο την πολύχρονη διδακτική πείρα στα σχολεία, την οποία στερείται ο ενδιαφερόμενος, προκειμένου να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο ΚΕΜΕ.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο εισηγητής για το θέμα αυτό Σύμβουλος Δ. Τομπαΐδης είπε: Σχε-
τικά με το έγγραφο των ΕΛΤΑ (που μας διαβιβάζει η διοίκηση), με το
οποίο ζητούνται οι προτάσεις μας για την έκδοση γραμματοσήμων, ειση-
γούμαι με συντομία τα ακόλουθα: Νομίζω πως είναι μια καλή ευκαιρία,
για να δείξει η πολιτεία σε πλατιά στρώματα και με πρακτικό τρόπο πό-
σο τιμά τους αβαντιστές του εκπαιδευτικού δημοτικισμού και της εκπαι-
δευτικής αναγέννησης στη χώρα μας. Θα πρότεινα γι' αυτό να περιληφθούν
στο πρόγραμμα έκδοσης γραμματοσήμων των ΕΛΤΑ οι μορφές των Δ. Γληνού,
Α. Δελμούζου, Μ. Τριανταφυλλίδη, Ε. Παπανούτσου και Α. Καρανικόλα.
Πιστεύω πως είναι από τις περιπτώσεις που τιμάται πιο πολύ αυτός που
τιμά.

Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία τα παρακάτω μέλη του Τμήματος
είπαν:

Ο Σύμβουλος Φ.Κ. Βώρος: Για τη σειρά γραμματοσήμων που πρότεινε
ο κ. Τομπαΐδης επιθυμώ να παρατηρήσω:

1.- Η ιστορική δικαιοσύνη μάς υποδεικνύει να συμπληρώσουμε τον
πίνακα με ονόματα ανθρώπων που έζησαν και έδρασαν για τον εκπαιδευτικό
δημοτικισμό σε χρόνους ενδιάμεσους, ανάμεσα στην εποχή Γληνού.... Κα-
ρανικόλα. Καταγράφω ονόματα: Μίλτος Κουντουράς, Κ. Σωτηρίου, Μιχ.
Παπαμαύρος, Ρόζα Ιμβριώτη.

Οι άνθρωποι αυτοί δεν υπήρξαν μόνο υπέρμαχοι του εκπαιδευτικού
δημοτικισμού, υπήρξαν και μαχητές και υπέφεραν και απολύσεις για την
αφοσίωσή τους στην ελληνική εκπαίδευση.

2.- Θα ήταν παραχάραξη της ιστορίας ανεπίτρεπτη για μας να τους
αγνοήσουμε (διευκρινίζω ότι παραχάραξη είναι και η παρασιώπησή).

3.- Ο λόγος που προβλήθηκε: πόσο είναι αυτοί γνωστοί, μου επι-
βάλλει να προσθέσω: το έργο τους υπάρχει και είναι σημαντικότερο από
το έργο άλλων που επίσης προσωπικά τους σέβομαι. Αν αγνοήθηκε και
παρεμερίστηκε η προσφορά τους, αυτό δε δικαιώνει τη δική μας κρίση,
που θα επικυρώσει την αδικία.

4.- Αν η πρόταση γενικευόταν για το 19ο αιώνα, ο πίνακας θα γίνει μακρύς: Ι. Κοκκίνης, Αντ. Φατσέας, Φ. Φωτιάδης κλπ. Δεν προτείνω αυτή την προέκταση τώρα.

5.- Για ζώντες φρονώ ότι είναι προτιμότερο να αποφεύγουμε τέτοιου είδους τιμή· καλύτερα γι' αυτούς να αναβληθεί η τιμή όσο η ζωή τους επιτρέπει πιο πολύ.

Ο Σύμβουλος Δ. Σακκάς: "Συμφωνώ με όσα υποστήριξε ο κ. Βώρος και τα συνυπογράφω".

Ο Ειδικός Σύμβουλος Ι. Σκορδύλης: Κατά τη γνώμη μου θα ήταν σωστό να προστεθεί στα ονόματα, που προτείνει ο εισηγητής, και το όνομα του Γιάννη Κακριδή, του οποίου η προσφορά στα γράμματα είναι εξίσου σημαντική με των άλλων.

Ο Σύμβουλος Ν. Παπαδόπουλος: "Συμφωνώ βασικά με την πρόταση του εισηγητή, αλλά μπροστά στα δύο τελευταία ονόματα (Παπανούτσου και Καφανικλά) έχω να προτείνω προτεραιότητα των Μ. Παπαμαύρου και Ρ. Ιμβριώτη. Πρόκειται για ονόματα που λάμπρυναν την ιστορία της παιδείας μας στην αναγεννητική της πορεία. Για τον Παπαμαύρου μάλιστα έχω να αναφέρω τη φήμη του φωτισμένου δάσκαλου που κυριάρχησε και κυριαρχεί ακόμη στη Φθιώτιδα όπου και υπηρέτησε ως καθηγητής στην Παιδαγ. Ακαδημία Λαμίας σε χρόνους τόσο δύσκολους για το έργο και την αποστολή του, όπως εκείνος την είχε συνειδητοποιήσει.

Τέλος, νομίζω, ότι δεν μπορούμε στην πρότασή μας αυτή να αγνοήσουμε ως ΚΕΜΕ, όργανο πραγματοποίησης της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, τον Ιωάννη Κακριδή, που κατά τη γνώμη μου υπήρξε προφήτης σε ό,τι αφορά τη γλωσσική μεταρρύθμιση. Εδώ και τόσα χρόνια σήκωσε το πνευματικό του ανάστημα ενάντια στη στείρα συντήρηση και η εποχή μας τον δικαιώνει απόλυτα. Όμως αυτός υπήρξε ο αγωνιστής της "γλωσσικής απελευθέρωσης" και ~~και ίσως κατά την άποψή μου έρχονται τα παραπάνω ονόματα δια-~~ θα έλεγα. Μετά λοιπόν τους Τριανταφυλλίδη, Δελμούζο, Παπαμαύρο, Ιμβριώτη, Κακριδή Γι' αυτό και εισηγούμαι αυτή τη σειρά".

Ο Προεδρεύων Ηλ. Σπυρόπουλος: Η Πρόταση του Συμβούλου Φ. Βώρου να συμπληρωθεί ο πίνακας που προτείνει ο εισηγητής με τα ονόματα των: Κ. Σωτηρίου, Μιχ. Παπαμαύρου, Μίλτου Κουντουρά και Ρόζας Ιμβριώτη τεκμηριώνεται από τα πράγματα. Επειδή και εγώ σκέφτηκα περίπου τα ίδια ονόματα, προτείνω να συμπληρωθεί ο κατάλογος του κ. Τομαΐδη μόνο με

το όνομα της Ρόζας Ιμβριώτη, όχι γιατί το εκπαιδευτικό ήθος των άλλων (Κ. Σωτηρίου, Μιχ. Παπαμαύρου και Μίλτου Κουντουρά) είναι λιγότερο σεβαστό, αλλά επειδή έχω τη γνώμη ότι δεν πρέπει ο αριθμός που θα προτείνουμε να είναι πολύ μεγάλος. Γι' αυτό περιορίζομαι στη Ρόζα Ιμβριώτη, για να αντιπροσωπεύονται και γυναίκες εκπαιδευτικοί και επειδή η σταδιοδρομία της είναι αντιπροσωπευτική της πορείας και της προσφοράς και των άλλων τριών.

Μετά τις παραπάνω προτάσεις δημιουργήθηκαν τα θέματα: 1) αν πρέπει να συμπεριληφθούν στα γραμματόσημα και ζώντες και 2) αν στα πέντε ονόματα που πρότεινε ο εισηγητής πρέπει να προστεθεί και το ένα που πρότεινε ο Προεδρεύων Ηλ. Σπυρόπουλος (5+1=6) ή και τα τέσσερα που πρότεινε ο Σύμβουλος Φ. Βώρος (5 + 4 = 9). Κατόπιν αυτού ο Προεδρεύων έθεσε κατά σειρά τα δύο αυτά θέματα σε ψηφοφορία, η οποία έχει ως εξής:

1ο θέμα:

Ι. Σκορδίλης	και ζώντες
Δ. Τομπαΐδης	όχι
Στ. Παπασημακόπουλος	όχι
Α. Αδαμόπουλος	όχι
Ν. Παπαδόπουλος	και ζώντες
Φ. Βώρος	όχι
Δ. Σαζιάς	όχι
Ηλ. Σπυρόπουλος	όχι

Το Τμήμα με ψήφους 6:2 απορρίπτει την πρόταση για ζώντες.

2ο θέμα

Ι. Σκορδίλης	6
Δ. Τομπαΐδης	6
Στ. Παπασημακόπουλος	6
Α. Αδαμόπουλος	6
Ν. Παπαδόπουλος	9
Φ. Βώρος	9
Δ. Σακκάς	9
Ηλ. Σπυρόπουλος	6

Το Τμήμα με ψήφους 5:3 αποφασίζει να προστεθεί στην 5/άδα που προτείνει ο εισηγητής και το όνομα της Ρόζας Ιμβριώτη.

ΘΕΜΑ 4ο

Το Τμήμα, για την καλύτερη ενημέρωση του πάνω στο θέμα αυτό, αναβάλλει τη συζήτηση για να καλέσει το Δ/ντή της Εκπαίδευσης Ελληνοπαίδων του Εξωτερικού, ή, σε περίπτωση αδυναμίας του να προσέλθει, να στείλει όλα τα σχετικά στοιχεία με τη λειτουργία των σχολείων αυτών.

./.

ΘΕΜΑ 5ο

Ο εισηγητής του θέματος Δ. Τομπαΐδης είπε: Για την καλύτερη διδακτική αξιοποίηση των βιβλίων "Νεοελληνική γλώσσα", που θα εισαχθούν στο γυμνάσιο από το νέο σχολικό έτος 1984-85, είναι σκόπιμο -πέρα από το "Βιβλίο του καθηγητή" - να δώσουμε πρόσθετη βοήθεια στους καθηγητές που θα διδάξουν στην Α' και Β' γυμνασίου. Για το σκοπό αυτό θα οργανώσουμε, με τη βοήθεια των σχολικών συμβούλων, ενημερωτικά σεμινάρια στις έδρες των νομών στις αρχές Σεπτεμβρίου 1984, όταν θα έχουν κυκλοφορήσει τα βιβλία μαθητή και καθηγητή, και θα ξέρουν οι καθηγητές σε ποια τάξη και ποιο μάθημα θα διδάξουν.

Το πρόγραμμα των σεμιναρίων αυτών είναι το ακόλουθο:

- 1.- Όροι και έννοιες της νεότερης γλωσσολογίας που χρησιμοποιούνται στη γλωσσική διδασκαλία.
- 2.- Ανάλυση μιας διδακτικής ενότητας του βιβλίου.
- 3.- Η έκθεση στη νέα γλωσσική διδασκαλία.

Όπως φαίνεται από το πρόγραμμα αυτό των εισηγήσεων-συζητήσεων, το σεμινάριο θα διαρκέσει μια μέρα, αφού για κάθε θέμα θα διατεθεί περίπου ένα δώρο, που μπορεί να κατανεμηθεί ως εξής: Εισήγηση 30'-45', Συζήτηση 1.45' - 1.30'. Ως εισηγητές στα σεμινάρια αυτά θα χρησιμοποιηθούν οι συγγραφείς των σχολικών εγχειριδίων, οι καθηγητές που δίδαξαν το βιβλίο κατά το στάδιο της πειραματικής εφαρμογής καθώς και άλλοι εκπαιδευτικοί που έχουν τις σχετικές γνώσεις και εμπειρίες. Ίσως χρειαστεί να ενημερώσουμε τους εισηγητές αυτούς πάνω στα θέματα του σεμιναρίου. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να γίνει στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη στο τέλος Αυγούστου ή αρχές Σεπτεμβρίου.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση: Δέχεται ομόφωνα την εισήγηση στο σύνολό της και ορίζει το Σύμβουλο Δ. Τομπαΐδη συντονιστή των σεμιναρίων αυτών.

ΘΕΜΑ 6ο

Ο εισηγητής του θέματος Δ. Τομπαζόης είπε σχετικά με το θέμα αυτό:

Για να αρθεί η ασάφεια που επισημαίνεται στις πράξεις μας 45/1984 και 59/1984, διευκρινίζουμε ότι τα νέα αναλυτικά προγράμματα ξένης γλώσσας θα ισχύσουν από το ερχόμενο σχολικό έτος 1984-85.

Το Τμήμα συμφωνεί με τα παραπάνω.

ΘΕΜΑ 7ο

Ο εισηγητής του θέματος Κυρ. Κατσιμάνης είπε τα εξής: Με το έγγραφο αριθμ. Γ2/1154/13-4-84 του ΥΠΕΠΘ διαβιβάστηκε η αίτηση της κ. Γιώτας Φωτιάδου-Μπαλαφούτη, που υποβάλλει τα βιβλία της: α) "Ποτέ ξανά", 2) "Άσε το βιβλίο, το γάλα πιάσε" και 3) "Καρα-κρα", "για τη Μέση και Δημοτική Εκπαίδευση".

Πρόκειται για τρία λογοτεχνικά έργα γραμμένα σε σωστά ελληνικά, με πηγαίο ανθρωπισμό και ορθή αντίληψη για τη ζωή. Το Τμήμα όμως έχει μια μακρά παράδοση στο θέμα των εξωσχολικών βιβλίων που υποβάλλονται προς κρίση: Χαρακτηρίζει κατάλληλα μόνο τα βιβλία που άμεσα ή έμμεσα καλύπτουν κενά στα σχολικά εγχειρίδια και βοηθούν τη διδακτική πράξη. Όμως η λογοτεχνική δημιουργία, όποια και αν είναι η αξία της, καλύπτει έναν ευρύτατο χώρο διαφερόντων και όχι ειδικότερες σχολικές ανάγκες.

Για τους λόγους αυτούς δεν κρίνω τα πιο πάνω βιβλία ως κατάλληλα σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν.186/1975.

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφαινεται ομόφωνα:

Δεν κρίνει τα βιβλία της Γιώτας Φωτιάδου-Μπαλαφούτη ως κατάλληλα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν.186/1975.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και λύθηκε η συνεδρίαση του Τμήματος.

Ο Πρόεδρος

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Παπαδημητρίου

ΠΡΑΞΗ 68/1984

Σήμερα 13 Ιουλίου 1984, ημέρα Παρασκευή και ώρα 9 πρωινή, το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής) με προεδρεύοντα το Σύμβουλο Β' Ηλ. Σπυρόπουλο, ο οποίος προεδρεύει με εντολή του προέδρου του Τμήματος Φ. Κακριδή.

Στη συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι: Δ. Σακκάς, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος και Κ. Φούσκας, Εισηγητές. Χρέη γραμματέα έκανε η Φιλόλογος Παρασκευή Παπαδημητρίου.

Απουσίαζαν από τη συνεδρίαση ο Σύμβουλος Β' Ν. Βαρουχάκης και ο Ειδικός Σύμβουλος Ι. Σκορδίλης, γιατί είχαν άλλη υπηρεσιακή απασχόληση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Πρόγραμμα διδασκαλίας μητρικής γλώσσας στα ελληνικά τμήματα Μ. Εκπ/σης των Ευρωπαϊκών Σχολείων για έγκριση. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 2ο - Πρόγραμμα, εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση, τίτλοι σπουδών, διδακτικά βιβλία κλπ θέματα των Γυμνασίων και Λυκείων αποδήμων ελληνοπαίδων. Εισηγητής Δ. Σακκάς.
- ΘΕΜΑ 3ο - Κρίση του διδακτικού βιβλίου Ιστορίας Α' Λυκείου για τον καθηγητή. Εισηγητής Φ. Βώρος.
- ΘΕΜΑ 4ο - Θέματα διδασκαλίας Εξων Γλωσσών. Εισηγητές Β. Θεοδωρακόπουλος και Τρ. Τριανταφύλλου.
- ΘΕΜΑ 5ο - Ορισμός εκπροσώπων του ΚΕΜΕ σε σεμινάρια ξένων γλωσσών. Εισηγητής Ηλ. Σπυρόπουλος.
- ΘΕΜΑ 6ο - Απόρριψη συγγραφής βιβλίου Χημείας Α' τάξης Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου. Εισηγητής Στ. Παπασημακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 7ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 8ο - Απολογισμός εργασιών Τμήματος σχολικού έτους 1983-84. Εισηγητής Ηλ. Σπυρόπουλος.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε η προηγούμενη πράξη, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Για τη συζήτηση του θέματος αυτού προσήλθε από τη Δ/νση Εκπ/σης Ελληνοπαίδων εξωτερικού ο Σταύρος Βαχαβίδος, σύμφωνα με απόφαση του Τμήματος (πράξη 67/1984), ο οποίος, αφού ενημέρωσε το Τμήμα σχετικά με τη λειτουργία των Ευρωπαϊκών Σχολείων και απάντησε σε ερωτήσεις που του υποβλήθηκαν από τα μέλη, αποχώρησε.

Στη συνέχεια ο εισηγητής του θέματος Σύμβουλος Δ. Τομπαΐδης είπε: Σχετικά με σχέδιο αναλυτικού προγράμματος για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας στα ευρωπαϊκά σχολεία Μ.Ε., το οποίο συνέταξε με τη συνεργασία διδασκόντων καθηγητών των ελληνικών τμημάτων των σχολείων Βρυξελλών και Λουξεμβούργου ο κ. σύμβουλος Μ.Ε. στην ελληνική πρεσβεία της Βόννης και το οποίο μας διαβιβάστηκε από το ΥΠΕΠΘ με αριθμ. πρωτ. 2286/2-7-84 για γνωμάτευση, εισηγούμαι τα ακόλουθα:

Ι.- Το πρόγραμμα διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας στα ελληνικά τμήματα των ευρωπαϊκών σχολείων Μ.Ε. είναι ανάγκη να τροποποιηθεί ως εξής:

1.- Σε ό,τι αφορά το μέρος της καθαρής γλωσσικής διδασκαλίας κρίνεται σύμφερο να ακολουθηθεί το αντίστοιχο πρόγραμμα που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το ερχόμενο σχολικό έτος (1984-85) στις δύο πρώτες γυμνασιακές τάξεις των ελλαδικών σχολείων. Για την εφαρμογή του νέου αυτού προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας έχει συγγραφεί από ειδική ομάδα εργασίας και ύστερα από ανάθεση του αρμόδιου τμήματος του ΚΕΜΕ νέο σχολικό βιβλίο σε δύο (2) τεύχη, καθώς και βιβλίο του καθηγητή. Με το νέο βιβλίο γίνεται ριζική αναθεώρηση και του προσφερόμενου υλικού και της μεθόδου διδασκαλίας της γλώσσας σύμφωνα με τα σύγχρονα δεδομένα της γλωσσολογικής επιστήμης. Κύριοι στόχοι του είναι η εξοικείωση των μαθητών με τη δομή και τη λειτουργία της νεοελληνικής γλώσσας, ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου τους και η ορθή έκφραση στο γραπτό και προφορικό λόγο.

2.- Επειδή τα ελληνικά τμήματα των ευρωπαϊκών σχολείων παρουσιάζουν κάποιες ιδιομορφίες συγκριτικά με τα αντίστοιχα σχολεία του ελλαδικού χώρου (ανεπάρκεια ακόμα και στη στοιχειώδη γνώση της μητρικής γλώσσας, ελλειπέστατο λεξιλόγιο, ποικιλία επιπέδων γνώσης της γλώσσας μεταξύ των μαθητών της ίδιας τάξης κτλ.), σκόπιμο είναι να γίνουν οι παρακάτω προσαρμογές στην κατανομή της ύλης του νέου βιβλίου:

α) Η διδασκαλία και των δύο τευχών πρέπει να ολοκληρωθεί στις τέσσερις (4) πρώτες τάξεις (Α' - Δ'). Επομένως κάθε τεύχος θα ολοκληρωθεί σε δύο τάξεις.

β) Παράλληλα με τη διδασκαλία του νέου βιβλίου μπορεί να γίνονται παραπομπές στη σχολική γραμματική και το συντακτικό, σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις αυτό επιβάλλεται. Σε καμιά όμως περίπτωση δε θα στηρίζεται η διδασκαλία κατά κύριο λόγο σ' αυτά, τα τελευταία, βιβλία.

3.- Οδηγίες για την εφαρμογή του νέου προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας περιέχονται στο βιβλίο του καθηγητή.

II.- Από την ύλη των άλλων τμημάτων του προγράμματος (Αρχαία ελληνική γραμματεία από μετάφραση και κείμενα νεοελλ. λογοτεχνίας κτλ.) μπορούν να διδαχθούν όσα και όποια αντικείμενα κρίνουν οι διδάσκοντες πρόσφορα για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Οπωσδήποτε εκφράζουμε ενδοιασμό για τη δυνατότητα διδασκαλίας ολόκληρων λογοτεχνικών έργων της νεοελλ. γραμματείας (τάξεις Ε' - Ζ'), όταν αυτά έχουν μεγάλη έκταση (π.χ., μυθιστορήματα και θεατρικά έργα). Αν και κάτι τέτοιο θα ήταν ευκαίριο, εντούτοις πιστεύουμε ότι ο διαθέσιμος διδακτικός χρόνος δεν επαρκεί, αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι οι μαθητές έχουν ελλείψεις στη γλώσσα.

III.- Η γνωμάτευσή μας γίνεται με σχετική επιφύλαξη, επειδή δεν έχουμε προσωπική αντίληψη ούτε του μορφωτικού επιπέδου των μαθητών ούτε των άλλων συνθηκών λειτουργίας των ελληνικών τμημάτων των ευρωπαϊκών σχολείων Μ.Ε.

Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία πήραν το λόγο τα παρακάτω μέλη του Τμήματος και είπαν:

Ο Σύμβουλος Φ. Βώρος: Συμφωνώ με την εισήγηση του κ. Τοματζίδη ως προς το σχολείο των Βρυξελλών· έχω όμως σοβαρές επιφυλάξεις για τους λόγους ύπαρξης του σχολείου στο Λουξεμβούργο (με 4 μαθητές σε κάθε τάξη), όταν ανάλογες διευκολύνσεις δεν έχουν εξασφαλιστεί για άλλα ελληνόπουλα κυρίως παιδιά μεταναστών σε άλλη μέρη.

Ο Σύμβουλος Δ. Σακκάς: Το πρόβλημα δεν είναι τόσο αν θα ισχύσει αυτό ή εκείνο το αναλυτικό πρόγραμμα για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας όσο ιδιαίτερα ότι αυτά τα λεγόμενα ευρωπαϊκά σχολεία ιδρύθηκαν και λειτουργούν υπό εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες για να υπηρετούν μια ορισμένη τάξη ανθρώπων που είναι λίγο ή πολύ ελίτ στο χώρο της

ΕΟΚ. Έτσι μέσα στις ίδιες τις Βρυξέλλες λειτουργεί ένα τέτοιο σχολείο για τα παιδιά όσων υπηρετούν στην ΕΟΚ και ένα ή περισσότερα σχολεία κοινά για τα παιδιά των ελλήνων εργατών, δηλαδή των παρακατιανών. Συμβιβάζεται αυτό με την έννοια των ίσων ευκαιριών για εκπαίδευση, με την έννοια του σοσιαλισμού; Στο Λουξεμβούργο ιδρύθηκε και λειτουργεί ένα "Ευρωπαϊκό σχολείο" με 15 περίπου μαθητές. Θα ιδρυόταν και θα λειτουργούσε ποτέ σχολείο με τόσους λίγους μαθητές αν πρόκειταν για παιδιά εργατών;

Πέρα απ' αυτό αυτά τα σχολεία λειτουργούν με προγράμματα σημαντικά διαφοροποιημένα από τα προγράμματα που εφαρμόζονται στα ελληνικά σχολεία ακόμα και του εξωτερικού. Δεν είναι μόνο ότι έτσι δημιουργείται ένας άλλος τύπος σχολείου που επιτείνει τις υπάρχουσες ανισότητες και μπορεί μελλοντικά να δημιουργήσει προβλήματα γενικών εξετάσεων κτλ. Είναι κυρίως ότι μέσα από τα σχολεία αυτά της ΕΟΚ περνά ένα άλλο ιδεώδες λιγότερο ελληνικό, περισσότερο ευρωπαϊκό. Εδώ βρίσκεται η ουσία του θέματος. Και σ' αυτό ιδιαίτερα είμαστε απόλυτα αντίθετοι.

Το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη: 1) Το πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στα ελληνικά τμήματα Μέσης Εκπ/σης των Ευρωπαϊκών Σχολείων, το οποίο διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ με το έγγραφο αριθμ. 2286/2-7-84 του ΥΠΕΠΘ, 2) την εισήγηση του Συμβούλου Δ. Τομπαΐδη και 3) τις γνώμες των μελών του, που διατυπώθηκαν κατά τη συζήτηση,

αποφαίνεται κατά πλειοψηφία:

Δέχεται την εισήγηση του Συμβούλου Δ. Τομπαΐδη στο σύνολό της. Μειοψήφισε ο Σύμβουλος Δ. Σακκάς, για τους λόγους που διατύπωσε κατά τη συζήτηση του θέματος, και ο Σύμβουλος Φ. Βώρος διατηρεί τις επιφυλάξεις που διατύπωσε και αυτός κατά τη συζήτηση.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο εισηγητής του θέματος Δ. Σακκάς, λόγω άλλης απασχολήσεώς του αποχώρησε και την εισήγησή του παρουσίασε στο Τμήμα ο εισηγητής του ΚΕΜΕ Β. Θεοδωρακόπουλος.

Η εισήγηση του Δ. Σακκά έχει ως εξής: Η Διεύθυνση Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων του Υπουργείου Παιδείας έστειλε στο ΚΕΜΕ σχέδιο υπουργικής απόφαση με θέμα το πρόγραμμα, την οργάνωση, τις εγγραφές, μετεγγραφές κτλ. των μαθητών, τα διδακτικά βιβλία κτλ. των δύο γυμνασίων και των δύο λυκείων αποδήμων ελληνοπαίδων που πρόσφατα ιδρύθηκαν για γνωμάτευση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.186/1975.

Για το περιεχόμενο αυτής της υπουργικής απόφασης έχω να παρατηρήσω τα εξής:

α) Στην απόφαση χρειάζεται να αναφερθούν ποια είναι ταυτότα σχολεία: τίτλος, πόλη-συνοικία.

β) Αναφέρονται στην απόφαση τα διδασκόμενα μαθήματα, αλλά δεν καθορίζεται το ωρολόγιο και αναλυτικό τους πρόγραμμα, ούτε γίνεται παραπομπή για ισχύοντα προγράμματα Γυμνασίου και Λυκείου. Στο άρθρο 6 σ' ορισμένα μαθήματα αλλού αναφέρεται απλώς το μάθημα και αλλού αναφέρεται και η γενική του ύλη. Στην Ιστορία π.χ. στην Α' τάξη Γυμνασίου αναφέρεται απλώς Ιστορία, ενώ στη Β' αναφέρεται Ιστορία Βυζαντινή κτλ. Επιπλέον χρειάζεται να υπάρχει αντιστοιχία στην ύλη των μαθημάτων με την ύλη που διδάσκεται στα αντίστοιχα σχολεία της Γενικής Εκπ/σης.

γ) Καθορίζεται ανώτερος αριθμός μαθητών κατά τάξη 25 (σελ. 2). Αν όμως συμβεί να είναι 26 μαθητές σε μια τάξη, θα γίνουν δύο τμήματα; Νομίζω ότι ο αριθμός των μαθητών κατά τάξη πρέπει να είναι μεγαλύτερος-όσος και στα άλλα σχολεία - για να είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται προβλήματα, όπως το παραπάνω.

δ) Το πρόγραμμα διδασκαλίας δεν μπορεί να περιλαμβάνει πάνω από 30 ώρες την εβδομάδα (στη σελ. 3 αναγράφεται γενικά ότι μπορεί να είναι 30-35 ώρες την εβδομάδα). Με τις συνθήκες λειτουργίας των σχολείων μας με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να ισχύσει 7ωρο.

ε) Στο άρθρο 2, παρ. 4 γίνεται λόγος για "συντονιστή των σχολείων αυτών", χωρίς όμως να καθορίζεται ποιος θα είναι και ποιές συγκεκριμένα οι αρμοδιότητές του.

στ) Η πέμπτη δέσμη διακρίνεται σε δυο κατηγορίες που καταλήγουν στη χορήγηση δύο ειδών απολυτηρίων. Ποιός ο ουσιαστικός λόγος για τη διαφοροποίηση;

Γενικά το σχέδιο υπουργικής απόφασης καθορίζει τα θέματα στα οποία αναφέρεται πολύ γενικά και αδρίστα και φοβάμαι ότι αυτή η γενικότητα και η αοριστία θα δημιουργήσει προβλήματα, ιδιαίτερα στις μετεγγραφές των μαθητών αυτών των γυμνασίων και λυκείων στα γενικά γυμνάσια και λύκεια, στη συμμετοχή τους στις γενικές εξετάσεις κτλ.

Στη συνέχεια τα παρακάτω μέλη του Τμήματος είπαν:

Ο εισηγητής του ΚΕΜΕ κ. Β. Θεοδωρακόπουλος: Επισημαίνω ότι η απόφαση δεν περιλαμβάνει ούτε ωρολόγιο ούτε αναλυτικό πρόγραμμα ή τουλάχιστον δεν παραπέμπει σε άλλο πρόγραμμα που ισχύει για άλλα σχολεία. Νομίζω ότι αυτό αποτελεί σημαντική έλλειψη της απόφασης που το ΚΕΜΕ πρέπει να την επισημάνει, αφού σύμφωνα με το Ν.186/75 έχει την ευθύνη για την κατάρτιση "εν σχεδίσ" των προγραμμάτων. Εξάλλου παρατηρώ ότι το κείμενο της απόφασης έχει αρκετά γλωσσικά αβλεπτήματα που πρέπει να αρθούν.

Ο Σύμβουλος Φ. Βώρος: Για τα ειδικά αυτά σχολεία υποδοχής ξενιτεμένων παιδιών κρίνω σκόπιμο:

1.- Οι 26 μαθητές να χωρίζονται σε δύο τμήματα.

2.- Να μπορεί το πρόγραμμα να εκταθεί ως 35 και 37 ώρες, αν εξασφαλίζεται κάποια τμήση του χρόνου ημερήσιας εργασίας με ένα ελαφρό γεύμα και κάποιο χρόνο ανάπαυσης (και με ελαφρό απογευματινό πρόγραμμα).

Ο Σύμβουλος Στ. Παπασημακόπουλος: Για το πρόγραμμα έχω τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

1.- Στη Β' και Γ' Γυμνασίου δε συμφωνεί η Γεωγραφία με το ισχύον πρόγραμμα στα άλλα σχολεία: Ευρώπης στη Γ' Γυμνασίου, Ελλάδας στη Β' Γυμνασίου.

2.- Τα μαθήματα Φυσικής, Χημείας, Βιολογίας είναι με επιλογή στην Α' και Β' Λυκείου πράγμα που δεν ισχύει στα άλλα σχολεία.

3.- Επίσης δεν υπάρχει στα άλλα σχολεία η Οικ. Γεωγραφία καθώς και Βιολογία στην Α' Λυκείου. ./.

Ο εισηγητής του ΚΕΜΕ Κ. Φούσκας:

1.- Το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας αναγράφεται στο σχέδιο της Αποφάσεως και στην αγγλική γλώσσα ως HOUSEHOLD SCIENCE, ενώ διεθνώς η ονομασία του μαθήματος είναι HOME ECONOMICS. Αν είναι ανάγκη να γραφεί το μάθημα σε δύο γλώσσες, προτείνω στα αγγλικά να γραφεί ως HOME ECONOMICS.

2.- Στην Α' τάξη του Λυκείου, προφανώς από παραδρομή, δεν αναφέρεται το μάθημα της Μουσικής, το οποίο διδάσκεται στην τάξη αυτή στα Γενικά Λύκεια. Παρακαλώ να μνημονευθεί.

Ύστερα από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν από τον εισηγητή του θέματος Δ. Σακκά και το Σύμβουλο Φ. Βώρο σχετικά με τον αριθμό των μαθητών κατά τάξη και για τις ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας, ο Προεδρεύων Ηλ. Σπυρόπουλος έθεσε τις προτάσεις αυτές σε ψηφοφορία, αφού πρώτα το Τμήμα έκαμε γενικά δεκτή την εισήγηση ως προς το υπόλοιπο μέρος της.

1η ψηφοφορία για τον αριθμό των μαθητών κατά τάξη: Πρόταση Δ. Σακκά-
Πρόταση Φ. Βώρου.

Δ. Τομπαζίδης	Πρόταση Φ. Βώρου
Στ. Παπασημακόπουλος	"
Α. Αδαμόπουλος	"
Ν. Παπαδόπουλος	"
Φ. Βώρος	"
Ηλ. Σπυρόπουλος	Πρόταση Δ. Σακκά

Το Τμήμα με ψήφους 5:1 εγκρίνει την πρόταση Φ. Βώρου (όχι πάνω από 25 μαθητές σε κάθε τάξη).

2η ψηφοφορία για τις ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας: Πρόταση Δ. Σακκά - Πρόταση Φ. Βώρου.

Δ. Τομπαζίδης	Πρόταση Φ. Βώρου
Στ. Παπασημακόπουλος	"
Α. Αδαμόπουλος	"
Ν. Παπαδόπουλος	"
Φ. Βώρος	"
Ηλ. Σπυρόπουλος	Πρόταση Δ. Σακκά

Το Τμήμα με ψήφους 5:1 εγκρίνει την πρόταση Φ. Βώρου (οι ώρες διδασκαλίας να εκτείνονται σε 35 ή 37, όταν εξασφαλίζονται ορισμένες προϋποθέσεις).

Θ Ε Μ Α 3ο : Κρίση του διδακτικού βιβλίου Ιστορίας Α' Λυκείου για τον καθηγητή.

Για τη συζήτηση του θέματος προσήλθαν και τα μέλη της Επιτροπής κρίσης του βιβλίου: Α. Παπαευθυμίου, Χ. Ελευθεριάδης.

Ο Εισηγητής του θέματος Φ. Βώρος είπε:

1. Όταν εισηγηθήκαμε την έκδοση του βιβλίου Λ. Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους (για την Α' Λυκείου) είχα πει στο τμήμα ότι ο συγγραφέας μας είχε υποσχεθεί και βιβλίο για το δάσκαλο γραμμένο από τον ίδιο συγγραφέα ή τη συζυγό του και συνεργάτισσά του.

2. Πραγματικά λάβαμε και το κείμενο αυτό. Το διαμόρφωσαν σε δημοτικό λόγο οι συνάδελφοι: Χ. Ελευθεριάδης και Α. Παπαευθυμίου.

3. Σε πρόσφατη συνεδρίαση το Τμήμα αποδέχτηκε πρότασή μου να γίνει και τυπική ανάθεση και να οριστεί Επιτροπή Κρίσης με μέλη τους δυο συναδέλφους που μνημόνευσα, που ήταν κιόλας ενημερωμένοι.

4. Η τυπική αυτή διαδικασία προωθήθηκε.

Στο σημείο αυτό το μέλος της Επιτροπής για την κρίση του βιβλίου Α. Παπαευθυμίου διάβασε στο Τμήμα την παρακάτω εισήγηση, την οποία συνέταξε με το άλλο μέλος της Επιτροπής Χ. Ελευθεριάδη. Η εισήγηση έχει ως εξής:

Πρόκειται για μια συγγραφή που παρακολουθεί τους άξονες του παραπάνω βιβλίου που εισάγεται φέτος στην Α' Λυκείου και παρουσιάζει την εξής μορφή:

1. Περιγράφει συνοπτικά τις ενότητες του διδακτικού βιβλίου αναφέροντας τα κύρια σημεία τους και παρουσιάζοντας στον καθηγητή πλήρη εικόνα του τι έχει να διδάξει, χωρίς να τον δεσμεύει σχετικά με τις προεκτάσεις που μπορεί να κάνει σε κάποια σημεία της διδασκαλίας του.

2. Κάθε ενότητα συνοδεύεται από πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία και θέματα για συζήτηση στην τάξη με τη μορφή ερωτήσεων, προβληματισμών, συγκρίσεων κ.τ.λ. Έτσι:

- α. Οι ερωτήσεις-που είναι εύστοχες και δημιουργικές για τη σκέψη των μαθητών - στοχεύουν στη διαμόρφωση κλίματος πρόσφορου για συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων και για προβληματισμό των μαθητών.
- β. Το πρόσθετο πληροφοριακό υλικό που συνοδεύει το κείμενο βοηθάει σημαντικά τον καθηγητή να πλουτίσει τις γνώσεις του ιδιαίτερα σε τεχνολογικής και γενικής φύσης θέματα.

Το βιβλίο αυτό στοχεύει να βοηθήσει τον καθηγητή να ξεπεράσει το μονόλογο μέσα στην τάξη και να προωθήσει τον διάλογο με τους μαθητές. Έτσι οι μαθητές με την ανάλογη ευαισθητοποίηση και τον προβληματισμό γύρω από τα καυτά προβλήματα της ζωής και του ανθρώπου που θίγονται στο βιβλίο, θα μπορέσουν να αποκτήσουν κατάρτιση, ώριμη σκέψη και υπευθυνότητα για τη μελλοντική αντιμετώπισή τους.

Τέλος, πιστεύουμε ότι σαν πρώτο βιβλίο, που προορίζεται για τον καθηγητή της Ιστορίας, θα αποτελέσει μια πολύ καλή αφορμή - πέρα από την επιτέλεση της ειδικής του αποστολής στην Α' Λυκείου -, ώστε να προχωρήσουμε σύντομα και σε άλλες παρόμοιες συγγραφές για την κάλυψη των αναγκών στον τομέα του μαθήματος της Ιστορίας αλλά και των άλλων μαθημάτων.

Στη συνέχεια τα μέλη της Επιτροπής κρίσης του βιβλίου, αφού πάντησαν σε ερωτήσεις των μελών του Τμήματος, αποχώρησαν και ο Σύμβουλος Φ. Βώρος συνέχισε την εισήγησή του και είπε:

Ως προς την ουσία του θέματος:

- α. Το βιβλίο για το δάσκαλο έχει έκταση 6 τυπογρ. φύλλα περίπου.
- β. Περιλαμβάνει κεφάλαια αντίστοιχα προς το βασικό βιβλίο* κάθε κεφάλαιο θυμίζει τα κύρια σημεία του αντίστοιχου μέρους του βασικού βιβλίου, προχωρεί στη διατύπωση ερωτημάτων - θεμάτων για περισσή συζήτηση - επεξεργασία, σε μερικές περιπτώσεις προσθέτει και άλλο υλικό ενημερωτικό για το δάσκαλο.

Τα κεφάλαια του βασικού βιβλίου και του βιβλίου για τον καθηγητή είναι:

- α. Σπουδή του παρελθόντος
- β. Ο άνθρωπος πριν από την Τεχνολογία

- γ. Γεωργική Επανάσταση και επιπτώσεις της
- δ. Βιομηχανική Επανάσταση και επιπτώσεις της
- ε. Επανάσταση Υψηλής Τεχνολογίας και επιπτώσεις της
- στ. Προβλήματα - Προβλέψεις για το σημερινό κόσμο.

Εισηγούμαι την έγκριση του βιβλίου αυτού: Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους (Α' Λυκείου): το βιβλίο για το δάσκαλο.

Και εκφράζω πολλές ευχαριστίες για τους δυο συναδέλφους που ανέλαβαν το βάρος να ετοιμάσουν το βιβλίο στην τωρινή του μορφή:

Μετά την εισήγηση του κ. Φ. Βώρου, ο Σύμβουλος Ν. Παπαδόπουλος είπε:

Δε μελέτησα το βιβλίο αλλά την αναλυτική εισήγηση του κ. Α. Παπαευθυμίου. Σχημάτισα τη γνώμη ότι πρόκειται για μια ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτη πρωτοτυπία. Το βιβλίο θα βοηθήσει πολύ τον καθηγητή, αλλά η θεματολογία του έτσι όπως παρουσιάζεται θα αποτελέσει ανάγνωσμα πολύ ενδιαφέρον για τον καθένα.

Ακολούθησε συζήτηση, ύστερα από την οποία το Τμήμα,

αποφάινεται ομόφωνα:

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Φ. Βώρου.

ΘΕΜΑ 4ο: Θέματα διδασκαλίας ξένων γλωσσών

Για τη συζήτηση του θέματος παραβρέθηκε και η ειδική επιστήμονας του ΚΕΜΕ Ευθ. Γκούμα.

Ο πρώτος εισηγητής του θέματος Β. Θεοδωρακόπουλος λέγει τα εξής:

Ο κ. Τρ. Τριανταφύλλου θα αναπτύξει ευρύτερα ορισμένα ζητήματα που αφορούν τις ξένες γλώσσες στα σχολεία μας. Το θέμα προέκυψε: α) από μια αναφορά των Εκπαιδευτηρίων Δούκα, με την οποία ζητείται άδεια οργάνωσης των τάξεων του σχολείου τους κατά επίπεδα γνώσης της διδασκόμενης ξένης γλώσσας και β) από άλλη αναφορά του 1ου γραφείου Μ.Ε. Ανατολικής Αττικής, με την οποία ζητούνται διευκρινίσεις για τον τρόπο εξέτασης των μαθητών στο μάθημα της ξένης γλώσσας που το παρακολουθούν χωρισμένοι κατά επίπεδα γνώσης. Νομίζω πως το Τμήμα θα πρέπει να γνωμοδοτήσει θετικά για το αίτημα των Εκπαιδευτηρίων Δούκα, όπως έχει κάνει και για άλλα ιδιωτικά σχολεία. Για το δεύτερο ζήτημα νομίζω πως σωστό και δίκαιο είναι οι μαθητές να εξετάζονται και να βαθμολογούνται στην ύλη που διδάχτηκαν στο "επίπεδο" της γνώσης της ξένης γλώσσας, το οποίο παρακολούθησαν. Μόνο που η Διοίκηση θα πρέπει να καλύψει το ζήτημα νομοθετικά.

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο δεύτερος εισηγητής Τρ. Τριανταφύλλου, ειδικός επιστήμονας του ΚΕΜΕ για τα Αγγλικά, ο οποίος είπε:

Η Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. (Τμήμα Α), με το έγγραφό της Γ2/1997/12.6.84, διαβιβάζει στο ΚΕΜΕ το 52/1.6.84 των Εκπαιδευτηρίων ΔΟΥΚΑ καθώς και το σχετικό 3421/4.6.84 του 1ου Γραφείου ΜΠΕ Ανατολικής Αττικής με ανάλογα ερωτήματα των Εκπαιδευτηρίων "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ".

Τα ερωτήματα των δυο αυτών εκπαιδευτηρίων διατυπώνονται ως εξής:

1. Έγκριση οργάνωσης των μαθητών σε επίπεδα γνώσεων και μάλιστα σε τρία (Ε₁, Ε₂, Ε₃).

Το ερώτημα αυτό το θέτουν τα Εκπαιδευτήρια ΔΟΥΚΑ ενώ τα εκπαιδευτήρια "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ" που έχουν ήδη εφαρμόσει τα επίπεδα ζητούν απαντήσεις ή διευκρινίσεις στα παρακάτω:

2. Τρόπος βαθμολόγησης των μαθητών που διδάσκονται την Ε.Γ. χωρισμένοι σε επίπεδα γνώσεων.
3. Κατά πόσο θα υλοποιηθεί το περιεχόμενο των οδηγιών Γ2/2210/6.9.83.
4. Εάν θα σταλούν άλλες διευκρινιστικές οδηγίες εφαρμογής των εντελλομένων.
5. Εάν θα γίνουν ενημερωτικά σεμινάρια για τους καθηγητές Αγγλικής.
6. Τρόπος τελικής εξέτασης των μαθητών και κριτήρια βαθμολόγησης.

Διαβάζοντας τα παραπάνω ερωτήματα, οδηγούμαστε στη διαπίστωση ότι στη μεταβατική αυτή φάση σε σχέση με τη νέα αντίληψη στη διδασκαλία ξένων γλωσσών, τόσο οι καθηγητές Ε.Γ. όσο και οι Διευθυντές των σχολείων έχουν απορίες στις οποίες πρέπει να δοθούν άμεσες διευκρινίσεις.

Τα ίδια αυτά ερωτήματα θα μπορούσαν να είχαν τεθεί από τους καθηγητές ή Διευθυντές όλων των σχολείων της χώρας.

Τα έξι ερωτήματα ουσιαστικά χωρίζονται σε δυο κατηγορίες το 1 και 2 η πρώτη και τα υπόλοιπα 3-6 η δεύτερη.

- I. 1. Διαχωρισμός σε επίπεδα: Το ΚΕΜΕ αναγνωρίζοντας την ανάγκη διαχωρισμού των μαθητών σε επίπεδα γνώσεων στο μάθημα της Ε.Γ. με την πράξη του 71/1979 έκανε πλήρη ανάλυση του προβλήματος και πρότεινε συγκεκριμένες λύσεις και τρόπους για το διαχωρισμό αυτό. Για να κάνει τα πράγματα ακόμη πιο εύκολα και κατανοητά, προχώρησε σε παραδείγματα με σχηματικές παραστάσεις στην ίδια πράξη ώστε να αποκλείσει και την παραμικρή σύγχυση. Παρά την τεκμηριωμένη θέση του ΚΕΜΕ ως προς α) την αναγκαιότητα του διαχωρισμού αυτού, β) το εφικτό της πρακτικής του εφαρμογής (διάφορα σχολεία το έχουν εφαρμόσει από χρόνια), η Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων δεν προχώρησε στην υλοποίησή του.

Το ΚΕΜΕ επανήλθε κατά καιρούς στο θέμα αυτό και ενόχλησε τη Διεύθυνση Εφαρμογής ακόμη και τηλεγραφικά. Το αποτέλεσμα δεν άλλαξε. Από τότε, σχεδόν σε όλες μας τις επαφές με τους καθηγητές, σε σεμινάρια ή συγκεντρώσεις, το ερώτημα των επιπέδων προβάλλει συνεχώς. Έτσι φτάσαμε στο 1983 όπου η συγκρότηση της Γ2/361/9.2.1983. Επιτροπής Ε.Γ. υπό τον Αντιπρόεδρο του ΚΕΜΕ κ. Φ.Κακριδή το θέμα εξετάστηκε ξανά και συμπεριλήφτηκε στο φάκελο της Επιτροπής ο οποίος στη σύσκεψη της 19/10/83 εγκρίθηκε ολόκληρος από τον παρόντα Υφυπουργό κ. Μώραλη. Παρ' όλα αυτά το θέμα των επιπέδων δεν προχώρησε. Πριν από λίγο καιρό έθεσαν το ίδιο θέμα και οι Σχολικοί Σύμβουλοι Ειδικότητας Ε.Γ. αλλά μέχρι στιγμής δεν υπάρχει καμιά πρόοδος. Τέλος, στο κατατοπιστικό βιβλίο του ΥΠΕΠΘ για τα Πολυκλαδικά Λύκεια, η αρμόδια επιτροπή ανακοινώνει ότι στις νέες αυτές σχολικές μονάδες η ξ. γλώσσα θα διδάσκεται σε επίπεδα.

Πιστεύουμε ότι είναι πλέον καιρός η Διεύθυνση Εφαρμογής προγραμμάτων να προχωρήσει στην υλοποίηση της πράξης 71/1979 του ΚΕΜΕ, ώστε να γίνει πραγματικότητα ένα λογικό και πολύχρονο αίτημα των καθηγητών ξένων γλωσσών για το καλό των μαθητών και της πατρίδας μας. Δεν είναι λογικό, να εξακολουθούν να ξοδεύονται εκατομμύρια δραχμές για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών χωρίς κανένα ουσιαστικό αντίκρουσμα. Ούτε είναι δυνατό να θεωρείται ο διαχωρισμός αυτός "ταξικός". Το αντίθετο, είναι ο πλέον δημοκρατικός διαχωρισμός γιατί δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά να προχωρήσουν στην ξένη γλώσσα ανάλογα με την προπαιδεία και τις δυνατότητές τους.

Η πρόταση, επομένως, είναι να προχωρήσει η Εφαρμογή του θεσμού αυτού από το έτος 1984/85.

2. Βαθμολόγηση των μαθητών: Το ερώτημα που προκύπτει μετά την εφαρμογή των επιπέδων είναι: Με ποιο τρόπο θα βαθμολογούνται οι μαθητές; Στο ερώτημα αυτό μπορούν να διατυπωθούν διάφορες απόψεις, όπως:

2.1. Να βαθμολογούνται στην ύλη που διδάχτηκαν. Δηλαδή στην ύλη του επιπέδου που παρακολουθούν. Ο τρόπος αυτός είναι λογικός και δίκαιος. Το επιχείρημα ότι μαθητές που φοιτούν σε ανώτε-

ρο επίπεδο θα θέλουν να κατέβουν σε χαμηλότερο για να πάρουν μεγαλύτερο βαθμό μπορεί να αντιμετωπιστεί. Εξάλλου αν φοιτούν σε ανώτερο τμήμα οι μαθητές που θέλουν να μάθουν.

2.2. Να γίνονται δυο ειδών εξετάσεις. Μια εσωτερική κατά επίπεδο και μια κοινή για όλους με ύλη που να έχει σα βάση το κατώτερο επίπεδο. Η λύση αυτή λύνει το νομότυπο σκέλος - όλα τα παιδιά της Β' τάξης π.χ. εξετάζονται στην ίδια ύλη - αλλά δε δίνει λύση ουσιαστική.

2.3. Για κάθε επίπεδο δίνονται χαρακτηρισμοί Α, Β ή Γ (αν είναι 3 τα επίπεδα) όπου οι χαρακτηρισμοί αυτοί αντιστοιχούν στο βαθμό που ο μαθητής θα πάρει, π.χ. Στο επίπεδο Ε1 το Α μπορεί να είναι 13, 15 ή οτιδήποτε. Το ίδιο και στα επίπεδα Ε2 και Ε3. Ανάλογα με το επίπεδο να υπάρχει και κάποιος συντελεστής ο οποίος να προστίθεται αντίστοιχα, π.χ.

Ή χωρίς συντελεστή, Β ^{για Γ} 4 ή κάτι ανάλογο.

Το σύστημα αυτό ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα στην επιλογή των συντελεστών οι οποίοι θα είναι μάλλον αυθαίρετοι. Από τους τρεις αυτούς τρόπους οι οποίοι δεν αποκλείουν την ύπαρξη και άλλου τρόπου, εισηγούμαι στο Τμήμα την επιλογή του πρώτου τρόπου για τους λόγους που ανέφερα στην παράγραφο 2.1.

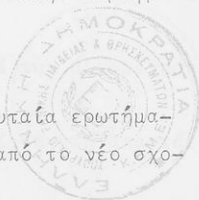
II. Ερωτήματα 3-6:

Προϋπόθεση για να απαντηθούν τα τέσσερα τελευταία ερωτήματα είναι να ισχύσει το νέο Α.Π. των ξένων γλωσσών από το νέο σχολικό έτος 1984-85.

Το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ έχει εγκρίνει ομόφωνα τα νέα αναλυτικά προγράμματα της ~~Αγγλικής~~ και της Γαλλικής και η Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων προχωρεί στη νομοτεχνική επεξεργασία τους για να τα προωθήσει.

Με την προϋπόθεση λοιπόν ότι θα ισχύσουν τα νέα Α.Π. ξένων γλωσσών από Σεπτέμβρη, οι απαντήσεις στα ερωτήματα 3-6 έχουν ως εξής:

3. Κατά πόσον θα υλοποιηθεί το περιεχόμενο των οδηγιών Γ2/

2210/6-9-83. Αυτό αφορά τις οδηγίες 1983 το περιεχόμενο των οποίων έχει άμεση σχέση με τη νέα διδακτική αντίληψη των Ξ, γλωσσών. Οι ίδιες οδηγίες δίνονται στους καθηγητές και φέτος για το σχολικό έτος 1984-85 και η πρόταση είναι να ισχύσουν από το Σεπτέμβρη.

4.- Εάν θα σταθούν άλλες διευκρινιστικές οδηγίες εφαρμογής των εντελλομένων.

Στο τέλος Αυγούστου η Επιτροπή Ξ.Γ. θα έχει ετοιμάσει για αποστολή στους καθηγητές

4.1.- Μια περιληπτική διευκρινιστική εγκύκλιο.

4.2.- Τον οδηγό διδακτικής του Καθηγητή ο οποίος θα έχει τη μορφή βιβλίου και θα περιλαμβάνει:

α) Το νέο Α.Π. σε πλήρη αναλυτική μορφή με επεξηγήσεις, διευκρινίσεις και παραδείγματα ώστε να γίνει αντιληπτό από όλους τους καθηγητές Ξ.Γ.

β) Βασικές διδακτικές αρχές της νέας μεθοδολογίας με ανάλογα παραδείγματα.

γ) Τύπους ασκήσεων που θα βοηθήσουν τους καθηγητές στον καθημερινό σχεδιασμό και εφαρμογή της νέας αντίληψης.

δ) Υποδείγματα τελικής εξέτασης με βάση τη νέα μέθοδο τα οποία θα λύνουν όλες τις απορίες των καθηγητών και θα τους βοηθούν αποτελεσματικά.

ε) Κριτήρια που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την αξιολόγηση των μαθητών.

Η παραπάνω περιγραφή του Οδηγού Διδακτικής του Καθηγητή απαντάει και στο έκτο ερώτημα.

Στο ερώτημα εάν θα γίνουν ενημερωτικά σεμινάρια για τους καθηγητές Ξ.Γ. η πρόταση της Επιτροπής Ξ.Γ. που φέρει την πατρότητα τόσο των νέων Α.Π. όσο και του νέου τύπου εξέτασης είναι: Να εγκρίνει το Τμήμα 1ήμερο σεμινάριο για τους Σχολικούς Συμβούλους ειδικότητας Ξ.Γ. 10 Σεπτέμβρη στην Αθήνα προκειμένου να ενημερωθούν οι Σύμβουλοι σχετικά με τα νέα προγράμματα κτλ. και με τη σειρά τους να οργανώσουν ανάλογα σεμινάρια για όλους τους καθηγητές των περιφερειών τους. Έτσι και με τη βοήθεια των Συμβούλων θα καταβληθεί προσπάθεια να φτάσει σε όλους του καθηγητές και ο οδηγός του Καθηγητή. Αυτό το τελευταίο επισημαί-

νεται ιδιαίτερα γιατί από ότι διαπίστωσαν και οι ίδιοι οι Σχ. Σύμβουλοι οι περισσότεροι καθηγητές δε λαβαίνουν τις σχετικές οδηγίες.

Συμπερασματικά προτείνουμε:

- 1) Να δοθεί η έγκριση στα εκπαιδευτήρια ΔΟΥΚΑ να εφαρμόσει τα επίπεδα στην Ε. Γλώσσα.
- 2) Να ισχύσει η οργάνωση των επιπέδων σε όλα τα Γυμνάσια και Λύκεια της χώρας από το νέο σχ. έτος 1984-85 (και όχι να καταργηθούν και εκεί που εφαρμόζονται π.χ. Γυμνάσιο και Λύκειο Χολαργού).
- 3) Να βαθμολογούνται οι μαθητές στην ύλη που διδάσκονται στο αντίστοιχο επίπεδο που φοιτούν.
- 4) Ο Οδηγός Διδακτικής των Καθηγητών Ξ. γλωσσών μαζί με υποδείγματα εξετάσεων να προωθηθεί στους καθηγητές μετά την ολοκλήρωσή του στο τέλος Αυγούστου.

5) Να εγκριθεί 1ήμερο ενημερωτικό σεμινάριο για τους Συμβούλους Ξ.γ. στις 10 Σεπτέμβρη από τους υπεύθυνους της Επιτροπής Ξ.Γ. σχετικό με τα νέα διδακτική αντίληψη στις Ξ. γλώσσες. Ως τόπος του σεμιναρίου προτείνεται η ΣΕΑΜΕ εφόσον δεν υπάρχει κώλυμα. Ώρα έναρξης 9 π.μ.

Ο Σύμβουλος Φ. Βώρος, μετά τις παραπάνω εισηγήσεις είπε: Για τον τρόπο βαθμολόγησης των μαθητών λυκείου (στην περίπτωση "επιπέδων" διδασκαλίας) υπογραμμίζω και τούτη την πτυχή:

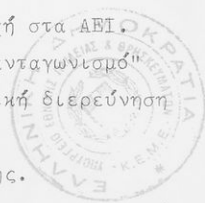
- 1) Όταν από τη βαθμολογία εξαρτάται και η εισδοχή στα ΑΒΤ.
- 2) Όταν "εισδοχή" δε σημαίνει "επάρκεια" αλλά "ανταγωνισμό" τότε η παιδαγωγική ευχή δεν αρκεί· χρειάζεται και νομική διερεύνηση και κατοχύρωση.

Προτείνω αυτή η πτυχή να τεθεί υπόψη της διοίκησης.

Το Τμήμα, ύστερα από διεξοδική συζήτηση, αποφαινεται ομόφωνα:

1) Να γίνει δεκτό το αίτημα των Εκπαιδευτηρίων Δούκα για χορήγηση άδειας να δημιουργήσουν τμήματα μαθητών κατά επίπεδο γνώσης στο μάθημα της ξένης γλώσσας.

2) Οι μαθητές γυμνασίων, όπου λειτουργούν τμήματα ξένης γλώσσας κατά επίπεδο γνώσης, να εξετάζονται και να βαθμολογούνται στο περιεχόμενο του επιπέδου τους. Για τους μαθητές όμως του λυκείου θα πρέπει η Διοίκηση να εξετάσει το θέμα από νομική πλευρά. Από πλευρά παιδαγωγική το Τμήμα δεν έχει αντίρρηση.

3) Για το επόμενο σχολικό έτος θα ισχύσουν οι οδηγίες που ήδη δόθηκαν στον ΟΕΔΒ για εκτύπωση. Το Σεπτέμβριο θα σταλούν και άλλες οδηγίες συμπληρωματικές.

4) Να οργανωθούν διήμερα σεμινάρια στις 27 και 28 ή 30 και 31 Αυγούστου για να ενημερωθούν οι σχολικοί σύμβουλοι ξένων γλωσσών στα θέματα που θα προκύψουν από τα νέα αναλυτικά προγράμματα.

5) Για τη γενίκευση του συστήματος νέας εξέτασης των ξένων γλωσσών στα γυμνάσια και λύκεια να ληφθεί πρόνοια στο νέο νόμο για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Θ Ε Μ Α 5ο : Ορισμός εκπροσώπων του ΚΕΜΕ, στα σεμινάρια Ξένων Γλωσσών.

Ο Εισηγητής του θέματος Ηλ. Σπυρόπουλος είπε:

Το Υπουργείο Παιδείας, κοινοποίησε αποφάσεις με τις οποίες ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος σεμιναρίων για καθηγητές Αγγλικής και Γαλλικής σχ. έτους 1984-85. Στις αποφάσεις αυτές αναγράφεται ότι το τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ παρακαλείται έγκαιρα να ορίσει εκπροσώπους του, οι οποίοι και θα αναλάβουν την εισαγωγική ομιλία του σεμιναρίου. Προτείνω λοιπόν:

α) Για τα σεμινάρια Γαλλικής (3 Σεπτεμβρίου):

1. Στην Αθήνα, Ηλίας Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ
2. Στη Λάρισα, Στ. Παπασημακόπουλος, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ
3. Στη Θεσσαλονίκη, Κυρ. Κατσιμάνης, Εισηγητής ΚΕΜΕ

β) Για τα σεμινάρια Αγγλικής (3 Σεπτεμβρίου):

1. Στην Αθήνα, Φαν. Βώρος, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ
2. Στη Θεσσαλονίκη, Λεων. Αδαμόπουλος, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ
3. Στην Καβάλα, Δημ. Σακκάς, Σύμβουλος Β' ΚΕΜΕ
4. Στην Καλαμάτα, Βασ. Θεοδωρακόπουλος, Εισηγητής ΚΕΜΕ

Το Τμήμα, ύστερα από διευκρινιστική συζήτηση αποφαινεται ομόφωνα: δέχεται τις προτάσεις του κ. Ηλ. Σπυρόπουλου στο σύνολό τους.

Θ Ε Μ Α 6ο : Απόρριψη συγγραφής βιβλίου Χημείας Α' τάξεως ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου.

Ο Εισηγητής του θέματος Σύμβουλος Στ. Παπασημακόπουλος είπε:

"Το βιβλίο που γράφτηκε με ανάθεση (πρ. 50/84 του ΚΕΜΕ) στους Μόρφο Σ., Μπαζάκη Ιωαν. και Πριόβολο Παύλο κρίθηκε από τους Μπομπέτση Αντ., Μαυρόπουλο Αβραάμ και Λιακόπουλο Κων.

Οι συγγραφείς κατέβαλαν αξιόλογη προσπάθεια για την μέσα σε σύντομο χρονικό πλαίσιο καλή εμφάνιση του βιβλίου.

Όμως οι συγγραφείς δεν είχαν σίγουρα υπόψη τους τα βιβλία Χημείας που κυκλοφορούν στο Γυμνάσιο και έτσι σε μερικά σημεία αντιφάσκουν με αυτά προκαλώντας σύγχυση.

Γενικά τα μειονεκτήματα του βιβλίου, όπως και η προσαρτημένη γνωμάτευση των κριτών βεβαιώνει, δεν μας επιτρέπουν να το εγκρίνουμε για το Ε.Π.Α.

Γι' αυτό εισηγούμαι στο Τμήμα την απόρριψή του". *Αντί αυτού να χορηγηθεί από τον διαδότη της Α' ΕΠΛ για το μέλημα της Χημείας το βιβλίο του Π. Ο. Σαυτήλαρη που χορηγούνται και οι διαδότης της Α' τάξεως των Λυκείων.*

Το Τμήμα, ύστερα από συζήτηση,

αποφάινεται ομόφωνα :

Κάνει δεκτή την εισήγηση του Συμβούλου Στ. Παπασημακόπουλου για το παραπάνω βιβλίο Χημείας.

Θ Ε Μ Α 7ο : Ανακοινώσεις.

Ανακοινώθηκε στο Τμήμα το περιεχόμενο των παρακάτω εγγράφων με αριθμό πρωτ. ΚΕΜΕ 1) 2390/5-7-84, 2) 2412/6-7-84, 3) 2430/9-7-84

Θ Ε Μ Α Βο : Απολογισμός εργασιών Τμήματος σχολ. έτους 1983-84.

Ο Εισηγητής του θέματος Σύμβουλος Ηλ. Σπυρόπουλος είπε:

Το Τμήμα Μέσης Εκπαίδευσης του ΚΕΜΕ σήμερα έχει την τελευταία, πριν από τις θερινές διακοπές, συνεδρίαση του. Εργάστηκε χωρίς διακοπή από 16/8/83 ως σήμερα και νομίζω ότι είναι χρήσιμο να κάνουμε ένα σύντομο απολογισμό. Πιστεύω ότι για κάθε καλόπιστο κριτή μας ο απολογισμός αυτός δεν είναι καθόλου φτωχός, παρά την ελλιπή σύνθεση του Τμήματος και τις άλλες γνωστές αιτίες δυσλειτουργίας του. Συγκεκριμένα, το Τμήμα

α) ανταποκρίθηκε στο γνωμοδοτικό του ρόλο με συνέπεια και βοήθησε αρκετά τις αρμόδιες για κάθε θέμα Διευθύνσεις του Υπουργείου στο έργο τους. Για να γνωμοδοτήσει ουσιαστικά, τεκμηριωμένα και έγκαιρα σε σχέδια νόμων, προεδρικών διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων κ.τ.λ. αφιέρωσε στο διόστημα αυτό συνολικά 115 πολυώρες συνεδρίες (47 από Αύγουστο ως Δεκέμβρη 1983 και 68 από Ιανουάριο ως τον Ιούλιο του 1984). Ακόμα, μέλη του Τμήματος ενίσχυσαν, με την τακτική παρουσία τους σε συνεδρίες, τα λοιπά Τμήματα του ΚΕΜΕ, στα οποία εκτιμήθηκε ιδιαίτερα η συμβολή τους,

β) Ταυτόχρονα ολοκλήρωσε τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα σχ. έτους 1983-4 και έγκαιρα ετοιμάστηκαν αναλυτικά προγράμματα σχ. έτους 1984-5. Ακόμα οργάνωσε την πειραματική διδασκαλία μαθημάτων που ανανεώνονται ριζικά (γλωσσική διδασκαλία Γυμνασίου, Αρχαία ελληνικά Λυκείου). Στη συνέχεια, με σύνταξη εγκυκλίων ολοκλήρωσε τις οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων σχ. έτους 1983-84 και έγκαιρα ετοίμασε τις οδηγίες διδασκαλίας μαθημάτων σχ. έτους 1984-5 (τρία πολυσέλιδα τεύχη).

γ) Μεγάλο μέρος του χρόνου του διέθετε για τα σχολικά εγχειρίδια. Πρότεινε την ανάπτυξη για το 1984-5 όσων θεωρούνται ικανοποιητικά, βελτίωσε ουσιαστικά περίπου 25 και ενέκρινε εντελώς νέα βιβλία (περίπου 15, στα οποία πρέπει να προστεθούν και 9 του Ε.Π.Α.). Αν στο αποτέλεσμα αυτό προσθέσουμε εκείνο που είχε επιτευχθεί το σχ. έτος 1982-3, μπορούμε να πούμε ότι η ανανέωση που έγινε στον τομέα των σχολικών βιβλίων ξεπερνά το 50% του αριθμού τους. Επίσης το τμήμα σύνταξε αναθέσεις ή προκηρύξεις συγγραφής νέων βιβλίων για το σχ. έτος 1985-6. Τέλος ασχολήθηκε και με το "βιβλίο καθηγητή" και ήδη το 1984-5 θα υπάρχουν 3 - 5 βιβλία για τη Μέση Εκπαίδευση.

δ) Στον τομέα της Επιμόρφωσης των καθηγητών και των Σχολικών Συμβούλων τη χρονιά αυτή το Τμήμα ανέλαβε την οργάνωση και τον κύριο όγκο των εισηγήσεων σε μεγάλο

αριθμό σεμιναρίων που εξυπηρετήσαν πραγματικές ανάγκες των Σχολείων μας. Ταυτόχρονα τα μέλη του συνέβαλαν στην αποδοτική λειτουργία κυρίως της ΣΕΛΜΕ Αθήνας, αλλά και της ΣΕΛΜΕ Τρίπολης. Τέλος συνέβαλαν στην επιτυχία της εκπομπής "Μισή ώρα με τους καθηγητές Μ.Ε." του α' προγράμματος ραδιοφωνίας, που οργάνωσαν οι συνεργάτες του Προέδρου του Τμήματος κ. Φ. Κακριδή.

Οφείλω να υπαγραμμίσω ότι όλο αυτό το έργο οφείλεται προπάντων, α) στο σωστό προγραμματισμό της δραστηριότητας του Τμήματος από τον Πρόεδρό του Καθηγητή κ. Φ. Κακριδή, ο οποίος, αν και πολύ απασχολημένος με τη συγγραφή των νέων βιβλίων αρχαίων ελληνικών Λυκείου, αφιέρωσε πολύ χρόνο και μόχθο στις καθυστερήσεις που Τμήματος. (Εξάλλου οφείλω να τον ευχαριστήσω για την εμπιστοσύνη με την οποία με περιέλαβε όλο αυτό το διάστημα που με δική του ευθύνη ανέλαβα χρέη προεδρεύοντος του Τμήματος), β) στην αξιοσύνη, την ευσυνειδησία και την εργατικότητα των συναδέλφων του Τμήματος, Συμβούλων και Εισηγητών, όπως και των περισσότερων απασπασμένων λειτουργών Μ.Ε. στο ΚΕΜΕ, και των γραμματέων του Τμήματος Δημήτρης Ζαραφονίτου και Παρ. Παπαδημητρίου. Προσωπικά σας ευχαριστώ όλους για την κατανόηση που δείξατε στον ιδιόζοντα ρόλο μου αυτό το χρονικό διάστημα και είμαι υποχρεωμένος να δεχτώ ότι ορισμένες αδυναμίες που εντοπίστηκαν στη λειτουργία του Τμήματος οφείλονται ακριβώς στην ιδιότητα αυτή, που δεν ήταν εύκολο να αρθούν όλες οι αρνητικές επιπτώσεις της. Ελπίζω ότι οι εμπειρίες της φετινής χρονιάς θα μας επιτρέψουν να προγραμματίσουμε πιο σωστά τις εργασίες μας για το επόμενο σχολικό έτος.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και λύθηκε η συνεδρίαση του Τμήματος.

Ο Προεδρεύων

Η Γραμματέας

Ηλ. Δημόπουλος

Παρ. Παπαδημητρίου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 69/1984
=====

Σήμερα, 20-8-84, ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής).

Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή, προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαζίδης, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς και Ι. Σκορδύλης, γιατί βρίσκονται σε κανονική άδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Ανακοινώσεις

ΘΕΜΑ 2ο - Θέματα Οικ. Οικονομίας. Εισηγητής Κ. Φούσκας.

ΘΕΜΑ 3ο - Λατινικά γ' δέσμης. Εισηγητής Φ. Κακριδής.

ΘΕΜΑ 4ο - Ανάθεση συγγραφής διδ. εγχειριδίου Φυσικής Β' Γυμνασίου.
Εισηγητής Στ. Παπασημακόπουλος,

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1.- 8555/17-7-84
- 2.- 2414/6-7-84
- 3.- 2591/19-7-84

Προτάσσεται το 3ο θέμα.

Στη συζήτηση του θέματος αυτού έλαβε μέρος ο κ. Φ. Κακριδής, ο οποίος είπε:

Η επιφυλλίδα που επισυνάπτεται στην εισήγηση δείχνει την γενική κατεύθυνση και αιτιολογία της πρότασης που θα κάνω. Συμπληρωματικά θυμίζω ότι με δική μας πρωτοβουλία το ΥΠΕΠΘ έκανε πέρσι αγωγές και μηνύσεις στους εκδότες των 'σχολικών βοηθημάτων'. Οι τελεσίδικες διαδικασίες εκκρεμούν, αλλά τα προσωρινά μέτρα τα κερδίσαμε, και τα 'υπόλοιπα αντίτυπα' βρίσκονται στα χέρια του οργανισμού. Ας ελπίσουμε ότι δε θα βρεθεί φέτος κανένας να βγάλει 'καινούρια' φυλλάδα, οπότε θα πρέπει, με 'δεδικασμένα' βέβαια, αλλά πάλι να ξεκινήσουμε από την αρχή.

Το πρόβλημα δεν περιορίζεται στις φυλλάδες ή και στα φροντιστήρια. Στα μαθήματα δέσμης αποφασιστικός είναι ο τρόπος της εξέτασης, που αποφασίζει και τον τύπο της διδασκαλίας, ή τουλάχιστο τα ενδιαφέροντα και τον τρόπο μελέτης των παιδιών. Για τα Λατινικά θα θυμάστε ότι είχαμε προωθήσει μια πρόταση στο ΥΠΕΠΘ (πρακτικό αριθμ. 21/84), πρόταση που δεν έγινε δεκτή- το πιθανότερο γιατί η αλλαγή που προτεínουμε στον τρόπο εξέτασης δεν είχε κοινοποιηθεί από την αρχή της χρονιάς. Δε συμφωνώ, αλλά τη δέχομαι αυτή τη δικαιολόγηση ως τη μόνη δυνατή. Τώρα, που είναι η σωστή στιγμή να προγραμματίσουμε τη χρονιά που αρχίζει, γυρίζω πάλι στην ίδια πρόταση και την ξαναδιατυπώνω:

Το κείμενο που δίνεται στις εξετάσεις είναι κείμενο από το διδασκνένο κδ βιβλίο και από τα κεφάλαια που περιλαμβάνονται στην ύλη των εξετάσεων.

Η Κεντρική Επιτροπή έχει δικαίωμα να τροποποιήσει το κείμενο ως εξής:

α) Να αντικαταστήσει μία ή περισσότερες λέξεις με άλλες που έχουν την ίδια συντακτική λειτουργία και περιλαμβάνονται στην ύλη των εξετάσεων.

β) Να παραλείψει λέξεις ή φράσεις του κειμένου ή και να προσθέσει στο κείμενο μία ή περισσότερες λέξεις από αυτές που περιλαμβάνονται στην ύλη των εξετάσεων.

γ) Να αλλάξει τον αριθμό (ενικός, πληθυντικός) των ονομάτων, αντωνυμιών και ρημάτων, ή και το χρόνο (όχι την έγκλιση!) των ρημάτων του κειμένου.

Οι παραπάνω αποκλίσεις από τη διατύπωση του κειμένου του διδακτικού βιβλίου δεν αλλοιώνουν τη συντακτική του δομή, μπορούν όμως να τροποποιηθούν - όχι φυσικά και να ανατρέψουν - το νόημα.

Με την παραπάνω ρύθμιση, που προτείνω να προστεθεί στον κανονισμό των εξετάσεων, αποφεύγουμε (ή και τιμωρούμε) τη μηχανική αποστήθιση των μεταφράσεων, οδηγούμε τους υποψήφιους σε δημιουργικότερο τρόπο μελέτης, και δίνουμε στους καθηγητές τη δυνατότητα να κινηθούν ελεύθεροι ασκώντας τα παιδιά στο χειρισμό των γλωσσικών στοιχείων (λεξιλόγιο, γραμματικοί τύποι) των Λατινικών. Η επέκταση του νεωτερισμού και στα συντακτικά φαινόμενα δε θεωρείται σκόπιμη, γιατί η δυσκολία θα ήταν μεγάλη και οι υποψήφιοι δεν έχουν σε ένα μέσα χρόνο τη δυνατότητα να την αντιμετωπίσουν.

Για την περίπτωση που το Τμήμα, ελπίζω και το ΥΠΕΠΘ, δεχτεί την τροποποίηση και την ανακοίνωση, θα χρειαστούν, κάποια αλλαγή στις οδηγίες διδασκαλίας μας και ορισμένα υποδειγματικά 'θέματα'.

Με την ευκαιρία διαπιστώνω με λύπη μου ότι το ΥΠΕΠΘ δεν προχώρησε ακόμα στην κατάργηση των Κλασικών Λυκείων. Αντίθετα, είχα την ευκαιρία να δω στα επίσημα Α.Π. ότι η πρώτη και δευτέρα Κλασικού Λυκείου ακολουθεί το παλιό πρόγραμμα των Λατινικών (REGINA ROSAS AMAT) και στην τρίτη πίσω Γιάννη τα καράβια - το πρόγραμμα της δέσμης. Αυτός ο ρηξικέλευθος 'διακανονισμός' με αφήνει εμβρόντητο.

Ακολούθησε συζήτηση.

Ο κ. Β. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Άκουσα με χαρά την εισήγηση του κ. Φ. Κακριδή, γιατί δείχνει μια προσπάθεια βελτίωσης του μαθήματος των Λατινικών. Συμφωνώ λοιπόν με όσα προτείνει. Ακόμα και με τα όσα αναφέρονται στα Πρότυπα Κλασικά Λύκεια. Ας μου επιτραπεί όμως να προ-
στέσω δύο πράγματα: α) Στο σχέδιο διατάξεως να περιληφθεί και δυνα-
τότητα για παράλειψη λέξεων ή φράσεων και β) Στο σχέδιο διατάξεως να
γίνει λόγος και για τον τρόπο με τον οποίο θα διατυπώνονται οι παρατη-
ρήσεις των Λατινικών.

Ο κ. Βώρος λέγει:

1.- Παρακολουθώντας των ωραία εισήγηση και την ευχάριστη και ε-
ποικοδομητική συζήτηση είπα πολλές φορές στον εαυτό μου "TERQUE QUAT-
TERQUE BEATI QUI SILERE POSSUNT" (τροποποιώντας μια φράση του Βιργί-
λιου) που σημαίνει σε απλή νεοελληνική: "τρεις και τέσσερις φορές
ευτυχιμένοι όσοι μπορούν να σιωπούν". Δυστυχώς δεν μπορώ να σιωπήσω
αφού τα θέματα που συζητάμε δεν είναι ιδιωτικά, αλλά αφορούν όλη την
ελληνική νεότητα.

2.- Οφείλω λοιπόν να πάρω θέση. Κι έχω δύο σοβαρές επιφυλάξεις:

α) Πάλι ο Βιργίλιος μου προμηθεύει την αφετηρία: QUOD MUNUS
REIPUBLICAE OFFERRE MAJUS MELIUSQUE POSSUMUS QUAM SI DOCEMUS ATQUE
ERUDIMUS JUVENTUTEM! που σημαίνει: ποιο δώρο μεγαλύτερο και καλύτερο
μπορούμε να προσφέρουμε στη δημοκρατία από το να μορφώνουμε να καλλιερ-
γούμε τη νεότητα; (DOCERE ET ERUDIRE!)

Επειδή νομίζω ότι με τα λατινικά που προσφέρουμε ούτε DOCEMUS ούτε
ERUDIMUS (ούτε μορφώνουμε ούτε καλλιεργούμε) τη νεότητα, μοιραία συνά-
γω ότι οι βελτιώσεις που εισηγήθηκε ο κ. Κακριδής (σοφές αν το πρόβλημά
μας ήταν η βελτίωση της λατινομάθειας χωρίς αναφορά στα αιτούμενα της
γενικής παιδείας και στις κοινωνικές επιπτώσεις των εξετάσεων) δεν είναι
χρειαζούμενες. Αντίθετα, είναι πιθανό να επιδεινώσουν την ανισότητα
προσφοράς εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Και μπαίνω στη δεύτερη επιφύλαξή μου.

β) Τα αποτελέσματα των εισιτηρίων εξετάσεων μιας χρονιάς (1980-81)
έδωσαν την ακόλουθη εικόνα σε ποσοστά επιτυχίας στην πρωτοβάθμια εκπαι-
δευση:

Έβρος	8.1%	
Ήπειρος	11%	
Κρήτη	}	13 - 14%
Πελοπόννησος		
Στερεά πλήν Αττικής		
Ανατολική Αττική	51%	
Τα καλά σχολεία της Ανατ. Αττικής		72%

Κι αν λάβουμε υπόψη ότι πολλοί απόφοιτοι των σχολείων της τελευταίας κατηγορίας είχαν προεγγραφεί σε ξένα πανεπιστήμια και δεν πήραν μέρος σε εξετάσεις εδώ (ίσως 20%), τότε το ποσοστό πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από αυτά τα καλά σχολεία φτάνει στα 92%.

Οι βελτιώσεις λοιπόν που προτείνει ο κ. Κακριδής άμεσα θα αξιοποιηθούν από το διαλεγμένο διδακτικό προσωπικό της Ανατ. Αττικής, όχι όμως από τους συναδέλφους στον Έβρο, στην Ήπειρο, στην Ακαρνανία, Αρκαδία, κρήτη. Συνέπεια και απορία: το ποσοστό ανισότητας που παρουσίασε θα αμβλυνθεί ή θα οξυνθεί; Φρονώ το δεύτερο θα συμβρί.

3.- Για τους λόγους αυτούς νομίζω ότι άλλες βελτιώσεις του συστήματος εξετάσεων έχουν προτεραιότητα:

- α) Εκστρατεία επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού σε όλη τη χώρα.
- β) Αποσύνδεση του Απολυτηρίου από τις διαδικασίες πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Δε θα πω για τις προτάσεις αυτές λεπτομέρειες γιατί δεν είναι στο τωρινό θέμα.

Ο κ. Κακριδής λέγει στα όσα είπε ο κ. Βώρος: (α) τα κριτήρια της γεωγραφικής (ή και της κοινωνικής - που θα με ενδιέφερε περισσότερο) κατανομής των ποσοστών επιτυχίας είναι σημαντικά, αλλά δε θα τα έβαζα ποτέ πρώτα, όταν το θέμα είναι επιστημονικό-παιδαγωγικό και αφορά την αντικειμενική μάθηση ή αποστήθιση μιας ύλης, (β) με αυτό που προτείνω νομίζω ότι ευνοώ την ισοκατανομή των ποσοστών, γιατί πια εξετάζω διανοητική και φιλολογική ικανότητα, που αυτά δεν προάγονται εύκολα με τα ιδιωτικά μαθήματα και το κάθε λογής 'ντοπάρισμα'.

Στη συνέχεια ο κ. Βώρος λέγει: Στη δευτερολογία του κ. Κακριδή επιθυμώ να αντιπαρατηρήσω:

α) Είναι γνωστό ότι στα ποσοστά επιτυχίας των προνομιούχων σχολείων αντιπροσωπεύονται βέβαια και οι επαρχίες· όχι όμως σε τέτοιο βαθμό που να πούμε βελτιώνονται σημαντικά οι ανισότητες που προσημειώσαμε. Αλλά αυτή ακριβώς η παρατήρηση του κ. Φούσκα φέρνει το ερώτημα: πρέπει να ενισχύουμε τη φυγή από τον Έβρο κλπ. προ την Αθήνα; Ή να βελτιώσουμε κι εκεί (στον Έβρο) την ποιότητα διδασκαλίας και άρα τα ποσοστά επιτυχίας και τις προσδοκίες τους, ώστε να μένουν εκεί;

β) Επιώθηκε από τον κ. Κακριδή ότι με τις εξετάσεις επιλέγονται οι διανοητικά καταλληλότεροι. Νομίζω όχι· επιλέγονται οι εκπαιδευτικά ευνοημένοι. Δύο παράγοντες συμβάλλουν: η φύση και η διδασκαλία. Η διδασκαλία ποιότητας οικοδομεί πάνω στις δυνατότητες που προσφέρει η φύση. Είναι αρχαία η παρατήρηση αυτή: Διδαχή και φύσις παραπλήσιον εστί και γάρ η διδαχή μεταρυσμοί την φύσιν, μεταρυσμούσα δε φυσιοποιεί. (Δημόκριτος 33) Όταν λοιπόν προσφέρουμε διδαχή ποιότητας εδώ, όχι όμως και στον Έβρο, ενισχύουμε την ανισότητα ευκαιριών. Με τις εξετάσεις επιλέγουμε τους κοινωνικά-εκπαιδευτικά ευνοημένους. Προς αυτή την κατεύθυνση θα βοηθήσει ακόμη περισσότερο η πρόταση του κ. Κακριδή.

Δεν επιθυμώ να μακρυγορήσω και για το ότι η ίδια πρόταση θα ενισχύσει την αναζήτηση ελπίδας στα φροντιστήρια.

Ξαναθυμίζω ως πρόταση: όσα έγραφα στην παρ. 3 (α,β).

Ο κ. Κακριδής απαντά: Όπως πολύ σωστά επισημαίνει και η J. DE ROMILLY στο πολύ πρόσφατο βιβλίο της "L'ENSEIGNEMENT EN DETRESSE" (Παρίσι 1984) η προσπάθεια για ισότητα ευκαιριών δεν επιτρέπεται να οδηγεί στην ισοπέδωση προς τα κάτω. Αυτό που μας λέει ο κ. Βώρος ισοδυναμεί με τη φράση: "Δεν έχω σε όλη την Ελλάδα καθηγητές να διδάξουν δημιουργικά το μάθημα και γι' αυτό συνεχίζω να ζητώ αποστήθιση, που αυτή καταφέρνουν να τη διδάξουν όλοι". Φυσικά αυτή την κατάργηση του μαθήματος δεν τη δέχομαι.

Μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης διατυπώνεται το ερώτημα: Αν καταρχήν γίνεται δεκτή η πρόταση για αλλαγή του τρόπου εξέτασης των Λατινικών - ιδιαίτερα ως προς τη μορφή του κειμένου, με τη Δήλωση.

Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος, η παραπέρα συμπλήρωση και επεξεργασία της πρότασης θα ανατεθεί στον κ. Θεοδωρακόπουλο που θα εισηγηθεί σχετικά ως το τέλος Αυγούστου. Ακολουθεί ψηφοφορία.

Ψηφοφορία

Τοματῖδης	ΝΑΙ
Παπασημακόπουλος	ΝΑΙ
Αδαμόπουλος	ΝΑΙ
Παπαδόπουλος	ΝΑΙ
Βώρος	ΟΧΙ
Σπυρόπουλος	ΝΑΙ
Βαρουχάκης	ΝΑΙ
Κακριδής	ΝΑΙ

Το Τμήμα με ψήφους 7:1 αποδέχεται την πρόταση του κ. Κακριδή.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Με την υπουργική απόφαση αρ. Φ.211.13/6/Γ2/1439/28-5-84 συγκροτήθηκε Επιτροπή ειδικών από τους:

- 1) Αθανασία Ζαφειροπούλου, σχολ. Σύμβουλο ειδικότητας Οικ. Οικονομίας,
- 2) Αγγελική Μαρίνου-Βελεντζά, καθηγήτρια ΧΑΣΟΟ και Πρόεδρο του Συνδέσμου αποφοίτων ΧΑΣΟΟ,
- 3) Αντωνία Μπράνου, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας Β' Γυμνασίου Ν. Ηρακλείου και Γραμματέα του Συνδέσμου καθηγητριών Οικ. Οικονομίας,
- 4) Ολυμπιάδα Κοκκέβη, MASTER Γεωργικής και Οικ. Οικονομίας-συγγραφέα &
- 5) Αιδ. Κων. Φούσκα, Μέλος του ΚΕΜΕ - υπεύθυνο για το μάθημα, ως σύνδεσμος της Επιτροπής με το ΚΕΜΕ,

με αποκλειστικό έργο και σκοπό:

"α) Τη μελέτη των Α.Π. που έχουν κατά καιρούς υποβληθεί και εγκριθεί και τη διατύπωση πρότασης για την οριστική μορφή του Α.Π. του Γυμνασίου με βάση Ω.Π. τριών ωρών (από μία σε κάθε τάξη),

β) την προετοιμασία της ανάθεσης συγγραφής του βιβλίου της Β' Γυμνασίου με ενδεχόμενη μετακίνηση κεφαλαίων του βιβλίου της Α' τάξεως ή αντικατάσταση, συμπλήρωση κτλ.,

γ) τη μελέτη και αξιολόγηση των βιβλίων που έχουν τεθεί στη διάθεσή μας από τους συγγραφείς τους".

Με νεότερη υπουργική απόφαση (Φ.211.13/9/Γ2/2161/27-6-84) η Επιτροπή συμπληρώθηκε από την Περσεφόνη Γκότση, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας του Θ' Γυμνασίου Καλλιθέας και Πρόεδρο του Συλλόγου καθηγητριών Οικ. Οικονομίας και την Κρίστη Κοκολάκη-FADEL, BACHELOR Οικ. Οικονομίας - καθηγήτρια Κολλεγίου Αθηνών.

Η Επιτροπή συνεδρίασε πολλές φορές σε πρωινές ή απογευματινές συνεδρίες στο ΚΕΜΕ ή αλλού και αφού έλαβε υπόψη της όλα τα σχετικά στοιχεία που της δόθηκαν από το ΚΕΜΕ και τις διάφορες απόψεις που διατυπώθηκαν, κατέληξε - συμβιβαστικά - να προτείνει ως οριστική μορφή Αναλυτικού Προγράμματος το ακόλουθο κείμενο:

Γενικός Σκοπός του μαθήματος

Επειδή η Οικιακή Οικονομία είναι η επιστήμη που αξιοποιεί, αναπτύσσει και οργανώνει τις ανθρώπινες ικανότητες και τα υλικά αγαθά για την παρούσα και μελλοντική ευημερία του ατόμου, της οικογένειας, της Κοινότητας και των κοινωνικών ιδρυμάτων, γι' αυτό γίνεται μελέτη και έρευνα στις επιστήμες και τέχνες που αναφέρονται σ' όλους τους τομείς και τις αλληλεπιδράσεις της οικογενειακής ζωής με το φυσικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον του ανθρώπου.

Άρα, σκοπός της Οικιακής Οικονομίας είναι η βελτίωση των όρων διαβίωσης του ανθρώπου, ως ατόμου, ως μέλους μιας οικογένειας και ως μέλους διαφόρων ομάδων, για να εξυψωθεί το βιοτικό επίπεδο της κοινωνίας ανάλογα με τις νέες συνθήκες που επικρατούν και τις μεγάλες αλλαγές που συντελούνται, προμηνύματα ενός καινούργιου αιώνα.

Τάξη Α' Γυμνασίου

Α' Σκοπός:

Το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας στην Α' Γυμνασίου

έχει δύο σημαντικούς σκοπούς:

α. Νά δώσει στο μαθητή... τα εφόδια που του χρειάζονται για να γίνει υπεύθυνο, ανεξάρτητο και αυτο-δύναμο. Για να μπορέσει να καλλιεργήσει έτσι την προσωπικότητα του πρέπει πρώτα να γνωρίσει τον εαυτό του και τις ανάγκες του. Να μάθει να φροντίζει το σώμα του, να καλλιεργεί το πνεύμα του και να βρίσκει ηρεμία και άνεση μέσα στο χώρο των δυνατοτήτων του, ώστε να πετύχει μια καλύτερη ζωή.

β. Ο δεύτερος σκοπός είναι η κοινωνικοποίησή του. Πρέπει να βρεί τη θέση του μέσα στα περιβάλλοντά του (οικογένεια, σχολείο, κοινότητα) και να βρεί τρόπους να βελτιώνει διαρκώς αυτή τη θέση.

β' ~~Ύλη του μαθήματος~~
~~Παιδαγωγικό πρόγραμμα~~

~~Α' Γυμνασίου~~
(~~10~~ ~~μετ~~ ~~διδακτικής~~ : ~~1~~ ~~την~~ ~~εβδομάδα~~) ~~μαθήματα~~ ~~30~~

I. Το άτομο και το κοινωνικό του περιβάλλον.

A. Αυτογνωσία

1. Ιδιαιτερότητα του ατόμου
2. Ανθρώπινες ανάγκες
3. Εσωτερικός και εξωτερικός κόσμος του ατόμου.

Δίνονται στους μαθητές στοιχεία για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους με τη σωστή ικανοποίηση των φυσικών και ψυχικών αναγκών τους. Για να είναι σωστή η ικανοποίησή τους πρέπει να κατευθύνεται με τον αυτοέλεγχο και την αυτοκριτική που μαθαίνουν να ασκούν.

Ακόμα μαθαίνουν να προβάλλουν την προσωπικότητά τους με σωστή κοινωνική συμπεριφορά και ανάλογη εμφάνιση.

B. Η θέση του ατόμου στην οικογένεια

1. Η ζωή στην οικογένεια (δικαιώματα και υποχρεώσεις)
2. Επικοινωνία και σχέσεις με τα άλλα μέλη.

Αναγνώριση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που έχει το άτομο ως μέλος μιας οικογένειας που μέσα της καλλιεργείται η έννοια της προσφοράς υπηρεσιών και ανάληψης ευθυνών. Σωστοί τρόποι συμπεριφοράς των μαθητών μέσα στην οικογένεια που διέπονται από αγάπη, σεβασμό και κατανόηση.

Γ. Η θέση του ατόμου στην Κοινότητα

1. Σχολείο - Καθηγητές - Συμμαθητές.
2. Γειτονιά - Φίλοι.
3. Λύσεις ατομικών και ομαδικών προβλημάτων από το παιδί.

Επισημαίνονται στους μαθητές οι υπευθυνότητες και τα δικαιώματα που δημιουργεί η συμμετοχή του ατόμου στις διάφορες ομάδες και μαθαίνουν τη διαδικασία της σωστής αντιμετώπισης ατομικών και ομαδικών προβλημάτων, που δημιουργούνται από τη συμμετοχή τους στις διάφορες κοινωνικές ομάδες.

(Πρόβλημα - σχέδιο επίλυσης - αντιμετώπιση - αξιολόγηση).

II. Ενδυμασία

A. Η ενδυμασία και η προσωπικότητα του ατόμου.

1. Εμφάνιση

2. Προγραμματισμός αναγκών για υγιεινή και άνετη ενδυμασία.

Οι μαθητές μαθαίνουν ότι η σωστή εμφάνιση του ατόμου, ανάλογη με την περίπτωση και τις δραστηριότητες τους, έχει άμεση σχέση με την ευνοϊκή προβολή της προσωπικότητάς τους.

Η σωστή εμφάνιση εξαρτάται από τις υγιεινές τους συνέπειες τις γνώσεις τους πάνω σε θέματα σχετικά με την ενδυμασία και την αισθητική της και τον ανάλογο προγραμματισμό των αναγκών τους.

B. Βασικές γνώσεις

1. Υφαντικές ίνες και Υφάσματα.

2. Ιδιότητες

Οι γνώσεις που δίνονται πάνω σε θέματα ενδυμασίας περιλαμβάνουν και ειδικές γνώσεις σχετικές με την προέλευση, σύνθεση και κατασκευή των υφαντικών ινών και υφασμάτων.

Περιλαμβάνουν ακόμα τις ιδιότητες τους, τη χρήση και την φροντίδα τους.

Γ. Κριτήρια για την αγορά ενδυμάτων

1. Ετικέτες και σύμβολα
2. Συμπεριφορά

Γνώσεις και κριτήρια απαραίτητα για τη σωστή επιλογή και αγορά της ενδυμασίας και των συμπληρωμάτων της. Αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία και στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καταναλωτή.

Δ. Φροντίδα για τη διατήρηση των ενδυμάτων

1. Καθαρισμός και σιδέρωμα
2. Φύλαγμα (καθημερινό, εποχιακό)
3. Επιδιορθώσεις

Δίνονται στους μαθητές γνώσεις και δεξιότητες απαραίτητες για την καλή συντήρηση και φροντίδα της ενδυμασίας και επισημαίνονται οι ωφέλειες που απορρέουν από αυτές.

III. Περιβάλλον και Κατοικία

Α. Το Φυσικό Περιβάλλον

1. Η σημασία του περιβάλλοντος και η επίδραση του ανθρώπου σ' αυτό.
2. Προστασία του περιβάλλοντος.

Οι μαθητές μαθαίνουν ν' αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και τη σημασία του για τη ζωή και την υγεία του ανθρώπου. Επισημαίνεται η επίδραση του ανθρώπου στο περιβάλλον και η υποβάθμισή του από την αλόγιστη και αγραμμάτιστη συμπεριφορά του ως ατόμου και ως μέλους μιας ομάδας.

Αναφέρονται τὰ διάφορα μέτρα προστασίας, οι προσπάθειες επαναφοράς του κακοποιημένου περιβάλλοντος και η μεγάλη προσφορά που μπορεί να δίνει το κάθε άτομο σ' αυτά.

B. Κατοικία ένα μέρος του Κοινωνικού Περιβάλλοντος.

1. Εναρμόνιση της κατοικίας με το περιβάλλον.
2. Διαρρύθμιση των χώρων της κατοικίας.
3. Άνεση, ασφάλεια και υγεία στην κατοικία.
4. Οργάνωση ατομικού δωματίου.

Παρέχονται οι βασικές

Γνώσεις για την απαραίτητη εναρμόνιση της κατοικίας με το φυσικό της περιβάλλον, ^{ώστε η κατασκευή της κατοικίας να είναι} ~~να είναι δυνατή τα υλικά το σχέδιο και~~ ^{εναρμονισμένη} ~~η κατασκευή της κατοικίας~~ ανάλογα με τη γεωγραφική θέση, τις κλιματολογικές συνθήκες, ^{των} παράδοση του τόπου και ^{τις} ασχολίες των κατοίκων.

Η διαρρύθμιση και ὁργάνωση των χώρων της κατοικίας πρέπει να εξασφαλίζουν την υγεία, ^{της} ασφάλεια και ^{των} άνεση όλων των μελών της οικογένειας.

Οι παραπάνω γνώσεις στοχεύουν ειδικά στη σωστή οργάνωση και συντήρηση του ατομικού δωματίου ή χώρου του μαθητή, που είναι σημαντικό στοιχείο έκφρασης της προσωπικότητάς του.

IV. Διατροφή

A. Διατροφή και Υγεία

1. Αναγκαιότητα της καλής διατροφής.
2. Οδηγίες για τη σωστή διατροφή
3. Σχέση διατροφής και βάρους.

Οι μαθητές πρέπει να αναγνωρίσουν την αναγκαιότητα της τροφής στον οργανισμό του ανθρώπου και να πάρουν οδηγίες σχετικές με

την ποιότητα και ποσότητα των τροφίμων, που χρειάζεται ο άνθρωπος για την συντήρηση, ανάπτυξη και λειτουργία του οργανισμού του. ~~με τη βοήθεια~~ ^{με τη βοήθεια} τη σχέση διατροφής και βάρους και τη σημασία του φυσιολογικού βάρους στην υγεία του ατόμου.

Β. Παρασκευή τροφής

1. Συσκευές, σκεύη και εργαλεία
2. Χρησιμοποίηση συνταγών
3. Τρόποι παρασκευής γευμάτων
4. Σερβίρισμα και συμπεριφορά.

Οι μαθητές παίρνουν πρακτικές και θεωρητικές γνώσεις, απαραίτητες για τη δραστηριοποίηση και αυτοεξυπηρέτησή τους σέ' ότι έχει σχέση με την προετοιμασία και ^{το} σερβίρισμα της τροφής.

Α/ Συσπός: Τάξμ Β' Γυμνασίου

Στη Β' Γυμνασίου οι μαθητές αντιμετωπίζουν την πραγματικότητα της συμμετοχής τους στην κοινότητα. Συνειδητοποιούν ότι είναι μέλη μιας ομάδας και ότι η θέση τους μέσα σ' αυτήν εξαρτάται κατά ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς τους ίδιους.

Σκοπός λοιπόν του μαθήματος είναι να τους δώσει τα εφόδια που χρειάζονται, για να παίρνουν σωστές αποφάσεις, να μάθουν να αναγνωρίζουν τις πηγές εφοδίων και ^{που υπείρχαν} τους πόρους ^{και} γύρω τους ^{που} πολύ συχνά πολλαπλασιάζουν την οικονομική δυνατότητα του ατόμου.

β' Υλη του μαθήματος
Αναλυτικό πρόγραμμα

~~Β' Γυμνασίου~~

(3ρες διδασκαλίας: 1 εν εβδομάδα) μαθήματα 20

Ι. Η Οργάνωση στη ζωή

Α. Έννοια της οργάνωσης

1. Ορισμός και σκοπός της οργάνωσης

2. Διαδικασία και επιδράσεις.

~~Στο μάθημα της Οικ. Οικονομίας~~

Οργάνωση είναι η χρησιμοποίηση των εφοδίων που υπάρχουν για να επιτύχει ένας σκοπός.

Αναλύεται η διαδικασία της οργάνωσης που έχει τέσσερα στάδια.

Α. Επισήμανση ενός σκοπού. Β. Δημιουργία μιας τακτικής που να χρησιμοποιεί όλα τα υπάρχοντα εφόδια για την πραγματοποίηση του σκοπού. Γ. Εφαρμογή της τακτικής σ' ένα σχέδιο δράσης βήμα προς βήμα μέχρι την πραγματοποίηση του σκοπού. Δ. Τελικά γίνεται αξιολόγηση α) αν έχει πραγματοποιηθεί ο σκοπός και β) αν η τακτική που ακολουθήθηκε ήταν η καλύτερη.

Β. Πηγές και πόροι (RESOURCES)

1. Κοινωνικές (ανθρώπινο δυναμικό)

2. Οικονομικές (χρήμα, χρόνος, εργασία)

3. Φυσικές

Τα εφόδια που διαθέτει ο άνθρωπος είναι οι πηγές και οι πόροι που βρίσκονται στην διάθεσή του.

Δίνεται στους μαθητές η δυνατότητα να καλλιεργήσουν την ικανότητα και να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για να μπορούν να χρησιμοποιούν όσο το δυνατό καλύτερα τις πηγές και τους πόρους που διαθέτ^{ουν} ο ίδιος, όπως είναι οι φυσικές και πνευματικές ικανότητες, η διάθεση και τα talέντα, και αυτές που βρίσκονται

στο κοινωνικό και φυσικό του περιβάλλον, όπως χρήμα, ~~και~~ υλικά αγαθά, χρόνος, πληροφόρηση, κοινωνικές υπηρεσίες, άλλα αγαθά και φυσικοί πόροι.

Γ. Λήψη αποφάσεων

1. Ανάγκες, επιθυμίες και στόχοι
2. Προγραμματισμός, εκτέλεση και αξιολόγηση.

Ο κάθε άνθρωπος έχει πολλές ανάγκες και επιθυμίες και η ζωή του είναι μια σειρά αποφάσεων που στοχεύουν στην ικανοποίησή τους. Δίνονται στους μαθητές οι απαιτούμενες γνώσεις, για να μπορούν να παίρνουν σωστές αποφάσεις που είναι εποικοδομητικές για μια καλύτερη ζωή.

Για να είναι σωστές όμως ^{οι αποφάσεις} ~~χρειάζεται~~ το άτομο να έχει τις γνώσεις και την ικανότητα να χρησιμοποιεί τα εφόδια που διαθέτει με τον πιο αποδοτικό τρόπο.

II. Ενδυμασία

A. Αναγκαιότητα και σκοπιμότητα της ενδυμασίας.

1. Ιστορική εξέλιξη της ενδυμασίας.
2. Η κοινωνική και ψυχολογική σημασία που έχει το ένδυμα για τον άνθρωπο.
3. Η εποχή μας και οι επιδράσεις της μόδας.

Η ενδυμασία είναι η ικανοποίηση μιας βασικής ανθρώπινης ανάγκης που εξελίχθηκε μαζί με την ιστορική και πολιτιστική ζωή του ανθρώπου.

Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν τη σημασία της ενδυμασίας για τον άνθρωπο, τις επιδράσεις που δέχεται από τον κοινωνικό περίγυρο και ~~πώς~~ επηρεάζεται ^{από} τη προσωπικότητά του ανθρώπου. Επισημαίνεται ακόμα πώς και γιατί τα διάφορα στοιχεία της μόδας επαναλαμβάνονται και ποιοι παράγοντες τα επηρεάζουν.

Β. Πρακτικές εφαρμογές

1. "Πατρών", υλικά και εργαλεία
2. Εκτέλεση.

Οι μαθητές μαθαίνουν τη σημασία και τη χρησιμοποίηση των "πατρών", και τα ανάλογα υλικά και εργαλεία για την κάθε περίπτωση, με σκοπό την καλλιέργεια ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων.

III. Κατοικία

Α. Λειτουργικότητα και αισθητική του χώρου

1. Διαρρύθμιση χώρων
2. Διακόσμηση
3. Εξοπλισμός

Οι μαθητές μαθαίνουν τι προϋποθέτει η σωστή διαρρύθμιση των εσωτερικών και των εξωτερικών χώρων του σπιτιού και πώς μπορεί να βελτιωθεί η υπάρχουσα διαρρύθμιση, για να εξυπηρετεί τους ενοίκους λειτουργικά και αισθητικά.

Αναλύονται οι αρχές της διακόσμησης και οι τρόποι χρησιμοποίησής τους για ένα άνετο και ευχάριστο σπίτι. Ακόμα αναφέρονται τρόποι σωστής επιλογής, χρήσης και συντήρησης του εξοπλισμού του σπιτιού.

Β. Χρήση και ασφάλεια εγκαταστάσεων

1. Εγκαταστάσεις - Χρήση και μέτρα προστασίας.
2. Εξοικονόμηση ενέργειας
3. Οργάνωση Κέντρων Εργασίας.

Γνώσεις για όλες τις βασικές εγκαταστάσεις και τις διάφορες μορφές ενέργειας που χρησιμοποιούνται στο σπίτι. Επισημαίνονται οι σωστοί τρόποι χρήσης, τα μέτρα προστασίας, συντήρησης και

εξοικονόμησης ενέργειας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη σωστή οργάνωση και διαρρύθμιση των κέντρων εργασίας του σπιτιού και κυρίως της κουζίνας.

III. Διατροφή (Ο κόσμος των τροφών)

A. Τα τρόφιμα

1. Γάλα - τυρί - γιαούρτι
2. Κρέας-ψάρι-κοτόπουλο-αυγά-όσπρια-ξηροί καρποί.
3. Φρούτα λαχανικά
4. Ψωμί-δημητριακά
5. Λίπη - λάδια - γλυκά
6. Ποτά-ροφήματα-άναψυκτικά-οινοπνευματώδη ποτά.

Δίνονται βασικές γνώσεις σχετικές με τα τρόφιμα, τις πηγές τους τα θρεπτικά τους συστατικά, τη θρεπτική τους αξία για τον άνθρωπο και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. Οι μαθητές μαθαίνουν ακόμα ^{υγιεινής} τρόπους ^(παρασκευής και κατανάλωσης τους) των τροφίμων.

B. Τροφές και θρεπτικά συστατικά

1. Ο ρόλος της τροφής - θερμίδες και θρεπτικά συστατικά.
2. Κύρια θρεπτικά συστατικά (πρωτεΐνες-υδατάνθρακες-λίπη)
3. Βοηθητικά θρεπτικά " (βιταμίνες-άλατα-νερό).

Αναλύεται ο ρόλος της τροφής με βασική προϋπόθεση της καλής υγείας και ανάπτυξης του οργανισμού και ως πηγή ενέργειας.

Αναπτύσσεται ο ορισμός και η έννοια της θερμίδας και των τζάουλς και οι απαιτούμενες ποσότητες κατά περίπτωση στη καθημερινή διατροφή. Γίνεται λεπτομερής εξέταση των θρεπτικών συστατικών, κυρίων και βοηθητικών, η χημική τους θέση και βιολογική τους αποστολή, οι πηγές παραλαβής και οι απαιτούμενες ποσότητες στην καθημερινή δίαιτα.

Γ. Συντήρηση και διατήρηση τροφίμων

1. Η ανάγκη διατήρησης των τροφίμων στο σπίτι και στη βιομηχανία.

Παρέχονται βασικές γνώσεις για την επιλογή και αγορά τροφίμων. Αναφέρεται η σημασία της συντήρησης και διατήρησης των τροφίμων για λόγους υγείας, οικονομίας και εξυπηρέτησης. Αναλύονται οι τρόποι που χρησιμοποιούνται, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και οι τρόποι επιλογής.

Δ. Σχεδιασμός Γευμάτων

1. Κύρια Γεύματα

2. Κριτήρια επιλογής παρασκευασμάτων και οργάνωση εκδηλώσεων. Οι μαθητές μαθαίνουν ποιά είναι τα κύρια γεύματα, η σπουδαιότητά τους, τα τρόφιμα που πρέπει να χρησιμοποιούνται ανάλογα με τη περιεκτικότητά τους σε θρεπτικά συστατικά και η απόδοσή τους σε θερμίδες. Αναλύονται οι παράγοντες που επηρεάζουν τη σύνθεσή τους και οι τρόποι παρασκευής τους. Δημιουργούνται ερεθίσματα και δίνονται οδηγίες για την οργάνωση διαφόρων οικγενειακών εκδηλώσεων.

Τάξη Γ' Γυμνασίου

Α' Συμπόζ:

Στην Γ' Γυμνασίου οι μαθητές βρίσκονται σε μιά δύσκολη καμπή της ζωής τους και προβληματίζονται τόσο για το παρόν όσο και για το μέλλον.

Σκοπός του μαθήματος είναι να θέσει τις ανησυχίες, τα προβλήματα και τα ξεσπάσματα της ηλικίας τους σε ένα πλαίσιο κατανόησης και βοήθειας.

Μελετώντας τις σχέσεις τους με την οικογένειά τους τώρα, το μάθημα, εξετάζει ~~μελετάει~~ τους στόχους της οικογένειας γενικά, την υπεύθυνη δημιουργία των παιδιών και τη σωστή αγωγή τους.

Β' Ύλη του μαθήματος
Αναλυτικό Πρόγραμμα

~~Γ' Γυμνασίου~~

(2ρες διδασκαλίας: 1 την εβδομάδα) ~~μαθήματα 30~~

I. Οικογένεια

A. Το άτομο κατά την Εφηβεία

1. Γνωρίσματα Εφηβείας
2. Τα προβλήματα και η αντιμετώπισή τους.
3. Τα πιστεύω και η καλλιέργεια του χαρακτήρα.

Γίνεται ανάλυση των σωματικών και ψυχικών γνωρισμάτων της εφηβείας και η αντιμετώπιση τους από τον ίδιο τον έφηβο. ~~Που~~
Δίνεται (τον έφηβο) η δυνατότητα αξιολόγησης των "πιστεύω" του και καλλιέργειας του χαρακτήρα του για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

B. Σχέσεις εφήβου με το περιβάλλον του.

1. Με την οικογένειά του,
2. Με το άλλο φύλο,
3. Με την κοινωνία και τις επιδράσεις της.

Αναλύονται οι σωστές σχέσεις του εφήβου με την οικογένεια, το άλλο φύλο και γενικά ^{με} το κοινωνικό του περιβάλλον. Επισημαίνονται ακόμα οι αρνητικές επιδράσεις της κοινωνίας στο έφηβο (κάπνισμα, ναρκωτικά, αλκοολισμός, ψυχαγωγία κ.ά.).

Γ. Προετοιμασία για το μέλλον,

1. Γάμος η αρχή της οικογένειας
2. Ρόλοι μέσα στην οικογένεια
3. Προβλήματα, κρίσεις και αντιμετώπισή τους.
4. Οικογενειακό δίκαιο.

καλλιεργείται η υπευθυνότητα στο γάμο και στην δημιουργία της οικογένειας, των ¹θεσμών και των ²στόχων της. Αναφέρονται, η κατανομή των ρόλων και οι σωστές σχέσεις των μελών, που αποτελούν προϋποθέσεις επιτυχίας και αντιμετώπισης προβλημάτων και κρίσεων - Στοιχεία Οικογενειακού δικαίου.

Δ. Μια καινούργια ζωή αρχίζει.

1. Υπεύθυνοι γονείς. Ευγονική και κληρονομικότητα.
2. Καινούργιος άνθρωπος
3. Προσχολική ηλικία
4. Σχολική ηλικία
5. Μέσα αγωγής
6. Δικαιώματα του παιδιού.

Τονίζεται η υπευθυνότητα και ο ρόλος του κάθε ατόμου στη δημιουργία μιας νέας ζωής. Αναφέρονται οι παράγοντες που την επηρεάζουν ^{οι τρόποι που μπορούν} και ^{έτσι} ~~πώς~~ ^{δεν} μπορεί να διασφαλιστεί η σωματική και ^{πν}πνευματική υγεία του νέου ανθρώπου. Αναλύονται οι ιδιομορφίες των διαφόρων σταδίων της παιδικής ηλικίας και τα μέσα αγωγής - Δικαιώματα του παιδιού.

Ε. Οργάνωση και διαχείριση

1. Κατανομή εισοδήματος
2. Οικονομική διαχείριση

Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν ότι η οικογένεια είναι μία δυναμική οικονομική μονάδα που έχει άμεση επίδραση, αλλά και επηρεάζεται κατ'ευθείαν από τη γενικότερη οικονομία.

Επειδή η οικογένεια είναι ο διαχειριστής του μεγαλύτερου ποσοστού του Εθνικού Εισοδήματος πρέπει να μάθουν οι μαθητές τους τρόπους της σωστής διαχείρισης των οικονομικών της οικογένειας.

II. Αγωγή καταναλωτή

1. Ανθρώπινες ανάγκες
2. Έννοια της αγοράς
3. Ο καταναλωτής
4. Πληροφόρηση του καταναλωτή
5. Αγοραστική επιδεξιότητα
6. Δικαίωμα και προστασία του καταναλωτή

Η οικογένεια είναι ο κύριος καταναλωτής με δικαιώματα και απαιτήσεις, ^{και έχει αυτή} που πρέπει να είναι η κινητήρια δύναμη των επιχειρήσεων αντί να είναι το θύμα τους.

Για να γίνει όμως αυτό χρειάζεται συνεχής ενημέρωση και πληροφόρηση των μελών της, για να αποκτήσουν αγοραστική συνείδηση, επιδεξιότητα και γνώση της αγοράς από τὰ μαθητικά τους χρόνια. ^{Τα μέλη της οικογένειας,} πρέπει να είναι γνώστες των δικαιωμάτων τους και να απαιτούν την προστασία που πρέπει να τους παρέχεται.

III. Διατροφή

1. Διατροφή στον κύκλο της ζωής
2. Διατροφή - Εργασία - Αθλητισμός
3. Επίδραση της διατροφής στην υγεία και εμφάνιση του ατόμου
4. Σύνταξη διαιτολογίου, ατομικού/οικογενειακού.

Δίνονται γνώσεις για τη σωστή κάλυψη των ~~διατροφικών~~ αναγκών διατροφής, κάθε ηλικίας, ανάλογα με τις δραστηριότητες της και ^{τις} ~~των~~ ειδικές καταστάσεις ^{της}.

Τονίζεται ότι η διατροφή της οικογένειας πρέπει να εξασφαλίζει την υγεία, ^{και} καλή εμφάνιση και ^{τις} ειδικές ανάγκες των μελών της, για

να αποφεύγονται οι παθολογικές καταστάσεις που έχουν άμεση σχέση με τη διατροφή.

Παρέχονται ακόμα γνώσεις απαραίτητες για την σύνταξη διαφόρων τύπων διαιτολογίων.

IV. Λαϊκή Παράδοση

Η διατήρηση της κληρονομιάς μας

1. Το παραδοσιακό σπίτι και ο εξοπλισμός του.

2. Η λαϊκή τέχνη.

Καλλιεργείται ο σεβασμός για την πολιτιστική μας κληρονομιά και παρέχονται γνώσεις και τρόποι συντήρησης και επαναφοράς της, για τη διατήρηση της εθνικής μας ταυτότητας και την συμβολή της στην οικονομία του τόπου.

Γίνεται αναφορά στο Ελληνικό παραδοσιακό σπίτι και τον εξοπλισμό του. Επιδιώκεται η συνέχιση της λαϊκής μας παράδοσης με γνώσεις πάνω στη λαϊκή τέχνη, τα υφαντά, τα ξυσομήματα και τα κεντήματα. - Λαϊκές φορεσιές.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Στο θέμα της προτάσεως καταλλήλων προσώπων για τη συγγραφή των σχολ. βιβλίων η Επιτροπή δεν πήρε απόφαση, γιατί όλα τα μέλη της ενδιαφέρονταν για τη συγγραφή. Έτσι η πρόταση που ακολουθεί είναι δική μου και στηρίζεται στις προσωπικές μου εμπειρίες από συνεργασίες που είχα μέχρι τώρα, στα επιστημονικά προσόντα αυτών που γνώρισα και στις αιτήσεις που υπέβαλαν οι ενδιαφερόμενες. Ειδικότερα:

Για το βιβλίο της Α' τάξεως Γυμνασίου:

Το βιβλίο αυτό έχει ήδη γραφεί, ύστερα από ανάθεση, καὶ κρίθηκε σύμφωνα με το Νόμο, και αφού εγκρίθηκε από το ΚΕΜΕ, προωθήθηκε για εκτύπωση από τον ΟΕΔΒ. Το βιβλίο γράφτηκε από τις κ.κ. Ο. Κοκκέβη - Μ. Κασαπίδου - Κ. Κοκολάκη - Φ. Δεκαβάλλα.

Για το βιβλίο της Β' τάξεως Γυμνασίου:

Προτεινόμενες συγγραφείς:

1) Ζαφειροπούλου Αθανασία, σχολ. Σύμβουλος ειδ. Οικ. Οικονομίας, Δορυλαίου 8-10 Παγκράτι, τηλ. 76.68.129.

2) Μαρίνου Αγγελική, διαιτολόγος-καθηγήτρια ΧΑΣΟΟ και Πρόεδρος Συνδέσμου καθηγητριών Οικ. Οικονομίας, Ή Χαροκόπειος Σχολή Καλλιθέα, τηλ. 95.96.726.

3) Ψαρρά Μαριγώ, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας 26ου Γυμνασίου Αθηνών, Ευρυδίκης 5 - Καισαριανή, τηλ. 72.26.226.

Εναλλακτική λύση για άλλη επιλογή:

4) Κοκκέβη Ολυμπιάδα, MASTER Γεωργικής και Οικ. Οικονομίας, συγγραφέας, Πλαστήρα 12 - Ν. Σμύρνη, τηλ. 93.35.081

5) Μπράνου Αντωνία, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας 2ου Γυμνασίου Ν. Ηρακλείου, Αλ. Παναγούλη 25 - Ζωγράφου, τηλ. 77.82.743.

6) Μπούρα Αλεξάνδρα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας Γυμνασίου Κορωπίου, Αλ. Κούση 18 - Κορωπί, τηλ. 66.25.454.

Για το βιβλίο της Γ' τάξεως Γυμνασίου

Προτεινόμενες συγγραφείς:

1) Ζαφειροπούλου Αθανασία, σχολ. Σύμβουλος ειδ. Οικ. Οικονομίας, Δορυλαίου 8-10 Παγκράτι, τηλ. 76.68.129.

2) Χασαπίδου Μαρία, διατροφολόγος-διαιτολόγος, Νευροκοπίου 14-Παπάγου, τηλ. 65.23.322.

3) Γκίκα Δήμητρα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας 4ου Γυμνασίου Χαλανδίου, Αδ. Κοραή 19 - Γλυκά Νερά Αττικής, τηλ. 65.59.411.

Εναλλακτική λύση για άλλη επιλογή

4) Λαζάνκου Κανέλλα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας στη ΧΑΣΟΟ, Χαροκόπειος Σχολή - Καλλιθέα.

5) Παπαγεωργίου Ασπασία, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας, Εσπερίδων 16 - Καλλιθέα, τηλ. 95.14.788.

6) Τρομπέτα Βαρβάρα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας 2ου Γυμνασίου Μεσολογγίου, Γωσήφ Ρωγών 9 - Μεσολόγγι, τηλ. 0631-28.952.

Γ.- ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

1.- Βιβλία της κ. Ασπασίας Παπαγεωργίου

Η κ. Ασπασία Παπαγεωργίου, Εσπερίδων 16 - Καλλιθέα, με επιστολή της προς το ΚΕΜΕ (21-12-1983) δηλώνει ότι παραχωρεί τα τρία βιβλία της (ενδυμασία - κατοικία, στοιχεία διαιτολογίας-τροφογενωσίας-νοσηλευτικής, οικογένεια-παιδοκομία) στο Δημόσιο "προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει όπως έχουν ή να χρησιμοποιήσει μέρος από αυτά, βελτιωμένο ή όχι, για την έκδοση βιβλίων του οργανισμού... με τον όρο να διατηρεί το δικαίωμα να τα κυκλοφορεί σαν ελεύθερα βοηθήματα, ώπου να γίνουν του Οργανισμού".

Η γνώμη της Επιτροπής είναι απορριπτική για τους εξής λόγους: α) Τα βιβλία της κ. Α. Παπαγεωργίου, γραμμένα εδώ και χρόνια, δεν εκφράζουν ούτε υλοποιούν το πνεύμα του νέου Α.Π. που καταρτίστηκε ήδη από Ειδική Επιτροπή του ΥΠΕΠΘ. β) Το επίπεδο γραφής των βιβλίων αυτών υστερεί σε σχέση με τις σύγχρονες απαιτήσεις της αγωγής των μαθητών Γυμνασίου, γ) Τυχόν προτίμηση των βιβλίων της κ. Παπαγεωργίου από το ελεύθερο εμπόριο θα δημιουργούσε προβλήματα οικονομικά και ηθικά, τα οποία δεν ξεπερνιούνται με μια υπηρεσιακή απόφαση. δ) Άρχισε κιόλας να υλοποιείται το νέο Α.Π. με τη συγγραφή του βιβλίου της Α' τάξεως. Θα ήταν άστοχο και επιζήμιο να διακοπεί αυτή η προσπάθεια για αποτελέσματα παιδευτικά αμφισβητούμενα.

2.- Βιβλίο "Είσαι καταναλωτής, τι ξέρεις γι' αυτό" του Υπουργείου Εμπορίου:

Το βιβλίο αυτό διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ μέσω του ΥΠΕΠΘ (αρ. πρωτ. Φ.211.17/14/Γ2/203/26-1-84 και Γ2/415/10-2-84) από την "Υπηρεσία προστασίας και ενημέρωσης καταναλωτών" του Υπουργείου Εμπορίου.

Η γνώμη της Επιτροπής είναι ότι το βιβλίο αυτό, όπως είναι γραμμένο, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ούτε σε μάθημα που θα δημιουργούνταν γι' αυτό το σκοπό ούτε στο μάθημα της Οικ. Οικονομίας επί 1 ώρα, όλο το χρόνο. Επειδή όμως η Επιτροπή κρίνει ότι πολλά θέματα του βιβλίου είναι χρήσιμα για τους μαθητές, γι' αυτό στο Α.Π. της Γ' Γυμνασίου αφιέρωσε ένα μεγάλο τμήμα στο αντικείμενο της αγωγής του καταναλωτή και το ενέταξε οργανικά στο μάθημα της Οικ. Οικονομίας.

3.- "Βιβλίο Δασκάλου" για την Α' Γυμνασίου της κ. Καίστης Κοκολάκη

Το βιβλίο αυτό γράφτηκε με πρωτοβουλία της κ. Κοκολάκη, χωρίς τη γνώμη του ΚΕΜΕ και χωρίς υπουργική απόφαση. Το έγγραφο αρ. πρωτ. Φ.211.17/82/Γ2/1934 επείγον/6-6-1984 της Δ/σεως Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. του ΥΠΕΠΘ απλά και μόνο διαβιβάζει τα χειρόγραφα του βιβλίου και "παρακαλεί για τις δικές μας ενέργειες λόγω αρμοδιότητας". Το βιβλίο στην πρώτη του μορφή ήταν ημιτελές και αργότερα συμπληρώθηκε από τη συγγραφέα. Επειδή η ίδια η συγγραφέας ήταν αρχικά αναποφάσιστη για το αν θα υποβάλει ή όχι το βιβλίο της για κρίση, πέρασε κάμποσος χρόνος άκαρπος. Αργότερα που αποφάσισε να το υποβάλει, ήταν και αυτή μέλος της Επιτροπής, πράγμα που δυσχέραινε την κρίση του βιβλίου. Στο μεταξύ, λόγω διακοπών, ήταν αντικειμενικά αδύνατο να ληφθεί απόφαση. Το θέμα παραμένει εκκρεμές για τις αρχές Σεπτεμβρίου όταν θα είναι δυνατή μια νέα συνάντηση των μελών της Επιτροπής.

Αφού ακούστηκε η εισήγηση, ο Πρόεδρεύων Σύμβουλος Β' Ηλίας Σπυρόπουλος έκανε πρόταση να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος προκειμένου τα μέλη του Τμήματος να ενημερωθούν πληρέστερα. Η πρόταση γίνεται ομόφωνα δεκτή.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Π ρ ά ξ η 70/1984

Σήμερα, 22.8.84 ημέρα Τετάρτη και ώρα 010.30 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδορακόπουλος, Κ. Φούσ-κας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς και Ι. Σκορ-δίλης, γιατί βρίσκονται σε κανονική άδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

1. Ανακοινώσεις.
2. Πορεία παραγωγής βιβλίων Ιστορίας Β' 4μήνου για το 1984-85.
Εισηγητής : Φ. Βώρος.
3. Διοργάνωση Επιμορφωτικών Σεμιναρίων στη Κοινωνιολογία.
Εισηγητής : Ν. Παπαδόπουλος.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώ-θηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο :

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1) 3169/20.8.84
- 2) 3168/20.8.84
- 3) 3134/13.8.84

ΘΕΜΑ 2ο :

Ο κ. Βώρος λέγει:

Σε σχέση με το έγγραφο Φ. 211.75/95/Γ2/2420/31.7.84 του Υπουργείου Παιδείας, που αναφέρεται στην έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων των σχολικών βιβλίων για το 1985 - 1986, επιθυμώ να θυμίσω ότι υπάρχουν δυο ακόμη εκκρεμότητες για τούτη τη σχολική χρονιά 1984-85, β' τετράμηνο.

Συγκεκριμένα :

1. Για το β' τετράμηνο έχουμε προαναγγείλει με τις Οδηγίες (σελ.) ότι θα διδαχτεί στην α' λυκείου Ιστορία του Νεοελ. Κράτους. Η σχετική συγγραφή είχε ανατεθεί στον κ. Α. Σταυριανό. Έφτασε στα χέρια μας τέλη Ιουνίου. Δόθηκε απευθείας για γλωσσική επεξεργασία. Στις διακοπές τη μελέτησα κι εγώ και σχημάτισα τη γνώμη ότι για λόγους τεχνικούς και άλλους δεν είναι εύκολο να έχουμε έγκαιρα το νέο βιβλίο.

2. Για τη β' λυκείου στο β' τετράμηνο έχει προβλεφτεί ότι θα διδαχτεί είτε το νέο βιβλίο των Σοφ. Μαρκιανού, Τ. Ορφανουδάκη, Π. Πετρίδη και άλλων (Θέματα Ιστορίας) είτε το α' τεύχος της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας των Β. Σκουλάτου - Ν. Δημακόπουλου - Σωτ. Κόνδη. Και στην περίπτωση αυτή διαπιστώνω ότι τα Τμήματα συγγραφής που είναι έτοιμα και όσα αναμένονται θα απαιτήσουν χρόνο κρίσης και αρχικής εκτύπωσης τόσο που είναι αμφίβολο, αν η νέα συγγραφή θα είναι σύμφωνη με τις προσδοκίες που έχει ήδη προκαλέσει και θα είναι έγκαιρα έτοιμη για τα σχολεία.

Για τις δυο αυτές εκκρεμότητες επιφυλάσσομαι να προτείνω την αντιμετώπισή τους με νεότερη εισήγησή μου μεθαύριο.

Το θέμα αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρίαση.

ΘΕΜΑ 3ο :

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει:

Η εισήγησή μου έχει ως βάση διάφορες συζητήσεις στην Ομάδα Εργασίας Κοινωνιολογίας από πέρυσι ακόμη το καλοκαίρι. Μάλιστα σχετίζεται με την υποβολή στο Τμήμα τριών προτάσεων σχετικών με το θέμα διοργάνωσης επιμορφωτικών σεμιναρίων στην Κοινωνιολογία : 1) της Κ. Κασιμάτη, 2) της Β. Γκιζελή και 3) του Στέλιου Χιωτάκη. Σ' αυτές αναφέρομαι συνοπτικά και τις θέτω στη διάθεση του Τμήματος. Μια από τις βασικές διαφορές τους που μας ενδιαφέρει σήμερα είναι η διάρκεια των σεμιναρίων. Η Κασιμάτη προτείνει 3μηνη τουλάχιστο διάρκεια στα πλαίσια των ΣΕΛΜΕ και αναφέρεται στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που έχει η ρύθμιση αυτή, η Γκιζελή προτείνει διάρκεια 1 μήνα και χρόνο διεξαγωγής τον Ιούλιο και ο Χιωτάκης διάρκεια 3 - 5 ημερών. Σημειώνω ότι η πρόταση της Ομάδας για διεξαγωγή σεμιναρίων είναι ομόφωνη, υπάρχει διαφοροποίηση στη διάρκεια που προτείνεται από τα μέλη της.

Η αναγκαιότητα διεξαγωγής σεμιναρίων στην Κοινωνιολογία, πέρα απ' το γεγονός ότι πρόκειται για νέο μάθημα με τις γνωστές δυσκολίες, προκύπτει και από διάφορες διαπιστώσεις που κάναμε, τα μέλη της Ομάδας, σχετικά με τα προβλήματα που έχουν οι καθηγητές σε συνάρτηση και με το διδακτικό εγχειρίδιο. Το θεωρούν δύσβατο διδακτικά και χωρίς παραδείγματα, για να αναφερθώ σε δυο μόνο σημεία που αναφέρονται συχνά. Γενικά οι καθηγητές περιμένουν βοήθεια. Αυτό ήταν φανερό και από το σεμινάριο των Σχολ. Συμβούλων που έγινε τον Ιούλιο. Εκεί μάλιστα διατυπώθηκαν και κρίσεις αρκετά αρνητικές για το βιβλίο και τις έχω ο ίδιος αναλυτικά σημειώσει ως γνώμες βέβαια, γιατί δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένα σημεία. Έτσι μια σεμιναριακή επικοινωνία ορισμένων συγγραφέων και μελών της Ομάδας με τους καθηγητές της πράξης και της διδασκαλίας θα έλυνε μερικά τουλάχιστο προβλήματα και θα παρείχε τη δυνατότητα παραπέρα πληροφόρησης και προβληματισμού.

Η Ομάδα κατέληξε στην πρότασή της για διοργάνωση σεμιναρίων έπειτα από εκτίμηση όλων των παραπάνω δεδομένων. Για να προχωρήσει όμως στα επιμέρους διοργανωτικά θέματα (ορισμού εισηγητών, τόπου, ακριβέστερου χρόνου κτλ.) χρειάζεται την καταρχήν έγκριση του υπεύθυνου Τμήματος και μάλιστα για το λόγο ότι πέρυσι είχε επιδοθεί σε μια προσπάθεια διοργάνωσης σεμιναρίων με συνεννοήσεις με εισηγητές κτλ. και το αποτέλεσμα ήταν να μη γίνει τελικά τίποτε (γιατί η διεξαγωγή τους συνδέθηκε στο Υπουργείο με την ανάληψη των καθηκόντων από τους Σχολ. Συμβούλους που τόσο είχε καθυστερήσει).

Με βάση τα παραπάνω εισηγούμαι στο Τμήμα να εκτιμήσει τις τρεις προτάσεις και να αποφασίσει σχετικά, αφού βέβαια αποφασίσει σύγχρονα για τη διεξαγωγή των σεμιναρίων γενικά και καταρχήν, ώστε η Ομάδα ν' αρχίσει την απαραίτητη προετοιμασία.

Αφού ακούσθηκε η εισήγηση και μετά την ανταλλαγή απόψεων, το Τμήμα αναβάλλει το θέμα για επόμενη συνεδρίαση προκειμένου:

- α) Διευκρινιστεί το περιεχόμενο των ομιλιών που θα γίνουν στο σεμινάριο.
- β) Να μεθοδεύσει η χρησιμοποίηση των Σχ. Συμβούλων για την αποδοτικότερη διεξαγωγή των σεμιναρίων.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων
Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου
Δ. Ζαραφωνίτου

ΛΕΓΟΜΕΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΔΙΑΤΑΞΗΤΕ

- ΕΠΙΣΤ 10-1 - Επιστημονική Επιτροπή 1984. Εισηγητής: κ. Α. Α. Σπυρόπουλος.
- ΕΠΙΣΤ 20 - Α.Π. Κοινωνικής Γνωστικής & Α' Λυκείου. Εισηγητής: κ. Σπυρόπουλος.
- ΕΠΙΣΤ 30 - Ομότιμος διδάσκων για τα Επιστημονικά 2' Λυκείου. Εισηγητής: κ. Ζαραφωνίτου.
- ΕΠΙΣΤ 40 - Ομοτιμία, εκπαιδευτική του Υπουργείου Π.Ε. για τα Επιστημονικά 2' Λυκεία στις Σχολές.
- ΕΠΙΣΤ 50 - «Επιστημονική Επιτροπή Ιστορίας Βυζαντίου. Εισηγητής: κ. Α. Α. Σπυρόπουλος. Ανακοίνωση του Υπουργείου Παιδείας για την Επιστημονική 2' Λυκείου (2' Λυκείου) σ. 1, 1984-85). Εισηγητής: κ. Σπυρόπουλος.

Στην ετήσια της συνεδρίαση, προσδιορίζονται οι θέματα που θα συζητηθούν το προκειμένου της προγραμματισμένης συνεδρίασης, το Τμήμα έλαβε την απόφαση των θεμάτων της Η.Δ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 71/1984
=====

Σήμερα, 24-8-84 ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα Ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδ. Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφώνιτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβε μέρος στη συνεδρίαση ο κ. Δ. Σακκάς, Σύμβουλος Β' γιατί βρίσκεται σε κανονική άδεια.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

- ΘΕΜΑ 1ο - Διδακτικά βιβλία 1984. Εισηγητές κατά ειδικότητα.
- ΘΕΜΑ 2ο - Α.Π. Μουσικής Γυμνασίου & Α' Λυκείου. Εισηγητής Κ. Φούσκας.
- ΘΕΜΑ 3ο - Οδηγίες διδ/λίας για τα Μαθηματικά Γ' Λυκείου. Εισηγητής Ν. Βαρουχάκης.
- ΘΕΜΑ 4ο - Ορισμός εκπροσώπου του Τμήματος Μ.Ε. για το σεμινάριο Μουσικών στις Σπέτσες.
- ΘΕΜΑ 5ο - α) Συγγραφή βιβλίου Ιστορίας Νεοελ. Κράτους (Α' Λυκείου). β) Ανατύπωση του βιβλίου Ιστορία νεότερη & σύγχρονη (Β' Λυκείου σχ. έτους 1984-85). Εισηγητής Φ. Βώρος.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Από τα διδακτικά βιβλία για το σχ. έτος 1985-86 δεν παρελήφθησαν από τον ΟΕΔΒ τα εξής:

Θρησκευτικά: 1) της Γ' Λυκείου (νέο)

Μουσική: 1) της Β' Γυμνασίου

Οικ. Οικονομία: 1) της Α' Γυμνασίου

Αρχαία Γυμνασίου

Ηρόδοτος Α' - Θουκυδίδης Γ' - Φιλοσοφικά Γ'

Αρχαία Λυκείου

Αρχαία Ελληνικά Α' - Αρχαία Ελληνικά Β' - Ανθολόγιο Γ'

Βιβλία Μαθηματικών

1) Μαθηματικά Β' Λυκείου, 'Αλγεβρα

2) Λύσεις Ασκήσεων Μαθηματικών Β' Λυκείου, 'Αλγεβρα

3) Λύσεις Ασκήσεων Μαθηματικών Ι, Γ' Λυκείου, 'Αλγεβρα

4) Λύσεις Ασκήσεων Μαθηματικών Ι, Γ' Λυκείου, Ανάλυση

5) Λύσεις Ασκήσεων Μαθηματικών Ι, Γ' Λυκείου, Αναλ. Γεωμετρία

Ιστορία Α' Γυμνασίου

Ιστορία Γ' Γυμνασίου

Ιστορία Α' Λυκείου

Ιστορία Β' Λυκείου

Ιστορία Γ' Λυκείου, τεύχος γ'

Αγωγή Πολύτη, Γ' Γυμνασίου

" Γ' Λυκείου

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Με την υπουργική απόφαση αρ. πρωτ. Γ2/724/12-3-84, στηριζόμενη σε σχετική πρότασή μας (πράξη 8/84), συγκροτήθηκε ειδική Ομάδα Εργασίας με σκοπό την εκπόνηση νέου Αναλυτικού Προγράμματος του μαθήματος της Μουσικής. Την Ο.Ε. αποτέλεσαν οι:

- 1) Μάντακας, Δ/ντής Μουσ. Τμήματος Παν/μίου Θεσ/κης, Πρόεδρος,
- 2) Μ. Αδάμης, συνθέτης-καθηγητής Κολλεγίου Αθηνών,
- 3) Στ. Βασιλειάδης, συνθέτης-καθηγητής Κολλεγίου Αθηνών,
- 4) Α. Παπαζαρχής, καθηγητής Μουσικής-Πρόεδρος ΕΚΜΔΕ, αποσπασμένος στο ΚΕΜΕ, ως σύνδεσμος με το ΚΕΜΕ,
- 5) Α. Γλυνιάς, καθηγητής Μουσικής-Γραμματέας ΕΚΜΔΕ,
- 6) Δ. Κανάρης, καθηγητής Μουσικής, και
- 7) Γ. Μαλαφής, καθηγητής Μουσικής Σχολής Νηπιαγωγών Αθηνών.

Η Ο.Ε. περάτωσε το έργο της και το υπέβαλε στο ΥΠΕΠΘ, από όπου διαβιβάστηκε στο ΚΕΜΕ (έγγραφο αρ. πρωτ. Γ2/2244/4-7-84 της Δ/σεως Ε-φαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε.) "για τις δικές μας ενέργειες".

Βεβαιώνω το Τμήμα ότι παρακολούθησα από κοντά τις εργασίες της Ο.Ε. και συμπαραστάθηκα σ' αυτήν όπου είχε ανάγκη ή όταν το ζήτησε. Έτσι είμαι σε θέση να μαρτυρήσω ότι η προσπάθεια της Ο.Ε. είναι σοβαρή και η πρότασή της με αξιώσεις.

Συγκεκριμένα, το κείμενο της Ο.Ε. περιλαμβάνει τα εξής:

1.- Ιστορικό, στο οποίο φαίνεται η συγκρότηση της Ομάδας, ο σκοπός της συγκροτήσεως και η πορεία των εργασιών της.

2.- Η προβληματική του μαθήματος, στην οποία περιλαμβάνονται διαπιστώσεις σχετικές με το μάθημα, γενικό διάγραμμα της ύλης και επισήμανση των καινούριων στοιχείων του προτεινόμενου Α.Π. Πρόκειται για μια αξιολογητική θεωρητική θεμελίωση του Α.Π. που προτείνουν.

3.- Το σχέδιο Α.Π. Γυμνασίου και Α' Λυκείου, το οποίο περιλαμβάνει το σκοπό και την ύλη του μαθήματος κατά τάξεις. Η ύλη για κάθε τάξη διαιρείται σε 28 δ.ε., στις οποίες υπάρχει ο τίτλος του μαθήματος και πλήρης ανάλυση ή επεξήγηση για το ποιο θα είναι το περιεχόμενο της κάθε

δ.ε. Το νέο Α.Π. φιλοδοξεί να διδάξει περιληπτικά στους μαθητές όλα τα απαραίτητα στοιχεία της Μουσικής και να δώσει το πανόραμα της σύγχρονης μουσικής πραγματικότητα σε παγκόσμια κλίμακα.

4.- Οδηγίες για τη συγγραφή των νέων βιβλίων με βάση το νέο Α.Π. Οι οδηγίες αυτές παρουσιάζουν την πληρότητα που απαιτείται ως προς την ουσία του μαθήματος. Μερικές ελλείψεις τεχνικής φύσεως που παρατήρησα μπορούν να δοθούν από μας, όταν έρθει η ώρα της αναθέσεως ή της προκηρύξεως συγγραφής των βιβλίων.

Επειδή είμαι ενήμερος της εργασίας της Ο.Ε., την οποία μελέτησα, διόρθωσα όπου χρειάστηκε κατά την πρόδοό της και συμφώνησα στα ουσιαστικά της σημεία, προτείνω στο Τμήμα να εγκρίνει το νέο Α.Π. του μαθήματος της Μουσικής για το Γυμνάσιο και την Α' Λυκείου, αφού έχει τις βασικές για το θέμα προϋποθέσεις, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για τη συγγραφή των νέων βιβλίων.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα να προωθηθεί στον ΟΕΔΒ το Α.Π. Μουσικής για το σχ. έτος 1985-86.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Ν. Βαρουχάκης λέγει: Οι Οδηγίες διδασκαλίας των Μαθηματικών στη Γ' Λυκείου δεν περιλαμβάνονται στο ειδικό τεύχος που εκδόθηκε από τον ΟΕΔΒ γιατί η σύνταξή τους απαιτούσε στοιχεία από την πορεία της διδασκαλίας των νέων βιβλίων κατά τη διάρκεια του σχολ. έτους που πέρασε.

Για τη διαμόρφωση των Οδηγιών, η Ομάδας Μαθηματικών του ΚΕΜΕ συνεργάστηκε με διακεκριμένους καθηγητές που δίδαξαν τα νέα βιβλία, οι οποίοι έθεσαν υπόψη μας αξιόλογες παρατηρήσεις στις οποίες τους οδήγησαν, ευ-συνείδητη εργασία τους και η γνώση του αντικειμένου. Οι καθηγητές αυτοί είναι οι:

Π. Ζδράλης, Β. Ιωάννου, Σ. Καλομητσίνης, Ν. Λιναρδάτος, Σ. Μακρινός, Α. Νίκας, Ι. Εηλωμένος, Ν. Παπαδάκης και η κυρία Βενέτη.

Η τελική διαμόρφωση των Οδηγιών έγινε αφού τέθηκαν υπόψη και των Σχολικών Συμβούλων και συζητήθηκαν κατά την 1η Σύσκεψή τους που οργανώθηκε τον περασμένο Ιούλιο. Με την ευκαιρία ευχαριστώ όλους όσους συνέβαλαν στη σύνταξη των Οδηγιών αυτών, οι οποίες επισυνάπτονται.

Το Τμήμα αποφαινεται ομόφωνα: Εγκρίνει το περιεχόμενο των Οδηγιών και προτείνει την άμεση διαβίβασή τους με εγκύκλιο σε όλους τους καθηγη-τές Μαθηματικών των Λυκείων Μ.Ε.

ΘΕΜΑ 5ο

α) Ο κ. Φ. Βώρος λέγει:

1.- Σύμφωνα με το πρόγραμμα και τους συναφείς σχεδιασμούς μας έχουμε σημειώσει στις Οδηγίες ότι στην α' λυκείου θα διδαχτούν:

α' τετράμηνο: Λ. Σταυριανού, Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους,

β' τετράμηνο: του ίδιου, Ιστορία του Νεοελληνικού Κράτους.

2.- Το πρώτο βιβλίο είναι έτοιμο και προωθείται στα σχολεία. Συνοδεύεται μάλιστα από "βιβλίο του δασκάλου".

3.- Το άλλο βιβλίο ήρθε στα χέρια μας τέλος του Μάη· το παρέλαβε αμέσως ο κ. Ελευθεριάδης Χ. για να το μεταφράσει και να γίνουν έπειτα οι λοιπές διαδικασίες.

4.- Ως την ώρα αυτή δεν έχω επικοινωνήσει με τον κ. Ελευθεριάδη· υποθέτω ότι απουσιάζει σε διακοπές.

Όμως το σύγγραμμα το διάβασα (στην αγγλική μορφή του). Επιστημονικά δεν έχω να παρατηρήσω παρά επουσιώδη σημεία. Όμως υπάρχουν δύο, άλλα σημεία που με φέρνουν σε κάπως δύσκολη θέση:

α) Η νέα αυτή συγγραφή είναι σε έκταση δυσανάλογη προς το αναγκαίο (β' τετράμηνο μόνο).

β) Η συγγραφή αυτή πραγματεύεται και θέματα κάπως πρόσφατα και για το λόγο αυτό "ευαίσθητα" (δεκαετία 1940-50 και ύστερα). Νομίζω ότι κάθε συνετή πολιτική ηγεσία επιθυμεί να δει τις σελίδες αυτές από λόγους σεβασμού προς την ευαισθησία της Κοινής Γνώμης. Μέσα στις σχολικές αίθουσες βρίσκονται τα παιδιά ή τα εγγόνια εκείνων που έδρασαν "δίκαια ή άδικα" σε κείνες τις δύσκολες μέρες. Και είναι πολύ πιθανό αυτά τα παιδιά να έχουν ακούσει στο οικογενειακό περιβάλλον τους μια αφήγηση που δικαιώνει τους γονείς τους. Χρειάζεται πολλή προσοχή στην επιλογή της ύλης, στις κρίσεις και αξιολογήσεις. Γιατί στη σχολική αίθουσα επιθυμούμε να μιλάμε με όλα τα παιδιά τη γλώσσα της παιδαγωγικής επικοινωνίας. Νομίζω λοιπόν ότι το κείμενο του κ. Σταυριανού θα χρειαστεί πολύ να μελετηθεί από την πολιτική ηγεσία που θα έχει και την ευθύνη. Και λογαριάζω ότι ο χρόνος δεν επαρκεί για να έχουμε και το νέο βιβλίο έγκαιρο στα σχολεία (Γενάρη του 1985).

5.- Για τους λόγους αυτούς, που βέβαια υπήρχαν για μένα από τότε που διάβασα τη συγγραφή Σταυριανού, προσπάθησα τα παρακάτω:

α) Ταξινόμησα τα χαρτιά μου από τη διδασκαλία του ίδιου θέματος στη ΣΕΑΜΕ.

β) Σύνταξα ό,τι μπορεί να ονομαστεί πίνακας περιεχομένων μιας τέτοιας συγγραφής. Σας δίνω αντίγραφα.

γ) Σχεδίασα τα επιμέρους κεφάλαια (που έτσι κι αλλιώς με απασχολούν ως θέμα διδασκαλίας στη ΣΕΑΜΕ).

6.- Εισηγούμαι λοιπόν: Ως τις 15 Σεπτεμβρίου 1984 να σας δώσω το αναγκαίο κείμενο (5-6- τυπογραφικά φύλλα βασική αφήγηση), για να αντιμετωπιστεί ή τωρινή ανάγκη. Περιττό να θυμίσω ότι διεκδικώ αποζημίωση.

7.- Προτείνω κριτές:

- 1) Γιάννη Χασιώτη, καθηγητή της Ιστορίας,
 - 2) Γιώργο Σμπιλέρη, }
 - 3) Άγγελο Χόρη, }
- φιλολόγους-ιστορικούς

Και τους τρεις τους έχει γνωρίσει το Τμήμα σε προηγούμενη αντίστοιχη περίπτωση (έκριναν το Μικρασιατικό Πόλεμο).

8.- Το κείμενο θα είναι λίγο (80-90 σελίδες· ενδεχόμενα θα τους κάνω κοινωνούς και νωρίτερα.

Ακολουθεί συζήτηση μεταξύ των μελών του Τμήματος.

Ο κ. Σπυρόπουλος λέγει: Όπως πάντοτε, η εισήγηση του συναδέλφου κ. Φ. Βώρου ήταν ενδιαφέρουσα. Μόνο που την χαρακτήριζε εξαιρετική βιασύνη και έτσι η υιοθέτησή της μπορεί να εμπλέξει τον ίδιο, το Τμήμα και το Υπουργείο σε ανεπιθύμητες περιπέτειες, προπάντων όμως να δημιουργήσει αδικαιολόγητη, τουλάχιστον για το σχ. έτος 1984-85, αναστάτωση της σχολικής πράξης.

Συγκεκριμένα, με την πρόταση να γράφει ο ίδιος, σε χρόνο-ρεκόρ, βιβλίο ιστορίας του νεοελληνικού κράτους, την ώρα μάλιστα που εκκρεμεί ανάθεση του ίδιου βιβλίου υπογραμμένη από τον Υπουργό, να τυπωθεί σε χρόνο-ρεκόρ και να διδαχτεί, δεν νομίζω ότι εξυπηρετεί την κατάσταση. Αντίθετα με δεδομένα:

α) Τη σημαντική έκταση του βιβλίου του Α. Σταυριανού: Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους (σελ. 176), που σημαίνει ότι, με ρυθμό 4 σελίδων την διδακτική ώρα, μόλις θα επαρκέσουν οι 45 συνολικά ώρες του προγράμματος (2 την εβδομάδα) για να διδαχτεί το βιβλίο στο σύνολό του. Η διαβεβαίωση του κ. Βώρου ότι απ' αυτές μόνο οι 80 είναι "καθαρή διδαντέα ύλη" δεν πιστεύω να πείθει όσους κάτι ξέρουν από τη σχολική πράξη. Ας λάβουμε υπόψη ότι το βιβλίο είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό απ' ότι συνήθισαν να διδάσκουν οι καθηγητές μας, είναι εντελώς νέο και ξέρουμε πόσο αυτές οι πραγματικότητες επιβραδύνουν - και σωστά - το ρυθμό διδασκαλίας. Εξάλλου έχουμε δεδομένα ότι το βιβλίο που χρησιμοποιήθηκε πέζυσι (Ιστορία των Αρχαίων χρόνων) με έκταση περίπου παραπλήσια (220 σελίδες), αν και γνωστό στους καθηγητές, αν και οι ίδιοι μαθητές είχαν διδαχτεί στην Α' Γυμνασίου τα ίδια πράγματα, σε κανένα σχολείο δεν διδάχθηκαν στο σύνολό του. Και είναι σίγουρο πως, αν το βιβλίο του Α. Σταυριανού διδαχτεί μόνο κατά το α' τετράμηνο, μόλις στη σελ. 90 θα φτάσουν τα σχολεία μας.

β) Το ότι στις "Οδηγίες για τη διδασκαλία φιλολογικών μαθημάτων" που αποστείλαμε στα σχολεία, μόνο το βιβλίο αυτό προβλέπεται να διδαχτεί και ξέρουμε ότι οι "Οδηγίες" για το συγκεκριμένο σχ. έτος έχουν μεγαλύτερη σημασία από το αναλυτικό πρόγραμμα.

γ) Το ότι οι φιλόλογοι δηλώνουν ότι είναι ικανοποιημένοι με την ανανέωση των σχολικών εγχειριδίων, αλλά νιώθουν την ανάγκη να πάρουν

ανάσα, ιδιαίτερα στον τομέα της Ιστορίας, καθώς κάθε χρόνο για την ίδια τάξη τους υποχρεώνουμε να διδάξουν άλλη ύλη, από άλλο βιβλίο. Να τους πούμε και φέτος: Στην Α' Λυκείου διδάξετε το α' τετράμηνο το εντελώς νέο βιβλίο του Σταυριανού, στο β' τετράμηνο το νέο βιβλίο του κ. Βώρου, και του χρόνου πάλι, άλλο νέο βιβλίο;

Για τους λόγους αυτούς προτείνω: Να περιμένουμε το βιβλίο που γράφεται με νόμιμη ανάθεση και να διατεθεί για φέτος όλο το πρόγραμμα Ιστορίας Α' Λυκείου για την άνετη και αποδοτική διδασκαλία του βιβλίου "Ιστορία του Ανθρώπινου Γένους" του Α. Σταυριανού.

Ο κ. Βώρος δευτερολογώντας λέγει: Δεν έχω κανένα ιδιαίτερο λόγο να επιμείνω να επωμιστώ εργασία πρόσθετη υπό προθεσμία. Όμως όφειλα να είμαι συνεπής προς ό,τι εκκρεμεί για την υπηρεσία. Και επειδή βλέπω ότι η αναβολή μπορεί να ξεπεράσει την επόμενη βδομάδα (θα απουσιάσουμε για διάφορους λόγους εγώ και ο κ. Σπυρόπουλος και ο κ. Κακριδής) και η προθεσμία που έταξα περιορίζεται ασφυκτικά, επιθυμώ να δηλώσω ότι: εγώ έτσι κι αλλιώς θα ασχοληθώ μ' αυτή τη σύντομη συγγραφή γιατί ετοιμάζω σχετική δημοσίευση. Όστε η πρότασή μου για παράδοση του κειμένου στις 15 του Σεπτεμβρίου ισχύει έστω κι αν το Τμήμα καταφέρει να συζητήσει τελικά την παραπάνω βδομάδα. (Η μόνη διαφορά για μένα θα είναι ότι θα ετοιμάσω ένα κείμενο πολύ "σεμνό" για σχολική χρήση, που ύστερα θα απελευθερωθεί από τη σεμνοτυφία ως μη σχολικό δημοσίευμα).

Ο κ. Σπυρόπουλος λέει, ότι επειδή το θέμα έχει ιδιαίτερη σημασία πρέπει πριν προβούμε σε γνωμοδότηση να ενημερώσουμε τον Πρόεδρο του Τμήματος κ. Φ. Κακριδή.

Το Τμήμα συμφωνεί να αναβληθεί η γνωμοδότηση.

./.

β) Ο κ. Βώρος λέγει:

1.- Στις "Οδηγίες" που αυτές τις μέρες θα πάρουν τα σχολεία έχουμε σημειώσει ότι: το βιβλίο του Κ. Καλοκαιρινού θα διδαχτεί ως το τέλος του Γενάρη (επιλογή ορισμένων κεφαλαίων) και ότι ως τότε ή θα έχει προωθηθεί το αναμενόμενο νέο βιβλίο: Θέματα Ελληνικής Ιστορίας (αρχαίας, βυζαντινής, νέας) ή θα επαναληφθεί για μια ακόμη φορά η περυσινή λύση, δηλαδή διδασκαλία του α' τεύχους της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας των Σκουλάτου-Δημακόπουλου-Κόνδη.

2.- Η σημερινή εικόνα πραγμάτων είναι η ακόλουθη, όσο τουλάχιστον επίσημα γνωρίζω:

α) Η αρμόδια υπηρεσία (Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων) με πληροφορεί ότι έχει παραλάβει το κεφάλαιο (Θεσμοί του Βυζαντινού Κράτους του κ. Ορφανουδάκη. Ο ίδιος ο συγγραφέας-άνθρωπος σοβαρός και εκπαιδευτικός ευσυνείδητος - στη συνάντηση των Σχολικών Συμβούλων του Ιούλιο μου είπε ότι αφού η προθεσμία έχει DE FACTO παραταθεί επιθυμεί να κάνει κάποιες βελτιώσεις.

β) Ο κ. Σοφ. Μαρκιάδης από καιρό μου έδωσε τη δική του γραφή - και υποθέτω αυτές τις μέρες την καταθέτει επίσημα στην υπηρεσία.

γ) Για το θέμα Χριστιανισμός και Ιστορία που έχει ανατεθεί στους κ.κ. Ζηλιούλα και Μπενάκη και στην κ. Ξανθάκου γνωρίζω μόνο από την πλευρά του κ. Μπενάκη ότι τη δική του πρώτη γραφή ~~την~~ έδωσε στην κ. Ξανθάκου (αρχές Ιουλίου) και συμφώνησαν να δουν τη "σχολική" γραφή το Σεπτέμβρη.

δ) Για το θέμα Επιβίωση του Βυζαντίου (ή πολιτισμική ακτινοβολία του), που είχε ανατεθεί στη δεσποινίδα Καρτσώνη, έμαθα τον Απρίλη ότι η δεσποινίδα αυτή απουσιάζει στο εξωτερικό και αδυνατεί να ανταποκριθεί (την πληροφορία μου έφερε ο κ. Παπαευθυμίου, από την κ. Ξανθάκου υποθέτω). Έσπευσα να αναζητήσω άλλο ανάδοχο το Πάσχα στη Θεσ/κη, τον κ. Ν. Βαρμάζη.

ε) Από τον κ. Ντόκο (Φραγκοκρατία-Βενετοκρατία) δεν έχω ως την ώρα αυτή καμιά είδηση, ούτε από τον κ. Βεγόπουλο (δυναμική του 1821), ούτε έμαθα τίποτε για τη σημασία του Ιστορικού Χώρου. της Αν. Μεσογείου.

στ) Ο κ. Πετρίδης Παύλος μου έστειλε τη συγγραφή του (Οθωνική περίοδος) και τη μελέτησα στις διακοπές μου. Νομίζω επιστημονικά δεν έχω να πω λέξη, αλλά διδακτικά απέχει από το ζητούμενο. Ό,τι υποδειχτεί στο συγγραφέα δεν μπορεί βέβαια να υποδειχτεί από μένα αλλά από την Επιτροπή Κρίσης.

3.- Όταν υπάρχουν όλες αυτές οι εκκρεμότητες αδυνατώ να εισηγηθώ τη λύση: ας περιμένουμε να υποβληθούν, να κριθούν, να βελτιωθούν, να εγκριθούν, να τυπωθούν και να αποτελέσουν ένα ευπαρουσίαστο-ευπρόσωπο σύνολο που θα διενδικεί πρωτοτυπία και θα επιζητεί καθιέρωση στις συνειδήσεις.

4.- Επίσης αδυνατώ να εισηγηθώ τη λύση: "ας προωθήσουμε έστω μερικά θέματα τώρα και του χρόνου ολοκληρώνουμε τη συγγραφή". Υπάρχουν πολλοί σοβαροί ενδοιασμοί:

α) Λείπουν θέματα βασικά, κυρίως τα νεοελληνικά (Βεργόπουλου, Πετρίδη (χρειάζεται ουσιαστικά ανάπλαση το κείμενο) και ιστορικός χώρος).

β) Αυτό σημαίνει ότι εκλείπει ουσιαστικά το πιο ενδιαφέρον για τους μαθητές μέρος και η δυνατότητα επιλογής. Όμως αυτή ήταν ένα επιχείρημα για μια τέτοια συγγραφή κι έχει δοθεί ως υπόσχεση.

γ) Βιαστική "κρίση" σε τόσο σοβαρά θέματα αδυνατώ να εισηγηθώ αφού μάλιστα δεν έχουμε αδιέξοδο. Μπορούν οι μαθητές να διδαχτούν δύο σπουδαία θέματα νεότερης ιστορίας από το τεύχος που αναφέρεται στην αρχή της εισήγησης: Οργάνωση του Ελληνισμού τα χρόνια της δουλείας και γαλική επανάσταση.

δ) Κινδυνεύει να δυσφημιστεί στο ξεκίνημά της η ιδέα να δώσουμε στη β' λυκείου θεματική ιστορία. Και για να επιτύχει πρέπει το νέο βιβλίο να είναι ποιοτικά (περιεχόμενο, οργάνωση, μορφή) καλύτερο από τα άλλα. Δεν επιθυμώ να είμαι ούτε εισηγητής ούτε συνεργός στη δυσφήμιση.

ε) Προσωπικά νομίζω ότι χωρίς τα νεοελληνικά θέματα της συγγραφής δε λείπει το 1/3 του όλου, λείπει το πιο σημαντικό.

5.- Στην ερώτηση του κ. Τομπαζόδη: τι θα γίνει με την πορεία του νέου βιβλίου; Δηλώνω: σήμερα εισηγούμαι ανατύπωση του α' τεύχους της Νεότερης-Σύγχρονης Ιστορίας για να έχουμε το αναγκαίο βιβλίο για το Γενάρη. Αφήνω τη νέα συγγραφή να πορεύεται σύμφωνα με τις διαδικασίες.

6.- Στην παρατήρηση του κ. Βαρουχάκη αν τηρήθηκαν προθεσμίες κλπ. απαντώ: έχουν παραβιαστεί· αυτό δε συμβαίνει πρώτη φορά ούτε με απασχολούν οι τύποι. Και πάντως δεν επιθυμώ - και για λόγους προ-σωπικής ευαισθησίας - να εισηγηθώ εγώ σήμερα ανάκληση της ανάθεσης. Τώρα άλλωστε αυτό που με απασχολεί είναι: βιβλίο για το β' τετράμηνο για τη β' λυκείου. Αυτό εισηγήθηκα.

7.- Για τους παραπάνω λόγους προτείνω να σταλεί στα σχολεία για τους μαθητές β' λυκείου (β' τετράμηνο 1984-85) το βιβλίο Β. Σκουλάτου-Ν. Δημακόπουλου - Σωτ. Κόνδη, Ιστορία Νεότερη-Εύγχρονη, τεύχος α', με την ένδειξη να διδαχτούν κυρίως τα κεφάλαια: Ο Ελληνισμός ως το 1821, Η Γαλλική Επανάσταση 1789.

Στο Γραφείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Η Γραμματέας

Παρασκευή

Δ. ΖΑΡΑΦΕΜΙΟΥ

Για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των εγκεκριμένων διδακτικών βιβλίων δίνονται οι παρακάτω οδηγίες:

A.- ΔΕΞΜΗ I

1.- Η διδασκαλία της Άλγεβρας, της Αναλυτικής Γεωμετρίας και της Ανάλυσης θα αρχίσει ταυτόχρονα με την έναρξη των μαθημάτων και με το εξής πρόγραμμα για το α' και β' τρίμηνο.

Άλγεβρα : Ώρες 3

Αναλυτική Γεωμετρία: Ώρες 2

Ανάλυση : Ώρες 3

Στο γ' τρίμηνο όμως η Άλγεβρα θα διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα και η Ανάλυση 4.

2.- Κατά κλάδο οι οδηγίες έχουν ως εξής:

α) ΑΛΓΕΒΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Να διατεθούν μέχρι 17 διδακτικές ώρες.

Στη σελίδα 17 στιχ. 1+ να προστεθεί και ο συμβολισμός $A=B$.

Να τονιστεί ότι σε δύο ισοδύναμα γραμμικά συστήματα αντιστοιχούν ισοδύναμοι επαυξημένοι πίνακες.

Στην παρ. 1.20 να διατυπωθούν μόνο τα συμπεράσματα, που είναι γνωστά από την Α' Λυκείου και να γίνουν οι εφαρμογές.

Να τονιστεί ότι στο συμπέρασμα της παρ. 1.17, σελ. 33, το "πρέπει" εκφράζει το αναγκαίο.

Θα μπορούσε το συμπέρασμα αυτό να διατυπωθεί και ως εξής: "Αν το σύστημα (1) είναι συμβιβαστό τότε $a_1\beta_2 - a_2\beta_1 = 0$ ". Το ίδιο ισχύει και για το συμπέρασμα της παρ. 1.21, σελ. 40.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Να διατεθούν μέχρι 12 διδακτικές ώρες.

Στη σελίδα 81 ο στίχος 11+ να γραφεί ως εξής: "Δηλαδή ένα σύνολο F εφοδιασμένο με πρόσθεση και πολλαπλασιασμό είναι σώμα, όταν"

Να μη διδαχτούν οι ασκήσεις 22 και 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Να διατεθούν μέχρι 15 διδακτικές ώρες.

Να μη διδαχτεί η παρ. 3.4.

Να παραλειφθεί η απόδειξη του θεωρήματος της παρ. 3.10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Να διατεθούν μέχρι 18 διδακτικές ώρες.

Να μη διδαχτούν οι παρ. 4.27 μέχρι και 4.19.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Να διατεθούν μέχρι 6 διδακτικές ώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 5 και 7

Να μη διδαχτούν

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

<u>Σελίδα</u>	<u>στιχ.</u>	<u>αντί</u>	<u>γράφει</u>
16	3 ⁺ , 4 ⁺	$\Rightarrow$	$\Leftrightarrow$
25	11 ⁺	$A. (Γ. Γ^{-1}) \Rightarrow$	$A. (Γ. Γ^{-1}) = B (Γ Γ^{-1}) \Rightarrow$
49	5 ⁻	$+ a_{\nu\nu} x_1$	$+ a_{\nu\nu} x_\nu$
76	3 ⁺	να διαγραφεί το "για κάθε $x \in Q_1$ "	
79	2 ⁻	$2a^4 - 3b\gamma^3 + 1$	$2a^4 - 3b\gamma^3 + 1$
103	5 ⁺	IR^ν	$IR^\nu (V \geq 3)$
111	6 ⁺	Υπόχωρο του V	υπόχωρό του, V
120	12 ⁻	$V_1 \times V_2$	$V = V_1 \times V_2$
139	15 ⁺	$Z_1 + Z_2 = -\frac{\beta}{\alpha}$	$Z_1 + Z_2 = -\frac{\beta}{\alpha}$
145	16 ⁻	έστω i	έστω φ
156	1 ⁻	ρίζα z_k	ρίζα ζ_k
162	12 ⁻	$a_{\nu-1} (Z^{\nu-1} - Z^{\nu-1})$	$a_{\nu-1} (Z^{\nu-1} - z_0^{\nu-1})$

β) ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Να διατεθούν μέχρι 9 διδακτικές ώρες.

Να μη γίνουν οι αποδείξεις στις παρ. 1.11, 1.15, 1.16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Να διατεθούν μέχρι 11 διδακτικές ώρες.

Να μη διδαχτούν οι εφαρμογές: 2 της παρ. 2.5, η 1 της παρ. 2.11

και ο 2ος τρόπος της εφαρμογής 2 της παρ. 2.11.

Η άσκηση 25 να δοθεί για λύση μετά τη διδασκαλία της παρ. 3.15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Να διατεθούν μέχρι 10 διδακτικές ώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Να διατεθούν μέχρι 17 διδακτικές ώρες.

Στην παρ. 4.13, όπως και στην παρ. 4.23, να αναφερθεί ότι ισχύει

και το αντίστροφο, χωρίς όμως και να αποδειχθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Να διατεθούν 2 διδακτικές ώρες για σύντομη ενημέρωση στο περιεχόμενο του κεφαλαίου.

ΠΑΡΑΡΑΜΑΤΑ

<u>Σελίδα</u>	<u>στιχ.</u>	<u>αντί</u>	<u>γράφε</u>
29	4 ⁺	λ_1, λ_2	λ, μ
31	1 ⁺	$\acute{\omega}\sigma\tau\epsilon \vec{\beta} = \lambda \vec{\alpha}$	$\acute{\omega}\sigma\tau\epsilon \text{ π.χ. } \vec{\beta} = \lambda \vec{\alpha}$
61	5 ⁺	$(\vec{\alpha}, \vec{\beta}) = \frac{\pi}{2}$	$(\vec{\alpha}, \vec{\beta}) = \pm \frac{\pi}{2}$
91	2 ⁺ , 3 ⁺	Η μονοπαραμετρική.../Η μονοπαραμετρική οικογένεια ... δέσμη ευθειών με/των ευθειών $e_1 + k e_2$ μαζί με την κέντρο το P. e_2 αποτελούν τη δέσμη ευθειών με κέντρο το σημείο τομής των e_1, e_2	
107	3 ⁺	$P = \lambda k$	$P = 2\lambda k$
108	5 ⁺	$M_1(x_1, y_1)$	$M_1(x_1, y_1) \neq 0 (0,0)$
146	8 ⁻	οι στήλες	οι γραμμές

γ) ΑΝΑΛΥΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Να διατεθούν μέχρι 8 διδακτικές ώρες.

Οι έννοιες που είναι γνωστές από τις προηγούμενες τάξεις απλώς θα αναφερθούν.

Οι νέες όμως έννοιες από παρ. 1.12 μέχρι και παρ. 1.17 θα διδαχθούν κανονικά.

Να παραλειφθούν οι εφαρμογές 1 και 3 της παρ. 1.5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Να διατεθούν μέχρι 17 διδακτικές ώρες.

Η απόδειξη της ιδιότητας στην παρατήρηση 2 της παρ. 2.1 μπορεί να δοθεί και ως άσκηση στους μαθητές.

Να μη διδαχτεί η εφαρμογή 3 της παρ. 2.5.

Η διδασκαλία των παρ. 2.18 μέχρι και 2.21 να γίνει με μορφή επανάληψης.

Να μη γίνει η απόδειξη στην παρ. 2.22.

Να μη διδαχθούν ασκήσεις 13, 27, 36.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Να διατεθούν μέχρι 18 διδακτικές ώρες.

Να μη γίνει η απόδειξη του θεωρήματος της παρ. 3.18.

Στην παρ. 3.20 να διατυπωθούν μόνο τα συμπεράσματα και να γίνουν τα παραδείγματα.

Να μη γίνουν οι αποδείξεις των εφαρμογών 1 και 2 των παρ. 3.20 και 3.25.

Να μη γίνει η απόδειξη του θεωρήματος της παρ. 3.21.

Να μη γίνουν οι αποδείξεις των ιδιοτήτων της εκθετικής και της λογαριθμικής συνάρτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Να διατεθούν μέχρι 28 διδακτικές ώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Να διατεθούν μέχρι 14 διδακτικές ώρες.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

<u>Σελίδα</u>	<u>στιχ.</u>	<u>αντί</u>	<u>γράφει</u>
78	8 ⁺	$\longleftrightarrow$	$\Longrightarrow$
116	Η παρατήρηση να διατυπωθεί ως εξής: Συνήθως η αναζήτηση της κατακόρυφης ασύμπτωτης της ℓ γίνεται στα σημεία $x_0 \in \mathbb{R}$ στα οποία η f δεν ορίζεται.		
129	2 ⁻ , 8 ⁻	$-\sqrt{2\sqrt{5}}$	$-\sqrt{2+\sqrt{5}}$

B.- ΔΕΞΜΕΣ II, IV

Όρες 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Να διατεθούν μέχρι 14 διδακτικές ώρες.

Να μη γίνουν οι αποδείξεις των εφαρμογών: 1 της παρ. 1.5 και 1, 2,

3 της παρ. 1.11.

Στην παρ. 1.20 να διατυπωθούν μόνο τα συμπεράσματα, που είναι γνωστά από την Α' Λυκείου και να γίνουν οι εφαρμογές.

Να τονιστεί ότι σε δύο ισοδύναμα γραμμικά συστήματα αντιστοιχούν ισοδύναμοι επαυξημένοι πίνακες.

Να τονιστεί ότι στο συμπέρασμα της παρ. 1.17, σελ. 33, το "πρέπει" εκφράζει το αναγκαίο. Θα μπορούσε το συμπέρασμα αυτό να διατυπωθεί και ως εξής: "Αν το σύστημα (1) είναι συμβιβαστό τότε $a_1\beta_2 - a_2\beta_1 = 0$ ".

Το ίδιο ισχύει και για το συμπέρασμα της παρ. 1.21, σελ. 40.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Να διατεθούν μέχρι 12 διδακτικές ώρες.

Να μη διδασχτεί η εφαρμογή 1 της παρ. 2.24.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Να διατεθούν μέχρι 8 διδακτικές ώρες.

Να μη γίνει η απόδειξη του θεωρήματος της παρ. 3.3.

Ο τύπος (3) της παρ. 3.12 μπορεί να δοθεί ως άσκηση με την υπόδειξη να γίνει αλγεβρική απόδειξη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Να διατεθούν μέχρι 12 διδακτικές ώρες.

Να παραλειφθεί η 2η περίπτωση της εφαρμογής 1 της παρ. 4.4.

Να μη γίνει η απόδειξη της εφαρμογής 2 της παρ. 4.4.

Στην εφαρμογή 1 της παρ. 4.8 αντί $N(\Gamma) = \binom{4}{1} \cdot \binom{28}{4}$ να γραφεί:

$$N(\Gamma) = \binom{4}{1} \binom{28}{1}.$$

Να διδαχτεί και η ιδιότητα: $P(A-B) = P(A) - P(A \cap B)$.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Να διατεθούν μέχρι 8 διδακτικές ώρες.

Οι έννοιες του κεφαλαίου αυτού που είναι γνωστές από προηγούμενες τάξεις απλώς θα αναφερθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Να διατεθούν μέχρι 10 διδακτικές ώρες.

Η παρ. 6.6. να διδαχτεί μετά την παρ. 6.20.

Να μη διδαχτούν οι παρ. 6.12, 6.13, 6.14, 6.19 και 6.28.

Να μη γίνουν οι αποδείξεις των θεωρημάτων των παρ. 6.15, 6.17 και

6.20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Να διατεθούν 24 διδακτικές ώρες.

Να παραλειφθεί το παράδειγμα της παρ. 7.3.

Στην παρ. 7.4 απλώς να τονιστεί ότι ένας ισοδύναμος τρόπος για τον ορισμό της παραγώγου είναι ο τύπος (2).

Να μη γίνουν οι αποδείξεις των θεωρημάτων των παρ. 7.14, 7.15 και να δοθεί μόνο η γεωμετρική τους ερμηνεία.

Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη μελέτη συνάρτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Να διατεθούν 12 διδακτικές ώρες.

Να μη γίνουν οι αποδείξεις της παρ. 8.5.

Να παραλειφθεί η παρ. 8.6

Να μη γίνει η απόδειξη στην παρ. 8.8. και να παραλειφθεί η εφαρμογή της παρ. 8.10.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 72/1984

Σήμερα, 29-8-1984, ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα Ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Β. Θεοδωρακόπουλος, Εισηγητής και η γραμματέας του Τμήματος, Δήμητρα Ζαραφώνιτου, φιλόλογος. Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Ι. Σκορδύλης, Κυρ. Κατσιμάνης και Κ. Φούσκας για λόγους άλλης υπηρεσιακής απασχόλησής τους.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜΑ 1ο - Αποσπάσεις εκπαιδευτικών στο ΚΕΜΕ. Εισηγητές κατά ειδικότητα

ΘΕΜΑ 2ο - Ανακοινώσεις

ΘΕΜΑ 3ο - Καθορισμός εκπροσώπου του Τμήματος σε διεθνές συμπόσιο.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 2ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1) 3236/24-8-84
- 2) 3239/24-8-84
- 3) 3238/24-4-84
- 4) 3235/24-8-84
- 5) 3207/23-8-84

ΘΕΜΑ 10

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει: Θυμίζω ότι το Τμήμα Μ.Ε. έχει ασχοληθεί και στο παρελθόν με το θέμα αυτό. Στην πράξη 27/14-3-84 είχε συζητηθεί (κι έγινε ομόφωνα δεκτό) η ανάγκη για τη συγκρότηση "Ομάδας εργασίας γλωσσικής διδ/λίας" από το νέο σχ. έτος 1984-85. Ο απώτερος σκοπός για τη συγκρότηση της ομάδας είναι να ετοιμαστούν σιγά-σιγά οι εκπαιδευτικοί που θα ευαισθητοποιηθούν στα γλωσσικά θέματα και θα απασχολούνται ειδικά με τη γλωσσική διδασκαλία.

Πρόταση: Να συγκροτηθεί ομάδα εργασίας γλωσσικής διδ/λίας από τους εξής φιλολόγους που πρέπει να αποσπαστούν στο ΚΕΜΕ από την 1η Σεπτεμβρίου 1984:

- 1) Πλατανίτη Δημήτριο, καθηγητή 1ου γυμνασίου Χαλανδρίου,
- 2) Χαφιάδου Σταματία, καθηγήτρια γυμνασίου Βριλησίων,
- 3) Μαριόλη Πέτρο, καθηγητή της Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά.

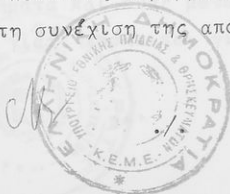
Έργο της Ομάδας θα είναι η παρακολούθηση της πορείας του γλωσσικού μαθήματος και η εισήγηση κάθε πρόσφορου μέτρου για την ομαλή πορεία και την ενίσχυσή του.

Οι κ.κ. Βώρος και Παπαδόπουλος θεωρούν απαραίτητη την παράταση της απόσπασής στο ΚΕΜΕ του κ. Στ. Χιωτάκη, προκειμένου να πλαisiώσει την ομάδα Κοινωνιολογίας.

Ο κ. Βαρουχάκης προτείνει να παρταθεί η διάθεση στο ΚΕΜΕ των δύο τ. ΓΕΜΕ Γ. Βαβαλιάρου και Ε. Δαμίγου.

Ο κ. Φ.Κ. Βώρος κάνει την εξής πρόταση απόσπασής εκπαιδευτικού:

- 1.- Σε ποικίλα θέματα Ιστορίας πρόσφερε πολύ καλή βοήθεια ο κ. Α. Παπαευθυμίου, φιλόλογος.
- 2.- Η παρουσία του εδώ είναι εξαιρετικά χρήσιμη, η συνεργασία του αθόρυβη, η εργατικότητα του διαπιστωμένη.
- 3.- Επειδή έχουμε ποικίλες εκφευμότητες στον τομέα που παρακολουθώ (Ιστορία), προτείνω τη συνέχιση της απόσπασής του στο ΚΕΜΕ, για το σχολικό έτος 1984-85.

Ο κ. Στ. Παπασημακόπουλος λέγει: Για τη βοήθειά μου στην εκτέλεση της υπηρεσίας μου στο ΚΕΜΕ έχω απαραίτητη ανάγκη των ακόλουθων καθηγητών:

1) Ορεινού Σοφία, Καθηγ. Γυμνασίου Κορωπίου Αττικής (Πτυχίο Βιολογικού Τμήματος). Εργασίες:

α) Παρακολούθηση του βιβλίου Γεωγραφία της Ευρώπης κατά την εκτύπωσή του.

β) Σύνταξη ειδικών οδηγιών (ενδεχομένως βιβλίο του καθηγητή).

γ) Για την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

δ) Θέματα βιολογικών μαθημάτων.

2) Κατσαρού Αρχοντούλα, Λυκ. Λυκείου Κέδρου (Πτυχίο Χημικού Τμήματος). Έχει κάνει τις εξής εργασίες:

α) Βοήθεια σε θέματα Χημείας, συντονισμό ομάδας πειραματικής συγγραφής βιβλίου Χημείας για τη Β' Γυμνασίου.

Ακολούθησε συζήτηση.

Ο Κ. Βώρος λέγει: Στην πρόταση του κ. Παπασημακόπουλου για απόσπαση της κ. Κατσαρού, λυκειάρχισσας στο ΚΕΜΕ για βοήθεια στον τομέα των φυσικών-φυσιογνωστικών μαθημάτων, αναγκάζομαι να ψηφίσω αρνητικά, ενώ στην ουσία επιθυμώ να γίνει άλλη πρόταση που θα διαφέρει σε δύο σημεία:

α) Να προτείνει 2 ή 3 συναδέλφους των διαφόρων φυσιογνωστικών-φυσικών ειδικούς, γιατί ο τομέας έχει πολλή ανάγκη.

β) Οι προτεινόμενοι να μην έχουν βαθμό και αρμοδιότητες διευθυντή σχολείου, γιατί είναι γνωστό ότι με πολλή ευαισθησία η Διοίκηση αντιμετωπίζει την απομάκρυνση διευθυντών από τα σχολεία τους (και πολύ σωστά θα αρνηθεί και τώρα).

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει: Έπειτα από την επιμονή του κ. Παπασημακόπουλου και τη δήλωσή του ότι δεν μπόρεσε να βρει καταλληλότερο και εμμερότερο χημικό από το προτεινόμενο άτομο (τη Λυκειάρχη) συμφωνώ βασικά με την πρότασή του, γιατί πράγματι για τις Φυσικές Επιστήμες υπάρχει μεγάλη ανάγκη (τόσα μαθήματα και ένας μόνο Σύμβουλος). Έχω πάντως κάποια επιφύλαξη, ακριβώς γιατί πρόκειται για ένα ιδιαίτερα υπεύθυνο άτομο σε ένα Λύκειο:

Ακολουθεί ψηφοφορία.

Ψηφοφορία (απόσπαση Κατσαρού ή ΟΧΙ)

Τομπαΐδης	ΟΧΙ
Παπασημακόπουλος	ΝΑΙ
Αδαμόπουλος	ΟΧΙ
Παπαδόπουλος	ΝΑΙ
Βώρος	ΟΧΙ
Σακκάς	ΛΕΥΚΗ
Βαρουχάκης	ΟΧΙ

Το Τμήμα με ψήφους $4 + 1 = 5 : 3$ δεν αποδέχεται την πρόταση του κ. Στ. Παπασημακόπουλου για απόσπαση της κ. Κατσαρού Αρχοντούλας.

ΘΕΜΑ 3ο

Το Τμήμα ομόφωνα ορίζει ως εκπρόσωπό του τον κ. Δ. Σακκά στο διεθνές συμπόσιο που διοργανώνει το Υφ/ργείο Νέας Γενιάς με τη συνεργασία του Υπ. Υγείας και Πρόνοιας.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ν. Βαρουχάκης

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 73/1984

Σήμερα, 31-8-1984, ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.30 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει ο κ. Ν. Βαρουχάκης, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Φ. Βώρος, Ι. Σκορδίλης γιατί ήσαν απασχολημένοι σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Α.Π. Οικ. Οικονομίας. Εισηγητής Κ. Φούσκας.
ΘΕΜΑ 2ο - Ανακοινώσεις
ΘΕΜΑ 3ο - Μελέτη και αξιοποίηση βιβλίων Οικ. Οικονομίας. Εισηγητής Κ. Φούσκας.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 2ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1) 3262/29-8-1984
- 2) 3257/28-8-1984
- 3) 3252/28-1-1984

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Στη συνεδρία του Τμήματός μας 69/20-8-84 εισηγήθηκα για τα εξής θέματα Οικ. Οικονομίας: α) Αναλυτικό Πρόγραμμα β) Πρόταση για ανάθεση συγγραφής βιβλίων. γ) Μελέτη και αξιοποίηση βιβλίων. Λεπτομέρειες για όλα αυτά υπάρχουν στην εισήγησή μου, η οποία καταχωρίστηκε στα Πρακτικά και διανεμήθηκε σε όλα τα Μέλη του Τμήματος. Τότε αναβλήθηκε η συζήτηση για ευθετότερο χρόνο.

Σήμερα επαναφέρω το θέμα του Α.Π. της Οικ. Οικονομίας γιατί είναι επείγον και παρακαλώ να συζητηθεί.

Η γνώμη μου είναι θετική για το Α.Π., γιατί αυτό βελτιώνει το υπάρχον Α.Π. και παρουσιάζει το μορφωτικό αγαθό του μαθήματος σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις και τις διεθνείς προδιαγραφές. Προτείνω να γίνει δεκτό όπως έχει.

Γενικός Σκοπός του μαθήματος

Επειδή η Οικιακή Οικονομία είναι η επιστήμη που αξιοποιεί, αναπτύσσει και οργανώνει τις ανθρώπινες ικανότητες και τα υλικά αγαθά για την παρούσα και μελλοντική ευημερία του ατόμου, της οικογένειας, της Κοινότητας και των κοινωνικών ιδρυμάτων, γι' αυτό γίνεται μελέτη και έρευνα στις επιστήμες και τέχνες που αναφέρονται σ' όλους τους τομείς και τις αλληλεπιδράσεις της οικογενειακής ζωής με το φυσικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον του ανθρώπου.

Άρα, σκοπός της Οικιακής Οικονομίας είναι η βελτίωση των όρων διαβίωσης του ανθρώπου, ως ατόμου, ως μέλους μιας οικογένειας και ως μέλους διαφόρων ομάδων, για να εξυψωθεί το βιοτικό επίπεδο της κοινωνίας ανάλογα με τις νέες συνθήκες που επικρατούν και τις μεγάλες αλλαγές που συντελούνται, προμηνύματα ενός καινούργιου αιώνα.

Τάξη Α' Γυμνασίου

Α' Σκοπός:

Το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας στην Α' Γυμνασίου έχει δύο σημαντικούς σκοπούς:

α. Νά δώσει στο μαθητή τα εφόδια που του χρειάζονται για να γίνει υπεύθυνο, ανεξάρτητο και αυτο-δύναμο. Για να μπορέσει να καλλιεργήσει έτσι την προσωπικότητα του πρέπει πρώτα να γνωρίσει τον εαυτό του και τις ανάγκες του. Να μάθει να φροντίζει το σώμα του, να καλλιεργεί το πνεύμα του και να βρίσκει ηρεμία και άνεση μέσα στο χώρο των δυνατοτήτων του, ώστε να πετύχει μια καλύτερη ζωή.

β. Ο δεύτερος σκοπός είναι η κοινωνικοποίησή του. Πρέπει να βρεί τη θέση του μέσα στα περιβάλλοντά του (οικογένεια, σχολείο, κοινότητα) και να βρεί τρόπους να βελτιώνει διαρκώς αυτή τη θέση.

β' Ύλη των μαθημάτων
~~μαθητικό πρόγραμμα~~

~~Α' Γυμνασίου~~

(2 ης διδακτικής : 1 ην εβδομάδα) ~~μαθήματα 30~~

Ι. Το άτομο και το κοινωνικό του περιβάλλον.

Α. Αυτογνωσία

1. Ιδιαιτερότητα του ατόμου
2. Ανθρώπινες ανάγκες
3. Εσωτερικός και εξωτερικός κόσμος του ατόμου.

Δίνονται στους μαθητές στοιχεία για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους με τη σωστή ικανοποίηση των φυσικών και ψυχικών αναγκών τους. Για να είναι σωστή η ικανοποίησή τους πρέπει να κατευθύνεται με τον αυτοέλεγχο και την αυτοκριτική που μαθαίνουν να ασκούν.

Ακόμα μαθαίνουν να προβάλλουν την προσωπικότητά τους με σωστή κοινωνική συμπεριφορά και ανάλογη εμφάνιση.

Β. Η θέση του ατόμου στην οικογένεια

1. Η ζωή στην οικογένεια (δικαιώματα και υποχρεώσεις)
2. Επικοινωνία και σχέσεις με τα άλλα μέλη.

Αναγνώριση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που έχει το άτομο ως μέλους μιας οικογένειας που μέσα της καλλιεργείται η έννοια της προσφοράς υπηρεσιών και ανάληψης ευθυνών. Σωστοί τρόποι συμπεριφοράς των μαθητών μέσα στην οικογένεια που διέπονται από αγάπη, σεβασμό και κατανόηση.

Γ. Η θέση του ατόμου στην Κοινότητα

1. Σχολείο - Καθηγητές - Συμμαθητές.
2. Γειτονιά - Φίλοι.
3. Δύσεις ατομικών και ομαδικών προβλημάτων από το παιδί.

Επισημαίνονται στους μαθητές οι υπευθυνότητες και τα δικαιώματα που δημιουργεί η συμμετοχή του ατόμου στις διάφορες ομάδες και μαθαίνουν τη διαδικασία της σωστής αντιμετώπισης ατομικών και ομαδικών προβλημάτων, που δημιουργούνται από τη συμμετοχή τους στις διάφορες κοινωνικές ομάδες.
(Πρόβλημα - σχέδιο επίλυσης - αντιμετώπιση - αξιολόγηση).

II. Ενδυμασία

A. Η ενδυμασία και η προσωπικότητα του ατόμου.

1. Εμφάνιση

2. Προγραμματισμός αναγκών για υγιεινή και άνετη ενδυμασία.

Οι μαθητές μαθαίνουν ότι η σωστή εμφάνιση του ατόμου, ανάλογη με την περίπτωση και τις δραστηριότητες τους, έχει άμεση σχέση με την ευνοϊκή προβολή της προσωπικότητάς τους.

Η σωστή εμφάνιση εξαρτάται από τις υγιεινές τους συνέπειες τις γνώσεις τους πάνω σε θέματα σχετικά με την ενδυμασία και την αισθητική της και τον ανάλογο προγραμματισμό των αναγκών τους.

B. Βασικές γνώσεις

1. Υφαντικές ίνες και Υφάσματα.

2. Ιδιότητες

Οι γνώσεις που δίνονται πάνω σε θέματα ενδυμασίας περιλαμβάνουν και ειδικές γνώσεις σχετικές με την προέλευση, σύνθεση και κατασκευή των υφαντικών ινών και υφασμάτων.

Περιλαμβάνουν ακόμα τις ιδιότητες τους, τη χρήση και την φροντίδα τους.

Γ. Κριτήρια για την αγορά ενδυμάτων

1. Ετικέτες και σύμβολα

2. Συμπεριφορά

Γνώσεις και κριτήρια απαραίτητα για τη σωστή επιλογή και αγορά της ενδυμασίας και των συμπληρωμάτων της. Αναφορά στην ισχύουσα νομοθεσία και στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καταναλωτή.

Δ. Φροντίδα για τη διατήρηση των ενδυμάτων

1. Καθαρισμός και σιδέρωμα

2. Φύλαγμα (καθημερινό, εποχιακό)

3. Επιδιορθώσεις

Δίνονται στους μαθητές γνώσεις και δεξιότητες απαραίτητες για την καλή συντήρηση και φροντίδα της ενδυμασίας και επισημαίνονται οι ωφέλειες που απορρέουν από αυτές.

III. Περιβάλλον και Κατοικία

Α. Το Φυσικό Περιβάλλον

1. Η σημασία του περιβάλλοντος και η επίδραση του ανθρώπου σ' αυτό.

2. Προστασία του περιβάλλοντος.

Οι μαθητές μαθαίνουν ν' αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και τη σημασία του για τη ζωή και την υγεία του ανθρώπου. Επισημαίνεται η επίδραση του ανθρώπου στο περιβάλλον και η υποβάθμισή του από την αλόγιστη και απρογραμματίστη συμπεριφορά τους ως ατόμου και ως μέλους μιας ομάδας.

Αναφέρονται τὰ διάφορα μέτρα προστασίας, οι προσπάθειες επαναφοράς του κακοποιημένου περιβάλλοντος και η μεγάλη προσφορά που μπορεί να δίνει το κάθε άτομο σ'αυτά.

Β. Κατοικία ένα μέρος του Κοινωνικού Περιβάλλοντος.

1. Εναρμόνιση της κατοικίας με το περιβάλλον.
2. Διαρρύθμιση των χώρων της κατοικίας.
3. Άνεση, ασφάλεια και υγεία στην κατοικία.
4. Οργάνωση ατομικού δωματίου.

Παρέχονται οι βασικές
Γνώσεις για την απαραίτητη εναρμόνιση της κατοικίας με το φυσικό της περιβάλλον, ^{ώστε η κατανάλωση της κατοικίας να είναι} ~~να είναι δυνατή τα υλικά το σχέδιο και~~ ^{εναρμονισμένη} ~~η κατασκευή της κατοικίας ανάλογα με τη γεωγραφική θέση, τις~~ κλιματολογικές συνθήκες, ^{των} παράδοση του τόπου και ^{τις} ασχολίες των κατοίκων.

Η διαρρύθμιση και ^η οργάνωση των χώρων της κατοικίας πρέπει να εξασφαλίζουν την υγεία, ^{των} ασφάλεια και ^{των} άνεση όλων των μελών της οικογένειας.

Οι παραπάνω γνώσεις στοχεύουν ειδικά στη σωστή οργάνωση και συντήρηση του ατομικού δωματίου ή χώρου του μαθητή, που είναι σημαντικό στοιχείο έκφρασης της προσωπικότητάς του.

IV. Διατροφή

Α. Διατροφή και Υγεία

1. Αναγκαιότητα της καλής διατροφής.
2. Οδηγίες για τη σωστή διατροφή
3. Σχέση διατροφής και βάρους.

Οι μαθητές πρέπει να αναγνωρίσουν την αναγκαιότητα της τροφής στον οργανισμό του ανθρώπου και να πάρουν οδηγίες σχετικές με

την ποιότητα και ποσότητα των τροφίμων, που χρειάζεται ο άνθρωπος για την συντήρηση, ανάπτυξη και λειτουργία του οργανισμού του. ^{ή να μάθουν} Η σχέση διατροφής και βάρους και η σημασία του φυσιολογικού βάρους στην υγεία του ατόμου.

Β. Παρασκευή τροφής

1. Συσκευές, σκεύη και εργαλεία
2. Χρησιμοποίηση συνταγών
3. Τρόποι παρασκευής γευμάτων
4. Σερβίρισμα και συμπεριφορά.

Οι μαθητές παίρνουν πρακτικές και θεωρητικές γνώσεις, απαραίτητες για τη δραστηριοποίηση και αυτοεξυπηρέτησή τους σέ' ότι έχει σχέση με την προετοιμασία και ^{το} σερβίρισμα της τροφής.

Α/Σ υ ο ρ ό ς : Τάξη Β' Γυμνασίου

Στη Β' Γυμνασίου οι μαθητές αντιμετωπίζουν την πραγματικότητα της συμμετοχής τους στην κοινότητα. Συνειδητοποιούν ότι είναι μέλη μιας ομάδας και ότι η θέση τους μέσα σ' αυτήν εξαρτάται κατά ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς τους ίδιους.

Σκοπός λοιπόν του μαθήματος είναι να τους δώσει τα εφόδια που χρειάζονται, για να παίρνουν σωστές αποφάσεις, να μάθουν να αναγνωρίζουν τις πηγές εφοδίων και τους που υπέρχων πόρους γύρω τους μολ πολύ συχνά πολλαπλασιάζουν την οικονομική δυνατότητα του ατόμου.

- 9 -

Β' Υλη του μαθήματος
Αναλυτικό Πρόγραμμα

~~Β' Γυμνασίου~~

(2ρες διδασκαλίας 1 την εβδομάδα) ~~μαθήματα 30~~

I. Η Οργάνωση στη ζωή

A. Έννοια της οργάνωσης

1. Ορισμός και σκοπός της οργάνωσης

2. Διαδικασία και επιδράσεις.

Στο μάθημα της Οικ. Οικονομίας,
Οργάνωση είναι η χρησιμοποίηση των εφοδίων που υπάρχουν για να επιτύχει ένας σκοπός.

Αναλύεται η διαδικασία της οργάνωσης που έχει τέσσερα στάδια.

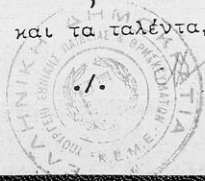
A. Επισημάνση ενός σκοπού. B. Δημιουργία μιας τακτικής που να χρησιμοποιεί όλα τα υπάρχοντα εφόδια για την πραγματοποίηση του σκοπού. Γ. Εφαρμογή της τακτικής σ' ένα σχέδιο δράσης βήμα προς βήμα μέχρι την πραγματοποίηση του σκοπού. Δ. Τελικά γίνεται αξιολόγηση α) αν έχει πραγματοποιηθεί ο σκοπός και β) αν η τακτική που ακολουθήθηκε ήταν η καλύτερη.

B. Πηγές και πόροι (RESOURCES)

1. Κοινωνικές (ανθρώπινο δυναμικό)
2. Οικονομικές (χρήμα, χρόνος, εργασία)
3. Φυσικές

Τα εφόδια που διαθέτει ο άνθρωπος είναι οι πηγές και οι πόροι που βρίσκονται στη διάθεσή του.

Δίνεται στους μαθητές η δυνατότητα να καλλιεργήσουν την ικανότητα και να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, για να μπορούν να χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν καλύτερα τις πηγές και τους πόρους που διαθέτουν οι ίδιοι, όπως είναι οι φυσικές και πνευματικές ικανότητες, η διάθεση και τα talenta, και αυτές που βρίσκονται

στο κοινωνικό και φυσικό του περιβάλλον, όπως χρήμα, ~~και~~ υλικά αγαθά, χρόνος, πληροφόρηση, κοινωνικές υπηρεσίες, άλλα αγαθά και φυσικοί πόροι.

Γ. Λήψη αποφάσεων

1. Ανάγκες, επιθυμίες και στόχοι
2. Προγραμματισμός, εκτέλεση και αξιολόγηση.

Ο κάθε άνθρωπος έχει πολλές ανάγκες και επιθυμίες και η ζωή του είναι μια σειρά αποφάσεων που στοχεύουν στην ικανοποίησή τους. Δίνονται στους μαθητές οι απαιτούμενες γνώσεις, για να μπορούν να παίρνουν σωστές αποφάσεις που είναι εποικοδομητικές για μια καλύτερη ζωή.

Για να είναι σωστές όμως ^{οι αποφάσεις} ~~χρειάζεται~~ το άτομο να έχει τις γνώσεις και την ικανότητα να χρησιμοποιεί τα εφόδια που διαθέτει με τον πιο αποδοτικό τρόπο.

II. Ενδυμασία

A. Αναγκαιότητα και σκοπιμότητα της ενδυμασίας.

1. Ιστορική εξέλιξη της ενδυμασίας.
2. Η κοινωνική και ψυχολογική σημασία που έχει το ένδυμα για τον άνθρωπο.
3. Η εποχή μας και οι επιδράσεις της μόδας.

Η ενδυμασία είναι η ικανοποίηση μιας βασικής ανθρώπινης ανάγκης που ^οεξελέχθηκε μαζί με την ιστορική και πολιτιστική ζωή του ανθρώπου.

Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν τη σημασία της ενδυμασίας για τον άνθρωπο, τις επιδράσεις που δέχεται από τον κοινωνικό περίγυρο και ~~της~~ ^{των} επηρεάσεων της προσωπικότητας του ανθρώπου. Επισημαίνεται ακόμα ~~πως~~ ^{και} γιατί τα διάφορα στοιχεία της μόδας επαναλαμβάνονται και ποιοι παράγοντες τα επηρεάζουν.

Β. Πρακτικές εφαρμογές

1. "Πατρόν", υλικά και εργαλεία
2. Εκτέλεση.

Οι μαθητές μαθαίνουν τη σημασία και τη χρησιμοποίηση των "πατρόν", και τα ανάλογα υλικά και εργαλεία για την κάθε περίπτωση, με σκοπό την καλλιέργεια ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων.

III. Κατοικία

Α. Λειτουργικότητα και αισθητική του χώρου

1. Διαρρύθμιση χώρων
2. Διακόσμηση
3. Εξοπλισμός

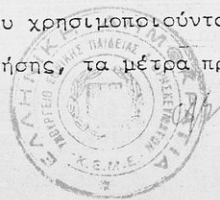
Οι μαθητές μαθαίνουν τι προϋποθέτει η σωστή διαρρύθμιση των εσωτερικών και των εξωτερικών χώρων του σπιτιού και πώς μπορεί να βελτιωθεί η υπάρχουσα διαρρύθμιση, για να εξυπηρετεί τους ενοίκους λειτουργικά και αισθητικά.

Αναλύονται οι αρχές της διακόσμησης και οι τρόποι χρησιμοποίησής τους για ένα άνετο και ευχάριστο σπίτι. Ακόμα αναφέρονται τρόποι σωστής επιλογής, χρήσης και συντήρησης του εξοπλισμού του σπιτιού.

Β. Χρήση και ασφάλεια εγκαταστάσεων

1. Εγκαταστάσεις - Χρήση και μέτρα προστασίας.
2. Εξοικονόμηση ενέργειας
3. Οργάνωση Κέντρων Εργασίας.

Γνώσεις για όλες τις βασικές εγκαταστάσεις και τις διάφορες μορφές ενέργειας που χρησιμοποιούνται στο σπίτι. Επισημαίνονται οι σωστοί τρόποι χρήσης, τα μέτρα προστασίας, συντήρησης και

εξοικονόμησης ενέργειας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη σωστή οργάνωση και διαρρύθμιση των κέντρων εργασίας του σπιτιού και κυρίως της κουζίνας.

III. Διατροφή (Ο κόσμος των τροφών)

A. Τα τρόφιμα

1. Γάλα - τυρί - γιαούρτι
2. Κρέας-ψάρι-κοτόπουλο-αυγά-όσπρια-ξηροί καρποί.
3. Φρούτα λαχανικά
4. Ψωμί-δημητριακά
5. Λίπη - λάδια - γλυκά
6. Ροφήματα-αναψυκτικά-οινοπνευματώδη ποτά.

Δίνονται βασικές γνώσεις σχετικές με τα τρόφιμα, τις πηγές τους τα θρεπτικά τους συστατικά, τη θρεπτική τους αξία για τον άνθρωπο και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. Οι μαθητές μαθαίνουν ακόμα υγιεινούς τρόπους ^{υγιεινής} παρασκευής και κατανάλωσης των τροφίμων.

B. Τροφές και θρεπτικά συστατικά

1. Ο ρόλος της τροφής - θερμίδες και θρεπτικά συστατικά.
2. Κύρια θρεπτικά συστατικά (πρωτεΐνες-υδατάνθρακες-λίπη)
3. Βοηθητικά θρεπτικά " (βιταμίνες-άλατα-νερό).

Αναλύεται ο ρόλος της τροφής με βασική προϋπόθεση της καλής υγείας και ανάπτυξης του οργανισμού και ως πηγή ενέργειας. Αναπτύσσεται ο ορισμός και η έννοια της θερμίδας και των Τζάουλς και οι απαιτούμενες ποσότητες κατά περίπτωση στη καθημερινή διατροφή. Γίνεται λεπτομερής εξέταση των θρεπτικών συστατικών, κυρίων και βοηθητικών, η χημική τους θέση και βιολογική τους αποστολή, οι πηγές παραβής και οι απαιτούμενες ποσότητες στην καθημερινή διαίτα.

Γ. Συντήρηση και διατήρηση τροφίμων

1. Η ανάγκη διατήρησης των τροφίμων στο σπίτι και στη βιομηχανία.

Παρέχονται βασικές γνώσεις για την επιλογή και αγορά τροφίμων. Αναφέρεται η σημασία της συντήρησης και διατήρησης των τροφίμων για λόγους υγείας, οικονομίας και εξυπηρέτησης. Αναλύονται οι τρόποι που χρησιμοποιούνται, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους και οι τρόποι επιλογής.

Δ. Σχεδιασμός Γευμάτων

1. Κύρια Γεύματα

2. Κριτήρια επιλογής παρασκευασμάτων και οργάνωση εκδηλώσεων. Οι μαθητές μαθαίνουν ποιά είναι τα κύρια γεύματα, η σπουδαιότητά τους, τα τρόφιμα που πρέπει να χρησιμοποιούνται ανάλογα με τη περιεκτικότητά τους σε θρεπτικά συστατικά και η απόδοσή τους σε θερμίδες. Αναλύονται οι παράγοντες που επηρεάζουν τη σύνθεσή τους και οι τρόποι παρασκευής τους. Δημιουργούνται ερεθίσματα και δίνονται οδηγίες για την οργάνωση διαφόρων οικογενειακών εκδηλώσεων.

Ταξ. Γ' Γυμνασίου

Α' Συμπόζ:

Στην Γ' Γυμνασίου οι μαθητές βρίσκονται σε μία δύσκολη καμπή της ζωής τους και προβληματίζονται τόσο για το παρόν όσο και για το μέλλον.

Σκοπός του μαθήματος είναι να θέση τις ανησυχίες, τα προβλήματα και τα ξεσπάσματα της ηλικίας τους σε ένα πλαίσιο κατανόησης και βοήθειας.

Μελετώντας τις σχέσεις τους με την οικογένειά τους τώρα, το μάθημα, εξετάζει ~~μελετάει~~ τους στόχους της οικογένειας γενικά, την υπεύθυνη δημιουργία των παιδιών και τη σωστή αγωγή τους.

Β' Ύλη του μαθήματος
αναλυτικά πρόγραμμα

~~Γ' Γυμνασίου~~

(3ρες διδασκαλίας: 1την εβδομάδα) ~~μαθήματα 30~~

I. Οικογένεια

A. Το άτομο κατά την Εφηβεία

1. Γνωρίσματα Εφηβείας
2. Τα προβλήματα και η αντιμετώπισή τους.
3. ΤΑ πιστεύω και η καλλιέργεια του χαρακτήρα.

Γίνεται ανάλυση των σωματικών και ψυχικών γνωρισμάτων της εφηβείας και η αντιμετώπιση τους από τον ίδιο τον έφηβο. ~~Γίνεται~~

Αίνεται ^{στον έφηβο} η δυνατότητα αξιολόγησης των "πιστεύω" του και καλλιέργειας του χαρακτήρα του για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

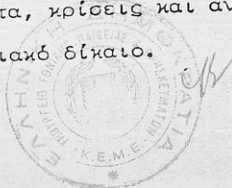
B. Σχέσεις εφήβου με το περιβάλλον του.

1. Με την οικογένειά του,
2. Με το άλλο φύλο,
3. Με την κοινωνία και τις επιδράσεις της.

Αναλύονται οι σωστές σχέσεις του εφήβου με την οικογένεια, το άλλο φύλο και γενικά ^{με} το κοινωνικό του περιβάλλον. Επισημαίνονται ακόμα οι αρνητικές επιδράσεις της κοινωνίας στο ^{έφηβο} (κάπνισμα, ναρκωτικά, αλκοολισμός, ψυχαγωγία κ.ά.).

Γ. Προετοιμασία για το μέλλον,

1. Γάμος η αρχή της οικογένειας
2. Ρόλοι μέσα στην οικογένεια
3. Προβλήματα, κρίσεις και αντιμετώπισή τους.
4. Οικογενειακό δίκαιο.

καλλιεργείται η υπευθυνότητα στο γάμο και στην δημιουργία της οικογένειας, ^{1ου} ~~του~~ ^{2ου} ~~των~~ δεσμών και ^{3ου} ~~των~~ ^{4ου} ~~των~~ στόχων της. Αναφέρονται, η κατανομή των ρόλων και οι σωστές σχέσεις των μελών, που αποτελούν προϋποθέσεις επιτυχίας και αντιμετώπισης προβλημάτων και κρίσεων - Στοιχεία Οικογενειακού δικαίου.

Δ. Μια καινούργια ζωή αρχίζει.

1. Υπεύθυνοι γονείς. Ευγονική και κληρονομικότητα.
2. Καινούργιος άνθρωπος
3. Προσχολική ηλικία
4. Σχολική ηλικία
5. Μέσα αγωγής
6. Δικαιώματα του παιδιού.

Τονίζεται η υπευθυνότητα και ο ρόλος του κάθε ατόμου στη δημιουργία μιας νέας ζωής. Αναφέρονται οι παράγοντες που την επηρεάζουν ^{οι τρόποι που μαθαίνουν} και ^{6ου} ~~πρέπει~~ να διασφαλιστεί ^{7ου} ~~την~~ σωματική και πνευματική υγεία του νέου ανθρώπου. Αναλύονται οι ιδιομορφίες των διαφόρων σταδίων της παιδικής ηλικίας και τα μέσα αγωγής - Δικαιώματα του παιδιού.

Ε. Οργάνωση και διαχείριση

1. Κατανομή εισοδήματος
2. Οικονομική διαχείριση

Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν ότι η οικογένεια είναι μία δυναμική οικονομική μονάδα που έχει άμεση επίδραση, αλλά και επηρεάζεται κατ'ευθείαν από τη γενικότερη οικονομία.

Επειδή η οικογένεια είναι ο διαχειριστής του μεγαλύτερου ποσοστού του Εθνικού Εισοδήματος πρέπει να μάθουν οι μαθητές τους τρόπους της σωστής διαχείρισης των οικονομικών της οικογένειας.

II. Αγωγή καταναλωτή

1. Ανθρώπινες ανάγκες
2. Έννοια της αγοράς
3. Ο καταναλωτής
4. Πληροφόρηση του καταναλωτή
5. Αγοραστική επιδεξιότητα
6. Δικαίωμα και προστασία του καταναλωτή

Η οικογένεια είναι ο κύριος καταναλωτής με δικαιώματα και απαιτήσεις ^{και άρα} ~~που~~ ^{αυτή} ~~πρέπει να~~ είναι η κινητήριος δύναμη των επιχειρήσεων αντί να είναι το θύμα τους.

Για να γίνει όμως αυτό χρειάζεται συνεχής ενημέρωση και πληροφόρηση των μελών της, για να αποκτήσουν αγοραστική συνείδηση, επιδεξιότητα και γνώση της αγοράς από τα μαθητικά τους χρόνια. Τα μέλη της οικογένειας ~~πρέπει να είναι γνώστες~~ των δικαιωμάτων τους και να απαιτούν την προστασία που πρέπει να τους παρέχεται.

III. Διατροφή

1. Διατροφή στον κύκλο της ζωής
2. Διατροφή - Εργασία - Αθλητισμός
3. Επίδραση της διατροφής στην υγεία και εμφάνιση του ατόμου
4. Σύνταξη διαιτολογίου, ατομικού ~~και~~ οικογενειακού.

Δίνονται γνώσεις για τη σωστή κάλυψη των ~~διατροφικών~~ αναγκών διατροφής κάθε ηλικίας, ανάλογα με τις δραστηριότητές της και ~~τις~~ ^{τις} ειδικές καταστάσεις ^{εν}.

Τονίζεται ότι η διατροφή της οικογένειας πρέπει να εξασφαλίζει την υγεία, ^{εν} καλή εμφάνιση και ^{τις} ~~ειδικές~~ ανάγκες των μελών της, για

να αποφεύγονται οι παθολογικές καταστάσεις που έχουν άμεση σχέση με τη διατροφή.

Παρέχονται ακόμα γνώσεις απαραίτητες για την σύνταξη διαφόρων τύπων διαιτολογίων.

IV. Λαϊκή Παράδοση

Η διατήρηση της κληρονομιάς μας

1. Το παραδοσιακό σπίτι και ο εξοπλισμός του.

2. Η λαϊκή τέχνη.

Καλλιεργείται ο σεβασμός για την πολιτιστική μας κληρονομιά και παρέχονται γνώσεις και τρόποι συντήρησης και επαναφοράς της, για τη διατήρηση της εθνικής μας ταυτότητας και την συμβολή της στην οικονομία του τόπου.

Γίνεται αναφορά στο Ελληνικό παραδοσιακό σπίτι και τον εξοπλισμό του. Επιδιώκεται η συνέχιση της λαϊκής μας παράδοσης με γνώσεις πάνω στη λαϊκή τέχνη, τα υφαντά, τα κοσμήματα και τα κεντήματα. - Λαϊκές φορεσιές.

Ακολούθησε συζήτηση.

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει: Διάβασα με προσοχή το αναλυτικό πρόγραμμα οικιακής οικονομίας και άκουσα την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα. Η εντύπωση που σχημάτισα ως μη ειδικός είναι πως σε πολλές περιπτώσεις είναι υπερβολικά φιλόδοξο. Μπαίνει σε ποικίλους τομείς μάθησης, όπως είναι κοινωνιολογία, αισθητική, φυσιολογικά, χημεία, οικονομία, τεχνολογία, αρχιτεκτονική, αθλητισμός κ.ά., που με το εύρος τους θα φέρουν σε πολύ δύσκολη θέση το φιλότιμο διδακτικό προσωπικό της οικιακής οικονομίας.

Εξάλλου η γλωσσική διατύπωση πρέπει να ελεγχθεί από ένα φιλόλογο, για να διορθωθούν εκφράσεις καθώς "την παρούσα και μελλοντική ευημερία του ατόμου", "στο χώρο των δυνατοτήτων του", "μέσα στα περιβάλλοντά του", "το άτομο ως μέλος μιας οικογένειας" κ.ά.

Με τις επιφυλάξεις αυτές συμφωνώ με την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα.

Το Τμήμα αποφαινεται ομόφωνα: Εγκρίνει το σχέδιο Α.Π. Οικ. Οικονομίας με τις επιφυλάξεις που διατυπώνονται στο σημείωμα του κ. Τομπαΐδη.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει:

α) Για τα βιβλία Οικ. Οικονομίας της κ. Α. Παπαγεωργίου μιλά διεξοδικά στην εισήγησή μου 69/20-8-84, στην οποία και παραπέμνω.

Η γνώμη της Επιτροπής είναι απορριπτική για τους λόγους που αναφέρω στην εισήγησή μου.

Προτείνω την απόρριψη της προσφοράς της κ. Α. Παπαγεωργίου.

β) Για το βιβλίο "Είσαι καταναλωτής, τι ξέρεις γι' αυτό;", για το οποίο μιλά διεξοδικά στην εισήγησή μου 69/20-8-84, η γνώμη της Επιτροπής είναι ότι μόνο τμήματα της θεματολογίας του μπορούν να περιληφθούν στο Α.Π. του μαθήματος Οικ. Οικονομίας, πράγμα που έγινε κιόλας. Άλλη χρησιμοποίηση του βιβλίου δεν μπορεί να γίνει.

Προτείνω την υιοθέτηση της γνώμης των ειδικών.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ν. Βαρουχάκης

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 74/1984
=====

Σήμερα, 5-9-84, ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα Ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει ο Σύμβουλος Β' κ. Ν. Βαρουχάκης.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος του ΚΕΜΕ, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, γιατί ήσαν απασχολημένοι σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση, οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος και Κ. Φούσκας.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

- ΘΕΜΑ 1ο - Τρόπος εξέτασης Λατινικών. Εισηγητής Β. Θεοδωρακόπουλος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στην Κοινωνιολογία. Εισηγητής Ν. Παπαδόπουλος.
- ΘΕΜΑ 3ο - Ανατύπωση διδ. βιβλίων.
- ΘΕΜΑ 4ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 5ο - Οδηγίες για τη γλωσσική διδ/λία στην Α' και Β' γυμνασίου. Εισηγητής Δ. Τομπαΐδης.
- ΘΕΜΑ 6ο - Επανεκδοση από τον ΟΕΔΒ του φυλλαδίου για τη μεσογειακή και δρεπανοκυτταρική αναιμία. Εισηγητής Ι. Σκορδίλης

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Β. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Ύστερα από την απόφαση που πήρε το Τμήμα στην πράξη του 69/20-8-84 (θέμα 3ο) σχετικά με την πρόταση του κ. Φ. Κακριδή για τον τρόπο εξέτασης των Λατινικών, αφού μελέτησα το θέμα, εισηγούμαι τα ακόλουθα:

α) Να γίνει δεκτή η ρύθμιση που προτείνει ο κ. Φ. Κακριδής στην παραπάνω πράξη.

β) Να συμπληρωθεί η διάταξη που αφορά τις παρατηρήσεις έτσι, ώστε η Κεντρική Επιτροπή να μπορεί να ορίζει ότι αυτές "μπορεί να έχουν τη μορφή των ασκήσεων του βιβλίου".

Έτσι η παράγραφος της Γ2/754/15-3-84 (ΦΕΚ 163Β') υπουργικής απόφασης που αφορά την εξεταστέα ύλη και τον τρόπο εξέτασης στο μάθημα των Λατινικών προτείνω να διατυπωθεί ως εξής:

"Κατά την εξέταση στο μάθημα των Λατινικών:

α) Υπαγορεύεται στους μαθητές κείμενο μέχρι δέκα (10) στίχων από τα κεφάλαια του διδακτικού βιβλίου που περιλαμβάνονται στην ύλη των εξετάσεων. Η Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων μπορεί να τροποποιήσει το κείμενο αυτό ως εξής:

ι) Να αντικαταστήσει μία ή περισσότερες λέξεις με άλλες που έχουν την ίδια συντακτική λειτουργία και περιλαμβάνονται στην ύλη των εξετάσεων

ιι) Να παραλείπει λέξεις ή φράσεις του κειμένου ή και να προσθέσει στο κείμενο μία ή περισσότερες λέξεις από αυτές που περιλαμβάνονται στην ύλη των εξετάσεων.

ιιι) Να αλλάξει τον αριθμό (ενικός, πληθυντικός) των ονομάτων, αντωνυμιών και ρημάτων ή και το χρόνο (όχι την έγκλιση) των ρημάτων του κειμένου.

Με τις παραπάνω αποκλίσεις δεν επιτρέπεται να αλλιώνεται η συντακτική δομή του κειμένου, ενώ μπορεί να τροποποιείται ελαφρά το νόημα.

Δίνονται για διαπραγμάτευση τέσσερις (4) παρατηρήσεις από το παραπάνω κείμενο, από τις οποίες οι τρεις είναι γραμματικές και η μία συντακτική. Οι παρατηρήσεις αυτές μπορεί να έχουν τη μορφή των "ασκήσεων" του διδακτικού βιβλίου".

Με το κείμενο ελέγχεται η ορθογραφία και η μεταφραστική ικανότητα των μαθητών και με τις παρατηρήσεις ελέγχεται η κατάρτιση των εξεταζομένων στη γραμματική και το συντακτικό της λατινικής γλώσσας.

Συμπληρωματικά εισηγούμαι να παρακαλέσει το Τμήμα το Υπουργείο να αποφασίσει σχετικά με το θέμα από τώρα, ώστε να ειδοποιηθούν έγκαιρα οι διδάσκοντες να προσαρμόσουν τη διδασκαλία τους ανάλογα.

Ακολούθησε συζήτηση,

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει: Για τους λόγους που ανέπτυξα στην πρώτη εισήγηση (τον Αύγουστο 1984) θεωρώ την προώθηση αυτού του ζητήματος κοινωνικά δίκαιη και εκπαιδευτικά ασύνετη.

Ο κ. Δ. Σακκάς λέγει: Στη συνεδρία της 20-8-84 (πρ. 69) που απουσίαζα σε άδεια το Τμήμα αποδέχτηκε πρόταση του κ. Κακριδή για αλλαγή του τρόπου εξέτασης των Λατινικών στις γενικές εξετάσεις. Το Τμήμα έχει, βέβαια, την ευθύνη του για την απόφαση αυτή. Εντούτοις, έστω και καθυστερημένα, θα ήθελα να σημειώσω τούτα τα λόγια:

1.- Το Τμήμα φαίνεται να δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον τρόπο εξέτασης ενός μαθήματος που οι καιροί το έχουν καταστήσει περιθωριακό και λιγότερο για το πρόβλημα των γενικών εξετάσεων στο σύνολό του.

2.- Με την αποδοχή του πρώτου μέρους αυτής της πρότασης (μεταβολές στο εξεταζόμενο κείμενο) οι εξετάσεις στο μάθημα των Λατινικών γίνονται πολύ πιο δύσκολες. Και δεν μπορεί να ξέρει κανείς μέχρι που μπορεί να φτάσει η Επιτροπή στις αλλαγές στο κείμενο. Γιατί να δημιουργούμε πρόσθετα προβλήματα στους μαθητές; Φέτος διδάχτηκαν 38 ενότητες Λατινικών, πάνω από 200 σελίδες του βιβλίου. Μόνο σ' ένα χρόνο. Δεν είναι αρκετή αυτή η ύλη; Άλλωστε με ποια λογική ζητάμε να δίνεται το κείμενο των Λατινικών αλλαγμένο και δε ζητάμε να γίνεται αλλαγμένο για το κείμενο των Αρχαίων Ελληνικών για τον πρόσθετο μάλιστα λόγο ότι οι μαθητές έχουν πολύ περισσότερες γνώσεις στα Αρχαία απ' ό,τι στα Λατινικά;

3.- Η προώθηση αυτής της ρύθμισης θα ευνοήσει τους μαθητές των κλασικών και των προνομιακών Λυκείων, θα διευρύνει τις ανισότητες και θα ανοίξει κι άλλους δρόμους στα φροντιστήρια και την παραπαιδεία. Ο κ. Βώρος με ουσιαστικά επιχειρήματα επισήμανε αυτούς τους κινδύνους στην

παραπάνω αρ. 69/1984 πράξη. Εγώ υπογραμμίζω ιδιαίτερα ότι με την ύπαρξη των κλασικών Λυκείων, όπου οι μαθητές διδάσκονται τα Λατινικά επί τρία χρόνια υπάρχει μια μεγάλη ανισότητα σε σχέση με τους μαθητές των (κοινών) Γενικών Λυκείων που διδάσκονται το μάθημα επί ένα χρόνο. Αυτή η ανισότητα χρειάζεται να σταματήσει. Με την αποδοχή όμως της πρότασης Κακριδή-Τμήματος από τη Διοίκηση η ανισότητα όχι μόνο δεν κλείνει αλλά διευρύνεται επικίνδυνα. Τελικά θα καταντήσει να επιτυγχάνουν στις Φιλοσοφικές και Νομικές σχολές σχεδόν μόνο οι μαθητές των κλασικών λυκείων και των άλλων προνομιακών σχολείων. Και αν δε γίνει αυτό, είναι που θα "δουλέψουν" τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα μαθήματα.

Θέλω να ελπίζω ότι η Διοίκηση του Υπουργείου δε θα προωθήσει αυτή την πρόταση ως προς το πρώτο της μέρος (ως προς το δεύτερο μέρος της που αφορά τις παρατηρήσεις - ασκήσεις συμφωνώ) γι' αυτόν ακριβώς το λόγο: για να μη διευρύνει το χάσμα στις ευκαιρίες για εκπαίδευση, για να μην τονώσει την παραπαιδεία και να μην προκαλέσει δικαιολογημένες αντιδράσεις μαθητών και γονέων.

Το Τμήμα αποδέχεται την εισήγηση του κ. Β. Θεοδωρακόπουλου με μείωση φηφά των κ.κ. Φ. Βώρου και Δ. Σακκά.

Στη συζήτηση παραβρέθηκε και η Ο.Ε. της Κοινωνιολογίας (Β. Γκιζελή και Στ. Χιωτάκης).

Ο κ. Ν. Παπαδόπουλος λέγει: Πάνω στο θέμα που έχω να εισηγηθώ, έχω αρχικά να υπενθυμίσω στα μέλη του Τμήματος την εισήγησή μου στις 22-8-84/ πρ. 71 με βάση τις τρεις προτάσεις για επιμορφωτικά σεμινάρια στην Κοινωνιολογία των μελών της Ομάδας Εργασίας Κοινωνιολογίας: Γκιζελή Κασιμάτη, Χιωτάκη που καταχωρήθηκαν στο πρακτικό εκείνο και ετέθησαν υπόψη και όλων των μελών του Τμήματος. Έπειτα από την υπόδειξη του προέδρου του Τμήματος (προεδρεύοντος κ. Βαρουχάκη) να μην επιλέξει το Τμήμα μια απ' τις τρεις προτάσεις, αλλά η Ομάδα να προτείνει μία μόνο και πραγματοποιήσιμη άμεσα δυνατότητα, η Ομάδα ασχολήθηκε με το θέμα και πάλι, αφού έλαβε υπόψη και την πρόταση που έγινε στο Τμήμα (από τον κ. Σπυρόπουλο) για να χρησιμοποιηθούν και οι Σχολικοί Σύμβουλοι στη διοργάνωση των σεμιναρίων. Έτσι οι προτάσεις των Γκιζελή και Κασιμάτη αποσύρονται για αργότερα, σύμφωνα με την πρόβλεψη που περιείχαν ως προς το χρόνο διοργάνωσης των σεμιναρίων. Η πρόταση του Χιωτάκη διατηρεί την επικαιριότητά της, δεν είναι όμως δυνατό να πραγματοποιηθεί σε συνάρτηση με τους καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα, γιατί θα φέρει οπωσδήποτε κάποια αναστάτωση στη λειτουργία των Λυκείων. Παρά το αξιοπρόσεκτο προτέρημα της αμεσότητας που θα είχε το σεμινάριο, αν γινόταν απευθείας με τους διδάσκοντες, η Ομάδα εκτιμά τις δυσκολίες και υιοθετεί την άποψη - πρόταση για τη διεξαγωγή των σεμιναρίων Κοινωνιολογίας στο επίπεδο των Σχολικών Συμβούλων.

Το σχετικό συγκεκριμένο πρόγραμμα προτείνει η Ομάδα (απουσίαζε μόνο η κ. Κασιμάτη σε άδεια) ομόφωνα ως εξής:

1.- Να διεξαχθούν σεμινάρια στις πόλεις Αθήνα, Θεσ/νίκη, Πάτρα, Ηράκλειο. Αιτιολόγηση: Στις 4 αυτές πόλεις γίνεται εύκολα συγκέντρωση όλων των Σχολ. Συμβούλων, αποφεύγεται η συχνή συγκέντρωσή τους στην Αθήνα και παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής και διδασκόντων το μάθημα, όπως θα αναφερθεί παρακάτω. Οι Σχολ. Σύμβουλοι μπορούν εύκολα και άμεσα κατόπιν να μεταφέρουν σε όλα τα Λύκεια τα σχετικά (στοιχεία, προβληματισμούς, υποδείξεις, απαντήσεις σε ερωτήματα κτλ.). Σύγχρονα θα ενημερωθούν και οι ίδιοι άμεσα και κύρια πάνω στα προβλήματα περιεχομένου και διδακτικής του νέου μαθήματος με βάση τις νέες διαπιστώσεις, εμπειρίες κτλ., πράγμα

. / . *αβ*

που φαίνεται να είναι απαραίτητο.

2.- Η διάρκεια του σεμιναρίου να είναι 1 μέρα με ανοικτό τον αριθμό ωρών απασχόλησης. Πάντως 3-4 περίπου ώρες προβλέπεται να τους απασχολήσουν τα μέλη της Ομάδας που θα μεταβούν εκεί. Η συζήτηση θα δείξει, αν θα χρειάζεται να γίνει η συνάντηση και το απόγευμα.

Αιτιολόγηση: Η Ομάδα θεωρεί αυτόν το χρόνο απαραίτητο και αρκετό για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που έχουν παρουσιαστεί και να γίνει μια ενημέρωση και ένας προβληματισμός έτσι, ώστε να προχωρήσει ανετότερα στο μάθημα αυτό η διδασκαλία κατά τη φετεινή σχολική χρονιά.

3.- Το σεμινάριο να διεξαχτεί τη δεύτερη βδομάδα του Οκτώβρη.

Αιτιολόγηση: Η Ομάδα χρειάζεται χρόνο για να ετοιμάσει τα στοιχεία εκείνα που χρειάζονται ως ύλη επεξεργασίας και συζήτησης. Μάλιστα ένα τμήμα του αντικείμενου του σεμιναρίου θα είναι και οι απαντήσεις σε παρατηρήσεις των καθηγητών που δίδαξαν και αυτές άρχισαν να έρχονται στα τέλη Ιουνίου στο ΚΕΜΕ, ορισμένες μάλιστα έφτασαν μόλις την περασμένη εβδομάδα. Παρά ταύτα η Ομάδα θα καταβάλει προσπάθειες ώστε να συντομευτεί ο χρόνος που χρειάζεται.

4.- Η συμμετοχή και διδασκαλία να γίνει από μέλη της Ομάδας ανά δύο και με απαραίτητη σε κάθε δυάδα την παρουσία ενός από τους κοινωνιολόγους.

Αιτιολόγηση: Έτσι θα συνδυαστεί η διδακτική εμπειρία με την επιστημονική υπευθυνότητα της ειδικότητας του κοινωνιολόγου.

5.- Αντικείμενο - ύλη του σεμιναρίου. Θα είναι βασικά το σχολικό εγχειρίδιο. Πάνω σ' αυτό θα γίνουν διευκρινίσεις σε ορισμένες δυσκολίες, στην ορολογία, σε σημεία ενδεχόμενης "ασάφειας" ή επικαλύψεων κτλ. σύμφωνα με τις εμπειρίες - διαπιστώσεις των μελών της Ομάδας, τις γραπτές παρατηρήσεις που στάλθηκαν από τα σχολεία και τους Σχολ. Συμβούλους και τις παρατηρήσεις των Σχολ. Συμβούλων κατά το σεμινάριο στις 11-13 ^{που} Ιουλίου στη ΣΕΛΕΒΤΕ που κράτησα αναλυτικά ο ίδιος και ορισμένες στο τέλος σε περιληπτική μορφή μου παρέδωσε η γραμματέας της σύσκεψης σε συνεργασία με τον κ. Μπαλάσκα, Σχολ. Σύμβουλο, που προήδρευε.

Αιτιολόγηση: Πάνω σε όλα αυτά χρειάζεται να γίνει συζήτηση αφού δοθούν ορισμένες απαντήσεις από την πλευρά μας.

6.- Οργανωτικά θέματα και θέματα προετοιμασίας κειμένων και αντι- κειμένων του σεμιναρίου. Τα πρώτα θα αναλάβουν οι Παπαδόπουλος Ν. (Σύμ- βουλος) και Παπαευθυμίου Ανδρ. και τα δεύτερα οι Γκιζελή Β., Κασσιμάκη Κ., Χιωτάκης Στ. (όλοι μέλη της Ομάδας Εργ. Κοινωνιολογίας).

7.- Συμμετοχή καθηγητών. Η Ομάδα θεωρεί σκόπιμο να γίνει ενημέρωση των καθηγητών από τους Σχολ. Συμβούλους έτσι, ώστε, όσοι μπορούν και θέ- λουν, να λάβουν μέρος. Είναι πάντως θέμα που μπορούν οι ίδιοι να ρυθμί- σουν. Οπωσδήποτε σκόπιμο είναι να έχουν ο καθένας από τους Σχολ. Συμβού- λους ένα καθηγητή που διξάξει το μάθημα μαζί τους, που θα αποτελέσει γι' αυτούς στη συνέχεια άτομο συνεργασίας για σχετικές συναντήσεις με τους καθηγητές του μαθήματος στην περιφέρειά τους. Όσο για την αναγκαιότητα διεξαγωγής σεμιναρίων έχω να τονίσω ακόμη τούτο. Η διδακτική ετοιμότητα δεν μπορεί να είναι για κανένα δάσκαλο κάτι στατικό, ώστε να μη χρειάζε- ται παραπέρα ασχολία και ενδιαφέρον. Έτσι, αν για κάθε μάθημα χρειάζεται συνεχής ανανέωση ή ανασυγκρότηση και ατοιμότητα σε συνάρτηση με ό,τι νέο υπάρχει ή δυνατό να υπάρξει, για ένα νέο μάθημα αυτή η άποψη παίρνει από- λυτη επικαιρότητα και κατηγορηματικότητα. Η άποψή μου αυτή σχετίζεται άλλωστε άμεσα με την ευαισθησία που έχει το ΥΠΕΠΘ για κάθε νέο θεσμό και την προτεραιότητα που δίνει η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου στη σημασία του μαθήματος της Κοινωνιολογίας. Έχοντας υπόψη σύγχρονα τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η πλειοψηφία των καθηγητών στη διδασκαλία του μαθήματος αυτού και τα σχετικά μηνύματα που έφτασαν ως εδώ, δεν μπορώ παρά να επι- σημάνω τη σοβαρότητα του θέματος.

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει:

- 1.- Φρονώ ότι ο στόχος μας είναι να βοηθηθούν οι διδάσκοντες.
- 2.- Οι "Σχολικοί Σύμβουλοι" δεν είναι πανεπιστήμονες και οι πιο εκλεκτοί απ' αυτούς είναι εκλεκτοί για κάποιο θέμα, όχι για όλα και για την Κοινωνιολογία.
- 3.- Κατά συνέπεια, με το σχολικό σύμβουλο είναι ανάγκη ναρθεί ο κα- λύτερος καθηγητής του (που διδάσκει Κοινωνιολογία στην περιοχή του).
- 4.- Οργανωτικά: (α) Όλους τους σχολικούς συμβούλους με τους συνο- δούς τους εδώ και σήμερα (β) Σεμινάρια στις έδρες των νομών αύριο, για τους διδάσκοντες αυτοί είναι οι αποδέκτες της προσπάθειας και φορείς του διδακτικού έργου.

5.- Και - για να μην επαναληφθεί η παράλειψη η περυσινή - να απο-
φασιστεί τώρα, αμέσως, πριν από 11-9-84 να το ξέρουν στα σχολεία, ότι
το κεφάλαιο Ιδεολογία διδάσκεται αλλά δεν εξετάζεται. Η περυσινή ολιγω-
ρία ήταν βλαπτική (και κοινωνικά άδικη, γιατί λ.χ. το γνωρίζαμε ψιθυριστά
εμείς εδώ αλλά το αγνοούσαν στην επαρχία).

Ο κ. Κατσιμάνης λέγει: Και εγώ πιστεύω ότι με κάθε τρόπο πρέπει
να περιφρουρηθεί ο θεσμός των Σχολ. Συμβούλων που τον θεωρώ κατάκτηση
για τη νεκπαίδευση. Και θα περιφρουρηθεί, όταν νεμείς οι ίδιοι έμπρακτα
σεβόμαστε το ότι οι Σχ. Σύμβουλοι είναι ποδύναμοι εκπαιδευτικοί, με επο-
πτεία σε όλα τα επιμέρους αντικείμενα που αντιστοιχούν σε ορισμένα, μόνο,
από αυτά. Όμως στο θέμα της Κοινωνιολογίας, που πρόσφατα εισήχθη ως δι-
δασκόμενο αντικείμενο στο λύκειο και μάλιστα δημιουργεί προβλήματα με
το "στρυφνό" διδακτικό εγχειρίδιο με το οποίο εξυπηρετείται διδακτικά,
μπορεί να γίνει μια μικρή εξαίρεση. Νομίζω ότι δε θα έχαναν τίποτα από
το κύρος τους οι Σχ. Σύμβουλοι αν, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη όπου θα
γίνουν τα σεμινάρια, έφερνε ο καθένας και από έναν καθηγητή της περιφέ-
ρειάς του που έχει διδάξει την Κοινωνιολογία και ενδιαφέρεται για το
μάθημα. Τον καθηγητή αυτό θα μπορούσε ο κάθε σύμβουλος να τον χρησιμοποι-
ήσει αργότερα επωφελώς στα σεμινάρια που θα οργανώσει για όλους τους κα-
θηγητές της περιφέρειάς του.

Όσα ειπώθηκαν για την ανάγκη να υπάρξει ένα κείμενο γραπτών οδηγιών
στο οποίο θα στηριχτούν τα μέλη της ομάδας Κοινωνιολογίας στη διάρκεια
της προσεχούς συνάντησής τους για τους σχ. συμβούλους, με βρίσκουν σύμφω-
νο. Θα ήθελα απλώς να προσθέσω τα ακόλουθα. Ό,τι πρωτίστως δυσκολεύει
στο εγχειρίδιο της Κοινωνιολογίας είναι η ιδιόρρυθμη και γεμάτη νεολο-
γισμούς γλώσσα των συγγραφέων με την περίπλοκη και "περιεστραμμένη" δια-
τύπωση, που, σε ορισμένα τουλάχιστον σημεία, σε υποχρεώνει να διαβάσεις
δύο και τρεις φορές μια παράγραφο για να καταλάβεις περί τίνος πρόκειται.
Πρέπει λοιπόν τα μέλη της ομάδας να δείξουν στους συμβούλους πώς πρέπει
να διαβάζονται και να κατανοούνται τα δυσνόητα αυτά σημεία. Ως ειδικούί,
οι κοινωνιολόγοι της ομάδας μπορούν, νομίζω, να χαράξουν κάποια πορεία
σωστής ανάγνωσης του κειμένου με σκοπό τη νοηματική διείσδυση σε αυτό.

AK
./.

Στη συνέχεια η συζήτηση εντοπίζεται στα ακόλουθα σημεία: 1) Καθορισμός πόρων στις οποίες θα διεξαχθεί η πρώτη φάση του σεμιναρίου, β) Χρόνος και διάρκεια του σεμιναρίου, γ) Συμμετοχή εκτός των Σ.Σ. και καθηγητών κατά την α' φάση.

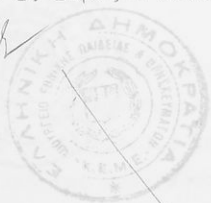
Το Τμήμα ύστερα από συζήτηση αποφαινεται κατά πλειοψηφία: Αποδέχεται γενικά την εισήγηση με τις ακόλουθες τροποποιήσεις και διευκρινίσεις.

Το σεμινάριο θα οργανωθεί σε 2 φάσεις. Στην α' θα μετάσχουν οι Σ.Σύμβουλοι, καθένας από τους οποίους θα συνοδεύεται από 1 καθηγητή που δίδαξε με επιτυχία και έχει ειδική ενασχόληση με το μάθημα. Η α' αυτή φάση θα διεξαχθεί συγχρόνως στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη με ορθολογική κατανομή των Σχ. Συμβούλων 1 ημέρα πρωί και απόγευμα, στο α' 15νθήμερο του Οκτωβρίου.

Σκοπός της α' φάσης θα είναι η υποβοήθηση των Σχ. Συμβούλων να οργανώσουν σε β' φάση τοπικά σεμινάρια για τους καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα.

Ομιλητές στα σεμινάρια αυτά θα είναι ή ο Σχ. Σύμβουλος εφόσον έχει ασχοληθεί ειδικά με το θέμα ή ο καθηγητής που τον συνώδευσε στην α' φάση ή εφόσον ο Σχ. Σύμβουλος κρίνει σκόπιμο, ένα μέλος από την Ομάδα Κοινωνιολογίας. του ΚΕΜΕ ή άλλους ειδικούς.

Μειοψηφεί ο κ. Φ. Βώρος ο οποίος εμμένει στις απόψεις που αναφέρει το σημείωμά του.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Ν. Βαρουχάκης προτείνει να προωθηθεί για ανατύπωση η Κοσμογραφία Β' Λυκείου από τον ΟΕΔΒ για το σχολ. έτος 1985-86.

Ο κ. Φ. Βώρος προτείνει για ανατύπωση από τον ΟΕΔΒ των βιβλίων Ιστορία Α' και Β' Γυμνασίου και Αγωγή του Πολίτη της Γ' Γυμνασίου για το σχολ. έτος 1985-86.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα να προωθηθούν στον ΟΕΔΒ για ανατύπωση τα βιβλία Κοσμογραφίας Β' Λυκείου και Ιστορία Α' και Β' Γυμνασίου.

Επιφυλλάσσεται να επανέλθει στην περίπτωση του βιβλίου "Αγωγή του Πολίτη" Γ' Γυμνασίου, αφού επιβεβαιωθεί η θέση που έλαβε το Τμήμα ως προς την ανατύπωση του για το σχολ. έτος 1984-85.

ΘΕΜΑ 4ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1) 3262/29-8-84
- 2) 3257/28-3-83
- 3) 3252/28-8-84

./.

ΘΕΜΑ 5ο

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης προτείνει να αποσπαστούν στη Δ/νση Εφαρμογής Προγραμμάτων και Μελετών οι οδηγίες για τη Γλωσσική Διδασκαλία στην Α' και Β' Γυμνασίου:

Η γλωσσική διδασκαλία στις τάξεις Α' και Β' γυμνασίου, ημερήσιου και εσπερινού, γίνεται από το σχολικό έτος 1984-85 με βάση τα νέα διδακτικά εγχειρίδια που έχουν τίτλο "Νεοελληνική γλώσσα" τεύχη Α' και Β' (καθώς και το αντίστοιχο "βιβλίο του καθηγητή"). Τα βιβλία της Γραμματικής και του Συντακτικού θα εξακολουθήσουν να διανέμονται στους μαθητές και να χρησιμοποιούνται ως βοηθητικά βιβλία αναφοράς στις περιπτώσεις που τα νέα σχολικά βιβλία παραπέμπουν σ' αυτά ή όταν το κρίνει απαραίτητο ο καθηγητής.

Ειδικότερα ως προς τη διδακτέα ύλη:

1.- Α' τάξη

Η γλωσσική διδασκαλία στην Α' τάξη θα γίνει από το νέο βιβλίο "Νεοελληνική γλώσσα" τεύχος Α' 3 ώρες την εβδομάδα από την αρχή ως το τέλος του διδακτικού έτους. Οι διδακτικές ενότητες από 1-20 θα διδαχτούν με τη σειρά του βιβλίου. Η διδασκαλία της έκθεσης, που περιλαμβάνεται στο ωράριο αυτό, θα γίνει με βάση το διδακτικό εγχειρίδιο και τις οδηγίες του "Βιβλίου του καθηγητή".

2.- Β' τάξη

Η γλωσσική διδασκαλία 2 ώρες την εβδομάδα θα γίνει από το νέο βιβλίο "Νεοελληνική γλώσσα". Θα χρησιμοποιηθεί στην αρχή το τεύχος Α' από όπου θα διδαχτούν οι ενότητες 1,2,3,4 (από την ενότητα αυτή μόνο το τμήμα που επογράφεται "Δομή της παραγράφου"), 5,8,9,10,11,17 (από την ενότητα αυτή μόνο το Δ' μέρος "Έκφραση - Έκθεση") και 20.

Ύστερα θα χρησιμοποιηθεί το τεύχος Β' (ενότητες 21-38) από όπου θα διδαχτούν ως το τέλος του έτους οι διδακτικές ενότητες με τη σειρά του βιβλίου. (Επειδή οι φετινοί μαθητές της Β' γυμνασίου έχουν διδαχτεί στην Α' τάξη τη γραμματική, ο καθηγητής μπορεί κατά τη διδασκαλία να παραλείψει από τις ενότητες του βιβλίου τα γραμματικά στοιχεία που είναι γνωστά στους μαθητές.). Η διδασκαλία της έκθεσης που περιλαμβάνεται στο

ωράριο αυτό, θα γίνει με βάση το διδακτικό εγχειρίδιο και τις οδηγίες του "Βιβλίου του καθηγητή".

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα να προωθηθούν στην Διεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. οι παραπάνω Οδηγίες.

Handwritten signature and text in the bottom right corner, possibly indicating a date or official approval.

ΘΕΜΑ 6ο

Ο κ. Ι. Σκορδίλης λέγει: Η Δ/ση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. με το έγγραφό της αριθμ. Φ.211.17/93/Γ2/2127/13-7-84 ~~ή~~ μας διαβιβάζει το αριθμ. Γ2/2127/26-6-84 έγγραφο της Δ/ντριας της μονάδας πρόληψης της μεσογειακής αναιμίας του Γενικού Λαϊκού Νοσοκομείου, κας Α. Κατσόλα-Τασιοπούλου, και μας παρακαλεί να γνωματεύσουμε για την αναγκαιότητα επανέκδοσης από τον ΟΕΔΒ του φυλλαδίου "Μεσογειακή και Δρεπανοκυτταρική Αναιμία" προκειμένου να διανεμηθεί στους μαθητές της Γ' Γυμνασίου και Β' Λυκείου.

Όπως γνωρίζεται το αναφερόμενο φυλλάδιο μετά από μια πολυετή επεξεργασία, συμπλήρωση και εκλαΐκευση, έλαβε την οριστική του μορφή και στο περασμένο σχολικό έτος με απόφασή μας εκδόθηκε από τον ΟΕΔΒ και διανεμήθηκε στους μαθητές των δύο αυτών τάξεων, της Γ' Γυμνασίου και της Β' Λυκείου, γιατί το περιεχόμενό του προσιδιάζει με αυτό των βιβλίων της βιολογίας των τάξεων αυτών.

Για το νέο σχολικό έτος, μολονότι υπάρχει πρόταση να ενσωματωθεί το φυλλάδιο στα βιβλία της βιολογίας, ώστε να αξιοποιηθεί καλύτερα, προτείνω να εκδοθεί φυλλάδιο και πάλι χωριστά και να διανεμηθεί στους μαθητές όπως και πέρυσι. Η πρόταση της κ. Τασιοπούλου πρέπει να εξεταστεί έγκαιρα από το Τμήμα, ώστε, εάν υπάρξει θετική απόφαση, να υπάρχει ο κατάλληλος χρόνος για την εργασία αυτή και να μη διαταραχθεί η κανονική χορήγηση των βιβλίων στους μαθητές.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Ι. Σκορδίλη.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ν. Βαρουχάκης

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 75/1984

Σήμερα, 7-9-1984, ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδής προεδρεύει ο Σύμβουλος Β' κ. Ν. Βαρουχάκης.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Δ. Σακκάς, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Δ. Τομπατζής, Σύμβουλοι Β', Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Φ. Βώρος, Στ. Παπασημακόπουλος, Ι. Σκορδίλης, Κ. Φούσκας γιατί βρίσκονταν σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Έγκριση παρεκκλίσεων από το πρόγραμμα σχ. έτους 1984-85.
Εισηγητής Δ. Σακκάς.
- ΘΕΜΑ 2ο - Χρόνος έναρξης της γλωσσικής διδασκαλίας στο Γυμνάσιο. Εισηγητής Δ. Τομπατζής.
- ΘΕΜΑ 3ο - Διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας κατά επίπεδα γνώσεων. Εισηγητής Κυρ. Κατσιμάνης.
- ΘΕΜΑ 4ο - Ανακοινώσεις.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 10

Ο κ. Δ. Σακκάς λέγει: Το Υπουργείο Παιδείας, Διεύθυνση Εξέτων και Μειονοτικών Σχολείων με τα έγγραφα Ζ2/333/16-8-84 και Ζ2/324, Ζ2/349/12-7-84 αποστέλλει στο ΚΕΜΕ αιτήσεις των ελληνογαλλικών σχολών Θεσ/κης Καλαμαρί και Δεχασάλ με τη σχετική αλληλογραφία συνημμένη για παρεκκλίσεις από το πρόγραμμα προς γνωμοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.186/1975.

Εισηγούμαι να γίνουν δεκτές οι παρεκκλίσεις αριθμ. 1, 3 και 4 που ζητεί η σχολή Καλαμαρί για τους λόγους που αναφέρονται στην αίτησή της. Με την παρέκκλιση αρ. 1 βέβαια επέρχεται μεταβολή στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Γαλλικής, η οποία όμως δε βλάπτει ούτε το μάθημα ούτε τους μαθητές. Με την παρέκκλιση όμως αρ. 2 παρατηρούμε ότι το πρωινό και κανονικό ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων, όπως φαίνεται και από το συνημμένο ωρολόγιο πρόγραμμα της Σχολής, υπερβαίνει τις καθιερωμένες για τα σχολεία 6 ώρες ημερησίως και 30 ώρες εβδομαδιαίως, χωρίς τουλάχιστο να γίνεται μια σχετικά μεγάλη διακοπή κατά τις 12 που από διδακτική κυρίως άποψη κρίνεται απολύτως απαραίτητη για να αποδώσει πρόγραμμα 8 ωρών συνεχούς διδασκαλίας, όπως είναι το πρόγραμμα της παραπάνω σχολής. Γι' αυτό, μολονότι το πρόγραμμα εξυπηρετεί τις καθηγήτριες της Γαλλικής, όπως αναφέρεται στην αίτηση, εισηγούμαι να μην επιτραπεί η παρέκκλιση αυτή.

Για το ίδιο λόγο εισηγούμαι να μη γίνει δεκτό το αίτημα της σχολής Δελασάλ, μολονότι με την παρέκκλιση που ζητείται τακτοποιείται εκκρεμότητα του διδακτικού προσωπικού της Γαλλικής. Και στο σχολείο αυτό υπάρχει σημαντική υπέρβαση του ωραρίου διδασκαλίας των 6 ωρών ημερησίως και 30 εβδομαδιαίως (στο Λύκειο οι ώρες από 30 φτάνουν τις 36 και στο Γυμνάσιο από 30 τις 38) χωρίς, όπως φαίνεται από το συνημμένο πρόγραμμα της Σχολής, να γίνεται η απαραίτητη μεσημβρινή διακοπή των μαθημάτων. Όμως 7ωρο και 8ωρο καθημερινό θεωρητικής διδασκαλίας με διαλείμματα περιεκτομμένα και ανά δύο ώρες δεν μπορεί να αποδώσει. Δεν μπορεί το παιδί να παρακολουθήσει ενεργητικά συνεχή θεωρητική διδασκαλία από τις 8 ως τις 2.30. Αυτό πρέπει να το γνωρίζουν οι διευθύνοντες και οι σύλλογοι διδασκόντων αυτών των σχολών που καταρτίζουν τα προγράμματα καθώς και οι Διευθυντές Εκπαίδευσης που τα εγκρίνουν.

Μ

Υπάρχει γενικότερο πρόβλημα. Τα περισσότερα ή όλα τα ξένα σχολεία λειτουργούν με ωράριο συνεχούς θεωρητικής διδασκαλίας 7 και 8 ωρών ημερησίως χωρίς μια σχετικά μεγάλη διακοπή κατά το μεσημέρι, ώστε τα παιδιά να μπορούν να τρώουν κάτι, να αναπαύονται, να παίζουν γενικά, να αλλάζουν παραστάσεις, την οποία διακοπή το Τμήμα έχει κρίνει απολύτως απαραίτητη με επανειλημμένες αποφάσεις του (βλ. πράξεις του 35, 76, 93 και 100 του 1978, 9, 14 και 26 του 1979 και πρ. 76 του 1982). Και όμως η Διοίκηση του Υπουργείου συνεχίζει να αποστέλλει στο Τμήμα αιτήσεις για παρεκκλίσεις από το πρόγραμμα αυτής της κατηγορίας, ενώ η γνώμη του Τμήματος είναι εκφρασμένη και γνωστή και μολονότι οι παρεκκλίσεις γίνονται ήδη και φοβάμαι ότι στα ξένα σχολεία εξακολουθούν να γίνονται και ύστερα από την αντίθετη γνώμη του ΚΕΜΕ. Εκείνο που έχει να κάνει η Διοίκηση είναι να απαγορεύσει ρητά όλες τις αποκλίσεις στο πρόγραμμα των ιδιωτικών σχολείων, που συνιστούν προέκτασή του πέραν από τις 6 ώρες την ημέρα και τις 30 την εβδομάδα σε περίπτωση που δε γίνεται μια μεγάλη διακοπή κατά τις 12 με 12.30, που όλες οι διδακτικές ώρες δεν είναι διάρκειας 45' λεπτών (εκτός της τελευταίας) και που δεν ακολουθούν διαλείμματα των 10' λεπτών ύστερα από κάθε διδακτική ώρα. Και όχι απλώς να απαγορεύσει. Με τα όργανά της να ελέγχει την πιστή εφαρμογή της απαγόρευσης. Για να προστατεύσει έτσι τους μαθητές που φοιτούν στα ιδιωτικά σχολεία, ελληνικά και ξένα.

Επακολούθησε συζήτηση και τέλος το Τμήμα, αφού έλαβε υπόψη του:

α) Τα έγγραφα αρ. Ζ2/333/16-8-84 και Ζ2/324, Ζ2/349/12-7-84 της Διευθ. Ξένων και Μειονοτ. Σχολείων και τις συνημμένες σ' αυτά αιτήσεις με τη σχετική αλληλογραφία των ξένων σχολείων Καλαμαρί και Δελασάλ για παρεκκλίσεις τους από το πρόγραμμα,

β) Το άρθρο 2 του Ν.186/1975 και την παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν.682/1977,

γ) Τις πράξεις του 35, 76, 93 και 100 του 1978, 9, 14 και 26 του 1979 και 76/1982,

δ) Την εισήγηση του κ. Σακκά, και

ε) Τη συζήτηση που επακολούθησε,

αποφαινεται

Δέχεται την εισήγηση όπως έχει/

./.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει: Επειδή υπάρχουν κάποιες τεχνικές δυσκολίες στη βιβλιοθεσία των βιβλίων "Νεοελληνική γλώσσα", που είναι ενδεχόμενο να καθυστερήσουν την αποστολή τους στα σχολεία, προτείνω να αρχίσει η διδασκαλία τους από τις 15-10-84, όταν είναι σίγουρο ότι τα βιβλία μαθητή και καθηγητή θα έχουν φτάσει σε όλα τα σχολεία της χώρας. Ως τότε θα εφαρμοστεί το παλαιό αναλυτικό πρόγραμμα, δηλαδή θα κάνει η Α' τάξη Γραμματική και η Β' τάξη Συντακτικό. Επίσης προτείνω τα σεμινάρια για τους φιλολόγους του γυμνασίου να πραγματοποιηθούν ως τις 15-10-84 για τους ίδιους λόγους, δηλ. για να έχουν φτάσει τα βιβλία στα χέρια των καθηγητών και να έχει οριστεί το πρόγραμμα του σχολείου.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Δ. Τομπαΐδη.

ΘΕΜΑ 4ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1) 3322/4-9-84
- 2) 3321/4-9-84

ΘΕΜΑ 3ο

Η συζήτηση για το 3ο θέμα αναβλήθηκε.

Στο σημείο αυτό τερματίστηκε η συνεδρίαση.

Ο Προεδρεύων

N. Βαρουχάκης

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 76/1984

Σήμερα, 10-9-84, ημέρα Δευτέρα και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Λ. Αδαμόπουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δ. Ζαραφωνίτου.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαΐδης, γιατί ήσαν απασχολημένοι σε άλλη υπηρεσιακή υποχρέωση.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Ρύθμιση του προγράμματος διδασκαλίας Ιστορίας στην Α' Λυκείου (β' 4μηνο). Εισηγητής Φ. Βώρος.
- ΘΕΜΑ 2ο - Διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας κατά επίπεδα γνώσεων. Εισηγητής Κυρ. Κατσιμάνης.
- ΘΕΜΑ 3ο - Δευτεροβάθμια Εκπ/ση στην Ελληνογαλλική Σχολή. Εισηγητές: Ν. Βαρουχάκης, Κυρ. Κατσιμάνης.

Η συνεδρίαση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω ελλείψεως απαρτίας.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΚΕΜΕ)
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 77/1984
=====

Σήμερα, 12-9-84, ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδής προεδρεύει ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ι. Αρβανίτης, ο οποίος επανήλθε στην υπηρεσία για εννέα ημέρες με το Π.Δ. της 4-7-84 (ΦΕΚ 234 Γ/84), Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπαζίδης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσκας, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφωνίτου, φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Ανατύπωση διδ. εγχειριδίων Γυμνασίου, Λυκείου για το σχ. έτος 1985-86. Εισηγητές κατά ειδικότητα.
- ΘΕΜΑ 2ο - Διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας κατά επίπεδα γνώσεων. Εισηγητής Κυρ. Κατσιμάνης.
- ΘΕΜΑ 3ο - Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελληνογαλλική Σχολή. Εισηγητές Ν. Βαρουχάκης και Κυρ. Κατσιμάνης.
- ΘΕΜΑ 4ο - Ομάδα εργασίας γλωσσικής διδασκαλίας. Εισηγητής Δ. Τομπαζίδης.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Η διδακτική πράξη απέδειξε - όπως προκύπτει από πολλές αναφορές που πήρα- και οι φιλόλογοι Σχολικοί Σύμβουλοι - στις δύο συναντήσεις που είχαμε το καλοκαίρι - ζήτησαν το βιβλίο "Λατινικά Λυκείου" που χρησιμοποιήθηκε πέρυσι για πρώτη φορά ως διδακτικό εγχειρίδιο στην 3η Δέσμη να συμπυχθεί σε 40 μαθήματα (τώρα έχει 50) με ανάλογο περιορισμό των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων στα πιο απλά και βασικά. Εντούτοις είμαι υποχρεωμένος να εισηγηθώ την ανατύπωση του βιβλίου με τη σημερινή του μορφή, γιατί, όπως μαθαίνω από τους συγγραφείς, για τη διασκευή του βιβλίου θα χρειαστεί σημαντικό χρονικό διάστημα, επειδή ο ένας από τους δύο τους θα λείπει για έξι μήνες με άδεια στο εξωτερικό. Αυτό θα έχει ως συνέπεια να καθυστερήσει η έγκαιρη αποστολή του βιβλίου στα σχολεία για το 1985-86. Γι' αυτό παρακαλώ το Τμήμα να προωθήσει το βιβλίο για ανατύπωση με τις ελάχιστες διορθώσεις (10-12) που έχω επισημάνει στο αντίτυπο που καταθέτω.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Θεοδωρακόπουλου.

Ο κ. Στ. Παπασημακόπουλος λέγει: Εισηγούμαι την ανατύπωση των ακόλουθων βιβλίων Γυμνασίου:

α) Για την Α' τάξη - Βοτανική-Ζωολογία όπως έχει.

β) Για την Β' τάξη

- 1.- Ανθρωπολογία με τις διορθώσεις που περιέχονται στο αντίτυπο που υποβάλλεται.
- 2.- Φυσική όπως έχει.
- 3.- Χημεία όπως έχει.
- 4.- Γεωγραφία με τις διορθώσεις που έχει το αντίτυπο που υποβάλλεται.

γ) Για τη Γ' τάξη

- 1.- Βιολογία όπως έχει.
- 2.- Φυσική όπως έχει.
- 3.- Χημεία όπως έχει.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Στ. Παπασημακόπουλου.

Ο κ. Κ. Φούσκας σχετικά με την ανατύπωση διδ. βιβλίων για τα
Θρησκευτικά, τη Μουσική και την Οικ. Οικονομία εισηγείται τα ακόλουθα:

1.- ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

α) Με τις υπουργικές αποφάσεις 1)Φ.211.12/33/Γ2/2005/13-6-84
για την Α' τάξη Γυμνασίου, 2) Φ.211.12/34/Γ2/2006/13-6-84 για τη Β' τά-
ξη Γυμνασίου, 3) Φ.211.12/31/Γ2/2003/13-6-84 για τη Γ' τάξη Γυμνασίου,
4) Φ.211.12/32/Γ2/2004/13-6-84 για την Α' τάξη Λυκείου και 5)Φ.211.12/
35/Γ2/2007/13-6-84 για τη Β' Λυκείου γράφονται από καιρό καινούριο βι-
βλία των Θρησκευτικών με βάση το νέο Α.Π. του μαθήματος, που εγκρίθηκε
από το Τμήμα μας. Η προθεσμία συγγραφής των βιβλίων λήγει στις 31-12-
84. Νομίζω ότι είναι φρόνιμο να περιμένουμε το αποτέλεσμα της συγγρα-
φής και ανάλογα να αποφασίσουμε τότε για τα βιβλία αυτά.

β) Μόλις κυκλοφόρησε το βιβλίο της Γ' Λυκείου, το οποίο γράφτηκε
σύμφωνα με το νέο Α.Π. Παρακαλώ να μου δοθεό χρόνος 15 ημερών για να
το μελετήσω και για να συννεονηθώ με τους συγγραφείς του. Επομένως θα
εισηγηθώ για το βιβλίο στο τέλος Σεπτεμβρίου.

γ) Το μόνο βιβλίο, το οποίο μπορεί κατά τη γνώμη μου να προωθηθεί
αμέσως στον ΟΕΔΒ για ανατύπωση είναι το "ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ"
του Ευαγ. Θεοδώρου, αφού έτσι ή αλλιώς το βιβλίο χρησιμοποιείται και
για το Λύκειο.

2.- ΜΟΥΣΙΚΗ

Διδακτικά εγχειρίδια για το μάθημα υπάρχουν του ΟΕΔΒ. Όμως ξεκίνη-
σε η διαδικασία αντικαταστάσεώς τους, η οποία βρίσκεται ακόμα στο στάδιο
του νέου Α.Π. (εγκεκριμένου). Δεν έγινε καμιά ανάθεση συγγραφής νέων
βιβλίων και είναι συζητήσιμο αν ο χρόνος που απομένει επαρκεί για νέες
συγγραφές, οι οποίες να χρησιμοποιηθούν κατά το σχολ. έτος 1985-6. Ίσως
υπάρχει ακόμα χρόνος για συγγραφή νέων βιβλίων και καλό είναι να αποφασί-
σουμε αργότερα για ανατύπωση ή μη των παλιών. Στην προσεχή συνεδρία μας
μπορώ να εισηγηθώ το θέμα της συγγραφής των νέων βιβλίων.

3.- ΟΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μόλις κυκλοφόρησε από τον ΟΕΔΒ το βιβλίο της Α' τάξεως Γυμνασίου.

Παρακαλώ να μου δοθεί χρόνος 15 ημερών για να το μελετήσω και να εισηγηθώ τότε.

Για τις τάξεις Β' και Γ' Γυμνασίου δεν προχώρησε η συγγραφή νέων βιβλίων, αν και έγινε σχετική εισήγηση (πράξη 69/84). Το θέμα θα επανέλθει σύντομα. Έτσι ή αλλιώς δεν υπάρχει θέμα ανατυπώσεως βιβλίων, αφού δεν υπάρχουν βιβλία του ΟΕΔΒ για το μάθημα.

Το Τμήμα δέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Κ. Φούσκα εκτός από την περίπτωση του βιβλίου "Ανθολόγιο Πατερικών Κειμένων" την οποία επιφυλλάσσεται να επανεξετάσει.

Ο κ. Ν. Βαρουχάκης εισηγείται την ανατύπωση των ακόλουθων διδακτικών εγχειριδίων με τις διορθώσεις που είναι σημειωμένες επάνω.

- 1) Μαθηματικά Β' Λυκείου (Άλγεβρα) και το αντίστοιχο τεύχος "Λύσεις των Ασκήσεων".
- 2) Μαθηματικά Β' Γυμνασίου και το αντίστοιχο τεύχος "Λύσεις των ασκήσεων"
- 3) Μαθηματικά Γ' Γυμνασίου και το αντίστοιχο τεύχος "Λύσεις των ασκήσεων"

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης εισηγείται την ανατύπωση των ακόλουθων διδακτικών εγχειριδίων:

- 1) Επιτομή της Ιστορίας της Ελλ. γλώσσας Γ' Γυμνασίου (βιβλίο του μαθητή).
- 2) Επιτομή της Ιστορίας της Ελλ. γλώσσας Γ' Γυμνασίου (βιβλίο του καθηγητή).
- 3) Κείμενα Νεοελλ. Λογοτεχνίας (Α' Γυμνασίου)
- 4) Κείμενα Νεοελλ. Λογοτεχνίας (Β' Γυμνασίου)
- 5) Κείμενα Νεοελλ. Λογοτεχνίας (Γ' Γυμνασίου)
- 6) Κείμενα Νεοελλ. Λογοτεχνίας (Γ' Λυκείου)

Στη συνέχεια ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος και ο κ. Δ. Τομπαΐδης εισηγούνται τα εξής: Για τα βιβλία του γυμνασίου "Νεοελληνική Γραμματική" και "Συντακτικό της Νέας ελληνικής" είχαμε προτείνει πέρσι ομόφωνα (πράξη 85/3-10-83), με εισήγηση του προέδρου του Τμήματος κ. Φ. Κακριδή, να ανατυπωθούν για το έτος 1984-85 χωρίς διορθώσεις. Με βάση την πράξη αυτή εκδόθηκε η υπουργική απόφαση Φ.211.15/61/Γ2/2665/19-10-83 με την οποία εγκρίνεται η ανατύπωση "όπως είναι" για το σχ. έτος 1984-85 των δύο αυτών βιβλίων. Τα βιβλία όμως δεν κυκλοφόρησαν τελικά όπως ήταν. Στη νέα έκδοση των βιβλίων δεν υπάρχουν οι πρόλογοι των προηγούμενων εκδόσεων, στους οποίους εκθέτονταν οι ανάγκες που οδήγησαν στη συγγραφή των βιβλίων, οι διαδικα-

οίς που ακολουθήθηκαν, οι άνθρωποι που εργάστηκαν για τη συγγραφή τους κ.ά'.

Με την απάλειψη των προλόγων τα βιβλία στέκουν έκθετα, γιατί μένουν χωρίς πατρότητα. Αυτό ισχύει πιο πολύ στην περίπτωση του Συντακτικού, όπου ούτε σε σημείωση δεν αναφέρονται οι συγγραφείς του. Αλλά και η σημείωση που μπήκε στη γραμματική για να αντικαταστήσει τον πρόλογο, εκτός του ότι υποβαθμίζει την αναπροσαρμογή σε δευτερεύουσα βοηθητική εργασία, αδικεί ανθρώπους που έλαβαν μέρος στη διαδικασία συγγραφής του βιβλίου, μερικοί από τους οποίους έχουν εντωμεταξύ πεθάνει. (Α. Πολίτης, Αλ. Καρανικδας).

Για όλους αυτούς του λόγους η πρότασή μας σήμερα είναι να θέσουμε το θέμα απόφαση του Υπουργείου.

Ο κ. Βαρουχάκης λέγει: Δε συμφωνώ να "φορτώσουμε" αλλού τη λύση του προβλήματος. Αποστολή μας είναι να προτείνουμε εμείς λύση. Η γνώμη μου. Το περιεχόμενο των προλόγων είναι αναπόσπαστο τμήμα των βιβλίων και συνδέεται με την ιστορία της προσπάθειας που είχε αναληφθεί την εποχή που εκδόθηκαν τα βασικά αυτά βιβλία για να εισαχθεί σωστά η Δημοτική στην εκπαίδευση.

Αν τότε προτάθηκε και έγινε αποδεκτό να υπογραφούν οι πρόλογοι από την τότε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου, πολύ σωστά σήμερα κατά την άποψή μου δεν υιοθετείται η συνέχιση της τακτικής αυτής - που θα μπορούσε να εφαρμοστεί για πολλά νέα βιβλία. Αλλά θα μπορούσε να κατηγορηθεί το Υπουργείο για "μικροψυχιά" αν υιοθετούσε την κάκιστη πρόταση απάλειψης ή τροποποίησης χωρίς λόγο του περιεχομένου των προλόγων με διαφανή την "κουτοπονηριά" που κρύβει αυτή η πρόταση της απάλειψης δηλαδή των ονομάτων που τους υπογράφουν.

Ακολουθεί συζήτηση κατά την οποία διαμορφώθηκαν οι εξής απόψεις:

- 1) Να γραφεί νέο πρόλογος (Α)
- 2) Να μείνει ο προηγούμενος πρόλογος (Β)
- 3) Να αποφασίσει το Υπουργείο (Γ)
- 4) Απλή μνεία αυτών που συνεργάστηκαν (Δ)

Ακολουθεί ψηφοφορία.

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	A
Τομπαΐδης	Γ
Παπασημακόπουλος	A
Αδαμόπουλος	Γ
Παπαδόπουλος	A
Βώρος	Δ
Βαρουχάκης	B
Σακκάς	A
Αρβανίτης	A
Σπυρόπουλος	Γ

5A, 3Γ, 1B, 1Δ

Ακολουθεί ψηφοφορία στις 2 γνώμες που επικρατούν (A και Γ)

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	A
Τομπαΐδης	Γ
Παπασημακόπουλος	Γ
Αδαμόπουλος	Γ
Παπαδόπουλος	A
Βώρος	A
Βαρουχάκης	Λευκή
Σακκάς	"
Αρβανίτης	A
Σπυρόπουλος	Γ

Με ψήφους 4 + 2 (λευκές) το Τμήμα κατά πλειοψηφία αποδέχεται την Γ' άποψη, δηλαδή να αναβληθεί η γνωμοδότηση του Τμήματος για ανατύπωση των διδακτικών βγχειριδίων "Γραμματική της Νεοελληνικής" Α' Γυμνασίου και "Συντακτικό της Δημοτικής" Β' Γυμνασίου, έως ότου η Διοίκηση του Υπουργείου μάς ανακοινώσει ποιά από τις λύσεις που προτάθηκαν κρίνεται προσφορότερη.

Στη συνέχεια ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος προτείνει την ανατύπωση των ακόλουθων διδ. βιβλίων:

Α' Γυμνασίου

- 1.- Ομήρου Οδύσσεια,
- 2.- Ηροδότου Ιστορία
- 3.- Λουκιανού Εκλογές
- 4.- Ξενοφώντα, Η Κάθοδος των Μυρίων

Β' Γυμνασίου

- 5.- Ομήρου Ιλιάδα
- 6.- Πλουτάρχου Βίοι
- 7.- Αττικοί Ρήτορες
- 8.- Ησιόδου Έργα και Ημέρες

Γ' Γυμνασίου

- 9.- Δραματική Ποίηση
- 10.- Ανθολόγιο Λυρικής Ποιήσεως
- 11.- Θουκυδίδη, Τα Σικελικά
- 12.- Φιλοσοφικά Κείμενα

Α' Λυκείου

- 1.- Γραμματική Αρχαίας Ελληνικής
- 2.- Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής
- 3.- Θουκυδίδη Ιστορία, Β' Λυκείου
- 4.- Θουκυδίδη, Περικλέους Επιτάφιος, Γ' Λυκείου

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Ηλ. Σπυρόπουλου.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Κυρ. Κατσιμάνης λέγει: Από το ΥΠΕΠΘ/Δ/νση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε., Τμήμα Α' (Γ2/2524/8-8-84) μας διαβιβάστηκε έγγραφο της Δ/νσης Μ. Γεν. Εκπ/σεως του Νομού Ρεθύμνης, στο οποίο περιέχεται αίτηση δύο καθηγητριών της γαλλικής του πρώτου Γυμνασίου Ρεθύμνου. Οι καθηγήτριες ζητούν να διδάσκουν τη γαλλική γλώσσα κατά επίπεδα γνώσεων από τη Β' τάξη και μετά, αφού προηγουμένως αξιολογηθούν οι γνώσεις τους με αντικειμενικά κριτήρια.

Το θέμα έχει μια ιστορία την οποία πρέπει να σας εκθέσω με συντομία. Με την πράξη 71/1979 το ΚΕΜΕ είχε διατυπώσει εμπεριστατωμένη εισήγηση υπέρ της διδασκαλίας της Εξένης Γλώσσας σε επίπεδα γνώσεων και είχε υποδείξει συγκεκριμένους τρόπους για την αντιμετώπιση των τεχνικών δυσχερειών κατά την εφαρμογή του μέτρου (εισηγητές οι Σύμβουλοι κ.κ. Σακκάς και Βαρουχάκης). Πρόσφατα, το Τμήμα Μ.Ε. με την πράξη 68/1984 (13/7) και ύστερα από αίτηση των Εκπαιδευτηρίων Δούκα και εισήγηση των κ.κ. Β. Θεοδωρακόπουλου, Εισηγητή του ΚΕΜΕ Τρ. Τριανταφύλλου, Ειδικού Επιστήμονα του ΚΕΜΕ, ενέκρινε το σχετικό αίτημα και τάχθηκε υπέρ της άποψης να εξετάζονται και να βαθμολογούνται οι μαθητές στο περιεχόμενο του επιπέδου τους.

Με αυτά τα δεδομένα εισηγούμαι τα ακόλουθα:

1) Να γίνει δεκτό το αίτημα των καθηγητριών του 1ου Γυμνασίου Ρεθύμνου Σκιαδοπούλου Μαριάννας και Κορτέση-Δαφέρμου Χαράς για τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας στο σχολείο τους κατά επίπεδα γνώσεων.

2) Να καταβληθεί εκ μέρους τους προσπάθεια, ώστε τα κριτήρια για την κατάταξη των μαθητών να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο προσεγμένα και αντικειμενικά και

3) Οι μαθητές που θα διδαχτούν κατά τον χρόνο αυτό τη γαλλική να εξετάζονται και να βαθμολογούνται στο περιεχόμενο του επιπέδου τους.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Κυρ. Κατσιμάνη με την προσθήκη ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουμε τη συναίνεση του σχ. Συμβούλου ξένης γλώσσας της περιοχής και του Δ/ντή Μ.Ε. του Νομού.

ΘΕΜΑ 3ο

Η συζήτηση για το 3ο θέμα αναβάλλεται.

ΘΕΜΑ 4ο

Ο κ. Δ. Τομπαΐδης λέγει: Με την πράξη μας αριθ, 66/84 ζητήσαμε και εγκρίθηκε η απόσπαση τριών φιλολόγων για την "ομάδα εργασίας γλωσσικής διδασκαλίας". Από αυτούς ο Πέτρος Μαριόλης για λόγους που ανέκυψαν στο μεταξύ αδυνατεί να συμμετάσχει στην ομάδα. Γι' αυτό προτείνω την αντικατάστασή του από τη φιλόλογο καθηγήτρια Φαμφάνη Χρυσούλα του Πειραματικού Σχ. Παν. Αθηνών με ΜΚ 7

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Δ. Τομπαΐδη.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Πρόεδρος

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφώνιτου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΠΡΑΞΗ 78/1984
=====

Σήμερα, 14-9-1984, ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Φ. Κακριδή προεδρεύει ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ι. Αρβανίτης, Δ. Σακιάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Α. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημανόπουλος, Δ. Τομπαζής, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδύλης, Ειδικός Σύμβουλος του ΚΕΜΕ, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφονίτου, φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
=====

- ΘΕΜΑ 1ο - Ανατυπώσεις διδ. βιβλίων. Εισηγητές κατά ειδικότητα.
- ΘΕΜΑ 2ο - Δευτεροβάθμια εκπ/ση στην ελληνογαλλική Σχολή. Εισηγητές Ν. Βαρουχάκης, Κυρ. Κατσιμάνης.
- ΘΕΜΑ 3ο - Ρύθμιση του προγράμματος διδ/λίας Ιστορίας στην Α' Λυκείου (β' 4/μην). Εισηγητής Φ. Βώρος.
- ΘΕΜΑ 4ο - Προσαρμογή Α.Π. Θρησκευτικών της Α' τάξεως ΕΠΑ. Εισηγητής Κ. Φούσκας.
- ΘΕΜΑ 5ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 6ο - Εκτύπωση από τον ΟΕΔΒ πειραματικού υλικού διδ/λίας της Αγγλικής γλώσσας. Εισηγητής Β. Θεοδωρακόπουλος.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Β. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Από αναφορές συναδέλφων που έφτασαν στο ΚΕΜΕ και από τις συζητήσεις που είχα με τους φιλολόγους Σχολικούς Συμβούλους στις δύο συναντήσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών προκύπτει ότι η Λατινική Γραμματική του Αχιλ. Τζαρτζάνου και το βιβλίο "Λατινικά Λυκείου" των Σαββαντίδη-Πασχάλη που από πέρυσι άρχισε να χρησιμοποιείται στην 3η Δέσμη δε συμφωνούν σε πολλά σημεία ως προς την ορολογία, την περιγραφή και την ερμηνεία ορισμένων γραμματικουσυντακτικών φαινομένων. Αυτό συμβαίνει κυρίως γιατί η Γραμματική Τζαρτζάνου είναι πολύ παλιό βιβλίο και σε πολλά σημεία δεν είναι σύμφωνο με τα διδάγματα της σύγχρονης γλωσσολογίας. Αυτό, πάλι, σημαίνει ότι χρειαζόμαστε ένα νέο βιβλίο Λατινικής Γραμματικής που θα στηρίξει και θα συμπληρώσει τη διδασκαλία της λατινικής γλώσσας, όπως γίνεται στο λύκειο βάσει του νέου διδακτικού βιβλίου των Σαββαντίδη-Πασχάλη. Στην προσπάθειά μου να προλάβω τις προθεσμίες επικοινωνήσα με τους συγγραφείς αυτούς και τους ρώτησα κατά πόσο θα μπορούσαν να μας ετοιμάσουν, με τη διαδικασία του άρθρου 33 του Ν.1143/81 (ανάθεση), ένα νέο βιβλίο Γραμματικής μέσα σε προθεσμίες που θα επέτρεπαν να το έχουν τα σχολεία από τις αρχές του σχολικού έτους 1985-86, ώστε να μη δώσουμε τώρα για ανατύπωση τη Γραμματική Τζαρτζάνου. Οι συγγραφείς όμως απάντησαν ότι αδυνατούν να μας παραδώσουν το βιβλίο μέσα στο χειμώνα 1984-85, γιατί ο ένας τους θα λείψει στο εξωτερικό με εκπαιδευτική άδεια έξι μηνών.

Ύστερα από αυτό βρίσκομαι στην ανάγκη να εισηγηθώ στο Τμήμα την ανατύπωση της Γραμματικής Τζαρτζάνου για το σχολικό έτος 1985-86.

Στο μεταξύ θα φέρω σύντομα στο Τμήμα για συζήτηση πρόταση για ανάθεση ή προκήρυξη συγγραφής νέου βιβλίου Γραμματικής-Συντακτικού της Λατινικής, που, αν κριθεί κατάλληλο, θα χρησιμοποιηθεί από το σχολ. έτος 1986-87.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Β. Θεοδωρακόπουλου.

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος προτείνει να προωθηθεί στον ΟΕΔΒ για ανατύπωση το διδ. βιβλίο Οιδίπους Τύραννος Γ' Λυκείου για το σχολ. έτος 1985-86.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Ηλ. Σπυροπούλου.

Ο κ. Βώρος προτείνει να προωθηθεί στον ΟΕΔΒ για ανατύπωση το διδ. εγχειρίδιο Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, Β' τεύχος των Σκουλάτου κ.α. για το σχολ. έτος 1985-86.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Φ. Βώρου.

Ο κ. Παπασημακόπουλος προτείνει να προβηθεί στον ΟΕΔΒ για ανατύπωση το σχ. **εγχειρίδιο, Βιολογία Γ' Λυκείου** για το σχ. έτος 1985-86.

ΘΕΜΑ 2ο

Οι κ.κ. Ν. Βαρουχάκης και Κυρ. Κατσιμάνης λέγουν: Με το υπό στοιχεία JLL/CT/No 1.188/84/10-7-84 έγγραφό του προς τον Υφυπουργό Παιδείας κ. Π. Μώραλη, ο Μορφωτικός Σύμβουλος της Γαλλικής Πρεσβείας στην Ελλάδα κ. JEAN-MARIE DROT υποβάλλει την πρόταση της "γαλλικής πλευράς" που διατυπώθηκε στα πλαίσια των εργασιών της Γαλλο-ελληνικής Επιτροπής για τη μελέτη του καταστατικού της Ελληνο-Γαλλικής Σχολής. Η πρόταση αυτή, που διαβιβάστηκε για γνωμοδότηση στο Τμήμα Μ.Ε., περιλαμβάνει τα ακόλουθα σημεία:

".... ο πρώτος κύκλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα μπορούσε να αποτελέσει τον χώρο ενός πειραματισμού διπλής μορφωτικής κατευθύνσεως που, σε γενικές γραμμές, θα συνίσταται στα εξής:

1) Να διατηρήσει τη διδασκαλία των μαθημάτων σύμφωνα με τα ελληνικά προγράμματα, για τους μαθητές του ελληνικού τμήματος (ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία, ιστορία και γεωγραφία)."

2) να διατηρήσει τη διδασκαλία των μαθημάτων σύμφωνα με τα γαλλικά προγράμματα, για τους μαθητές του γαλλικού τμήματος (γαλλική γλώσσα και λογοτεχνία)."

3) να ενώσει τους μαθητές των δύο τμημάτων σε ένα κοινό κορμό για ωρισμένα μαθήματα (Μαθηματικά, φυσικές επιστήμες) που θα διδάσκονται στα γαλλικά".

Δεδομένου ότι τα δύο πρώτα σημεία της πρότασης επαναλαμβάνουν, απλώς, βασικές υποχρεώσεις, τις οποίες επιβάλλεται να τηρεί απαρέγκλιτα κατά τη λειτουργία της η πιο πάνω Σχολή, το ουσιαστικά καινούριο στοιχείο της πρότασης περιέχεται στο τρίτο σημείο, με το οποίο προβλέπεται η δημιουργία ενός είδους γαλλόφωνου "κοινού κορμού" επιστημονικών μαθημάτων που θα ενοποιήσει, μερικά, τα δύο χωριστά τμήματα, το ελληνικό και το γαλλικό. Στην ουσία η γαλλική πλευρά επανέρχεται στα αρχικά σχέδιο οργάνωσης της Σχολής, το οποίο δεν έγινε δεκτό από το Τμήμα. Συγκεκριμένα υπενθυμίζουμε ότι την 1η Ιουλίου του 1980 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ, γνωμοδοτώντας με την πράξη του αριθ. 39/80 σχετικά με το "Σχέδιο Παιδαγωγικής οργάνωσης του Γαλλοελληνικού Σχολείου Αθηνών", ύστερα από

δική μας και πάλι εισήγηση, είχε αποφανθεί ομόφωνα:

1) Το δημοτικό σχολείο να είναι ακραιφνώς ελληνικό, με έλληνά διευθυντή, ελληνικό διδακτικό προσωπικό, ελληνικά προγράμματα, ελληνικά βιβλία και γλώσσα διδασκαλίας την ελληνική. Η γαλλική να διδάσκεται από Γάλλους καθηγητές, με γαλλικά βιβλία και γαλλικές μεθόδους μόνο ως ξένη γλώσσα και μόνο από την τέταρτη τάξη και μετά.

2) Το γυμνάσιο και το λύκειο να είναι επίσης ακραιφνώς ελληνικά σχολεία με έλληνες διευθυντές, ελληνικό διδακτικό προσωπικό, ελληνικά προγράμματα, ελληνικά βιβλία και γλώσσα διδασκαλίας της ελληνικής. Η γαλλική να διδάσκεται από Γάλλους καθηγητές, με γαλλικά βιβλία και σύμφωνα με γαλλικές μεθόδους μόνο ως ξένη γλώσσα και η θέση της στα ωρολόγια προγράμματα να ενισχυθεί. Επίσης να διατεθεί ένας αριθμός πρόσθετων ωρών, ώστε η φυσική, η χημεία, τα μαθηματικά και η βιολογία να διδάσκονται όχι μόνο στα ελληνικά, σύμφωνα με τα προγράμματα και τα βιβλία του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, αλλά και στα Γαλλικά.

Το τελευταίο σημείο του δεύτερου μέρους της απόφασης του Τμήματος Μ.Ε. του ΚΕΜΕ δείχνει καθαρά ότι πιστεύαμε τότε - και εξακολουθούμε να πιστεύουμε - στη σκοπιμότητα ενός ακραιφνώς ελληνικού γυμνασίου, στα πλαίσια της λειτουργίας του οποίου μόνο συμπληρωματικά θα μπορούσαν η φυσική, τα μαθηματικά, η χημεία και η βιολογία να διδάσκονται για ορισμένες πρόσθετες ώρες και στη γαλλική γλώσσα. Μετά την 1-7-80 όμως πληροφορηθήκαμε ότι ομάδα εργασίας είχε εισηγηθεί τα εξής: "Στο ελληνικό τμήμα θα είναι δυνατόν να διδάσκονται ορισμένα μαθήματα (Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Βιολογία) στη γαλλική γλώσσα. Στη Γ' όμως τάξη Γυμνασίου τα μαθήματα που εξετάζονται στις εισιτήριες εξετάσεις των Λυκείων θα πρέπει να διδάσκονται στην ελληνική γλώσσα". Αυτό αποτελεί, έστω και δυνητικά, παρέκκλιση από τη δική μας εισήγηση και τη συνακόλουθη απόφαση του Τμήματος Μ.Ε. (πράξη 39/1980) χωρίς όμως να περιορίζει την ανεξαρτησία και την ιδιαιτερότητα του ελληνικού γυμνασίου. Με την πρόταση, όμως, της γαλλικής πλευράς η αυτοτέλεια και η λειτουργική ιδιοτυπία του ελληνικού σχολείου περιορίζονται αισθητά αν δε φαλκιδεύεται, γιατί προβλέπεται πλέον η συγχώνευση των δύο κατευθύνσεων σε έναν "κοινό κορμό" ο οποίος, έχοντας ως γλώσσα διδασκαλίας αποκλειστικά τη γαλλική και μάλιστα για ορισμένα πολύ σημαντικά μαθήματα του προγράμματος,

ουσιαστικά θα "προσθήσει" το ελληνικό σχολείο στο γαλλικό όπως φαίνεται στην 39/80 πράξη του Τμήματος. Κάτι τέτοιο όμως θα διαφοροποιούσε τον τρόπο εκπαίδευσης των μαθητών του Ελληνογαλλικού γυμνασίου από τον τρόπο εκπαίδευσης της μεγάλης μάζας των ελλήνων μαθητών, θα απεργαζόταν σταθερά τον αφελληνισμό των μαθητών, θα μείωνε το κύρος του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και θα δημιουργούσε τη θεμελιωμένη πεποίθηση ότι, σε μια εποχή που άλλες ξένες σχολές, όπως π.χ. το Γερμανικό Γυμνάσιο και το Λεόντιο Λύκειο έχουν "ελληνοποιηθεί", το Ελληνικό Γυμνάσιο πετυχαίνει από τις ελληνικές αρχές χαριστικές ρυθμίσεις, κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Εξάλλου δεν είναι από τις λιγότερο σημαντικές και η ακλόυθη δυσμενής επίπτωση δεδομένου ότι τα ελληνικά προγράμματα και διδακτικά βιβλία διαφέρουν ουσιαστικά από τα γαλλικά, ο "κοινός κορμός" θα οδηγούσε αναπόδραστα σε ένα από τα δύο: είτε σε σύγκλιση προγραμμάτων και βιβλίων σε ένα κοινά αποδεκτό επίπεδο, πράγμα που θα προκαλούσε δυσεπίλυτα προβλήματα είτε σε πλήρη επικράτηση των γαλλικών προγραμμάτων και βιβλίων, οπότε οι Έλληνες μαθητές, όταν αργά ή γρήγορα θα αντιμετώπιζαν τα ελληνικά, ως μαθητές του Λυκείου ή υποψήφιοι για τα ΑΕΙ, θα συναντούσαν ανυπέρβλητες δυσχέρειες. Τις πιο πάνω αντιρρήσεις μας δεν τις κάμπει με κανέναν τρόπο ο πειραματικός χαρακτήρας της καινοτομίας. Πειραματισμός νοείται μόνο στην περίπτωση που σε ένα μικρό, μόνο, μέρος κάποιου συνόλου (λ.χ. σε ελάχιστα γυμνάσια από τα πολυάριθμα που λειτουργούν) δοκιμάζεται ένας νεωτερισμός. Δεδομένου όμως ότι στην προκειμένη περίπτωση η Ελληνογαλλική Σχολή είναι μία και μόνο, στην ουσία δεν μπορούμε να μιλάμε για πειραματισμό αλλά για εύσχημη υιοθέτηση ενός μέτρου που κατά τη γνώμη μας δεν είναι σωστό.

Για τους λόγους αυτούς εισηγούμαστε:

1.- Να μη γίνει δεκτή η γαλλική πρόταση και ελληνικό γυμνάσιο της Ελληνογαλλικής Σχολής να λειτουργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα από την πράξη 39/1980, απόσπασμα της οποίας παραθέσαμε πιο πάνω.

2.- Να ληφθεί μέριμνα, ώστε για παρόμοια θέματα να επιλαμβάνεται το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ χωρίς την παρεμβολή άλλων ανεξάρτητων ομάδων εργασίας που συνήθως συνεπάγεται αλληλοσυγκρουόμενες αποφάσεις επιμέρους της ελληνικής πλευράς.

3.- Εφόσον με το ίδιο αντικείμενο (Ελληνογαλλική Σχολή) ασχολούνται, λόγω αρμοδιότητας, και άλλα τμήματα του ΚΕΜΕ (λ.χ. το Τμήμα Δημοτικής), να καταβληθεί προσπάθεια συντονισμού των αποφάσεων, ώστε να μην καταλήγουν αυτά σε αλληλοσυγκρουόμενες αποφάσεις. Σκόπιμο είναι επί του προκειμένου, τα Τμήματα Μέσης και Δημοτικής, για παρόμοια θέματα, να συγκαλούνται σε κοινές συνεδριάσεις υπό την προεδρία του κ. Προέδρου του ΚΕΜΕ/

4.- Να καταβληθεί προσπάθεια από τις ελληνικές αρχές, ώστε να παρακολουθούνται οι ξένες σχολές στην Ελλάδα ως προς την πιστή εφαρμογή της νομοθεσίας του Κράτους και των επιμέρους αποφάσεων του Υπουργείου σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στην πράξη 75/84.

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει:

1.- Αποδεκτοί στόχοι ενός ξένου σχολείου που λειτουργεί για Ελληνόπουλα εδώ στην Αθήνα δεν μπορούν να είναι άλλοι από:

- α) Καλή εκμάθηση της γλώσσας
- β) Προσφορά οργανωμένης σχολικής ζωής.

2.- Πέρα από τις επιδιώξεις αυτές νομίζω ότι αρχίζει μείωση της ελληνικότητας της συμπεριφοράς και ίσως της συνείδησης των νέων.

3.- Η ιστορία μας πληροφορεί ότι τα ξένα σχολεία υπήρξαν πάντα πομπή διεξόδου άμεσης, απώτερης, καλοσχεδιασμένης.

4.- Νομίζω ότι ενδείκνυται φειδώ στην παροχή προνομίων στα ξένα σχολεία και παράλληλη προσπάθειά μας να κάνουμε πιο αποδοτική την ελληνική εκπαίδευση, ώστε να λείπει ή να περιοριστεί αυτός ο μειωτικός για την ελληνική ψυχή συνωστισμός ελλήνων στην είσοδο ξένων σχολείων μέσα στην επικράτειά μας.

Ο κ. Δ. Σακκάς λέγει: Στο θέμα αυτό να λάβουμε υπόψη τα εξής:

1.- Η ελληνικότητα των μαθητών στα ξένα σχολεία δε βλάπτεται από τη διδασκαλία ορισμένων μαθημάτων επιστημονικού χαρακτήρα στην ξένη γλώσσα

Άλλα φθείρουν το ελληνικό ήθος των μαθητών, ιδιαίτερα η ξένη ιδεολογία που περνάει μέσα από τη διδασκαλία και από το περιβάλλον του σχολείου.

2.- Ότι οι γονείς στέλνουν τα παιδιά τους σ' αυτά τα σχολεία για να μάθουν την ξένη γλώσσα. Και ο σκοπός αυτός δεν εκπληρώνεται, όταν οι μαθητές ακούουν σ' όλες τις ώρες διδασκαλίας του κανονικού προγράμματος την ελληνική.

Φρόνιμο είναι να μην είμαστε άκαμπτοι, αλλά να επιτραπεί και σ' αυτή τη σχολή να διδάσκονται οι μαθητές ορισμένα μαθήματα επιστημονικού χαρακτήρα σ' όλες τις ώρες διδασκαλίας τους ή σ' ένα μέρος τους στη Γαλλική, όπως συμβαίνει και με άλλα ξένα σχολεία. Δε θα πάθουν τίποτα οι μαθητές αν στις 30 ώρες διδασκαλίας τη βδομάδα διδάσκονται τις 6-8 ώρες στα Γαλλικά. Αντίθετα έχουν να ωφεληθούν. Βέβαια σ' αυτές τις ώρες θα χρησιμοποιηθούν γαλλικά σχολικά βιβλία, τα οποία νομίζω ότι δε θα είναι κατώτερα από τα δικά μας. Και η επιστήμη στα μαθηματικά, τη φυσική, τη βιολογία κτλ. είναι η ίδια για όλο τον κόσμο.

Προτείνεται βέβαια από την εισήγηση η λύση να διδάσκονται στη Γαλλική επιστημονικά μαθήματα σε πρόσθετες ώρες. Αλλά γιατί να βαρύνονται οι μαθητές με πρόσθετες ώρες σε μαθήματα που δε χρειάζεται να τα διδαχτούμε παραπάνω; Δεν ωφελεί να δυσκολεύουμε τα πράγματα.

Ο κ. Βαρουχάκης, απαντώντας στον κ. Σακκά λέγει: Το θέμα που συζητούμε δεν είναι θέμα παρεκκλίσεων από το πρόγραμμα. Είναι θέμα συγχώνευσης δύο διαφορετικών προγραμμάτων σπουδών, με αναπόφευκτη συνέπεια τα ελληνόπουλα να ακολουθήσουν κατά σημαντικό μέρος το γαλλικό αναλυτικό πρόγραμμα. Αν το τελευταίο πιστεύουμε ότι είναι καλύτερο για τα ελληνόπουλα από το ελληνικό τότε θα έπρεπε να εισηγηθούμε να εφαρμοστεί σε όλα τα σχολεία μας με μετάφραση των αντίστοιχων γαλλικών βιβλίων. Αυτό είναι το πρόβλημα.

Αν τώρα η γαλλική πλευρά επανέλθει - όπως πιστεύω ότι θα επανέλθει - με συγκεκριμένες προτάσεις παρεκκλίσεων από το πρόγραμμα που θα αποβλέπουν σε ενίσχυση της διδασκαλίας της γαλλικής ή στην εκμάθηση της γαλλικής ορολογίας σε επιστημονικά μαθήματα με ορισμένες συμπληρωματικές

ώρες, αυτό θα το συζητήσουμε όταν τεθεί ως θέμα όπως κάναμε και για άλλα ξένα σχολεία. Σήμερα νομίζω πρέπει να επιλύσουμε το μείζον θέμα που τίγεται στην εισήγησή μας στην οποία και εμμένουμε.

Στη συνέχεια διατυπώθηκαν οι εξής προτάσεις:

A.- Να μη συζητηθεί τώρα θέμα παρεκκλίσεων και να γίνει δεκτή η εισήγηση.

B.- Μέσα στις 30 ώρες να διδαχτούν ορισμένα επιστημονικά μαθήματα στη γαλλική γλώσσα, εφόσον υπάρχουν γαλλικά βιβλία.

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	A
Τομπαΐδης	A
Παπασημακόπουλος	A
Αδαμόπουλος	A
Παπαδόπουλος	A
Βώρος	A
Βαρουχάκης	A
Σαγκάς	B
Αρβανίτης	A
Σπυρόπουλος	A

Το Τμήμα με ψήφους 9:1 υιοθετεί την Α' πρόταση, δηλαδή να μη συζητηθεί το θέμα τυχόν παρεκκλίσεων από το πρόγραμμα και αποδέχεται την εισήγηση ως έχει.

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει:

1.- Επειδή η αναβολή συζήτησης του θέματος από 24-8-84 ως σήμερα με έκανε να σκέπτομαι ότι η πρότασή μου (της 24-8-84) δε θα τελεσφορήσει και επειδή είχα άλλες επείγουσες υποχρεώσεις όφειλα να δώσω άλλες προτεραιότητες στις εργασίες μου και έφτασα στην απόφαση να αποσύρω την πρότασή μου τις 24-8-84.

2.- Σήμερα εισηγούμαι να ετοιμάσουμε (η εργασία έχει αρχίσει) ένα τμήμα της συγγραφής Σταυριανού, 5-6 τυπογραφικά φύλλα, ως τις 15 Οκτώβρη και να τις φέρουμε εδώ για έγκριση.

Ακολουθεί συζήτηση κατά την οποία διατυπώθηκαν οι εξής προτάσεις:

A.- Ως τις 15 Οκτωβρίου 1984 θα υπάρχει βιβλίο εγκεκριμένο (Ιστορία Νεοελληνικού Κράτους 1830-1909).

B.- Να διδαχτεί το βιβλίο του Σταυριανού κατά τη διάρκεια όλου του διδ. έτους 1984-85 στην Α' Λυκείου σύμφωνα με το ε.π.

Ακολουθεί ψηφοφορία.

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	B
Τομπαζίδης	B
Παπασημακόπουλος	A
Αδαμόπουλος	B
Παπαδόπουλος	Λευκή
Βώρος	A
Βαρουχάκης	B
Σακκάς	B
Αρβανίτης	Λευκή
Σπυρόπουλος	B

Με ψήφους $6 + 2$ (Λευκές) = 8:2 το Τμήμα αποδέχεται την B πρόταση, δηλ. το βιβλίο του Α. Σταυριανού, Ιστορία του ανθρώπινου γένους να διδαχτεί σύμφωνα με το άρθρο που ορίζει το ε.π. του 1984.

./.

ΘΕΜΑ 4ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Η Δ/ση Εφαρμογής Προγραμμάτων Μ.Ε. του ΥΠΕΠΘ με το έγγραφό της αρ. πρωτ. Γ2/2588/23-8-84 μας παρακαλεί να γνωματεύσουμε για την προσαρμογή του Α.Π. των Θρησκευτικών της Α' τάξεως Λυκείου, το οποίο θα ισχύσει για τα ΕΠΑ, στα οποία το μάθημα αποφασίστηκε να διδάσκεται 1 ώρα την εβδομάδα.

Με την επιφύλαξη της διαφωνίας μου αναφορικά με το Ω.Π. του ΕΠΑ, την οποία εξέθεσα στην πράξη μας αρ. 97/11-11-83, και αφού έλαβε υπόψη μου και την πρόταση της Ομάδας εργασίας για το ΕΠΑ,

ε ι σ η γ ο υ μ α ι

να διδαχτούν επιλεκτικά στην Α' τάξη του ΕΠΑ οι ακόλουθες δ.ε. από το βιβλίο του ΟΕΔΒ "Χριστιανισμός και κόσμος", το οποίο χρησιμοποιείται εδώ και χρόνια στην Α' Γενικού Λυκείου:

α/α	αρ.δ.ε.	Τίτλος μαθήματος	σελίδες του βιβλίου
1	2	Η Εκκλησία	8-12
2	3	Η δομή της Εκκλησίας	13-16
3	4	Η Σύνοδος	17-20
4	5	Κλήρος και Λαός	21-24
5	6	Η Ενορία	25-27
6	7	Μορφές ενορίας	28-30
7	8	Η Ενορία σήμερα	32-34
8	9	Η θεολογική αναγκαιότητα της Ιεραποστολής	35-38
9	10	Εκκλησιολογικές διαστάσεις της Ιεραποστολής	39-41
10	11	Συνάντηση Χριστιανισμού και Ελληνισμού	42-45
11	12	Πατέρες και διδάσκαλοι της Εκκλησίας	46-50
12	13	Η Ιεραποστολή σήμερα	51-57
13	14	Η Εκκλησία σε κατάσταση διωγμού	58-60
14	15	Η Εκκλησία των μαρτύρων	61-64
15	16	Διωγμοί στους μεταγενέστερους χρόνους	65-68
16	17	Σύγχρονες μορφές διωγμού	69-71
17	28	Η Ορθόδοξη Εκκλησία	106-108
18	30	Το Οικουμενικό Πατριαρχείο	113-115
19	31	Οι Αυτοκέφαλες Ορθόδοξες Εκκλησίες	116-119

α/α	αρ.δ.ε.	Τίτλος μαθήματος	σελίδες του βιβλίου
20	32	Δομή και δραστηριότητες των Ορθ. Αυτοκ. Εκκλ.	120-124
21	43	Ο Μοναχισμός στη ζωή της Εκκλησίας	169-172
22	47	Αγάπη και πίστη	183-185
23	48	Αγάπη και δικαιοσύνη	186-189
24	49	Μορφές κοινων. δράσεως της Εκκλησίας	190-2
25	50	Το σύγχρονο κοινων. έργο της Εκκλησίας της Ελλάδος	193-195
26	52	Διακονία της ύλης και διακονία του Λόγου	199-201

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Φ. Βώρος λέγει: Μου φαίνεται ότι οι προσθήκες του κ. Φούσκα τονίζουν τις διαφορές των Χριστιανών και τους διωγμούς που η παρουσίασή τους είναι ιστορικά μονόπλευρη· οι προτάσεις του για αφαίρεση κεφαλαίων θίγουν ακριβώς το πνεύμα ενότητας και αγάπης του χριστιανικού κόσμου. Φρονώ ότι η αντιστροφή θα είναι σκοπιμότερη.

Στη συνέχεια διατυπώθηκαν οι εξής προτάσεις:

A.- Εισήγηση κ. Κ. Φούσκα

B.- Πρόταση κ. Βαρουχάκη, σύμφωνα με την οποία η εισήγηση τροποποιείται ως εξής:

α) Παραμένουν τα δύο μαθήματα περί διαχριστιανικών σχέσεων σύμφωνα με την πρόταση,

β) Της Ομάδας εργασίας του ΕΠΛ,

γ) Απαλείφονται τα τρία μαθήματα που αναφέρονται στους διωγμούς, όπως προβλέπει η εισήγηση Κ. Φούσκα.

Γ.- Πρόταση ομάδας ΕΠΛ.

Ακολούθησε ψηφοφορία.

Ψηφοφορία

Σκορδίλης	A
Τομπαΐδης	B
Παπασημακόπουλος	A
Αδαμόπουλος	Γ
Παπαδόπουλος	Λευκή
Βώρος	Γ

Βαρουχάκης	Γ
Σακκάς	Β
Αρβανίτης	Γ
Σπυρόπουλος	Β

Η πρόταση Γ	4
Η πρόταση Α	2
Η πρόταση Β	3
Λευκή	1

Ακολουθεί Β΄ ψηφοφορία (Μεταξύ των Β΄ και Γ΄ προτάσεων)

Σκορδίλης	Γ
Τομπαΐδης	Β
Παπασημακόπουλος	Γ
Αδαμόπουλος	Γ
Παπαδόπουλος	Λευκή
Βώρος	Γ
Βαρουχάκης	Γ
Σακκάς	Β
Αρβανίτης	Γ
Σπυρόπουλος	Β

Με ψήφους 6 και 1 : Β, το Τμήμα αποδέχεται την πρόταση του κ.
Ν. Βαρουχάκη.

ΘΕΜΑ 5ο

Ανακοινώθηκε το περιεχόμενο των εξής εγγράφων:

- 1) 3359/10-9-84
- 2) 3404/12-9-84
- 3) 3411/12-9-84
- 4) 3410/12-9-84
- 5) 3390/12-9-84

EMA 60

Ο κ. Β. Θεοδωρακόπουλος λέγει: Παρουσιάζω στο Τμήμα την ακόλουθη εισήγηση της Επιτροπής Ξένων Γλωσσών (ΥΠΕΠΘ Γ2/3651/1983), την οποία και υιοθετώ:

"Μετά από συνεννόηση με τον κ. Πρόεδρο του ΚΕΜΕ καθώς και με τον Πρόεδρο του ΟΕΔΒ κ. Σουρμελή, προκειμένου η Πειραματική Ομάδα Αγγλικής να αναπαραγάγει το πειραματικό υλικό που θα χρησιμοποιεί στα σχολεία στον ΟΕΔΒ, η επιτροπή εισηγείται στο Τμήμα να εγκρίνει την έκδοση του πειραματικού υλικού σε 500 αντίτυπα για κάθε ομάδα-τάξης αντίστοιχα- δηλαδή $500 \times 3 = 1500$ αντίτυπα ενοτήτων κάθε βδομάδα.

Αναλυτικά; Το πειραματικό υλικό θα διδάζεται σε 38 τμήματα Α, Β και Γ' τάξεων. $38 \text{ τμ.} \times 40 \text{ μαθητές (μ.ο.)} = 1520 \text{ μαθητές}$
 $1520 \text{ μαθητές} \times 7 \text{ σελίδες (η ενότητα)} = 10.640 \text{ σελίδες την εβδομάδα}$
κατά μέσο όρο μέχρι τη 31 Μαΐου 1984".

Μετά από συζήτηση το Τμήμα αποφαινεται ομόφωνα: Προτείνει την εκτύπωση από τον ΟΕΔΒ, με τον οικονομικότερο τρόπο, του πειραματικού υλικού που χρειάζεται η Ο.Ε. Ξένων Γλωσσών κάθε βδομάδα σύμφωνα με την εισήγηση, αλλά εκφράζει την ευχή, αν είναι δυνατό, το υλικό αυτό να παραδίδεται στον ΟΕΔΒ συγκεντρωμένο, ώστε οι αποστολές να μη γίνονται κάθε εβδομάδα, γιατί έτσι θα απαιτούνται περισσότερες δαπάνες.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

ΠΡΑΞΗ 79/1984

Σήμερα 19-9-1984, ημέρα Τετάρτη και ώρα 09.00 το Τμήμα Μ.Ε. του ΚΕΜΕ συνεδρίασε στην αίθουσα συνεδριάσεών του (αίθουσα ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής). Με εντολή του κ. Κακριδή προεδρεύει του Τμήματος ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος, Σύμβουλος Β'.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση οι κ.κ. Ι. Αρβανίτης ο οποίος επανήλθε στην υπηρεσία για εννέα ημέρες με το Π.Δ. της 4-7-84 (ΦΕΚ 234 Γ/84), Δ. Σακκάς, Ν. Βαρουχάκης, Φ. Βώρος, Ν. Παπαδόπουλος, Λ. Αδαμόπουλος, Στ. Παπασημακόπουλος, Δ. Τομπάζης, Σύμβουλοι Β', Ι. Σκορδίλης, Ειδικός Σύμβουλος, Κυρ. Κατσιμάνης, Β. Θεοδωρακόπουλος, Κ. Φούσкас, Εισηγητές και η γραμματέας του Τμήματος Δήμητρα Ζαραφώνιτου, φιλόλογος.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

- ΘΕΜΑ 1ο - Ανατύπωση διδ. βιβλίων Γυμνασίου και Λυκείου για το σχολ. έτος 1985-86. Εισηγητές κατά ειδικότητα.
- ΘΕΜΑ 2ο - Συγγραφή διδ. βιβλίων Οικ. Οικονομίας. Εισηγητής Κ. Φούσкас.
- ΘΕΜΑ 3ο - Συγγραφή νέων διδακτικών βιβλίων Μουσικής. Εισηγητής Κ. Φούσкас.
- ΘΕΜΑ 4ο - Αποσπάσεις εκπαιδευτικών στο ΚΕΜΕ. Εισηγητές κατά ειδικότητα.
- ΘΕΜΑ 5ο - Ανακοινώσεις
- ΘΕΜΑ 6ο - Διδακτέα ύλη Κοινωνιολογίας. Εισηγητής Ν. Παπαδόπουλος.

Στην αρχή της συνεδρίας, αφού διαπιστώθηκε απαρτία και επικυρώθηκε το πρακτικό της προηγούμενης συνεδριάσεως, το Τμήμα άρχισε την εξέταση των θεμάτων της Η.Δ.

Προ τη Η.Δ. ο κ. Σπυρόπουλος ανακοίνωσε τα εξής: Ο κ. Ιωάννης Κακριδής με επιστολή του δήλωσε ότι χαρίζει 800 αντίτυπα του βιβλίου του "Το μεταφραστικό πρόβλημα" για τις Βασικές Βοηθητικές Βιβλιοθήκες όλων των Λυκείων. Πρέπει, για τυπικούς λόγους, να αποδεχτούμε την δωρεά.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την προσφορά του κ. Ι. Κακριδή.

ΘΕΜΑ 1ο

Ο κ. Ηλ. Σπυρόπουλος εισηγείται να προωθηθούν στον ΟΕΔΒ για ανα-
τύπωση 1) τα Κείμενα αρχαίας ελλ. λογοτεχνίας της Β' Λυκείου και

2) Ανθολόγιο αρχαίων ελλήνων συγγραφέων Γ' Λυκείου,
για το σχολικό έτος 1985-86.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Ηλ. Σπυρόπουλου.

ΘΕΜΑ 2ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Πρόσφατα κυκλοφόρησε το διδ. βιβλίο Οικ.
Οικονομίας της Α' τάξεως εκδόσεως ΟΕΔΒ, ύστερα από όλες τις νόμιμες
διαδικασίες. Το βιβλίο αυτό, παρά τις ατέλειες που είναι σίγουρο ότι
έχει - αφού είναι η πρώτη προσπάθεια - αποτελεί μια θετική αρχή για το
μάθημα, η οποία πρέπει να έχει συνέχεια.

Λόγω του επείγοντος της εφαρμογής του νέου Α.Π. του μαθήματος, το
οποίο εγκρίθηκε από το Τμήμα μας (πράξη 73/31-8-84), θεωρώ ότι ο πιο
ενδεδειγμένος τρόπος συγγραφής των διδ. εγχειριδίων για τις Β' και Γ'
τάξεις Γυμνασίου είναι ο προβλεπόμενος από το Νόμο με απευθείας ανάθεση.
Εφόσον ο τρόπος αυτός γίνει τελικά αποδεκτός, υπάρχουν τρεις εναλλακτι-
κές προτάσεις - δυνατότητες για την υλοποίησή του.

Α' πρόταση-δυνατότητα: Ανάθεση συγγραφής των δύο βιβλίων Οικ. Οι-
κονομίας των τάξεων Β' και Γ' Γυμνασίου σε δύο ομάδες, στις οποίες θα
μετέχει απαραίτητα και μια από τις συγγραφείς που έγραψαν το βιβλίο της
Α' Γυμνασίου. Η πρόταση έχει δύο σοβαρά πλεονεκτήματα: Πρώτο ότι θα
έχουμε έτοιμα και τα δύο βιβλία στο χρόνο που απαιτείται για τη συγγρα-
φή του ενός· δεύτερο, θα αξιοποιηθούν και άλλα στελέχη του Κλάδου, χωρίς
τον κίνδυνο να παρουσιαστεί μια νέα συγγραφή εντελώς ξένη από εκείνη της
Α' Γυμνασίου, αφού θα μετέχει στην ομάδα της συγγραφής και μια από τις
συγγραφείς του βιβλίου της Α' τάξεως Γυμνασίου.

Κατά τη γνώμη μου η πρόταση αυτή είναι η καλύτερη και την εισηγού-
μαι στο Τμήμα για έγκριση. Στην περίπτωση που η πρότασή μου υιοθετηθεί,
τότε εισηγούμαι την ομάδα συγγραφής του βιβλίου της Β' τάξεως Γυμνασίου
να αποτελέσουν οι:

- 1) Ζαφειροπούλου Αθανασία, σχολ. Σύμβουλος ειδικ. Οικ. Οικονομίας, Δορυλαίου 8-10, Παγκράτι, τηλ. 76.68.129.
- 2) Μαρλίνου Αγγελική, διαιτολόγος-καθηγήτρια ΧΑΣΟΟ και Πρόεδρος του Συνδέσμου καθηγητριών Οικ. Οικονομίας, Χαροκόπειος Σχολή-Καλλιθέα, τηλ. 95-96-726.
- 3) Ψαρρά Μαριγώ, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας 26ου Γυμνασίου Αθηνών, Ευριδίκης 5 - Καισαριανή τηλ. 72.26.226.
- 4) Χασαπιδου Μαρία, διατροφολόγος, Νευροκοπίου 14 - Παπάγου, τηλ. 65.23.322.

Για το βιβλίο της Γ' τάξεως Γυμνασίου την ομάδα συγγραφής να απο-τελέσουν οι:

- 1) Λαγάκου Κανέλλα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας αποσπ. στη ΧΑΣΟΟ; Χαροκόπειος Σχολή-Καλλιθέα, τηλ. 99.24.283.
- 2) Μπούρα-Προύτζου Αλεξάνδρα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας Κορωπίου, Κορωπί Αττ., τηλ. 66.25.454 ή 66.24.170.
- 3) Μπράνου-Τζανετουλάκου Αντωνία, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας 2ου Γυμνασίου Ν. Ηρακλείου, Αλ. Παναγούλη 25 - Ζωγράφου, τηλ. 77.82.743.
- 4) Κοκολάκη-FADEL Κρίστη, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας Κολλεγίου Αθηνών, Ορφανίδου 18-111 41 Αθήνα, τηλ. 22.80.304 ή 86.28.701.

Β' πρόταση-δυνατότητα: Να ανατεθεί στην ίδια ομάδα που έγραψε το βιβλίο της Α' τάξεως να γράψει και τα άλλα δύο βιβλία. Η πρόταση παρουσιάζει το προτέρημα της ομοιομορφίας στα διδ. βιβλία του μαθήματος, αλλά δεν την εισηγούμαι, γιατί έχει από την αρχή σε βάρος της τα εξής μειονεκτήματα:

α) Αποτελεί φανερή προτίμηση σε μερικά - τα ίδια πάντα - πρόσωπα, χωρίς σοβαρό λόγο.

β) Αποκλείει την ευκαιρία και σε άλλα αξιόλογα πρόσωπα του Κλάδου να αποδείξουν τις ικανότητές τους και να εισφέρουν στην κοινή προσπάθεια.

γ) Είναι σίγουρο ότι θα καθυστερήσει η συγγραφή του ενός ή και των δυο βιβλίων που απομένουν, αφού ο χρόνος που έχουμε στη διάθεσή μας μόλις επαρκεί για τη συγγραφή του ενός βιβλίου και μάλιστα με υπερπροσπάθεια.

δ) Δε θα επιτρέψει τη δυνατότητα πολύμορφης προσφοράς πολλών ειδιών, ενώ θα φτωχύνει τις συγγραφές από τα ίδια πρόσωπα, τα οποία δεν πρόφτασαν να ανανεωθούν από την υπερπροσπάθεια της πρώτης συγγραφής

Για όλους αυτούς τους λόγους νομίζω ότι η δεύτερη αυτή πρόταση-δυνατότητα πρέπει να αποκλεισθεί και για τον πρόσθετο λόγο ότι δύο από τα τέσσερα μέλη της πρώτης ομάδας συμπεριλαμβάνονται και στην πρώτη πρότασή μου, ενώ τα άλλα δύο ή δεν ευκαιρούν (Κοκκέβη) ή δεν απέδειξαν την αξία τους (Δεκαβάλλα).

Γ' πρόταση-δυνατότητα: Να ανατεθεί σε εντελώς νέα πρόσωπα η συγγραφή των βιβλίων Β' και Γ' Γυμνασίου. Η πρόταση, καλή στη βάση της, προϋποθέτει την ύπαρξη πολλού χρόνου, πολλής παρακολουθήσεως από την πλευρά του ΚΕΜΕ και ίσως κάποιο βαθμό ανασφάλειας. Νομίζω ότι δεν έχουμε τώρα την πολυτέλεια της μακροπρόθεσμης εφαρμογής του νέου Α.Π. και για το λόγο αυτό απορρίπτω την τρίτη εναλλακτική πρόταση.

Με οποιοδήποτε τρόπο και να προκριθεί από το ΚΕΜΕ και το ΥΠΕΠΘ, τα βιβλία θα γραφούν σύμφωνα με το συνοδευτικό έντυπο τεχνικών προδιαγραφών (άρθρο 33 του Ν.1143/81) και τις ειδικές οδηγίες της ομάδας εργασίας.

Σημειώνω ότι ο λόγος για τον οποίο κάμνω εγώ την πρόταση συγγραφής και όχι η ομάδα εργασίας του Α.Π. εξηγήθηκε στο Τμήμα (πράξη 69/20-8-84).

//..

13/81

Το Γενικό μέγα από επιτήρηση

Αποφάνεται σύμφωνα με τον κανονισμό

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
βάση το άρθρο 33 του Ν.1143/81

- 1) Τίτλος : ΟΙΚΙΑ ΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
- 2) Τάξη : Β' Γυμνασίου
- 3) στους α) Ζαβιροπούλου Αθανασία, Σχολ. Σύμβουλος - Δασκάλου 8-10, Παχιάδα
 β) Επώνυμο : Όνομα : Ιδιότητα : Δ/ση
 γ) Μαρίνου Αγγελική, μαθητρία ΧΑΕΟΟ, χαρτοφύλας, Σχολή - Καλλιθέα
 δ) Φαφρά Μαριχί, μαθήτριά Ο.Π.Θ. Οικονομική, Γυμνάσιον 5 - Καισαριανή
 ε) Χαβαλίδου Μαρία, διατροφολόγος, Νευρομυϊκού 14 - Παπάγον

4) Διάρκεια περατώσεως του έργου συγγραφής μετά την Υπουργική Απόφαση Τέσσερις (4) μήνες.

Όροι συγγραφής - Όδηγίες.

- 1) Σκοπός του βιβλίου. Υλοποίηση του νέου Αναλ. Προγράμματος
- 2) Ύλη του βιβλίου (Αναλ. Πρόγραμμα) το νέο Α.Π. όπως επιμένει από το ΚΕΜΕ (απόφαση 73/31-8-84)
- 3) Διάταξη της ύλης σε μέρη - κεφάλαια σύμφωνα με το Α.Π.
- 4) Διαγραμματική ανάπτυξη του περιεχομένου σύμφωνα με το Α.Π.
- 5) Γλώσσα - Μορφή του βιβλίου νεοελληνική - μονοτονικό
- 6) Εικονογράφηση - Σχεδιαγράμματα Με την εγείνη των συγγραφέων
- 7) Ψυχολογικές - Παιδαγωγικές απαιτήσεις
- 8) Τυπικοί όροι.
 - α) Προθεσμία υποβολής Μία σε 4 μήνες μετά την υπογραφή απόφασης
 - β) Έκταση (Αρ. φύλλων, στίχοι, διαγράμματα κ.α.) 100. 600 λέξεις
 υπερέχον. Μετά τον σχηματισμό σχετικού βιβλίου
 - γ) Έκταση εικονογραφώσεως 30. 600 λέξεις, επισημειών

Επιτροπή κρίσεως

Επιτροπή κρίσεως ορίζεται από τους

α) Επώνυμο, Όνομα, Ιδιότητα, Δ/νση

β)

γ)

δ) Διάρκεια περατώσεως του έργου.....

ε) 'Ο Περιεριστινικός όρος του άρθρου 5 του Ν.Δ.749/70 505!

Συμπληρωματικές οδηγίες για την κρίση

.....

1) 'Αμοιβή συγγραφέων (τρόπος) Τραπέζης, χιλιάδες (300.000). Τυχόν δαπάνη για σχέδια του βιβλίου θα είναι επιπλέον.

2) 'Αμοιβή μελών της 'Επιτροπής κρίσεως (τρόπος) 60.000

3) Στοιχεύα με τα όποια η Δ/νση 'Εφαρμ. Προγρ. όφειλε να εφοδιάσει τους συγγραφείς και τα μέλη της 'Επιτροπής κρίσεως.

Τα νέα Α.Π. - ιδιαίτερα τη β' Γυμνασίον - και οι οδηγίες ευχαριστώ.

Απαλλαγή από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα των

α) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ
β) ΑΥΤΩ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ
γ) ΕΛΕΙΞ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

που ανήκουν στη Δημόσια 'Εκπ/ση

ΣΤ. Άλλες λεκτομέρειες

Μειοψήφησαν οι

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως τελείωσε συνεδρίαση.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αποφάνεται όμόφωνα ~~Η. ΠΑΤΕΛΛΗΣ~~

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
βάση το άρθρο 33 του Ν. 1143/81

- 1) Τίτλος : ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
- 2) Τάξη : Γ' Γυμνασίου
- 3) στους α) Λαζάρου Κωνσταντίνου, μαθητή τμήματος ΧΑΕΟΒ, χαρακτηριστική - κομίσια
Επώνυμο Όνομα Ιδιότητα, Δ/νση
β) Μπαρούνη Πρωτοζών Αλεξάνδρα, μαθήτρια Οικ. Οικονομίας, Κορυμνή Αττικής
γ) Μπαρούνη Τριανταφυλλιά, Αντωνία, μαθήτρια Οικ. Οικονομίας, Α. Παναγής 25-Ζωγράφου
δ) Κουιοράκη Γαβριέλα, μαθήτρια Οικ. Οικονομίας, Ορφανίδου 18 - Αθήνα.
- 4) Διάρκεια περατώσεως του έργου συγγραφής μετά την Ύπουργική Από-
ψη Τέσσερις (4) μήνες.

Όροι σύγγραφης - Όδηγες:

- α) Σκοπός του βιβλίου Υποπόμνη του νέου Αναλ. Προγράμματος.
- β) Ύλη του βιβλίου (Αναλ. Πρόγραμμα) Το νέο Α.Π. όπως εγχειρίδι με
από το ΚΕΜΕ (πράξη 73/31-8-84)
- γ) Διάταξη της ύλης σε μέρη - κεφάλαια σύμφωνα με το Α.Π.
- δ) Διαγραμματική ανάπτυξη του περιεχομένου σύμφωνα με το Α.Π.
- ε) Γλώσσα - Μορφή του βιβλίου Νεοελληνική - μονοτονικό
- ς) Εικονογράφηση - Σχεδιαγράμματα Με την ευθύνη των συγγραφέων
- ζ) Ψυχολογικές - Παιδαγωγικές απαιτήσεις.....
- η) Τυπικοί όροι.
- α) Πρόθεσμία υποβολής Μέσα σε 4 μήνες μετά την υπογραφή απόφασης
- β) Έκταση (Αρ. φύλλων, στίχοι, διαστήματα κ.α.) 100 σελίδες
υπερμένου μεγάλου εκήματος, χωριστά βιβλίου
- γ) Έκταση εικονογράφησης 30 σελίδες εισηγμένων.

Επιτροπή κρίσεως

Επιτροπή κρίσεως ορίζεται από τους

Επώνυμο , Όνομα , Ιδιότητα , Δ/ση

Διάρκεια περατώσεως του έργου.....

Ο Περιοριστικός όρος του άρθρου 5 του Ν.Δ.749/70 5ος!

συμπληρωματικές οδηγίες για την κρίση

.....

.....

1) Αμοιβή συγγραφέων (τρόπος) Τριακόσιες χιλιάδες (300.000) Η δαπάνη θα
πληρωθεί με δαπάνη του κράτους

2) Αμοιβή μελών της Επιτροπής κρίσεως (τρόπος) 60.000

3) Στοιχεύα με τα όποια η Δ/ση Εφαρμ. Προγρ. οφείλει να εφοδιάσει
τους συγγραφείς και τα μέλη της Επιτροπής κρίσεως.

Τα νέα Α.Π. - (διατίθεται τη Γ' Γραμμοί - και οι άλλοι συγγραφείς)

παλλαγή από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα των

.....

.....

.....

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ

ΑΥΤΗ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ

ΕΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

που ανήκουν στη Δημόσια Επι/ση

Τ. Άλλες λεκτομέρειες

.....

Μελοφύησαν οι

.....

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως τελείωσε
συνεδρίαση.

Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΘΕΜΑ 3ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Μετά την έγκριση του νέου Α.Π. Μουσικής (πράξη 71/24-8-84) παραμένει ως μείζον θέμα για το μάθημα η συγγραφή των νέων διδακτικών εγχειριδίων. Το πρόβλημα επιτείνεται από το γεγονός ότι ο χρόνος μέχρι την έναρξη του σχολ. έτους 1985-86 είναι πολύ λίγος και μόλις μας επιτρέπει μια συγκρατημένη αισιοδοξία για την δυνατότητα συγγραφής των νέων βιβλίων του μαθήματος. Ο περιορισμένος χρόνος δεν πρέπει - κατά τη γνώμη μου - να έχει αποφασιστική σημασία, αφού προτείνω συγγραφείς ανθρώπους δοκιμασμένους, μέλη της Ο.Ε. που κατάρτισαν το Α.Π. και ομάδα συγγραφής από 4 άτομα για μονόωρο μάθημα.

Έχοντας υπόψη μου όλα τα δεδομένα, θεωρώ ότι γι' αυτή τη στιγμή ο καλύτερος τρόπος συγγραφής των νέων διδ. βιβλίων της Μουσικής είναι με απευθείας ανάθεση. Αν η πρόταση αυτή υιοθετηθεί, τότε οι ομάδες συγγραφής να συγκροτηθούν ως εξής:

α) Για τα βιβλία της Α' και Β' Γυμνασίου:

- 1) Βασιλειάδης Στέφανος, Μουσικοπαιδαγωγός, Φανερωμένης 19-Χολαργός
- 2) Βυθούλα Αναστασία, καθηγήτρια Πειραματικού Πατρών, Ηλείας 1 -Πάτρα
- 3) Παπαζαρχής Αθανάσιος, καθηγητής 2ου Γυμν. Αχαρνών, Χρυσουπόλεως 19-Αθήνα
- 4) Κανάρης Δημήτριος, καθηγητής 4ου Γυμν. Πειραιά, Κομνηνών 54, Κερατσίν

β) Για τα βιβλία της Γ' Γυμνασίου και Α' Λυκείου:

- 1) Μάντακας Ι., Δ/ντής Μουσ. Τμήματος Παν/μίου Θεσ/κης, Χαλκιδικής 80-Θεσ/νίκη.
- 2) Ράλλη Μαρία, καθηγήτρια Μ.Ε., Βουλγαροκτόνου 48 - Αθήνα
- 3) Θανόπουλος Ι., καθηγητής Μ.Ε., Πύρρωνος 9-11 - Παγκράτι
- 4) Γλυνιάς Ανδρέας, καθηγητής Μ.Ε., Ηπείρου 22 - Αθήνα

Οι οδηγίες συγγραφής έχουν κιόλας γραφεί από την Ο.Ε. και έχουν εγκριθεί από το Τμήμα (πράξη 71/24-8-84). Για τα θέματα τεχνικής φύσεως υποβάλλω συμπληρωμένο το συνοδευτικό δελτίο συγγραφής βιβλίου.

Με το περιεχόμενο της εισηγήσεώς μου και ιδιαίτερα με τα ονόματα που προτείνω είναι σύμφωνος και ο αποσπασμένος στο ΚΕΜΕ μουσικός κ. Αθ. Παπαζαρχής.

Αποφασίζεται σύμφωνα με ~~την~~ την ~~αποφασισθείσα~~

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
 βάσει το άρθρο 33 του Ν. 1143/81

- 1) Τίτλος : ΜΟΥΣΙΚΗ
 - 2) Τάξη : Α' Γυμνασίου
 - 3) στους α) Βαδελιάδης Στέφανος, Μουσικοπαιδαγωγός, πανεπιστήμιον 19 - Χοχας 13
 Επώνυμο : Όνομα : Ιδιότητα : Δ/νση
 β) Βυθούλας Αποστόλης, μαθητή του Πειραματικού Παιδ. Αθλητ. 1 - Πάτρα
 γ) Παπαζωή, Αθανάσιος, μαθητή του Γυμν. Αχαρνών, Χρυσανθέου 19 - Αθήνα
 δ) Κανάρης, Ασητέριος, μαθητή του Γυμν. Πειραιά, Κορινθίων 54 - Κερατέα
 - 4) Διάρκεια περατώσεως του έργου συγγραφής μετά την Υπουργική Απόφ.
 Έξι (6) μήνες
- Όροι συγγραφής - Όδηγες:
- α) Σκοπός του βιβλίου. Υποβολή του νέου Α.Π.
 - β) Ύλη του βιβλίου (άναλ. πρόγραμμα) το νέο Α.Π. όπως εξορίσθη από το ΚΕΜΕ (71/74-8-84)
 - γ) Διάταξη της ύλης σε μέρη - κεφάλαια σύμφωνα με το Α.Π.
 - δ) Διαγραμματική ανάπτυξη του περιεχομένου σύμφωνα με το Α.Π.
 - ε) Γλώσσα - Μορφή του βιβλίου Νεοελληνική - μονοτονικό
 - ς) Εικονογράφηση - Σχεδιαγράμματα με την ευθύνη των συγγραφέων
 - ζ) Ψυχολογικές - Παιδαγωγικές απαιτήσεις
 - η) Τυπικοί όροι.
 - α) Προθεσμία υποβολής Έξι (6) μήνες μετά την υπουργική απόφαση
 - β) Έκταση (Αρ. φύλλων, στίχοι, διαστήματα κ.α.) 120 περίοδοι
 περιλαμβανομένης της εχρησιμοποιούμενου βιβλίου
 - γ) Έκταση εικονογραφήσεως 30 περίοδοι επισημάνσεων

Επιτροπή κρίσεως

Επιτροπή κρίσεως ορίζεται από τους

α) Επώνυμο , Όνομα , Ιδιότητα , Δ/νση

β)

γ)

δ) Διάρκεια περατώσεως του έργου

ε) Ο Περιοριστικός όρος του ζωδρου 5 του Ν.Δ.749/70 605!

υμπληρωματικές οδηγίες για την κρίση

1) 'Αμοιβή συγγραφέων' (τρόπος) Τριαντάξι χιλιάδες (300.000)

2) 'Αμοιβή μελών της 'Επιτροπής κρίσεως (τρόπος) 60.000

3) Στοιχεύα με τα όποια ή Δ/νση 'Εφαρμ.Προγρ.οφείλει να εφοδιάσει τους συγγραφείς και τα μέλη της 'Επιτροπής κρίσεως.
Το νέο Α.Π. του μαθήματος και οδηγίες συγγραφών

Απαλλαγή από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα των

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ
ΑΥΤΗ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ
ΕΛΕΙΞ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤ.

που ανήκουν στη Δημόσια 'Εκπ/ση

Τ. Άλλες λεπτομέρειες

Μειοψήφησαν οι

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως τελεώσεως συνεδρίαση.

Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αποφασίζεται σύμφωνα με ~~την~~ ~~αποφασιστική~~

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
βάση το άρθρο 33 του Ν.1143/81

- [illegible]

Επιτροπή κρίσεως

Επιτροπή κρίσεως ορίζεται από τους

α) Επώνυμο , Όνομα , Ιδιότητα , Δ/ση

β)

γ)

δ) Διάρκεια περατώσεως του έργου.....

ε) Ο Περιοριστικός όρος του άρθρου 5 του Ν.Δ.749/70 905!

υμπληρωματικές οδηγίες για την κρίση

1) Αμοιβή συγγραφέων (τρόπος) Τριμηνιαία χιλίες (300.000)

2) Αμοιβή μελών της Επιτροπής κρίσεως (τρόπος) 60.000...

3) Στοιχεύα με τά όποια ή Δ/ση Εφαρμ.Προγρ.όφειλε να εφοδιάσει
τους συγγραφείς και τά μέλη της Επιτροπής κρίσεως.
τα ν.δ. Α.Π. των συνεδριάσεων 5. αδα.β.α. β.α.α.α.α.α.α.

παλλαγή από τά υπηρεσιακά τους καθήκοντα των

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ
ΑΥΤΗ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ
ΕΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

που ανήκουν στη Δημόσια Επιλ/ση

Τ. Άλλες λεκτομέρειες

Μειοψήφησαν οι

Αφού εξαντλήθηκαν τά θέματα της ήμερησιας διατάξεως τελεώσε
συνεδρίαση.

Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αποφάνεται ομόφωνα ~~ή πατάται~~

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
βάση τό αρθρο 33 του Ν.1143/81

- [illegible]

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

* Επιτροπή κρέσεως ορίζεται από τους

Εκδότης, Όνομα, Ιδιότητα, Δ/ση

Διάρκεια περατώσεως του έργου.....

ο) Περιοριστικός όρος του άρθρου 5 του Ν.Δ.749/70 5ος!

.....
 συμπληρωματικές οδηγίες για την κρέση

δ) Αμοιβή συγγραφέων (τρόπος) ΤΡΙΤΟΕΤΗΣ ΠΙΝΔΗΝ (300.000)

2) * Ἀμοιβή μεγάλων τῆς * Επιτροπῆς κρίσεως (τρόπος) ... 60.000.

γ) Στοιχεύω μέ τά όποτα ή Δ/νση Έφαρμ.Προγρ.όφείλει νά έφοδιάσει
τούς συγγραφείς καί τά μέλη της Έπιτροπής κρίσεως.

22. VSA. A.D. 100. quadrifido. 5. 0. 5. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

παλλαγή από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα των

ΓΛΩΤΤΗΝ ΑΛΛΑΛΑΤΗ
 ΑΥΤΗ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ
 ΕΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

πρόσ ανήκουν στη Δημόσια Έκπ/ση

T. ἄλλας λεκτομέρειας

Μελοψήθησαν οἱ

*Αφού εξαντλήθηκαν τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τελεώσῃ συνεδρίαση.

Πρόεδρος

Ἡ Γραμματεία

Αποφάνεται ομόφωνα ~~η κατά...~~

Προτείνει την ανάθεση της συγγραφής του διδακτικού βιβλίου
βάση το άρθρο 33 του Ν.1143/81

- 1) Τίτλος : ΜΟΥΣΙΚΗ
- 2) Τάξη : Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
- 3) στους α) *Μ. Γράμματα, Ιωάννης, Βλάν, Κων. Γ. Ραφ. Διαβίωση...*
Επώνυμο : Όνομα : Ιδιότητα : Δ/ση :
β) *Ρ. Ν. Κ. Μαρία, καδ. Μ.Ε., Βαλμυροκλόνι 48 - Αθήνα*
γ) *Φανότομο, Ιωάννης, καδ. Μ.Ε., Πύρρος 271 - Παγκράτι*
δ) *Γ. Ν. Ανδρέας, καδ. Μ.Ε., Ηρώων 22 - Αθήνα*
- 4) Διάρκεια περατώσεως του έργου συγγραφής μετά την 'Υπουργική' Από-
ψη
- * Όροι συγγραφής - * Οδηγίες *
- α) Εισαγωγή του βιβλίου *Υποδείγματα 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 7*

ΘΕΜΑ 4ο

Ο κ. Κ. Φούσκας λέγει: Όπως είναι γνωστό στο Τμήμα και τη Διοίκηση, τα τελευταία χρόνια είμαι ο μόνος θεολόγος στο ΚΕΜΕ, υποχρεωμένος να φροντίζω για όλα τα θέματα του μαθήματος των Θρησκευτικών σε όλους τους τύπους σχολείων της Γεν. Εκπαιδεύσεως. Επιπλέον μου έχει ανατεθεί η ευθύνη για τα μαθήματα Μουσική και Οικ. Οικονομία, για τα οποία μάλιστα, πέρα από την αγάπη και το ενδιαφέρον μου γι' αυτά, δε διαθέτω την ειδικευση που απαιτείται. Αυτά σημαίνουν ότι υπηρεσιακά έχω φορτωθεί υπέρμετρα, με κίνδυνο να μην αποδίδω το αναμενόμενο και άρα, στην τελευταία ανάλυση, να βλάπτεται η παρεχόμενη εκπαίδευση στα μαθήματα αυτά.

Για τους λόγους αυτούς παρακαλώ το Τμήμα να συνηγορήσει για την απόσπαση ή διάθεση στο ΚΕΜΕ των απαραίτητων εκπαιδευτικών, οι οποίοι θα με βοηθούν στις υπηρεσιακές υπευθυνότητές μου.

Συγκεκριμένα θεωρώ ότι είναι απαραίτητο να διατεθούν ή να αποσπαστούν στο ΚΕΜΕ οι εξής εκπαιδευτικοί:

α) Για τα Θρησκευτικά:

- 1) Μάσσος Ιωάν., τ. ΓΕΜΕ ειδικότητας Θεολόγων,
- 2) Πάλλης Παναγ., τ. ΓΕΜΕ ειδικότητας Θεολόγων.

Το συγκεκριμένο έργο, στο οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι ανωτέρω είναι κατά πρώτο λόγο τα πέντε (5) νέα βιβλία των Θρησκευτικών Γυμνασίου και Λυκείου (μελέτη-διόρθωση-παρακολούθηση εκτυπώσεις κτλ.), τα οποία γράφονται ύστερα από ανάθεση και τα οποία αναμένουμε να υποβληθούν το αργότερο μέχρι 31-12-84. Κατά δεύτερο λόγο οι ανωτέρω θα χρησιμοποιηθούν στη μελέτη και το πρώτο σχεδιάσμα νέων Α.Π. του μαθήματος για τη Δημοτική Εκπαίδευση, για την Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, στις οδηγίες διδασκαλίας των νέων βιβλίων, καθώς και σε άλλα συναφή προβλήματα. Άλλωστε τώρα οι ανωτέρω παραμένουν ουσιαστικά εκτός υπηρεσίας και με τη διάθεσή τους στο ΚΕΜΕ θα αξιοποιηθούν, όπως και κατά το προηγούμενο έτος, για το καλό της Εκπαιδεύσεως. Και οι δύο προτεινόμενοι συνάδελφοι είναι εξαίρετοι. Προτείνω να συνεχιστεί η διάθεσή τους στο ΚΕΜΕ.

Ακολουθεί συζήτηση.

Ο κ. Σπυρόπουλος προτείνει να ερωτηθεί το ΥΠΕΠΘ αν α) εξακολουθεί να ισχύει η προ 2ετίας διάθεση ΓΕΜΕ στο ΚΕΜΕ, β) αν εξυπηρετεί τη σημαντική εκπαιδευτική πραγματικότητα η ανάθεση διδασκαλίας στη ΣΕΛΑΜΕ και απόσπαση στο ΚΕΜΕ των τέως ΓΕΜΕ που σήμερα δεν υπηρετούν ως Σχολικοί Σύμβουλοι.

Ακολουθεί ψηφοφορία για το αν πρέπει να διατυπωθεί προς το ΥΠΕΠΘ το α' ερώτημα της πρότασης του κ. Σπυρόπουλου.

Ψηφοφορία

Σκορδύλης	ΟΧΙ
Τομπαΐδης	ΝΑΙ
Παπασημακόπουλος	ΟΧΙ
Αδαμόπουλος	ΟΧΙ
Παπαδόπουλος	ΟΧΙ
Βώρος	ΝΑΙ
Βαρουχάκης	ΝΑΙ
Σακκάς	ΝΑΙ
Αρβανίτης	ΝΑΙ
Σπυρόπουλος	ΝΑΙ

Το Τμήμα με ψήφους 6:4 αποδέχεται τη διατύπωση προς το ΥΠΕΠΘ του ερωτήματος "αν εξακολουθεί να ισχύει η προ 2ετίας διάθεση ΓΕΜΕ στο ΚΕΜΕ".

Στη συνέχεια το Τμήμα δεν αποδέχτηκε την διατύπωση του β' ερωτήματος της πρότασης του κ. Σπυρόπουλου. Μειοψηφούν οι κ.κ. Ηλ. Σπυρόπουλος και Δ. Σακκάς, οι οποίοι θεωρούν απαραίτητο να απασχοληθεί το Υπουργείο και με αυτά τα ερωτήματα.

Στη συνέχεια ο κ. Φούσκας λέγει:

β) Για τη Μουσική: 1) Παπαζαρχής Αθαν., καθηγητής 2ου Γυμνασίου Αχαρνών-Πρόεδρος ΕΚΜΔΕ. Ήταν και πέρυσι απασπασμένος στο ΚΕΜΕ και πρόσφερε θετικό έργο. Εφέτος, που σχεδιάζουμε τη συγγραφή νέων βιβλίων του μαθήματος, η παρουσία του Μουσικού θα είναι πιο χρήσιμη. Προτείνω την απόσπαση του κ. Παπαζαρχή.

γ) Για την Οικιακή Οικονομία: 1) Λαγάνκου Κανέλλα, καθηγήτρια Οικ. Οικονομίας απασπασμένη στη ΧΑΣΟΟ. Τηλεφ. 99-24-283. Σε περίπτωση αδυναμίας, οποιαδήποτε άλλη καθηγήτρια.

Τα προβλήματα του μαθήματος Οικ. Οικονομίας είναι πολλά, ύστερα μάλιστα από το μείζον πρόβλημα της συγγραφής διδ. εγχειριδίων του μαθήματος και εκδόσεώς τους από τον ΕΟΑΒ, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη.

Η διάθεση ή απόσπαση των ανωτέρω εκπαιδευτικών ειδικότητας Θεολόγου, Μουσικού και Οικ. Οικονομίας θα είναι ένας πρόσθετος λόγος σιγουριάς για το Τμήμα μας και την Εκπαίδευση γενικά.

Ακολουθήσε συζήτηση κατά την οποία διατυπώθηκε πρόταση του κ. Σπυρόπουλου οι εκπαιδευτικοί Οικ. Οικονομίας και Μουσικής να αποσπαστούν στο ΚΕΜΕ μόνο για 2 μέρες την εβδομάδα.

Ακολουθήσε ψηφοφορία με προτάσεις:

Α.- (κ. Φούσκα: Οι προτεινόμενοι συγγραφείς να αποσπαστούν εξολοκλήρου στο ΚΕΜΕ).

Β.- (κ. Σπυρόπουλου: Να αποσπαστούν μόνο για 2 μέρες στο ΚΕΜΕ και τις άλλες τρεις να διδάσκουν πα 3/5 του ωραρίου τους στα σχολεία τους).

Ψηφοφορία (Α' ή Β')

Σκορδίλης	Β
Τομπαΐδης	Β
Παπασημακόπουλος	Β
Αδαμόπουλος	Β
Βαρουχάκης	Β
Σακκάς	Β
Αρβανίτης	Β
Σπυρόπουλος	Β

Ομόφωνα το Τμήμα αποδέχεται την πρόταση του κ. Ηλ. Σπυρόπουλου.

Στη συνέχεια ο κ. Α. Αδαμόπουλος λέγει: Επειδή στο Τμήμα δεν υπάρχει ειδικός για το μάθημα των Καλλιτεχνικών προτείνω να αποσπαστεί

στο ΚΕΜΕ για δύο (2) ημέρες την εβδομάδα η καθηγήτρια καλλιτεχνικών του 53ου Γυμνασίου Αθηνών Χατζή Ζωή με βαθμό 5ο. Η καθηγήτρια αυτή, η οποία είναι και πρόεδρος της ένωσης καθηγητών καλλιτεχνικών, θα βοηθήσει στην αναμόρφωση του αναλυτικού προγράμματος των καλλιτεχνικών και γενικά στην αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάζει το μάθημα.

Το Τμήμα αποδέχεται ομόφωνα την εισήγηση του κ. Α. Αδαμόπουλου.

Η συζήτηση για το 6ο θέμα αναβλήθηκε.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Ο Προεδρεύων

Ηλ. Σπυρόπουλος

Η Γραμματέας

Δ. Ζαραφωνίτου

